

**EUROBANK ERGASIAS
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020**

**Βάσει
του άρθρου 4 του Ν. 3556/30.4.2007**

Περιεχόμενα

- I. Δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007)
- II. Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
- III. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή (επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων)
- IV. Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020
- V. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή (επί των Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρείας)
- VI. Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020
- VII. Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης πληροφοριών για τις ενοποιούμενες μη εισηγμένες εταιρείες της Εταιρείας

**I. Δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007)**

**Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007)**

Δηλώνουμε ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

- οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμης Εταιρείας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και
- η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμης Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 12 Απριλίου 2021

Γεώργιος Π. Ζανιάς
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 414343

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Φωκίων Χ. Καραβίας
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 677962

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Σταύρος Ε. Ιωάννου
Α.Δ.Τ. ΑΗ - 105785

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

**II. Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και Δήλωση
Εταιρικής Διακυβέρνησης**

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) παρουσιάζει την Έκθεση Διαχείρισης και τις Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Γενικές πληροφορίες

Την 20 Μαρτίου 2020, ολοκληρώθηκε η διάσπαση της Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία (Διασπώμενη) με την απόσχιση του τραπεζικού κλάδου και τη μεταφορά του σε ένα νέο πιστωτικό ίδρυμα το οποίο ιδρύθηκε με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» (η Τράπεζα). Σε συνέχεια των ανωτέρω, η επωνυμία της Διασπώμενης έχει τροποποιηθεί σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» (η Εταιρεία ή Eurobank Holdings). Η Εταιρεία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και έχει διατηρήσει δραστηριότητες που σχετίζονται κυρίως με το στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και την παροχή υπηρεσιών προς εταιρείες του Ομίλου και τρίτους (περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στην ενότητα «Εταιρικός Μετασχηματισμός- Διάσπαση με απόσχιση κλάδου»).

Επισκόπηση Οικονομικών Αποτελεσμάτων και Προοπτικές¹

Το 2020 αποτέλεσε μια χρονιά προκλήσεων με την εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού (covid-19) σε παγκόσμιο επίπεδο, η οποία προκάλεσε περαιτέρω αβεβαιότητες στις βραχυπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές της Ελλάδας και των άλλων χωρών που η Εταιρεία και οι θυγατρικές της (ο Όμιλος) έχουν σημαντική παρουσία. Παρά τις αντιξοότητες, ο Όμιλος ολοκλήρωσε επιτυχώς το σχέδιο επιτάχυνσης της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (Non Performing Exposures - NPEs), ενίσχυσε την προ προβλέψεων κερδοφορία του και στήριξε τους πελάτες του στις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν από την αρχή του 2020.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το σύνολο του ενεργητικού αυξήθηκε κατά €2,9 δις σε €67,7 δις (Δεκ. 2019: €64,8 δις), με τα δάνεια προ προβλέψεων να ανέρχονται σε €40,9 δις (Δεκ. 2019: €44,5 δις) σε συνέχεια της αποαναγνώρισης ενός μεικτού χαρτοφυλακίου αποτελούμενο κυρίως από NPEs λογιστικής αξίας προ προβλέψεων ποσού περίπου €7,2 δις (Cairo project) και το χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων να ανέρχεται σε €8,4 δις (Δεκ. 2019: €8,0 δις). Από το συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, €32,8 δις προέρχονται από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα (Δεκ. 2019: €36,9 δις) και €8,1 δις από τις διεθνείς δραστηριότητες (Δεκ. 2019: €7,6 δις). Τα επιχειρηματικά δάνεια (σε μεγάλες, μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις), διαμορφώθηκαν σε €22,3 δις (Δεκ. 2019: €25,5 δις) και αποτελούν το 55% των συνολικών δανείων του Ομίλου, ενώ τα δάνεια στα νοικοκυριά ανήλθαν σε €15,1 δις (Δεκ. 2019: €17,8 δις), εκ των οποίων το 77% αφορά το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο και το υπόλοιπο αφορά σε καταναλωτικά δάνεια. Τέλος, στο δανειακό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνονται τίτλοι υψηλής διαβάθμισης (senior notes) των τιτλοποιήσεων Pillar και Cairo ποσού €3,5 δις (Δεκ. 2019: €1,1 δις τίτλοι Pillar). Οι καταθέσεις του Ομίλου ανήλθαν σε €47,3 δις (Δεκ. 2019: €44,8 δις) με τις καταθέσεις από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα αυξημένες κατά €1,8 δις σε €34,2 δις (Δεκ. 2019: €32,4 δις), ενώ οι καταθέσεις από τις διεθνείς δραστηριότητες προσέθεσαν €0,7 δις και ανήλθαν σε €13,1 δις (Δεκ. 2019: €12,4 δις). Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης δανείων (μετά από προβλέψεις) προς καταθέσεις (L/D) του Ομίλου βελτιώθηκε περαιτέρω σε 79,1% (Δεκ. 2019: 83,2%) και σε 86,6% για τις δραστηριότητες στην Ελλάδα (Δεκ. 2019: 92,5%). Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εισήγαγε μια σειρά μέτρων από τον Μάρτιο του 2020, όπως τη μείωση των επιτοκίων δανεισμού και τη βελτίωση των όρων και των προϋποθέσεων για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (Targeted Longer-Term Refinancing Operations - TLTROs), με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος και τη διευκόλυνση της παροχής πίστωσης σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο των προαναφερθέντων μέτρων, ο Όμιλος αύξησε τον δανεισμό του από το πρόγραμμα TLTROs της ΕΚΤ κατά €6,1 δις σε €8,0 δις την 31 Δεκεμβρίου 2020 (Δεκ. 2019: €1,9 δις) (σημείωση 31 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον με αρκετές προκλήσεις, τα κέρδη προ προβλέψεων αυξήθηκαν σε €1.532 εκατ. ή σε €1.313 εκατ. μη συμπεριλαμβανομένου του κέρδους €219 εκατ. που προέκυψε από την πώληση της Financial Planning Services A.E. ("FPS") τον Ιούνιο του 2020 (2019: €943 εκατ.) ενώ τα οργανικά κέρδη προ προβλέψεων (Core Pre-Provision Income) αυξήθηκαν κατά 4,2% σε ετήσια βάση σε €865 εκατ. (2019: €830 εκατ.). Τα καθαρά έσοδα τόκων μειώθηκαν κατά 2,0% σε €1.349 εκατ. (2019: €1.377 εκατ.), ενσωματώνοντας την αρνητική επίδραση από τη μείωση των επιτοκιακών περιθωρίων των επιχειρηματικών δανείων και τα χαμηλότερα έσοδα από τόκους από τα NPEs, η οποία αντισταθμίζεται μερικώς από το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα και τις χρηματαγορές καθώς και από τη μείωση των επιτοκίων καταθέσεων πελατών. Το καθαρό περιθώριο επιτοκίου (Net Interest Margin) ανήλθε σε 2,03% (2019: 2,24%) με το τέταρτο τρίμηνο να διαμορφώνεται σε 1,95%. Τα έσοδα από αμοιβές και προμήθειες αυξήθηκαν κατά 8,6% σε €384 εκατ. (2019: €354 εκατ.) λόγω των αυξημένων εσόδων από ενοίκια του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ακινήτων και των αμοιβών από τις δραστηριότητες στις αγορές κεφαλαίου. Οι εμπορικές και λουπές δραστηριότητες συνεισέφεραν καθαρά έσοδα €668 εκατ. (2019: €113 εκατ. κέρδη) περιλαμβανομένων α) €219 εκατ. κέρδος από την πώληση της FPS, β) €139 εκατ. κέρδος από την συναλλαγή ανταλλαγής ομολόγων του Ελληνικού δημοσίου (ΟΕΔ) με τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), και γ) €289 εκατ. κέρδη από επενδυτικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI), μετά από το αποτέλεσμα αντιστάθμισης. Τα λειτουργικά έξοδα του Ομίλου μειώθηκαν κατά 3,6% σε €869 εκατ. (2019: €901 εκατ.) και κατά 6,0% στην Ελλάδα σε €643 εκατ. (2019: €684 εκατ.), κυρίως λόγω της μείωσης των εξόδων προσωπικού. Ο

¹ Οι ορισμοί επιλεγμένων χρηματοοικονομικών δεικτών καθώς και η πηγή των χρηματοοικονομικών πληροφοριών παρατίθενται στο παράρτημα.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

δείκτης κόστους προς έσοδα του Ομίλου διαμορφώθηκε σε 39,8% (2019: 48,9%), ενώ ο δείκτης κόστους προς έσοδα για τις διεθνείς δραστηριότητες ανήλθε σε 47,6% (2019: 42,2%).

Τον Ιούνιο του 2020, ο Όμιλος ολοκλήρωσε τις συναλλαγές “Cairo” (πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης / 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης) και “Europe” (πώληση του 80% της Eurobank FPS), που σηματοδότησαν την ολοκλήρωση του σχεδίου επιτάχυνσης της μείωσης των NPEs του Ομίλου που ανακοινώθηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2018. Η αποαναγνώριση του τιτλοποιημένου χαρτοφυλακίου “Cairo” σε συνδυασμό με λοιπές ενέργειες οδήγησαν στην μείωση των NPEs του Ομίλου σε €5,7 δις στο τέλος του 2020 (Δεκ. 2019: €13,0 δις), διαμορφώνοντας το δείκτη NPEs του Ομίλου σε 14,0% (Δεκ. 2019: 29,2%) ενώ ο δείκτης κάλυψης των NPEs ανήλθε σε 61,9% (Δεκ. 2019: 55,3%). Κατά τη διάρκεια του έτους, ο σχηματισμός των νέων μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPE formation) ήταν αρνητικός κατά €94 εκατ. (τέταρτο τρίμηνο: €34 εκατ. θετικός) σε σύγκριση με τον αρνητικό σχηματισμό €0,9 δις του 2019. Οι προβλέψεις δανείων (ζημιές) ανήλθαν σε €2.081 εκατ. ή σε €572 εκατ. εξαιρουμένης της ζημιάς ποσού €1.509 εκατ. από τη συναλλαγή “Cairo” και αντιστοιχούσαν σε 1,52% του μέσου υπολοίπου δανείων μετά από προβλέψεις (2019: €624 εκατ. ή 1,70%).

Επιπλέον, ο Όμιλος αναγνώρισε κατά την διάρκεια του έτους λοιπές ζημιές απομείωσης, προβλέψεις και έξοδα αναδιάρθρωσης ποσού €348 εκατ. (2019: €182 εκατ.), εκ των οποίων α) €160 εκατ. αφορά απομείωση υπεραξίας που αναγνωρίστηκε κατά την απόκτηση της Grivalia το 2019, β) €14 εκατ. αφορά ζημιές απομείωσης ακινήτων, γ) €9 εκατ. πρόβλεψη απομείωσης των επενδυτικών τίτλων κυρίως ως αποτέλεσμα συναλλαγών αγοράς ομολόγων, δ) €20 εκατ. προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις και για λοιπούς λειτουργικούς κινδύνους, ε) €137 εκατ. κόστος για τα προγράμματα εθελουσίας εξόδου (Voluntary Exit Schemes - VES) και λοιπές σχετικές δαπάνες, περιλαμβανομένου και του νέου προγράμματος VES το οποίο η Τράπεζα ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2020 για συγκεκριμένες μονάδες στην Ελλάδα και απευθυνόταν σε υπαλλήλους οι οποίοι υπερέβαιναν ένα συγκεκριμένο ηλικιακό όριο και στ) €9 εκατ. λοιπά έξοδα αναδιάρθρωσης που σχετίζονται κυρίως με το σχέδιο μετασχηματισμού της Τράπεζας. Επιπλέον, ο όμιλος αξιολόγησε το ποσό των €160 εκατ. που αφορά αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση (Deferred Tax Asset -DTA) επί ζημιών από δάνεια ως μη ανακτήσιμο και προχώρησε σε αντιλογισμό κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Καθαρά Κέρδη ή Ζημιές

Συνολικά, το 2020, οι ζημιές μετά από φόρο που αναλογούν στους μετόχους ανήλθαν σε €1.213 εκατ. (2019: €127 εκατ. καθαρά κέρδη), όπως παρουσιάζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων στη σελίδα 2. Τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη του Ομίλου, εξαιρουμένων της ζημιάς ποσού €1.508 εκατ. από τη συναλλαγή “Cairo”, του κέρδους (μετά από φόρο) ποσού €174 εκατ. από την πώληση της FPS, της απομείωσης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ποσού €160 εκατ., της απομείωσης υπεραξίας ποσού €160 εκατ. και των εξόδων αναδιάρθρωσης (μετά από φόρο) ποσού €103 εκατ., ανήλθαν σε €544 εκατ. (2019: €257 εκατ.) για τον Όμιλο, εκ των οποίων €128 εκατ. (2019: €168) αφορούν τις διεθνείς δραστηριότητες.

Για το προσεχές μέλλον, ο Όμιλος, παρά το αντίξοο περιβάλλον λόγω της πανδημίας Covid-19, προχωράει στον νέο επιχειρησιακό σχεδιασμό για την περίοδο 2021-2022, ο οποίος περιλαμβάνει την περαιτέρω μείωση των NPEs και την ενίσχυση της κερδοφορίας του με βάση κυρίως πρωτοβουλίες και δράσεις στους παρακάτω τομείς:

- α) Επιτάχυνση μιας νέας τιτλοποίησης NPE ποσού περίπου €3,3 δις, η οποία λαμβάνοντας υπόψη και τις επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 αναμένεται να μειώσει περαιτέρω τον δείκτη NPE του Ομίλου σε περίπου 9% έως το τέλος του 2021 και να βελτιώσει σημαντικά το δείκτη Texas ratio σε περίπου 36% το 2021 από 63% το 2020,
- β) Μείωση του κόστους κινδύνου μετά την σημαντική μείωση των NPEs και την άμβλυση σημαντικών αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων (cliff effects) κατά την λήξη των μέτρων αναστολής πληρωμών (moratoria),
- γ) Αύξηση των εσόδων από αμοιβές και προμήθειες σε ένα αριθμό επιχειρηματικών τομέων όπως στις αμοιβές από τις δραστηριότητες δικτύου, τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων, πιστωτικών καρτών, καθώς και από μισθώματα του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ακινήτων,
- δ) Οργανική αύξηση των εξυπηρετούμενων δανείων του Ομίλου κυρίως μέσω της επιτάχυνσης της νέας χρηματοδότησης σε βιώσιμους και συνεργάσιμους πελάτες στην Ελλάδα και το εξωτερικό,
- ε) Βελτίωση της δομής χρηματοδότησης με την αύξηση των καταθέσεων, την περαιτέρω πρόσβαση στις αγορές και αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων που παρέχονται από το Ευρωσύστημα, οδηγώντας στη μείωση του κόστους χρηματοδότησης,
- στ) Περαιτέρω πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας και την απλοποίηση και ψηφιακή μετατροπή των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- ζ) Επιτάχυνση της εισαγωγής της δέσμης κριτηρίων της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της ορθής εταιρικής διακυβέρνησης (Environment, Social, Governance - ESG) σε όλες τις δραστηριότητες και τις διαδικασίες του Ομίλου.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα συνολικά εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου ανήλθαν σε €6,6 δις (31 Δεκ. 2019: €8,0 δις), περιλαμβανομένων των ανωτέρω ζημιών ποσού €1.334 εκατ. μετά από φόρο που σχετίζονται με το σχέδιο μετασχηματισμού, και αποτέλεσαν το 16,3% (total CAD) του σταθμισμένου ενεργητικού (Risk Weighted Assets – RWA) (Δεκ. 2019: 19,2%), έναντι του δείκτη 2020 CAD Overall Capital Requirements (OCR) 14,05%². Αντίστοιχα, ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώθηκε σε 13,9% του σταθμισμένου ενεργητικού (Δεκ. 2019: 16,7%), έναντι δείκτη 2020 CET1 OCR 9,24%². Την ίδια ημερομηνία, ο δείκτης fully loaded CET1 (πλήρης εφαρμογής CET1) του Ομίλου, με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III το 2025, θα ήταν 12,0% (Δεκ. 2019: 14,6%).

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα λόγω της πανδημίας covid-19, την 12 Μαρτίου 2020 ανακοίνωσε μία σειρά μέτρων για να διασφαλίσει ότι οι τράπεζες, υπό την άμεση εποπτεία της, θα μπορέσουν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν τον ρόλο τους αναφορικά με τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, οι τράπεζες θα επιτρέπεται, μεταξύ άλλων, να λειτουργούν κάτω από το επίπεδο κεφαλαίου που ορίζεται από την κεφαλαιακή κατεύθυνση του Πυλώνα 2 (Pillar 2 Guidance) και, χωρίς την επιφύλαξη των περιορισμών που ορίζονται στο CRD IV, της Συνδυασμένης Απαιτήσης Αποθέματος Ασφαλείας (Combined Buffer Requirement) τουλάχιστον έως τα τέλη του 2022, σύμφωνα με την τελευταία ανακοίνωση της ΕΚΤ που εκδόθηκε την 28 Ιουλίου 2020. Επιπροσθέτως, οι τράπεζες θα επιτρέπεται να κάνουν, μερικώς, χρήση κεφαλαιακών μέσων που δεν είναι αποδεκτά ως μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (CET1), (δηλ. του πρόσθετου κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και του κεφαλαίου της κατηγορίας 2), ώστε να καλύπτουν τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 (P2R).

Επιπλέον, την 24 Ιουνίου 2020 ο Κανονισμός 2020/873 (CRR quick fix) εισήγαγε ορισμένες αλλαγές στον Κανονισμό CRR για να μεγιστοποιήσει την ικανότητα των τραπεζών να συνεχίσουν να δανείζουν κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τη παράταση κατά δύο έτη των μεταβατικών ρυθμίσεων για το ΔΠΧΑ 9 και περαιτέρω μέτρα ελάφρυνσης, επιτρέποντας στις τράπεζες να προσθέσουν στα εποπτικά κεφάλαια τους τυχόν αύξηση των προβλέψεων για νέες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που θα αναγνωριστούν το 2020 και το 2021 για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, τα οποία δεν έχουν απομειωθεί. Συνεπώς, η ελάφρυνση που ισχύει για το 2022 είναι 75%, για το 2023 είναι 50%, και για το 2024 είναι 25%. (σημείωση 4 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης Αρ. 575/2013 (CRR), οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (DTAs), που βασίζονται στην μελλοντική κερδοφορία και υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια, αφαιρούνται κατά τον υπολογισμό του CET1 κεφαλαίου. Αυτή η μεθοδολογία θα εφαρμοστεί σταδιακά μέχρι το 2025. Η ψήφιση του άρθρου 27Α του Νόμου 4172/2013, όπως ισχύει, προβλέπει για τα Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα ότι οι επιλέξιμες DTAs υπολογίζονται επί (α) των ζημιών από τη συμμετοχή της Τράπεζας στο πρόγραμμα PSI και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και (β) του συνολικού ποσού: (i) του αναπόσβεστου υπόλοιπου των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, (ii) των λογιστικών διαγραφών δανείων ή πιστώσεων και (iii) των υπολειπόμενων συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών γενικά λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχαν λογισθεί έως την 30 Ιουνίου 2015 και μπορούν να μετατραπούν σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (tax credits), εάν το λογιστικό, μετά από φόρους αποτέλεσμα της Τράπεζας για τη χρήση είναι ζημιά. Αυτή η νομοθετική διάταξη επέτρεψε στα Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας, να μην αφαιρούν τα επιλέξιμα DTAs από το CET1 κεφάλαιο αλλά να τις αναγνωρίζουν ως 100% σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού, με θετική επίδραση στη κεφαλαιακή τους θέση. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα DTAs που πληρούν τα κριτήρια για μετατροπή σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχονται σε €3.691 εκατ. (Δεκ. 2019: €3.821 εκατ.).

Επιπλέον, σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013, όπως ισχύει, επιβάλλεται μια ετήσια προμήθεια ποσοστού 1,5% για το υπερβάλλον ποσό των εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του ισχύοντος συντελεστή φορολόγησης για τα πιστωτικά ιδρύματα (δηλ. 29%) και του συντελεστή φορολόγησης ο οποίος ίσχυε την 30 Ιουνίου 2015 (δηλ. 26%). Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, έχει αναγνωριστεί στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) ποσό € 6,4 εκατ. (Δεκ. 2019: €6,6 εκατ.) (σημείωση 13 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Μια ενδεχόμενη αλλαγή στον εποπτικό χειρισμό των επιλέξιμων αναβαλλόμενων DTAs ως οριστικών και εκκαθαρισμένων απαιτήσεων (tax credits), μπορεί να έχει δυσμενή επίπτωση στη κεφαλαιακή θέση του Ομίλου.

Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («stress test») των τραπεζών της ΕΕ

Την 12 Μαρτίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) και η ΕΚΤ αποφάσισαν να αναβάλουν τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («stress test») για το 2021, προκειμένου να αμβλύνουν την επίπτωση της πανδημίας Covid-19 στον τραπεζικό κλάδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και συνεπώς να επιτρέψουν στις τράπεζες να επικεντρωθούν και να διασφαλίσουν τη συνέχεια των βασικών τους λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης των πελατών τους. Τον

² Η 'Συνολική κεφαλαιακή απαίτηση (OCR)' είναι το άθροισμα της συνολικής κεφαλαιακής απαίτησης βάσει της Διαδικασίας Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (TSCR) και της συνδυαστικής απαίτησης κεφαλαίου αποθέματος ασφαλείας (combined capital buffer requirement).

Ιανουάριο 2021, η EAT ξεκίνησε το stress test των τραπεζών της ΕΕ για το 2021 το οποίο θα παράσχει σημαντικά στοιχεία για την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του Ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, ιδίως της ικανότητας του να απορροφά τους κλυδωνισμούς υπό δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες.

Η άσκηση συντονίζεται από την EAT σε συνεργασία με την ΕΚΤ και τις εθνικές αρχές, και διεξάγεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία της EAT, η οποία δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο 2020. Πραγματοποιείται βάσει των στοιχείων του τέλους του 2020 και αξιολογεί την ανθεκτικότητα των τραπεζών της ΕΕ σε ένα κοινό μακροοικονομικό βασικό σενάριο και ένα κοινό δυσμενές σενάριο, που καλύπτει την περίοδο 2021-2023. Το βασικό σενάριο για τις χώρες της ΕΕ στηρίζεται στις προβλέψεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών του Δεκεμβρίου 2020, ενώ το δυσμενές σενάριο προϋποθέτει την επέλευση των κύριων κινδύνων χρηματοπιστωτικής σταθερότητας που έχουν εντοπιστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) και στους οποίους εκτίθεται ο τραπεζικός τομέας της ΕΕ. Το δυσμενές σενάριο αντικατοπτρίζει επίσης τις συνεχιζόμενες ανησυχίες σχετικά με την πιθανή εξέλιξη της πανδημίας Covid-19 σε συνδυασμό με μια πιθανή ισχυρή πτώση της εμπιστοσύνης και έχει σχεδιαστεί για να εξασφαλίσει ένα επαρκές επίπεδο αυστηρότητας σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Παράλληλα, η ΕΚΤ διεξάγει επίσης την δική της άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) για τις τράπεζες τις οποίες εποπτεύει άμεσα αλλά δεν περιλαμβάνονται στο δείγμα του stress test της EAT. Αυτή η άσκηση είναι σύμφωνη με τη μεθοδολογία της EAT και εφαρμόζει τα ίδια σενάρια, ενώ περιλαμβάνει επίσης στοιχεία αναλογικότητας που προκύπτουν από το συνολικά μικρότερο μέγεθος και τη χαμηλότερη πολυπλοκότητα αυτών των τραπεζών. Ο Όμιλος Eurobank Holdings συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) που πραγματοποιείται από την ΕΚΤ.

Τα αποτελέσματα και των δύο stress tests θα χρησιμοποιηθούν για να αξιολογηθεί η σύσταση για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις («Οδηγία») που θα πρέπει να έχει κάθε Τράπεζα σύμφωνα με τον Πυλώνα 2 (Pillar II) στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (SREP). Η διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων βρίσκεται σε εξέλιξη και τα αποτελέσματα της εν λόγω άσκησης της EAT αναμένονται έως το τέλος Ιουλίου 2021.

Εταιρικός Μετασχηματισμός- Διάσπαση με απόσχιση κλάδου

Τον Νοέμβριο 2018, ο Όμιλος ανακοίνωσε το σχέδιο μετασχηματισμού του, το οποίο θα του επιτρέψει να ανταποκριθεί στους στόχους μείωσης των NPEs, στην εξυγίανση του ισολογισμού του και στην επικέντρωσή του στις κύριες τραπεζικές δραστηριότητες. Το ανωτέρω σχέδιο μετασχηματισμού περιλάμβανε τη συγχώνευση με την Grivalia, που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2019, καθώς και το Σχέδιο Επιτάχυνσης της μείωσης των NPEs, το οποίο περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

- α) Τον Ιούνιο του 2019, ο Όμιλος μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (special purpose financing vehicle - SPV) «Pillar Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα υψηλής, ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης συνολικής αξίας περίπου €2 δις, με τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από τον Όμιλο. Τον Σεπτέμβριο του 2019, ο Όμιλος προχώρησε στην πώληση του 95% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης στην εταιρεία Celidoria S.A.R.L. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της ανωτέρω πώλησης, ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο του SPV και αποαναγνώρισε το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο στο σύνολό του, εφόσον μεταβίβασε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου. Επιπλέον, ο Όμιλος αναγνώρισε στον ισολογισμό του τα διακρατούμενα ομόλογα, δηλαδή το 100% των ομολογίων υψηλής διαβάθμισης και το 5% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης.
- β) Τον Ιούνιο του 2019, ο Όμιλος μέσω των εταιρειών ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SPVs) «Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company», «Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company» και «Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα υψηλής (Σειρά Α), ενδιάμεσης (Σειρές B1 και B2) και χαμηλής (Σειρές C1 και C2) διαβάθμισης, συνολικής αξίας περίπου €7,5 δις, με τιτλοποίηση μεικτού χαρτοφυλακίου κυρίως NPEs, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από τον Όμιλο. Ο έλεγχος των SPVs ανήκει στους κατόχους της πλειοψηφίας των ομολογίων ενδιάμεσης διαβάθμισης της σειράς B1. Συνεπώς, ο Όμιλος ως μοναδικός κάτοχος των εκδοθεισών ομολογίων, κατείχε τον έλεγχο των SPVs και συνέχιζε να αναγνωρίζει στον ισολογισμό του το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο εφόσον διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου.
- γ) Την 20 Μαρτίου 2020, η διάσπαση της Eurobank Ergasias A.E. δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» ολοκληρώθηκε (όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στη παρακάτω ενότητα «Διάσπαση με απόσχιση κλάδου»). Στην ανωτέρω ημερομηνία, περιήλθαν στη Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία το 100% των ομολογίων υψηλής διαβάθμισης και το 5% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo. Οι υπόλοιποι τίτλοι, δηλαδή το 95% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης παρέμειναν στην διασπώμενη εταιρεία «Eurobank Holdings». Η συναλλαγή δεν είχε καμία λογιστική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Την 23 Μαρτίου 2020 ο διακριτικός τίτλος της Eurobank Ergasias A.E. τροποποιήθηκε σε «Eurobank Holdings».

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

δ) Τον Δεκέμβριο 2019, η Eurobank Ergasias ανακοίνωσε τη σύναψη συμφωνίας με την doValue S.p.A για: (i) την πώληση του 80% της θυγατρικής της FPS, η οποία μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία ως μέρος των περιουσιακών στοιχείων κατά την διάσπαση με απόσχιση κλάδου και (ii) την πώληση του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης (που αντιπροσωπεύουν το 80% της σειράς Β1) και το 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης Cairo έναντι τιμήματος ύψους €14 εκατ. σε μετρητά. Η πώληση ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2020.

Κατόπιν της πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης, που ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία της σειράς Β1, ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο των SPVs και των σχετικών εταιρειών επενδύσεων ακίνητης περιουσία, δηλαδή Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. και Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. Επιπροσθέτως, διακρατώντας το 100% των ομολογιών υψηλής, το 80% της ενδιάμεσης και το 49,9% της χαμηλής διαβάθμισης, ο Όμιλος συνέχισε να αναγνωρίζει στον ισολογισμό του το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο εφόσον διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου.

ε) Την 15 Ιουνίου 2020, η Eurobank Holdings, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), προχώρησε στην εισφορά των διακρατούμενων τίτλων του project Cairo, δηλαδή του 75% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 44,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης καθώς και ποσού ύψους €1,5 εκατ. σε μετρητά στη θυγατρική της εταιρία με έδρα την Κύπρο με την επωνυμία Mairanus Limited, η οποία μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc και η Εταιρεία έλαβε ως αντάλλαγμα μετοχές που εκδόθηκαν από την εν λόγω θυγατρική έναντι της ως άνω εισφοράς. Με βάση την αποτίμηση που διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 17 του Νόμου 4548/2018, η εύλογη αξία των μετοχών που έλαβε η Eurobank Holdings ανήλθε στο ποσό των €57,5 εκατ. αποτελούμενη από την εύλογη αξία των εισφερόμενων ομολογιών ύψους €56 εκατ. και μετρητά €1,5 εκατ. Η ανωτέρω απόφαση του Δ.Σ. για την εισφορά των ομολογιών του project Cairo που διακρατήθηκαν από την Εταιρεία σηματοδοτεί την έναρξη της διαδικασίας διανομής και καθιστά σαφή τη δέσμευση της Διοίκησης στο συγκεκριμένο σχέδιο για τη διάθεση των τίτλων που αποτελεί το τελευταίο στάδιο του σχεδίου μετασχηματισμού του Ομίλου και καταλήγει στην αποαναγνώριση του Cairo δανειακού χαρτοφυλακίου από τον ισολογισμό του. Κατόπιν των ανωτέρω, ο Όμιλος προχώρησε την 30 Ιουνίου 2020 στην επαναμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του δανειακού χαρτοφυλακίου σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και ταξινόμησε το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο ως κατεχόμενο προς πώληση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες». Η πρόβλεψη απομείωσης του υποκείμενου δανειακού χαρτοφυλακίου ύψους €1.509 εκατ. που αναγνωρίστηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2020, βασίστηκε στην εύλογη αξία των ομολογιών που διακρατούνταν από τον Όμιλο κατά την 30 Ιουνίου 2020.

στ) Την 7 Ιουλίου 2020, το Δ.Σ. της Eurobank Holdings πρότεινε στην Γενική Συνέλευση των Μετόχων την διανομή των μετοχών έκδοσης της Mairanus Limited στους μετόχους της Eurobank Holdings μέσω της μείωσης σε είδος του μετοχικού κεφαλαίου. Την 28 Ιουλίου 2020, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος της Eurobank Holdings με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής καθώς και τη διανομή στους μετόχους της των μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc, αντίστοιχης αξίας της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου της, με αναλογία 1 μετοχή της Cairo Mezz Plc για κάθε 12 μετοχές της Eurobank Holdings που ήδη κατείχαν. Το Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων με την υπ' αριθμ. 81660/31.07.2020 απόφασή του ενέκρινε την τροποποίηση του άρθρου 5 του καταστατικού της Eurobank Holdings. Το αποτέλεσμα της διανομής των μετοχών της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της Eurobank Holdings, ήταν η ισόποση μείωση ύψους € 57,5 εκατ. του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Holdings συμπεριλαμβάνοντας και τα σχετικά κόστη της ανωτέρω συναλλαγής ύψους € 0,4 εκατ.

ζ) Την 21 Σεπτεμβρίου 2020, η Eurobank Holdings ενημέρωσε την Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χρηματιστηρίου Αθηνών για την εν λόγω εταιρική πράξη και ανακοίνωσε ότι η 23 Σεπτεμβρίου 2020 ήταν η τελευταία μέρα διαπραγμάτευσης των μετοχών της με το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή μετοχών της Cairo Mezz Plc ενώ από την 24 Σεπτεμβρίου 2020 διαπραγματεύονταν με τη νέα ονομαστική αξία και χωρίς το δικαίωμα συμμετοχής στην ανωτέρω διανομή. Επιπροσθέτως, οι δικαιούχοι της διανομής μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc ήταν οι μέτοχοι της Eurobank Holdings που ήταν εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Συστήματος Αύλων Τίτλων την 25 Σεπτεμβρίου 2020 (ημερομηνία καταγραφής). Κατά συνέπεια, την 25 Σεπτεμβρίου 2020 ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο της Cairo Mezz Plc και αποαναγνώρισε το τιτλοποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο εφόσον κατόπιν (α) της πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης στη doValue S.p.A. (βλ. σημείο δ ανωτέρω) και (β) της διανομής των μετοχών της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της, μετέφερε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χαρτοφυλακίου και έπαψε να έχει τον έλεγχο των τιτλοποιημένων δανείων ο οποίος ανήκει στους ομολογιούχους της σειράς Β1. Η αποαναγνώριση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου είχε ως αποτέλεσμα κέρδος από αποαναγνώριση ποσού €9 εκατ. που περιλαμβάνεται στην γραμμή «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την κατανομή διακράτησης των τίτλων Cairo και τη συνολική επίδραση στα κεφάλαια του Ομίλου κατόπιν της ολοκλήρωσης όλων των ενεργειών, όπως περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία (β) έως (ζ) παρέχονται στη σημείωση 44 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Διάσπαση με απόσχιση κλάδου

Την 28 Ιουνίου 2019, το Δ.Σ. της Eurobank Ergasias A.E. («η Διασπώμενη») αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας διάσπασης με απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Διασπώμενης και τη μεταφορά του σε νέα εταιρεία-πιστωτικό ίδρυμα το οποίο θα ιδρύονταν («η Επωφελούμενη»). Την 31 Ιουλίου 2019, το Δ.Σ. της Eurobank Ergasias A.E. ενέκρινε το Σχέδιο Διάσπασης μέσω της προαναφερθείσας απόσχισης και της σύστασης νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Νόμου 2515/1997 και τα άρθρα 57 (3) και 59-74 του Νόμου 4601/2019, όπως είναι σε ισχύ. Ειδικότερα, η διάσπαση αφορά στην απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias A.E στον οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού όπως αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό Μετασχηματισμού του αποσχιζόμενου κλάδου την 30 Ιουνίου 2019 («Ημερομηνία Μετασχηματισμού»). Σύμφωνα με το Σχέδιο Διάσπασης, η Eurobank Ergasias διακράτησε το 95% των τίτλων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Pillar, οι οποίοι πωλήθηκαν σε τρίτους το Σεπτέμβριο του 2019, καθώς επίσης και τη συμμετοχή στο Pillar SPV και τη σχετιζόμενη εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία.

Την 31 Ιανουαρίου 2020, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση (ΕΓΣ) των μετόχων της Διασπώμενης αποφάσισε, μεταξύ άλλων, α) την έγκριση της προαναφερθείσας διάσπασης δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias και τη σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία», β) την έγκριση του Σχεδίου Διάσπασης καθώς και του Καταστατικού της Επωφελούμενης, όπως εγκρίθηκαν από το Δ.Σ. της Διασπώμενης και γ) την προσαρμογή του Καταστατικού της Διασπώμενης εταιρείας, η οποία θα παύσει να είναι πιστωτικό ίδρυμα, με αλλαγή του σκοπού και της επωνυμίας της, όπως επίσης εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της. Την 20 Μαρτίου 2020, η διάσπαση της Eurobank Ergasias A.E. δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος («Διάσπαση») με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» καθώς και το καταστατικό της Επωφελούμενης εγκρίθηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ. 31847/20.03.2020 απόφασης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία καταχωρήθηκε την ίδια ημερομηνία στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ). Την ανωτέρω ημερομηνία : α) Η Διασπώμενη καθίσταται μέτοχος της Επωφελούμενης μέσω της απόκτησης του συνόλου των μετοχών εκδόσεως της Επωφελούμενης και ειδικότερα 3.683.244.830 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας €1,10 εκάστη και β) η Επωφελούμενη υποκαθίσταται ως καθολική διάδοχος στο σύνολο της μεταβιβαζόμενης σε αυτήν περιουσίας (ενεργητικό και παθητικό), όπως αυτή αποτυπώνεται στον ισολογισμό μετασχηματισμού του αποσχιζόμενου κλάδου κατά την 30 Ιουνίου 2019 και διαμορφώθηκε μέχρι την 20 Μαρτίου 2020, ημέρα ολοκλήρωσης της Διάσπασης. Την 23 Μαρτίου 2020, εγκρίθηκε η τροποποίηση του Καταστατικού της Διασπώμενης δυνάμει της υπ' αριθμ. 32403/23.03.2020 απόφασης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία καταχωρήθηκε στο ΓΕΜΗ την ίδια ημερομηνία. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Καταστατικού, η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της Διασπώμενης τροποποιούνται σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» και «Eurobank Holdings» αντιστοίχως. Ως ημερομηνία για την αλλαγή της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Εταιρείας στο Χρηματιστήριο Αθηνών ορίστηκε η 24 Μαρτίου 2020.

Σύμφωνα με την πράξη Διάσπασης, η Eurobank Holdings διατήρησε δραστηριότητες και περιουσιακά στοιχεία που δεν αφορούν στις κύριες τραπεζικές δραστηριότητες, αλλά σχετίζονται κυρίως με το στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και με την παροχή υπηρεσιών προς εταιρείες του Ομίλου και τρίτους. Επιπρόσθετα, η Διασπώμενη διατήρησε το 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (mezzanine και junior notes) του σχεδίου Cairo, τους προνομιούχους τίτλους, τις συμμετοχές σε συγκεκριμένες θυγατρικές συμπεριλαμβανομένων της Be Business Exchanges A.E., των εταιρειών ειδικού σκοπού του Cairo, του Pillar και των εταιρειών ακίνητης περιουσίας που σχετίζονται με το Cairo. Σε περίπτωση που κάποια στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού δεν είναι δυνατόν να μεταβιβαστούν στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Σχεδίου Διάσπασης, η Διασπώμενη, αναλαμβάνει την υποχρέωση να διακανονίσει την είσπραξη ή ρευστοποίηση τους σύμφωνα με τις οδηγίες της Επωφελούμενης, ενώ η Επωφελούμενη αναλαμβάνει την υποχρέωση αποζημίωσης της Διασπώμενης για την εξόφληση υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων εξόδων ή ζημιών. Αντιστοίχως, η Επωφελούμενη λαμβάνει τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων του 100% των τίτλων υψηλής και του 5% των τίτλων της ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης του Cairo που αρχικώς αναγνωρίζονται στα βιβλία της σε εύλογη αξία) και τις υποχρεώσεις, τα οποία αποτελούν τον τραπεζικό κλάδο μέσω της έκδοσης μετοχών υπέρ της Διασπώμενης.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υποχρεώσεις της Διασπώμενης που απορρέουν από τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2) δεν μεταβιβάστηκαν στην Επωφελούμενη, η τελευταία σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διάσπασης αναλαμβάνει ρητά και αμετάκλητα την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, την 20 Μαρτίου 2020, η Επωφελούμενη εξέδωσε ένα ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης με όρους αντίστοιχους με εκείνους του Tier 2 που αναφέρεται ανωτέρω, το οποίο αποκτήθηκε εξ ολοκλήρου από τη Διασπώμενη (σημείωση 44 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης covid-19

Η πανδημία του κορωνοϊού (covid-19) προκάλεσε περαιτέρω αβεβαιότητες και κινδύνους τόσο στο μακροοικονομικό περιβάλλον όσο και στην ικανότητα πολλών επιχειρήσεων να λειτουργούν βάσει των περιοριστικών μέτρων, περιλαμβανομένων και των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας/δραστηριοτήτων (lockdown), που ελήφθησαν για τον περιορισμό της επέκτασης του ιού. Ο Όμιλος δεσμεύεται να συμβάλλει στον περιορισμό του κινδύνου διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας λόγω της άμεσης απειλής των επιπτώσεων του Covid-19 και μέσω ενός καθορισμένου πλαισίου διακυβέρνησης, ενός σχεδίου δράσης ευθυγραμμισμένο με τους στρατηγικούς του στόχους, καθώς επίσης και με την απαραίτητη ευελιξία, σχεδιάζει και προετοιμάζεται για το ενδεχόμενο εκδήλωσης επικίνδυνων ασθενειών ευρείας κλίμακας, που μπορούν δυνητικά να επηρεάσουν τη λειτουργία του για μία περίοδο πολλών μηνών και να απειλήσουν άμεσα το ανθρώπινο δυναμικό. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος προσαρμόσε άμεσα το λειτουργικό του μοντέλο για να αντιμετωπίσει την πανδημία του Covid-19 προκειμένου να προστατεύσει την υγεία και την ασφάλεια των υπαλλήλων και των πελατών του, να διασφαλίσει την επιχειρησιακή συνέχεια όλων των κρίσιμων τραπεζικών λειτουργιών, να επενδύσει περαιτέρω στην ψηφιοποίηση προωθώντας τη ενεργή χρήση των προηγμένων μέσων ηλεκτρονικών συναλλαγών και να υποστηρίξει τους πελάτες, τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Οι βασικές δράσεις και πρωτοβουλίες που ανέλαβε ο Όμιλος ήταν οι εξής:

1. Μέτρα στήριξης πελατών

Κατά τη διάρκεια της κρίσης πανδημίας ο όμιλος έχει υιοθετήσει μια σειρά από πρωτοβουλίες προκειμένου να υποστηρίξει με ενεργό τρόπο τους πελάτες του (Μεγάλες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα).

α Μέτρα στήριξης των δανειοληπτών λόγω της πανδημίας Covid-19 ('moratoria')

Ο Όμιλος παρέχει μέτρα στήριξης σε όλους τους επιλέξιμους δανειολήπτες λόγω του Covid-19, κυρίως με τη μορφή:

- I. της κεφαλαιοποίησης ληξιπρόθεσμων οφειλών, της περιόδου χάριτος πληρωμών (δόσεων στα Στεγαστικά/Καταναλωτικά χαρτοφυλάκια και αποπληρωμής κεφαλαίου στα χαρτοφυλάκια Μικρών Επιχειρήσεων/Επιχειρηματικά) που αναστέλλονται έως εννέα μήνες, παράλληλα με την επέκταση της διάρκειας των δανείων, και
- II. μέτρων στήριξης που απευθύνονται συγκεκριμένα σε έναν από τους κλάδους της Ελληνικής οικονομίας που έχει πληγεί περισσότερο – τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, με βασικά χαρακτηριστικά την αναστολή πληρωμών κεφαλαίου έως την 31 Δεκεμβρίου 2021, την εκταμίευση νέων κεφαλαίων κίνησης και τη συνέχιση της χρηματοδότησης των ήδη εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, το εγκεκριμένο ποσό των εξυπηρετούμενων δανείων (συμπεριλαμβανομένων των ρυθμισμένων εξυπηρετούμενων) για μέτρα στήριξης (ενεργά και ληγμένα) ανέρχεται σε €5 δις για την Ελλάδα και αποτελείται από €1,5 δις επιχειρηματικά δάνεια και €3,5 δις δάνεια λιανικής τραπεζικής. Για τις διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου το αντίστοιχο εγκεκριμένο ποσό ανέρχεται σε €2 δις αποτελούμενο από €1,5 δις επιχειρηματικά δάνεια και €0,5 δις δάνεια λιανικής τραπεζικής. Στην Ελλάδα, λογιστική αξία περίπου €1 δις που σχετίζεται με το καθεστώς ενεργών μέτρων στήριξης έληξε εντός του πρώτου τριμήνου του 2021, ενώ η πλειονότητα των υπόλοιπων ενεργών μέτρων στήριξης λήγει το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Στις θυγατρικές εξωτερικού, η πλειονότητα των ενεργών μέτρων στήριξης έληξε το πρώτο τρίμηνο του 2021.

Για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής στην Ελλάδα, οι επιλέξιμοι δανειολήπτες, είναι οι επαγγελματίες των οποίων η δραστηριότητα εμπίπτει στους κλάδους που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία, όπως ορίστηκαν από την κυβέρνηση, και δεν ήταν ληξιπρόθεσμοι άνω των 90 ημερών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, όπως επίσης και οι ιδιώτες που ήταν επιλέξιμοι για τα προγράμματα κρατικών επιδοτήσεων και εξυπηρετούσαν τις οφειλές τους (κάτω των 90 ημερών ληξιπρόθεσμοι) κατά την 31 Μαρτίου 2020.

Για το χαρτοφυλάκιο Επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα, τα μέτρα στήριξης εφαρμόζονται στους δανειολήπτες με σημαντική δραστηριότητα στους επιλέξιμους κλάδους (βάσει της λίστας της κυβέρνησης για τους κλάδους που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία) και οι οποίοι είχαν ληξιπρόθεσμες οφειλές κάτω των 90 ημερών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Αντίστοιχα με τα δανειακά χαρτοφυλάκια της Ελλάδας, τα μέτρα στήριξης, όπως αυτά εφαρμόστηκαν από τις τοπικές αρχές στις χώρες δραστηριοποίησης του Ομίλου, περιλαμβάνουν κεφαλαιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών και αναστολές πληρωμών.

Σύμφωνα με τις πρόσφατες οδηγίες των τραπεζικών εποπτικών και λογιστικών αρχών (Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή, ΕΚΤ, Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων), τα μέτρα στήριξης λόγω του Covid-19 δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ρυθμίσεις λόγω οικονομικών δυσκολιών ούτε να οδηγούν αυτόματα σε σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου. Συνεπώς, αυτά τα μέτρα λογίζονται ως τροποποιήσεις που δεν παρέχονται λόγω οικονομικών δυσκολιών. Δεδομένου ότι οι οφειλόμενες δόσεις ή η αποπληρωμή κεφαλαίου μόνο αναβάλλονται για μέγιστη περίοδο έως και 9 μήνες ή μέχρι

την 31 Δεκεμβρίου 2021 για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, και είναι τοκοφόρες, δεν έχει προκύψει σημαντική επίπτωση λόγω της θέσπισης των μέτρων στήριξης.

β Κυβερνητικά μέτρα στήριξης

Επιπρόσθετα των μέτρων στήριξης που έχουν εφαρμοστεί (όπως περιγράφονται παραπάνω), οι κυβερνήσεις των χωρών όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος έχουν ξεκινήσει διάφορα προγράμματα, με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητας και της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και τον περιορισμό των συνεπειών της κρίσης Covid-19. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν την αναστολή φορολογικών πληρωμών και εισφορών σε ασφαλιστικά ταμεία, την παροχή αποζημιώσεων σε εργαζομένους εταιρειών που έχουν επηρεαστεί άμεσα από τον περιορισμό κυκλοφορίας και οικονομικής δραστηριότητας (lockdown), καθώς και κρατικές εγγυήσεις, συγχρηματοδότηση, επιδότηση πληρωμής τόκων σε νέες εκταμιεύσεις δανείων και επιδότηση πληρωμής δόσεων σε υφιστάμενα δάνεια, εξασφαλισμένα με ακίνητα δανειοληπτών πρώτης κατοικίας.

Τα βασικά προγράμματα διαθέσιμα προς επιλέξιμους δανειολήπτες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν:

- I. άτοκη κρατική συμμετοχή (40% ή 5%) σε νέες εκταμιεύσεις δανείων, συνοδευόμενη από επιδότηση τόκων για το υπολειπόμενο έντοκο κεφάλαιο (60% ή 95% αντίστοιχα) για τα πρώτα 2 χρόνια (δηλαδή, το υποπρόγραμμα «Επιχειρηματική Χρηματοδότηση - Ταμείο Επιχειρηματικότητας II (ΤΕΠΙΧ II),
- II. κρατική ενίσχυση υπό τη μορφή εγγύησης για το 80% του κεφαλαίου και των τόκων 90 συνεχόμενων ημερών και,
- III. Πρόγραμμα επιδότησης «Γέφυρα I», εφαρμόσιμο στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής με εξασφαλίσεις ακινήτων που αποτελούν πρώτη κατοικία και το οποίο περιλαμβάνει επιδότηση δόσεων 9 μηνών σε υφιστάμενα δανειακά ανοίγματα. Το πρόγραμμα «Γέφυρα II», που είναι εφαρμόσιμο στο χαρτοφυλάκιο Μικρών Επιχειρήσεων και στο χαρτοφυλάκιο Επιχειρηματικών δανείων, θα είναι διαθέσιμο στους επιλέξιμους δανειολήπτες μέσα στο 2021.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, είχε διατεθεί στην Τράπεζα ποσό €0,6 δις, εκ του οποίου €0,3 δις είχε χρησιμοποιηθεί για το πρόγραμμα (i) ανωτέρω και ποσό €1,4 δις, εκ του οποίου €1,1 δις είχε χρησιμοποιηθεί για το πρόγραμμα (ii) ανωτέρω. Επιπρόσθετα, η λογιστική αξία των δανειακών ανοιγμάτων του προγράμματος «Γέφυρα I» ανέρχεται σε ποσό €1,3 δις την 31 Δεκεμβρίου 2020 και αφορά κυρίως το στεγαστικό δανειακό χαρτοφυλάκιο.

Επιπρόσθετα, με ισχύ από τον Δεκέμβριο του 2020, η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για την εκταμίευση νέων δανείων που θα χρηματοδοτηθούν από την ΕΤΕπ για την αντιμετώπιση της κρίσης Covid-19. Επιπλέον, για υφιστάμενα δάνεια του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών δανείων, θεσπίστηκε πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιτοκίου για τρεις μήνες που αργότερα επεκτάθηκε στους πέντε μήνες, το οποίο μπορεί να επιλεγεί σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα μέτρα στήριξης λόγω Covid-19.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία των δανείων που βρίσκονται υπό κυβερνητικά μέτρα στήριξης για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, ανέρχεται σε ποσό €106 εκατ. στη Σερβία, €13 εκατ. στη Βουλγαρία και €18 εκατ. στην Κύπρο.

γ Επιχειρησιακή ικανότητα

Αξιοποιώντας τις δυνατότητές του, ο Όμιλος ενήργησε προληπτικά και έλαβε πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση όλων των ζητημάτων σε πρώιμο στάδιο, και ειδικότερα, προσαρμοσε τη στρατηγική του και βελτίωσε την επιχειρησιακή του ικανότητα προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον αυξανόμενο πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο λόγω της πανδημίας. Για το σκοπό αυτό, ο Όμιλος έχει σχεδιάσει και εφαρμόσει ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών που καλύπτει όλους τους σημαντικούς τομείς.

Συνοπτικά, ο Όμιλος:

- I. Διέθεσε επαρκή πληροφοριακά μέσα και ολοκλήρωσε πρόσθετα έργα IT με σκοπό να επιτρέψει την αδιάλειπτη πρόσβαση στα συστήματα IT του Ομίλου και να διασφαλίσει τη συνεχή παρακολούθηση των χαρτοφυλακίων του Ομίλου, τον ακριβή και έγκαιρο εντοπισμό και ταξινόμηση των πελατών που πλήττονται από την πανδημία και για την πλήρη συμμόρφωση με τακτικά και έκτακτα (ad-hoc) αιτήματα των εποπτικών αρχών,
- II. Ανέπτυξε νέες πολιτικές και κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις πιστοδοτήσεις και τη διαχείριση πιστωτικού κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρέως κλίμακας μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων που υιοθέτησε ο Όμιλος,
- III. Ενίσχυσε και διέυρνε τις δυνατότητες παρακολούθησης και αναφοράς πιστωτικού κινδύνου για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών και κινδύνων που σχετίζονται με την πανδημία Covid-19. Αυτό περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη νέων, αναλυτικών αναφορών προς την Διοίκηση,

- IV. Προχώρησε σε τμηματοποίηση όλων των κατηγοριών χαρτοφυλακίου, επιτρέποντας την ομαδοποίηση δανειοληπτών με παρόμοια χαρακτηριστικά, που απαιτούν παρόμοια μεταχείρισης. Προς την κατεύθυνση αυτή, σχεδιάστηκαν ειδικές διαδικασίες και λύσεις για κάθε τμήμα,
- V. Καθορίσε ένα σύνολο μέτρων έκτακτης ανάγκης που θα ισχύουν για συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών που έχουν πληγεί από την πανδημική κρίση Covid-19. Αυτά περιλαμβάνουν μέτρα στήριξης (moratoria) σε νοικοκυριά, ελεύθερους επαγγελματίες και εταιρίες, βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες / μακροπρόθεσμες προτάσεις ρύθμισης,
- VI. Αναδιοργάνωσε τις λειτουργίες και το προσωπικό του (τομέας πιστοδοτήσεων και δικτύου καταστημάτων) για να εξυπηρετήσει αποτελεσματικά τις αιτήσεις των πελατών για τα διάφορα προγράμματα,
- VII. Ανέπτυξε σχέδια για τον εντοπισμό και την έγκαιρη διαχείριση των δανειοληπτών με οικονομικές δυσκολίες τα οποία επικυρώνονται και παρακολουθούνται σε τακτική βάση.

δ Αξιοποίηση προηγμένων ψηφιακών μέσων και παροχή στοχευμένων προϊόντων και υπηρεσιών

Ο Όμιλος προχώρησε στην ενίσχυση της υπάρχουσας υποδομής ψηφιακών μέσων για τη συνεχή υποστήριξη του αυξημένου όγκου συναλλαγών και την παροχή νέων υπηρεσιών στους πελάτες:

- I. Οι πελάτες της Eurobank, μέσω της υπηρεσίας e-Banking και της υπηρεσίας Account Aggregation, μπορούν με ασφάλεια να βλέπουν στην οθόνη του υπολογιστή τους το σύνολο των υπολοίπων τους και τις κινήσεις σε καταθετικούς λογαριασμούς και πιστωτικές κάρτες που διατηρούν σε κάθε Ελληνική συστημική τράπεζα. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα ξεκίνησε να ενημερώνει τα δεδομένα των πελατών μέσω e-mail ή του e-banking χωρίς να επισκέπτονται το κατάστημα, να στέλνει στον πελάτη ανάλυση των συναλλαγών μέσω e-mail, να εκδίδει κωδικούς e-banking άμεσα με ένα απλό SMS, εφαρμόζοντας ταυτόχρονα τα e-Statements και e-authorizations,
- II. Η έναρξη της νέας υπηρεσίας Eurobank Mobile, της Cards Control, μέσω της οποίας οι κάτοχοι πιστωτικών, χρεωστικών και προπληρωμένων καρτών έχουν πρόσβαση σε ένα εύρος υπηρεσιών ελέγχου και διευκόλυνσης συναλλαγών.
- III. Δυνατότητες V-Banking για πελάτες μεγάλων, μεσαίων και μικρών επιχειρήσεων και Personal Banking.
- IV. Δημιουργήθηκε μία νέα τηλεφωνική γραμμή για να διευκολύνει τους πελάτες να αποκτήσουν απομακρυσμένη πρόσβαση (Digital Onboarding),
- V. Μέσω των ψηφιακών πωλήσεων και παρουσίας, τα κανάλια των μέσων μαζικής δικτύωσης και την ιστοσελίδα eurobank.gr χρησιμοποιήθηκαν ως κέντρα παροχής πληροφοριών και εξυπηρέτησης πελατών, οδηγώντας σε αύξηση κατά 70% των σχολίων/αιτημάτων, Η Τράπεζα για την ολοκληρωμένη κι έγκαιρη πληροφόρηση των μέτρων του Covid-19 δημιούργησε μια ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα eurobank.gr, με πάνω από 700 ενημερώσεις για την εξυπηρέτηση πελατών, θέματα συναλλαγών, εναλλακτικά δίκτυα, ασφάλεια, συμβουλές και συχνές ερωτήσεις.

2. Μέτρα προστασίας των εργαζομένων

Σύμφωνα με τις οδηγίες και τις συστάσεις των αρχών, ο Όμιλος λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα πρόληψης για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και πελατών του. Προς αυτή την κατεύθυνση υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- α Απαγόρευση πολυπληθών συναντήσεων και επαγγελματικών ταξιδιών στο εξωτερικό με επιλογή, όπου είναι δυνατόν, για teleconferencing ή videoconferencing. Διενέργεια ψηφιακών εκδηλώσεων με μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων (τόσο υπαλλήλων όσο εξωτερικών φορέων/ συνεργατών).
- β Ενίσχυση των δυνατοτήτων απομακρυσμένης εργασίας (τηλεργασία) που καλύπτουν πάνω από 5.000 χρήστες και παροχή ευελιξίας για μειωμένη/αυξημένη φυσική παρουσία του προσωπικού στις εγκαταστάσεις της Τράπεζας, με όλες τις μονάδες της Τράπεζας να λειτουργούν πλήρως και απρόσκοπτα σε όλα τα επίπεδα. Στο πλαίσιο των μέτρων εκτάκτου ανάγκης, εξασφαλίστηκε απομακρυσμένη πρόσβαση για περίπου 60% των εργαζομένων, κατά μέσο όρο, ποσοστό που προσέγγισε το 80% σε ορισμένες κεντρικές υπηρεσίες. Από την αρχή της πανδημίας λήφθηκε ειδική μέριμνα για τους εργαζομένους που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, μέσω της άμεσης απομάκρυνσης από τους χώρους εργασίας και δίνοντας τους τη δυνατότητα να εργαστούν απομακρυσμένα.
- γ Ταυτόχρονα, υιοθετήθηκε το μοντέλο της εφεδρείας τόσο για λόγους προληπτικούς προκειμένου να προστατευθεί η υγεία των εργαζομένων όσο και για να περιοριστεί ο συνωστισμός και ο συγχρωτισμός με πελάτες σε χώρους εργασίας.
- δ Όλα τα κτίρια απολυμάνθηκαν προληπτικά, το προσωπικό είχε όλα τα απαιτούμενα προστατευτικά εφόδια (π.χ. μάσκες, απολυμαντικά κ.λπ.), ενώ διενεργείται συνεχής, εκτεταμένος και σχολαστικός καθαρισμός των χώρων εργασίας (ειδικά στο δίκτυο καταστημάτων) και σε κεντρικές υπηρεσίες,
- ε Με στόχο την υποστήριξη όλων των εργαζομένων, δημιουργήθηκε μια νέα τηλεφωνική γραμμή στήριξης (Help Line) από εξειδικευμένη ομάδα ιατρών, ενώ ενισχύθηκε το υφιστάμενο Helpline όπου έμπειροι ψυχολόγοι παρέχουν βοήθεια σε κάθε ζήτημα που απασχολεί τους εργαζομένους. Η Τράπεζα καλύπτει το κόστος για μοριακά τεστ για

υπαλλήλους που επισκέφθηκαν, κατά τη διάρκεια των θερινών τους διακοπών, περιοχές υψηλού ρίσκου και η φυσική τους παρουσία στις εγκαταστάσεις της Τράπεζας κρίνεται αναγκαία.

3. Υποστήριξη του Δημοσίου Συστήματος Υγείας

Στο πλαίσιο της εθνικής προσπάθειας για την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης η Eurobank προχώρησε στη δωρεά υγειονομικού εξοπλισμού και υλικών για να στηρίξει το Δημόσιο Σύστημα Υγείας εν μέσω της πανδημικής κρίσης του Covid-19. Συγκεκριμένα, η Eurobank σε συμφωνία με το υπουργείο Υγείας προχώρησε στην παροχή νοσοκομειακού εξοπλισμού και υγειονομικού υλικού σύμφωνα με τις συστάσεις των αρμόδιων φορέων.

Δραστηριότητες στο εξωτερικό

Ο Όμιλος έχει σημαντική παρουσία σε τέσσερις χώρες εκτός Ελλάδας. Ειδικότερα δραστηριοποιείται στην Κύπρο, όπου παρέχει υπηρεσίες στην Τραπεζική Επιχειρήσεων, το Private Banking, την Τραπεζική διεθνών εταιριών και τη τραπεζικών υπηρεσιών στη Ναυτιλία μέσω 8 επιχειρηματικών κέντρων. Στο Λουξεμβούργο, παρέχει υπηρεσίες Private Banking και Τραπεζικής Επιχειρήσεων. Επίσης, η θυγατρική τράπεζα στο Λουξεμβούργο λειτουργεί υποκατάστημα στο Λονδίνο. Στις χώρες Βουλγαρία και Σερβία δραστηριοποιείται στους τομείς της Τραπεζικής Ιδιωτών και Επιχειρήσεων, της Διαχείρισης Περιουσίας και της Επενδυτικής Τραπεζικής, μέσω ενός δικτύου 291 καταστημάτων και επιχειρηματικών κέντρων.

Οι διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου προσαρμόστηκαν στις νέες συνθήκες διατηρώντας έτσι την πελατειακή τους βάση, προστατεύοντας την υγεία των εργαζομένων και συνεχίζοντας να προσφέρουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τους πελάτες και επενδύοντας περαιτέρω στην ψηφιοποίηση των λειτουργιών τους. Μέτρα στήριξης των δανειοληπτών ('moratoria') εισήχθησαν κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης που προκλήθηκε από το Covid-19 στην περιοχή. Οι διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου υιοθέτησαν τα μέτρα στήριξης και όλες οι σχετικές απαιτούμενες ενέργειες υλοποιήθηκαν με επιτυχία.

Διαχείριση κινδύνων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι η ανάληψη κινδύνων είναι ένα αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων του για την επίτευξη των στρατηγικών και επιχειρηματικών του στόχων. Ως εκ τούτου, η Διοίκηση του Ομίλου έχει θεσπίσει επαρκείς μηχανισμούς για την έγκαιρη αναγνώριση, αξιολόγηση και παρακολούθηση των κινδύνων αυτών και την εκτίμηση των πιθανών επιπτώσεών τους στην επίτευξη των επιχειρηματικών της στόχων.

Λόγω του ότι οι οικονομικές, τραπεζικές, κανονιστικές και λειτουργικές συνθήκες διαρκώς εξελίσσονται και μεταβάλλονται, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει μηχανισμούς διαχείρισης κινδύνων με στόχο τη συνεχή και βέλτιστη προσαρμογή του στο περιβάλλον αυτό. Η δομή, οι εσωτερικές διαδικασίες και οι υφιστάμενοι μηχανισμοί ελέγχου του Ομίλου διασφαλίζουν τόσο την αρχή της ανεξαρτησίας όσο και την άσκηση επαρκούς εποπτείας.

Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Διοίκησης, όπως επίσης και ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τον Όμιλο. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος έχει διαθέσει σημαντικά μέσα για την αναβάθμιση των πολιτικών, μεθόδων και υποδομών του, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM) και του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB), τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (European Banking Authority - EBA) και της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, καθώς και με τις βέλτιστες διεθνείς τραπεζικές πρακτικές. Ο Όμιλος εφαρμόζει μια σαφώς προσδιορισμένη εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων, ανεξάρτητες αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αποτελεσματικές πολιτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, κινδύνου ρευστότητας και λειτουργικού κινδύνου, στην Ελλάδα και σε κάθε χώρα του εξωτερικού όπου δραστηριοποιείται. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από τον Όμιλο αναθεωρούνται σε ετήσια βάση.

Η Στρατηγική Κινδύνων και Κεφαλαίου του Ομίλου, περιγράφει την κατεύθυνση του Ομίλου σχετικά με θέματα διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίων, την αποστολή και τους στόχους της διαχείρισης κινδύνων, τους ορισμούς των κινδύνων, τις βασικές αρχές διαχείρισης κινδύνων, το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων, το πλαίσιο διακυβέρνησης της διαχείρισης κινδύνων, τους στρατηγικούς στόχους και τις κύριες διοικητικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης κινδύνων.

Το μέγιστο ύψος των κινδύνων που προτίθεται να αναλάβει ο Όμιλος για την επίδωξη των στρατηγικών του στόχων καθορίζεται στο εσωτερικό έγγραφο «Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων» μέσω ποσοτικών και ποιοτικών διατυπώσεων, που συμπεριλαμβάνουν και συγκεκριμένα όρια ανοχής ανά είδος κινδύνου και συνολικά. Οι βασικοί στόχοι προσδιορισμού του πλαισίου διάθεσης για ανάληψης κινδύνων εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις, τη διασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχισης των δραστηριοτήτων του Ομίλου, και τη διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας σε συνδυασμό με την επίτευξη υψηλής αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων. Το Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων επικοινωνείται εντός του Ομίλου, καθορίζοντας την κουλτούρα ανάληψης και διαχείρισης κινδύνων, και αποτελεί

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

τη βάση στην οποία καθορίζονται οι πολιτικές κινδύνου και τα αντίστοιχα όρια αυτών, τόσο σε συνολικό επίπεδο Ομίλου όσο και ανά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η Επιτροπή Κινδύνων (EK - BRC) του Δ.Σ. έχει αρμοδιότητα να υποστηρίζει το ΔΣ και να διασφαλίζει ότι ο Όμιλος έχει μια σαφώς καθορισμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίου, η οποία είναι σύμφωνη με το επιχειρηματικό σχέδιο του Ομίλου και ένα επαρκές και συγκροτημένο πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων. Η EK αξιολογεί το προφίλ κινδύνων του Ομίλου, παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα επίπεδα διάθεσης και ανεκτικότητας ανάληψης κινδύνων και διασφαλίζει ότι ο Όμιλος έχει αναπτύξει ένα πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων με κατάλληλες μεθοδολογίες, εργαλεία μοντελοποίησης, πηγές δεδομένων, καθώς και επαρκές και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό για να εντοπίζει, αξιολογεί, παρακολουθεί και να περιορίζει τους κινδύνους. Επιπλέον στην EK έχουν παρασχεθεί συγκεκριμένες εγκριτικές αρμοδιότητες για πιστοδοτικές προτάσεις, άφεση χρέους και διαγραφές. Η EK αποτελείται από έξι (6) μη εκτελεστικούς διευθυντές, συνεδριάζει τουλάχιστον σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στο ΔΣ σε τριμηνιαία βάση και σε έκτακτες περιπτώσεις όταν κρίνεται αναγκαίο.

Η Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (Management Risk Committee - MRC) είναι μια διοικητική επιτροπή που συστήθηκε από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και λειτουργεί ως συμβουλευτική επιτροπή της EK του ΔΣ. Η κύρια ευθύνη της MRC είναι η επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου. Επιπλέον στην επιτροπή έχουν παρασχεθεί συγκεκριμένες εγκριτικές αρμοδιότητες για πιστοδοτικές προτάσεις, άφεση χρέους και διαγραφές. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η MRC υποβάλλει αναφορές προς την Επιτροπή Κινδύνων για θέματα που σχετίζονται με κινδύνους και τη διαχείριση αυτών. Η MRC διασφαλίζει ότι οι σημαντικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και τίθενται άμεσα υπόψη της EK, καθώς και ότι οι ισχύουσες πολιτικές και διαδικασίες είναι επαρκείς για την ορθή διαχείριση των κινδύνων και τη συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις. Επιπλέον, η MRC καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης, τα οποία παρουσιάζονται και συζητούνται στην Εκτελεστική Επιτροπή (EXBO) και στη συνέχεια υποβάλλονται στη EK του ΔΣ για έγκριση.

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, με επικεφαλής τον Group Chief Risk Officer (GCRO), ενεργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρηματικές μονάδες και είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση, του πιστωτικού κινδύνου, των κινδύνων αγοράς και ρευστότητας και των λειτουργικών κινδύνων. Αποτελείται από τη Γενική Διεύθυνση Πίστης του Ομίλου, τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου (GCCS), τον Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου του Ομίλου (GCRACS), τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS), τον Τομέα Λειτουργικών Κινδύνων του Ομίλου, τον Τομέα Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης του Ομίλου, τη Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Λειτουργιών Διαχείρισης Κίνδυνου του Ομίλου, τον Τομέα Εποπτικών Σχέσεων & Σχεδιασμού Εξυγίανσης (η οποία έχει διπλή γραμμή αναφοράς και προς τον Group CFO) και τη Διεύθυνση Ανάλυσης Κινδύνων (Risk Analytics).

Ως μέρος του συνολικού συστήματος εσωτερικών ελέγχων, η Eurobank Ergasias Services and Holdings S.A. έχει συνάψει συμφωνία παροχής υπηρεσιών (Service Level Agreement - SLA) με την Eurobank S.A. (Θυγατρική Τράπεζα του Ομίλου) προκειμένου να λαμβάνει υποστηρικτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε όλους τους τομείς διαχείρισης κινδύνων (πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο ρευστότητας και λειτουργικό κίνδυνο) που αναλαμβάνει ο Όμιλος.

Οι πιο σημαντικοί τύποι κινδύνων που αντιμετωπίζονται από τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου είναι:

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, που περιλαμβάνει τον κίνδυνο ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του κατά την ημερομηνία λήξης τους. Ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προκύπτει κυρίως από το δανεισμό ιδιωτών και επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των παρεχομένων μέσω προστασίας όπως χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές, καθώς και από άλλες δραστηριότητες, όπως επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους, εμπορικές δραστηριότητες, δραστηριότητες σε κεφαλαιαγορές και δραστηριότητες διακανονισμού. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κυριότερος κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, η ενεργή διαχείριση και παρακολούθηση του έχει ανατεθεί σε εξειδικευμένες μονάδες κινδύνου, οι οποίες αναφέρονται στον GCRO. Οι διαδικασίες ελέγχου και έγκρισης των πιστοδοτήσεων και αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων είναι κεντροποιημένες τόσο στην Ελλάδα όσο και στις διεθνείς δραστηριότητες ακολουθώντας την αρχή “four-eyes principle” και τις συγκεκριμένες οδηγίες που αναφέρονται στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής και στο Πλαίσιο Διάθεσης για ανάληψη κινδύνων. Ο διαχωρισμός των καθηκόντων διασφαλίζει την ανεξαρτησία μεταξύ των στελεχών που είναι υπεύθυνοι για την σχέση με τον πελάτη, την διαδικασία έγκρισης και εκταμίευσης του δανείου, καθώς και την παρακολούθηση αυτού σε όλη τη διάρκεια του. Η διαδικασία έγκρισης των πιστοδοτήσεων των επιχειρηματικών δανείων είναι κεντροποιημένη και πραγματοποιείται μέσω επιτροπών πιστοδοτήσεων με κλιμακούμενα εγκριτικά όρια, με σκοπό την αξιολόγηση και τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί μοντέλα αξιολόγησης των επιχειρήσεων-πιστούχων (rating models), προκειμένου να υπολογιστεί η πιστοληπτική διαβάθμισή τους η οποία αντικατοπτρίζει τον ενεχόμενο πιστωτικό κίνδυνο. Τα πιο σημαντικά από αυτά είναι το μοντέλο Moody’s Risk Analyst

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

(«MRA»), που χρησιμοποιείται κυρίως σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον βιομηχανικό και εμπορικό τομέα, και τα μοντέλα της ειδικής διαβάθμισης (slotting) τα οποία χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του κινδύνου ειδικών εκθέσεων που αποτελούν μέρος των ειδικών χρηματοδοτήσεων επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου (χαρτοφυλάκιο ναυτιλίας, ακίνητης περιουσίας και χρηματοδότησης έργων) με συναλλαγές χρηματοοικονομικών όρων περιφράξης (ring fenced transactions). Η αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου διενεργείται από τη Γενική Δ/ση Πίστης Ομίλου (ΓΔΠΟ), η οποία αξιολογεί τα πιστωτικά αιτήματα που υποβάλλονται από τις επιχειρηματικές μονάδες, μια διαδικασία η οποία περιλαμβάνει την αποτίμηση του λειτουργικού και χρηματοοικονομικού προφίλ του πελάτη, την επικύρωση της πιστοληπτικής του διαβάθμισης (borrower's rating) και την αναγνώριση δυνητικών παραγόντων κινδύνου για την Τράπεζα.

Οι διαδικασίες ελέγχου και έγκρισης για πιστοδοτήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (με κύκλο εργασιών μέχρι €5 εκατ.) γίνεται επίσης κεντροποιημένα, βάσει συγκεκριμένων οδηγιών και εφαρμόζοντας την αρχή "four eyes principle". Η αξιολόγηση στηρίζεται πρωταρχικά στην ανάλυση των λειτουργικών χαρακτηριστικών και της χρηματοοικονομικής κατάστασης του πιστούχου. Το ίδιο ισχύει για πιστοδοτήσεις προς ιδιώτες (καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια) όπου η πιστωτική αξιολόγηση βασίζεται σε κριτήρια σχετιζόμενα με τα χαρακτηριστικά του χαρτοφυλακίου λιανικής όπως η χρηματοοικονομική κατάσταση του πιστούχου, η ικανότητα αποπληρωμής, η ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και το είδος και η ποιότητα των εξασφαλίσεων.

Η συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου και αποκλίσεων που μπορεί να προκύψουν, οδηγεί σε αναπροσαρμογή των πολιτικών και των διαδικασιών πιστοδοτήσεων, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου παρακολουθεί και αξιολογεί την ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων (επιχειρηματικά, καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια στην Ελλάδα και το εξωτερικό) μέσω επιτόπιων, απομακρυσμένων και θεματικών ελέγχων προκειμένου να εντοπιστούν έγκαιρα οι αναδυόμενοι κίνδυνοι, οι αδυναμίες, η συμμόρφωση με τις πιστωτικές πολιτικές και η συνέπεια στην αναδοχή κινδύνου. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου λειτουργεί ανεξάρτητα από όλες τις επιχειρησιακές μονάδες της Τράπεζας και αναφέρεται απευθείας στον GCRO.

Ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (Group Market and Counterparty Risk - GMCRS) έχει την ευθύνη για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και αναφορά της έκθεσης του Ομίλου στον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου, δηλ. του κινδύνου ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις στο πλαίσιο δραστηριοτήτων της μονάδας διαχείρισης διαθεσίμων, όπως συναλλαγές χρεογράφων και παραγώγων, συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης τίτλων, τοποθετήσεις στην διατραπεζική αγορά και λοιπά. Ο Όμιλος θεσπίζει όρια κινδύνου αντισυμβαλλόμενου τα οποία βασίζονται κυρίως στην πιστοληπτική διαβάθμιση του αντισυμβαλλόμενου, όπως αυτή παρέχεται από διεθνείς οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, και στην κατηγορία του προϊόντος (π.χ. όρια ελέγχου καθαρών ανοιχτών θέσεων σε παράγωγα ανά ποσό και διάρκεια, έκθεση σε κυβερνητικά ομόλογα και σε χρεόγραφα καλυμμένα με περιουσιακά στοιχεία). Η χρήση των ανωτέρω ορίων, τυχόν υπερβάσεις αυτών, καθώς και η συνολική έκθεση ανά θυγατρική του Ομίλου, ανά αντισυμβαλλόμενο και κατηγορία προϊόντος παρακολουθούνται καθημερινά από τον Τομέα GMCRS.

Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς ο οποίος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημιάς λόγω δυσμενών αλλαγών στις μεταβλητές της αγοράς. Μεταβολές σε επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες, περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads), τιμές μετοχών και σε άλλους σχετικούς παράγοντες, όπως στην τεκμαρτή μεταβλητότητα των προηγούμενων, μπορούν να επηρεάσουν τα έσοδα του Ομίλου ή την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του. Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών και Αντισυμβαλλόμενων Ομίλου (GMCRS) διαχειρίζεται και παρακολουθεί τους κινδύνους αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος. Ο GMCRS είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και αναφορά των κινδύνων αγοράς συμπεριλαμβάνοντας και τον επιτοκιακό κίνδυνο του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου (Interest rate risk in the Banking Book – IRRBB). Ο Τομέας αναφέρεται στον GCRO.

Ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk - VaR) και αναλύσεις ευαισθησίας για την διαχείριση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς στην Ελλάδα και στις διεθνείς της δραστηριότητες. Η μέθοδος VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης και για προκαθορισμένη διάρκεια. Το VaR που υπολογίζει ο Όμιλος είναι βασισμένο σε διάστημα εμπιστοσύνης 99% και περίοδο διακράτησης 1 ημέρας, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (εφαρμόζεται πλήρης επανατιμολόγηση σε κάθε θέση). Επειδή η μέθοδος VaR αποτελεί βασικό εργαλείο για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς που είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, έχουν θεσπιστεί όρια VaR για όλες τις ανοικτές θέσεις (εμπορικά και επενδυτικά χαρτοφυλάκια που επιμετρούνται στην εύλογη αξία), ενώ η πραγματική έκθεση του Ομίλου επισκοπείται από τη διοίκηση σε καθημερινή βάση. Παρόλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθοδολογίας δεν αποτρέπει ζημιές έξω από αυτά τα όρια σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά. Για αυτό το λόγο ο Όμιλος χρησιμοποιεί στην παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς επιπλέον μεθόδους μέτρησης όπως το Stressed VaR, Expected Shortfall και Stress Tests.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται καθημερινά στον κίνδυνο ρευστότητας από αναλήψεις καταθέσεων, λήξεις τίτλων μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, λήξεις εξασφαλισμένης ή μη εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων («geros») και διατραπεζικός δανεισμός), αλλαγή στην αξία ενεχυρών ως αποτέλεσμα μεταβολών στην αγορά, χρηματοδοτήσεις δανείων και καταπτώσεις εγγυήσεων. Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας καθορίζει επαρκή όρια ρευστότητας για να καλυφθούν οι ενδεχόμενες ανάγκες. Ο Όμιλος παρακολουθεί σε διαρκή βάση το επίπεδο του κινδύνου ρευστότητας χρησιμοποιώντας εποπτικά και εσωτερικά συστήματα μέτρησης και μεθοδολογίες (Δείκτης κάλυψης ρευστότητας, Δείκτης καθαρής σταθερής χρηματοδότησης, ανάλυση αποθεματικών ρευστότητας, ανάλυση χρηματοροών, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων (stress tests) κ.α)

Η Επιτροπή Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και για την παρακολούθηση των ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων του κινδύνου ρευστότητας. Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου (Treasury) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής του Ομίλου, όσον αφορά στη ημερήσια διαχείριση ρευστότητας του Ομίλου και για την προετοιμασία και παρακολούθηση του προϋπολογισμού ρευστότητας του Ομίλου ενώ ο Τομέας Global Market and Counterparty Risk Sector (GMCRS) είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και ενημέρωση σχετικά με τη ρευστότητα του Ομίλου.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος ενσωματώνεται σε κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα που αναλαμβάνει ο Όμιλος. Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου είναι να διασφαλίσει την αρτιότητα των λειτουργιών του Ομίλου και την ακεραιότητα της φήμης του, περιορίζοντας τον αντίκτυπο του λειτουργικού κινδύνου. Για την καλύτερη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου, ο Όμιλος εφαρμόζει ένα Πλαίσιο Διαχείρισης Επιχειρησιακού Κινδύνου για να καθορίσει την προσέγγισή του στον εντοπισμό, την αξιολόγηση, την παρακολούθηση και την αναφορά των λειτουργικών κινδύνων.

Η ευθύνη διακυβέρνησης για τη διαχείριση λειτουργικού κινδύνου ξεκινάει από το ΔΣ μέσω της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ανώτερης Διοίκησης προς τους Προϊσταμένους και το προσωπικό κάθε επιχειρηματικής μονάδας. Το ΔΣ θέτει τους μηχανισμούς με τους οποίους ο Όμιλος διαχειρίζεται τον λειτουργικό κίνδυνο καθορίζοντας τις προσδοκίες της Ανώτερης Διοίκησης και αναθέτοντας την σχετική ευθύνη. Η Επιτροπή Κινδύνων και η Επιτροπή Ελέγχου του ΔΣ παρακολουθούν το επίπεδο και το προφίλ λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου των λειτουργικών ζημιών, της συχνότητας και της σοβαρότητάς τους.

Η Eurobank εφαρμόζει το μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας για τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου.

- α) Πρώτη γραμμή - Αναλαμβάνει και διαχειρίζεται τους κινδύνους και τους ελέγχους. Η πρώτη γραμμή των επιχειρηματικών μονάδων και λειτουργιών είναι υπεύθυνη για την τήρηση του πλαισίου ελέγχου καθώς επωφελείται και είναι ο πρωταρχικός παράγοντας δημιουργίας κινδύνων.
- β) Δεύτερη γραμμή - Παρακολουθεί τους κινδύνους και τους ελέγχους υποστηρίζοντας την εκτελεστική διοίκηση, παρέχοντας εποπτεία, συμβουλή και ευρεία καθοδήγηση μέσω, μεταξύ άλλων, των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.
- γ) Τρίτη Γραμμή - Ο Εσωτερικός Έλεγχος παρέχει ανεξάρτητη διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Διοίκηση για την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου.

Οι επικεφαλής κάθε Επιχειρηματικής Μονάδας έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την καθημερινή διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου στις Μονάδες τους και τη συμμόρφωσή τους προς τους σχετικούς ελέγχους. Μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου λειτουργεί σε κάθε θυγατρική του Ομίλου και είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής και του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου.

Κάθε Επιχειρηματική Μονάδα έχει ορίσει έναν Αρμόδιο Λειτουργικού Κινδύνου (OpRisk Partner), που είναι υπεύθυνος για την εσωτερική διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου της Μονάδας του και δρα ως σύνδεσμος με τον Τομέα Λειτουργικών Κινδύνων Ομίλου και την εκάστοτε Μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου της χώρας του.

Ορισμένες επιχειρησιακές μονάδες έχουν συστήσει Μονάδα/Λειτουργία Καταπολέμησης της Απάτης, συνεκτιμώντας τον κίνδυνο απάτης στον οποίο είναι εκτεθειμένες οι λειτουργίες τους. Ο κύριος σκοπός τους είναι η διαρκής ταυτοποίηση των κινδύνων απάτης και η έγκαιρη ανάληψη όλων των απαιτούμενων ενεργειών για την αντιμετώπιση και μείωση των κινδύνων αυτών.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τους στόχους και τις πολιτικές της διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής για την αντιστάθμιση κινδύνων κάθε βασικού τύπου συναλλαγής για την οποία έχει χρησιμοποιηθεί λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων περιγράφονται στις σημειώσεις 2, 5 και 22 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020.

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs)

Στρατηγική προτεραιότητα για τον Όμιλο παραμένει η ενεργή και αποτελεσματική διαχείριση των NPEs με σκοπό τη σημαντική μείωση του υπολοίπου τους σύμφωνα με τους επιχειρησιακούς στόχους που έχουν συμφωνηθεί με τις εποπτικές αρχές, αξιοποιώντας τις στρατηγικές συνεργασίες που έχει συνάψει με εξωτερικούς φορείς, όπως περιγράφεται παρακάτω, και τις σημαντικές νομοθετικές αλλαγές που έχουν γίνει ή αναμένεται να γίνουν.

Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης του εταιρικού μετασχηματισμού (Διάσπαση με απόσχιση κλάδου) την 20 Μαρτίου 2020 και των συναλλαγών «Europe» και «Cairo» την 5 Ιουνίου 2020, ο Όμιλος προχώρησε σε στρατηγική σύμπραξη με την doValue S.p.A. για τη διαχείριση των NPEs, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων περιλαμβάνεται στην ERB Recovery DAC τιτλοποίηση. Ειδικότερα, ο Όμιλος ανέθεσε τη διαχείριση των υπολειπόμενων NPEs και των δανείων λιανικής τραπεζικής σε μικρή καθυστέρηση, καθώς και τη διαχείριση των ανάλογων μελλοντικών απαιτήσεων στην εταιρεία doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (“doValue Greece”), μέσω της σύναψης 14-ετούς συμφωνίας συνεργασίας (Service Level Agreement - SLA). Ο Όμιλος θα συνεχίσει να έχει την κυριότητα και τη γενική επιχειρησιακή ευθύνη για την επίδοση των NPEs και θα διαχειρίζεται τη σχέση με την doValue Greece μέσω ενός δομημένου πλαισίου διακυβέρνησης και ελέγχου λειτουργιών. Σε αυτό το πλαίσιο, η Eurobank δημιούργησε τον Τομέα Remedial Servicing & Strategy (RSS), μια εξειδικευμένη ομάδα επιφορτισμένη με την εκπόνηση του σχεδίου μείωσης των NPEs, την ενεργή διαμόρφωση των στρατηγικών κατευθύνσεων και του πλαισίου παρακολούθησης απόδοσης (Key Performance Indicators - KPIs) της doValue Greece που θα διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο, τη στενή παρακολούθηση της υλοποίησης των εγκεκριμένων στρατηγικών και των συμφωνιών συνεργασίας (SLA) και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις εποπτικές απαιτήσεις.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του δανειακού χαρτοφυλακίου το 2020, η Τράπεζα αξιοποιεί πλήρως τα μέτρα στήριξης του Ελληνικού Δημοσίου με σκοπό να υποστηρίξει τους πελάτες της να περιορίσουν τις συνέπειες της κρίσης covid-19. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν την επιχορήγηση για 9 συνεχόμενους μήνες των δόσεων των δανείων με την προστασία της πρώτης κατοικίας (πρόγραμμα «Γέφυρα»), την παροχή νέων δανείων κεφαλαίου κίνησης, καλυμμένα από την εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (HDB) (συμμετοχή στον νεοιδρυθέν «Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19») και την επιχορήγηση των τόκων των δανείων κεφαλαίου κίνησης (για 2 χρόνια) από την HDB, στο πλαίσιο της δράσης «Επιχειρηματική Χρηματοδότηση-TEPIX II». Επιπλέον, αναστολές πληρωμών (moratoria) έχουν χορηγηθεί από τις Ελληνικές Τράπεζες από τον Μάρτιο 2020, ώστε να υποστηρίξουν τους δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες λόγω της πανδημικής κρίσης και έχουν εφαρμόσει τα μέτρα των αναστολών μέχρι την 31 Μαρτίου 2021.

Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee-TAC)

Η Troubled Assets Committee (TAC) έχει συσταθεί σύμφωνα με τις κανονιστικές απαιτήσεις και ο κύριος σκοπός της είναι να λειτουργεί ως ένα ανεξάρτητο επιβλέπον όργανο, που παρακολουθεί στενά το προβληματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και την υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των NPEs.

Remedial and Servicing Strategy (RSS)

Ο Τομέας Remedial & Servicing Strategy (RSS) είναι ένας νεοσύστατος Τομέας, ο επικεφαλής του οποίου αναφέρεται στο Γενικό Διευθυντή Στρατηγικής Ομίλου. Ο Τομέας Remedial & Servicing Strategy (RSS) έχει ως αποστολή τη στενή παρακολούθηση της συνολικής απόδοσης του NPE χαρτοφυλακίου καθώς και της σχέσης της Τράπεζας με την doValue Greece.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο RSS είναι μια εξειδικευμένη ομάδα που μεταξύ άλλων είναι υπεύθυνη για τα ακόλουθα:

- α) Ανάπτυξη και ενεργή παρακολούθηση των NPE στόχων και του σχεδίου μείωσης τους
- β) Καθορισμός στρατηγικών αρχών, προτεραιοτήτων, πλαισίου πολιτικής και KPI βάσει των οποίων η doValue Greece διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο
- γ) Στενή παρακολούθηση της υλοποίησης των εγκεκριμένων στρατηγικών, καθώς και όλων των συμβατικών διατάξεων στο πλαίσιο των συμβατικών συμφωνιών που αφορούν την ανάθεση του Eurobank χαρτοφυλακίου στην doValue Greece συμπεριλαμβανομένου του τιτλοποιημένου χαρτοφυλακίου του ERB Recovery DAC
- δ) Παρακολούθηση της απόδοσης των τίτλων υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης και συνεργασία με το Group Risk, ώστε να διασφαλιστεί με τις κανονιστικές παραδοχές της Μεταφοράς Σημαντικού Κινδύνου (SRT)
- ε) Προϋπολογισμός και παρακολούθηση των εξόδων και εσόδων της Τράπεζας που σχετίζονται με το ανατεθέν χαρτοφυλάκιο

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- στ) Στενή συνεργασία με την doValue Greece σε καθημερινή βάση για την επίτευξη των στόχων του Ομίλου
ζ) Επικοινωνία με τις εποπτικές αρχές

Επιχειρησιακοί στόχοι για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs)

Το Μάρτιο 2020, ο SSM αφού έλαβε υπόψη τις έκτακτες συνθήκες λόγω της πανδημίας covid-19, ενημέρωσε τις Ευρωπαϊκές τράπεζες ότι η υποβολή της νέας 3ετούς Στρατηγικής Διαχείρισης των NPEs αναβλήθηκε για το Μάρτιο 2021. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του διαλόγου με τον SSM και της στενής παρακολούθησης της προόδου μείωσης των NPEs, στο τέλος Σεπτεμβρίου 2020, η Eurobank και οι άλλες Ελληνικές συστημικές τράπεζες υπέβαλαν σε μορφή προκαταρκτικού σχεδίου την επικαιροποιημένη Στρατηγική Διαχείρισης των NPEs για την περίοδο 2020-2022, μαζί με τους ετήσιους στόχους των NPEs σε επίπεδο ομίλου. Επιπλέον, τον Μάρτιο του 2021, ο Όμιλος υπέβαλε τη στρατηγική και το σχέδιο των NPE για την περίοδο 2021-2023, σύμφωνα με τον κύκλο υποβολής. Αυτό προέβλεπε τη μείωση του δείκτη NPEs περίπου 9% στο τέλος του 2021, 6,5% το 2022 και κάτω του 6% το 2023.

Σύμφωνα με το Νόμο 4649/2019, την 25 Φεβρουαρίου 2020, η Eurobank υπέβαλε δύο αιτήσεις για τις τιτλοποιήσεις Cairo I και Cairo II και την 15 Μαΐου 2020 μία τρίτη αίτηση για την τιτλοποίηση Cairo III στο Υπουργείο Οικονομικών για την ένταξη τους στο Ελληνικό Πρόγραμμα Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων «ΗΡΑΚΛΗΣ», οι οποίες όλες εγκρίθηκαν την 23 Ιουλίου 2020. Με το κλείσιμο της συναλλαγής Cairo στις αρχές Ιουνίου 2020 και την επακόλουθη αποαγνώριση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου τιτλοποιημένων δανείων €7,2 δις (αποτελούμενο κυρίως από NPEs) το Σεπτέμβριο 2020, ο Όμιλος μείωσε σημαντικά το υπόλοιπο των NPEs κατά €7,3 δις φτάνοντας σε €5,7 δις την 31 Δεκεμβρίου 2020 (31 Δεκ. 2019: €13 δις), μειώνοντας το δείκτη NPE στο 14,0% την 31 Δεκεμβρίου 2020 (31 Δεκ. 2019: 29%).

Το Μάρτιο και τον Απρίλιο 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και η ΕΚΤ εξέδωσαν οδηγίες που στοχεύουν στην άμβλυση των επιπτώσεων της πανδημίας covid-19 στον τραπεζικό κλάδο της ΕΕ, ανακοινώνοντας μεταξύ άλλων, ότι υπάρχει ευελιξία στην εφαρμογή των κατευθυντήριων οδηγιών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων και ρυθμισμένων ανοιγμάτων. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ζήτησε τη διενέργεια εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των εποπτικών αρχών και των τραπεζών αναφορικά με τις στρατηγικές διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων τους, σε ατομική βάση με κάθε τράπεζα.

Η Eurobank πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ρευστότητας επιχειρήσεων και ιδιωτών, τα οποία ανέκυψαν από τον περιορισμό ή την αναστολή της λειτουργίας των επιχειρήσεων λόγω του Covid-19. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα καθόρισε έκτακτα μέτρα ενίσχυσης τα οποία θα εφαρμοστούν σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριοτήτων που επηρεάζονται από τον Covid-19. Σε αυτά τα μέτρα περιλαμβάνονται και οι αναστολές προς τα νοικοκυριά (αναβολή πληρωμής τόκου και κεφαλαίου) και προς εταιρίες και επιχειρηματίες (αναβολή πληρωμής κεφαλαίου) (σημ. 5 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Νομοθετικό πλαίσιο

Ένα νέο πλαίσιο προστασίας της πρώτης κατοικίας ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο το Μάρτιο 2019 (Νόμος 4605/2019) το οποίο είχε ως στόχο να στηρίξει τις προσπάθειες των τραπεζών για τη μείωση των NPEs μέσω ενός πιο αποτελεσματικού μηχανισμού διαχείρισης προβληματικών δανείων, τον περιορισμό των στρατηγικών κακοπληρωτών και εν τέλει τη βελτίωση της συνέπειας πληρωμών. Το εν λόγω πλαίσιο έληξε τον Ιούλιο 2020 αντί του Απριλίου 2020 όπως είχε αρχικά προγραμματιστεί και τον Οκτώβριο 2020, ένας νέος νόμος (Νόμος 4738/2020) θεσπίστηκε όπου εισήγαγε ένα ολοκληρωμένο πτωχευτικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις και τους Ιδιώτες με σκοπό να βρουν λύση για να ρυθμίσουν όλες τις οφειλές προς το Δημόσιο, ασφαλιστικούς φορείς, Τράπεζες και διαχειριστές δανείων. Η εφαρμογή του νέου πτωχευτικού κώδικα αναμένεται μέσα στο 2021.

Τον Ιούλιο 2020, ένα πρόγραμμα επιδότησης («Πρόγραμμα Γέφυρα») (Νόμος 4714/2020) εισήχθη από την Κυβέρνηση με σκοπό την υποστήριξη των δανειοληπτών που έχουν πληγεί από την πανδημία Covid-19. Οι σχετικές αιτήσεις έγιναν δεκτές έως τις 31 Οκτωβρίου 2020 και η επιδότηση του προγράμματος δεν μπορεί να ξεκινήσει αργότερα από την 1 Απριλίου 2021. Η επιδότηση θα διαρκέσει για 9 μήνες, ακολουθούμενη από μία περίοδο ελέγχου 6 έως 18 μηνών (ανάλογα με την κατάσταση του δανειολήπτη) που θα συνοδεύεται με όρο επιστροφής επιδότησης σε περίπτωση ληξιπρόθεσμων δόσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, την 31 Μαρτίου 2021 εισήχθη ένα νέο πρόγραμμα επιδότησης («Γέφυρα II») (Νόμος 4790/2021) για επιλέξιμους επαγγελματίες μικρών επιχειρήσεων και νομικών οντοτήτων, καθώς και για Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις. Οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν έως την 9 Μαΐου 2021, ενώ η επιδότηση καλύπτει μέρος των δόσεων για 8 μήνες, ακολουθούμενη από μία δοκιμαστική περίοδο έως και 18 μήνες, ανάλογα με την κατάσταση του δανείου.

Μακροοικονομικές Προοπτικές και Κίνδυνοι

Κατά τη διάρκεια του 2020 και το πρώτο τρίμηνο του 2021, η εξάπλωση της πανδημίας covid-19 καθώς και τα μέτρα που υιοθετήθηκαν για τον περιορισμό της εξάπλωσής του καθορίζουν το οικονομικό περιβάλλον τόσο στην Ελλάδα όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Στο πλαίσιο της Ενισχυμένης Εποπτείας, οι εννιά πρώτες τριμηνιαίες αξιολογήσεις ολοκληρώθηκαν επιτυχώς έως τον Φεβρουάριο 2021. Η Ελλάδα συνολικά έλαβε περίπου €3,4 δις από το πρόγραμμα χρηματοδότησης της Ενισχυμένης Εποπτείας σε τέσσερις δόσεις, τον Μάιο 2019 (€1,0 δις), τον Ιανουάριο 2020 (€0,8 δις), τον Ιούλιο 2020 (€0,8 δις) και τον Φεβρουάριο 2021 (€0,8 δις). Η ολοκλήρωση της 10ης αξιολόγησης αναμένεται τον Μάιο 2021.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), ο πραγματικός ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ για το 2020 μειώθηκε κατά -8,2% σε ετήσια βάση από 1,9% το 2019 κυρίως εξαιτίας της μείωσης των τελικών καταναλωτικών δαπανών και των εξαγωγών υπηρεσιών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Eurostat), ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ της Ευρωζώνης ήταν -6,6% και 1,3% για το 2020 και το 2019, αντίστοιχα. Σύμφωνα με τις χειμερινές οικονομικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕΠ) (Φεβρουάριος 2021), ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ για το 2021 και το 2022 αναμένεται στο 3,5% και στο 5,0% αντίστοιχα. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας το Δεκέμβριο 2020 ήταν στο 15,8% σε ετήσια βάση (Δεκέμβριος 2019: 16,4%). Ο μέσος όρος του ετήσιου ποσοστού ανεργίας για το 2020 ήταν στο 16,3% από 17,3% το 2019. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της ΕΕΠ (Νοέμβριος 2020), το ποσοστό ανεργίας αναμένεται στο 17,5% και στο 16,7% για το 2021 και το 2022 αντίστοιχα. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, ο 12-μηνος μέσος όρος του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) ήταν στο -1,3% τον Δεκέμβριο 2020 από -1,2% τον Δεκέμβριο 2019, ενώ σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της ΕΕΠ, η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ για το 2021 και το 2022 αναμένεται στο -0,1% και 0,6% αντίστοιχα.

Στο δημοσιονομικό πεδίο, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της ΕΕΠ για την Ελλάδα, το πρωτογενές ισοζύγιο σε όρους Ευρωπαϊκού Συστήματος Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών (ESA2010) για το 2020 και το 2021 αναμένεται να καταγράψει έλλειμμα -3,8% και -3,6% του ΑΕΠ αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων στήριξης της οικονομίας που είχαν ανακοινηθεί μέχρι την 22 Οκτωβρίου 2020. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό 2021, το πρωτογενές ισοζύγιο για το 2020 και το 2021 αναμένεται να καταγράψει έλλειμμα -7,2% και -3,9% του ΑΕΠ αντίστοιχα, ως συνέπεια των δημοσιονομικών μέτρων για την στήριξη της οικονομίας, ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος αναμένεται στο 208,9% και 199,6% του ΑΕΠ το 2020 και το 2021 αντίστοιχα. Η απόκλιση του πρωτογενούς πλεονάσματος από τον στόχο του 3,5% του ΑΕΠ για τα έτη 2020 και 2021 δε θα θεωρηθεί ως παράβαση των δεσμεύσεων της Ελλάδας στο πλαίσιο της Ενισχυμένης Εποπτείας, καθώς το Eurogroup την 4 Μαρτίου 2020 αποφάσισε ότι οι μη-μόνιμες αποκλίσεις των χωρών-μελών από το συμφωνηθέν δημοσιονομικό πλαίσιο είναι αποδεκτές αν οφείλονται σε λόγους εκτός του ελέγχου των κυβερνήσεων τους (δηλαδή όπως οι αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19). Σύμφωνα με την απόφαση του Eurogroup την 15 Μαρτίου 2021, η απόκλιση από τον στόχο που ορίζεται στο πρόγραμμα της Ενισχυμένης Εποπτείας θα συνεχιστεί και το 2022, σε μία προκαταρκτική βάση. Οι παραπάνω προβλέψεις σχετικά με το πρωτογενές πλεόνασμα και το δημόσιο χρέος είναι δυνατό να αλλάξουν σημαντικά με βάση το τελικό μέγεθος των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης και της μείωσης στα φορολογικά έσοδα εξαιτίας των μέτρων στήριξης (moratoria) της κυβέρνησης και τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας.

Για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, υπήρξε μία πρωτόγνωρη νομισματική, δημοσιονομική και εποπτική στήριξη στην οικονομία και το τραπεζικό σύστημα τόσο από την Ελληνική Κυβέρνηση όσο και από τις Ευρωπαϊκές αρχές. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2021, τα προγραμματισμένα συνολικά δημοσιονομικά μέτρα της Ελληνικής κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19, ανέρχονται σε €31,5 δις εκ των οποίων €23,9 δις αφορούν στο 2020 και €7,6 δις στο 2021, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας για τις περικοπές συντάξεων. Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών (29 Μαρτίου 2021), τα μέτρα στήριξης αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω σε €14,5 δις για το 2021 και σε €38,0 δις για το 2020 και το 2021. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: (α) τη μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης του ιδιωτικού τομέα κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες και την κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για τον ιδιωτικό τομέα (μόνο για το 2021), τη μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, (β) την πληρωμή από την κυβέρνηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για υπαλλήλους που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, (γ) την αναστολή των πληρωμών ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την πανδημία Covid-19, καθώς και των δόσεων για ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, (δ) την προσωρινή οικονομική στήριξη στους μισθωτούς που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, στους εποχιακούς υπαλλήλους (τομέας του τουρισμού) και σε ορισμένους επιστημονικούς τομείς, (ε) την κάλυψη από το κράτος των εισφορών για το δώρο του Πάσχα και των Χριστουγέννων των εργαζομένων που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, την επιδότηση απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνεργασία», την παράταση του τακτικού και μακροχρόνιου επιδόματος ανεργίας, την επιδότηση του επιτοκίου δανείων για επιχειρήσεις που δεν λειτουργήσαν κατά την περίοδο του lockdown καθώς επίσης και των επιδοτήσεων των δόσεων στεγαστικών δανείων των νοικοκυριών και των μικρών επιχειρήσεων («ΓΕΦΥΡΑ Ι και ΙΙ»). Η δημοσιονομική στήριξη για το 2020 περιελάμβανε επίσης μόχλευση που την παρείχε το τραπεζικό σύστημα ποσού €5,7 δις, πλέον των €2,6 δις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την παροχή εγγυήσεων για εξασφαλίσεις μετρητών, και τη συγχρηματοδότηση των δανείων για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Επιπρόσθετα, η ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας μέσω των διαφόρων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM), και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΙΒ) ανέρχονται συνολικά σε

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

€10,3 δις και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, εγγυήσεις δανείων (€7,0 δις) και δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις (€1,3 δις). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την 21 Ιουλίου 2020 συμφώνησε σε ένα πακέτο ανάκαμψης ύψους €750 δις στο πλαίσιο του προγράμματος “Next Generation EU” (NGEU) της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να υποστηρίξει την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα των οικονομιών των κρατών μελών, εκ των οποίων περίπου €31 δις θα είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα, προσωρινά κατανεμημένα σε €18,2 δις σε επιχορηγήσεις και €12,7 δις σε δάνεια. Σύμφωνα με την Ελληνική κυβέρνηση, η υποβολή του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Ελλάδας – προϋπόθεση για την εκταμίευση οποιασδήποτε δόσης από το NGEU – αναμένεται έως το τέλος Απριλίου 2021. Το αντίστοιχο ποσό για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 (Multiannual Financial Framework (“MFF,” - ΠΔΠ) ανέρχεται σε €1.100 δις, εκ των οποίων περίπου €40 δις θα είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα. Επιπλέον, η ΕΚΤ, την 24 Μαρτίου 2020, θέσπισε ένα έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP), με ένα χρηματοοικονομικό κονδύλι ποσού €1.850 δις, στα μέσα Φεβρουαρίου 2021, εκ των οποίων περίπου €46 δις θα είναι διαθέσιμα για την αγορά χρεογράφων του Ελληνικού δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Το PEPP προστίθεται στα μέτρα ρευστότητας της ΕΚΤ της 12 Μαρτίου 2020 (πρόσθετες πράξεις μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, ευνοϊκότεροι όροι για τις στοχευμένες μακροπρόθεσμες πράξεις, νέο πρόγραμμα αγορών περιουσιακών στοιχείων ύψους €120 δις).

Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch, την 22 Ιανουαρίου 2021, διατήρησε αμετάβλητη τόσο την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας στο BB όσο και την σταθερή προοπτική εξαιτίας των μεσοπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών της και των προοπτικών για τον πραγματικό ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ. Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody’s την 9η Νοεμβρίου 2020 αναβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας από B1 σε Baa3 εξαιτίας της συνέχισης της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας και τις θετικές προοπτικές ανάπτυξης της χώρας, παρά την αρνητική επίπτωση της πανδημίας Covid-19 στην οικονομική δραστηριότητα και τις εξελίξεις στο δημοσιονομικό και εξωτερικό τομέα. Την 24 Απριλίου 2020, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poors, αναθεώρησε την προοπτική της για την Ελλάδα από θετική σε σταθερή εξαιτίας των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19. Η πιστοληπτική αξιολόγηση της χώρας απέχει σημαντικά από την επενδυτική βαθμίδα. Παρόλα αυτά, η πρόοδος που έχει συντελεστεί από το 2018 και μετά καθώς και η περιήληψη των ελληνικών τίτλων στο PEPP της ΕΚΤ, οδήγησαν σε βελτίωση της απόδοσης των 10ετών ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, στο 0,63% τηνς 31 Δεκεμβρίου 2020 από το 1,46% στο τέλος Δεκεμβρίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: 4,40%).

Σε αυτό το περιβάλλον, το Ελληνικό Δημόσιο κατάφερε να επιτύχει συνεχή πρόσβαση στις αγορές μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, από τον Απρίλιο έως τον Δεκέμβριο 2020, με την έκδοση τεσσάρων ομολόγων με διαφορετικές λήξεις. Την 27 Ιανουαρίου 2021, ΟΔΔΗΧ εξέδωσε 10ετές ομόλογο ύψους €3,5 δις με απόδοση 0,807% και πιο πρόσφατα, την 17 Μαρτίου 2021, εξέδωσε ένα 30ετές ομόλογο ύψους €2,5 δις με απόδοση 1,956%. Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) που κοινοποιήθηκε στην Τράπεζα την 6 Μαρτίου 2020, συμπεραίνεται ότι οι λόγοι για την επιβολή περιορισμών στην έκθεση των Ελληνικών τραπεζών (συμπεριλαμβανομένης της Eurobank) στο πιστωτικό κίνδυνο του Ελληνικού Δημοσίου έχουν εκλείψει, ως εκ τούτου, η προηγούμενη απόφασή της για τους εν λόγω περιορισμούς καταργείται.

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, το υπόλοιπο της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα στο τέλος Δεκεμβρίου 2020 διαμορφώθηκε σε €141,2 δις από €153,8 δις στο τέλος Δεκεμβρίου 2019, καταγράφοντας μείωση -8.2%. Ένα σημαντικό μέρος της παραπάνω μεταβολής οφείλεται στην μείωση του αποθέματος των NPEs. Από την άλλη πλευρά του ισοζυγίου, οι συνολικές εγχώριες ιδιωτικές καταθέσεις ανήλθαν στα €163,0 δις στο τέλος Δεκεμβρίου 2020 από €143,1 δις στο τέλος Δεκεμβρίου 2019, σημειώνοντας αύξηση 13,9%. Η σημαντική αύξηση των καταθέσεων κυρίως αποδίδεται στα μέτρα περιορισμού της πανδημίας τα οποία περιόρισαν την κατανάλωση των νοικοκυριών καθώς και στα κυβερνητικά μέτρα στήριξης του ιδιωτικού τομέα και την αβεβαιότητα που προκλήθηκε από την πανδημία.

Από τα τέλη Φεβρουαρίου 2021, ο ρυθμός βελτίωσης της επιδημιολογικής κατάστασης σε πολλές χώρες της Κεντρικής, Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης (CESEE), η οποία ξεκίνησε τους τελευταίους δύο μήνες ανεκόπη, κάνοντας τις αρχές πιο επιφυλακτικές στην ενεργοποίηση των σχεδίων επαναλειτουργίας των οικονομιών τους. Έχοντας αντιμετωπίσει μια εκθετική αύξηση νέων μολύνσεων, νοσηλείας και θανάτων τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο, οι αρχές σε ολόκληρη την περιοχή επανάφεραν αυστηρά μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης και περιορισμούς στις δημόσιες και οικονομικές δραστηριότητες. Οι περιορισμοί επιβλήθηκαν αρχικά σε τοπικό επίπεδο, αλλά σύντομα επεκτάθηκαν σε εθνικό επίπεδο, ενώ ορισμένες χώρες κατέφυγαν ακόμη και σε εθνικό lockdown για να αποφύγουν περαιτέρω επιδείνωση.

Παρόλο που η έναρξη διάθεσης των εμβολίων σε ολόκληρη την περιοχή προκάλεσε μεγαλύτερη αισιοδοξία για τις προοπτικές ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής CESEE το 2021, η πλήρης επιστροφή σε κανονικές συνθήκες μπορεί να χρειαστεί περισσότερο χρόνο για να υλοποιηθεί. Η αύξηση των κρουσμάτων πιθανότατα θα ανακόψει τον ρυθμό της ανάκαμψης - όχι μόνο στον τομέα των υπηρεσιών - υπό την προϋπόθεση ότι τα περιοριστικά μέτρα πιθανότατα θα παραμείνουν σε ισχύ κατά τους πρώτους μήνες του 2021. Επιπλέον, η εφοδιαστική αλυσίδα της παραγωγής, η διανομή και η εκτέλεση του προγράμματος εμβολιασμού σε τόσο μεγάλη κλίμακα μπορεί να απαιτήσει πρόσθετες επενδύσεις και προσπάθειες, οδηγώντας ενδεχομένως σε περαιτέρω καθυστερήσεις.

Η Βουλγαρία συγκαταλέγεται μεταξύ αυτών των ευρωπαϊκών χωρών που επλήγησαν κυρίως από την αναζωπύρωση της πανδημίας από τον Οκτώβριο του 2020. Ως αποτέλεσμα, οι αρχές επέβαλαν περιορισμούς στην οικονομική δραστηριότητα μέσω της επιβολής μιας κατάστασης έκτακτης ανάγκης που παρατάθηκε μέχρι τουλάχιστον το τέλος Απριλίου 2021. Λαμβάνοντας υπόψη τη θετική επίδοση στο τέταρτο τρίμηνο, η οικονομία συρρικνώθηκε κατά 3,8% το 2020 σε σύγκριση με μια μεγέθυνση 3,4% το 2019, ξεπερνώντας τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Σύμφωνα με τις χειμερινές οικονομικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Φεβρουάριος 2021), η οικονομία αναμένεται να ανακάμψει κατά +2,7% το 2021, προτού επιταχύνει περαιτέρω κατά +4,9% το 2022. Από τη θετική πλευρά, η χώρα αξιοποιεί την ισχυρή δημοσιονομική της θέση και τους υγιείς εξωτερικούς δείκτες (δηλαδή το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και το δημόσιο χρέος) καθώς επίσης και την πρόσφατη είσοδο στο Ευρωπαϊκό μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών II (ERMII), που ικανοποιεί τις προσδοκίες των επενδυτών καθώς και την πρόσβαση στα χρηματοδοτικά εργαλεία της ΕΚΤ-Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον περιορισμό της αρνητικής επίπτωσης από τη πανδημία. Προς αυτή τη κατεύθυνση, ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2021 προβλέπει αύξηση των μισθών του δημοσίου τομέα, των συντάξεων και των κοινωνικών παροχών, προβλέποντας ένα υψηλότερο στόχο δημοσιονομικού ελλείματος -3,9% του ΑΕΠ το 2021 σε σχέση με το πραγματοποιηθέν -3% του 2020. Επιπλέον, η τελευταία απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι η Βουλγαρία θα λάβει €29 δις από τα μέτρα στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (€16,7 δις μη επιστρεπτέα κεφάλαια από το ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027 και €12,3 δις από το NGEU). Τέλος, η χώρα οδηγείται σε κοινοβουλευτικές εκλογές στις αρχές Απριλίου 2021.

Στην Κύπρο, η ταχεία επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης το τρίτο τρίμηνο ώθησε τις τοπικές αρχές να επαναφέρουν τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης, αρχικά σε τοπικό επίπεδο και στη συνέχεια σε εθνικό επίπεδο έως τα τέλη Ιανουαρίου 2021 με κάποια σταδιακή χαλάρωση στη συνέχεια. Ο οικονομικός αντίκτυπος έχει αποδειχθεί πολύ λιγότερο σοβαρός από τον αρχικά αναμενόμενο παρά την υψηλή ευαισθησία της χώρας ως μια μικρή, ανοιχτή και προσανατολισμένη στις υπηρεσίες οικονομία, με τον τουρισμό να είναι ένας από τους βασικούς κλάδους της. Η υπεραπόδοση μπορεί γενικά να αποδοθεί στην ταχεία, σημαντική και συνεχιζόμενη οικονομική υποστήριξη της κυβέρνησης και στην εκτεταμένη χρήση των μέτρων στήριξης (moratoria) των τραπεζικών δανείων, τα οποία έθεσαν την Κύπρο στην πρώτη θέση της σχετικής κατάταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2020. Συνυπολογίζοντας την θετική απόδοση του τρίτου και του τέταρτου τριμήνου, το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 5,1% σε ετήσια βάση το 2020. Σύμφωνα με τις χειμερινές οικονομικές προβλέψεις της ΕΕΠ (Φεβρουάριος 2021), η οικονομία αναμένεται να ανακάμψει κατά +3,2% το 2021 και +3,1% το 2022. Στις αρχές Ιανουαρίου 2021, για την αντιμετώπιση του αντίκτυπου της κρίσης, η Κυπριακή κυβέρνηση ανακοίνωσε πρόσθετα μέτρα στήριξης, όπου το συνολικό ποσό να κυμαίνεται από €350 εκατ. έως €450 εκατ., επιπλέον του πακέτου οικονομικής στήριξης δημοσιονομικών μέτρων ποσού €1 δις, κρατικών εγγυήσεων και μέτρων στήριξης της ρευστότητας ποσού €3,3 δις, μερικά από τα οποία επεκτείνονται έως το 2024. Η Κύπρος ήταν επίσης μεταξύ των πρώτων που αξιοποίησαν τις διεθνείς αγορές το 2021, αντλώντας ποσό €1,5 δις. με νέο 5ετές ομόλογο με σχετικά χαμηλές αποδόσεις για την αντιμετώπιση των αυξημένων δανειακών αναγκών του 2021. Επιπλέον, η Κύπρος έχει ήδη λάβει την πρώτη δόση €250 εκατ. σε δάνεια από το πρόγραμμα «Υποστήριξη για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης» (SURE) από ένα συνολικό ποσό €479 εκατ. που προορίζεται για την αντιμετώπιση των αυξημένων κινδύνων ανεργίας. Επιπλέον, η Κύπρος σκοπεύει να γίνει η πρώτη χώρα που θα αξιοποιήσει το ταμείο υποστήριξης πανδημικής κρίσης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας-ΕΜΣ (έως και 2% του ΑΕΠ του 2019) για να καλύψει τις αυξημένες δαπάνες για υγειονομική περιθάλψη. Τέλος, σύμφωνα με την τελευταία απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Ιούλιο 2020 για το Ταμείο Ανάκαμψης (NGEU) και το ΠΔΠ 2021-2027, η Κύπρος θα μπορούσε να έχει πρόσβαση σε κεφάλαια άνω των €2,6 δις ή 11,7% του ΑΕΠ του 2019, μεταξύ των οποίων περίπου €1 δις επιχορηγήσεις.

Έχοντας επεκταθεί περισσότερο από 4% το 2018 και το 2019, η οικονομία της Σερβίας συρρικνώθηκε κατά μόλις 1,0% το 2020, σημειώνοντας μια κορυφαία απόδοση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την CESEE. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις της ΕΕΠ (Νοέμβριος 2020), η οικονομία προβλέπεται να ανακάμψει κατά +4,8% το 2021. Η οικονομία εισήλθε στην πανδημική κρίση Covid-19 με σημαντικά χαμηλότερες ανισορροπίες από ότι πριν από μια δεκαετία, επιτρέποντας στις αρχές να καταρτίσουν ένα πακέτο στήριξης 11% του ΑΕΠ (που ήταν από τα μεγαλύτερα στην αναδυόμενη Ευρώπη) που περιόριζε τον αρνητικό οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Επιπλέον, η χαμηλότερη έκθεση της οικονομίας σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφερειακές οικονομίες στην τουριστική βιομηχανία, ένας τομέα που πλήττεται περισσότερο από την κρίση και η σχετικά μικρή διάρκεια των πιο αυστηρών μέτρων περιορισμού την άνοιξη του 2020 υποστηρίζει την υπεραπόδοση της το 2020-2021. Επιπλέον, η Σερβική κυβέρνηση έχει υποβάλει αίτηση για βοήθεια από το ταμείο αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τους ίδιους όρους με ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα τέλη Φεβρουαρίου 2021, το Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε για πρώτη φορά στη διεθνή κεφαλαιαγορά 12-ετους ομολόγου ύψους €1 δις με απόδοση 1,92%. Τέλος, αν και το μη χρηματοδοτικό συμβουλευτικό πρόγραμμα του ΔΝΤ διάρκειας 30μηνών με τη μορφή του μέσου συντονισμού πολιτικής (Policy Coordination Instrument- PCI) έληξε τον Ιανουάριο του 2021 εξακολουθεί να αποτελεί πολύτιμο οδηγό για τις πολιτικές που θα εφαρμοστούν στο μέλλον.

Η συμφωνία σχετικά με την εμπορική σχέση Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένου Βασιλείου επιτεύχθηκε στα τέλη Δεκεμβρίου 2020 και τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2021, μετά την λήξη της μεταβατικής περιόδου που ακολούθησε την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου (Brexit). Σύμφωνα με την εν λόγω εμπορική σχέση προβλέπονται μηδενικοί δασμοί και μηδενικές

ποσοτώσεις για όλα τα εμπορεύματα που διακινούνται μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένου Βασιλείου, που πληρούν τους κατάλληλους κανόνες καταγωγής. Παρόλα αυτά, μη – δασμολογικά εμπόδια αναμένεται να εφαρμοστούν και σημαντικές περιοχές των οικονομικών σχέσεων αναμένεται να επιλυθούν, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων σχετικά με την ισοδυναμία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Ο βασικός κίνδυνος για την Ελληνική οικονομία προέρχεται από το εξωτερικό ισοζύγιο συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των δύο χωρών. Σε αυτό το πλαίσιο, το υποκατάστημα στο Λονδίνο της θυγατρικής τράπεζας στο Λουξεμβούργο, έχει τις απαραίτητες εποπτικές άδειες (από τον SSM και από τον CSSF, ως υποκατάστημα τρίτης χώρας, όσο και βάσει του καθεστώτος προσωρινών αδειών της «Prudential Regulation Authority – PRA») και θα διατηρήσει τη στοχευμένη φύση των λειτουργιών του, εστιάζοντας κυρίως στη χρηματοδότηση ακινήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην προσέλκυση καταθέσεων (συμπεριλαμβανομένων πελατών από την Ευρωπαϊκή Ένωση με επιχειρηματική σχέση στο Ηνωμένο Βασίλειο).

Σε ότι αφορά τις οικονομικές προοπτικές για τους επόμενους 12 μήνες, οι κυριότεροι μακροοικονομικοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες στην Ελλάδα σχετίζονται κυρίως με το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19 και έχουν ως ακολούθως: (α) Η εξέλιξη της υγειονομικής κρίσης συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας να συνεχιστεί το κύμα της πανδημίας για αρκετό διάστημα μετά το τέλος του πρώτου εξαμήνου 2021, και η αρνητική του επίπτωση στην εγχώρια, ευρύτερη και/ή στην παγκόσμια οικονομία, (β) η πρόοδος στα προγράμματα εμβολιασμού για τον αποτελεσματικό περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, (γ) η πραγματική έκταση και διάρκεια των δημοσιονομικών μέτρων που στοχεύουν να αντιμετωπίσουν την επίπτωση της πανδημίας στην πραγματική οικονομία και η επίπτωσή τους στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ελληνικού δημόσιου χρέους, (δ) ο ρυθμός ανάκαμψης της οικονομίας το 2021 και το 2022, (ε) η ικανότητα απορρόφησης των κεφαλαίων από το NGEU και το ΠΔΠ και η προσέλκυση νέων επενδύσεων στην χώρα (στ) η εφαρμογή των προγραμματισμένων μεταρρυθμίσεων και ιδιωτικοποιήσεων ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι και τα ορόσημα της Ενισχυμένης Εποπτείας και (ζ) οι γεωπολιτικές συνθήκες στην εγγύς ή ευρύτερη περιοχή.

Η επέλευση των ανωτέρω κινδύνων σχετιζόμενων με την πανδημία Covid-19 και λοιπών κινδύνων θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες στο δημοσιονομικό σχεδιασμό του Ελληνικού χρέους όπως επίσης στη ρευστότητα, στην κεφαλαιακή επάρκεια και στην κερδοφορία των Ελληνικών τραπεζών, καθώς και στην υλοποίηση των σχεδίων τους για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs). Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις σχετικά με τον Covid-19 και έχει αυξήσει το επίπεδο ετοιμότητάς του ως προς τη λήψη αποφάσεων, πρωτοβουλιών και διαμόρφωση πολιτικών για την προστασία του κεφαλαίου και της ρευστότητας του καθώς και την εκπλήρωση στο μέγιστο δυνατό βαθμό, του στρατηγικού και επιχειρηματικού του σχεδίου για τα επόμενα τρίμηνα, εστιάζοντας πρωτίστως στην υποστήριξη των πελατών του ώστε να ξεπεράσουν τις προκλήσεις της παρούσας συγκυρίας, την άμβλυση σημαντικών αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων (cliff effects) μετά την λήξη των μέτρων αναστολής πληρωμών (moratoria), την προστασία της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων του και την ανθεκτικότητα της προ-προβλέψεων κερδοφορίας του.

Από την άλλη πλευρά, η αποφασιστική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος της Ενισχυμένης Εποπτείας, η αποτελεσματική κινητοποίηση των πόρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω του ταμείου NGEU και του ΠΔΠ για την στήριξη των εγχώριων επενδύσεων και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, η προσέλκυση ξένων και εγχώριων κεφαλαίων και η υιοθέτηση ενός εξωστρεφούς αναπτυξιακού υποδείγματος που θα συμβάλλει στην βελτίωση της εμπιστοσύνης στις προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιστροφή της χώρας σε ένα διατηρήσιμο αναπτυξιακό μονοπάτι.

Διάρθρωση Μετοχικού Κεφαλαίου

Την 31 Δεκεμβρίου 2020 το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμης Εταιρείας (Eurobank Holdings ή Εταιρεία) ανερχόταν σε €816.015.607,44 και διαιρείται σε 3.709.161.852 κοινές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας €0,22 η κάθε μία. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές, εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών και έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την Ελληνική νομοθεσία. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο αριθμός των μετοχών της Eurobank Holdings που κατείχαν οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου στα συνήθη πλαίσια των δραστηριοτήτων τους ήταν συνολικά 2.433.987 (31 Δεκεμβρίου 2019: 2.815.312) (σημείωση 37 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Eurobank Holdings που κατείχε το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) ανερχόταν σε 1,40%. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Νόμο 3864/2010, όπως ισχύει, τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στις μετοχές του ΤΧΣ υπόκεινται σε περιορισμούς³.

Την 7 Ιουλίου 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας πρότεινε στη Γενική Συνέλευση των μετόχων τη διανομή των μετοχών της Mairanus Ltd (μετονομάστηκε σε «Cairo Mezz Plc») στους μετόχους της Εταιρείας μέσω της μείωσης του

³ Πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του ΤΧΣ ως κατόχου κοινών μετοχών της Eurobank Holdings σύμφωνα με το Νόμο 3864/2010 και τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας (RFA) περιλαμβάνονται στον Κώδικα και στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

μετοχικού της κεφαλαίου σε είδος. Σε συνέχεια του ανωτέρω, την 28 Ιουλίου 2020, η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας ενέκρινε μεταξύ άλλων:

- α) Τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής εκδόσεως της Εταιρείας κατά €0,0155 και την απόδοση στους μετόχους της Εταιρείας μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc (Εκδότρια), αντίστοιχης αξίας της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου, δηλαδή 309.096.821 κοινών μετοχών έκδοσης της Εκδότριας αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής €0,10, με αναλογία 1 μετοχή της Εκδότριας για κάθε 12 μετοχές της Εταιρείας που ήδη κατέχουν.
- β) Την κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών ύψους €20.400.390,19 για λόγους στρογγυλοποίησης της νέας ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής έκδοσης της Εταιρείας.

Σχετικά με τα ανωτέρω α) και β), το Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων με την υπ' αριθ. 81660/31.07.2020 απόφασή του ενέκρινε την τροποποίηση του άρθρου 5 του καταστατικού της Εταιρείας. Η Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χρηματιστηρίου Αθηνών («Χ.Α.») στην από 21.09.2020 συνεδρίασή της ενημερώθηκε για την εν λόγω εταιρική πράξη. Η Επιτροπή Λειτουργίας Αγορών του Χ.Α. κατά τη συνεδρίαση της στις 21.09.2020 ενέκρινε την ένταξη των μετοχών της Cairo Mezz Plc στη γενική κατηγορία διαπραγματεύσεως της Εναλλακτικής Αγοράς EN.A. PLUS του Χρηματιστηρίου Αθηνών («EN.A. PLUS»), οι οποίες ξεκίνησαν να διαπραγματεύονται την 29.9.2020.

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Επιπροσθέτως, η προαναφερθείσα Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας:

- α) ενέκρινε τη θέσπιση πενταετούς Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, με έναρξη το 2021, με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options) με έκδοση νέων μετοχών με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, τα οποία θα χορηγηθούν σε στελέχη της Διοίκησης και το προσωπικό της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών. Ο μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων που μπορεί να εγκριθεί θα είναι 55.637.000 δικαιώματα, καθένα εκ των οποίων θα αντιστοιχεί σε μια νέα μετοχή, δηλαδή σε περίπτωση που ασκηθούν όλα τα δικαιώματα, θα διατεθούν συνολικά έως 55.637.000 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Εταιρείας, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1,5% του καταβεβλημένου σήμερα μετοχικού της κεφαλαίου. Η τιμή διάθεσης εκάστης νέας μετοχής ισούται με την ονομαστική αξία της μετοχής.
- β) εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank Holdings να ρυθμίσει τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις του προγράμματος.

Μερίσματα

Βάσει των οικονομικών καταστάσεων του 2020 και σε συνδυασμό με το Νόμο περί Αωνύμων Εταιρειών 4548/2018, δεν επιτρέπεται η διανομή μερίσματος. Επιπλέον, βάσει των προβλέψεων της Τριμερούς Σχέσης Συμφωνίας μεταξύ της Eurobank Holdings, της Τράπεζας και του ΤΧΣ (υπογράφηκε 23.3.2020) και του άρθρου 10, παρ. 3 του Νόμου 3864/2010, «περί ιδρύσεως του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας», κατά την περίοδο συμμετοχής του στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank Holdings, το ποσό των μερισμάτων που ενδέχεται να διανεμηθούν στους κατόχους μετοχών είτε της Eurobank Holdings είτε της Τράπεζας, δεν μπορεί να υπερβεί το 35% των κερδών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 161, παρ.2 του Νόμου περί Αωνύμων Εταιρειών 4548/2018.

Βασικοί Μέτοχοι

Με βάση σχετική δημοσιευμένη εταιρική ανακοίνωση της Eurobank Holdings:

- α) το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank Holdings που κατείχε την 7 Νοεμβρίου 2019 η εταιρεία «Fairfax Financial Holdings Limited» άμεσα και έμμεσα, μέσω ελεγχόμενων θυγατρικών της, επί του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank Holdings, εξαιρουμένων των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει το ΤΧΣ, διαμορφώθηκε σε 31,71%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 1.159.833.335 δικαιώματα ψήφου επί των μετοχών της Eurobank Holdings.
- β) το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank Holdings που κατείχε την 1η Δεκεμβρίου 2020 έμμεσα η εταιρεία «The Capital Group Companies, Inc.» διαμορφώθηκε σε 5,14%, επί του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank Holdings, εξαιρουμένων των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει το ΤΧΣ, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 187.812.291 δικαιώματα ψήφου επί μετοχών Eurobank Holdings.
- γ) το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank Holdings που κατείχε την 27 Ιανουαρίου 2021 έμμεσα η εταιρεία «Helikon Investments Limited.» διαμορφώθηκε σε 5,08% επί του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου επί των κοινών μετοχών της Eurobank Holdings, εξαιρουμένων των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει το ΤΧΣ, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 185.951.550 δικαιώματα ψήφου επί μετοχών Eurobank Holdings.

Τέλος, αναφορικά με την θέση του ΤΧΣ ως μετόχου της Eurobank Holdings (κάτοχος επί του παρόντος του 1,4% των μετοχών της Eurobank Holdings, το οποίο αντιστοιχεί σε 52.080.673 κοινές μετοχές με δικαίωμα ψήφου επί συνόλου 3.709.161.852 κοινών μετοχών με δικαιώματα ψήφου που εκδόθηκαν από την Eurobank Holdings), και σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της

διάσπασης της Τράπεζας Eurobank Ergasias Ανώνυμης Εταιρείας («Eurobank Ergasias A.E.»), η Eurobank Holdings, η Eurobank και το ΤΧΣ αποτελούν μέρη της Τριμερούς Συμφωνίας Πλαισίου Συνεργασίας (ΤΣΠΣ) που υπογράφηκε στις 23.3.2020. Η Τριμερής Συμφωνία Πλαίσιο Συνεργασίας επιτρέπει στο ΤΧΣ να επιβάλλει έναντι της Eurobank, όλα τα δικαιώματα που είχε έναντι της πρώην Eurobank Ergasias A.E., βάσει της προηγούμενης Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας (RFA) μεταξύ αυτού και της Eurobank Ergasias S.A. Επιπλέον, οι προβλέψεις του άρθρου 7α, παρ. 2, 3 και 6 του Ν. 3864/2010 (Νόμος ΤΧΣ) εφαρμόζονται για τις προαναφερθείσες κοινές μετοχές του ΤΧΣ (περιορισμένα δικαιώματα ψήφου). Σύμφωνα με τον Νόμο του ΤΧΣ και την Τριμερή Συμφωνία Πλαίσιο Συνεργασίας, το ΤΧΣ ασκεί το δικαίωμα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις της Eurobank Holdings μόνο για αποφάσεις που αφορούν (i) τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Eurobank Holdings, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης ή της μείωσης του κεφαλαίου ή την παροχή σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, (ii) συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μετατροπές, αναβιώσεις, παράταση της διάρκειας ή λύση της Eurobank Holdings, (iii) μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών) ή (iv) οποιοδήποτε άλλο θέμα απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Ελληνικό νόμο περί Ανωνύμων Εταιρειών.

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση (ΤΓΣ) των Μετόχων την 10 Ιουλίου 2018, για θητεία τριών ετών, η οποία θα λήξει την 10 Ιουλίου 2021 παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η ΤΓΣ για το έτος 2021.

Επιπρόσθετα:

- α) Ο κ. Θεόδωρος Καλαντώνης, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από την 3 Απριλίου 2020.
- β) Το Δ.Σ. την 8 Απριλίου 2020 όρισε ως νέα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του την κ. Αλίκη Γρηγοριάδη και την κ. Ειρήνη Ρουβιθά Πάνου σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων, με ισχύ της παραίτησής τους από την 8 Απριλίου 2020, ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών κ.κ. Richard Boucher και Νικολάου Μπέρτσου, και η θητεία αυτών θα λήξει ταυτόχρονα με τη θητεία των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.
- γ) Ο κ. George Myhal, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από την 10 Δεκεμβρίου 2020. Το Δ.Σ. την ίδια ημέρα όρισε ως νέο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. κ. Cinzia Basile, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. κ. George Myhal με θητεία ίση με το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος μέλους.
- δ) Το Δ.Σ. την 10 Δεκεμβρίου 2020 όρισε τον κ. Ανδρέα Αθανασόπουλου, ως νέο εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. κ. Θεόδωρου Καλαντώνη με θητεία ίση με το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος μέλους.
- ε) Το Δ.Σ., με την από 28 Ιανουαρίου 2021 απόφασή του, όρισε την κα Ευθυμία Δελη ως νέα εκπρόσωπο του ΤΧΣ και μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της Eurobank Holdings σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Δημητρίου Μίσκου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010 και της ισχύουσας Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας με το ΤΧΣ (RFA), με θητεία ίση με το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος μέλους.

Το Δ.Σ. της Eurobank Holdings αναφέρεται στη σημείωση 48 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Τα βιογραφικά σημειώματα των μελών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Eurobank Holdings (www.eurobankholdings.gr).

Άλλες πληροφορίες του άρθρου 4 παρ. 7 του Νόμου 3556/2007

Με εξαίρεση τις κοινές μετοχές που κατέχονται από το ΤΧΣ, οι οποίες έχουν ειδικά δικαιώματα και περιορισμούς βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας και της ΤΣΠΣ που υπέγραψε η Eurobank Holdings, η Τράπεζα και το ΤΧΣ στις 23 Μαρτίου 2020 (σημείωση 46 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων), σύμφωνα με το Καταστατικό της Eurobank Holdings:

- α) Δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Eurobank Holdings
- β) Δεν υφίστανται μετοχές της Eurobank Holdings, οι οποίες παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου ή ψήφου στους κατόχους τους
- γ) Δεν προβλέπονται περιορισμοί στα δικαιώματα ψήφου
- δ) Οι κανόνες για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του ΔΣ καθώς και για την τροποποίηση του καταστατικού είναι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο.

Η Eurobank Holdings δεν γνωρίζει την ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της. Σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Eurobank Holdings κατόπιν δημόσιας πρότασης, δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες της Eurobank Holdings οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν. Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Eurobank Holdings με μέλη του ΔΣ της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν αποζημίωσή τους σε περίπτωση αποχώρησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Άλλες πληροφορίες του άρθρου 97 παρ. 1 (β) του Νόμου 4548/2018

Για τους σκοπούς της έγκρισης i) τροποποίησης συμφωνίας της θυγατρικής Τράπεζας Eurobank A.E. (Eurobank) με την Grivalia Management Company S.A. (Grivalia) η οποία είναι συνδεδεμένη εταιρεία με την Eurobank Holdings κατά την έννοια της παρ. 2 (α) του άρθρου 99 του Ν. 4548/2018 όσο και με την Eurobank κατά την έννοια της παραγράφου 2 (β) του άρθρου 99 του Ν. 4548/2018 και ii) σύναψης σύμβασης μίσθωσης και τροποποίησης του μισθωτηρίου αυτού μεταξύ της Τράπεζας Eurobank A.E και της Grivalia, η έγκριση του Δ.Σ. λήφθηκε βάσει έκθεσης αξιολόγησης περί δικαίου και ευλόγου που παρέχεται από ορκωτό ελεγκτή λογιστή σύμφωνα με το άρθρο 101 του Νόμου 4548/2018, ενώ τηρήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες δημοσιότητας, όπως αυτές προβλέπονται στα άρθρα 100 παρ. 3 και 101 παρ. 2 και 3 του Νόμου 4548/2018. Περαιτέρω για τα εν λόγω ζητήματα ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γεώργιος Χρυσικός, επίσης Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Grivalia κατέχοντας το 70% του μετοχικού της κεφαλαίου, δεν δικαιούταν να ψηφίσει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρ. 97 του Εταιρικού Νόμου 4548/2018, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων.

Επίσης για τους σκοπούς της παροχής έγγραφης συγκατάθεσης, όπως προβλέπεται από τη συμφωνία της Eurobank με την Grivalia, η οποία είναι συνδεδεμένη εταιρεία με την Eurobank κατά την έννοια της παραγράφου 2 (β) του άρθρου 99 του Ν. 4548/2018 και σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24, για τη μεταβίβαση μετοχών της Grivalia που αντιστοιχούν στο 2% του μετοχικού της κεφαλαίο από τον κ. Γεώργιο Χρυσικό σε άλλο φυσικό πρόσωπο, ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. κ. Γεώργιος Χρυσικός, δεν δικαιούταν να ψηφίσει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρ. 97 του Εταιρικού Νόμου 4548/2018, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων.

Για τους σκοπούς αποφάσεων που σχετίζονται σε νομική υπόθεση (νομική διαφορά μεταξύ Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤΑΔ) και ομίλου εταιρειών οφειλέτη της Eurobank), ο Διευθύνων Σύμβουλος και η ανεξάρτητη μη εκτελεστική διευθύντρια κα Αλίκη Γρηγοριάδη δεν δικαιούνταν να ψηφίσουν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρ. 97 του Ν. 4548/2018, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων.

Στο πλαίσιο της έγκρισης της αναθεώρησης της Πολιτικής Διακοπής Συνεργασίας Ανωτάτων Στελεχών, η οποία αφορά Ανώτατα Στελέχη στην Eurobank στο επίπεδο του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου και του Γενικού Διευθυντή, δεδομένου ότι τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. είναι συνδεδεμένα μέρη τόσο με την Eurobank Holdings κατά την έννοια της παρ. 2 (α) του άρθρου 99 του Ν. 4548/2018 όσο και με την Eurobank κατά την έννοια της παραγράφου 2 (β) του άρθρου 99 του Ν. 4548/2018 και σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24, η έγκριση του Δ.Σ. λήφθηκε βάσει έκθεσης αξιολόγησης περί δικαίου και ευλόγου που παρέχεται από ορκωτό ελεγκτή λογιστή σύμφωνα με το άρθρο 101 του Νόμου 4548/2018, ενώ τηρήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες δημοσιότητας, όπως αυτές προβλέπονται στα άρθρα 100 παρ. 3 και 101 παρ. 2 και 3 του Νόμου 4548/2018. Περαιτέρω για το εν λόγω ζήτημα, τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. κ.κ. Φωκίων Καραβίας, Σταύρος Ιωάννου, Θεόδωρος Καλαντώνης και Κωνσταντίνος Βασιλείου, δεν δικαιούνταν να ψηφίσουν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρ. 97 του Νόμου 4548/2018, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων, δεδομένου ότι η σχετική απόφαση σχετιζόταν με οικονομική συναλλαγή της Τράπεζας με τους ίδιους.

Στην περίπτωση της έγκρισης αναπροσαρμογών στις αποδοχές του Διευθύνοντος Συμβούλου, δεδομένου ότι ο Δ/νων Σύμβουλος είναι συνδεδεμένο μέρος τόσο με την Eurobank Holdings κατά την έννοια της παραγράφου 2 (α) του άρθρου 99 του Ν. 4548/2018 όσο και με την Eurobank κατά την έννοια της παρ. 2 (β) του άρθρου 99 του Ν. 4548/2018 και σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24, η έγκριση του Δ.Σ. λήφθηκε επί τη βάσει έκθεσης αξιολόγησης περί δικαίου και ευλόγου που παρέχεται από ορκωτό ελεγκτή λογιστή σύμφωνα με το άρθρο 101 του Νόμου 4548/2018, ενώ τηρήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες δημοσιότητας, όπως αυτές προβλέπονται στα άρθρα 100 παρ. 3 και 101 παρ. 2 και 3 του Νόμου 4548/2018. Περαιτέρω για το εν λόγω ζήτημα, ο Δ/νων Σύμβουλος κ. Φωκίων Καραβίας δεν δικαιούταν να ψηφίσει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρ. 97 του Νόμου 4548/2018, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων, δεδομένου ότι η σχετική απόφαση σχετιζόταν με αναπροσαρμογή στις αποδοχές του.

Για τους σκοπούς της απόφασης για την παροχή χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε μέτοχο που θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Eurobank Holdings, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω μετόχου λόγω κανονιστικής απαίτησής του, το μέλος Δ.Σ. κ. Bradley Paul Martin δεν δικαιούταν να ψηφίσει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρ. 97 του Νόμου 4548/2018, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων ως Αντιπρόεδρος Στρατηγικών Επενδύσεων στον μέτοχο αυτό.

Τέλος, για τους σκοπούς έγκρισης χορήγησης πιστοδότησης από την Eurobank στην εταιρία Praktiker Hellas S.A., θυγατρική που ανήκει εξ' ολοκλήρου σε μέτοχο που θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Eurobank Holdings, το μέλος Δ.Σ. κ. Bradley Paul Martin δεν δικαιούταν να ψηφίσει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρ. 97 του Νόμου 4548/2018, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων ως Αντιπρόεδρος Στρατηγικών Επενδύσεων στον μέτοχο αυτό.

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Eurobank Holdings' την 28 Ιουλίου 2020 ενέκρινε την KPMG ως την ελεγκτική εταιρεία του τακτικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Eurobank Holdings (ατομικών και ενοποιημένων) για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή Ελέγχου εξέτασε την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα της KPMG συμπεριλαμβάνοντας και τη σχέση της με τον Όμιλο, παρακολούθησε σε τριμηνιαία βάση την ανάθεση από τον Όμιλο μη ελεγκτικών εργασιών στους ελεγκτές και τη σχέση μεταξύ των αμοιβών που καταβλήθηκαν για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές εργασίες σύμφωνα με την πολιτική Ανεξαρτησίας Εξωτερικών Ελεγκτών της Eurobank Holdings (σημ. 47 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Μη χρηματοοικονομικές πληροφορίεςΕπιχειρηματικό μοντέλο

Η Eurobank παρέχει ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής και της τραπεζικής επιχειρήσεων του Όμιλου. Η στρατηγική της Eurobank επικεντρώνεται στην Ελλάδα σε δραστηριότητες που αποφέρουν έσοδα όπως η διαχείριση περιουσίας, οι υπηρεσίες private banking, οι χρημασθηριακές υπηρεσίες, το treasury, η επενδυτική τραπεζική, η χρηματοδοτική μίσθωση, το factoring, η διαχείριση ακινήτων και λοιπών εμπορικών συναλλαγών. Η Eurobank συγκαταλέγεται επίσης μεταξύ των σημαντικότερων παρόχων τραπεζικών υπηρεσιών και πιστώσεων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), σε μικρές επιχειρήσεις και επαγγελματίες, σε μεγάλες επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Ο Όμιλος έχει διεθνή παρουσία σε έξι χώρες εκτός Ελλάδας (περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στην ενότητα «Διεθνείς Δραστηριότητες»)

Το διαφοροποιημένο επιχειρηματικό μοντέλο της Eurobank μέσω επιχειρηματικών τομέων, γεωγραφικής κατανομής και πελατών, συμβάλλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητάς του στις αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντος. Η στρατηγική της στοχεύει στη βελτιστοποίηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεών της, στη διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης καθώς και στη συμβολή της στην οικονομία και την κοινωνία με ολιστικό τρόπο.

Κατά τη άσκηση των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες και διαφορετικές ανάγκες των ενδιαφερομένων μερών και επικεντρώνεται στη δημιουργία αξίας για αυτούς. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος α) αξιοποιεί κατάλληλα τα διαθέσιμα κεφάλαια για την υποστήριξη των πελατών του και τη χρηματοδότηση των οικονομιών στις οποίες δραστηριοποιείται, κυρίως στην Ελλάδα και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, β) βασίζεται στις δεξιότητες και την εμπειρία των ανθρώπινου δυναμικού του για την υλοποίηση της επιχειρηματικής του στρατηγικής καθώς και για την βελτίωση των προϊόντων και υπηρεσιών προς τους πελάτες, για το σκοπό αυτό, ενισχύει τη δέσμευση του προσωπικού με την ενδυνάμωση των γνώσεων και των εμπειριών των υπαλλήλων του μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και ανάπτυξης και παρέχοντας ένα ασφαλές και παραγωγικό εργασιακό περιβάλλον και γ) επενδύει σε υποδομές πληροφορικής και στο ψηφιακό μετασχηματισμό για την επίτευξη αποτελεσματικής λειτουργίας και βελτίωση της εμπειρίας των πελατών.

Πέρα από τη βασική επιχειρηματική δραστηριότητα, ο Όμιλος, ανταποκρινόμενος στις ανάγκες του σημερινού μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος, σχεδιάζει με συνέπεια δράσεις που αφορούν κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα και εφαρμόζει υπεύθυνες πρακτικές που προάγουν την διαφάνεια και την επιχειρηματική ηθική. Συνδέει τις επιχειρηματικές αποφάσεις με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την κοινωνική υπευθυνότητα και την ορθή εταιρική διακυβέρνηση (ESG). Με ευθύνη και ανταποδοτικότητα προς την κοινωνία, έχει αναγάγει την Βιώσιμη Ανάπτυξη σε θεμελιακό άξονα του στρατηγικού του σχεδιασμού άμεσα συνδεδεμένο με τους Παγκόσμιους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (UN Sustainable Development Goals - SDGs).

Η Eurobank έχει υπογράψει το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ από το 2008, υποστηρίζοντας και προωθώντας ενεργά τις 10 Αρχές του, ενώ το 2019 υπέγραψε τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (Principles of Responsible Banking), που καθορίζουν το πλαίσιο για τη μελλοντική ανάπτυξη ενός βιώσιμου τραπεζικού συστήματος με ισχυρό θετικό πρόσημο στην κοινωνία και το περιβάλλον. Οι Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής υποστηρίζονται από 220 τράπεζες σε όλο τον κόσμο και διαμορφώθηκαν από την παγκόσμια τραπεζική κοινότητα μέσω του UNEP FI (United Nations Environment Programme Finance Initiative). Επίσης η θυγατρική εταιρία της Τράπεζας «Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ» είναι η πρώτη εταιρία διαχείρισης κεφαλαίων στην Ελλάδα που προσυπέγραψε το 2018 το σύμφωνο «PRI Initiative (Principles for Responsible Investment) - σύμφωνο για τις υπεύθυνες επενδύσεις», στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής του Ομίλου για την υποστήριξη της βιωσιμότητας και της υπεύθυνης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Έχοντας δημιουργήσει ένα ευέλικτο λειτουργικό μοντέλο προσανατολισμένο στη βιωσιμότητα, ο Όμιλος προσαρμόσε άμεσα το λειτουργικό του μοντέλο για να αντιμετωπίσει της πανδημίας Covid-19 ενισχύοντας τις υπάρχουσες υποδομές ψηφιακών

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

καναλιών για να υποστηρίξει τους πελάτες, τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά του (Περισσότερες πληροφορίες στην ενότητα «Απάντηση στον αντίκτυπο της κρίσης covid-19 »).

Ανάλυση Ουσιαστικότητας

Η Eurobank υιοθετεί και ακολουθεί τα διεθνή πρότυπα του οργανισμού Global Reporting Initiative (GRI Standards) για τη σύνταξη Απολογισμών Βιώσιμης Ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό και με στόχο την ανταπόκριση στις προσδοκίες, τους προβληματισμούς και τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων μερών της (πελάτες, εργαζόμενοι, προμηθευτές, αναλυτές επενδύσεων/επενδυτές, φορείς επιχειρηματικότητας, κράτος/εποπτικές και κανονιστικές αρχές, ΜΜΕ, ΜΚΟ/σύλλογοι και νέοι επιχειρηματίες) το 2021 υλοποίησε εκ νέου τη διαδικασία ανάλυσης ουσιαστικότητας, ώστε να επικαιροποιήσει τα σημαντικότερα θέματα που αφορούν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Για τη διενέργεια της ανάλυσης ουσιαστικότητας διενέργησε έρευνα βάσει ερωτηματολογίου με 18 ουσιαστικά θέματα για την οικονομία, την κοινωνία, το περιβάλλον και την εταιρική διακυβέρνηση. Για την κατάρτιση των ουσιαστικών θεμάτων ελήφθησαν υπόψη ζητήματα που απασχολούν τον τραπεζικό κλάδο, την ελληνική οικονομία καθώς επίσης και το σύγχρονο κοινωνικό περιβάλλον.

Κατόπιν της επεξεργασίας των αποτελεσμάτων της έρευνας, εντοπίστηκαν τα ουσιαστικότερα θέματα:

- α) Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών - Ψηφιακή Τραπεζική - Digital Transformation
- β) Προστασία των προσωπικών δεδομένων
- γ) Οικονομική ανάπτυξη-επίδοση
- δ) Στήριξη και χρηματοδότηση της Ελληνικής οικονομίας
- ε) Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19
- στ) Προσέλευση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και συνεχής ενδυνάμωση γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζομένων με σύγχρονα προγράμματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης
- ζ) Επιχειρηματική Ηθική και Κανονιστική Συμμόρφωση
- η) Συνεχής βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών
- θ) Εταιρική Διακυβέρνηση & Διαχείριση Κινδύνων
- ι) Ασφαλές και παραγωγικό περιβάλλον εργασίας με την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών
- ια) Υπεύθυνη ενημέρωση και εξυπηρέτηση πελατών
- ιβ) Πρόσβαση στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες για όλους
- ιγ) Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα και κλιματική αλλαγή
- ιδ) Επενδύσεις χρηματοδοτήσεις και προϊόντα με κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια (ESG)

Αναπόσπαστο στοιχείο της Εταιρικής Υπευθυνότητας της Eurobank αποτελεί η δημιουργία ισχυρών δεσμών εμπιστοσύνης, συνεργασίας και αμοιβαίου οφέλους με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από τις δραστηριότητές της. Η Eurobank προωθεί την αμφίδρομη επικοινωνία και επιδιώκει συνεχή διάλογο μαζί τους, ώστε να επιτυγχάνεται η έμπρακτη ανταπόκριση στις προσδοκίες, τους προβληματισμούς και τα ζητήματα όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάλυση ουσιαστικότητας, οι Δείκτες GRI και αναλυτικά οι δράσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη για το 2020 περιγράφονται στον Ετήσιο Απολογισμό Δραστηριοτήτων & Βιώσιμης Ανάπτυξης 2020, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. www.eurobankholdings.gr

Ο Ετήσιος Απολογισμός Δραστηριοτήτων & Βιώσιμης Ανάπτυξης 2020 συντάσσεται με βάσει τις κατευθυντήριες οδηγίες του διεθνούς Προτύπου Έκδοσης Απολογισμών Global Reporting Initiative (GRI) ενώ παράλληλα ακολουθούνται και οι 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ (UN Global Compact), οι 7 θεμελιώδεις Αρχές της Κοινωνικής Ευθύνης του προτύπου ISO 26000:2010 καθώς οι βασικές αρχές του Προτύπου Υπευθυνότητας AA1000 (AA1000 AccountAbility Principles Standard 2008).

Δέσμευση στο Προσωπικό

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου αποτελούν το σπουδαιότερο κεφάλαιο για την ανάπτυξη και την εξέλιξή του. Στόχος του Ομίλου είναι η διαδικασία της στελέχωσης να αποτελεί την αρχή μίας μακροχρόνιας και αμοιβαία επωφελούς συνεργασίας μεταξύ του εργαζομένου και του Ομίλου. Την 31η Δεκεμβρίου 2020 ο Όμιλος απασχολούσε 11.501 εργαζομένους, εκ των οποίων 4.737 στο εξωτερικό. Ο μέσος όρος ηλικίας των εργαζομένων στον Όμιλο είναι κάτω των 45 ετών, ενώ οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν το 64% του συνόλου των εργαζομένων.

Για τη διασφάλιση της ίσης και ομαλής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού του, ο Όμιλος εφαρμόζει πλήθος πολιτικών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό σε διάφορους τομείς όπως: Αποδοχών, Στελέχωσης, Επαγγελματικής Ανάπτυξης, Αξιολόγησης της Απόδοσης, Εκπαίδευσης, Επικοινωνίας, Συγγενών, Υγείας και Ασφάλειας. Στον Όμιλο, ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου, των ίσων ευκαιριών και της διαφορετικότητας καλύπτει τους πελάτες, τους προμηθευτές και τους εργαζομένους του. Στόχος είναι η πρόσληψη και διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού, ανεξαρτήτως φυλής, θρησκείας, ηλικίας, γένους, σεξουαλικής προτίμησης ή ειδικών ικανοτήτων. Ο Όμιλος επιδιώκει να διασφαλίσει ότι το ανθρώπινο δυναμικό αντικατοπτρίζει τις κοινωνικές ομάδες στις οποίες δραστηριοποιείται και το διεθνές προφίλ του. Αναγνωρίζει ότι η

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

διαφορετικότητα είναι βασική συνιστώσα μιας υπεύθυνης επιχειρηματικής στρατηγικής και υποστηρίζει τις διεθνείς του δραστηριότητες. Τα σχετικά θέματα συμπεριελήφθησαν στον νέο Κώδικα Δεοντολογίας & Ηθικής του Ομίλου για το 2020.

Η Τράπεζα αναθεωρεί διαρκώς το πλαίσιο αμοιβών και παροχών για τους εργαζομένους της λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις τάσεις της αγοράς, με σκοπό τη δημιουργία ενός ελκυστικού πακέτου αμοιβών το οποίο θα προσελκύσει, διακρατήσει και υποκινήσει το ανθρώπινο δυναμικό της, όσο και των ισχυουσών νομοθετικών κι εποπτικών περιορισμών. Ως εκ τούτου, οι βασικές αρχές του πλαισίου αμοιβών και παροχών, οι οποίες διασφαλίζουν την ευθυγράμμιση της ατομικής συνεισφοράς των εργαζομένων με τη στρατηγική της Τράπεζας, καθώς και τη μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας για τους μετόχους, είναι οι ακόλουθες:

- α) Η διασφάλιση ότι οι αποδοχές είναι επαρκείς για τη διακράτηση και προσέλκυση στελεχών με την κατάλληλη εξειδίκευση και εμπειρία.
- β) Η εσωτερική ισορροπία μεταξύ των μονάδων της Τράπεζας.
- γ) Ο περιορισμός των κινδύνων.
- δ) Η σύνδεση των αμοιβών με την επίδοση σε βάθος χρόνου του ανθρώπινου δυναμικού.

Μάθηση, Προσωπική και Επαγγελματική Ανάπτυξη

Η εξέλιξη και ενδυνάμωση των επαγγελματιών με σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες, καθώς και η δυνατότητα επιλογής από μια ευρεία γκάμα προγραμμάτων και σύγχρονων μεθοδολογιών εκπαίδευσης αποτελεί μία σημαντική προτεραιότητα της στρατηγικής του Ομίλου για το ψηφιακό μετασχηματισμό. Η νέα πλατφόρμα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, SAP_SuccessFactors παρέχει αναβαθμισμένες δυνατότητες αυτοεξυπηρέτησης (self-service) σε όλους τους εργαζόμενους για τον επαναπροσδιορισμό ή και την αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων που χρειάζονται στο αντικείμενο εργασίας τους (reskilling & upskilling). Η ταχύτατη προσαρμογή στις νέες συνθήκες και το μέγεθος της επένδυσης στη μάθηση για το 2020 αποτυπώνεται συνοπτικά στους ακόλουθους δείκτες:

- α) 73,7% των συνολικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στον Όμιλο πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά (online). Το αντίστοιχο ποσοστό για τους εργαζόμενους στην Ελλάδα ανέρχεται σε 90,2%,
- β) 3,79 ημέρες εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο κατά μέσο όρο
- γ) 261.286 ώρες εκπαίδευσης στον Όμιλο εκ των οποίων 102,498 ώρες εκπαίδευσης στην Ελλάδα
- δ) 53.764 συνολικές συμμετοχές σε εκπαιδευτικά προγράμματα στον Όμιλο, στα οποία συμμετείχε το 82.2% των εργαζομένων

Η αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων, η αξιοποίηση της τεχνολογίας και η πιστοποίηση γνώσεων συνθέτουν τους άξονες του στρατηγικού πλαισίου μάθησης στην Eurobank. Η αξιοποίηση της πλατφόρμας διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού «SAP SuccessFactors» για όλους τους εργαζόμενους του Ομίλου σε Ελλάδα και Κύπρο υποστηρίζει ένα ευέλικτο και «έξυπνο» εργασιακό περιβάλλον που δίνει προτεραιότητα στη μάθηση συμβάλλοντας τόσο στην ενίσχυση της εμπειρίας των εργαζομένων, όσο και στον εμπλουτισμό και διαφοροποίηση των παρεχόμενων μαθησιακών προτάσεων. Ειδικότερα, στην ενότητα της ψηφιακής μάθησης (digital learning), σχεδιάστηκαν νέες μαθησιακές ενότητες με τη χρήση σύγχρονων μέσων (authoring tools) που ανταποκρίνονται πλήρως στην ανάγκη ψηφιοποίησης του εκπαιδευτικού περιεχομένου και τη παροχή ευελιξίας για τη συμμετοχή ηλεκτρονικά.

Για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών τόσο του προσωπικού όσο και του Ομίλου εφαρμόζονται πολιτικές και διαδικασίες πιστοποιημένες σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001. Παράλληλα, η Τράπεζα διατηρεί από το 2015 τη διάκριση του ACCA Approved Employer (Professional Development Stream) που τεκμηριώνει τα υψηλά πρότυπα κατάρτισης και ανάπτυξης των εργαζομένων της. Με στόχο την ενδυνάμωση των εργαζομένων ώστε να αναλαμβάνουν πιο απαιτητικούς ρόλους και να ενισχύουν τις ηγετικές τους ικανότητες, η Τράπεζα σχεδιάζει και υλοποιεί εξειδικευμένα προγράμματα, όπως, Προγράμματα Ανάπτυξης και Διαδοχής Διοικητικών Στελεχών (succession planning), Ανάπτυξης Ταλέντων (talent management), Εξέλιξης Καριέρας (career planning), Ανταλλαγής Γνώσεων & Εμπειριών (mentoring & reverse mentoring).

Σύστημα Ανάπτυξης & Αξιολόγησης της Απόδοσης – «Αξιοποιώ»

Η αξιολόγηση της απόδοσης για τις δραστηριότητες στην Ελλάδα και την Κύπρο γίνεται μέσα από το εξατομικευμένο σύστημα ανάπτυξης «Αξιοποιώ» του οποίου οι δύο βασικοί άξονες ευθυγραμμίζουν την απόδοση του ανθρώπινου δυναμικού με τη στρατηγική και την κουλτούρα του Ομίλου. Το 2020 το «Αξιοποιώ» αναβαθμίστηκε («Αξιοποιώ νέα έκδοση») και ενσωματώθηκε στη πλατφόρμα «SAP SuccessFactors». Με τη νέα έκδοση, οι εργαζόμενοι μπορούν να διαμορφώνουν, να παρακολουθούν και να προσαρμόζουν τις προτεραιότητές τους, σε συνεργασία με τον προϊστάμενο τους, καθώς και να δίνουν και να λαμβάνουν ανατροφοδότηση (feedback) συνεχώς, εντός και εκτός της μονάδας τους. Η νέα έκδοση του «Αξιοποιώ» εστιάζει στην επίδραση που έχουν οι εργαζόμενοι στα αποτελέσματα του Ομίλου και στη συνεργασία στο πλαίσιο της ομάδας τους, μέσα από τις προτεραιότητες που θέτουν και τις συμπεριφορές που επιδεικνύουν. Με πρόσβαση από κάθε «έξυπνη» συσκευή, η αξιολόγηση της απόδοσης γίνεται ένα σύγχρονο εργαλείο που υποστηρίζει τον

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

δυναμικό τρόπο δουλειάς του σήμερα. Παράλληλα με την υλοποίηση της νέας έκδοσης του «Αξιοποιώ», ολοκληρώθηκε και η αξιολόγηση απόδοσης για το έτος 2019, σε ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες λόγω της πανδημίας του Covid-19. Παρά τις αντιξοότητες, το 98,7% του προσωπικού στην Ελλάδα έλαβε έγκαιρα ανατροφοδότηση (feedback) για την πορεία της απόδοσής τους μέσα από τις ψηφιακές συναντήσεις αξιολόγησης και συζήτησε τις σημαντικές προτεραιότητες της νέας χρονιάς.

Βελτίωση Εμπειρίας Εργαζομένων

Η Eurobank, μέσω της επένδυσης στη πλατφόρμα «SAP SuccessFactors» αναβαθμίζει το εργασιακό περιβάλλον και διευρύνει τις δυνατότητες συνεργασίας. Στο πλαίσιο του έργου, που θα συνεχιστεί και το 2021, η βασική τεχνολογική υποδομή εμπλουτίστηκε με σύγχρονες εφαρμογές που αφορούν στην προσέλκυση «ταλέντων» (talent acquisition) και την αξιολόγηση της απόδοσης. Οι εφαρμογές της πλατφόρμας SAP SuccessFactors βελτιώνουν την καθημερινή επικοινωνία στον Όμιλο, αυξάνουν τον βαθμό αυτονομίας και κινητικότητας (mobility) των χρηστών ενώ οι προϊστάμενοι μπορούν να παρακολουθούν και να διαχειρίζονται καλύτερα την ομάδα τους. Ειδικότερα, με τις λειτουργίες που είναι διαθέσιμες τόσο από τον χώρο του γραφείου όσο και σε όλες τις «έξυπνες» συσκευές, οι χρήστες μεταξύ άλλων:

- α) Έχουν πρόσβαση, απ' όπου και αν βρίσκονται, στο προσωπικό τους προφίλ και σε στοιχεία επικοινωνίας των συναδέλφων τους.
- β) Καταχωρούν και διαχειρίζονται με διαδικασία αυτοεξυπηρέτησης (self-service process), αιτήματα αδειών και μεταβολής προσωπικών στοιχείων.
- γ) Έχουν πρόσβαση στο εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό σχεδιασμό για τους ίδιους και της ομάδας τους, μπορούν να παρακολουθούν online μαθήματα και να διασυνδέονται με online βιβλιοθήκες που είναι διαθέσιμες (Learning Management System).
- δ) Έχουν πρόσβαση σε μία σύγχρονη εφαρμογή αξιολόγησης και συνεχούς ανατροφοδότησης

Ενίσχυση Διαλόγου & Ενημέρωση

Οι εργαζόμενοι ενημερώνονται συστηματικά είτε για θέματα που τους ενδιαφέρουν και τους αφορούν είτε για εταιρικά θέματα με ποικίλους τρόπους έντυπης, διαπροσωπικής και ηλεκτρονικής μορφής. Το 2018, υλοποιήθηκε για τον Όμιλο στην Ελλάδα ένα νέο σύγχρονο Intranet Portal, το «Connected» και το εσωτερικό κοινωνικό δίκτυο «Yammer», το οποίο προσφέρει σε όλους τους εργαζόμενους έγκαιρη πληροφόρηση τόσο για εταιρικά θέματα όσο και για θέματα που άπτονται της εργασιακής τους καθημερινότητας. Το 2020, στην αρχική του σελίδα δημιουργήθηκε ειδική ενότητα Covid-19 με χρήσιμο υλικό και ανακοινώσεις. Επιπλέον, σε προβεβλημένο σημείο τοποθετήθηκαν πληροφορίες για το Ιατρικό τηλεφωνικό κέντρο (Help Line) και την Τηλεφωνική Γραμμή Υποστήριξης, ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν άμεση πρόσβαση. Για τη διάδοση της στρατηγικής και την αμφίδρομη επικοινωνία ανάμεσα στη Διοίκηση της Τράπεζας και τους εργαζόμενους πραγματοποιήθηκε μέσω ψηφιακών μέσων το πρόγραμμα «Πρωϊνά με τη Διοίκηση», με συμμετοχή εργαζομένων από όλες τις Μονάδες. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε η δράση «Συναντήσεις Στελεχών» με διευρυμένη συμμετοχή μελών της διοικητικής ομάδας. Παράλληλα, η ανώτατη Διοίκηση συμμετείχε σε έναν αριθμό «Εικονικών Επισκέψεων» ("Virtual Visits") σε περιφερειακές αγορές σε όλη την Ελλάδα, μια πρωτοβουλία που ξεκίνησε υπό τις ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημικής κρίσης με στόχο την «ανοικτή γραμμή» επικοινωνίας με τους εργαζόμενους στο Δίκτυο της περιφέρειας.

Υποστήριξη στην εργασία - HR4U

Το τηλεφωνικό κέντρο (call center) HR4U υποστηρίζει τους υπαλλήλους της Eurobank καθημερινά σε κάθε τους αίτημα, δρομολογώντας τις απαραίτητες ενέργειες για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους. Το 2020 εξυπηρετήθηκαν από το HR4U πάνω από 41.000. αιτήματα. Τα θέματα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ερωτημάτων σχετικά με παροχές και προγράμματα, καθώς και επείγουσες ανάγκες, όπως αίμα ή αιμοπετάλια για εργαζόμενους ή/και μέλη των οικογενειών τους. Ενώ για θέματα που σχετίζονται με την πανδημία του Covid-19 εξυπηρετήθηκαν περισσότερα από 6.600 αιτήματα.

Αναγνώριση & Επιβράβευση Εργαζομένων

Στο πλαίσιο της αναγνώρισης και επιβράβευσης των προσπαθειών των εργαζομένων, η Τράπεζα έχει θεσπίσει το πρόγραμμα «Στο Επίκεντρο», με τα βραβεία, «Πελατοκεντρικότητας», «Συνεργασίας» και «Καινοτομίας», τα οποία είναι συνδεδεμένα με τις αξίες, τις στρατηγικές προτεραιότητες και την κουλτούρα της Τράπεζας. Το 2020 αναδείχθηκαν οι νικητές του διαγωνισμού που είχαν λάβει μέρος στα βραβεία και πραγματοποιήθηκε η απόδοση των χρηματικών επάθλων σε περισσότερους από 170 εργαζόμενους που διακρίθηκαν. Στο ίδιο πλαίσιο, η Τράπεζα αναγνωρίζει τη μακροχρόνια αφοσίωση και επιβραβεύει τους εργαζόμενους που συμπληρώνουν 15 ή 25 έτη παρουσίας στον Όμιλο. Τα τελευταία 19 χρόνια, η Eurobank έχει βραβεύσει περισσότερους από 2.400 μαθητές της δευτεροβάθμιας και της ανώτερης εκπαίδευσης μέσω του θεσμού «Βράβευση Αριστούχων». Μέσω αυτού του προγράμματος η Eurobank επενδύει στη νέα γενιά και επιβραβεύει τα παιδιά των εργαζομένων που διακρίνονται για τις επιδόσεις τους στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ο Θεσμός επιβραβεύει και εργαζόμενους που, παράλληλα με την εργασία τους, αριστεύουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και συνεχίζουν μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές. Η Τράπεζα επίσης σταθερά σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα, παροχές και πρωτοβουλίες που στηρίζουν τους εργαζόμενους και τις οικογένειές τους. Το 2020, μεταξύ άλλων εφαρμόστηκαν οι εξής πρωτοβουλίες: δωροεπιταγές σε περισσότερα από 2.600 παιδιά εργαζομένων και πραγματοποιήθηκε

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ο ετήσιος Χριστουγεννιάτικος διαγωνισμός παιδικής ζωγραφικής για όλα τα παιδιά. Επιπλέον, διοργανώθηκαν καλλιτεχνικά εργαστήρια μέσω ψηφιακής πλατφόρμας με την υποστήριξη εικαστικών και εκπαιδευτικών, όπου συμμετείχαν 285 παιδιά από όλη την Ελλάδα. Στο πλαίσιο της επιστροφής στην κοινωνία, η Eurobank έχει εγκαθιδρύσει την πρωτοβουλία “Team up”. Η ομάδα εθελοντών εργαζομένων “Team up” είναι ενεργή στον οργανισμό από το 2018 Μέχρι το 2019, 726 υπάλληλοι συμμετείχαν στην ομάδα ενώ τα τελευταία δύο χρόνια η ομάδα έχει κάνει 16 εκδηλώσεις και μετρά πάνω από 1.400 ώρες εθελοντισμού. Το 2020, λόγω των συνθηκών της πανδημίας, πραγματοποιήθηκαν μόνο 2 δράσεις. Συγκεκριμένα το Πάσχα, έγινε αγορά 230 λαμπάδων ενισχύοντας τον Φορέα Αμυμώνη. Το Πάσχα, οι λαμπάδες προσφέρθηκαν στα παιδιά ηλικίας 2,5-5,5 χρονών που φιλοξενούνται στο Πρότυπο Εθνικό Νηπιοτροφείο στην Καλλιθέα. Τα Χριστούγεννα προσφέρθηκαν €15.000 για τη στήριξη 4 Κοινωνικών Φορέων (Στοργή - Σύλλογος Φίλων Καρκινοπαθών Παιδιών, Αμυμώνη, Παιδικά Χωριά SOS και Γηροκομείο Αθηνών).

Συλλογική Εκπροσώπηση Εργαζομένων

Ο Όμιλος σέβεται το συνταγματικό δικαίωμα κάθε εργαζόμενου για συμμετοχή σε συλλόγους εργαζομένων. Στην Eurobank δραστηριοποιούνται έξι σύλλογοι. Εκπροσωπούν συνολικά το 88,5% του ανθρώπινου δυναμικού, δηλαδή 6.152 εργαζόμενους. Ο πολυπληθέστερος σύλλογος αναγνωρίζεται ως υπεύθυνο όργανο εκπροσώπησης στις διαπραγματεύσεις με τη Διοίκηση για εργασιακά θέματα. Το σύνολο των εργαζομένων της Τράπεζας είναι πλήρους απασχόλησης και καλύπτονται από Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (Επιχειρησιακές, Κλαδικές και Εθνικές Γενικές) και οι εργασιακές σχέσεις ρυθμίζονται από τους ισχύοντες νόμους και τον Εσωτερικό Οργανισμό Υπηρεσίας. Η Διοίκηση της Τράπεζας συνεργάζεται με τους συλλόγους και στηρίζει τις προγραμματισμένες συναντήσεις εργασίας με στόχο την ενδυνάμωση του διαλόγου και την παρακολούθηση των εξελίξεων στο εργασιακό περιβάλλον.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Από την εποχή της ίδρυσής του, η Eurobank αναπτύσσει δράσεις κοινωνικής υπευθυνότητας, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες των κοινωνιών όπου δραστηριοποιείται. Οι πρωτοβουλίες και οι δράσεις που υλοποιήθηκαν βασίζονται στους κάτωθι πυλώνες:

Στήριξη κοινωνίας και ειδικές ενέργειες για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19

Το 2020 συμμετέχοντας στη συλλογική εθνική προσπάθεια για την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης και τη στήριξη του συστήματος Δημόσιας Υγείας, η Eurobank ήλθε σε συνεννόηση με το Υπουργείο Υγείας και την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) για την προσφορά νοσοκομειακού εξοπλισμού και υγειονομικού υλικού, σύμφωνα με τις οδηγίες των Αρχών.

Η Eurobank, αναγνώρισε την ανεκτίμητη προσφορά του Ελληνικού Πυροσβεστικού Σώματος και βοήθησε να ξεπεράσει τα εμπόδια προς όφελός τους στον έντονο και συνεχή αγώνα τους κατά της πυρκαγιάς, των φυσικών καταστροφών και των λοιπών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον συνείσφερε στις ηρωικές προσπάθειες τους δωρίζοντας υλικοτεχνικό εξοπλισμό αξίας €546.000 και χρηματοδότησε την Ανακαίνιση των Κτηριακών Υποδομών του βου Λόχου στην Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, στη Βάρη. Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν την Ανατολική Αττική τον Ιούλιο του 2018, η Eurobank προχώρησε σε νέες δράσεις με στόχο τη στήριξη και αναδόμηση των πληγεισών περιοχών. Η Eurobank επίσης υποστηρίζει ένα σημαντικό αριθμό μη κερδοσκοπικών/κοινοφελών οργανισμών που απευθύνονται κυρίως σε παιδιά αλλά και ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες. Παράλληλα δραστηριοποιείται σε θέματα ανάδειξης του πολιτισμού και του αθλητισμού της χώρας.

Παιδεία και Αριστεία

Η παιδεία έχει καθοριστική επιρροή στην κοινωνία και την οικονομία, τόσο μέσω των ηθικών αρχών που μεταδίδει, όσο και των πρακτικών και εργαλείων που προσφέρει στη νέα γενιά. Στο πλαίσιο αυτό η Eurobank υλοποιεί από το 2003 το πρόγραμμα «Η Μεγάλη Στιγμή για την Παιδεία», με το οποίο επιβραβεύει κάθε χρόνο τους αριστούχους αποφοίτους λυκείων όλης της χώρας. Έως και το 2020, τη 18η χρονιά του θεσμού, η Τράπεζα είχε βραβεύσει 19.453 αριστούχους μαθητές από όλη την Ελλάδα.

Πρόσβαση στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

Η Eurobank στο πλαίσιο του προγράμματος EaSI για την απασχόληση & την κοινωνική καινοτομία, συνεργάζεται με την «Action Finance Initiative» (AFI) για να υποστηρίξει χρηματοδοτικά με μικροπιστώσεις (μέχρι €12.500) μακροχρόνια ανέργους, άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κατηγορίες πολιτών και μικροεπιχειρηματίες με δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό, δίνοντας τους την ευκαιρία να δημιουργήσουν τη δική τους εργασία (αυτοαπασχόληση) ή να αναπτύξουν μικρές επιχειρήσεις και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας. Στο πλαίσιο του ανωτέρω προγράμματος συνολικά και σε συνεργασία με την AFI η Eurobank ενίσχυσε χρηματοδοτικά 364 επιχειρήσεις με €2,9 εκατ. Η χρηματοδότηση αφορά κάλυψη αναγκών για κεφάλαιο κίνησης, κεφάλαια για την υλοποίηση επενδύσεων σε πάγια, καθώς και κεφάλαια για την υλοποίηση επενδύσεων σε άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ψηφιακή εκπαίδευση για όλους

Η Eurobank έχει δημιουργήσει το “Eurobank Digital Academy for Business”, ένα κέντρο ψηφιακής γνώσης και δικτύωσης για τις Ελληνικές επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν την τεχνολογία ως βασικό εργαλείο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό ως αναπτυξιακή στρατηγική και ως πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Από το 2019 έως και σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί 9 διοργανώσεις με 280 συμμετοχές. Παράλληλα, η Eurobank έχει δημιουργήσει ειδική γραμμή εξυπηρέτησης για πρόσβαση στα ηλεκτρονικά κανάλια της, ειδικά για τις ευάλωτες και τις ηλικιακά μεγαλύτερες ομάδες.

Στήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας

Η Eurobank συμβάλει ενεργά στην οικονομική ανάπτυξη και αναγνωρίζει τη σημαντικότητα της επιχειρηματικότητας ως κύριο μοχλό ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας. Η Eurobank δίνει έμφαση στην υποστήριξη της εξωστρέφειας των Ελληνικών επιχειρήσεων και την ενθάρρυνση νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Στο πλαίσιο αυτό, έχει αναπτύξει τη λειτουργία του Exportgate, μιας διαδικτυακής πύλης διεθνούς εμπορίου που προωθεί την επιχειρηματική δικτύωση Ελληνικών και Κυπριακών εταιριών σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Eurobank, σε στρατηγική συνεργασία με την Banco Santander για το Παγκόσμιο Εμπόριο, έχει ενταχθεί στο «Trade Club Alliance», το πρώτο παγκόσμιο ψηφιακό δίκτυο διασύνδεσης επιχειρήσεων και σε αυτό το πλαίσιο, σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση της εξωστρέφειας μέσω εμπορικών αποστολών (Trade Corridors). Το 2020, λόγω της παγκόσμιας πανδημικής κρίσης, συνδιοργανώθηκε η πρώτη διαδραστική ψηφιακή εκδήλωση TCA Virtual Connect.

Για να βραβεύσει την επιχειρηματική αριστεία ως ένα μοχλό ανάπτυξης για την Ελληνική οικονομία, η Eurobank σε συνεργασία με την Grant Thornton έχει θεσπίσει από το 2016 τα βραβεία Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Growth Awards. Οι 4 διαγωνισμοί έχουν αναδείξει έως σήμερα 26 από τις δυναμικότερες επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Πάνω από 2.000 καλεσμένοι παρευρίσκονται κάθε χρόνο στην τελετή βράβευσης, 4 διεθνούς κύρους ομιλητές έχουν συμμετάσχει και περίπου 80 εταιρίες δηλώνουν συμμετοχή κάθε χρόνο. Η Επιτροπή των βραβείων αποτελείται από 19 διακεκριμένα άτομα από την Ελληνική επιχειρηματικότητα και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Στον τομέα της νεανικής καινοτομίας επιχειρηματικότητας, η Τράπεζα σε συνεργασία με το Corallia, υλοποιεί το “egg- enter•grow•go” (“egg”), ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα επιχειρηματικής επώασης και επιτάχυνσης (incubation-acceleration). Από το 2013 το egg υποστηρίζει συνεχώς τη νεανική καινοτομία επιχειρηματικότητα στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε μία παγκόσμια αγορά γεμάτη προκλήσεις, κάτω από τρεις βασικούς πυλώνες εξωτερίκευσης, χρηματοδοτική κι επιχειρηματική δικτύωση και έχει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της νεανικής καινοτομίας επιχειρηματικότητας, μέσα από τις πλατφόρμες Start Up (incubator) και Scale Up (accelerator). Το επιχειρηματικό και κοινωνικό της αποτύπωμα αντικατοπτρίζεται στα ακόλουθα:

- α) 1.000 άτομα φιλοξενήθηκαν από το πρόγραμμα
- β) 245 επιχειρηματικές ομάδες εντάχθηκαν σε αυτό
- γ) 130 επιχειρηματικές ομάδες έγιναν επιχειρήσεις, 87 εκ των οποίων με €9,6 εκατ. κύκλο εργασιών
- δ) 33 εταιρείες κατέθεσαν πατέντες και ευρεσιτεχνίες
- ε) 58 επιχειρήσεις ταξίδεψαν στα μεγαλύτερα οικοσυστήματα τεχνολογίας του κόσμου
- στ) €12 εκατ. η επένδυση της Eurobank μέχρι σήμερα στο πρόγραμμα
- ζ) €2,5 εκατ η χρηματοδότηση της Eurobank σε 40 egg startups
- η) €10,2 εκατ. επενδύσεις από ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια (equity funding) έχουν καταβληθεί σε 30 επιχειρήσεις
- θ) €75 χιλ. χρηματικά βραβεία Eurobank στις εταιρείες του προγράμματος.
- ι) €80 χιλ. δωρεές σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς από τα μέλη των ομάδων του προγράμματος

Αναλυτικά οι δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης περιγράφονται στον Ετήσιο Απολογισμό Δραστηριοτήτων & Βιώσιμης Ανάπτυξης 2020, ο οποίος θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. www.eurobankholdings.gr

Προστασία του περιβάλλοντος

Η αειφόρος επιχειρηματική ανάπτυξη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εταιρικής κουλτούρας του Ομίλου. Ως χρηματοοικονομικός όμιλος, αναγνωρίζει τις άμεσες και έμμεσες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του, επιζητεί και θέτει συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους για τη βέλτιστη χρήση των φυσικών πόρων, την ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων, την προστασία του περιβάλλοντος, τον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και την προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Επιπλέον, ο Όμιλος ενθαρρύνει τους πελάτες, τους προμηθευτές, τους εργαζόμενους, τους μετόχους, τα ενδιαφερόμενα μέρη και την κοινωνία γενικότερα, προς την υιοθέτηση βέλτιστων περιβαλλοντικών πρακτικών, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και πρωτοβουλίες Διεθνών Οργανισμών.

Ο Όμιλος έχει δεσμευτεί να ελαχιστοποιήσει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα και να προωθήσει την πράσινη οικονομία. Συγκεκριμένα υλοποιεί πολιτική αειφόρου ανάπτυξης, περιβαλλοντική πολιτική και πολιτική διαχείρισης ενέργειας, με

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος σε όλες τις πτυχές της δραστηριότητάς του. Επιπλέον, ο Όμιλος στο πλαίσιο εφαρμογής των προδιαγραφών της περιβαλλοντικής πολιτικής έχει θεσπίσει Πράσινη Πολιτική Προμηθειών με στόχο την αξιολόγηση και την επιλογή των προμηθευτών με περιβαλλοντικά κριτήρια.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των πολιτικών, ο Όμιλος εφαρμόζει πιστοποιημένα συστήματα διαχείρισης σύμφωνα με Διεθνή Πρότυπα, όπως μεταξύ άλλων, Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (ISO 9001), Περιβάλλοντος (ISO 14001, EMAS) και Ενέργειας (ISO 50001). Η εφαρμογή των ανωτέρω συστημάτων υποστηρίζεται από αντίστοιχα τύπου εξ' αποστάσεως (e-learning) εκπαιδευτικά προγράμματα. Επίσης, ο Όμιλος για την ενσωμάτωση των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Υποθέσεων στο επιχειρηματικό μοντέλο του, εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης (Environmental & Social Management System) σε συμμόρφωση, μεταξύ άλλων, με τις απαιτήσεις και τις προσδοκίες των θεσμικών επενδυτών, των μετόχων, καθώς και των λοιπών ενδιαφερομένων μερών. Η αρμοδιότητα για τα θέματα αειφόρου ανάπτυξης και περιβάλλοντος έχει ανατεθεί στην Επιτροπή Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης Ομίλου, στην οποία προεδρεύει Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος.

Ο Όμιλος συμμετέχει ενεργά σε ένα ευρύ φάσμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών δράσεων για τη προστασία του περιβάλλοντος, την αειφόρο ανάπτυξη και την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα, όπως τη Χρηματοοικονομική Πρωτοβουλία του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP FI), και το Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EMAS). Επίσης, αποτελεί μέλος της μόνιμης ομάδας εργασίας εμπειρογνομόνων (Energy Efficiency Financial Institutions Group -EEFIG), που είναι θεσμοθετημένη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Χρηματοδότηση Ενεργειακής Απόδοσης. Παράλληλα συμμετέχει στην Επιτροπή Αειφόρου Ανάπτυξης της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (CSR Hellas) και ως πρεσβευτής βιωσιμότητας στην πρωτοβουλία για τη Βιώσιμη Ελλάδα 2020 (Sustainable Greece 2020).

Τον Σεπτέμβριο 2019, η Eurobank ως μια από τις ιδρυτικές υπογράφουσες Τράπεζες, επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της να αναλάβει ενεργό ρόλο για την υλοποίηση των παγκόσμιων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (Sustainable Development Goals - SDGs) και της Συμφωνίας των Παρισίων για την κλιματική αλλαγή, υπογράφοντας τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής, οι οποίες διαμορφώθηκαν από την παγκόσμια κοινότητα μέσω του United Nations Environment Programme Finance Initiative - UNEP FI, και καθορίζουν το πλαίσιο για τη μελλοντική ανάπτυξη ενός βιώσιμου τραπεζικού συστήματος με ισχυρό θετικό πρόσημο στην κοινωνία και το περιβάλλον. Για το σκοπό αυτό, και μετά την αυξημένη πρόοδο και το παγκόσμιο ενδιαφέρον για ζητήματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG), η Τράπεζα ξεκίνησε το 2020 ένα έργο με Εξωτερικό Σύμβουλο σχετικά με τον εντοπισμό των πιο θετικών και αρνητικών επιπτώσεων της λειτουργίας της, θέτοντας παράλληλα στόχους, ακολουθώντας το χρονοδιάγραμμα, τις απαιτήσεις και το πλαίσιο εφαρμογής των Αρχών Υπεύθυνης Τραπεζικής. Στόχος του έργου είναι να ενισχύσει την υπάρχουσα στρατηγική της Τράπεζας για την Αειφορία και την αλλαγή του Κλίματος, με βάση τους στρατηγικούς της στόχους, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου. Αυτό το έργο περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της τρέχουσας στρατηγικής όσον αφορά τον βαθμό ευθυγράμμισης με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (SDGs), και με άλλες αρχές / πρωτοβουλίες (Task Force on Climate-related Disclosures - TCFD, Responsible Finance and the upcoming EU's legislation, ESMS) καθώς και με εφαρμοστέα πλαίσια παρακολούθησης απόδοσης (Key Performance Indicators - KPIs) για την μέτρηση της διαδικασίας καθορισμού στόχων απόδοσης και βιωσιμότητας.

Η ενσωμάτωση κινδύνων και παραγόντων βιωσιμότητας που σχετίζονται με το κλίμα, στη στρατηγική και στις επενδυτικές αποφάσεις της Τράπεζας, αποτελούν, μεταξύ άλλων, δέσμευση τόσο των πελατών όσο και των μετόχων στη βιώσιμη χρηματοδότηση, λαμβάνοντας υπόψη την έκβαση / οικονομικές αποδόσεις «πράσινων» τραπεζικών προϊόντων και πρωτοβουλιών.

Το 2020, η Τράπεζα στο πλαίσιο του θεσμού Bravo Sustainability Awards, διακρίθηκε για την πρωτοβουλία «Η Αειφόρος Ανάπτυξη στη Eurobank» στον πυλώνα «Bravo Governance», μέσω του οποίου επιβραβεύεται η συνολική συνεισφορά στην προσπάθεια για μια βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και στον πυλώνα «Bravo Environment» για την πρωτοβουλία «Πρόγραμμα Διαχείρισης Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού». Επιπλέον, η Τράπεζα αξιολογήθηκε στο πλαίσιο συμμετοχής της στο Sustainability Performance Directory, εξετάζοντας την ολιστική επιχειρηματική της προσέγγιση σε θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης, με αποτέλεσμα η Τράπεζα να ενταχθεί στην ηγετική ομάδα εταιρειών του «Sustainability Performance Directory 2020»: ΤΟΙ πιο βιώσιμες εταιρείες στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στο επίπεδο των κορυφαίων βιώσιμων επιχειρήσεων (Top Sustainable Companies).

Επιπλέον, η Eurobank παραμένει στη σειρά των δεικτών Financial Times Stock Exchange 4Good (FTSE4Good Emerging Index). Ο Όμιλος επίσης δραστηριοποιείται ενεργά στην ανάπτυξη πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών όπως η WWF VISA, το Πράσινο Δάνειο Κατοικίας και το δάνειο για επένδυση σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, καθώς και στην έκδοση ηλεκτρονικών λογαριασμών (e-Statements) για τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματός του. Οι περιβαλλοντικές επιδόσεις για τη βελτίωση του λειτουργικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος, παρακολουθούνται μέσω εξειδικευμένων

περιβαλλοντικών δεικτών για τον εντοπισμό τυχόν αποκλίσεων και τη λήψη διορθωτικών ενέργειων και συμπεριλαμβάνονται στον Ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας και στην Περιβαλλοντική Έκθεση (EMAS). Σημειώνεται ότι η εν λόγω Περιβαλλοντική Έκθεση (EMAS) επαληθεύεται από εταιρεία πιστοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2020 η συνολική κατανάλωση ενέργειας μειώθηκε κατά 6,55% σε σχέση με το 2019, ενώ οι συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε ισοδύναμα διοξειδίου του άνθρακα (tCO₂e) το 2020 μειώθηκαν κατά 9,72 % σε σχέση με το 2019. Συνολικά, την περίοδο 2014 (βάση αναφοράς) έως 2020 οι συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε ισοδύναμα διοξειδίου του άνθρακα (tCO₂e) έχουν μειωθεί κατά 67,86%. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι στόχοι μείωσης τόσο της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας όσο και των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που έχει θέσει η Τράπεζα για το 2020 έχουν ήδη επιτευχθεί ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του πιστοποιημένου κατά ISO 50001, Συστήματος Διαχείρισης Ενέργειας. Για το 2020, η Τράπεζα εξασφάλισε «Εγγυήσεις Προέλευσης» για το 93,89% της καταναλωθείσας ηλεκτρικής ενέργειας, πιστοποιώντας ότι προέρχεται από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), ενώ η ίδια διαδικασία πρόκειται να ακολουθηθεί και για το 2021. Οι αντίστοιχοι στόχοι Περιβαλλοντικής Διαχείρισης για το 2020 ήταν η μείωση κατά 2% της ηλεκτρικής κατανάλωσης σε σχέση με το 2019 και η μείωση κατά 30% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2020 σε σχέση με το έτος βάσης (2014), οι οποίοι επιτεύχθηκαν πλήρως.

Η Τράπεζα υπολογίζει τον Δείκτη Ενεργειακής Έντασης ο οποίος εκφράζει την ενέργεια που καταναλώνει η Τράπεζα για το σύνολο των λειτουργικών της εσόδων και χρησιμεύει για την παρακολούθηση των ενεργειακών της επιδόσεων σε σχέση με την κλίμακα των δραστηριοτήτων της. Ο δείκτης σε συνδυασμό με την απόλυτη ενεργειακή κατανάλωση βοηθά στην προσαρμογή της ενεργειακής απόδοσης της Τράπεζας με τις δραστηριότητές της. Ο δείκτης για το 2020 είναι της τάξης των 30,99 kWh/εκ. € και παρουσιάζει μείωση κατά 16,74% σε σχέση με το 2019 (37,22 kWh/εκ. €). Σκοπός της Τράπεζας είναι η μείωση των ενεργειακών αναγκών της σε σχέση με τις δραστηριότητές της στα επόμενα χρόνια. Η Τράπεζα έχει επίσης πιστοποιήσει 19 κτίρια με τις μεθόδους πιστοποίησης πράσινων κτιρίων τρίτων μερών «Ηγεσία στην Ενέργεια και Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός - LEED» (επίπεδο: χρυσός & πλατίνα) και «Μέθοδος Περιβαλλοντικής Αξιολόγησης Κτιρίων - BREEM» (κλίμακα: καλή, πολύ καλή & εξαιρετική), αποδεικνύοντας έτσι το εξαιρετικό εργασιακό περιβάλλον της Eurobank.

Το 2020 στο πλαίσιο εφαρμογής γενικών μέτρων μείωσης της εξάπλωσης της πανδημίας λόγω Covid-19, η Τράπεζα έθεσε ειδικές εργασιακές οδηγίες υιοθετώντας μέτρα όπως η τηλεργασία και ο περιορισμός της φυσικής παρουσίας. Τα μέτρα αυτά συνέβαλλαν στην περαιτέρω εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας και ιδιαίτερα στα κτίρια Διοίκησης όπου υπάρχει συγκέντρωση μεγάλου αριθμού εργαζομένων, καθώς και μεγάλες εγκαταστάσεις εξοπλισμού. Η Τράπεζα δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην εξοικονόμηση του νερού, εφαρμόζοντας κατά περίπτωση μέτρα όπως η τοποθέτηση ειδικών συστημάτων ελέγχου ροής νερού σε εγκαταστάσεις ύδρευσης. Το 2020 η συνολική κατανάλωση νερού ανήλθε σε 54.691 m³ (2019: 75.973m³), παρουσιάζοντας μείωση κατά 28% σε σχέση με το 2019.

Η Τράπεζα στο πλαίσιο μείωσης των αποβλήτων της από τις εργασίες της, έχει εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο πλάνο ενεργειών για τη μείωση της κατανάλωσης χαρτιού και την πλήρη ψηφιοποίηση των εργασιών της, όπως ενδεικτικά:

- α) Χρήση «έξυπνων» συσκευών (tablets) στα καταστήματα: Η μεγάλη πλειοψηφία των συναλλαγών που γίνονται εντός των καταστημάτων μας διεκπεραιώνεται πλέον χωρίς φυσικά παραστατικά.
- β) Αντικατάσταση εκτυπωτών: Έχει ξεκινήσει η διαδικασία αντικατάστασης όλων των εκτυπωτών της Τράπεζας με μηχανήματα τελευταίας τεχνολογίας, με χαμηλότερη κατανάλωση ενέργειας.
- γ) Μείωση φυσικών λογαριασμών (statement): Η Τράπεζα ενθαρρύνει όλους τους πελάτες να επιλέξουν την ηλεκτρονική λήψη των statement τους μέσω e-Banking.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω το 2020 η προμήθεια χαρτιού ανήλθε στους 247 τόνους και παρουσίασε μείωση σε σχέση με το 2019 κατά 27,97%, ενώ η αντίστοιχη κατανάλωση ανά εργαζόμενο μειώθηκε κατά 20,58%. Η μείωση της προμήθειας χαρτιού σε σχέση με το έτος βάσης 2014 είναι περίπου 57%.Επίσης σημαντική ήταν η αύξηση χρήσης της υπηρεσίας e-Statement και το 2020, καθώς περίπου 320.000 επιπλέον χρήστες e-Banking επέλεξαν να ενημερώνονται μόνο μέσω των ηλεκτρονικών αντιγράφων των λογαριασμών τους επιφέροντας επιπλέον περίπου 940.000 διακοπές φυσικών αντιγράφων. Από την αρχή της υπηρεσίας e-Statement, περίπου 1,25 εκατ. πελάτες έχουν διακόψει την ταχυδρομική αποστολή με αποτέλεσμα διακοπή περίπου 3,2 εκατ. φυσικών statements. Η εξοικονόμηση κόστους για την Τράπεζα από την ελάττωση της ταχυδρομικής αποστολής είναι κι αυτή ιδιαίτερα σημαντική και ξεπερνάει τα €18 εκατ. από την έναρξη διάθεσης της υπηρεσίας.

Τέλος τον Μάιο 2020, η Τράπεζα εισήγαγε, πρώτη στην Ελληνική αγορά, μια νέα γενιά καρτών κατασκευασμένη από οικολογικό, βιοδιασπώμενο υλικό, υιοθετώντας τα διεθνή περιβαλλοντικά πρωτόκολλα στην τραπεζική λειτουργία συμπεριλαμβανομένων των παρεχόμενων υπηρεσιών και προϊόντων. Αυτό το προϊόν προωθείται αποκλειστικά μέσω της Τράπεζας στην Ελληνική αγορά και αποδεικνύει τη μακροχρόνια δέσμευση της Τράπεζας για προώθηση της περιβαλλοντικής κουλτούρας. Από το Μάιο 2020, όλες οι νέες χρεωστικές κάρτες της Τράπεζας για ιδιώτες και επιχειρήσεις, αλλά και όσες χρεωστικές ανανεώνονται ή επανεκδίδονται, κατασκευάζονται από βιοδιασπώμενο υλικό.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Παράλληλα για την αποστολή των καρτών χρησιμοποιούνται έντυπα, φάκελοι και επιστολόχαρτα, τα οποία φέρουν την πιστοποίηση και τη σφραγίδα του διεθνούς, μη κερδοσκοπικού οργανισμού FSC, εξασφαλίζοντας έτσι ότι προέρχονται από δάση με υπεύθυνη διαχείριση, ελεγχόμενες πηγές, ανακυκλωμένα υλικά ή συνδυασμό αυτών.

Οι Ετήσιοι Απολογισμοί Δραστηριοτήτων & Βιώσιμης Ανάπτυξης θα είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα της (www.eurobankholdings.gr) καθώς και οι Περιβαλλοντικές Εκθέσεις (σύμφωνα με τον κανονισμό EMAS) θα είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.eurobank.gr).

Καταπολέμηση περιστατικών δωροδοκίας και διαφθοράς

Ο Όμιλος λειτουργεί με βάση υψηλά πρότυπα ηθικής, ακεραιότητας, διαφάνειας και υπευθυνότητας και δεσμεύεται να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διαφυλάσσει την φήμη και πελατεία του.

Ο Όμιλος ακολουθεί τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές έχοντας ενσωματώσει στην κουλτούρα του τις δέκα αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ. Η 10η αρχή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς ορίζει ότι «Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αντιτίθενται σε κάθε μορφής διαφθορά, συμπεριλαμβανομένου του εκβιασμού και της δωροδοκίας». Ο Όμιλος υιοθετεί προσέγγιση μηδενικής ανοχής έναντι όλων των μορφών απάτης, συμπεριλαμβανομένης της δωροδοκίας. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ο Όμιλος απαγορεύει τη δωροδοκία οποιασδήποτε μορφής είτε άμεση είτε έμμεση (μέσω τρίτου). Η αρχή της μηδενικής ανοχής ισχύει αφενός σε εσωτερικό επίπεδο και αφορά όλα τα μέλη του προσωπικού καθώς απαγορεύει την κάθε μορφής δωροδοκία, ενεργητική ή παθητική, είτε άμεση είτε έμμεση, αφετέρου δε αποτυπώνεται στα συμβατικά έγγραφα που υιοθετούνται κατά τη σύναψη σχέσεων με τρίτα πρόσωπα φυσικά ή νομικά.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος έχει θεσπίσει τις ακόλουθες πολιτικές και διαδικασίες που ρυθμίζουν την αντιμετώπιση περιστατικών δωροδοκίας και διαφθοράς:

- α) Κώδικας Δεοντολογίας και Ηθικής
- β) Πολιτική κατά της Διαφθοράς και Δωροδοκίας
- γ) Πολιτική Αναφοράς Ανέντιμης/Παράτυπης Συμπεριφοράς
- δ) Πολιτική σχετικά με τα έξοδα περιποίησης πελατών και τα δώρα προς πελάτες
- ε) Διαχείριση Χορηγιών και Δωρεών

Αναγνωρίζοντας ότι οποιαδήποτε ανάμειξη σε περιπτώσεις δωροδοκίας όχι μόνο αποτελεί απάτη, αλλά θα έχει και αρνητικό αντίκτυπο στη φήμη και πελατεία του, λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα για τον περιορισμό της έκθεσης σε φαινόμενα δωροδοκίας:

- α) Θέσπιση σαφούς προσέγγισης για την αντιμετώπιση του κινδύνου δωροδοκίας.
- β) Δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου που επιδεικνύει μηδενική ανοχή στη δωροδοκία.

Η Κανονιστική Συμμόρφωση του Ομίλου έχει την ευθύνη έκδοσης πολιτικών και διαδικασιών για την καταπολέμηση περιστατικών δωροδοκίας και διαφθοράς. Η κάθε μονάδα της Τράπεζας έχει την ευθύνη συμμόρφωσης στις υφιστάμενες πολιτικές. Η Διεύθυνση Market & Internal Conduct της Κανονιστικής Συμμόρφωσης διενεργεί ασκήσεις αξιολόγησης κινδύνου και αντιμετωπίζει τυχόν παραβιάσεις μέσω εξειδικευμένων παρακολουθήσεων που διενεργεί. Τέλος, η Διεύθυνση Ειδικών Ελέγχων του Εσωτερικού Ελέγχου διερευνά κάθε περίπτωση που δημιουργεί υπόνοια απάτης / διαφθοράς.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα υπόλοιπα των συναλλαγών του Ομίλου και τα αντίστοιχα καθαρά έσοδα/έξοδα για το 2020 με (α) τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) και τις εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ είναι: αμοιβές €7,8 εκατ., απαιτήσεις €5,0 εκατ., υποχρεώσεις €25,1 εκατ., ληφθείσες εγγυήσεις €0,02 εκατ., δοθείσες εγγυήσεις €0,01 εκατ., καθαρά έξοδα €14,1 εκατ., (β) με τον όμιλο Fairfax είναι: απαιτήσεις €11,0 εκατ., υποχρεώσεις €0,2 εκατ., καθαρά έσοδα €9,0 εκατ. και (γ) με τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες είναι: απαιτήσεις €94,3 εκατ., υποχρεώσεις €133,9 εκατ., δοθείσες εγγυήσεις €2,0 εκατ. καθαρά έξοδα €47,1 εκατ.

Την ίδια ημερομηνία, τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Εταιρείας και τα αντίστοιχα καθαρά έσοδα/έξοδα για το 2020 με (α) τα ΒΜΔ και τις εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ είναι: αμοιβές €1,8 εκατ. και καθαρά έξοδα €3,1 εκατ., (β) με τον όμιλο Fairfax είναι: καθαρά έσοδα €1,1 εκατ., (γ) με τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες είναι: καθαρά έξοδα €2,1 εκατ. και (δ) με τις θυγατρικές εταιρείες είναι: απαιτήσεις €957 εκατ. υποχρεώσεις €0,4 εκατ., και καθαρά έσοδα €20,8 εκατ.

Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα υπόλοιπα των συναλλαγών του Ομίλου «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» και τα αντίστοιχα καθαρά έσοδα/έξοδα για την περίοδο 20 Μαρτίου – 31 Δεκεμβρίου 2020 με (α) τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) και τις εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ είναι: αμοιβές €5,9 εκατ., απαιτήσεις €5,0 εκατ., υποχρεώσεις €25,1 εκατ., ληφθείσες εγγυήσεις €0,02 εκατ., δοθείσες εγγυήσεις €0,01 εκατ., καθαρά έξοδα €11,0 εκατ.,

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

(β) με τον όμιλο Fairfax είναι: απαιτήσεις €11,0 εκατ., υποχρεώσεις €0,2 εκατ., καθαρά έσοδα €6,6 εκατ., (γ) με τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες είναι: απαιτήσεις €94,3 εκατ., υποχρεώσεις €133,8 εκατ., δοθείσες εγγυήσεις €2,0 εκατ. καθαρά έσοδα €44,6 εκατ και δ) με τη Eurobank Holding S.A. είναι: απαιτήσεις €0,4 εκατ., υποχρεώσεις €968 εκατ. και καθαρά έσοδα €33 εκατ.

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών του Ομίλου και σε καθαρά εμπορική βάση (arm's length). Επιπλέον πληροφορίες παρουσιάζονται στη σημείωση 46 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και στη σημείωση 23 των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Ο Κώδικας και οι Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Eurobank Holdings βρίσκονται στην ιστοσελίδα της (www.eurobankholdings.gr). Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης περιλαμβάνεται συνημμένη στην παρούσα Έκθεση Διαχείρισης ως ειδικό τμήμα αυτής, αποτελούσα αναπόσπαστο μέρος της.

Γεώργιος Ζανιάς
Πρόεδρος

Φωκίων Καραβίας
Διευθύνων Σύμβουλος

12 Απριλίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ορισμοί των Εναλλακτικών Δεικτών Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ) σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της European Securities and Markets Authority (ESMA) οι οποίοι περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης/ Οικονομικές Καταστάσεις:

- α) **Δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις:** Ο λόγος των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) προς τις υποχρεώσεις προς πελάτες στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου,
- β) **Κέρδη προ προβλέψεων (PPI):** Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης όπως γνωστοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις της υπό εξέταση περιόδου,
- γ) **Οργανικά κέρδη προ προβλέψεων (Core PPI):** Το σύνολο των καθαρών εσόδων από τόκους, των καθαρών εσόδων από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες και των εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες αφαιρουμένων των λειτουργικών εξόδων της υπό εξέταση περιόδου,
- δ) **Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου (NIM):** Ο λόγος των καθαρών εσόδων από τόκους σε ετησιοποιημένη βάση, προς το μέσο υπόλοιπο του συνόλου ενεργητικού των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων (ο αριθμητικός μέσος όρος του συνόλου ενεργητικού, εξαιρουμένων των στοιχείων ενεργητικού από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου, στο τέλος των ενδιάμεσων τριμήνων και στο τέλος της προηγούμενης περιόδου),
- ε) **Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες:** Το σύνολο των καθαρών εσόδων από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες και των εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες της υπό εξέταση περιόδου,
- στ) **Έσοδα από εμπορικές και λοιπές δραστηριότητες:** Το σύνολο των εσόδων από αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών, αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους και λοιπά έσοδα/(έξοδα) της υπό εξέταση περιόδου,
- ζ) **Δείκτης Κόστους προς Έσοδα:** Ο λόγος των λειτουργικών εξόδων προς τα λειτουργικά έσοδα,
- η) **Προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη:** Τα καθαρά κέρδη/ζημιές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, εξαιρουμένων των εξόδων αναδιάρθρωσης, της ζημιάς απομείωσης υπεραξίας, τα κέρδη / ζημιές που σχετίζονται με το σχέδιο μετασχηματισμού και των αναπροσαρμογών φόρου εισοδήματος,
- θ) **Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs):** Σύμφωνα με το υφιστάμενο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) - European Banking Authority (EBA) - στα NPEs περιλαμβάνονται δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αβέβαιης είσπραξης, δηλαδή δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία θεωρούνται μη εξυπηρετούμενα, παρόλο που είτε είναι ενήμερα, είτε είναι σε καθυστέρηση μέχρι 90 ημέρες, καθώς υπάρχουν ενδείξεις για δυσκολίες πλήρους αποπληρωμής χωρίς τη ρευστοποίηση της εξασφάλισης. Τα NPEs, όπως αναφέρονται στο παρόν, αφορούν τα δάνεια (προ προβλέψεων) που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, εκτός εκείνων που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση,
- ι) **Δείκτης NPEs:** Ο λόγος των NPEs προς το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (προ προβλέψεων), που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου,
- ια) **NPEs (σχηματισμός):** Καθαρή αύξηση/μείωση των NPEs της υπό εξέταση περιόδου εξαιρουμένης της επίπτωσης των διαγραφών, των πωλήσεων και λοιπών μεταβολών,
- ιβ) **Δείκτης Κάλυψης NPEs:** Ο λόγος των συσσωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, περιλαμβανομένων των προβλέψεων για δεσμεύσεις που σχετίζονται με το πιστωτικό κίνδυνο (στοιχεία εκτός ισολογισμού), προς το σύνολο των NPEs, στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου,
- ιγ) **Δείκτης Προβλέψεων (ζημιές) προς το μέσο υπόλοιπο δανείων (μετά από προβλέψεις) - Κόστος Κινδύνου:** Ο λόγος των προβλέψεων (ζημιών) για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις της υπό εξέταση περιόδου σε ετησιοποιημένη βάση, προς το μέσο υπόλοιπο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (amortised cost) (ο αριθμητικός μέσος όρος των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση, στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου, στο τέλος των ενδιάμεσων τριμήνων και στο τέλος του προηγούμενου έτους),
- ιδ) **Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων:** Ο λόγος των προσαρμοσμένων καθαρών κερδών προς μέσο όρο της Ενσώματης Λογιστικής Αξίας (Tangible Book Value). Ενσώματη Λογιστική Αξία είναι το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους εξαιρουμένων των προνομιούχων μετοχών, των προνομιούχων τίτλων, δικαιωμάτων τρίτων και άυλων πάγιων στοιχείων.
- ιε) **Δείκτης Texas (Texas Ratio):** Το σύνολο των NPEs διαιρούμενο με το άθροισμα των προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1.

Ορισμοί των δεικτών κεφαλαίου και λοιπών επιλεγμένων δεικτών που προβλέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο και οι οποίοι περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης/Οικονομικές Καταστάσεις:

- α) **Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Total Capital Adequacy ratio):** Ο λόγος των συνολικών εποπτικών κεφαλαίων, όπως ορίζονται με τον κανονισμό (ΕΕ) Αρ.575/2013 όπως ισχύει, με την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων που αφορούν την υπό εξέταση περίοδο, προς το σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού (Risk Weighted Assets - RWA). Το σταθμισμένο ενεργητικό είναι το σύνολο του ενεργητικού και των στοιχείων εκτός ισολογισμού του Ομίλου, σταθμισμένα με βάση τους συντελεστές στάθμισης κινδύνου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) Αρ. 575/2013, λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό, λειτουργικό και το κίνδυνο αγοράς,

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- β) **Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1):** Ο λόγος των εποπτικών κεφαλαίων κοινών μετοχών κατηγορίας 1, όπως ορίζονται με τον κανονισμό (ΕΕ) Αρ.575/2013 όπως ισχύει, με την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων που αφορούν την υπό εξέταση περίοδο, προς το σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού –(RWA),
- γ) **Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Πλήρης εφαρμογή):** Ο λόγος των εποπτικών κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, όπως ορίζονται από τον κανονισμό (ΕΕ) Αρ.575/2013 όπως ισχύει, χωρίς την εφαρμογή των σχετικών μεταβατικών διατάξεων προς το σύνολο του σταθμισμένου ενεργητικού (RWA).
- δ) **Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας:** Το συνολικό ποσό των υψηλής ποιότητας άμεσα ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού ως προς τις καθарές εκροές ρευστότητας για μια περίοδο ακραίων συνθηκών 30 ημερών.

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα στοιχεία υπολογισμού των ανωτέρω ΕΔΜΑ, οποίοι υπολογίσθηκαν με βάση τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Eurobank Ergasias A.E. για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019:

Στοιχεία Υπολογισμού των Εναλλακτικών Δεικτών Μέτρησης της Απόδοσης

	2020	2019
Καθαρά Έσοδα από Τόκους ⁽¹⁾	1.349	1.377
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	384	354
Λειτουργικά Έσοδα ⁽²⁾	2.401	1.844
Λειτουργικά Έσοδα,εξαιρουμένου του κέρδους από την πώληση της "FPS" ⁽²⁾	2.181	-
Λειτουργικά Έξοδα ⁽³⁾	(869)	(901)
Κέρδη προ προβλέψεων (PPI)	1.532	943
Κέρδη προ προβλέψεων (PPI),εξαιρουμένου του κέρδους από την πώληση της "FPS"	1.312	-
Οργανικά Κέρδη προ προβλέψεων (Core PPI)	865	830
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.213)	129
Ζημιά από τη συναλλαγή "Cairo"	(1.508)	-
Κέρδη από τη πώληση της FPS (πρό φόρου)	219	-
Κέρδη από τη πώληση της FPS (μετά από φόρο)	174	-
Έξοδα αναδιάρθρωσης, μετά από φόρο	(103)	(66)
Ζημιές απομείωσης υπεραξίας	(160)	(62)
Διαγραφή αναβαλλόμενης απαίτησης (DTA)	(160)	-
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs)	5.724	12.950
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(2.081)	(624)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια, εξαιρουμένης της ζημιάς από τη συναλλαγή Cairo	(572)	-
Υποχρεώσεις προς Πελάτες	47.290	44.841
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (προ προβλέψεων), που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος	40.874	44.406
Σωρευτικές προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(3.477)	(7.099)
Πρόβλεψη απομείωσης για δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	(66)	(64)
Υποχρεώσεις προς Πελάτες (Δραστηριότητες στην Ελλάδα)	34.189	32.444
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (προ προβλέψεων), που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος - (Δραστηριότητες στην Ελλάδα)	32.829	36.857
Σωρευτικές προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών - (Δραστηριότητες στην Ελλάδα)	(3.227)	(6.840)
Ο αριθμητικός μέσος όρος του συνόλου ενεργητικού των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	66.550	61.603
Ο αριθμητικός μέσος όρος των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος ⁽⁴⁾	37.539	36.692

⁽¹⁾ Τέταρτο τρίμηνο 2020 NIM: Τα καθαρά έσοδα από τόκους του τέταρτου τριμήνου 2020 (€329 εκατ.) σε ετησιοποιημένη βάση, προς το μέσο υπόλοιπο του συνόλου ενεργητικού των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων (€67.591 εκατ.).

⁽²⁾ Διεθνείς Δραστηριότητες: Λειτουργικά Έσοδα: €474 εκατ. (2019: €515 εκατ.). Δραστηριότητες στην Ελλάδα: Λειτουργικά Έσοδα: €1.707 εκατ., μη συμπεριλαμβανομένου του κέρδους €219 εκατ. που προέκυψε από την πώληση της FPS (2019: €1.329 εκατ.).

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

⁽³⁾ Διεθνείς Δραστηριότητες: Λειτουργικά Έξοδα: €226 εκατ. (2019: €217 εκατ.). Δραστηριότητες στην Ελλάδα: Λειτουργικά Έξοδα: €643 εκατ. (2019: €684 εκατ.).

⁽⁴⁾ Το μέσο υπόλοιπο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος, υπολογίζεται ως ο αριθμητικός μέσος όρος του υπολοίπου τους στο τέλος της υπό εξέταση περιόδου (31 Δεκεμβρίου 2020: €37.397), στο τέλος των ενδιάμεσων τριμήνων (30 Σεπτεμβρίου 2020: €36.960 εκατ., 30 Ιουνίου 2020: €38.267 εκατ., συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων από τις τιτλοποιήσεις Caixa €2.341 εκατ. και της ζημιάς ποσού €1.509 εκατ. από τη συναλλαγή “Caixa” και 31 Μαρτίου 2020: €37.763 εκατ.) και στο τέλος της προηγούμενης περιόδου (31 Δεκεμβρίου 2019: €37.307 εκατ.).

Πηγή των χρηματοοικονομικών πληροφοριών

Η Έκθεση Διαχείρισης περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά δεδομένα και μεγέθη όπως προέρχονται από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020 και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Eurobank Ergasias A.E. για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Επιπλέον, περιλαμβάνει πληροφορίες οι οποίες αντλούνται από τα εσωτερικά συστήματα πληροφόρησης, σύμφωνες με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου, όπως οι επιλεγμένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τους δύο κύριους τομείς αναφοράς δραστηριοτήτων του Ομίλου α) Ελληνικές Δραστηριότητες, οι οποίες ενσωματώνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες προερχόμενες από την Εταιρεία, τη Τράπεζα και τις ελληνικές θυγατρικές και β) Διεθνείς Δραστηριότητες, οι οποίες ενσωματώνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες προερχόμενες από τις τράπεζες και τις τοπικές θυγατρικές οι οποίες δραστηριοποιούνται στη Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο και Λουξεμβούργο (σχετική αναφορά στη σελίδα 10).

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ 2020

1. Διάσπαση της Eurobank Ergasias A.E.

Στις 20 Μαρτίου 2020 ολοκληρώθηκε η διάσπαση της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. (Eurobank Ergasias ή Διασπώμενη) με την απόσχιση του τραπεζικού κλάδου και τη μεταφορά του σε ένα νέο πιστωτικό ίδρυμα το οποίο ιδρύθηκε με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» (Eurobank ή Τράπεζα). Σε συνέχεια των ανωτέρω, η εταιρική επωνυμία της Διασπώμενης έχει τροποποιηθεί σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» (Εταιρεία, Eurobank Holdings, Holdings ή HoldCo). Η Εταιρεία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και έχει διατηρήσει δραστηριότητες που σχετίζονται κυρίως με τον στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και την παροχή υπηρεσιών σε εταιρείες του ομίλου και τρίτους, ενώ η Eurobank υποκατέστησε την Eurobank Ergasias, ως καθολική διάδοχος, σε όλα τα μεταβιβασθέντα άστοιχεία ενεργητικού και παθητικού του αποσχιζόμενου τραπεζικού κλάδου.

Ως αποτέλεσμα της απόσχισης κλάδου, η Eurobank και οι θυγατρικές που συνεισέφερε η Διασπώμενη, δημιούργησαν τη νέα οντότητα αναφοράς, τον όμιλο Eurobank A.E. (όμιλος Eurobank). Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της (ο Όμιλος), αποτελούμενες κυρίως από τον όμιλο Eurobank, δραστηριοποιούνται στους τομείς λιανικής, τραπεζικής επιχειρήσεων και ιδιωτών, διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, ταμειακών κεφαλαίων, κεφαλαιαγορών και άλλων υπηρεσιών. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα και στην Κεντρική και Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Δεδομένου ότι ο Όμιλος αποτελείται κυρίως από τον όμιλο Eurobank, η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης περιγράφει πώς εφαρμόστηκαν οι αρχές που ορίζονται από τον Κώδικα στην Eurobank Holdings και στη Eurobank κατά τη διάρκεια του 2020.

2. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης και Πρακτικές

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία καθώς και τις συμβατικές υποχρεώσεις έναντι του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και με βάση τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, η Eurobank Holdings έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης («Κώδικας») ο οποίος περιγράφει τις βασικές αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης. Ο Κώδικας και οι αντίστοιχες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της HoldCo (www.eurobankholdings.gr).

3. Διοικητικό Συμβούλιο¹

3.1 Γενικά

Η HoldCo διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο («Δ.Σ.») το οποίο είναι συλλογικά υπεύθυνο για την μακροπρόθεσμη επιτυχία της Εταιρείας. Το Δ.Σ. ασκεί τις αρμοδιότητές του αποτελεσματικά και σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις συμβατικές υποχρεώσεις της Τράπεζας και της HoldCo έναντι του ΤΧΣ σύμφωνα με την Τριμερή Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας (TRFA) που υπογράφηκε μεταξύ της HoldCo, της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Ο ρόλος του Δ.Σ. είναι η παροχή επιχειρηματικής καθοδήγησης στον Όμιλο, εντός ενός πλαισίου συνετών και αποτελεσματικών ελέγχων, που επιτρέπει την αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου. Το Δ.Σ. καθορίζει τους στρατηγικούς στόχους του Ομίλου, διασφαλίζει ότι υπάρχουν οι απαραίτητοι οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι για να επιτύχει ο Όμιλος τους στόχους του και αξιολογεί την απόδοση της διοίκησης. Το Δ.Σ. καθορίζει τις αξίες και τα πρότυπα του Ομίλου και διασφαλίζει ότι οι υποχρεώσεις του προς τους μετόχους του και τρίτους, είναι κατανοητές και εκπληρώνονται. Όλα τα μέλη του πρέπει να ενεργούν κατά τρόπο που θεωρούν ότι είναι προς το μέγιστο συμφέρον του Ομίλου, σύμφωνα με τα θεσμικά τους καθήκοντα.

3.2 Σύνθεση του Δ.Σ.

Eurobank Holdings

Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση της HoldCo, η οποία καθορίζει επίσης τον ακριβή αριθμό των μελών του Δ.Σ., εντός των ορίων που προβλέπονται στο Νόμο και το Καταστατικό της HoldCo, τη θητεία τους και ορίζει τα ανεξάρτητα μη-εκτελεστικά μέλη. Το σημερινό Δ.Σ. εκλέχθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση (ΤΓΣ) των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιουλίου 2018 για τριετή θητεία που θα λήξει στις 10 Ιουλίου 2021, παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα λάβει χώρα η ΤΓΣ για το έτος 2021.

Επιπρόσθετα:

- Ο κ. Θεόδωρος Καλαντώνης, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από την 3 Απριλίου 2020.
- Το Δ.Σ. την 8 Απριλίου 2020 όρισε ως νέα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη την κ. Αλίκη Γρηγοριάδη και την κ. Ειρήνη Ρουβιθά Πάνου ως νέα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών κ.κ. Richard Boucher και Νικολάου Μπέρτσου, με ισχύ της παραίτησής τους από την 8 Απριλίου 2020. Η θητεία των νέων μελών θα λήξει ταυτόχρονα με τη θητεία των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.

¹ Πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση του Δ.Σ. περιλαμβάνονται στη σημείωση 48 και στη σημείωση 47 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της HoldCo και της Τράπεζας, ενώ σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών είναι διαθέσιμα στις ιστοσελίδες της HoldCo/Τράπεζας (www.eurobankholdings.gr & www.eurobank.gr)

- Ο κ. George Myhal, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από την 10 Δεκεμβρίου 2020. Το Δ.Σ. την ίδια ημέρα όρισε, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος, ως νέο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος την κα Cinzia Basile, με θητεία ίση με το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Δ.Σ. την 10 Δεκεμβρίου 2020 όρισε τον κ. Ανδρέα Αθανασόπουλο, ως νέο εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. κ. Θεόδωρου Καλαντώνη, με θητεία ίση με το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Δ.Σ. με την από 28 Ιανουαρίου 2021 απόφασή του, όρισε την κα Ευθυμία Δελη ως νέα εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο ΔΣ της Eurobank Holdings σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Δημητρίου Μίσκου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010 και του TRFA.

Eurobank

Στο άρθρο 18 των τελικών και μεταβατικών διατάξεων του καταστατικού της Eurobank προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η σύνθεση και η θητεία του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου της. Συγκεκριμένα, η περίοδος μέχρι την ΤΓΣ των μετόχων, η οποία θα συγκληθεί έως τις 10 Σεπτεμβρίου 2021, έχει οριστεί ως η θητεία του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου ή νωρίτερα, έως την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου με Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας.

Επιπρόσθετα:

- Ο κ. Θεόδωρος Καλαντώνης, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από την 3 Απριλίου 2020.
- Το Δ.Σ. την 8 Απριλίου 2020 όρισε ως νέα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη την κ. Αλίκη Γρηγοριάδη και την κ. Ειρήνη Ρουβιθά Πάνου, σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών κ.κ. Richard Boucher και Νικολάου Μπέρτσου, με ισχύ της παραίτησής τους από την 8 Απριλίου 2020. Η θητεία των νέων μελών θα λήξει ταυτόχρονα με τη θητεία των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.
- Ο κ. George Myhal, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από την 10 Δεκεμβρίου 2020. Το Δ.Σ. την ίδια ημέρα όρισε, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος, ως νέο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος την κα Cinzia Basile, με θητεία ίση με το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Δ.Σ. την 10 Δεκεμβρίου 2020 όρισε τον κ. Ανδρέα Αθανασόπουλο, ως νέο εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. κ. Θεόδωρου Καλαντώνη, με θητεία ίση με το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Δ.Σ. με την από 28 Ιανουαρίου 2021 απόφασή του, όρισε την κα Ευθυμία Δελη ως νέα εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο ΔΣ της Eurobank σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Δημητρίου Μίσκου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010 και του TRFA.

Σημειώνεται ότι, για λόγους αποτελεσματικότητας, το Δ.Σ. της Eurobank έχει την ίδια σύνθεση με το Δ.Σ. της HoldCo.

Σε συνέχεια των παραπάνω, το τρέχον Δ.Σ. κατά την ημερομηνία έγκρισης της παρούσας Έκθεσης του Δ.Σ. αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη εκ των οποίων, τέσσερα (4) εκτελεστικά, τρία (3) μη εκτελεστικά, πέντε (5) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά και έναν (1) εκπρόσωπο του ΤΧΣ, ο οποίος διορίστηκε (ως μη εκτελεστικό μέλος) σύμφωνα με το σχετικό νομικό πλαίσιο, όπως περιγράφεται παρακάτω:

		<u>Eurobank Holdings</u>		<u>Eurobank</u>	
		<u>Πρώτη Εκλογή</u>	<u>Λήξη Θητείας</u>	<u>Πρώτη Εκλογή</u>	<u>Λήξη Θητείας</u>
Γεώργιος Π. Ζανιάς	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μαρ. 2019	2021	Μαρ. 2020	2021
Γεώργιος Κ. Χρυσικός	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικός Σύμβουλος	Ιουν. 2014	2021	Μαρ. 2020	2021
Φωκίων Χ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος	Ιουν. 2014	2021	Μαρ. 2020	2021
Σταύρος Ε. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος	Απρ. 2015	2021	Μαρ. 2020	2021
Κωνσταντίνος Β. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος	Ιουλ. 2018	2021	Μαρ. 2020	2021
Ανδρέας Δ. Αθανασόπουλος	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος	Δεκ. 2020	2021	Δεκ. 2020	2021
Bradley Paul L. Martin	Μη Εκτελεστικός Σύμβουλος	Ιουν. 2014	2021	Μαρ. 2020	2021
Rajeev K. L. Kakar	Μη Εκτελεστικός, Ανεξάρτητος Σύμβουλος	Ιουλ. 2018	2021	Μαρ. 2020	2021
Jawaid A. Mirza	Μη Εκτελεστικός, Ανεξάρτητος Σύμβουλος	Ιουν. 2016	2021	Μαρ. 2020	2021
Αλίκη Α. Γρηγοριάδη	Μη Εκτελεστικός, Ανεξάρτητος Σύμβουλος	Απρ. 2020	2021	Απρ. 2020	2021
Ειρήνη Γ. Ρουβιθά-Πάνου	Μη Εκτελεστικός, Ανεξάρτητος Σύμβουλος	Απρ. 2020	2021	Απρ. 2020	2021
Cinzia V. Basile	Μη Εκτελεστικός, Ανεξάρτητος Σύμβουλος	Δεκ. 2020	2021	Δεκ. 2020	2021
Ευθυμία Π. Δελη	Μη Εκτελεστικός Σύμβουλος – Εκπρόσωπος ΤΧΣ	Ιαν. 2021	2021	Ιαν. 2021	2021

Στο καταστατικό της HoldCo και της Eurobank δεν προβλέπονται περιορισμοί στην επανεκλογή και παύση των μελών του Δ.Σ.. Σε κάθε περίπτωση ελλειπόντων μελών, το Δ.Σ. δικαιούται να συνεχίσει τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της HoldCo και της Eurobank, χωρίς να προβεί σε αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών υπό την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των απομενόντων μελών υπερβαίνει το ήμισυ των μελών όπως είχαν πριν την επέλευση των γεγονότων απώλειας της ιδιότητάς τους και πάντως δεν είναι μικρότερος των τριών (3).

Σύμφωνα με το καταστατικό της της HoldCo και της Eurobank, το Δ.Σ. μπορεί να αποτελείται από τρία (3) έως δεκαπέντε (15) μέλη, ενώ σύμφωνα με το TRFA το εύρος αυτό έχει οριστεί να είναι μεταξύ επτά (7) και δέκα πέντε (15) μελών (συμπεριλαμβανομένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ). Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το TRFA, (α) ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. πρέπει να είναι πάντοτε μονός, (β) τα μέλη στην πλειοψηφία τους πρέπει να είναι μη εκτελεστικά και τουλάχιστον το ήμισυ των μη εκτελεστικών μελών (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο) και σε κάθε περίπτωση όχι λιγότερα από τρία (3) (εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ), να είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3016/2002 για την εταιρική διακυβέρνηση και τη Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2005/162/ΕΚ και (γ) το Δ.Σ. πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο (2) εκτελεστικά μέλη. Για τυχόν διαφοροποίηση από τις ρυθμίσεις του TRFA πρέπει να υπάρχει προγενέστερη συγκατάθεση του ΤΧΣ. Επίσης, σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης εταιρικής διακυβέρνησης του ΤΧΣ, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 3864/2010, ο προσδοκώμενος αριθμός μελών του Δ.Σ. θα πρέπει να είναι μέχρι δεκατρία (13) μέλη.

3.3 ΤΧΣ και Τριμερής Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας (TRFA)

Το πρώτο πρόγραμμα οικονομικής μεταρρύθμισης για την Ελλάδα απαιτούσε τη δημιουργία του ΤΧΣ, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την ελληνική κυβέρνηση από τους πόρους που διατέθηκαν από το ΔΝΤ και την ΕΕ, για να εξασφαλιστεί επαρκής κεφαλαιοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Το ΤΧΣ ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2010 και η διάρκειά του, που αρχικά ορίστηκε έως τις 30 Ιουνίου 2017, παρατάθηκε έως τις 30 Ιουνίου 2020 και πιο πρόσφατα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, αν και η θητεία του μπορεί να παραταθεί περαιτέρω από τον Υπουργό Οικονομικών, εάν είναι απαραίτητο για την επίτευξη των στόχων του.

Στην περίπτωση της Εταιρείας, η ενίσχυση που της παρείχε το ΤΧΣ ήταν μέσω της έκδοσης νέων κοινών μετοχών που καλύπτονταν εξ ολοκλήρου από το ΤΧΣ, με τη συνεισφορά ομολόγων που εκδόθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) και ανήκαν στο ΤΧΣ, όπως αποφασίστηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας στις 30 Απριλίου 2013.

Αναφορικά με την θέση του ΤΧΣ ως μετόχου της Eurobank Holdings (κάτοχος επί του παρόντος του 1,4% των μετοχών της Eurobank Holdings) και σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της διάσπασης, η Eurobank Holdings, η Τράπεζα και το ΤΧΣ αποτελούν μέρη της Τριμερούς Συμφωνίας Πλαισίου Συνεργασίας (TRFA) που υπογράφηκε στις 23.3.2020. Το TRFA επιτρέπει στο ΤΧΣ να επιβάλλει έναντι της Eurobank, όλα τα δικαιώματα που είχε έναντι της πρώην Eurobank Ergasias Α.Ε., βάσει της προηγούμενης Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας (RFA) μεταξύ αυτού και της Eurobank Ergasias Α.Ε.

Κατά συνέπεια, το TRFA, μεταξύ άλλων θεμάτων:

- ρυθμίζει την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας.
- παρακολουθεί την εφαρμογή του μη εξυπηρετούμενου πλαισίου διαχείρισης δανείων της Τράπεζας και
- παρακολουθεί την απόδοση της Τράπεζας σε σχέση με την εξυγίανση μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Το TRFA επίσης (i) ασχολείται με τις ουσιώδεις υποχρεώσεις της Eurobank Holdings και της Τράπεζας βάσει του RFA, και τη μετατροπή των περιορισμένων δικαιωμάτων ψήφου που το ΤΧΣ έχει επί του παρόντος στην Eurobank Holdings σε πλήρη δικαιώματα ψήφου σε περίπτωση παραβίασης των εν λόγω υποχρεώσεων, (ii) απαιτεί να παρακολουθείται το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας έναντι της εγκεκριμένης Στρατηγικής Κινδύνου και Κεφαλαίου του Ομίλου, (iii) απαιτεί από την Τράπεζα να λάβει την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση του ΤΧΣ για τη Στρατηγική Κινδύνου και Κεφαλαίου του Ομίλου και για τη Στρατηγική, την Πολιτική και τη Διακυβέρνηση του Ομίλου (σχετικά με διαχείριση των καθυστερούμενων και μη εξυπηρετούμενων δανείων της Τράπεζας) και (iv) καθορίζει τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Εκπροσώπου του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank Holdings και της Τράπεζας (βλ. παρακάτω παρακάτω). Το TRFA και ο Ν. 3864/200 (Νόμος περί ΤΧΣ) δεν αποκλείουν, μειώνουν ή επηρεάζουν την ικανότητα της διοίκησης της Eurobank Holdings και της Τράπεζας να συνεχίζουν να καθορίζουν ανεξάρτητα, μεταξύ άλλων θεμάτων, την αντίστοιχη εμπορική στρατηγική και πολιτική τους και τη διαχείριση των καθημερινών εργασιών της Τράπεζας.

Σύμφωνα με το Νόμο περί ΤΧΣ και το TRFA, το ΤΧΣ έχει τα ακόλουθα δικαιώματα:

- το δικαίωμα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις της Eurobank Holdings μόνο για αποφάσεις που αφορούν (i) τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Eurobank Holdings, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης του κεφαλαίου ή της αντίστοιχης εξουσιοδότησης στο Διοικητικό της Συμβούλιο, (ii) συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μετατροπές, αναβιώσεις, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Eurobank Holdings, (iii) μεταφορά περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών) ή (iv) οποιοδήποτε άλλο ζήτημα που απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία, όπως προβλέπεται στον ελληνικό νόμο περί ανωνύμων εταιρειών
- το δικαίωμα διορισμού ενός μέλους (ο «εκπρόσωπος του ΤΧΣ») στο Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank Holdings και της Τράπεζας, να διορίζει εκπρόσωπο του ΤΧΣ στις αντίστοιχες επιτροπές Ελέγχου, Κινδύνου, Διορισμών και Αμοιβών και επίσης να διορίζει έναν παρατηρητή στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές Ελέγχου, Κινδύνου, Διορισμών και Αμοιβών χωρίς δικαίωμα ψήφου της Eurobank Holdings και της Τράπεζας.

- δωρεάν πρόσβαση στα βιβλία και τα αρχεία της Eurobank Holdings και της Τράπεζας για τους σκοπούς του Νόμου ΤΧΣ, με στελέχη ή συμβούλους της επιλογής του.
- να επισκοπήσει την ετήσια αυτοαξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών της Eurobank Holdings και της Τράπεζας με σκοπό τον εντοπισμό αδυναμιών και τη βελτίωση των μεθόδων εργασίας και της αποτελεσματικότητας και της ευθύνης εκτέλεσης, επικουρούμενη από ανεξάρτητο σύμβουλο διεθνούς φήμης, αξιολόγηση του αντίστοιχου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, του Δ.Σ. και των επιτροπών τους, καθώς και των αντίστοιχων μελών τους · και
- το δικαίωμα παρακολούθησης της εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων της Τράπεζας και της απόδοσης της Τράπεζας σχετικά με την επίλυση μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει ορισμένα δικαιώματα, όπως:

- να ζητά τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου, τη σύγκληση οποιασδήποτε επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank Holdings και της Τράπεζας στην οποία είναι μέλος καθώς και τη σύγκληση γενικής συνέλευσης των μετόχων της Eurobank Holdings και να συμπεριλάβει θέματα στην ημερήσια διάταξη οποιασδήποτε από αυτές τις συνεδριάσεις.
- να ασκεί δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank Holdings και της Τράπεζας (i) σχετικά με διανομές μερισμάτων ή την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους Γενικούς Διευθυντές ή στους αναπληρωτές τους (ii) η οποία δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα, τη φερεγγυότητα ή γενικά, τη συνετή και εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας (όπως επιχειρηματική στρατηγική και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων / παθητικού), (iii) που αφορά εταιρικές πράξεις που έχουν ως αποτέλεσμα οποιοδήποτε θέμα για το οποίο το ΤΧΣ θα έχει πλήρη δικαιώματα ψήφου σε γενική συνέλευση μετόχων και η οποία μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank Holdings, ή (iv) οποιαδήποτε απόφαση που σχετίζεται με οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα αρνησικυρίας κάθε φορά που προβλέπεται από το Νόμο του ΤΧΣ ·
- να ζητά την αναβολή συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank Holdings και της Τράπεζας ή τη συζήτηση οποιουδήποτε θέματος προκειμένου να λάβει τις οδηγίες της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΤΧΣ ή σε περίπτωση που η κοινοποίηση της ημερομηνίας σχετικής συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένης της ημερήσιας διάταξης και σχετικό υλικό, δεδομένα ή πληροφορίες και όλα τα δικαιολογητικά σχετικά με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, δεν αποστέλλονται τουλάχιστον τρεις εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου ·
- να ζητά αναβολή οποιασδήποτε συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank Holdings και της Τράπεζας ή τη συζήτηση οποιοσδήποτε είδους έως και τρεις εργάσιμες ημέρες, εάν διαπιστώσει ότι το υλικό, τα δεδομένα ή οι πληροφορίες και τα δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν στο ΤΧΣ σύμφωνα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της προσεχούς σχετικής συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι επαρκή · και
- να εγκρίνει τον Οικονομικό Διευθυντή («CFO») της Eurobank Holdings και της Τράπεζας. Κατά την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την επιχειρηματική αυτονομία της Eurobank Holdings και της Τράπεζας.

Ο ν. 3864/2010, όπως ισχύει, εισήγαγε συγκεκριμένες ελάχιστες απαιτήσεις αναφορικά με το μέγεθος, τη δομή και τα μέλη του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ. των εταιρειών, των οποίων το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης ενδέχεται να αξιολογηθεί από το ΤΧΣ σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις του ν. 3864/2010. Συγκεκριμένα, τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει (i) να διαθέτουν τουλάχιστον δέκα (10) χρόνια εμπειρίας σε ανώτερες διευθυντικές θέσεις στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή διαχείρισης επισφαλών περιουσιακών στοιχείων, εκ των οποίων, ειδικά για τα μη εκτελεστικά μέλη, τρία (3) χρόνια ως μέλη διοικητικού συμβουλίου σε πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση του χρηματοπιστωτικού τομέα ή σε διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, (ii) να μην ασκούν, ούτε να τους έχει ανατεθεί κατά τα τελευταία τέσσερα (4) χρόνια πριν το διορισμό τους, σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα, όπως Αρχηγού του Κράτους ή Προέδρου της Κυβέρνησης, ανώτερου πολιτικού αξιωματούχου, ανώτερου κυβερνητικού, δικαστικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου ή σημαντική θέση ως ανώτερου στελέχους δημοσίων επιχειρήσεων ή στελέχους πολιτικού κόμματος και (iii) να έχουν δηλώσει όλες τις οικονομικές διασυνδέσεις με το πιστωτικό ίδρυμα πριν από το διορισμό τους. Επιπρόσθετα, το Δ.Σ. πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον: (i) τρεις (3) εμπειρογνώμονες ως ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη με επαρκείς γνώσεις και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών σε αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία (3) χρόνια ως μέλη διεθνούς τραπεζικού ομίλου που δεν δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά, τα οποία δεν πρέπει να έχουν κατά τα προηγούμενα δέκα (10) χρόνια οποιαδήποτε σχέση με πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα και τα οποία προεδρεύουν σε όλες τις επιτροπές του Δ.Σ., και (ii) ένα (1) μέλος με σχετική εξειδίκευση και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον πέντε (5) ετών στη διαχείριση κινδύνων ή τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων, το οποίο επικεντρώνεται και έχει ως μοναδική του αρμοδιότητα τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε επίπεδο Δ.Σ. και προεδρεύει σε ειδική επιτροπή του Δ.Σ. που ασχολείται με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Παράλληλα και με βάση τις προβλέψεις του άρθρου 10, παρ. 6 του ν. 3864/2010, το ΤΧΣ με τη βοήθεια ανεξάρτητου συμβούλου έχει θεσπίσει επιπρόσθετα κριτήρια για την επιλογή μελών του Δ.Σ..

3.4 Καταμερισμός αρμοδιοτήτων

Υφίσταται σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων σε επίπεδο διοίκησης της HoldCo και της Τράπεζας σε ό,τι αφορά στην ορθή λειτουργία του Δ.Σ. και στην καθημερινή διαχείριση και έλεγχο των δραστηριοτήτων της HoldCo και της Τράπεζας. Οι ρόλοι του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου δεν ασκούνται από το ίδιο πρόσωπο.

Τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης, την παρακολούθηση του Ομίλου και την εφαρμογή της στρατηγικής του. Τα μη εκτελεστικά μέλη είναι επιφορτισμένα με την προαγωγή και τη διασφάλιση των συμφερόντων της HoldCo και της Τράπεζας, ενώ συμβάλλουν, μέσω εποικοδομητικής κριτικής, στην ανάπτυξη προτάσεων στρατηγικής και εγκρίνουν, αναθεωρούν και επιβλέπουν την εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών της HoldCo, της Τράπεζας

και του Ομίλου. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. μπορούν, εφόσον κρίνουν τούτο αναγκαίο, να υποβάλλουν το καθένα χωριστά ή από κοινού, ξεχωριστές εκθέσεις από αυτές του Δ.Σ. στη Γενική Συνέλευση.

3.5 Λειτουργία του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της HoldCo/Τράπεζας προεδρεύει αυτού και διασφαλίζει την αποτελεσματικότητά του σε όλο το εύρος της λειτουργίας του. Ο Πρόεδρος είναι μη εκτελεστικό μέλος και δεν κατέχει τη θέση του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου. Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη και υλοποίηση της στρατηγικής σύμφωνα με τους στόχους του Ομίλου. Είναι επιφορτισμένος να ηγείται του οργανισμού και να τον οδηγεί στην επίτευξη των στόχων του.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά κάθε τρίμηνο και όποτε άλλοτε ο νόμος ή οι ανάγκες της HoldCo και της Τράπεζας το απαιτούν, μετά από πρόσκληση, η οποία γνωστοποιείται στα μέλη του δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση και πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες αν η συνεδρίαση πρόκειται να διεξαχθεί εκτός της έδρας της HoldCo /Τράπεζας σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4548/2018. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνον εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Δ.Σ. και κανείς δεν προβάλλει αντίρρηση στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις διατάξεις του TRFA, το Δ.Σ. ενημερώνει τον εκπρόσωπο και τον παρατηρητή του ΤΧΣ για τις δραστηριότητες και τις αποφάσεις του Δ.Σ. και για το σκοπό αυτό θα πρέπει να τους γνωστοποιεί τα θέματα της ημερήσιας διάταξης μαζί με τα υποστηρικτικά έγγραφα τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του Δ.Σ., διαφορετικά, με εξαίρεση την ύπαρξη μη προβλέψιμης επείγουσας ανάγκης της HoldCo/Τράπεζας, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ δικαιούται να ζητήσει την αναβολή της συνεδρίασης του Δ.Σ., το οποίο μπορεί να συνεδριάσει το νωρίτερο μετά από τρεις (3) εργάσιμες ημέρες, με την προϋπόθεση ότι τα προαναφερόμενα έγγραφα έχουν τεθεί υπόψη του εγκαίρως. Στην περίπτωση που κάποιο από τα θέματα της ημερήσιας διάταξης απαιτεί, βάσει των διατάξεων του TRFA, την προηγούμενη συναίνεση του ΤΧΣ, η HoldCo /Τράπεζα δε δύναται να το υποβάλει στο Δ.Σ. για έγκριση πριν από τη συναίνεση του ΤΧΣ, εκτός και εάν η Τράπεζα και το ΤΧΣ συμφωνήσουν διαφορετικά. Το Δ.Σ. μπορεί να εγκρίνει επείγοντα θέματα υπό την αίρεση της μεταγενέστερης συναίνεσης του ΤΧΣ.

Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός από τα μέλη του, ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων ή αντιπροσωπευόμενων συμβούλων μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3). Προς εξεύρεση του αριθμού απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκύπτον κλάσμα. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, δεν υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου του Δ.Σ..

Κατά τη διάρκεια του 2020 η συμμετοχή των μελών στο Δ.Σ είχε ως εξής:

<u>Εταιρεία</u>	<u>Συνεδριάσεις</u>		<u>Μέσος όρος</u> <u>ΠΟΣΟΣΤΟΥ</u> <u>συμμετοχής μελών</u>	
	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
HoldCo	23	27	98%	97%
Τράπεζα (από 20.3.2020)	22	n/a	99%	n/a

Τα υποβαλλόμενα στο Δ.Σ. έγγραφα κοινοποιούνται συνήθως μαζί με την ημερήσια διάταξη. Οι αποφάσεις λαμβάνονται μετά από συζήτηση κατά την οποία αναπτύσσονται διεξοδικά τα θέματα της ημερησίας διάταξης προς ικανοποίηση όλων των παριστάμενων μελών. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. τηρούνται από τον Γραμματέα του Δ.Σ., εγκρίνονται σε επόμενες συνεδριάσεις του και υπογράφονται από όλα τα παριστάμενα μέλη του Δ.Σ.. Το TRFA προβλέπει σε ατομική βάση, υποχρεωτική συμμετοχή των μελών του Δ.Σ. τουλάχιστον ίση με 85%. Κάθε μέλος μπορεί να απουσιάζει σε ποσοστό μέχρι 15% μόνο εάν η απουσία είναι δικαιολογημένη. Τέλος, η κατάρτιση και υπογραφή του πρακτικού από όλα τα μέλη του Δ.Σ. ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του Δ.Σ., ακόμα και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.

3.6 Θέσεις μέλους σε Δ.Σ.

Ο αριθμός των θέσεων που κατέχουν τα μέλη του Δ.Σ. σε Δ.Σ. άλλων εταιρειών είναι σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του ν. 4261/2014 (άρθρο 83), σύμφωνα με το οποίο τα μέλη δεν επιτρέπεται να κατέχουν ταυτόχρονα περισσότερες της μίας (1) εκ του ακόλουθου συνδυασμού θέσεων σε Δ.Σ.: (α) μία (1) θέση εκτελεστικού μέλους και δύο (2) θέσεις μη εκτελεστικού μέλους Δ.Σ. ή (β) τέσσερις (4) μη εκτελεστικού μέλους Δ.Σ. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εφαρμόζεται στις θέσεις μέλους Δ.Σ. εντός του Ομίλου. Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) ως αρμόδια αρχή δύναται να επιτρέψει σε μέλη του Δ.Σ. να διατηρούν μία πρόσθετη θέση μη εκτελεστικού μέλους Δ.Σ.. Σύμφωνα με τις σχετικές δηλωμένες πληροφορίες, όλα τα μέλη πληρούν τις προϋποθέσεις του ν. 4261/2014.

3.7 Σύγκρουση Συμφερόντων

Ο Όμιλος, με βάση την «Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων» έχει υιοθετήσει μία σειρά Πολιτικών, μέτρων και διαδικασιών που πρέπει να ακολουθούνται με σκοπό την πρόληψη και διαχείριση των καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων, όπως έχουν εντοπισθεί κατά τη γενική επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου.

Για την αποφυγή περιπτώσεων σύγκρουσης καθηκόντων, κάθε εταιρεία του Ομίλου, εφαρμόζει τον διαχωρισμό των εκτελεστικών και εποπτικών αρμοδιοτήτων των μελών του Δ.Σ., συμπεριλαμβανομένου του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων του Προέδρου του Δ.Σ. από τις εκτελεστικές αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου. Πιο συγκεκριμένα, διασφαλίζεται ο αποτελεσματικός διαχωρισμός καθηκόντων με την υιοθέτηση κατάλληλων διαδικασιών, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις ασυμβίβαστων ρόλων, σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των μελών του Δ.Σ., της Διοίκησης και των στελεχών, αλλά και μεταξύ αυτών, της HoldCo/Τράπεζας και των συναλλασσομένων, καθώς και αθέμιτης χρήσης εμπιστευτικών πληροφοριών ή περιουσιακών στοιχείων.

Τα μέλη του Δ.Σ.:

- δεσμεύονται να τηρούν υψηλά πρότυπα και αρχές επαγγελματικής δεοντολογίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, να εφαρμόζουν τις αρχές «Πολιτικής Σύγκρουσης Συμφερόντων» και να μην προβαίνουν σε ενέργειες ή συμπεριφορές αντίθετες με αυτήν.
- σύμφωνα με το άρθρο 97, παράγραφος 1, του Νόμου 4548/2018, απαγορεύεται να επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της HoldCo (ή του Ομίλου) και οφείλουν έγκαιρα και με επάρκεια να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. τα προσωπικά / ίδια συμφέροντά τους που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της HoldCo οι οποίες εμπίπτουν στα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε άλλη πιθανή, αντιληπτή ή πραγματική σύγκρουση των συμφερόντων τους με εκείνα της Τράπεζας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων (κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014). Επίσης, πρέπει να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. και κάθε σύγκρουση των συμφερόντων της Τράπεζας με τα συμφέροντα των συνδεδεμένων με αυτά μερών υπό την έννοια του άρθρου 99, παράγραφος 2 του Νόμου 4548/2018. Ως επαρκής αποκάλυψη εκ μέρους των μελών του Δ.Σ., σύμφωνα με τα παραπάνω, θεωρείται εκείνη που περιλαμβάνει περιγραφή τόσο της συναλλαγής όσο και των ιδίων συμφερόντων.
- οφείλουν να διασφαλίζουν την προστασία του απορρήτου και την εμπιστευτικότητα των μη δημοσίων διαθέσιμων πληροφοριών και να απέχουν από πράξεις κατάχρησης αγοράς και σύγκρουσης συμφερόντων.

3.8 Αποδοχές

Η Eurobank Holdings έχει θεσπίσει Πολιτική Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου (η Πολιτική) σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του Νόμου 4548/2018 (ο Νόμος) (τελευταία έκδοση της πολιτικής εγκρίθηκε από την ΤΓΣ στις 28.7.2020). Η Πολιτική δημιουργήθηκε για να ικανοποιεί τους σχετικούς όρους του Νόμου (άρθρα 109, 110, 111, 112 και 114) και περιγράφει τα βασικά στοιχεία και εκτιμήσεις του πλαισίου αμοιβών για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Πολιτική είναι επίσης σε συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις του TRFA. Η Eurobank Holdings εκπονεί, για κάθε οικονομικό έτος, μια Έκθεση Αμοιβών σχετικά με τις αμοιβές και άλλα οικονομικά οφέλη που καταβάλλονται σε κάθε Εκτελεστικό και Μη Εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους αναφοράς, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Άρθρου 112 του Νόμου.

Σημειώνεται ότι λόγω της ίδιας σύνθεσης του Δ.Σ. της Eurobank Holdings με το Δ.Σ. της θυγατρικής της Eurobank και επειδή τα μέλη πληρώνονται αποκλειστικά από έναν οργανισμό, δηλαδή την Τράπεζα, οποιαδήποτε αναφορά στις αμοιβές και / ή τις παροχές προς τα στα μέλη Δ.Σ. της Eurobank Holdings, ισχύει για τις σχετικές αμοιβές που λαμβάνουν ως μέλη Δ.Σ. της Τράπεζας.

Οι αποδοχές των μελών του Δ.Σ. και των βασικών μελών της Διοίκησης αναφέρονται στη σημείωση 46 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και σε συμμόρφωση με τις προβλέψεις του εταιρικού νόμου 4548/2018 και προκειμένου να διασφαλισθεί η προσήκουσα διαφάνεια όσον αφορά στις δομές των αποδοχών και τους συναφείς κινδύνους, είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα www.eurobankholdings.gr.

3.9 Κύρια θέματα με τα οποία ασχολήθηκε το Δ.Σ. κατά το 2020

Κατά την άσκηση των καθηκόντων του το 2020, τα κύρια θέματα που απασχόλησαν το Δ.Σ. HoldCo/Τράπεζας της σχετίζονται με:

<u>Eurobank Holdings</u>	<u>Τράπεζα</u>
a) <u>Εταιρική Διακυβέρνηση:</u> • εκλογή νέων μελών του Δ.Σ. και έγκριση των συνθέσεων των Επιτροπών του Δ.Σ.,• έγκριση Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Δ.Σ.,• διορισμός νέου Γραμματέα,• προετοιμασία και σύγκληση των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων,• ετήσια αξιολόγηση του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ.,• αξιολόγηση της απόδοσης του Διευθύνοντος Συμβούλου,• έγκριση της Πολιτικής Διαφοροποίησης του Δ.Σ., της Πολιτικής Σύγκρουσης και της Πολιτικής Διακοπής	a) <u>Εταιρική Διακυβέρνηση:</u> • εκλογή νέων μελών του Δ.Σ.,• σύσταση της Επιτροπής Ψηφιακής Τεχνολογίας και Μετασχηματισμού του Δ.Σ. και έγκριση της σύνθεσης των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου• έγκριση Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Δ.Σ.,• διορισμός Γραμματέα• προετοιμασία και σύγκληση των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων,• αξιολόγηση της απόδοσης του Διευθύνοντος Συμβούλου και έγκριση των οικονομικών και μη οικονομικών στόχων του,

- έγκριση της Πολιτικής Αποδοχών των μελών Δ.Σ. και των Γενικών Διευθυντών (ν. 4548/2018), για περαιτέρω υποβολή για έγκριση από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της ,
 - έγκριση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και Πρακτικών της,
 - τακτική ενημέρωση για τα θέματα των Επιτροπών του Δ.Σ.,
 - διάφορα θέματα αποδοχών.
- b) Εταιρικές και λοιπές πράξεις:
- πράξεις για την ολοκλήρωση της απόσχισης του τραπεζικού κλάδου, με σύσταση νέας εταιρίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία
 - απόκτηση τίτλων μειωμένης εξασφάλισης Tier 2 σταθερού επιτοκίου με προθεσμία εξόφλησης λήξης 2028 (Fixed Rate Tier 2 Subordinated Instruments due 2028)
 - Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών (SLA) και Αντίστροφης Σύμβασης Παροχής Υπηρεσιών (RSLA) με την Τράπεζα,
 - έναρξη διαδικασίας για την επιστροφή κεφαλαίου σε είδος προς τους μετόχους
 - πράξεις για την ολοκλήρωση της μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου
 - έκδοση μεσοπρόθεσμων ομολόγων (EMTN).
- c) Κεφαλαιακή επάρκεια:
- έγκριση των Εσωτερικών Διαδικασιών Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας και Επάρκειας Ρευστότητας για το 2020 (ICAAP & ILAAP)
- d) Παρακολούθηση Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων:
- έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2019 και των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2020
 - έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού 2021 και του τριετούς Επιχειρηματικού Σχεδίου για την περίοδο 2021-2023,
 - παρακολούθηση των επιχειρηματικών εξελίξεων και της ρευστότητας.
- e) Διαχείριση Κινδύνων και Εσωτερικός Έλεγχος:
- ενημέρωση για την αξιολόγηση των σημαντικών θεμάτων εσωτερικού ελέγχου και κανονιστικής συμμόρφωσης,
 - έγκριση της Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίων και των δηλώσεων διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Ομίλου,
 - έγκριση της ενοποιημένης έκθεσης του Πυλώνα 3 για το 2018 (capital and risk management disclosures),
 - τακτική ενημέρωση σχετικά με τα θέματα της Επιτροπής Ελέγχου,
- έγκριση της Πολιτικής Αποδοχών, Πολιτικής Αποδοχών Θυγατρικών Ομίλου και της Πολιτικής Διακοπής,
 - ενημέρωση σχετικά με το Σχέδιο Διαδοχής των Ανώτερων Στελεχών,
 - τακτική ενημέρωση για τα θέματα των Επιτροπών του Δ.Σ.,
 - διάφορα θέματα αποδοχών.
- b) Εταιρικές και λοιπές πράξεις:
- Πράξεις για την υποκατάσταση της Eurobank Ergasias από τη Eurobank, μέσω καθολικής διαδοχής μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις
 - έκδοση τίτλων μειωμένης εξασφάλισης Tier 2 σταθερού επιτοκίου με προθεσμία εξόφλησης λήξης 2028 (Fixed Rate Tier 2 Subordinated Instruments due 2028),
 - Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών (SLA) και Αντίστροφης Σύμβασης Παροχής Υπηρεσιών (RSLA) με τη HoldCo,
 - τελική συμφωνία για την πώληση του 80% των μετοχών της FPS στην doValue,
 - παροχής εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (“ΕΤΕΠ”) υπέρ της Τράπεζας για τη χορήγηση δανείων από την ΕΤΕΠ προς την Τράπεζα,
- c) Κεφαλαιακή επάρκεια:
- έγκριση τιλοποίησης απαιτήσεων της Τράπεζας από χαρτοφυλάκια επιχειρηματικών και άλλων δανείων
- d) Παρακολούθηση Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων:
- έγκριση των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για την περίοδο 20 Μαρτίου έως 30 Ιουνίου 2020
 - έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού 2021 και του τριετούς Επιχειρηματικού Σχεδίου για την περίοδο 2021-2023,
 - έγκριση των στόχων για τα μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα του Ομίλου για την περίοδο 2020-2022 και της Στρατηγικής Διαχείρισης μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (στόχοι του EEM),
 - ενημέρωση για τις δραστηριότητες των σημαντικών θυγατρικών και των στρατηγικών τους προτεραιοτήτων,
 - παρακολούθηση των επιχειρηματικών εξελίξεων και της ρευστότητας.
- (ε) Διαχείριση Κινδύνων και Εσωτερικός Έλεγχος:
- ενημέρωση για την αξιολόγηση των ετήσιων εκθέσεων του Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου,
 - ενημέρωση για την αξιολόγηση των σημαντικών θεμάτων εσωτερικού ελέγχου,
 - ενημέρωση για την αξιολόγηση των σημαντικών θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης,
 - approval of amendments relevant to the Group Risk and Capital Strategy and Risk Appetite Statements,
 - ενημέρωση για την ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου για το έτος 2019 του Γενικού Διευθυντή Risk Management Ομίλου,

- ενημέρωση για την ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων της Επιτροπής Ελέγχου για το 2019,
- έγκριση νέων ή αναθεωρημένων πολιτικών σύμφωνα με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις εσωτερικές διαδικασίες,
- έγκριση του Σχεδίου Ανάκαμψης του Ομίλου.
- ενημέρωση σχετικά με πιστωτικά θέματα μέσω ποικίλων αναφορών,
- τακτική ενημέρωση σχετικά με τα θέματα των Επιτροπών Κινδύνων και Ελέγχου,
- έγκριση πολιτικών σύμφωνα με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις εσωτερικές διαδικασίες,
- ενημέρωση σχετικά με θέματα του Σχεδίου Ανάκαμψης του Ομίλου

3.10 Αξιολόγηση της δομής, του μεγέθους, της σύνθεσης και της απόδοσης του Δ.Σ.

Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων της HoldCo/Τράπεζας, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της για την ετήσια αξιολόγηση της δομής, του μεγέθους, της σύνθεσης και της απόδοσης του Δ.Σ., προχώρησε στην αξιολόγηση του Δ.Σ. για το 2020.

Σύμφωνα με την Πολιτική Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του Δ.Σ., η αξιολόγηση του Δ.Σ. για το 2020 κάλυψε τις ακόλουθες περιοχές:

- απόδοση του Δ.Σ. στο σχεδιασμό και την παρακολούθηση της στρατηγικής (συμπεριλαμβανομένου του επιχειρηματικού σχεδίου),
- απόδοση του Δ.Σ. στην επίβλεψη, την ενασχόληση, την αξιολόγηση, την παροχή κινήτρων και τη διακράτηση των ανώτατων διοικητικών στελεχών της Τράπεζας,
- απόδοση του Δ.Σ. στην επίβλεψη της διαχείρισης κινδύνων και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου,,
- επάρκεια του προφίλ και της σύνθεσης του Δ.Σ.,
- επάρκεια της δυναμικής και της λειτουργίας του Δ.Σ.,
- ρόλος και απόδοση του Προέδρου του Δ.Σ.,
- επάρκεια της γραμματειακής υποστήριξης του Δ.Σ.,
- αποτελεσματικότητα των Επιτροπών του Δ.Σ..

Συνολικά η αξιολόγηση αναγνώρισε ότι το Δ.Σ. συνέχισε να λειτουργεί αποτελεσματικά το 2020 όπως και το 2019. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του Δ.Σ., το Δ.Σ. σημείωσε ως ζητήματα για περαιτέρω προσοχή την ανάγκη για μεγαλύτερη εστίαση σε συζητήσεις σε βάθος σχετικά με: α) το μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό, ενόψει του σχεδίου μετασχηματισμού της Eurobank που βρίσκεται σε εξέλιξη, και β) σχετικών θεμάτων ανθρώπινου δυναμικού, όπως οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση ταλέντων, οι διαδικασίες αξιολόγησης, προαγωγής και επιβράβευσης, ο σχεδιασμός διαδοχής, τα ηγετικά πλαίσια, οι έρευνες μισθών και η συγκριτική αξιολόγηση κ.λπ.

3.11 Προγράμματα Κατάρτισης και Προγράμματα Συνεχούς Επιμόρφωσης για τα μέλη του Δ.Σ.

Τα νέα μέλη του Δ.Σ. που διορίστηκαν το 2020 έλαβαν ένα πλήρες και επίσημο Πρόγραμμα Κατάρτισης, του οποίου κύριοι στόχοι είναι (α) η επικοινωνία του οράματος και της κουλτούρας της HoldCo/Τράπεζας, (β) η ενημέρωση επί των διαδικαστικών και πρακτικών υποχρεώσεών τους, (γ) η μείωση του χρονικού διαστήματος που απαιτείται προκειμένου να γίνουν παραγωγικοί στα καθήκοντα τους, (δ) η ομαλή ενσωμάτωσή τους στο Δ.Σ., (ε) η εξοικείωσή τους με την οργανωτική δομή της HoldCo/Τράπεζας, και (στ) η συνδρομή για την παροχή κατανόησης αναφορικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, τη στρατηγική και τις αγορές που λειτουργεί η HoldCo/Τράπεζα, καθώς και τη σχέση τους με το ανθρώπινο δυναμικό της HoldCo/Τράπεζας και το πλαίσιο των βασικών σχέσεων τους. Επίσης, τα νέα μέλη του Δ.Σ., κατά το διορισμό τους, έλαβαν το Εγχειρίδιο με τις Υποχρεώσεις προς τις Εποπτικές Αρχές και την HoldCo/Τράπεζα, με σκοπό να ενημερωθούν σχετικά με τις βασικές υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και τις διαδικασίες του Δ.Σ., ενώ παράλληλα πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις και παρουσιάσεις με τα βασικά στελέχη της HoldCo/Τράπεζας, προκειμένου τα νέα μέλη να αποκτήσουν μια γενική επισκόπηση της HoldCo/Τράπεζας.

Επιπλέον, δεδομένου ότι η HoldCo/Τράπεζα αναγνωρίζει την ανάγκη παροχής πόρων για την ανάπτυξη και ανανέωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μελών του Δ.Σ., κατά το 2020 και στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεχούς Επιμόρφωσης, όλα τα μέλη του Δ.Σ. α) έλαβαν τακτική ενημέρωση, συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων και παρουσιάσεων, από τα ανώτερα στελέχη της Τράπεζας σχετικά με τις λειτουργίες και τους στρατηγικούς στόχους των επιχειρηματικών μονάδων, β) ενημερώθηκαν σε τακτική βάση σχετικά με τους κινδύνους, τον έλεγχο, τη συμμόρφωση, τα χρηματοοικονομικά, τους ανθρώπινους πόρους, τα νομικά και κανονιστικά θέματα και γ) έλαβαν τακτικές και ειδικές/έκτακτες έρευνες και οικονομικά δελτία που συνέταξε ο Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

4. Επιτροπές Δ.Σ.

Τα Δ.Σ. της HoldCo/Τράπεζας υποβοηθούνται στο έργο τους από Επιτροπές του Δ.Σ., στις οποίες αναθέτουν ορισμένες από τις αρμοδιότητές τους. Επιπλέον τα Δ.Σ. εγκρίνουν τον Κανονισμό Λειτουργίας των Επιτροπών, λαμβάνουν τακτικές και έκτακτες εκθέσεις από αυτές και αξιολογούν την απόδοσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις της Πολιτικής Αξιολόγησης των Επιτροπών του Δ.Σ.

Σύμφωνα με το TRFA, το ΤΧΣ ορίζει τον εκπρόσωπό του καθώς και τον Παρατηρητή του, (ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου στις Επιτροπές του Δ.Σ.) ή αντικαθιστά αυτούς με γραπτό αίτημα προς τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και ο ορισμός τους ολοκληρώνεται αμέσως μετά τη λήψη του γραπτού αιτήματος του ΤΧΣ από την HoldCo/Τράπεζα, χωρίς να απαιτούνται επιπλέον ενέργειες. Σύμφωνα με το TRFA, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να συμμετέχει, να ζητά τη σύγκληση και να περιλαμβάνει θέματα στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της Επιτροπής Ελέγχου, της Επιτροπής Κινδύνων,

της Επιτροπής Αποδοχών και της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων. Επιπρόσθετα, το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα με τη βοήθεια ενός ανεξάρτητου συμβούλου διεθνούς κύρους, εμπειρίας και εξειδίκευσης να προβαίνει στη δική του αξιολόγηση των Επιτροπών του Δ.Σ. σύμφωνα με τα άρθρο 10 του νόμου 3864/2010 όπως ισχύει.

Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του TRFA, τα μέλη των Επιτροπών Ελέγχου, Κινδύνων, Αποδοχών και Υποψηφιοτήτων θα πρέπει να ανέρχονται σε τουλάχιστον τρία (3) και να μην ξεπερνούν το 40% (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) των συνολικών μελών του Δ.Σ., εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ. Οι Πρόεδροι των Επιτροπών θα πρέπει να είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη και να πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο ν. 3864/2010. Τα μέλη των Επιτροπών θα πρέπει να είναι μη εκτελεστικά και στην πλειοψηφία τους, εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ, ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, εκτός από την Επιτροπή Ελέγχου και την Επιτροπή Κινδύνων όπου το 75% και το 1/3 των μελών τους αντιστοίχως (εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ και στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) θα πρέπει να είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά. Για τυχόν διαφοροποίηση από τις ρυθμίσεις του TRFA πρέπει να υπάρχει προγενέστερη συναίνεση του ΤΧΣ.

Σημειώνεται ότι από την διάσπαση της Eurobank Ergasias A.E. στις 20.3.2020, οι Επιτροπές Κινδύνου, Αμοιβών και Στρατηγικού Προγραμματισμού της Eurobank Holdings, για τις οποίες δεν υπάρχει ούτε κανονιστική απαίτηση ούτε επιχειρηματική ανάγκη σύστασής τους, διατηρούνται σε αδράνεια μέχρι το Δ.Σ. να καταλήξει τελικά στο κατά πόσον θα τις καταργήσει ή όχι, μετά την ενσωμάτωση στο ελληνικό νομικό πλαίσιο της νέας οδηγίας (ΕΕ) 2019/878 (γνωστή ως CRD V), η οποία αναμένεται να ρυθμίσει τα θέματα διακυβέρνησης των εταιρειών χρηματοοικονομικών συμμετοχών (όπως η Eurobank Holdings).

4.1 Επιτροπή Ελέγχου²

Ο κύριος ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου συνίσταται στη συνδρομή του Δ.Σ. αναφορικά με τη διεκπεραίωση των εποπτικών του αρμοδιοτήτων που, κατά κύριο λόγο, αφορούν:

- την εξέταση της επάρκειας των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων και τη συμμόρφωση με κανόνες και κανονισμούς της εποπτικής διαδικασίας,
- την επίβλεψη και αξιολόγηση της διαδικασίας κατάρτισης και έκδοσης των οικονομικών καταστάσεων της HoldCo και της εγκυρότητας αυτών,
- την επιλογή, αξιολόγηση της απόδοσης και ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών,
- την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του Εσωτερικού Ελέγχου και της Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου 4449/2017, όπως τροποποιήθηκε πρόσφατα με το νόμο 4706/2020, η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να είναι είτε Επιτροπή του Δ.Σ., είτε μικτή Επιτροπή αποτελούμενη από μέλη του Δ.Σ. και τρίτα μέρη, ή ανεξάρτητη επιτροπή αποτελούμενη αποκλειστικά από τρίτα μέρη. Ο τύπος της Επιτροπής, η θητεία, ο αριθμός και τα προσόντα των μελών της εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Σε περίπτωση που η Επιτροπή Ελέγχου είναι Επιτροπή Δ.Σ., η σύνθεσή της αποφασίζεται από το Δ.Σ.. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις (μικτή ή ανεξάρτητη Επιτροπή), τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Οι Επιτροπές Ελέγχου της HoldCo/Τράπεζας είναι Επιτροπές αποτελούμενες αποκλειστικά από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι συνθέσεις τους έχουν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων (σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο πριν από τις διατάξεις του νέου Νόμου 4706/2020), μετά από σύσταση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων. Η θητεία των μελών της Επιτροπής συμπίπτει με τη θητεία του Δ.Σ. της HoldCo/Τράπεζας, με τη δυνατότητα να ανανεώσουν τη θητεία τους, ενώ σε κάθε περίπτωση η θητεία τους στην Επιτροπή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δώδεκα (12) χρόνια. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής, ενώ τα μέλη της Επιτροπής μπορούν επίσης να εκλέξουν και Αντιπρόεδρο. Η σημερινή Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από πέντε (5) μη εκτελεστικά μέλη, τρία (3) εκ των οποίων είναι ανεξάρτητα, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου. Ένα (1) από τα μέλη της Επιτροπής είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ. Το ΤΧΣ έχει ορίσει τον Παρατηρητή του στην Επιτροπή Ελέγχου, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του TRFA.

Όλα τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου έχουν επαρκή γνώση στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η HoldCo/Τράπεζα και τις απαιτούμενες ικανότητες και εμπειρία για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και ένα ακόμη μέλος, έχουν οριστεί ως ειδικοί σε οικονομικά και ελεγκτικά θέματα και σε θέματα κινδύνων.

Η Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας συνεδριάζει τουλάχιστον οκτώ (8) φορές το χρόνο ή συχνότερα, ενώ η Επιτροπή Ελέγχου της HoldCo τουλάχιστον τέσσερις (4) φορές ή συχνότερα, όπως το απαιτούν οι περιστάσεις. Η Επιτροπή αναφέρεται στο Δ.Σ. σε τριμηνιαία βάση σχετικά με τις δραστηριότητές της και υποβάλλει στο Δ.Σ. τα πρακτικά των συνεδριάσεών τους καθώς και ετησίως Έκθεση πεπραγμένων τους. Η Επιτροπή είναι σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν τα μισά συν ένα από τα μέλη παρίστανται ή εκπροσωπούνται, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τρία (3) μέλη, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου, παρίστανται. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ίδιων των μελών της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, έχει αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση που κάποια απόφαση της Επιτροπής δεν ληφθεί ομόφωνα, ενημερώνεται το Δ.Σ..

² Πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρέχονται στην ιστοσελίδα της HoldCo/Τράπεζας (www.eurobankholdings.gr & www.eurobank.gr)

Κατά το 2020 η μέση συμμετοχή των μελών στην Επιτροπή Ελέγχου ήταν η ακόλουθη:

<u>Εταιρεία</u>	<u>Συνεδριάσεις</u>		<u>Μέσος όρος συμμετοχής</u>	
	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
HoldCo	9	12	98%	88%
Τράπεζα (από 20.3.2020)	6	n/a	97%	n/a

Η Επιτροπή Ελέγχου διορίζει το Γραμματέα της ο οποίος αναφέρεται στο Group Company Secretariat και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών και τις αποφάσεις των συνεδριάσεων της Επιτροπής Ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των παρόντων και παρισταμένων, των σχεδίων δράσης και των παρεπόμενων ενεργειών που απαιτούνται για την παρακολούθησή τους, καθώς και την έκδοση αποσπασμάτων. Αποφάσεις, δράσεις και παρεπόμενες ενέργειες διανέμονται στις αρμόδιες μονάδες, όπως απαιτείται.

Η Επιτροπή εξετάζει τον Κανονισμό Λειτουργίας της κάθε δύο (2) χρόνια και εάν απαιτείται τον αναθεωρεί, εκτός εάν σημαντικές αλλαγές απαιτούν αναθεώρηση σε συντομότερο χρονικό διάστημα. Ο Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίνεται από το Δ.Σ.. Η απόδοση της Επιτροπής αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. της HoldCo/Τράπεζας και των Επιτροπών του Δ.Σ. της HoldCo/Τράπεζας. Σύμφωνα με την αυτό-αξιολόγηση της Επιτροπής για το 2020, προσδιορίστηκε ότι η τελευταία συνεχίζει να λειτουργεί αποτελεσματικά, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που σχετίζονται με θέματα ηγεσίας, καλής οργάνωσης και προγραμματισμού των συνεδριάσεων και αποτελεσματικού συντονισμού με την Επιτροπή Κινδύνων.

Για το 2020, η Επιτροπή Ελέγχου, μεταξύ άλλων:

Eurobank Holdings

- εξέτασε και συζήτησε εκθέσεις με πληροφορίες σχετικά με θέματα Εσωτερικού Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης,
- εξέτασε την ετήσια έκθεση του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου για την Πρόληψη και Καταστολή της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας. Οι εκθέσεις κατατέθηκαν στο Δ.Σ. και στην ΤτΕ τον Μάρτιο του 2020 σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο κανονιστικό πλαίσιο. Σημειώνεται ότι τον Ιούνιο του 2020, η Επιτροπή Ελέγχου συνέταξε τη δική της αξιολόγηση επί της ετήσιας έκθεσης για την Πρόληψη και Καταστολή της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και της ετήσιας έκθεσης της Κανονιστικής Συμμόρφωσης, προς υποβολή στο Δ.Σ. και στην ΤτΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 και στην Απόφαση ΕΤΠΘ 281/2009,
- ενέκρινε το πεδίο εφαρμογής της ανεξάρτητης τριετούς αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικών Ελέγχων (SIC) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006,
- εξέτασε και ενέκρινε τον Κώδικα Συμπεριφοράς, την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων, την Πολιτική Κατάχρησης Αγοράς και τις Κατευθυντήριες οδηγίες περί εσωτερικής/εμπιστευτικής πληροφόρησης (Insider Dealing Guideline),
- συζήτησε με τη Διοίκηση, με τον Εσωτερικό Έλεγχο και με τους Εξωτερικούς Ελεγκτές θέματα που αφορούν τα οικονομικά αποτελέσματα,
- εξέτασε και ενέκρινε τις οικονομικές καταστάσεις και άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία και παρουσιάσεις πριν από τη δημοσίευσή τους,
- συζήτησε με τη Διοίκηση την εφαρμογή των διορθωτικών μέτρων που υιοθετήθηκαν ύστερα από συστάσεις των Εσωτερικών και Εξωτερικών Ελεγκτών και των Εποπτικών Αρχών,
- αξιολόγησε, την αποτελεσματικότητα των Εξωτερικών Ελεγκτών, την αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία αυτών, συζήτησε τα αποτελέσματα με τη Διοίκηση και

Τράπεζα

- εξέτασε και συζήτησε εκθέσεις με πληροφορίες σχετικά με το Σύστημα Εσωτερικών Ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων τριμηνιαίων εκθέσεων από τον Εσωτερικό Έλεγχο Ομίλου, τον Τομέα Λειτουργικού Κινδύνου, το Γραφείο Σχέσεων Πελατών κ.λπ.,
- επιβεβαίωσε ότι η ετήσια αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου για το 2019 έλαβε χώρα από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου. Τα αποτελέσματα αυτής αποτυπώθηκαν στη σχετική Έκθεση της τελευταίας. Η Επιτροπή συνέταξε τη δική της αναφορά επί της ως άνω Έκθεσης Αξιολόγησης. Οι εκθέσεις κατατέθηκαν στο Δ.Σ. τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2020 αντιστοίχως και ακολούθησε στην ΤτΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006,
- εστίασε ιδιαίτερα στη λειτουργία της Πρόληψης και Καταστολής της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και έλαβε τακτικές ενημερώσεις σε αυτά τα θέματα
- εξέτασε την ετήσια έκθεση του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου για τα θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης του έτους 2019 και συνέταξε τη δική της αξιολόγηση επί αυτής της έκθεσης. Οι εκθέσεις κατατέθηκαν στο Δ.Σ. και στην ΤτΕ τον Ιούνιο του 2020 σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2577/2006. Σημειώνεται ότι η έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής Ελέγχου κάλυψε επίσης την ετήσια έκθεση του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου για την Πρόληψη και Καταστολή της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, η οποία εξετάστηκε από την Επιτροπή Ελέγχου της Eurobank Ergasias πριν από τη διάσπαση και υποβλήθηκε στο Δ.Σ. της Eurobank Ergasias και στην ΤτΕ τον Μάρτιο του 2020, σύμφωνα με την απόφαση ΕΤΠΘ 281/2009. Σημειώνεται ότι τον Ιούνιο του 2020, η Επιτροπή Ελέγχου συνέταξε τη δική της αξιολόγηση επί της ετήσιας έκθεσης για την Πρόληψη και Καταστολή της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και της ετήσιας έκθεσης της Κανονιστικής Συμμόρφωσης, προς υποβολή στο Δ.Σ.

- με τον Εσωτερικό Έλεγχο και τα υπέβαλε στο Δ.Σ. και στους Εξωτερικούς Ελεγκτές,
- ενέκρινε την αμοιβή των Εξωτερικών Ελεγκτών καθώς και τις αμοιβές τους για την παροχή υπηρεσιών πέραν του Τακτικού Ελέγχου, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα όρια που προβλέπονται στην πολιτική της Τράπεζας για την Ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών για το 2020,
 - ενέκρινε τα ετήσια Προγράμματα Εργασιών της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου και παρακολούθησε την εκτέλεσή τους
 - ενημερώθηκε για την εξέλιξη του Ετήσιου Προϋπολογισμού,
 - σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2533/1997, η Επιτροπή Ελέγχου εξέτασε τις εκθέσεις για σημαντικές χρηματιστηριακές συναλλαγές από Συμβούλους και Γενικούς Διευθυντές της HoldCo που πληρούν τα κριτήρια του Νόμου 2533/1997 και ενημέρωσε ακολούθως το Δ.Σ.
- και στην ΤτΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 και στην Απόφαση ΕΤΠΘ 281/2009, reviewed and approved the Code of Conduct and Ethics, Policy for Reporting Unethical Conduct, Order Execution Policy and Market Abuse Policy, εξέτασε και ενέκρινε τον Κώδικα Συμπεριφοράς, την Πολιτική Αναφοράς Αθέμιτης Συμπεριφοράς, Πολιτική Εκτέλεσης Εντολών και την Πολιτική Κατάχρησης Αγοράς,
- συζήτησε με τη Διοίκηση, με τον Εσωτερικό Έλεγχο και με τους Εξωτερικούς Ελεγκτές θέματα που αφορούν τα ενδιάμεσα οικονομικά αποτελέσματα,
 - εξέτασε και ενέκρινε τα ενδιάμεσα οικονομικά αποτελέσματα
 - συζήτησε με τη Διοίκηση την εφαρμογή των διορθωτικών μέτρων που υιοθετήθηκαν ύστερα από συστάσεις των Εσωτερικών και Εξωτερικών Ελεγκτών και των Εποπτικών Αρχών,
 - συζήτησε με τους Προέδρους των Επιτροπών Ελέγχου της Eurobank Cyprus, της Eurobank Private Bank Luxembourg και της Eurobank Serbia τα βασικά θέματα ελέγχου των θυγατρικών στο εξωτερικό,
 - αξιολόγησε, την αποτελεσματικότητα των Εξωτερικών Ελεγκτών, την αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία αυτών, συζήτησε τα αποτελέσματα με τη Διοίκηση και με τον Εσωτερικό Έλεγχο και τα υπέβαλε στο Δ.Σ. και στους Εξωτερικούς Ελεγκτές,
 - αξιολόγησε τους επικεφαλής των Διευθύνσεων Εσωτερικού Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης,
 - ενέκρινε την αμοιβή των Εξωτερικών Ελεγκτών καθώς και τις αμοιβές τους για την παροχή υπηρεσιών πέραν του Τακτικού Ελέγχου, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα όρια που προβλέπονται στην πολιτική της Τράπεζας για την Ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών για το 2020,
 - ενέκρινε τα ετήσια Προγράμματα Εργασιών της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και του Τομέα Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου και παρακολούθησε την εκτέλεσή τους,
 - ενέκρινε αλλαγές στη σύσταση των Επιτροπών Ελέγχου των θυγατρικών, όπως απαιτείται, και επισκόπησε τις Εκθέσεις των πεπραγμένων τους,
 - σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2533/1997, η Επιτροπή Ελέγχου εξέτασε τις εκθέσεις για σημαντικές χρηματιστηριακές συναλλαγές από Συμβούλους και Γενικούς Διευθυντές της Τράπεζας που πληρούν τα κριτήρια του Νόμου 2533/1997 και ενημέρωσε ακολούθως το Δ.Σ.

4.2 Επιτροπή Κινδύνων Board Risk Committee³

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, από τη διάσπαση της Eurobank Ergasias A.E. στις 20.3.2020, η Επιτροπή Κινδύνου της Eurobank Holdings, για την οποία δεν υπάρχει ούτε κανονιστική απαίτηση ούτε επιχειρηματική ανάγκη σύστασής της, διατηρείται σε αδράνεια έως ότου το Δ.Σ. τελικά καταλήξει στο κατά πόσον θα την καταργήσει ή όχι, μετά την ενσωμάτωση στο ελληνικό νομικό πλαίσιο της νέας Οδηγίας (ΕΕ) 2019/878 (γνωστή ως CRD V), η οποία αναμένεται να ρυθμίσει τα θέματα διακυβέρνησης των εταιρειών χρηματοοικονομικών συμμετοχών (όπως η Eurobank Holdings).

Ο σκοπός της Επιτροπής Κινδύνων (Ε.Κ.) είναι να συνδράμει το έργο του Διοικητικού Συμβουλίου στα ακόλουθα θέματα τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση κινδύνων:

- στη διασφάλιση ότι ο Όμιλος έχει ορθά ορισμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και διάθεση ανάληψης κινδύνων, σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο του Ομίλου, καθώς και ότι η διάθεση ανάληψης κινδύνων καθορίζεται με βάση ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια και όρια ανοχής για όλους τους σχετικούς κινδύνους,
- στη διασφάλιση ότι ο Όμιλος έχει κατάλληλο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο είναι ενσωματωμένο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (π.χ. παρουσίαση προϊόντων και υπηρεσιών, προσαρμοσμένη στον κίνδυνο τιμολόγηση, εσωτερικά

³Πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρέχονται στην ιστοσελίδα της HoldCo/Τράπεζας (www.eurobankholdings.gr & www.eurobank.gr)

- μοντέλα προσομοίωσης κινδύνων, προσαρμοσμένα στον κίνδυνο μέτρα απόδοσης και κατανομή κεφαλαίων) της Τράπεζας και των θυγατρικών της,
- στον καθορισμό αρχών διαχείρισης κινδύνων και στη διασφάλιση ότι η Τράπεζα έχει κατάλληλες μεθοδολογίες, εργαλεία, υποδείγματα, πηγές δεδομένων καθώς και επαρκές και κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, την παρακολούθηση και τον περιορισμό των κινδύνων,
 - στην παρακολούθηση και αξιολόγηση, τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, του προφίλ κινδύνων που αναλαμβάνει ο Όμιλος και η Τράπεζα, στην αποτελεσματικότητα των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων και στην ανάλογη καθοδήγηση του Δ.Σ. (αυτή η παρακολούθηση υποστηρίζεται μέσω τακτικών αναφορών της Εκτελεστικής Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων λειτουργικού κινδύνου),
 - στη διασφάλιση ότι διενεργούνται οι κατάλληλες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests), το λιγότερο σε ετήσια βάση και αναφορικά με τους βασικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει ο Όμιλος,
 - στην επισκόπηση και έγκριση της ανάπτυξης εσωτερικών υποδειγμάτων αξιολόγησης κινδύνων της Τράπεζας (πλαίσια, πολιτικές κτλ) καθώς και στην τακτική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα εν λόγω εσωτερικά υποδείγματα αξιολόγησης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου επικύρωσης και του εκ των υστέρων ελέγχου (validation and back testing),
 - στην επισκόπηση και έγκριση των συστημάτων διαβάθμισης και των διαδικασιών εκτίμησης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα στο πλαίσιο της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ), συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης της προόδου της σταδιακής εφαρμογής της ΠΕΔ, καθώς και στην παρακολούθηση των διαφορών μεταξύ των πραγματοποιηθέντων και των εκτιμώμενων ποσοστών αθέτησης,
 - στη διατήρηση μιας ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής συνολικής αρχιτεκτονικής/δομής για την υλοποίηση της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας («ΕΔΑΚΕ») και της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας («ΕΔΑΕΡ»), διασφαλίζοντας ότι η ΕΔΑΚΕ και η ΕΔΑΕΡ είναι ενσωματωμένες στο συνολικό πλαίσιο διοίκησης/διαχείρισης της Τράπεζας,
 - στην αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας και της επάρκειας ρευστότητας του Ομίλου,
 - στην αξιολόγηση, σε συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα επίπεδα ανάληψης κινδύνων, της καταλληλότητας των ορίων έκθεσης σε κινδύνους, της επάρκειας των προβλέψεων και γενικότερα της κεφαλαιακής επάρκειας σε σχέση με τους κινδύνους που αναλαμβάνει ο Όμιλος, μεταξύ άλλων, μέσω της ετήσιας έκθεσης που εκπονείται από τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου και της έκθεσης που συντάσσεται από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου,
 - στην ενημέρωση του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου του Δ.Σ. σχετικά με ζητήματα διαχείρισης κινδύνων και στην εισήγηση προς το Δ.Σ., σε ετήσια βάση, της μελλοντικής στρατηγικής για τη διαχείριση των κινδύνων και της διάθεσης ανάληψης κινδύνων,
 - στην επίβλεψη, επισκόπηση και έγκριση του πλαισίου, της στρατηγικής, των πολιτικών και των διαδικασιών που ακολουθεί η Τράπεζα για τον Επιτοκιακό Κίνδυνο στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο.

Τα μέλη της Ε.Κ., ορίζονται από το Δ.Σ., κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, σύμφωνα με το κατά περίπτωση νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Ο Πρόεδρος πληροί τις προϋποθέσεις του ανεξάρτητου μέλους του Δ.Σ. με μεγάλη εμπειρία στην εμπορική τραπεζική και ιδιαίτερα σε θέματα κινδύνου και/ή διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και είναι γνώστης του ελληνικού και διεθνούς κανονιστικού πλαισίου. Ο διορισμός του Προέδρου και του Αντιπροέδρου γίνεται κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και εγκρίνεται από το Δ.Σ.. Η θητεία των μελών της Ε.Κ. συμπίπτει με αυτή του Δ.Σ. της Τράπεζας, με τη δυνατότητα ανανέωσης του διορισμού τους, αλλά σε κάθε περίπτωση η θητεία στην Ε.Κ. δεν θα πρέπει να ξεπερνά συνολικά τα δώδεκα (12) έτη. Η σημερινή Ε.Κ. αποτελείται από έξι (6) μη εκτελεστικά μέλη, εκ των οποίων τέσσερα (4) είναι ανεξάρτητα μέλη. Ένα (1) από τα μέλη της Ε.Κ. είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ. Το ΤΧΣ έχει ορίσει τον Παρατηρητή του στην Ε.Κ., σύμφωνα με τις απαιτήσεις του TRFA.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον σε μηνιαία βάση και ο Πρόεδρος ενημερώνει τα μέλη του Δ.Σ., στις τριμηνιαίες συναντήσεις του Δ.Σ., για τα σημαντικά θέματα (αν υπάρχουν) που κάλυψε η Επιτροπή κατά την προηγούμενη περίοδο. Για να είναι σε απαρτία η Επιτροπή απαιτείται η πλειοψηφία των μελών (τα μισά συν ένα μέλη) να παρίστανται ή να εκπροσωπούνται, με την προϋπόθεση ότι δεν είναι λιγότερα από τρία (3) μέλη της Επιτροπής παρόντα, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ίδιων των μελών της Επιτροπής. Για τον καθορισμό του αριθμού των μελών για την απαρτία, κλάσματα, αν υπάρχουν, δεν υπολογίζονται. Οι αποφάσεις της Ε.Κ. απαιτούν την πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο Πρόεδρος, και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος, έχει την αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση μη ομόφωνης απόφασης, οι απόψεις της μειοψηφίας καταγράφονται στα πρακτικά. Το Δ.Σ. ενημερώνεται επί των πρακτικών της Επιτροπής. Εκτός από τα μέλη της Ε.Κ., τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου έχουν τη δυνατότητα να παρίστανται σε συνεδριάσεις της Ε.Κ., όταν συζητούνται κοινά θέματα (δηλαδή για θέματα λειτουργικού κινδύνου και για θέματα ασφάλειας στην πληροφορική (IT security) και κινδύνων στον κυβερνοχώρο (cyber risk)). Ο Πρόεδρος της Ε.Κ. μπορεί να καλέσει και άλλα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου ή εξωτερικούς ειδικούς συμβούλους, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Κατά τη διάρκεια του 2020 και από την ίδρυση της Eurobank τον Μάρτιο του 2020, η Ε.Κ. πραγματοποίησε δεκατρείς (13) συνεδριάσεις με 98% συμμετοχή των μελών.

Η Επιτροπή Κινδύνων διορίζει το Γραμματέα της ο οποίος αναφέρεται στο Group Company Secretariat και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής και το Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνου Ομίλου. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών και τις αποφάσεις όλων των συνεδριάσεων της Ε.Κ., συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των παρόντων και των παρισταμένων, των σχεδίων δράσης και των παρεπόμενων ενεργειών που απαιτούνται για την παρακολούθησή τους, καθώς και την έκδοση αποσπασμάτων. Αποφάσεις, δράσεις και παρεπόμενες ενέργειες διανέμονται στις αρμόδιες Μονάδες της Τράπεζας, όπως απαιτείται.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2020, όταν ιδρύθηκε η Eurobank και θα επανεξετάζεται τουλάχιστον κάθε δύο (2) χρόνια και θα αναθεωρείται εάν είναι απαραίτητο, εκτός και εάν σημαντικές αλλαγές στον ρόλο, στις αρμοδιότητες, στην οργάνωση ή /και στο κανονιστικό πλαίσιο επιβάλλουν νωρίτερα αναθεώρηση. Η απόδοση της Επιτροπής αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του. Σύμφωνα με την αυτό-αξιολόγηση της Επιτροπής, προσδιορίστηκε ότι η τελευταία συνεχίζει να λειτουργεί αποτελεσματικά, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που σχετίζονται με θέματα ηγεσίας και αποτελεσματικού συντονισμού με την Επιτροπή Ελέγχου.

Για το 2020, η Επιτροπή Κινδύνων, μεταξύ άλλων:

- παρακολούθησε τους ποιοτικούς και ποσοτικούς παράγοντες των πιστωτικών κινδύνων, κινδύνων αγοράς, κινδύνων ρευστότητας καθώς και των λειτουργικών κινδύνων,
- ενημέρωσε το Δ.Σ. σχετικά με την επάρκεια της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων και του πλαισίου διάθεσης ανάληψης κινδύνων,
- αναγνώρισε τους σημαντικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των προαναφερθέντων τύπων κινδύνων,
- παρακολούθησε την πορεία έργων που απορρέουν από εποπτικές απαιτήσεις, όπως τα έργα για τον νέο ορισμό αθέτησης υποχρεώσεων πιστούχου, τα δελτία επιδόσεων/τους πίνακες για την αξιολόγηση νέων χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής, κ.λπ.,
- ενέκρινε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες κανονιστικές και λοιπές αναφορές, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών και πλαισίων διαχείρισης κινδύνου:
 - τις προτεραιότητες του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ) για την Τράπεζα για το έτος 2020 (Bail in playbook, κλπ.)
 - Προτεραιότητες εργασίας σχεδιασμού εξυγίανσης: Ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) σχέδιο έκδοσης, στόχοι και προτεραιότητες σχεδιασμού εξυγίανσης
 - (MREL) σχέδιο έκδοσης και στόχοι
 - Σχέδιο μείωσης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPE) 2020-2023: Συνοπτική έκθεση, απομειώσεις και βασικές μετρήσεις κινδύνου
 - Εσωτερικές Διαδικασίες Αξιολόγησης Επάρκειας Κεφαλαίων και Επάρκειας Ρευστότητας (ICAAP & ILAAP) για το 2019:
 - Μακροοικονομικά σενάρια, σενάρια ρευστότητας και λειτουργικών κινδύνων,
 - Εκθέσεις Κεφαλαιακής Επάρκειας και Εκθέσεις Επάρκειας Ρευστότητας
 - Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίων του Ομίλου, Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων και Δηλώσεις Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων
 - Σχεδίου Ανάκαμψης του Ομίλου 2020
 - Ετήσια Έκθεση Κινδύνων για το έτος 2019 του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου
 - Επίδραση της ανάλυσης ευαισθησίας του Covid 19 στα χαρτοφυλάκια εταιρικών δανείων, τις πολιτικές/μέτρα ανακούφισης της Covid 19 σχετικά με τους δανειολήπτες και τους εταιρικούς δανειολήπτες και τη στρατηγική Covid 19 μετά τα moratoria

4.3 Επιτροπή Αποδοχών⁴

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, από τη διάσπαση της Eurobank Ergasias A.E. στις 20.3.2020, η Επιτροπή Αποδοχών της Eurobank Holdings, για την οποία δεν υπάρχει ούτε κανονιστική απαίτηση ούτε επιχειρηματική ανάγκη σύστασής της, διατηρείται σε αδράνεια έως ότου το Δ.Σ. τελικά καταλήξει στο κατά πόσον θα την καταργήσει ή όχι, μετά την ενσωμάτωση στο ελληνικό νομικό πλαίσιο της νέας Οδηγίας (ΕΕ) 2019/878 (γνωστή ως CRD V), η οποία αναμένεται να ρυθμίσει τα θέματα διακυβέρνησης των εταιρειών χρηματοοικονομικών συμμετοχών (όπως η Eurobank Holdings).

Το Δ.Σ. έχει αναθέσει στην Επιτροπή Αποδοχών την ευθύνη α) για την παροχή εξειδικευμένων και ανεξάρτητων συμβουλών επί θεμάτων που σχετίζονται με την Πολιτική Αποδοχών και την εφαρμογή της σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου και για τα κίνητρα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση κινδύνων, κεφαλαίων και ρευστότητας, β) να διασφαλίσει την κατάλληλη άσκηση των καθηκόντων της, την αποτελεσματική ευθυγράμμιση των αμοιβών του προσωπικού με τους κινδύνους που η Τράπεζα αναλαμβάνει και διαχειρίζεται και την απαιτούμενη ευθυγράμμιση μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου και γ) να εγκρίνει ή να προτείνει για έγκριση όλα τα ανοίγματα των ανώτατων διοικητικών στελεχών⁵ της Τράπεζας και των συγγενών τους (σύζυγοι, παιδιά, αδέρφια). Τα μη-εκτελεστικά μέλη έχουν την ευθύνη για την έγκριση και την περιοδική ανασκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών της Τράπεζας και την επίβλεψη της εφαρμογής της σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου.

Η εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών είναι εναρμονισμένη και με τις διατάξεις των Νόμων 3864/2010, 4261/2014 και της ΠΔ/ΤΕ 2650/2012.

Τα μέλη της Επιτροπής Αποδοχών διορίζονται από το Δ.Σ.. Η θητεία των μελών της Επιτροπής συμπίπτει με τη θητεία του Δ.Σ. της Τράπεζας, με επιλογή ανανέωσης του διορισμού τους, αλλά σε κάθε περίπτωση η θητεία στην Επιτροπή δεν θα πρέπει να ξεπερνά συνολικά τα δώδεκα (12) έτη. Η σημερινή Επιτροπή Αποδοχών αποτελείται από πέντε (5) μη εκτελεστικά

⁴ Πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρέχονται στην ιστοσελίδα της HoldCo/Τράπεζας (www.eurobankholdings.gr & www.eurobank.gr)

⁵ Ανώτατα Διοικητικά Στελέχη είναι: τα μέλη των Δ.Σ. της Τράπεζας και των ελληνικών θυγατρικών, τα μέλη της Διοικητικής Επιτροπής της Τράπεζας, οι επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου και της Διαχείρισης Κινδύνου Ομίλου, καθώς επίσης οι Γενικοί Διευθυντές της Τράπεζας, οι επικεφαλής των Γενικών Διευθύνσεων και οι άμεσα αναφερόμενοι στον Πρόεδρο του Δ.Σ. της Τράπεζας και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

μέλη, τρία (3) εκ των οποίων είναι ανεξάρτητα, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου. Ένα (1) από τα μέλη της Επιτροπής είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ. Το ΤΧΣ έχει ορίσει τον Παρατηρητή του στην Επιτροπή Αποδοχών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του TRFA.

Η Επιτροπή Αποδοχών συνέρχεται τουλάχιστον δύο (2) φορές τον χρόνο και τηρούνται πρακτικά των συνεδριάσεων. Η Επιτροπή Αποδοχών βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύριως όταν παρίσταται ή αντιπροσωπεύεται σε αυτήν το ήμισυ πλέον ενός (1) των μελών της (προς εξεύρεση του αριθμού της απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκύπτον κλάσμα), με την προϋπόθεση ότι τα παρισταμένα μέλη είναι τουλάχιστον τρία (3), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ίδιων των μελών της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο Πρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση μη ομόφωνης απόφασης, οι απόψεις της μειοψηφίας καταγράφονται στα πρακτικά. Σε περίπτωση που κάποια απόφαση της Επιτροπής δεν ληφθεί παμψηφεί, ενημερώνεται το Δ.Σ Κατά τη διάρκεια του 2020 και από την ίδρυση της Eurobank τον Μάρτιο του 2020, η Επιτροπή Αποδοχών πραγματοποίησε επτά (7) συνεδριάσεις και η μέση συμμετοχή των μελών 100%.

Η Επιτροπή Αποδοχών διορίζει τον Γραμματέα της ο οποίος αναφέρεται στο Group Company Secretariat και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής και τον Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών και τις αποφάσεις όλων των συνεδριάσεων της Επιτροπής Αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των παρόντων και παρισταμένων, των σχεδίων δράσης και των παρεπόμενων ενεργειών που απαιτούνται για την παρακολούθησή τους, καθώς και την έκδοση αποσπασμάτων. Αποφάσεις, δράσεις και παρεπόμενες ενέργειες διανέμονται στις αρμόδιες Μονάδες της Τράπεζας, όπως απαιτείται.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2020, όταν ιδρύθηκε η Eurobank και θα επανεξετάζεται τουλάχιστον κάθε δύο (2) χρόνια και θα αναθεωρείται εάν είναι απαραίτητο, εκτός και εάν σημαντικές αλλαγές στον ρόλο, στις αρμοδιότητες, στην οργάνωση ή /και στο κανονιστικό πλαίσιο επιβάλλουν νωρίτερα αναθεώρηση. Η απόδοση της Επιτροπής Αποδοχών αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του. Σύμφωνα με την αυτό-αξιολόγηση της Επιτροπής Αποδοχών, προσδιορίστηκε ότι η τελευταία συνεχίζει να λειτουργεί αποτελεσματικά, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής που σχετίζεται με θέματα ηγεσίας, ενώ η χορήγηση αποδοχών υπό το αυστηρό νομικό πλαίσιο και η ικανότητα διακράτησης προσωπικού υψηλού επιπέδου είναι για την Επιτροπή Αποδοχών ζητήματα που βρίσκονται στο επίκεντρο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της.

Για το 2020 και συγκεκριμένα από τον Μάρτιο του 2020, όταν ιδρύθηκε η Eurobank, η Επιτροπή Αποδοχών μεταξύ άλλων:

- reviewed and proposed to the Non-Executive Directors for approval the Remuneration Policy of the Bank εισηγήθηκε στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. προς έγκριση την Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας,
- συζήτησε την εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών σε επίπεδο Ομίλου,
- ενέκρινε τη Πολιτική Παροχών της Τράπεζας και εισηγήθηκε στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. προς έγκριση την αναθεωρημένη Πολιτική Διακοπής Συνεργασίας,
- εισηγήθηκε στο Δ.Σ. προς έγκριση τις αμοιβές των μελών του Δ.Σ. και των Επιτροπών του για την Τράπεζα για το 2020, εισηγήθηκε στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. προς έγκριση το συνολικό πλαίσιο αμοιβών της Τράπεζας
- ενέκρινε τα πλαίσια αμοιβών των θυγατρικών της Τράπεζας στην Ελλάδα
- εισηγήθηκε στο Δ.Σ. προς έγκριση την Πολιτική Αποδοχών Θυγατρικών Ομίλου,
- εισηγήθηκε στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. προς έγκριση την αξιολόγηση της απόδοσης του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2020 και τους οικονομικούς και μη οικονομικούς στόχους του
- εξέτασε την εφαρμογή της Πολιτικής Παρουσιών στο Δ.Σ. και στις Επιτροπές του,
- ενέκρινε τις δημοσιοποιήσεις αμοιβών,
- συζήτησε την κατάρτιση προγράμματος δικαιωμάτων αγοράς μετοχών υπαλλήλων (stock option)
- Proposed to the Non-Executive Directors for approval the Voluntary Exit Scheme (VES) and received updates on its implementation εισηγήθηκε στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. προς έγκριση το Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου (Voluntary Exit Scheme (VES)) και έλαβε ενημερώσεις για την εφαρμογή του.

4.4 Επιτροπή Υποψηφιοτήτων ⁶

Το Δ.Σ. έχει αναθέσει στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων την ευθύνη για α) την καθοδήγηση της διαδικασίας του διορισμού των μελών του Δ.Σ. και των Επιτροπών του, συμπεριλαμβανομένου του εντοπισμού, της ανάδειξης και τη σύσταση υποψηφίων για διορισμό στο Δ.Σ. και β) την εξέταση θεμάτων που σχετίζονται με την επάρκεια, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του Δ.Σ.. Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων για την εκτέλεση των καθηκόντων της, λογοδοτεί στο Δ.Σ..

Τα μέλη της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων διορίζονται από το Δ.Σ.. Η θητεία των μελών της Επιτροπής συμπίπτει με τη θητεία των μελών του Δ.Σ., με επιλογή ανανέωσης του διορισμού τους, αλλά σε κάθε περίπτωση η θητεία στην Επιτροπή δεν θα πρέπει να ξεπερνά συνολικά τα δώδεκα (12) έτη. Η σημερινή Επιτροπή Υποψηφιοτήτων αποτελείται από έξι (6) μη εκτελεστικά μέλη, τρία (3) εκ των οποίων είναι ανεξάρτητα μέλη, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. είναι επίσης μέλος της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων, ενώ ένα (1) από τα μέλη της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων είναι ο

⁶ Πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρέχονται στην ιστοσελίδα της HoldCo/Τράπεζας www.eurobankholdings.gr & www.eurobank.gr

εκπρόσωπος του ΤΧΣ. Το ΤΧΣ έχει ορίσει τον Παρατηρητή του στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του TRFA.

Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων συνέρχεται τουλάχιστον δύο (2) φορές το χρόνο και τηρούνται πρακτικά των συνεδριάσεων. Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν παρίσταται ή αντιπροσωπεύεται σε αυτήν το ήμισυ πλέον ενός (1) των μελών της (προς εξεύρεση του αριθμού της απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκύπτων κλάσμα), με την προϋπόθεση ότι τα παριστάμενα μέλη είναι τουλάχιστον τρία (3), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει τη δυνατότητα να εκπροσωπήσει έγκυρα μόνο ένα από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής. Η εκπροσώπηση στην Επιτροπή δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλα άτομα εκτός των ιδίων των μελών της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που παρίστανται ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο Πρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση μη ομόφωνης απόφασης, οι απόψεις της μειοψηφίας καταγράφονται στα πρακτικά. Σε περίπτωση που κάποια απόφαση της Επιτροπής δεν ληφθεί παμψηφεί, ενημερώνεται το Δ.Σ..

Κατά τη διάρκεια του 2020 η Επιτροπή Αποδοχών πραγματοποίησε τις κάτωθι συνεδριάσεις:

Εταιρία	Συνεδριάσεις		Μέσος όρος συμμετοχής μελών	
	2020	2019	2020	2019
HoldCo	9	88	98%	93%
Τράπεζα (από 20.3.2020)	8	n/a	100%	n/a

Η Επιτροπή Αποδοχών διορίζει τον Γραμματέα της ο οποίος αναφέρεται στο Group Company Secretariat και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής και τον Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών και τις αποφάσεις όλων των συνεδριάσεων της Επιτροπής Αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των παρόντων και παρισταμένων, των σχεδίων δράσης και των παρεπόμενων ενεργειών που απαιτούνται για την παρακολούθησή τους, καθώς και την έκδοση αποσπασμάτων. Αποφάσεις, δράσεις και παρεπόμενες ενέργειες διανέμονται στις αρμόδιες μονάδες, όπως απαιτείται.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Αποδοχών εξετάζεται τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο (2) χρόνια (τελευταία αναθεώρηση έγινε τον Μάρτιο του 2020, προκειμένου να συμπεριλάβει τις απαιτούμενες τροποποιήσεις σε συνέχεια της διάσπασης της Eurobank Ergasias) και αναθεωρείται όποτε είναι απαραίτητο, εκτός εάν σημαντικές αλλαγές στον ρόλο, τα καθήκοντα, την οργάνωση ή/και στο νομικό πλαίσιο απαιτούν αναθεώρηση σε συντομότερο χρονικό διάστημα. Ο Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίνεται από το Δ.Σ, ενώ η απόδοση της Επιτροπής Αποδοχών αξιολογείται ετησίως σύμφωνα με τις προβλέψεις της Πολιτικής Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του. Σύμφωνα με την αυτό-αξιολόγηση της Επιτροπής Αποδοχών, προσδιορίστηκε ότι η τελευταία συνεχίζει να λειτουργεί αποτελεσματικά.

Για το 2020, η Επιτροπή Αποδοχών, μεταξύ άλλων:

Eurobank Holdings

- εισηγήθηκε στο Δ.Σ. προς έγκριση την αξιολόγηση της απόδοσης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του,
- εισηγήθηκε στο Δ.Σ. προς έγκριση το διορισμό νέων μελών Δ.Σ.,
- εξέτασε και εισηγήθηκε στο Δ.Σ. προς έγκριση την Πολιτική Διαφοροποίησης
- ενέκρινε τη διαδικασία διορισμού νέων μελών Δ.Σ.,
- ενέκρινε το διορισμό Γραμματέα της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων,
- εξέτασε την ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ.,
- εξέτασε τη συμμετοχή των μελών στο Δ.Σ. και στις Επιτροπές.

Τράπεζα

- εισηγήθηκε στο Δ.Σ. προς έγκριση το διορισμό νέων μελών Δ.Σ.,
- ενέκρινε τη διαδικασία διορισμού νέων μελών Δ.Σ.,
- ενέκρινε την επιλογή υποψηφίων ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διαφόρων θυγατρικών,
- εξέτασε και εισηγήθηκε στο Δ.Σ. προς έγκριση τη σύσταση της Επιτροπής Ψηφιακής Τεχνολογίας και Μετασχηματισμού,
- εξέτασε και ενημέρωσε το Δ.Σ. για Σχέδιο Διαδοχής των ανώτερων στελεχών
- ενέκρινε το διορισμό Γενικών Διευθυντών
- ενέκρινε το διορισμό Γραμματέα της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων,
- εξέτασε την ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ.,
- εξέτασε τη συμμετοχή των μελών στο Δ.Σ. και στις Επιτροπές.

Πολιτική Διαφοροποίησης των μελών του Δ.Σ

Η Πολιτική Διαφοροποίησης των μελών του Δ.Σ. («Πολιτική») καθορίζει την προσέγγιση της Τράπεζας στην πολυμορφία των μελών του Δ.Σ. και είναι σύμφωνη με τις διεθνείς πρακτικές και με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο⁷.

⁷ Η πολιτική διαφοροποίησης του Δ.Σ. είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της HoldCo/Τράπεζας

Όπως αναφέρεται στην Πολιτική, η πολυμορφία στα μέλη του Δ.Σ. είναι ένας παράγοντας, ο οποίος σύμφωνα με την Πολιτική Υποψηφίων μελών Δ.Σ., θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από την Επιτροπή όταν εξετάζει τη σύνθεση και τη δομή του Δ.Σ.. Ένα Δ.Σ. με πολυμορφία περιλαμβάνει και αξιοποιεί την ποικιλία στις δεξιότητες, στο εκπαιδευτικό και επαγγελματικό υπόβαθρο, στη γεωγραφική προέλευση (εθνικότητα), στο φύλο, στην ηλικία και στα λοιπά ποιοτικά χαρακτηριστικά των μελών του.

Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων συζητάει και συμφωνεί όλους τους μετρήσιμους στόχους για την επίτευξη της διαφοροποίησης στο Δ.Σ., κατά τη διάρκεια του ελέγχου του πλαισίου των χαρακτηριστικών του Δ.Σ., σύμφωνα με την Πολιτική Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. και για να προτείνει τον (επανα)διορισμό/σχεδιασμό της διαδοχής των μελών του Δ.Σ., σύμφωνα με την Πολιτική Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του, λαμβάνοντας υπόψη την ισορροπία σε όλα τα θέματα πολυμορφίας που αναφέρονται στην Πολιτική. Σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να επιδιώξει να βελτιώσει έναν ή περισσότερους παράγοντες της πολυμορφίας του και να παρακολουθεί τη σχετική εξέλιξη αναλόγως.

Σύμφωνα με την Πολιτική, προτεραιότητα της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων είναι να διασφαλίζει ότι το Δ.Σ. συνεχίζει να διαθέτει ισχυρή ηγεσία και τον απαραίτητο συνδυασμό δεξιοτήτων, προκειμένου να φέρει εις πέρας την επιχειρηματική στρατηγική. Στο πλαίσιο αυτό και αναφορικά με το ανεπαρκώς εκπροσωπούμενο φύλο στο Δ.Σ., σκοπός της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων είναι το ποσοστό της εκπροσώπησης του γυναικείου φύλλου να ανέλθει το λιγότερο σε 20% του συνολικού αριθμού των μελών του Δ.Σ. στα επόμενα τρία (3) χρόνια στο πλαίσιο της ανανέωσης της θητείας του Δ.Σ., με κατ' ελάχιστον δύο (2) γυναίκες μέλη, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις επικρατούσες τάσεις στον κλάδο και τις βέλτιστες πρακτικές. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, μετά το διορισμό της κας Αλίκης Γρηγοριάδη και της κας Ειρήνης Ρουβιθά - Πάνου τον Απρίλιο του 2020 και με το διορισμό της κυρίας Cinzia Basile το Δεκέμβριο του 2020, η εκπροσώπηση του γυναικείου φύλου στο Διοικητικό Συμβούλιο HoldCo/Τράπεζας ανήλθε στο 23%. Το ποσοστό εκπροσώπησης του γυναικείου φύλου στο Δ.Σ. της HoldCo/Τράπεζας, αυξήθηκε σε 31% στις 28 Ιανουαρίου 2021, μετά το διορισμό της κας Ευθυμίας Δελή.

Αξιολόγηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων, και της εμπειρίας του Δ.Σ. συνολικά καθώς και η αξιολόγηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων, της εμπειρίας και της συνεισφοράς μεμονωμένων μελών Δ.Σ.

Σύμφωνα με το σχετικό νομικό πλαίσιο και την Πολιτική Αξιολόγησης του Δ.Σ. και των Επιτροπών του, ο Πρόεδρος του Δ.Σ., αξιολόγησε τη συνεισφορά των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. για το 2020 και παρουσίασε τα αποτελέσματα στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων.

Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε στις ακόλουθες περιοχές:

- συνεισφορά στο γενικό πλαίσιο δεξιοτήτων του Δ.Σ.,
- συμμετοχή στο Δ.Σ. και ποιοτική συνεισφορά στις διαβουλεύσεις του Δ.Σ.,
- συνέπεια και συμμετοχή στις συνεδριάσεις,
- ομαδικό πνεύμα και καλή διαγωγή,
- ανεξάρτητη σκέψη και εποικοδομητική προσφορά ,

Η συνολική αξιολόγηση ήταν αρκετά θετική σε όλες τις περιοχές που επικεντρώθηκε και επιβεβαίωσε ότι τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. που αξιολογήθηκαν, πληρούν επαρκώς τις προσδοκίες για την αποτελεσματική διεκπεραίωση του ρόλου τους ως μέλη του Δ.Σ. της HoldCo/Τράπεζας.

Επιπλέον, το Target Board Profile Matrix της HoldCo/Τράπεζας για το 2020, κατέδειξε ότι το επιθυμητό επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειρίας πληρείται συνολικά για όλα τα μέλη του Δ.Σ.. Το Target Board Profile Matrix είναι το εργαλείο για τον προσδιορισμό των ειδικών χαρακτηριστικών που χρειάζεται το Δ.Σ. βάσει των στρατηγικών στόχων και των προτεραιοτήτων του για τη διαχείριση των κινδύνων, καθώς και για την παρακολούθηση του σημερινού προφίλ του Δ.Σ. έναντι των επιθυμητών γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειρίας μέσω της αξιολόγησης των υφιστάμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειρίας όλων των μελών του Δ.Σ. (Εκτελεστικών και Μη Εκτελεστικών μελών).

Πολιτική Υποψηφίων Μελών Δ.Σ.

Η Πολιτική Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές και την επίσημη διαδικασία για την αναγνώριση, επιλογή και ορισμό υποψηφίων για το Δ.Σ. της Τράπεζας. Η Πολιτική διασφαλίζει ότι οι σχετικοί διορισμοί γίνονται: α) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νομικού και του κανονιστικού πλαισίου, β) λαμβάνοντας υπόψη τις προσδοκίες των κύριων μετόχων, γ) σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις της HoldCo/Τράπεζας έναντι του ΤΧΣ και δ) επί τη βάση προσωπικών αξιών και ικανοτήτων, ακολουθώντας τις βέλτιστες πρακτικές.

Το Δ.Σ. με τη βοήθεια της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων θα πρέπει να ορίζει υποψηφίους που πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

- *Φήμη μαζί με ειλικρίνεια, ακεραιότητα και εμπιστοσύνη*
 - α. Φήμη: Επαρκώς καλή φήμη, υψηλό κοινωνικό κύρος και συμμόρφωση με τα κριτήρια φήμης, τιμιότητας και ακεραιότητας που προβλέπει το κανονιστικό πλαίσιο
 - β. Ειλικρίνεια, ακεραιότητα και εμπιστοσύνη: Επίδειξη των υψηλότερων προτύπων ηθικής, τιμιότητας, ακεραιότητας, αμεροληψίας και πειθαρχίας που αποδεικνύονται μέσω της προσωπικής και επαγγελματικής πορείας ή άλλων δημόσιων δεσμεύσεων

- *Γνώσεις, δεξιότητες, εμπειρία και λοιπά κριτήρια καταλληλότητας*
 - α. Κατανόηση της HoldCo/Τράπεζας: Επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία για την κατανόηση των δραστηριοτήτων της Τράπεζας, της κουλτούρας, του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου, των προϊόντων, των γεωγραφικών αγορών και λειτουργιών και των τρίτων σχετιζόμενων μερών με την HoldCo και τις θυγατρικές της
 - β. Προηγούμενη εμπειρία/Προϋπηρεσία: Αρκετά χρόνια εμπειρίας σε γενικώς αναγνωρισμένη θέση ευθύνης στο πεδίο εξειδίκευσής τους
 - γ. Ανεξαρτησία στον τρόπο σκέψης και ικανότητα για πρόκληση προβληματισμών: Ικανότητα να διαμορφώνουν και να εκφράζουν ανεξάρτητη άποψη σε όλα τα θέματα με τα οποία ασχολείται το Δ.Σ. και να προκαλούν τη Διοίκηση και τους άλλους υποψηφίους να εκφράζουν απόψεις και προτάσεις
 - δ. Συναδελφικότητα, ομαδικότητα και ηγετικές ικανότητες: Ικανότητα να συνεισφέρουν εποικοδομητικά και παραγωγικά στις συζητήσεις και τις αποφάσεις του Δ.Σ., μαζί με την ικανότητα να κατευθύνουν τέτοιες συζητήσεις ως Πρόεδροι ή Αντιπρόεδροι
 - ε. Επιπρόσθετα κριτήρια για τον διορισμό εκτελεστικών μελών του Δ.Σ.: Μέσω άλλων θέσεων που κατείχαν ή κατέχουν ως στελέχη, αποδεδειγμένη γνώση, δεξιότητα, εμπειρία και χαρακτήρα προκειμένου να οδηγούν την Τράπεζα και τις θυγατρικές της στην επίτευξη των στρατηγικών τους στόχων, μαζί με προθυμία πλήρους απασχόλησης στην HoldCo/Τράπεζα.

- *Σύγκρουση Συμφερόντων και ανεξαρτησία σκέψης*

Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων ελέγχει τα προσωπικά, επαγγελματικά, οικονομικά, πολιτικά και λοιπά συμφέροντα των υποψηφίων καθώς και τις σχέσεις τους, διαβεβαιώνοντας ότι δεν έχουν πραγματικές, πιθανές ή αντιληπτές συγκρούσεις συμφερόντων των οποίων δεν θα ήταν δυνατή η αποφυγή, ο επαρκής περιορισμός ή η σωστή διαχείριση σύμφωνα με τις γραπτές πολιτικές της HoldCo/Τράπεζας και οι οποίες θα τους εμπόδιζαν να εκπροσωπούν τα συμφέροντά όλων των μετόχων της Τράπεζας, να εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους ως μέλη του Δ.Σ. και να προβαίνουν σε αντικειμενικές και ανεξάρτητες αποφάσεις (να ενεργούν με ανεξαρτησία σκέψης).

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων θα πρέπει να φροντίζει οι υποψήφιοι να μη σχετίζονται με δανειολήπτες της Τράπεζας με ανοίγματα πάνω από ένα εκατ. ευρώ ή με ληξιπρόθεσμα ανοίγματα. Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων πρέπει επίσης να εξετάζει τα σχετικά άμεσα και έμμεσα οικονομικά και μη οικονομικά συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προκύπτουν από σχέσεις και συμμετοχές σε άλλες εταιρείες.

- *Δέσμευση για αφιέρωση επαρκούς χρόνου*

Η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων διασφαλίζει ότι όλοι οι υποψήφιοι έχουν τη δυνατότητα να αφιερώνουν τον απαιτούμενο χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων τους ως μέλη του Δ.Σ., συμπεριλαμβανομένων των τακτικών παρουσιών και συμμετοχών στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. και των Επιτροπών του.

- *Συλλογική Καταλληλότητα*

Το Target Board Profile Matrix του Δ.Σ. επικαιροποιείται σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους και τις προτεραιότητες διαχείρισης κινδύνων της HoldCo/ Τράπεζας, συμβάλλοντας στην εύρεση των επιθυμητών γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών των μελών για τη διασφάλιση της συλλογικής καταλληλότητας.

Η Πολιτική Υποψηφίων μελών εγκρίνεται από το Δ.Σ. και εξετάζεται κατ' ελάχιστο κάθε δύο (2) χρόνια από την Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και αναθεωρείται εάν κριθεί αναγκαίο, εκτός και εάν σημαντικές αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο ή άλλες επιβάλλουν νωρίτερα αναθεώρηση.

4.5 Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού⁸

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, από τη διάσπαση της Eurobank Ergasias A.E. στις 20.3.2020, η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού της Eurobank Holdings, για την οποία δεν υπάρχει ούτε κανονιστική απαίτηση ούτε επιχειρηματική ανάγκη σύστασής της, διατηρείται σε αδράνεια έως ότου το Δ.Σ. τελικά καταλήξει στο κατά πόσον θα την καταργήσει ή όχι, μετά την ενσωμάτωση στο ελληνικό νομικό πλαίσιο της νέας Οδηγίας (ΕΕ) 2019/878 (γνωστή ως CRD V), η οποία αναμένεται να ρυθμίσει τα θέματα διακυβέρνησης των εταιρειών χρηματοοικονομικών συμμετοχών (όπως η Eurobank Holdings).

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού (ΕΣΣ) έχει ιδρυθεί από το Δ.Σ. και ο ρόλος της είναι:

- α. να συνδράμει τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. στο σχεδιασμό, στην ανάπτυξη και την υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου και
- β. να προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σε σχέση με τη στρατηγική του Ομίλου

⁸ Πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρέχονται στην ιστοσελίδα της Holdco/Τράπεζας.

Τα κύρια καθήκοντα και αρμοδιότητες της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού (ΕΣΣ) είναι:

- να εξασφαλίζει ότι ο Όμιλος αναπτύσσει μια άρτια σχεδιασμένη μεσοπρόθεσμη στρατηγική, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δ.Σ. και του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου,
- να εξετάζει, στο πλαίσιο που η Διοικητική Επιτροπή συντάσσει τον ετήσιο προϋπολογισμό και το μεσοπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο, τους βασικούς στόχους που εμπεριέχονται εκεί, καθώς και τις κύριες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, πριν από την υποβολή τους στο Δ.Σ. για έγκριση.
- να εξετάζει, αναλύει και μελετά θέματα σχετικά με τις στρατηγικές επιλογές του Ομίλου (π.χ. στρατηγικές συνεργασίες, αυξήσεις κεφαλαίων, εκδόσεις μετατρέψιμων ομολογιακών και γενικότερα εκδόσεις χρέους, συγχωνεύσεις, εξαγορές ή πωλήσεις, σχηματισμό κοινοπραξιών, δημιουργία ή λύση εταιρειών ειδικού σκοπού, διανομή μερίσματος και όλες τις λοιπές σημαντικές επενδύσεις ή από-επενδύσεις του Ομίλου) διασφαλίζοντας ότι είναι σύμφωνα με την εγκεκριμένη στρατηγική του Ομίλου. Η Επιτροπή υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις προς το Δ.Σ. εφόσον:
 - α. το υπό συζήτηση θέμα υπερβαίνει τα €40εκατ, ενώ για θέματα που δεν υπερβαίνουν τα €40 εκατ. η έγκριση θα δίνεται από την Διοικητική Επιτροπή,
 - β. η έγκριση από το Δ.Σ. είναι αναγκαία βάσει νόμου ή άλλων συμβατικών δεσμεύσεων,
 - γ. κρίνεται αναγκαίο από την ίδια την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα και τη φύση των στρατηγικών επιλογών υπό συζήτηση.
- να καταθέτει στο Δ.Σ. προς έγκριση προτάσεις σχετικά με τη στρατηγική και τον προϋπολογισμό του χαρτοφυλακίου ακινήτων όπως περιγράφεται στη Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών (Service Level Agreement (SLA)) μεταξύ Eurobank και Grivalia Management Company,
- να καταθέτει στο Δ.Σ. προς έγκριση προτάσεις για αγορά και πώληση ακινήτων εκτός από ανακτηθέντα ακίνητα (όπως αυτά ορίζονται στο SLA μεταξύ Eurobank και Grivalia Management Company) με λογιστική αξία μεγαλύτερη από €10εκ.,
- να καταθέτει στο Δ.Σ. προς έγκριση προτάσεις για πώληση ανακτηθέντων ακινήτων (όπως αυτά ορίζονται στο SLA μεταξύ Eurobank και Grivalia Management Company) με ακαθάριστη λογιστική αξία μεγαλύτερη από €20εκ.,
- να παρακολουθεί και να προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου τα απαιτούμενα εποπτικά και εσωτερικά κεφάλαια να καλύπτουν όλες τις μορφές κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών κινδύνων ή κινδύνων φήμης, καθώς και άλλων μη-ποσοτικών μετρήσιμων κινδύνων) και να εξασφαλίσει ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις πληρούνται ανά πάσα στιγμή,
- να εξετάζει και να αξιολογεί όλες τις στρατηγικές πρωτοβουλίες του Ομίλου που στοχεύουν στον ανασχεδιασμό του επιχειρηματικού και λειτουργικού μοντέλου,
- να παρακολουθεί σε τακτική βάση τους στρατηγικούς και βασικούς δείκτες απόδοσης του Ομίλου, ανά κλάδο, συμπεριλαμβανομένης της τμηματικής προβολής,
- να εξετάζει και, εφόσον απαιτείται, να υποβάλει προτάσεις προς το Δ.Σ. για όλα τα λοιπά θέματα στρατηγικής σημασίας για τον Όμιλο.

Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται από το Δ.Σ., με εισήγηση του Προέδρου του, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων.

Η Επιτροπή διοικείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου από τον Αντιπρόεδρο του Δ.Σ. και αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη με δικαίωμα ψήφου:

- τον Πρόεδρο του Δ.Σ.
- τον Αντιπρόεδρο του Δ.Σ.
- τον Διευθύνοντα Σύμβουλο
- τους Αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους
- τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου
- τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών Ομίλου

Ο Γενικός Διευθυντής Στρατηγικής Ομίλου λαμβάνει μέρος στις συνεδριάσεις ως μόνιμος συμμετέχων χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Η Επιτροπή μπορεί να αναθέσει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εξουσίες εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της και των ευθυνών της σε ένα ή περισσότερα μέλη της.

Η Επιτροπή συνεδριάζει κάθε δύο (2) εβδομάδες ή όποτε είναι απαραίτητο, τηρεί πρακτικά και αναφέρεται στο Δ.Σ. σε τριμηνιαία βάση και όποτε κρίνεται αναγκαίο. Κατά τη διάρκεια του 2020 και από τη σύσταση της Eurobank το Μάρτιο του 2020, η Επιτροπή πραγματοποίησε τριάντα επτά (37) συνεδριάσεις και η μέση συμμετοχή των μελών ήταν 99%. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα εάν τα μισά πλέον ενός εκ των μελών της, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, παρίστανται. Οι αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα από τα μέλη που παρίστανται.

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού διορίζει τον Γραμματέα της, ο οποίος αναφέρεται στο Group Company Secretariat και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών και των αποφάσεων όλων των συνεδριάσεων της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των παρόντων και παρισταμένων, των σχεδίων δράσης και των παρεπόμενων ενεργειών που απαιτούνται για την παρακολούθησή τους, καθώς και για την έκδοση αποσπασμάτων. Τα πρακτικά της Επιτροπής υποβάλλονται στο Δ.Σ. σε τριμηνιαία βάση.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής εγκρίθηκε από το Δ.Σ. το Μάρτιο του 2020, όταν ιδρύθηκε η Eurobank και θα επανεξετάζεται ανά τριετία και θα αναθεωρείται εάν κριθεί αναγκαίο, εκτός εάν σημαντικές αλλαγές στο ρόλο, τις αρμοδιότητες, την οργάνωση ή / και το κανονιστικό πλαίσιο απαιτούν νωρίτερη αναθεώρηση. Η Επιτροπή αξιολογεί την

απόδοσή της κατ' ελάχιστο ετησίως και καθορίζει τα κριτήρια αυτής της αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα υποβάλλονται στην Επιτροπή Υποψηφιοτήτων, έτσι ώστε η τελευταία να προβεί σε σχετικές προτάσεις στο Δ.Σ., όπως απαιτείται.

4.6 Επιτροπή Ψηφιακής Τεχνολογίας και Μετασχηματισμού⁹

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2020, μετά από σύσταση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων της Τράπεζας, το Δ.Σ. της Τράπεζας ίδρυσε την Επιτροπή Ψηφιακής Τεχνολογίας και Μετασχηματισμού (ΕΨΤΜ). Η ΕΨΤΜ είναι ένα συμβουλευτικό όργανο, το οποίο υποβάλλει προτάσεις στο Δ.Σ. για θέματα ψηφιακής τεχνολογίας, καινοτομίας, μετασχηματισμού και ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του οράματος και των στρατηγικών στόχων της Τράπεζας. Η ΕΨΤΜ, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, αναφέρεται στο Δ.Σ..

Τα μέλη της ΕΨΤΜ διορίζονται από το Δ.Σ.. Η θητεία των μελών της ΕΨΤΜ συμπίπτει με τη θητεία του Δ.Σ. της Τράπεζας, με την επιλογή ανανέωσης του διορισμού τους, αλλά σε κάθε περίπτωση η θητεία στην ΕΨΤΜ δεν πρέπει να υπερβαίνει τα δώδεκα (12) έτη συνολικά. Η τρέχουσα ΕΨΤΜ αποτελείται από έξι (6) μέλη εκ των οποίων δύο (2) εκτελεστικά στελέχη, τρία (3) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, ένα (1) μη εκτελεστικό που είναι επίσης εκπρόσωπος του ΤΧΣ. Το ΤΧΣ όρισε έναν Παρατηρητή στην ΕΨΤΜ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του TRFA.

Η ΕΨΤΜ συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο και όπως απαιτείται κάθε φορά, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι η ετήσια Ημερίδα Συζήτησης Στρατηγικών Θεμάτων (Strategy Away Day) είναι ένα φόρουμ στο οποίο συζητούνται επίσης συναφή στρατηγικά θέματα ψηφιακής τεχνολογίας και μετασχηματισμού, ενώ τηρούνται πρακτικά για όλες τις συναντήσεις. Η ΕΨΤΜ βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν τα μισά μέλη του συν ένα (1) είναι παρόντα ή εκπροσωπούνται (κλάσματα, εάν υπάρχουν, δεν υπολογίζονται), υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τρία (3) μέλη, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου και ένα μη εκτελεστικό μέλος είναι παρών. Πάντοτε, ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος είναι παρόντες και ο συνολικός αριθμός των μη εκτελεστικών (συμπεριλαμβανομένων ανεξάρτητων μη εκτελεστικών) μελών θα πρέπει να είναι η πλειοψηφία των παρόντων ή εκπροσωπούμενων μελών. Κάθε μέλος μπορεί έγκυρα να εκπροσωπηθεί μόνο ένα από τα άλλα μέλη της ΕΨΤΜ και η εκπροσώπηση δεν μπορεί να ανατεθεί σε πρόσωπα άλλα από τα μέλη της Επιτροπής. Οι αποφάσεις της ΕΨΤΜ λαμβάνονται έγκυρα από την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα ή εκπροσωπούνται. Σε περίπτωση ισοπαλίας, ο πρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας του ο αντιπρόεδρος της ΕΨΤΜ θα έχει την αποφασιστική ψήφο. Σε περίπτωση μη ομόφωνων αποφάσεων, θα πρέπει επίσης να καταγραφούν στα πρακτικά οι απόψεις της μειοψηφίας. Το Δ.Σ. ενημερώνεται κάθε φορά που δεν λαμβάνεται ομόφωνα απόφαση της ΕΨΤΜ. Κατά τη διάρκεια του 2020 και μετά την ίδρυση της ΕΨΤΜ, η ΕΨΤΜ πραγματοποίησε δύο (2) συναντήσεις και το ποσοστό συμμετοχής ήταν 100%.

Η ΕΨΤΜ διορίζει τον Γραμματέα της, ο οποίος αναφέρεται στο Group Company Secretariat και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών και των αποφάσεων όλων των συνεδριάσεων της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των παρόντων και παρισταμένων, των σχεδίων δράσης και των παρεπόμενων ενεργειών που απαιτούνται για την παρακολούθησή τους, καθώς και για την έκδοση αποσπασμάτων. Αποφάσεις, δράσεις και παρεπόμενες ενέργειες διανέμονται στις αρμόδιες μονάδες της Τράπεζας, όπως απαιτείται.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 15 Σεπτεμβρίου του 2020, όταν ιδρύθηκε η Επιτροπή και θα επανεξετάζεται τουλάχιστον ανά διετία και θα αναθεωρείται εάν κριθεί αναγκαίο, εκτός εάν σημαντικές αλλαγές στο ρόλο, τις αρμοδιότητες, την οργάνωση ή / και το κανονιστικό πλαίσιο απαιτούν νωρίτερη αναθεώρηση. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει για πρώτη φορά την απόδοσή της το 2021.

Κατά τη διάρκεια του 2020 και από την ίδρυσή της, η ΕΨΤΜ έχει συζητήσει κυρίως α) την τρέχουσα και επιθυμητή κατάσταση της Τράπεζας σχετικά με τις ψηφιακές τραπεζικές συναλλαγές, την τεχνολογία πληροφοριών, την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και τα θέματα ανθρώπινου δυναμικού/κουλτούρας και β) τις στρατηγικές φιλοδοξίες της πληροφορικής και της ψηφιακής τεχνολογίας και τους βασικούς παράγοντες και προϋποθέσεις για την επίτευξή τους.

5. Επιτροπές συνιστώμενες από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ούτε σχετική κανονιστική απαίτηση ούτε επιχειρηματική ανάγκη, ο Διευθύνων Σύμβουλος δεν έχει συστήσει επιτροπές σε επίπεδο HoldCo.

Αναφορικά με την Τράπεζα, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας συστήνει Επιτροπές προς υποβοήθηση του έργου του, όπως απαιτείται, για την εκτέλεση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του. Οι σημαντικότερες Επιτροπές συνιστώμενες από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο είναι η Διοικητική Επιτροπή (Executive Board), η Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΕΔΚ), η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού του Ομίλου, οι Κεντρικές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (I & II) και η Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee).

Διοικητική Επιτροπή¹⁰

⁹ Πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρέχονται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.eurobank.gr).

¹⁰ Πληροφορίες αναφορικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρατίθενται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.eurobank.gr).

Η Διοικητική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου όπως έχει διαμορφωθεί από την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Δ.Σ. της Τράπεζας. Η λειτουργία της Διοικητικής Επιτροπής υπόκειται στις διατάξεις του TRFA. Η Διοικητική Επιτροπή συστήνεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος διορίζει τα μέλη της. Η Διοικητική Επιτροπή συνεδριάζει σε εβδομαδιαία βάση ή όποτε κρίνεται απαραίτητο και τηρούνται πρακτικά. Επίσης, κατά περίπτωση και ανάλογα με το θέμα που συζητείται, μπορεί να προσκαλούνται και άλλα στελέχη του Ομίλου.

Η Διοικητική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, εάν τα μισά πλέον ενός εκ των μελών της είναι παρόντα ή αντιπροσωπευόμενα. Για τον καθορισμό του αριθμού των μελών της για την απαρτία, τυχόν κλάσματα δεν πρέπει να συνυπολογίζονται. Οι αποφάσεις της Διοικητικής Επιτροπής λαμβάνονται έγκυρα με απλή πλειοψηφία των παριστάμενων μελών. Η Διοικητική Επιτροπή ορίζει τον Γραμματέα της, ο οποίος αναφέρεται στο Group Company Secretariat και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών και των αποφάσεων όλων των συνεδριάσεων της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των παρόντων και παριστάμενων, των σχεδίων δράσης και των παρεπόμενων ενεργειών που απαιτούνται για την παρακολούθησή τους, καθώς και για την έκδοση αποσπασμάτων. Αποφάσεις, δράσεις και παρεπόμενες ενέργειες διανέμονται στις αρμόδιες Μονάδες της Τράπεζας, όπως απαιτείται. Ο κανονισμός Λειτουργίας της Διοικητικής Επιτροπής εγκρίνεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και αναθεωρείται όταν κρίνεται απαραίτητο.

Τα κύρια καθήκοντα και αρμοδιότητες της Διοικητικής Επιτροπής είναι να:

- διαχειρίζεται την υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου όπως έχει διαμορφωθεί από την ΕΣΣ, σύμφωνα με την καθοδήγηση του Δ.Σ. της Τράπεζας,
- συντάσσει τον ετήσιο προϋπολογισμό και το επιχειρηματικό σχέδιο. Η ΕΣΣ ανασκοπεί τα κύρια σημεία και τους στόχους που εμπεριέχονται σε αυτά, καθώς και τις σημαντικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και τις υποβάλλει για έγκριση στο Δ.Σ.,
- εγκρίνει θέματα σχετικά με τις στρατηγικές επιλογές του Ομίλου (π.χ. στρατηγικές συνεργασίες, αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, εκδόσεις μετατρέψιμων ομολογιακών και/ή προγράμματα έκδοσης χρέους, συγχωνεύσεις, εξαγορές ή πωλήσεις, το σχηματισμό κοινοπραξιών, σύσταση ή λύση εταιρειών ειδικού σκοπού, διανομή μερίσματος, τις λοιπές σημαντικές επενδύσεις ή από-επενδύσεις του Ομίλου¹¹ κ.λπ.) διασφαλίζοντας ότι είναι σύμφωνα με την στρατηγική του Ομίλου, εάν το θέμα υπό συζήτηση είναι χαμηλότερο από ή ίσο με € 40 εκατ. Στην περίπτωση όμως όπου:
 - α. το υπό συζήτηση θέμα υπερβαίνει τα € 40 εκατ.,
 - β. η απόφαση του Δ.Σ. είναι υποχρεωτική από το νόμο ή από συμβατικές δεσμεύσεις της Τράπεζας,
 - γ. κρίνεται αναγκαία από την ΕΣΣ, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα και τη φύση των στρατηγικών επιλογών υπό συζήτηση.τα θέματα αυτά θα πρέπει να εγκριθούν από το Δ.Σ. μετά από σχετική πρόταση της ΕΣΣ (σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της).
- εκτελεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με τις πολιτικές της Τράπεζας, τις Συμβάσεις Παροχής Υπηρεσιών (Service Level Agreements/SLAs) και Αντίστροφες Συμβάσεις Παροχής Υπηρεσιών (RSLAs), όπως έχουν εγκριθεί από τη Διοικητική Επιτροπή, τις επιτροπές του ΔΣ και το ΔΣ. Ειδικότερα, μετά την τροποποιημένη και επαναδιατυπωμένη SLA του Αυγούστου του 2020 μεταξύ Eurobank και Grivalia Management Company S.A., η Διοικητική Επιτροπή είναι υπεύθυνη:
 - ο να εγκρίνει οποιασδήποτε απόφαση απόκτησης οποιουδήποτε μεμονωμένου περιουσιακού στοιχείου που πρόκειται να ταξινομηθεί ως Grivalia Asset με τιμή κτήσης άνω των 10 εκατ. ευρώ και έως 40 εκατ. ευρώ, μετά από σύσταση της επιτροπής ακινήτων (ΕΑκ). Για περιουσιακά στοιχεία άνω των 40 εκατομμυρίων ευρώ, η απόφαση εγκρίνεται από το Δ.Σ. μετά από σύσταση της ΕΣΣ, η οποία θα έχει λάβει σύσταση από την ΕΑκ.
 - ο να εγκρίνει οποιαδήποτε απόφαση εκποίησης οποιουδήποτε μεμονωμένου περιουσιακού στοιχείου που έχει ταξινομηθεί ως Grivalia Asset ή περιλαμβάνεται στο ελληνικό χαρτοφυλάκιο Eurobank με λογιστική αξία άνω των 10 εκατομμυρίων ευρώ και έως 40 εκατομμύρια ευρώ, μετά από σύσταση της ΕΑκ. Για οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο με λογιστική αξία άνω των 40 εκατομμυρίων ευρώ, η απόφαση εγκρίνεται από το Δ.Σ. μετά από σύσταση της ΕΣΣ, η οποία θα έχει λάβει σύσταση από την ΕΑκ.
 - ο να εγκρίνει οποιαδήποτε απόφαση για εκποίηση ομάδας 10 περιουσιακών στοιχείων ή περισσότερων «Πώληση χαρτοφυλακίου» για την οποία η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια ευρώ και έως τα 40 εκατομμύρια ευρώ, μετά από σύσταση της επιτροπής ακινήτων. Για κάθε πώληση χαρτοφυλακίου για την οποία η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει τα 40 εκατομμύρια ευρώ, η απόφαση εγκρίνεται από το Δ.Σ. μετά από σύσταση της ΕΣΣ, η οποία θα έχει λάβει σύσταση από την ΕΑκ.
 - ο να εγκρίνει οποιαδήποτε απόφαση μίσθωσης περιουσιακού στοιχείου που έχει ταξινομηθεί ως Grivalia Asset και περιλαμβάνεται στο ελληνικό χαρτοφυλάκιο Eurobank, εκτός του Eurobank REO Χαρτοφυλακίου, ή (να εγκρίνει) η Eurobank να μισθώσει από τρίτο μέρος, για συμβόλαια μίσθωσης αξίας άνω των 300 χιλ. ευρώ το μήνα μετά από σύσταση της ΕΑκ.
- σε περίπτωση που η Στρατηγική Επιτροπή Ακίνητης Περιουσίας δεν μπορεί να λάβει ομόφωνη απόφαση για ένα θέμα, όπως περιγράφεται στον Κανονισμό Λειτουργίας της, το θέμα αυτό θα παραπέμπεται στη Διοικητική Επιτροπή ή στην ΕΣΣ, όπως απαιτείται.
- παρακολουθεί την απόδοση της κάθε επιχειρηματικής μονάδας και χώρας σε σχέση με τον προϋπολογισμό και εξασφαλίζει ότι λαμβάνονται τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα, όπου απαιτείται,
- λαμβάνει αποφάσεις για όλες τις σημαντικές πρωτοβουλίες του Ομίλου, που στοχεύουν στην αναμόρφωση του επιχειρηματικού και λειτουργικού μοντέλου, στην ενίσχυση της λειτουργικής αποδοτικότητας και του εξορθολογισμού του κόστους και στη βελτίωση της οργανωτικής και επιχειρηματικής δομής,

¹¹ Όπως περιγράφονται στην Πολιτική Από- επένδυσης (Divestment Policy)

- εξασφαλίζει τη διατήρηση επαρκούς συστήματος εσωτερικού ελέγχου,
- εξετάζει και εγκρίνει πολιτικές της Τράπεζας (εκτός από τις Πιστωτικές Πολιτικές οι οποίες εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ή/και την Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων ή/και την Επιτροπή Κινδύνων) που σχετίζονται με τις περιοχές ευθύνης της και/ή που έχουν καθοριστική σημασία για την Τράπεζα, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά και όχι περιοριστικά των πολιτικών που εγκρίνονται από το Δ.Σ. σύμφωνα με το TRFA,
- εξετάζει την απόδοση της κάθε Επιτροπής ή / και προσώπων στους οποίους έχει εκχωρηθεί μέρος των αρμοδιοτήτων της, όπως έχουν εγκριθεί,
- εξασφαλίζει την επάρκεια της διακυβέρνησης, των διαδικασιών και των συστημάτων του Σχεδίου Εξυγίανσης (Resolution Planning)
- προσλαμβάνει εξωτερικές εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων, κατά την απόλυτη κρίση της, και εγκρίνει τις αμοιβές και τους όρους απασχόλησης τους, σύμφωνα με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας,
- προσλαμβάνει συμβούλους επενδυτικών τραπεζών, κατά την απόλυτη κρίση της και εγκρίνει τις αμοιβές και τους όρους απασχόλησης τους, σύμφωνα με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας, όπου απαιτείται.

Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων¹²

Η Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΕΔΚ) επιβλέπει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας. Η ΕΕΔΚ διασφαλίζει ότι οι σημαντικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και τίθενται άμεσα υπόψη της Ε.Κ., καθώς και ότι οι ισχύουσες πολιτικές και διαδικασίες είναι επαρκείς για την ορθή διαχείριση των κινδύνων και τη συμμόρφωση της Τράπεζας με τις εποπτικές απαιτήσεις. Τα μέλη της ΕΕΔΚ θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν, να αξιολογούν και να διαχειρίζονται όλους τους τύπους κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η ΕΕΔΚ:

- παρακολουθεί το προφίλ κινδύνων της Τράπεζας και των θυγατρικών της έναντι της καθορισμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνων και εξετάζει προτεινόμενες τροποποιήσεις του πλαισίου διάθεσης ανάληψης κινδύνων,
- εξετάζει και εγκρίνει τη μεθοδολογία, τις παραμέτρους και τα αποτελέσματα του προγράμματος Stress Testing της Τράπεζας,
- καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης, τα οποία παρουσιάζονται και συζητούνται στη Διοικητική Επιτροπή και στη συνέχεια υποβάλλονται στην Ε.Κ. για έγκριση και διατηρεί ανά πάσα στιγμή προληπτική προσέγγιση στη διαχείριση κινδύνων, επιβλέπει, αξιολογεί και διευθετεί τα θέματα που έχει αναλάβει, παρακολουθεί το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των πολιτικών κινδύνου, και ενημερώνει την Ε.Κ. σχετικά με το προφίλ κινδύνου του Ομίλου,
- βοηθά την Ε.Κ. στον καθορισμό των αρχών και μεθοδολογιών διαχείρισης κινδύνων διασφαλίζοντας ότι το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου περιλαμβάνει διαδικασίες για την αναγνώριση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και την αναφορά του τρέχοντος προφίλ κινδύνων έναντι της καθορισμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνων.

Οι αρμοδιότητες της ΕΕΔΚ δεν έρχονται σε σύγκρουση με τις αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή Risk Management Ομίλου ή τις αρμοδιότητες της Γενικής Διεύθυνσης Risk Management που αφορούν στη διακυβέρνηση διαχείρισης κινδύνων, όπως αυτές προβλέπονται στο TRFA και στην Πράξη Διοικητή της ΤτΕ υπ' αριθμ. 2577/2006. Ο Διευθύνων Σύμβουλος προεδρεύει της ΕΕΔΚ, ενώ ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου (GCRO) είναι ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής. Οι προαναφερθέντες έχουν την ευθύνη να παραπέμπουν τους σημαντικούς κινδύνους και τα σημαντικά θέματα στην Ε.Κ. και να ενημερώνουν σχετικά τη Διοικητική Επιτροπή σε περιοδική βάση.

Η ΕΕΔΚ βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν τα μισά τουλάχιστον από τα μέλη της συν ένα, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου, είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται. Επιλεγμένοι συμμετέχοντες δύναται να προσκληθούν στις συνεδριάσεις της ΕΕΔΚ, όταν τα θέματα για συζήτηση εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους ή όταν αυτοί διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία για να συμμετάσχουν εποικοδομητικά. Τα τελικά πρακτικά των συνεδριάσεων της ΕΕΔΚ διανέμονται στα μέλη της Ε.Κ., της ΕΣΣ και της Διοικητικής Επιτροπής, όπως αυτά συντάσσονται από τον γραμματέα και εγκρίνονται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Εν συνέχεια, αποσπάσματα των αποφάσεων και των ενεργειών που έχουν δρομολογηθεί δίνονται στη Διοίκηση, στην ΕΣΣ ή/και στη Διοικητική Επιτροπή, όπως απαιτείται.

Οι αποφάσεις της ΕΕΔΚ λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία και σε περίπτωση ισοψηφίας, ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος σε περίπτωση απουσίας του προέδρου, έχει την αποφασιστική ψήφο. Η γνώμη της μειοψηφίας καταγράφεται στα πρακτικά της συνεδρίασης κάθε φορά που δεν λαμβάνεται ομόφωνη απόφαση της ΕΕΔΚ και η Ε.Κ. ενημερώνεται αναλόγως.

Οι αλλαγές στον Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΕΔΚ, επανεξετάζονται από την ΕΕΔΚ κατ' ελάχιστο κάθε δύο (2) χρόνια και αναθεωρείται αν κριθεί απαραίτητο, εκτός και αν σημαντικές αλλαγές στη σύνθεση, τον ρόλο, τις αρμοδιότητες, την οργάνωση και/ή τις κανονιστικές απαιτήσεις επιβάλλουν νωρίτερα αναθεώρηση και εγκρίνεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Επιπλέον, ο Κανονισμός Λειτουργίας της ΕΕΔΚ υποβάλλεται στην Ε.Κ. με σκοπό την ενημέρωση των μελών της.

Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού του Ομίλου¹³

¹² Σχετική πληροφόρηση αναφορικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρατίθενται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.eurobank.gr).

¹³ Σχετική πληροφόρηση αναφορικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρατίθενται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.eurobank.gr).

Η πρωταρχική αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού Ομίλου (G-ALCO) είναι i) να εξετάζει, εγκρίνει, διαμορφώνει, εφαρμόζει και ελέγχει ως αρμόζει α) τις στρατηγικές και πολιτικές χρηματοδότησης και ρευστότητας του Ομίλου, β) τις κατευθυντήριες οδηγίες επιτοκίων και τις πολιτικές επιτοκίου κινδύνου του Ομίλου, γ) τις κεφαλαιακές επενδύσεις του Ομίλου, καθώς και την έκθεσή τους σε συναλλαγματικό κίνδυνο και τις στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου και δ) τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες ή/και επενδύσεις του Ομίλου που έχουν σημαντική επίδραση στο προφίλ κινδύνων αγοράς και ρευστότητας της Τράπεζας, ii) να εγκρίνει σε πρώτο στάδιο και να προτείνει στην Ε.Κ. για τελική έγκριση τα εκάστοτε όρια χωρών (δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην έγκριση / παρακολούθηση των ορίων χωρών όπου ο Όμιλος/η Eurobank έχει στρατηγική παρουσία) και iii) να εγκρίνει ή να προτείνει, ως αρμόζει, αλλαγές στις πολιτικές αυτές ώστε να συνάδουν με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και τα επίπεδα έκθεσης όπως ορίζονται από την Ε.Κ. και τη Διοίκηση, ενώ παράλληλα να συμμορφώνεται με το πλαίσιο που έχουν θέσει οι ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές.

Η G-ALCO συνεδριάζει μια φορά το μήνα ή/και οποτεδήποτε κρίνεται αναγκαίο. Άλλα στελέχη του Ομίλου, ανάλογα με το υπό συζήτηση θέμα, ενδέχεται να προσκληθούν και να παραβρεθούν όπως απαιτείται.

Η απαιτούμενη απαρτία για να είναι οι συνεδριάσεις της G-ALCO έγκυρες έχει προσδιοριστεί στα έξι μέλη. Προκειμένου να υπάρχει απαρτία απαιτείται η παρουσία του Προέδρου της και κατ' ελάχιστο τριών (3) μελών της ΕΣΣ. Οι αποφάσεις στα θέματα λαμβάνονται κατά πλειοψηφία και επικοινωνούνται στις εμπλεκόμενες/επηρεαζόμενες επιχειρηματικές μονάδες, ενώ τηρούνται πρακτικά των συνεδριάσεων από το Γραμματέα της Επιτροπής και διανέμονται στα μέλη της G-ALCO, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Πρόεδρο και τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό.

Κεντρικές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων - ΚΕΠ (Central Credit Committees)

Κεντρική Επιτροπή Πιστοδοτήσεων I

Ο βασικός σκοπός της Κεντρικής Επιτροπής Πιστοδοτήσεων I (ΚΕΠ I) είναι να διασφαλίσει αντικειμενική αξιολόγηση για όλο το Ελληνικό χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών εξυπηρετούμενων δανείων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Εγχειρίδιο Πιστοδοτικής Πολιτικής για τα εξυπηρετούμενα ανοίγματα (Credit Policy Manual) και στο Πλαίσιο Διάθεσης για Ανάλυση Κινδύνου της Τράπεζας (Risk Appetite Framework), έτσι ώστε ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος να καταλήγει σε ικανοποιητική απόδοση με παράλληλη διατήρηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Στην ΚΕΠ I προεδρεύει ένα ανεξάρτητο Στέλεχος σε σχέση με το Business and Risk , συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά την εβδομάδα και τηρούνται πρακτικά όλων των συνεδριάσεων. Οι αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα. Σε περίπτωση μη ομόφωνης απόφασης, το αίτημα παραπέμπεται από τον Πρόεδρο στο επόμενο (ανώτερο) εγκριτικό κλιμάκιο, του οποίου η απόφαση θα πρέπει να είναι ομόφωνη. Σε περίπτωση μη επίτευξης ομοφωνίας, η τελική απόφαση θα πρέπει να ληφθεί από την Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων κατά πλειοψηφία.

Η κύρια αρμοδιότητα της ΚΕΠ I είναι να αξιολογεί και να εγκρίνει όλα τα πιστοδοτικά αιτήματα του ελληνικού επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων με συνολικό άνοιγμα άνω των €50 εκατ. και μη εξασφαλισμένων δανείων με συνολικό άνοιγμα άνω των €35 εκατ. Για κάθε συνολικό άνοιγμα που υπερβαίνει τα €75 εκατ. και μη εξασφαλισμένο άνοιγμα που υπερβαίνει τα €50 εκατ., απαιτείται η επιπρόσθετη έγκριση του Γενικού Διευθυντή Risk Management Ομίλου, ενώ για κάθε συνολικό άνοιγμα που υπερβαίνει τα €150 εκατ. και μη εξασφαλισμένο άνοιγμα που υπερβαίνει τα €100 εκατ., απαιτείται η επιπρόσθετη έγκριση του Διευθύνοντος Συμβούλου. Επιπλέον, για κάθε άνοιγμα που υπερβαίνει το 10% των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας, απαιτείται επιπρόσθετη έγκριση από την Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Ακολούθως, η συναίνεση του ΤΧΣ είναι απαραίτητη, ενώ η τελική έγκριση δίνεται από την Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee).

Κεντρική Επιτροπή Πιστοδοτήσεων II

Ο βασικός σκοπός της Κεντρικής Επιτροπής Πιστοδοτήσεων II (ΚΕΠ II) είναι ίδιος με αυτόν της ΚΕΠ I αλλά για μικρότερα ανοίγματα.

Η ΚΕΠ II συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά την εβδομάδα και τηρούνται πρακτικά όλων των συνεδριάσεων. Οι αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα. Σε περίπτωση μη ομόφωνης απόφασης, το αίτημα παραπέμπεται από τον Πρόεδρο στο επόμενο (ανώτερο) εγκριτικό κλιμάκιο.

Η κύρια αρμοδιότητα της ΚΕΠ II είναι να αξιολογεί και να εγκρίνει όλα τα πιστοδοτικά αιτήματα του Ελληνικού επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων με συνολικό άνοιγμα από €20 εκατ. μέχρι €50 εκατ. και μη εξασφαλισμένων δανείων με συνολικό άνοιγμα από €10 εκατ. μέχρι €35 εκατ. και ανοίγματα λιανικής με συνολικό άνοιγμα από €3 εκατ.

Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee) ¹⁴

Η Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (ΕΔΠΔ) συνιστάται σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) με αριθμό 42/30.5.2014. Ο κύριος σκοπός της ΕΔΠΔ είναι να ενεργεί

¹⁴ Σχετική πληροφόρηση αναφορικά με την τρέχουσα σύνθεση της Επιτροπής και σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών της παρατίθενται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.eurobank.gr).

ως ανεξάρτητος φορέας εποπτείας, παρακολουθώντας στενά το χαρτοφυλάκιο προβληματικών δανείων της Τράπεζας και την εκτέλεση της στρατηγικής διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPE Management Strategy). Η σύνθεση της Επιτροπής και ο Κανονισμός Λειτουργίας της εγκρίνονται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το μήνα ή/και όποτε απαιτείται, εάν παρίστανται η πλειοψηφία των μελών, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία, τηρούνται πρακτικά και κυκλοφορούν όπως ορίζεται. Ο πρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο. Η ΕΔΠΔ ενημερώνει το Δ.Σ. ή τις αρμόδιες επιτροπές του για τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της, τουλάχιστον ανά τρίμηνο. Η ΕΔΠΔ συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου προκειμένου να αναπτύξει και να ευθυγραμμιστεί πλήρως με τις κατάλληλες μεθοδολογίες που εφαρμόζονται για την αξιολόγηση των κινδύνων που ενυπάρχουν σε κάθε τύπο modification and delinquency bucket, ανά χαρτοφυλάκιο. Οι εκθέσεις της ΕΔΠΔ προς το Δ.Σ. ή τις αρμόδιες επιτροπές του, υποβάλλονται επίσης στη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου.

Βασικές αρμοδιότητες της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, είναι οι ακόλουθες:

- η κεντροποιημένη επεξεργασία όλων των εσωτερικών αναφορών της λειτουργίας διαχείρισης των προβληματικών δανείων, με βάση τις διατάξεις της υπ' αριθ. 42/30.5.2014 Π.Ε.Ε της ΤτΕ και των τροποποιήσεών της,
- η έγκριση των διαθέσιμων τύπων ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης ανά υποχαρτοφυλάκιο δανείων και η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους μέσω κατάλληλων δεικτών απόδοσης,
- η διαμόρφωση και τεκμηρίωση των κριτηρίων σύμφωνα με τα οποία θα εξετάζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα ("sustainability") εκάστου τύπου ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης (ανάπτυξη και χρήση ειδικών δενδρογραμμάτων – "decision trees")
- ο καθορισμός των παραμέτρων και το εύρος αρμοδιοτήτων των οργάνων και στελεχών που εμπλέκονται στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας και καταλληλότητας του προτεινόμενου τύπου ρύθμισης και στην μετέπειτα παρακολούθηση της σχετικής εφαρμογής,
- ο σχεδιασμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση (σε συνεργασία με τις επιχειρησιακές μονάδες) των πιλοτικών προγραμμάτων ρυθμίσεων
- η παρακολούθηση και επίβλεψη καθώς και η παροχή υποστήριξης και τεχνογνωσίας στη διαχείριση των προβληματικών δανείων των θυγατρικών Τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό.

6. Ελεγκτικές Μονάδες

Ως μέρος του συνολικού της συστήματος εσωτερικών ελέγχων, η HoldCo έχει θεσπίσει μία σειρά εξειδικευμένων ελεγκτικών μονάδων, των οποίων η κύρια ευθύνη είναι να λειτουργούν ως ανεξάρτητοι ελεγκτικοί μηχανισμοί, ενισχύοντας έτσι τη δομή ελέγχου του HoldCo. Οι πιο σημαντικές λειτουργίες και οι βασικές τους ευθύνες περιγράφονται παρακάτω.

6.1 Εσωτερικός Έλεγχος

Eurobank Holdings

Ο Εσωτερικός Έλεγχος (ΕΕ) είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική διαβιβαιωτική και συμβουλευτική μονάδα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες της Eurobank Holdings. Ο ΕΕ έχει επαρκή οργανωτική δομή και κατάλληλους πόρους προκειμένου να διασφαλίσει ότι μπορεί να εκπληρώσει τον ρόλο και τις αρμοδιότητες του.

Ο ΕΕ διατηρεί επίσης ένα πρόγραμμα διασφάλισης ποιότητας και βελτίωσης, το οποίο καλύπτει όλες τις πτυχές του ΕΕ, για να εξασφαλίσει τη συνεπή εφαρμογή της μεθοδολογίας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα (IIA Standards).

Προκειμένου να διαφυλαχθεί η ανεξαρτησία του, ο ΕΕ αναφέρεται λειτουργικά στην Επιτροπή Ελέγχου και διοικητικά στο Διευθύνοντα Σύμβουλο. Το Δ.Σ. έχει αναθέσει την ευθύνη για την παρακολούθηση της δραστηριότητας του ΕΕ στην Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας. Ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου διορίζεται από την Επιτροπή Ελέγχου, η οποία και αξιολογεί την απόδοσή του.

Ο σκοπός του ΕΕ είναι να ενισχύει και να προστατεύει την οργανωτική αξία διαβιβαιώνοντας, συμβουλευόντας και προβλέποντας με αντικειμενικότητα και με βάση την αξιολόγηση κινδύνων (risk based). Οι βασικές διαβιβαιωτικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες του ΕΕ είναι:

- να παρέχει εύλογη διασφάλιση, υπό τη μορφή ανεξάρτητης γνώμης, ως προς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της HoldCo. Ο ΕΕ έχει πρόγραμμα ελέγχων και προϋπολογισμό που εγκρίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου. Ο ΕΕ διασφαλίζει την ύπαρξη ενός προγράμματος ελέγχων που βασίζεται στην αξιολόγηση κινδύνων (risk based) και προτεραιοτήτων που είναι εναρμονισμένες με το σχέδιο στρατηγικής της HoldCo καθώς και συμμόρφωση με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις,
- να βοηθά τη Διοίκηση στην πρόληψη και τον εντοπισμό της απάτης ή υπεξαίρεσης (αντιδεοντολογικές πρακτικές)
- να βοηθά τη Διοίκηση στην ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου μέσα από τη διατύπωση συστάσεων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών και τη βελτίωση των υφιστάμενων πολιτικών και διαδικασιών,
- να παρακολουθεί συστηματικά και να διασφαλίζει ότι λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίηση των συστάσεων του ελέγχου εντός των συμφωνηθεισών ημερομηνιών,
- να συμμετέχει σε έργα της HoldCo με συμβουλευτική και διαβιβαιωτική ιδιότητα.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου (ΓΔΕΕ) είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική μονάδα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών. Η ΓΔΕΕ έχει επαρκή οργανωτική δομή και κατάλληλους πόρους προκειμένου να διασφαλίσει ότι μπορεί να εκπληρώσει τον ρόλο και τις αρμοδιότητες της.

Η ΓΔΕΕ απαρτίζεται από τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit Sector), τη Διεύθυνση Forensic Audit Division, τη Διεύθυνση International Audit και τη Διεύθυνση Business Monitoring and Organizational Support. Στη ΓΔΕΕ ανήκει επίσης η μονάδα Quality Assurance, η οποία αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον εσωτερικό έλεγχο Ομίλου και τη συμμόρφωση με τα Διεθνή Πρότυπα (IIA Standards). Η μονάδα αυτή λειτουργεί ως Centre of Excellence for Audit Standards & Methodology, ενεργεί ως σύμβουλος της ΓΔΕΕ σε θέματα που σχετίζονται με τη βελτίωση της ποιότητας και τη μεθοδολογία.

Προκειμένου να διαφυλαχθεί η ανεξαρτησία της, η ΓΔΕΕ αναφέρεται λειτουργικά στην Επιτροπή Ελέγχου και διοικητικά στο Διευθύνοντα Σύμβουλο. Το Δ.Σ. έχει αναθέσει την ευθύνη για την παρακολούθηση της δραστηριότητας της ΓΔΕΕ στην Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας. Ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου διορίζεται από την Επιτροπή Ελέγχου, η οποία και αξιολογεί την απόδοσή του.

Οι βασικές διαβεβαιωτικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες της ΓΔΕΕ είναι:

- να παρέχει εύλογη διασφάλιση, υπό τη μορφή ανεξάρτητης γνώμης, ως προς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών της. Προκειμένου να διαμορφώσει μια γνώμη, η ΓΔΕΕ καταρτίζει και εκτελεί ένα πρόγραμμα ελεγκτικών εργασιών (βάσει της αξιολόγησης κινδύνου του ελεγκτικού κόσμου),
- να βοηθά και να παρέχει συμβουλές στη Διοίκηση για την πρόληψη και τον εντοπισμό της απάτης ή υπεξαίρεσης ή αντιδεοντολογικών πρακτικών και να αναλαμβάνει ειδικά έργα όποτε απαιτείται,
- να βοηθά τη Διοίκηση στην ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου μέσα από τη διατύπωση συστάσεων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών και τη βελτίωση των υφιστάμενων πολιτικών και διαδικασιών,
- να παρακολουθεί συστηματικά και να διασφαλίζει ότι λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίηση των συστάσεων του ελέγχου εντός των συμφωνηθεισών ημερομηνιών,
- εκτελεί οποιαδήποτε άλλα ειδικά καθήκοντα που απαιτούνται από τις Εποπτικές Αρχές ή/και συμμετέχει σε έργα σε ολόκληρη την τράπεζα που αναλαμβάνει η Τράπεζα,
- να συμμετέχει σε έργα της Τράπεζας με συμβουλευτική και διαβεβαιωτική ιδιότητα,
- αξιολογεί την απόδοση των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου, οι οποίες έχουν άμεση γραμμή αναφοράς στην ΓΔΕΕ.

6.2 Διαχείριση Κινδύνου

Eurobank Holdings

Ως μέρος του συνολικού της συστήματος εσωτερικών ελέγχων, η HoldCo έχει συνάψει Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών (Service Level Agreement/SLA) με την Eurobank προκειμένου να λάβει υποστηρικτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε όλους τους τομείς διαχείρισης κινδύνων (πιστωτικοί κίνδυνοι, αγορά, ρευστότητα και λειτουργικοί κίνδυνοι) που αναλαμβάνει ο Όμιλος. Οι πιο σημαντικές υπηρεσίες που παρέχονται μέσω της προαναφερόμενης SLA περιγράφονται παρακάτω.

- Παροχή συμβουλών σε σχέση με:
 - Αναγνώριση, εκτίμηση και παρακολούθηση πιστωτικού κινδύνου,
 - Διασφάλιση της πολιτικής και των οδηγιών (στρατηγική και προϊόντα) που προτείνουν οι υπεύθυνες μονάδες και οι Servicers είναι σύμφωνες με τις ισχύουσες οδηγίες και τις κανονιστικές οδηγίες πιστωτικής πολιτικής
 - Τυποποίηση διαδικασιών και κατευθυντήριων γραμμών
 - Συμμετοχή σε επιτροπές διαβούλευσης συστημικών τραπεζών
 - Αξιολόγηση νέων προϊόντων αναδιάρθρωσης και πρωτοβουλίες πριν από την υποβολή στην ΕΔΠΔ ή την έγκριση
- Συντονισμός των σχετικών ρυθμιστικών αναφορών με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPE)
- Παροχή στοιχείων για υποβολή στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό και Ζετές επιχειρηματικό σχέδιο, μηνιαία πραγματικά δεδομένα MIS (συμπεριλαμβανομένων ελληνικών και διεθνών θυγατρικών),
- Παροχή συμβουλών σχετικά με τον προσδιορισμό, την υποστήριξη/συμβουλή, την καταγραφή και την αξιολόγηση των κινδύνων ρευστότητας και την οικονομική παρακολούθηση,
- Παροχή συμβουλών στον προσδιορισμό, την αξιολόγηση, την καταγραφή και την παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων (π.χ. RCSA, σύλληψη συμβάντων, εξωτερική ανάθεση κ.λπ.)

Eurobank

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου (ΓΔΔΚ) με επικεφαλής τον Γενικό Διευθυντή Risk Management Ομίλου (Group Chief Risk Officer - GCRO), λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρηματικές μονάδες και έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου αγοράς, του κινδύνου ρευστότητας και του λειτουργικού κινδύνου που αναλαμβάνεται από τον Όμιλο.

Η ΓΔΔΚ Ομίλου αποτελείται από τη Γενική Διεύθυνση Πίστης Ομίλου, τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου Ομίλου, τον Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου, τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών & Αντισυμβαλλομένων Ομίλου, τον Τομέα Λειτουργικών Κινδύνων Ομίλου, τον Τομέα Επικύρωσης & Διαχείρισης Υποδειγμάτων Ομίλου, τη Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού & Λειτουργιών της ΓΔΔΚ Ομίλου, το Τμήμα Ανάλυσης Κινδύνων και τη Διεύθυνση Εποπτικών Σχέσεων & Σχεδιασμού Εξυγίανσης¹⁵.

Ο GCRO λειτουργεί ως κεντρικό σημείο αναφοράς για τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου και έχει την ευθύνη για την ανάπτυξη του πλαισίου για τη διάθεση ανάληψης κινδύνων, καθώς και για την επίβλεψη και τον συντονισμό της ανάπτυξης και της εφαρμογής επαρκών πολιτικών μέτρησης και διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου αγοράς, του κινδύνου ρευστότητας και του λειτουργικού κινδύνου.

Ο GCRO εξετάζει τις πιστωτικές πολιτικές, όπως ετοιμάζονται από τις αρμόδιες μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης, πριν από την υποβολή τους για τελική έγκριση στην Ε.Κ. ή στο Δ.Σ. και επιβλέπει την ορθή εφαρμογή τους. Ο GCRO ενημερώνει έγκαιρα την Ε.Κ. για τυχόν αποκλίσεις από την πιστωτική πολιτική ή πιθανά θέματα που έρχονται σε αντίθεση με την εγκεκριμένη στρατηγική κινδύνων και την διάθεση ανάληψης κινδύνων.

Ο GCRO είναι υπεύθυνος να παρέχει στην Ε.Κ., σε μηνιαία βάση, επαρκή πληροφόρηση ούτως ώστε η τελευταία να έχει τη δυνατότητα να εποπτεύει κατάλληλα και να ενημερώνει το Δ.Σ. για θέματα σχετικά με την έκθεση / το προφίλ κινδύνων και τη μελλοντική στρατηγική σχετικά με τους κινδύνους. Επιπλέον, ο GCRO επιβλέπει τη συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα όρια της διάθεσης για ανάληψη κινδύνων και επικοινωνεί στην Ε.Κ. τη συμμόρφωση με τα εν λόγω όρια καθώς και τις τυχόν αποκλίσεις που προκύπτουν.

Η Eurobank έχει σαφείς στόχους διαχείρισης κινδύνων και μια καλά εδραιωμένη στρατηγική για την υλοποίησή τους μέσω βασικών διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων. Σε στρατηγικό επίπεδο, οι στόχοι της διαχείρισης κινδύνων είναι:

- Αναγνώριση όλων των σημαντικών κινδύνων της Τράπεζας,
- Διασφάλιση ότι το επιχειρηματικό σχέδιο είναι σύμφωνο με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων της Τράπεζας,
- Βελτιστοποίηση της σχέσης κινδύνου / απόδοσης στη λήψη αποφάσεων, επιβεβαιώνοντας ότι αυτές λαμβάνονται όσο το δυνατόν γίνεται σε συνεργασία με τις επιχειρηματικές μονάδες και διασφαλίζοντας συγχρόνως την ύπαρξη ενός ανεξάρτητου ελεγκτικού μηχανισμού,
- Διασφάλιση ότι τα πλάνα επιχειρηματικής ανάπτυξης υποστηρίζονται επαρκώς από αποτελεσματικές υποδομές διαχείρισης κινδύνων,
- Διαχείριση του προφίλ κινδύνου με τρόπο που θα διασφαλιστεί ότι η επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων είναι εφικτή ακόμα και υπό δυσμενείς επιχειρηματικές συνθήκες,
- Υποστήριξη των ανώτερων διευθυντικών στελεχών με σκοπό τη βελτίωση του ελέγχου και του συντονισμού της ανάληψης κινδύνων σε όλες τις επιχειρηματικές μονάδες,
- Ενσωμάτωση της διαχείρισης των κινδύνων στην κουλτούρα και τις υπάρχουσες διαδικασίες της Τράπεζας και ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων σε όλη την Τράπεζα.
- Παροχή του πλαισίου, των διαδικασιών και των κατευθυντήριων γραμμών προκειμένου να είναι δυνατή από όλους τους εργαζομένους η διαχείριση κινδύνων στις περιοχές ενασχόλησής τους, σε όλες τις επιχειρηματικές μονάδες,
- Παροχή συμβουλών και υποστήριξη της Eurobank Holdings στη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με τη Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών (Service Level Agreement/SLA) μεταξύ της Eurobank Holdings και της Eurobank.

6.3 Compliance

Eurobank Holdings

Η Κανονιστική Συμμόρφωση της Eurobank Holdings έχει συσταθεί με την έγκριση του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου. Λειτουργεί ως μόνιμη και ανεξάρτητη μονάδα από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Eurobank Holdings, ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Για να διασφαλίσει την ανεξαρτησία της, έχει γραμμή αναφοράς στην Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας και για διοικητικά θέματα στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

Αποστολή της Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι να προάγει εντός της Eurobank Holdings της μια εταιρική κουλτούρα, η οποία ενθαρρύνει τη δεοντολογική συμπεριφορά και τη δέσμευση για συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο καθώς και με τα διεθνή πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης.

Ο κύριος σκοπός της Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Eurobank Holdings είναι η διασφάλιση ενός επαρκούς συστήματος εσωτερικών ελέγχων το οποίο της επιτρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με το σύνολο των ηθικών αξιών που περιέχονται στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησής της και σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς και εσωτερικές πολιτικές. Ειδικότερα, η Κανονιστική Συμμόρφωση Ομίλου είναι υπεύθυνη να:

- συμβουλεύει το Δ.Σ. και τη Διοίκηση σχετικά με τη συμμόρφωση της Eurobank Holdings με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και να διασφαλίζει τη διαρκή ενημέρωσή τους για τις εξελίξεις,
- εκδίδει, όποτε είναι απαραίτητο, πολιτικές, διαδικασίες και άλλα έγγραφα όπως εσωτερικούς κανονισμούς δεοντολογίας, με σκοπό την παροχή καθοδήγησης στο προσωπικό σχετικά με την κατάλληλη εφαρμογή των νόμων, κανόνων και προτύπων,
- υποστηρίζει τις επιχειρηματικές μονάδες στην ανάπτυξη και την εφαρμογή ρυθμιστικών πολιτικών και διαδικασιών,
- εξετάζει πελάτες, προϊόντα και υπηρεσίες Υψηλού Κινδύνου και να συμβουλεύει για τους πιθανούς κινδύνους συμμόρφωσης και τον περιορισμό τους,

- διασφαλίζει ότι το προσωπικό είναι επαρκώς εκπαιδευμένο σε θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης. Παρέχει καθοδήγηση για την εφαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων στην πράξη,
- υποστηρίζει και εξετάζει τη συμμόρφωση, εάν απαιτείται, τη διαχείριση επιχειρησιακών γραμμών σχετικά με την πληρότητα και την ακρίβεια των δραστηριοτήτων διαχείρισης του κινδύνου κανονιστικής συμμόρφωσης,
- παρακολουθεί και ελέγχει αν το προσωπικό εφαρμόζει αποτελεσματικά τις εσωτερικές διαδικασίες που αποσκοπούν στην επίτευξη συμμόρφωσης με τις κανονιστικές διατάξεις
- παρακολουθεί τη συμμόρφωση του προσωπικού με τις εσωτερικές πολιτικές και τον «Κώδικα Δεοντολογίας και Ηθικής» ή / και ενδείξεις απάτης
- παρακολουθεί την έγκαιρη υποβολή των εκθέσεων προς τις Εποπτικές Αρχές και να αναφέρει στην Επιτροπή Ελέγχου τυχόν καθυστερήσεις και πρόστιμα από πιθανές παραβιάσεις των κανονισμών,
- εκπληρώνει τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο και να συνεργάζεται με τις Εποπτικές Αρχές και τους εξωτερικούς φορείς.

Eurobank

Η Κανονιστική Συμμόρφωση Ομίλου έχει συσταθεί με την έγκριση του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου. Λειτουργεί ως μόνιμη και ανεξάρτητη μονάδα από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Τράπεζας, ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Για να διασφαλίσει την ανεξαρτησία της, έχει γραμμή αναφοράς στην Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας και για διοικητικά θέματα στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

Ο σκοπός της Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι να προάγει εντός της Τράπεζας και των θυγατρικών της μια εταιρική κουλτούρα η οποία ενθαρρύνει τη δεοντολογική συμπεριφορά μέσω της ακεραιότητας και τη δέσμευση για συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο καθώς και με τα διεθνή πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης.

Η κύρια αρμοδιότητα της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου είναι η διασφάλιση ενός επαρκούς συστήματος εσωτερικών ελέγχων το οποίο του επιτρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με το σύνολο των ηθικών αξιών όπως αυτές ορίζονται στον «Κώδικα Δεοντολογίας και Ηθικής» και σε συμμόρφωση με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, τις εσωτερικές πολιτικές και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Ειδικότερα, η Κανονιστική Συμμόρφωση Ομίλου είναι υπεύθυνη να:

- συμβουλεύει το Δ.Σ. και τη Διοίκηση σχετικά με τη συμμόρφωση της Τράπεζας με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και να διασφαλίζει τη διαρκή ενημέρωσή τους για τις εξελίξεις,
- εκδίδει πολιτικές, διαδικασίες και άλλα έγγραφα με σκοπό την παροχή καθοδήγησης στο προσωπικό σχετικά με την κατάλληλη εφαρμογή των νόμων, κανόνων και προτύπων,
- υποστηρίζει τις επιχειρηματικές μονάδες στην ανάπτυξη και την εφαρμογή ρυθμιστικών πολιτικών και διαδικασιών,
- διασφαλίζει ότι το προσωπικό είναι επαρκώς εκπαιδευμένο και ενημερώνεται συνεχώς σε θέματα συμμόρφωσης, σχεδιάζοντας εκπαιδευτικά προγράμματα και συνεργαζόμενο με τη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού (HR) για την υλοποίησή τους. Παρέχει καθοδήγηση για την εφαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων στην πράξη,
- αναπτύσσει ένα ισχυρό πλαίσιο αναγνώρισης και αξιολόγησης των κινδύνων συμμόρφωσης. Υποστηρίζει και εξετάζει τη συμμόρφωση, εάν απαιτείται, τη διαχείριση επιχειρησιακών γραμμών σχετικά με την πληρότητα και την ακρίβεια των δραστηριοτήτων διαχείρισης του κινδύνου κανονιστικής συμμόρφωσης
- παρακολουθεί και ελέγχει αν το προσωπικό εφαρμόζει αποτελεσματικά τις εσωτερικές διαδικασίες που αποσκοπούν στην επίτευξη συμμόρφωσης με τις κανονιστικές διατάξεις. Παράλληλα, να κάνει αναφορές σχετικά με ενδεχόμενες παραβιάσεις και απαιτούμενες βελτιώσεις και να παρακολουθεί την εφαρμογή τους,
- εξετάζει τους λογαριασμούς του προσωπικού με σκοπό την παρακολούθηση της συμμόρφωσης του με τις εσωτερικές πολιτικές και τον κώδικα δεοντολογίας και τον εντοπισμό ενδείξεων απάτης,
- παρακολουθεί την έγκαιρη υποβολή των εκθέσεων προς τις Εποπτικές Αρχές και να αναφέρει στην Επιτροπή Ελέγχου τυχόν καθυστερήσεις και πρόστιμα από πιθανές παραβιάσεις των κανονισμών,
- εκπληρώνει τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο και να συνεργάζεται με τις Εποπτικές Αρχές και τους εξωτερικούς φορείς.
- εποπτεύει, παρακολουθεί, συντονίζει και αξιολογεί τις δραστηριότητες των Υπεύθυνων Κανονιστικής Συμμόρφωσης των τοπικών και διεθνών θυγατρικών της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τα κανονιστικά πρότυπα του Ομίλου.

Το πεδίο των δραστηριοτήτων της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ομίλου καλύπτει τα ακόλουθα κανονιστικά θέματα:

- το Οικονομικό Έγκλημα, συμπεριλαμβανομένων των νόμων και των κανονισμών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της νομοθεσίας κατά της φοροδιαφυγής. Το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει την παροχή έγκαιρων και ορθών απαντήσεων στα αιτήματα των Εποπτικών και Δικαστικών Αρχών για την άρση του τραπεζικού απορρήτου ή τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, καθώς και τη συνεργασία μαζί τους προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο τους. Το Δ.Σ. διορίζει το Αρμόδιο Διευθυντικό Στέλεχος για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες καθώς και τον/την Αναπληρωτή του,
- τη νομοθεσία για την ακεραιότητα της χρηματοπιστωτικής αγοράς, όσον αφορά την παροχή επενδυτικών προϊόντων και υπηρεσιών σε πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των νόμων και των κανονισμών σχετικά με τη χειραγώγηση της αγοράς και την κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών,
- τους επιχειρηματικούς και εσωτερικούς κανόνες συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών διατάξεων περί σύγκρουσης συμφερόντων, του εσωτερικού κώδικα δεοντολογίας, της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς και των νόμων και των κανονισμών σχετικά με τον αθέμιτο ανταγωνισμό,

- τους νόμους και τους κανονισμούς για την προστασία των καταναλωτών (συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης της Τράπεζας με το θεσμικό πλαίσιο για τους αδρανείς λογαριασμούς, τον Κώδικα Δεοντολογίας δανείων της ΤτΕ, την Οδηγία περί υπηρεσιών πληρωμών και το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων),
- οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο το οποίο σύμφωνα με νόμο ή κανονιστική διάταξη εμπίπτει στις αρμοδιότητες της κανονιστικής συμμόρφωσης.

7. Αρχές Εσωτερικού Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει ένα Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου που βασίζεται σε βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και στην ορολογία COSO και έχει σχεδιαστεί για να παρέχει εύλογη διασφάλιση όσον αφορά την επίτευξη των στόχων στις ακόλουθες κατηγορίες:

- την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των εργασιών,
- την αξιοπιστία και την πληρότητα των οικονομικών καταστάσεων καθώς και των καταστάσεων διοικητικής πληροφόρησης,
- τη συμμόρφωση με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου περιγράφονται κατωτέρω:

- **Περιβάλλον Ελέγχου:** Το περιβάλλον ελέγχου αποτελεί το θεμέλιο για όλα τα επιμέρους στοιχεία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, παρέχει πειθαρχία και συνοχή και ενδυναμώνει τη συνείδηση του ελέγχου από τους εργαζόμενους. Η ακεραιότητα και οι υψηλές ηθικές αξίες που εκπορεύονται από τη φιλοσοφία διοίκησης, τον τρόπο λειτουργίας καθώς και τις κατάλληλες προσλήψεις και πολιτικές κατάρτισης, διασφαλίζουν την ικανότητα του προσωπικού του Ομίλου. Η οργανωτική δομή του Ομίλου είναι κατάλληλη για το μέγεθος και την πολυπλοκότητα του οργανισμού, παρέχοντας σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και ξεκάθαρες γραμμές διοίκησης.
- **Διαχείριση Κινδύνων:** Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι η ανάληψη κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων του. Έχει καθιερώσει επομένως μηχανισμούς για τον εντοπισμό αυτών των κινδύνων και την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεών τους στην επίτευξη των στόχων του Ομίλου. Δεδομένου ότι οι συνθήκες στην οικονομία, τη βιομηχανία, το κανονιστικό και λειτουργικό πλαίσιο θα συνεχίσουν να αλλάζουν, οι μηχανισμοί διαχείρισης κινδύνου θα πρέπει να καθορίζονται (και να εξελίσσονται), κατά τρόπο που να επιτρέπει τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων και των νέων κινδύνων που συνδέονται με τις αλλαγές αυτές.
- **Ελεγκτικοί Μηχανισμοί:** Οι μηχανισμοί του συστήματος εσωτερικού ελέγχου αποτυπώνονται στις πολιτικές και τις λεπτομερείς διαδικασίες που έχουν σχεδιαστεί προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι εργασίες εκτελούνται με ασφάλεια και όλες οι συναλλαγές καταγράφονται με ακρίβεια, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες και τους κανονισμούς που έχει ορίσει η Διοίκηση. Οι μηχανισμοί αυτοί καλύπτουν το σύνολο των οργανωτικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σε όλα τα διοικητικά επίπεδα και σε όλες τις λειτουργίες. Ένα από τα κύρια μέτρα σε επίπεδο οργάνωσης που εξασφαλίζει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου του Ομίλου είναι ο διαχωρισμός των καθηκόντων. Οι αρμοδιότητες που διαχωρίζονται είναι: η εγκριτική (όρια, υπερβάσεις ορίου, ειδικές συναλλαγές), η συναλλακτική, η διοικητική (διοικητικές πληροφορίες, εκκαθάριση, επιβεβαιωτικοί έλεγχοι, έλεγχοι έγκρισης συναλλαγών, έλεγχοι τεκμηρίωσης συναλλαγών, τήρηση αρχείου, φύλαξη) και η ελεγκτική (συμφωνίες, παρακολούθηση ορίων, έγκριση υπέρβασης ορίων, διαχείριση κινδύνων, έλεγχοι συμμόρφωσης, απογραφές).
- **Πληροφόρηση και Επικοινωνία:** Οι πληροφορίες πρέπει να εντοπίζονται, να συλλέγονται και να μεταφέρονται σε μορφή και χρόνο τέτοιο ώστε να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να ασκούν τα καθήκοντά τους. Ο Όμιλος έχει δημιουργήσει αποτελεσματικά κανάλια επικοινωνίας προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες μεταφέρονται προς όλες τις κατευθύνσεις μέσα στους κόλπους του οργανισμού. Υπάρχουν επίσης οι σχετικοί μηχανισμοί για να λαμβάνουν την κατάλληλη εξωτερική πληροφόρηση καθώς και να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τρίτα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των εποπτικών αρχών, των μετόχων και των πελατών.
- **Παρακολούθηση και έλεγχος:** Ο Όμιλος έχει θεσπίσει μηχανισμούς για το συνεχή έλεγχο των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της συνήθους πορείας των εργασιών. Αυτοί περιλαμβάνουν τακτικές διαχειριστικές και εποπτικές δραστηριότητες καθώς και άλλες ενέργειες που διενεργεί το προσωπικό κατά την άσκηση των καθηκόντων του, οι οποίες αξιολογούν την απόδοση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Γίνονται επίσης ανεξάρτητες αξιολογήσεις του συστήματος εσωτερικού ελέγχου από την Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, το πεδίο εφαρμογής και η συχνότητα των οποίων εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από την αξιολόγηση των κινδύνων και την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων διαδικασιών ελέγχου. Τυχόν ελλείψεις του συστήματος εσωτερικού ελέγχου επισημαίνονται μέσω της ιεραρχίας, και τα σοβαρά θέματα αναφέρονται στη Διοίκηση, την Επιτροπή Ελέγχου και το Δ.Σ. Κάθε τρία χρόνια η αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της HoldCo/Τράπεζας σε ενοποιημένη και ατομική βάση αξιολογείται ανεξάρτητα από ελεγκτική εταιρεία, διαφορετική από αυτήν που έχει αναλάβει το ρόλο του Ορκωτού Ελεγκτή, όπως ορίζεται στην Πράξη Διοικητή της ΤτΕ 2577/2006. Η αναφορά αξιολόγησης, μετά την αξιολόγηση/αναγνώριση από τα αρμόδια όργανα της HoldCo / Bank (Επιτροπή Ελέγχου και ΔΣ), υποβάλλεται στην ΤτΕ.

8. Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων («Γενική Συνέλευση») είναι το ανώτατο όργανο της HoldCo/Τράπεζας, συγκαλείται από το Δ.Σ. και έχει το δικαίωμα να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την HoldCo/Τράπεζας και είναι η μόνη αρμόδια να

αποφασίζει για τα θέματα που περιγράφονται στο άρθρο 117 του Νόμου 4548/2018 (όπως για τις τροποποιήσεις του καταστατικού). Όλοι οι μέτοχοι έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν και να ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση είτε αυτοπροσώπως είτε δια νόμιμων αντιπροσώπων τους, σύμφωνα με την εκάστοτε προβλεπόμενη νομική διαδικασία.

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 20% (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου που αντιστοιχεί στις μετοχές με δικαίωμα ψήφου («μετοχικό κεφάλαιο»). Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία. Κατ' εξαίρεση, όσον αφορά ορισμένες σημαντικές αποφάσεις, όπως οι περισσότερες αποφάσεις που σχετίζονται με το μετοχικό κεφάλαιο, συγχωνεύσεις κ.λπ. (παρ. 3, άρθρο 130 του Νόμου 4548/2018), η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 50,00% (1/2) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις για τα θέματα αυτά λαμβάνονται με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3). Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί απαρτία, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται εκ νέου σε επαναληπτική συνεδρίαση όπου απαιτείται μικρότερη απαρτία για τη λήψη αποφάσεων, για όλες τις κατηγορίες αποφάσεων.

Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να ζητά τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της HoldCo. Το ανωτέρω δικαίωμα δεν ασκήθηκε κατά τη διάρκεια του 2020.

Το ΤΧΣ, με βάση το ποσοστό 1,4% που κατέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της HoldCo, σύμφωνα με τον Νόμο 3864/2010 όπως ισχύει και το TRFA μεταξύ της Τράπεζας, της HoldCo και του ΤΧΣ, ασκεί το δικαίωμα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις της HoldCo μόνο για τις αποφάσεις τροποποίησης του καταστατικού της HoldCo, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο Διοικητικό Συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της Τράπεζας, μεταβίβασης στοιχείων ενεργητικού περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών, ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στον Νόμο 4548/2018.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση πραγματοποιείται κάθε χρόνο έως τη 10η Σεπτεμβρίου. Το Δ.Σ. μπορεί να συγκαλεί εκτάκτως τη Γενική Συνέλευση όταν το κρίνει σκόπιμο ή αναγκαίο ή όταν απαιτείται από το νόμο.

Τα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της Γενικής Συνέλευσης.

Στη Γενική Συνέλευση δικαιούται να συμμετέχει και να ψηφίζει όποιος εμφανίζεται ως μέτοχος κοινών μετοχών της HoldCo στα αρχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) που διαχειρίζεται η «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.» κατά την Ημερομηνία Καταγραφής (Record Date), ήτοι κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης. Η προαναφερθείσα Ημερομηνία Καταγραφής ισχύει και για τις επαναληπτικές συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης. Σε κάθε Γενική Συνέλευση το Δ.Σ. φροντίζει ώστε η αναλυτική πρόσκληση και τα σχετικά έγγραφα να είναι διαθέσιμα στους μετόχους τουλάχιστον είκοσι (20) πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων αποφάσεων ή σχόλιο του Διοικητικού Συμβουλίου για κάθε θέμα της πρόσκλησης. Η αναλυτική πρόσκληση περιλαμβάνει σχετικές πληροφορίες που αφορούν την ημερομηνία και τον τόπο της Γενικής Συνέλευσης, τα θέματα ημερήσιας διάταξης, τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου καθώς και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί, τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για ψήφο μέσω πληρεξουσίου, τα δικαιώματα των μετόχων μειοψηφίας και τα διαθέσιμα έγγραφα σχετικά με τη Γενική Συνέλευση.

Όσον αφορά τα δικαιώματα μειοψηφίας εφαρμόζονται, ως προς τη διαδικασία, τις προθεσμίες και τον τρόπο άσκησης τους, οι διατάξεις του Νόμου 4548/2018.

9. Άλλες πληροφορίες που απαιτούνται από την Οδηγία 2004/25/EU

• Κάτοχοι τίτλων που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Η συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της HoldCo μέσω των κοινών μετοχών που κατέχει, του παρέχει ειδικά δικαιώματα ελέγχου βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας και του TRFA μεταξύ της Τράπεζας, της HoldCo και του ΤΧΣ.

• Ίδιες μετοχές

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων μπορεί να εξουσιοδοτεί το Δ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 49 του Νόμου 4548/2018, να προβαίνει στην υλοποίηση προγράμματος απόκτησης ιδίων μετοχών. Εντούτοις, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 16Γ του ν. 3864/2010, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της HoldCo, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών από την HoldCo χωρίς την έγκριση του ΤΧΣ (σημείωση 37 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Οι λοιπές πληροφορίες που απαιτούνται από την Οδηγία 2004/25/EU σχετικά με α) σημαντικές συμμετοχές, β) αρμοδιότητα για έκδοση νέων μετοχών, και γ) περιορισμοί δικαιωμάτων ψήφου, παρατίθενται στις σχετικές ενότητες της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΙΙΙ. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή (επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων)

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2020, τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικού αποτελέσματος, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά, περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις

απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα Θέματα Ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Προβλέψεις για ζημία πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβεστικό κόστος συμπεριλαμβανομένου εκτός ισολογισμού στοιχεία

Σχετική αναφορά υπάρχει στις Σημειώσεις 2.2.13 και 3.1 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Η συνολική απομείωση για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες της χρήσης ανήλθε σε ΕΥΡΩ 2 081 εκατ. (2019: 624 εκατ.) Η συνολική ζημία απομείωσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε ΕΥΡΩ 3 477 εκατ. (2019: 7 099 εκατ.).

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Η εκτίμηση της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες απαιτεί σημαντική άσκηση κρίσης και επιλογή εκτιμήσεων.

Οι σημαντικότερες περιοχές οι οποίες περιλαμβάνουν υψηλότερο βαθμό κρίσης και εκτίμησης από την Διοίκηση αναφορικά με τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του Ομίλου με συνέπεια να απαιτηθεί μεγαλύτερη επιμέλεια και προσέγγιση από άποψης ελέγχου είναι:

- Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου (SICR). Ο εντοπισμός ποιοτικών χαρακτηριστικών που απαιτούνται για τον εντοπισμό Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου (SICR) εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης και δύναται

Με βάση τη μεθοδολογία ελέγχου και τις διαδικασίες αξιολόγησης κινδύνου, οι ελεγκτικές μας διαδικασίες περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων:

Αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των σημαντικότερων δικλίδων ασφαλείας που σχετίζονται με την αξιολόγηση και τον υπολογισμό των σημαντικών παραμέτρων και κριτηρίων που αφορούν την Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου (SICR).

Με την υποστήριξη εξειδικευμένων στελεχών μας σε θέματα διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων αξιολογήσαμε το σχεδιασμό και την εφαρμογή των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας στην επικύρωση μοντέλων.

<p>να επηρεάσει ουσιωδώς την αναμενόμενη πιστωτική ζημία η οποία αφορά χορηγήσεις με διάρκεια μεγαλύτερη των 12 μηνών καθώς αυτά καθορίζουν εάν η αναμενόμενη πιστωτική ζημία που αναγνωρίζεται αφορά 12μηνη περίοδο ή τη συνολική διάρκεια της χορήγησης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την τρέχουσα οικονομική αβεβαιότητα ως αποτέλεσμα της επίπτωσης του COVID-19 και των προγραμμάτων αναστολών πληρωμών (moratoria).</p> <p>— Εκτιμήσεις μοντέλων - Χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό ειδικές τεχνικές μοντελοποίησης που ενδογενώς εμπεριέχουν κρίσεις για την εκτίμηση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας αναφορικά με τον καθορισμό της πιθανότητας αθέτησης (Probability of Default), της ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (Loss given default) και της έκθεσης κατά την αθέτηση (Exposure at Default). Τα μοντέλα PD είναι οι βασικοί μοχλοί της πολυπλοκότητας στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας και επηρεάζουν την κατάταξη σε στάδια των δανείων και ως εκ τούτου θεωρούνται η πιο σημαντική κρίσιμη πτυχή της προσέγγισης μοντελοποίησης αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας (ECL) του Ομίλου.</p> <p>— Λογιστική Αξία χορηγήσεων που αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση (Στάδιο 3). Η λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων πελατών ενδέχεται να εμπεριέχει ουσιώδες σφάλμα εάν οι προβλέψεις απομείωσης βάσει της εξατομικευμένης αξιολόγησης δεν έχουν αναγνωριστεί και εκτιμηθεί κατάλληλα. Ο εντοπισμός απομειωμένων δανείων και η εκτίμηση της σχετικής απομείωσης εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό κρίσης. Η εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών, η αποτίμηση των</p>	<p>Εξετάσαμε τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας που σχετίζονται με την πρόβλεψη απομείωσης των απομειωμένων δανείων που αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση.</p> <p>Εξετάσαμε τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας που σχετίζονται με την έγκριση των προβλέψεων απομείωσης και των προσαρμογών της Διοίκησης.</p> <p>Με την υποστήριξη εξιδεικευμένων στελεχών μας σε θέματα διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων:</p> <p>— Αξιολογήσαμε τις εφαρμοζόμενες μεθοδολογίες απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 του Ομίλου.</p> <p>— Αξιολογήσαμε την ανάπτυξη μοντέλων συμπεριλαμβανομένου του SICR και πραγματοποιήσαμε ουσιαστικές διαδικασίες σχετικά με τη λειτουργικότητα του μοντέλου, τις βασικές παραδοχές ECL και τις παραμέτρους κινδύνου που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα.</p> <p>Για τα δανειακά ανοίγματα σε όλα τα στάδια, πραγματοποιήσαμε επανυπολογισμό του ECL, με την υποστήριξη των εξιδεικευμένων στελεχών μας σε θέματα διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων όπου απαιτήθηκε.</p> <p>Πραγματοποιήσαμε ουσιαστικές διαδικασίες προκειμένου να εκτιμήσουμε την λογικότητα και καταλληλότητα των προβλέψεων, των σεναρίων, των σταθμίσεων και των μοντέλων των μακροοικονομικών μεταβλητών που εφαρμόστηκαν, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης επίδρασης της πανδημίας COVID-19.</p> <p>Πραγματοποιήσαμε ουσιαστικές διαδικασίες σχετικά με την κατάταξη σε στάδια των δανείων, λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση της πανδημίας COVID-19.</p>
--	---

εξασφαλίσεων και η στάθμιση των σεναρίων πιθανοτήτων είναι παραδοχές που εμπεριέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας.

— Προσαρμογές της Διοίκησης- Οι προσαρμογές στα αποτελέσματα της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου που υπολογίζονται βάσει μοντέλου προσαρμόζονται από τη Διοίκηση για την αντιμετώπιση γνωστών περιορισμών του μοντέλου απομείωσης ή αναδυόμενων τάσεων και κινδύνων που δεν καταγράφονται από μοντέλα. Αυτές οι προσαρμογές εμπεριέχουν εγγενή αβεβαιότητα και σημαντική κρίση της Διοίκησης, ιδίως σε σχέση με την τρέχουσα οικονομική αβεβαιότητα ως αποτέλεσμα του COVID-19.

— Οικονομικά σενάρια - Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί από τον Όμιλο να επιμετρά τη ζημία από τον αναμενόμενο πιστωτικό κίνδυνο με μια αμερόληπτη μελλοντική βάση που να αντικατοπτρίζει μια σειρά μελλοντικών οικονομικών συνθηκών. Σημαντική κρίση της Διοίκησης εφαρμόζεται για τον προσδιορισμό των οικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιούνται και των σταθμισμένων πιθανοτήτων που εφαρμόζονται σε αυτά λαμβάνοντας ειδικά υπόψη το τρέχον αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον ως αποτέλεσμα του COVID-19.

Οι γνωστοποιήσεις αναφορικά με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 από τον Όμιλο είναι σημαντικές για την επεξήγηση των ουσιαστικών κρίσεων και των σημαντικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Πραγματοποιήσαμε ουσιαστικές διαδικασίες προκειμένου να εκτιμήσουμε την ακρίβεια των κρίσιμων δεδομένων που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα ECL.

Πραγματοποιήσαμε ουσιαστικές διαδικασίες για να εκτιμήσουμε το εύλογο των σημαντικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τη επιμέτρηση της απομείωσης των απομειωμένων δανείων που αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση, συμπεριλαμβανομένης της αποτίμησης των εξασφαλίσεων όπου έχουμε χρησιμοποιήσει ανεξάρτητους εκτιμητές ακινήτων καθώς και των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των μελλοντικών προεξοφλημένων ροών.

Αξιολογήσαμε την κίνηση της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου και τις συνολικές καλύψεις ανά χαρτοφυλάκιο.

Αξιολογήσαμε επίσης την καταλληλότητα των προσαρμογών της Διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν τον αναμενόμενο αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19.

Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα και την επάρκεια των γνωστοποιήσεων αναφορικά με την αβεβαιότητα που συνδέεται με τον καθορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και εάν αυτές είναι ευθυγραμμισμένες με τις κανονιστικές προσδοκίες για τις γνωστοποιήσεις που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19.

Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Σχετική αναφορά υπάρχει στις Σημειώσεις 2.2.16 (ii) και 3.5 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε ΕΥΡΩ 4 505 εκατ.(2019: ΕΥΡΩ 4 757 εκατ.).

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Η αναγνώριση και η επιμέτρηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς βασίζεται σε εκτιμήσεις μελλοντικής κερδοφορίας, οι οποίες απαιτούν σημαντική κρίση της Διοίκησης και περιλαμβάνουν τον κίνδυνο της μεροληψίας. Η αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές προβλέψεις κερδών του Ομίλου.

Οι κρίσεις και οι ιδιαίτερα δύσκολες, περίπλοκες και υποκειμενικές υποθέσεις που είναι δύσκολο να ελεγχθούν λόγω της μελλοντικής φύσης και των εγγενών αβεβαιοτήτων που σχετίζονται με τέτοιες παραδοχές περιλαμβάνουν:

- Τις προβλέψεις των εσόδων που επηρεάζονται επίσης από την υλοποίηση της στρατηγικής του Ομίλου.
- Τις μακροοικονομικές και μοντελικές υποθέσεις που χρησιμοποιούνται στις εκτιμήσεις ανακτησιμότητας (ρυθμοί ανάπτυξης, μακροοικονομικά σενάρια), συμπεριλαμβανομένων και παραδοχών σχετικά με τις οικονομικές συνέπειες του COVID - 19.

Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

Με βάση τις γνώσεις μας για τις δραστηριότητες του Ομίλου και τον κλάδο στον οποίο λειτουργεί και την κατανόησή μας σχετικά με τους ισχύοντες φορολογικούς νόμους και κανονισμούς για τον Όμιλο, πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες διαδικασίες με τη βοήθεια των εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα.

- Αξιολογήσαμε το σχεδιασμό και την εφαρμογή των δικλείδων ασφαλείας που σχετίζονται με την αναγνώριση και την ανάκτηση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης επιχειρηματικών σχεδίων και της παρακολούθησης των πραγματικών αποτελεσμάτων έναντι προϋπολογισμένων.
- Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα των παραδοχών που χρησιμοποιεί η Διοίκηση στο εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο συγκρίνοντας τα έσοδα και τις προβλέψεις ανάπτυξης με τις τάσεις του κλάδου και επιβεβαιώνοντας τη συνέπεια με τα στρατηγικά σχέδια της Διοίκησης.
- Αξιολογήσαμε την ιστορική ακρίβεια των παραδοχών της Διοίκησης συγκρίνοντάς τις με τα πραγματικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν.

	<ul style="list-style-type: none"> — Αξιολογήσαμε τις προσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν από τη Διοίκηση για να μετατρέψει τα λογιστικά αποτελέσματα σε φορολογητέα αποτελέσματα και εκτιμήσαμε τη συνέπειά τους με προηγούμενα έτη, ενώ αξιολογήσαμε σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις για την απόσβεση ορισμένων στοιχείων της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. — Αξιολογήσαμε την επάρκεια και την καταλληλότητα των γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.
Χρήση των πληροφοριακών συστημάτων σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση	
Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
<p>Οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής αναφοράς του Ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται από τα πληροφοριακά συστήματα του Ομίλου και/ή τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες (όπως υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.</p> <p>Η φύση, η πολυπλοκότητα και η αυξημένη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, σε συνδυασμό με τον μεγάλο όγκο των συναλλαγών που τίθεται σε επεξεργασία σε καθημερινή βάση μέσω αυτών, αυξάνουν τον κίνδυνο μη αποτελεσματικής διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και δεδομένων, καθώς και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τον βαθμό αξιοπιστίας της παραγόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.</p>	<p>Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:</p> <p>Αξιολογήσαμε την ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών του Ομίλου, εξετάζοντας το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των σημαντικότερων διαδικασιών και δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική αναφορά.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα, με τη βοήθεια των εξειδικευμένων στελεχών μας αξιολογήσαμε τη διαχείριση προσβάσεων, αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και των καθημερινών λειτουργιών της πληροφορικής για τα κύρια επίπεδα υποδομής (όπως εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα, βάσεις δεδομένων), για τα συστήματα που εμπίπτουν στο εύρος του ελέγχου,</p>

<p>Επιπρόσθετα, το τραπεζικό περιβάλλον υπόκειται σε εσωτερικές και εξωτερικές απειλές οι οποίες σχετίζονται με την ασφάλεια του κυβερνοχώρου ιδιαίτερω και λόγω της σημαντικής αύξησης του όγκου συναλλαγών μέσω διαδικτύου.</p> <p>Το παραπάνω θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς τα συστήματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Ομίλου βασίζονται ουσιαδώς σε περίπλοκα πληροφοριακά συστήματα που επεξεργάζονται μεγάλους όγκους συναλλαγών, τα οποία στηρίζονται στην αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου επί των πληροφοριακών συστημάτων, που πρέπει να έχουν σχεδιαστεί και να λειτουργούν αποτελεσματικά προκειμένου να εξασφαλίζεται η πληρότητα και η ακρίβεια των χρηματοοικονομικών στοιχείων και πληροφοριών ασφάλειας του Ομίλου που παράγουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση.</p>	<p>και εξετάσαμε τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των προαναφερθεισών διαδικασιών και δικλίδων.</p> <p>Επιπλέον, προκειμένου να βασιστούμε στην παραγόμενη συστημική πληροφορία (όπως σε δεδομένα και αναφορές) και στις αυτοματοποιημένες δικλίδες (όπως υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά, στηριχθήκαμε επίσης σε επιχειρησιακές δικλίδες και πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες επαλήθευσης στα πλαίσια του ελέγχου μας.</p>
<p>Διάσπαση με απόσχιση κλάδου και αποαναγνώριση δανείων μετά τη μεταφορά τους σε οχήματα τιτλοποιήσεων (Cairo συναλλαγή)</p>	
<p>Σχετική αναφορά υπάρχει στην Σημείωση 44 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων</p>	
<p>Σημαντικό Θέμα Ελέγχου</p>	<p>Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας</p>
<p>Ο Όμιλος προκειμένου να επισπεύσει το σχέδιο επιτάχυνσης μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και σύμφωνα με το στρατηγικό του σχέδιο προχώρησε στις ακόλουθες ενέργειες:</p> <p>Τον Ιούνιο του 2019 προχώρησε στην τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων ΕΥΡΩ 7,5 δισεκατομμυρίων (τιτλοποίηση Cairo).</p>	<p>Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, προκειμένου να αξιολογήσουμε τη διαδικασία του Ομίλου στη διάσπαση με απόσχιση κλάδου και τη θέση του σχετικά με την αποαναγνώριση των μεταφερόμενων δανείων:</p> <p>α) Εξετάσαμε τα σχετικά νομικά έγγραφα για τη διάσπαση με απόσχιση κλάδου, τον ισολογισμό</p>

<p>Τον Μάρτιο του 2020, η Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. (πρώην Eurobank Ergasias S.A) προχώρησε στη διάσπαση με απόσχιση κλάδου του τραπεζικού τομέα που μεταφέρθηκε σε ένα νεοσύστατο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία Eurobank Α.Ε.</p> <p>Τον Ιούνιο του 2020 ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% της Eurobank FPS στην DoValue Greece Συμμετοχών Α.Ε. και ο Όμιλος αναγνώρισε κέρδος προ φόρων ύψους ΕΥΡΩ 219 εκατομμυρίων. Την ίδια στιγμή πραγματοποιήθηκε η πώληση μέρους τίτλων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης.</p> <p>Τέλος, ο Όμιλος προχώρησε στη διανομή των μετοχών της εταιρείας ειδικού σκοπού που κατείχε του τίτλους ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης στους μετόχους του. Με την ολοκλήρωση της παραπάνω συναλλαγής, ο Όμιλος έπαψε να ελέγχει τα τιτλοποιημένα δάνεια και τα αποαναγνώρισε. Η ζημιά που αναγνώρισε ο Όμιλος για το χαρτοφυλάκιο Cairo ανήλθε σε ΕΥΡΩ 1,5 δισ. προ φόρων.</p> <p>Λόγω της πολυπλοκότητας και του μεγέθους των παραπάνω συναλλαγών και της σπουδαιότητας της σχετικής λογιστικής τους επίδρασης, θεωρήσαμε τις παραπάνω συναλλαγές ως σημαντικό θέμα ελέγχου.</p>	<p>μετασχηματισμού και τις σχετικές λογιστικές εγγραφές για να εξακριβώσουμε αν αυτή έγινε σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.</p> <p>β) Εξετάσαμε τις σχετικές συμφωνίες μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων και άλλα συναφή νομικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρησιακής συμφωνίας των σχετικών οχημάτων τιτλοποίησης, καθώς και τη σχετική ποσοτική αξιολόγηση που διενήργησε ο Όμιλος για να εξακριβώσουμε εάν πληρούνται τα κριτήρια για την αποαναγνώριση σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.</p> <p>γ) Αναλύσαμε τους συμβατικούς όρους, τις βασικές παραδοχές και προϋποθέσεις για να αξιολογήσουμε εάν ο Όμιλος διατήρησε τον έλεγχο των μεταφερόμενων δανείων.</p> <p>δ) Επισκοπήσαμε και αξιολογήσαμε τη λογιστική πολιτική του Ομίλου και τη λογιστική αξιολόγηση για τις συγκεκριμένες συναλλαγές.</p> <p>Εξετάσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων σχετικά με αυτές τις συναλλαγές στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις</p>
<p>Άλλες Πληροφορίες</p>	

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά δεν περιλαμβάνουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και την Έκθεση Ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης και των Υπευθύνων για τη Διακυβέρνηση επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά του ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 του Ν. 4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του Ομίλου.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να παύει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας, και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή, εκτός εάν νόμος ή κανονισμός αποκλείει τη δημοσιοποίηση ενός θέματος ή όταν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, διαπιστώσουμε ότι ένα θέμα δε θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί με την έκθεσή μας, διότι ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο θα αναμενόταν εύλογα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα υπερτερούσαν από τα οφέλη δημοσίου συμφέροντος μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- (α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν. 4548/2018.
- (β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150 και 151 και 153 και 154 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.
- (γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Eurobank Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας με ημερομηνία 12 Απριλίου 2021, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

3. Παροχή μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 47 των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Εταιρείας με την από 10 Ιουλίου 2018 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 3 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Αθήνα, 15 Απριλίου 2021

ΚΡΜΓ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Χαράλαμπος Συρούνης, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 19071

IV.

**Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για τη
χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2020**

**EUROBANK ERGASIAS YΠHPEPSIΩN και
ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**

**ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**

**ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020**

Όθωνος 8, Αθήνα 105 57

www.eurobankholdings.gr, Τηλ.: 214 40 61000

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ.: 000223001000

Πίνακας Περιεχομένων των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	Σελίδα
Ενοποιημένος Ισολογισμός	1
Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	2
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος.....	3
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης.....	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	5

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες	6
2. Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και βασικές λογιστικές αρχές	6
2.1 Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων.....	6
2.2 Βασικές λογιστικές αρχές	15
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	47
4. Διαχείριση ιδίων κεφαλαίων	59
5. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων	61
5.2.1 Πιστωτικός Κίνδυνος	65
5.2.2 Κίνδυνος αγοράς.....	102
5.2.3 Κίνδυνος ρευστότητας.....	106
5.2.4 Μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς-«IBOR reform»	110
5.3 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	112
6. Καθαρά έσοδα από τόκους	117
7. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	118
8. Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες.....	118
9. Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων	118
10. Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	119
11. Λειτουργικά έξοδα.....	119
12. Λοιπές ζημιές απομείωσης, έξοδα αναδιάρθρωσης και προβλέψεις.....	120
13. Φόρος εισοδήματος	120
14. Κέρδη ανά μετοχή	126
15. Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	126
16. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών.....	127
17. Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	128
18. Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	128
19. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων	129
20. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	132
21. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	137
22. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	139
23. Σύνοψη του Ομίλου.....	142
24. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.....	149

25. Οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης.....	153
26. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	156
27. Επενδύσεις σε ακίνητα	158
28. Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	160
29. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	161
30. Δραστηριότητες που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	162
31. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες.....	164
32. Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	164
33. Υποχρεώσεις προς πελάτες	165
34. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.....	165
35. Λοιπές υποχρεώσεις.....	167
36. Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.....	168
37. Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές.....	170
38. Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	172
39. Προνομίουχοι τίτλοι	173
40. Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	173
41. Μισθώσεις.....	174
42. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιπές δεσμεύσεις	176
43. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα	177
44. Εταιρικός Μετασχηματισμός - Διάσπαση με απόσχιση κλάδου	181
45. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού	187
46. Συνδεόμενα μέρη	187
47. Εξωτερικοί Ελεγκτές	189
48. Διοικητικό Συμβούλιο.....	189
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – Γνωστοποιήσεις βάσει του Νόμου 4261/ 2014.....	191

Ενοποιημένος Ισολογισμός

	Σημείωση	31 Δεκεμβρίου	
		2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	15	6.637	4.679
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	17	3.336	3.007
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	18	87	110
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	19	2.552	2.262
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	20	37.424	37.365
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	22	8.365	7.951
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	24	276	235
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	26	778	746
Επενδύσεις σε ακίνητα	27	1.459	1.184
Υπεραξία και λουπά άυλα πάγια στοιχεία	28	254	378
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	13	4.526	4.766
Λουπά στοιχεία ενεργητικού	29	1.995	2.003
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	30	39	75
Σύνολο ενεργητικού		67.728	64.761
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	31	7.999	1.900
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	32	1.502	5.022
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	19	2.939	2.726
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33	47.290	44.841
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	34	1.556	2.406
Λουπές υποχρεώσεις	35	1.197	1.191
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	30	-	8
Σύνολο υποχρεώσεων		62.483	58.094
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	37	815	852
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	37	8.055	8.054
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	38	(3.625)	(2.241)
Προνομιούχοι τίτλοι	39	-	2
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.245	6.667
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		67.728	64.761

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 190 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Τόκοι έσοδα		1.955	2.116
Τόκοι έξοδα		(606)	(739)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	1.349	1.377
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		426	413
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		(128)	(119)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	7	298	294
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	8	86	60
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	9	3	(20)
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	9	430	78
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	10	235	55
Λειτουργικά έσοδα		2.401	1.844
Λειτουργικά έξοδα	11	(869)	(901)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης		1.532	943
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	21	(2.081)	(624)
Ζημιές απομείωσης υπεραξίας	28	(160)	(62)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	12	(43)	(32)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	12	(145)	(88)
Αναλογία κερδών από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	24	21	23
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου		(876)	160
Φόρος εισοδήματος	13	(337)	(31)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.213)	129
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	30	-	(2)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους μετόχους		(1.213)	127
		€	€
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	14	(0,33)	0,04
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	14	(0,33)	0,04

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 190 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου			
	2020		2019	
	€ εκατ.		€ εκατ.	
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	<u>(1.213)</u>		<u>127</u>	
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση:				
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:				
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών				
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	(5)		12	
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	<u>(2)</u>	(7)	<u>(17)</u>	(5)
Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση				
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους (σημ. 22)	216		705	
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους (σημ. 9 και 22)	<u>(340)</u>	(124)	<u>(290)</u>	415
Συναλλαγματικές διαφορές				
- συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού	<u>(0)</u>	(0)	<u>2</u>	2
Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες				
- μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών, μετά από φόρους (σημ.24)	<u>(19)</u>	(19)	47	47
		<u>(150)</u>		<u>459</u>
Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων:				
- Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	<u>(1)</u>	(1)	(4)	(4)
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	<u>(151)</u>		<u>455</u>	
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο που αναλογεί στους μετόχους:				
-από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	<u>(1.364)</u>		584	
-από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	<u>-</u>		<u>(2)</u>	
	<u>(1.364)</u>		<u>582</u>	

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 190 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

	Μετοχικό κεφάλαιο € εκατ.	Υπέρ το άρτιο € εκατ.	Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον € εκατ.	Προνομιούχοι τίτλοι € εκατ.	Δικαιώματα τρίτων € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	655	8.055	(3.709)	42	0	5.043
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	-	-	127	-	(0)	127
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	455	-	(0)	455
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019	-	-	582	-	(0)	582
Συγχώνευση με την Grivalia Properties Α.Ε.Ε.Α.Π. (σημ. 23)	197	-	890	-	-	1.087
Αγορά/πώληση ιδίων μετοχών	(0)	(1)	0	-	-	(1)
Επαναγορά και πληρωμή μερίσματος προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	(4)	(40)	-	(44)
	197	(1)	886	(40)	-	1.042
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	852	8.054	(2.241)	2	0	6.667
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	852	8.054	(2.241)	2	0	6.667
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	-	-	(1.213)	-	(0)	(1.213)
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	(151)	-	(0)	(151)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020	-	-	(1.364)	-	(0)	(1.364)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου και κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών (σημ. 37 and 44)	(37)	-	(21)	-	-	(58)
Αγορά/πώληση ιδίων μετοχών (σημ. 37)	0	1	(1)	-	-	0
Επαναγορά και πληρωμή μερίσματος προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	(0)	(2)	-	(2)
Μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρείες	-	-	1	-	0	1
Λοιπά	-	-	1	-	-	1
	(37)	1	(20)	(2)	0	(58)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	815	8.055	(3.625)	-	0	5.245
	Σημ. 37	Σημ. 37	Σημ. 38	Σημ. 39		

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 190 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(876)	160
Προσαρμογές για:			
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	21	2.081	624
Ζημιές απομείωσης υπεραξίας	28	160	62
Λοιπές ζημιές απομείωσης, προβλέψεις και έξοδα αναδιάρθρωσης	12	188	120
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	11	109	109
Λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	16	(398)	(73)
Αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	27	(3)	(61)
Λοιπές προσαρμογές	16,24	(230)	(50)
		1.031	891
Μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες			
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		(51)	19
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε τίτλους εμπορικού χαρτοφυλακίου		23	(67)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		(107)	(768)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		(1.982)	(1.223)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		39	150
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού		(79)	(180)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		2.525	(1.710)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς πελάτες		2.251	4.655
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε λοιπές υποχρεώσεις		(133)	(68)
		2.486	808
Φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε		(29)	(41)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		3.488	1.658
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες			
Απόκτηση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		(281)	(144)
Εισπράξεις από πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		26	40
(Αγορές)/πωλήσεις και λήξεις επενδυτικών τίτλων		(387)	966
Απόκτηση θυγατρικών και της Grivalia, μετά από αποκτηθέντα ταμειακά διαθέσιμα	23	(47)	450
Απόκτηση συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες και συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου	24	(16)	(4)
Πώληση θυγατρικών, μετά από πωληθέντα ταμειακά διαθέσιμα	23	211	10
Πώληση συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	24	23	-
Μερίσματα που εισπράχθηκαν από επενδυτικούς τίτλους, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες		3	13
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		(468)	1.331
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
(Αποπληρωμές)/ εισπράξεις από πιστωτικούς τίτλους	34	(850)	(303)
Αποπληρωμή υποχρεώσεων από μισθώσεις		(38)	(39)
Λήξη/επαναγορά προνομιούχων τίτλων	39	(2)	(42)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων	39	(0)	(3)
(Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών		0	(1)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(890)	(388)
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα			
		0	1
Καθαρή αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		2.130	2.602
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	16	4.551	1.949
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	16	6.681	4.551

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 190 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες

Την 20 Μαρτίου 2020, ολοκληρώθηκε η διάσπαση της Τράπεζας Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία («Eurobank Ergasias» ή «Διασπώμενη») με την απόσχιση του τραπεζικού κλάδου και τη μεταφορά του σε ένα νέο πιστωτικό ίδρυμα το οποίο ιδρύθηκε με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» («Τράπεζα» ή «Επωφελούμενη»). Σε συνέχεια των ανωτέρω, η επωνυμία της Διασπώμενης έχει τροποποιηθεί σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» («Εταιρεία» ή «Eurobank Holdings») (σημ. 44).

Ο Όμιλος (η Εταιρεία και οι θυγατρικές της), ο οποίος περιλαμβάνει κυρίως τον Όμιλο της Τράπεζας, δραστηριοποιείται στους τομείς τραπεζικής ιδιωτών πελατών και επιχειρήσεων, διαχείρισης περιουσίας και κεφαλαίων, treasury και κεφαλαιαγορών καθώς και στην παροχή άλλων υπηρεσιών. Ο Όμιλος έχει παρουσία κυρίως στην Ελλάδα, την Κεντρική και Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Εταιρεία έχει συσταθεί στην Ελλάδα και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Οι εν λόγω ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν και το Παράρτημα, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 12 Απριλίου 2021. Η Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή περιλαμβάνεται στην ενότητα III της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

2 Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και βασικές λογιστικές αρχές

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί στη βάση της συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και σύμφωνα με τις βασικές λογιστικές αρχές όπως αναφέρονται παρακάτω:

2.1 Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), και ειδικότερα με τα πρότυπα και τις διερμηνείες που έχουν εκδοθεί και είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή έχουν εφαρμοστεί, νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI), τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων), τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και των επενδυτικών ακινήτων τα οποία επιμετρώνται με την μέθοδο της εύλογης αξίας.

Οι λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εφαρμόστηκαν με συνέπεια για τις χρήσεις 2020 και 2019 λαμβάνοντας υπόψη τις τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ όπως αυτές περιγράφονται στην ενότητα 2.1.1 «Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες». Επιπλέον, όπου είναι απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναπροσαρμοστεί για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα χρήση.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί την υιοθέτηση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης, οι οποίες επηρεάζουν τα λογιστικά υπόλοιπα των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τα υπόλοιπα των εσόδων και εξόδων της περιόδου αναφοράς. Παρά το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στη βέλτιστη γνώση της Διοίκησης σχετικά με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το συναλλακτικό νόμισμα της μητρικής εταιρίας. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, τα οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται σε ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πλησιέστερο εκατομμύριο. Τα αθροίσματα των στοιχείων που παρατίθενται στις σημειώσεις μπορεί να μην συμφωνούν ακριβώς με τα σύνολα που παρουσιάζονται.

Εκτιμήσεις για τη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Κατά τη διάρκεια του 2020 και του πρώτου τριμήνου του 2021, το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19 και τα μέτρα που υιοθετήθηκαν για να περιορίσουν την εξάπλωση του ιού καθόρισαν το οικονομικό περιβάλλον τόσο στην Ελλάδα όσο και παγκοσμίως. Η

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης στην Ελλάδα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2020 και η επακόλουθη πίεση στο σύστημα υγείας οδήγησε στην παράταση των περιοριστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των καθολικών απαγορεύσεων κυκλοφορίας (lockdown), τα οποία προκάλεσαν επιπλέον αβεβαιότητες και κινδύνους τόσο για το μακροοικονομικό περιβάλλον όσο και για την ικανότητα πολλών επιχειρήσεων συνεχίσουν την λειτουργία τους. Με βάση τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) ο πραγματικός ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ το 2020 σημείωσε μείωση -8,2% σε ετήσια βάση, από 1,9% αύξηση το 2019, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης των τελικών καταναλωτικών δαπανών και των εξαγωγών υπηρεσιών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Eurostat), ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ της Ευρωζώνης ήταν -6,6% και 1,3% για το 2020 και το 2019, αντίστοιχα. Σύμφωνα με τις χειμερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕΠ) (Φεβρουάριος 2021), ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ το 2021 και το 2022 αναμένεται στο 3,5% και 5,0% αντίστοιχα. Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας για το 2020 ήταν στο 16,3% (2019: 17,3%). Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της ΕΕΠ (Νοέμβριος 2020), το ποσοστό ανεργίας αναμένεται στο 17,5% και στο 16,7% για το 2021 και το 2022 αντίστοιχα.

Στο δημοσιονομικό πεδίο, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2021, το πρωτογενές ισοζύγιο αναμένεται να καταγράψει έλλειμμα -7,2% και -3,9% του ΑΕΠ για τα έτη 2020 και το 2021 αντίστοιχα, ως συνέπεια των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης, ενώ το δημόσιο χρέος αναμένεται στο 208,9% και 199,6% του ΑΕΠ για το 2020 και 2021, αντίστοιχα. Η απόκλιση του πρωτογενούς πλεονάσματος από τον στόχο του 3,5% του ΑΕΠ για τα έτη 2020 και 2021 που ορίζει το πρόγραμμα της Ενισχυμένης Εποπτείας (Enhanced Surveillance - ES) δε θα θεωρηθεί, στο πλαίσιο της τελευταίας, ως παράβαση των δεσμεύσεων της Ελλάδας, καθώς την 4 Μαρτίου 2020 το Eurogroup αποφάσισε ότι οι μη-μόνιμες αποκλίσεις των χωρών-μελών από το συμφωνηθέν δημοσιονομικό πλαίσιο είναι αποδεκτές αν οφείλονται σε λόγους εκτός του ελέγχου των κυβερνήσεων τους (δηλαδή οι αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας). Σύμφωνα με το Eurogroup της 15 Μαρτίου 2021, η απόκλιση από τον στόχο που ορίζεται στο πρόγραμμα της Ενισχυμένης Εποπτείας, θα συνεχιστεί και το 2022, σε μία προκαταρκτική βάση. Οι προαναφερθείσες προβλέψεις σχετικά με το πρωτογενές πλεόνασμα και το δημόσιο χρέος είναι δυνατό να μεταβληθούν σημαντικά με βάση το τελικό μέγεθος των κρατικών μέτρων στήριξης και της μείωσης στα φορολογικά έσοδα εξαιτίας της αναστολής φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών και τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας.

Για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, υπήρξε μία πρωτόγνωρη νομισματική, δημοσιονομική και εποπτική στήριξη στην οικονομία και το τραπεζικό σύστημα τόσο από την Ελληνική Κυβέρνηση όσο και από τις Ευρωπαϊκές αρχές. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2021, τα προγραμματισμένα συνολικά δημοσιονομικά μέτρα της Ελληνικής κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19, ανέρχονται σε € 31,5 δις εκ των οποίων €23,9 δις αφορούν στο 2020 και € 7,6 δις στο 2021, συμπεριλαμβανομένου του κόστους από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για τις περικοπές συντάξεων. Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών (29 Μαρτίου 2021), τα μέτρα στήριξης αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω σε €14,5 δις για το 2021 και σε €38,0 δις για το 2020 και το 2021. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: (α) τη μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης του ιδιωτικού τομέα κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες και την κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για τον ιδιωτικό τομέα (μόνο για το 2021), τη μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, (β) την πληρωμή από την κυβέρνηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για υπαλλήλους που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, (γ) την αναστολή των πληρωμών ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την πανδημία Covid-19, καθώς και των δόσεων για ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, (δ) την προσωρινή οικονομική στήριξη στους μισθωτούς που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, στους εποχιακούς υπαλλήλους (τομέας του τουρισμού) και σε ορισμένους επιστημονικούς τομείς, (ε) την κάλυψη από το κράτος των εισφορών για το δώρο του Πάσχα και των Χριστουγέννων των εργαζομένων που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, την επιδότηση απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνεργασία», την παράταση του τακτικού και μακροχρόνιου επιδόματος ανεργίας, την επιδότηση του επιτοκίου δανείων για επιχειρήσεις που δεν λειτουργήσαν κατά την περίοδο του lockdown καθώς επίσης και των επιδοτήσεων των δόσεων στεγαστικών δανείων των νοικοκυριών και των μικρών επιχειρήσεων («ΓΕΦΥΡΑ Ι και ΙΙ»). Η δημοσιονομική στήριξη για το 2020 περιλάμβανε επίσης μόχλευση που την παρείχε το Τραπεζικό σύστημα ποσού €5,7 δις, πλέον των €2,6 δις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την παροχή εγγυήσεων και τη συγχρηματοδότηση των δανείων για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Πέραν των ανωτέρω, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την 21 Ιουλίου 2020 συμφώνησε σε ένα πακέτο ανάκαμψης ύψους € 750 δις στο πλαίσιο του προγράμματος "Next Generation EU" (NGEU) της ΕΕ προκειμένου να υποστηρίξει την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα των οικονομιών των κρατών μελών, εκ των οποίων περίπου € 31 δις θα είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα, προσωρινά κατανεμημένα σε € 18,2 δις σε επιχορηγήσεις και τα € 12,7 δις σε δάνεια. Το αντίστοιχο ποσό για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 (Multiannual Financial Framework "MFF," ΠΔΠ) ανέρχεται σε € 1.100 δις, εκ των οποίων περίπου € 40 δις θα είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα. Επιπλέον, η ΕΚΤ, την 24 Μαρτίου 2020, θέσπισε ένα έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω πανδημίας

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP), με ένα χρηματοοικονομικό πρόγραμμα ποσού € 1.850 δις, στα μέσα Φεβρουαρίου 2021, εκ των οποίων περίπου € 46 δις θα είναι διαθέσιμα για την αγορά χρεογράφων του ελληνικού δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Το PEPP προστίθεται στα μέτρα ρευστότητας της ΕΚΤ της 12 Μαρτίου 2020 (πρόσθετες πράξεις μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, ευνοϊκότεροι όροι για τις στοχευμένες μακροπρόθεσμες πράξεις, νέο πρόγραμμα αγορών περιουσιακών στοιχείων ύψους € 120 δις).

Σε αυτό το περιβάλλον, το Ελληνικό Δημόσιο κατάφερε να επιτύχει συνεχή πρόσβαση στις αγορές μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, από τον Απρίλιο έως τον Δεκέμβριο 2020, με την έκδοση τεσσάρων ομολόγων με διαφορετικές λήξεις. Την 27 Ιανουαρίου 2021, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) εξέδωσε 10ετές ομόλογο ύψους €3,5 δις με απόδοση 0,807% και πιο πρόσφατα, την 17 Μαρτίου 2021, εξέδωσε ένα 30ετές ομόλογο ύψους €2,5 δις με απόδοση 1,956%.

Την 12 Μάρτιου 2020, η ΕΚΤ ανακοίνωσε μία σειρά προσωρινών μέτρων για την ελάφρυνση των κεφαλαιακών και λειτουργικών απαιτήσεων για να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες, υπό την άμεση εποπτεία της, θα μπορέσουν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν τον ρόλο τους αναφορικά με τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Οι τράπεζες θα επιτρέπεται να κάνουν χρήση κεφαλαιακών αποθεμάτων και αποθεμάτων ρευστότητας και να καλύπτουν τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 με άλλα κεφαλαιακά μέσα εκτός της κατηγορίας 1 (CET1), τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2022. Την ίδια ημέρα, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφάσισαν να αναβάλλουν την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («stress test») για το 2021 για να επιτρέψουν στις τράπεζες να επικεντρωθούν και να διασφαλίσουν τη συνέχεια των βασικών τους λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης των πελατών τους. Επιπλέον, η EAT δήλωσε ότι υπάρχει ευελιξία στην εφαρμογή των κατευθυντήριων οδηγιών της για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων και ρυθμισμένων ανοιγμάτων και ζήτησε τη διενέργεια επικοινωνητικού διαλόγου μεταξύ των εποπτικών αρχών και των τραπεζών, για τις στρατηγικές τους αναφορικά με τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα κατά περίπτωση (σημ. 5). Επιπροσθέτως, την 24 Ιουνίου 2020 ο Κανονισμός 2020/873 για τις προσωρινές έκτακτες αλλαγές του Κανονισμού για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (“quick fix” to the capital requirement regulation (CRR)) εισήγαγε στοχευμένες τροποποιήσεις στον Κανονισμό CRR ώστε να υποστηρίξει τις τράπεζες να συνεχίσουν να δανείζουν κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 (σημ. 4).

Σε ότι αφορά τις οικονομικές προοπτικές για τους επόμενους 12 μήνες, οι κυριότεροι μακροοικονομικοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες στην Ελλάδα σχετίζονται κυρίως με το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19 και έχουν ως ακολούθως: (α) Η εξέλιξη της υγειονομικής κρίσης συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας να συνεχιστεί το κύμα της πανδημίας για αρκετό διάστημα μετά το τέλος του πρώτου εξαμήνου 2021, και η αρνητική του επίπτωση στην εγχώρια, ευρύτερη και/ή στην παγκόσμια οικονομία, (β) η πρόοδος στα προγράμματα εμβολιασμού για τον αποτελεσματικό περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, (γ) η πραγματική έκταση και διάρκεια των δημοσιονομικών μέτρων που στοχεύουν να αντιμετωπίσουν την επίπτωση της πανδημίας στην πραγματική οικονομία και η επίπτωσή τους στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Ελληνικού Δημοσίου χρέους, (δ) ο ρυθμός ανάκαμψης της οικονομίας το 2021 και το 2022, (ε) η ικανότητα απορρόφησης των κεφαλαίων από το NGEU και το ΠΔΠ και η προσέλκυση νέων επενδύσεων στην χώρα (στ) η εφαρμογή των προγραμματισμένων μεταρρυθμίσεων και ιδιωτικοποιήσεων ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι και τα ορόσημα της Ενισχυμένης Εποπτείας και (ζ) οι γεωπολιτικές συνθήκες στην εγγύς ή ευρύτερη περιοχή.

Η επέλευση των ανωτέρω κινδύνων θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες στο δημοσιονομικό σχεδιασμό του Ελληνικού χρέους όπως επίσης στη ρευστότητα, στην κεφαλαιακή επάρκεια και στην κερδοφορία των Ελληνικών τραπεζών, καθώς και στην υλοποίηση των σχεδίων τους για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs). Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις σχετικά με τον Covid-19 και έχει αυξήσει το επίπεδο ετοιμότητάς του ως προς τη λήψη αποφάσεων, πρωτοβουλιών και διαμόρφωση πολιτικών για την προστασία του κεφαλαίου και της ρευστότητας του καθώς και την εκπλήρωση στο μέγιστο δυνατό βαθμό, του στρατηγικού και επιχειρηματικού του σχεδίου για τα επόμενα τρίμηνα, εστιάζοντας πρωτίστως στην υποστήριξη των πελατών του ώστε να ξεπεράσουν τις προκλήσεις της παρούσας συγκυρίας, την άμβλυση σημαντικών αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων (cliff effects) μετά τη λήξη των μέτρων αναστολής πληρωμών (moratoria) (σημ. 5), την προστασία της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων του και την ανθεκτικότητα της προ-προβλέψεων κερδοφορίας του. Επιπλέον, ο Όμιλος, υπό τις έκτακτες συνθήκες της πανδημίας Covid-19, προχώρησε στην επιτυχή εφαρμογή του Σχεδίου Επιχειρηματικής Συνέχειας για να διασφαλίσει ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα συνεχίζεται και οι κρίσιμες λειτουργίες εκτελούνται ανεμπόδιστα. Σύμφωνα με τις οδηγίες και τις συστάσεις των αρχών, ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να διασφαλίσει την υγεία και την ασφάλεια των υπαλλήλων και των πελατών του (π.χ. εφαρμογή της τηλεργασίας, περιορισμοί σε επαγγελματικά ταξίδια, ιατρικές προμήθειες για προστατευτικό εξοπλισμό).

Σε αυτό το περιβάλλον των σημαντικών προκλήσεων, ο Όμιλος προχώρησε στην ολοκλήρωση των συναλλαγών “Cairo” (πώληση του 20% των τίτλων της ενδιάμεσης/50,1% των τίτλων της χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης ‘Cairo’) και ‘Europe’ (πώληση του 80% της Eurobank FPS) στις αρχές Ιουνίου 2020, που σηματοδότησαν την ολοκλήρωση του σχεδίου επιταχυνόμενης μείωσης των μη

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ('ΜΕΑ') που ανακοινώθηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2018. Ως αποτέλεσμα τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα του Ομίλου, κατόπιν της αποανάγνωρισης των τιτλοποιημένων δανείων Cairo των € 7,2 δις (αποτελούμενων κυρίως από μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα) (σημείωση 20), τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα του Ομίλου μειώθηκαν σε € 5,7 δις (31 Δεκεμβρίου 2019: € 13 δις), οδηγώντας το δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο 14,0% (31 Δεκεμβρίου 2019: 29,2%) και τον δείκτη κάλυψης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο 61,9% (31 Δεκεμβρίου 2019: 55,3%). Σύμφωνα με το αναθεωρημένο επιχειρηματικό σχέδιο για την περίοδο 2021-2022, ο Όμιλος στοχεύει να προχωρήσει σε μια νέα τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων περίπου ποσού €3,3 δις. Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τον αντίκτυπο της πανδημίας Covid 19, ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω σε περίπου 9% το 2021.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο δείκτης συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας (CAD) και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 capital ratio) του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη την επίπτωση από την ζημία των € 1.508 εκατ. από τη συναλλαγή "Cairo", το κέρδος (μετά φόρων) των € 174 εκατ. από την πώληση της FPS και τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος κατά € 57 εκατ. (σημ. 37), ανήλθαν σε 16,3% (31 Δεκεμβρίου 2019: 19,2%) και 13,9% (31 Δεκεμβρίου 2019: 16,7%), αντίστοιχα. Τον Ιανουάριο 2021, η EAT ξεκίνησε την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) η οποία θα παρέχει πολύτιμη πληροφορία για την ανθεκτικότητα του Ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου, και ιδιαίτερα της ικανότητας του να απορροφά τις αναταράξεις υπό αρνητικές μακροοικονομικές συνθήκες, καλύπτοντας την περίοδο από το 2021-2023. Παράλληλα, η EKT διεξάγει τη δική της άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τις τράπεζες που εποπτεύει άμεσα και δεν περιλαμβάνονται στην άσκηση προσομοίωσης της EAT. Η Eurobank συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διεξάγεται από την EKT. Τα αποτελέσματα και από τις δύο ασκήσεις θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων του Πυλώνα 2 στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικού Ελέγχου κι Αξιολόγησης (SREP). Η διαδικασία της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, βρίσκεται σε εξέλιξη και τα αποτελέσματα αναμένονται έως το τέλος Ιουλίου του 2021 (σημ. 4).

Η καθαρή ζημία για τους μετόχους για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, συμπεριλαμβανομένης της ζημίας από τη συναλλαγή Cairo, του κέρδους από την πώληση της FPS, όπως προαναφέρθηκαν, καθώς και των εξόδων αναδιάρθρωσης (μετά φόρων) των € 103 εκατ., που αφορά κυρίως το κόστος για το νέο Προγράμματα Εθελούσιας Εξόδου (Voluntary Exit Scheme - VES) που ξεκίνησε από τον Όμιλο τον Σεπτέμβριο (σημ. 35), τα €160 εκατ. απομείωση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (σημ. 13), και €160 εκατ. απομείωσης υπεραξίας (σημ. 28), ανήλθε σε € 1.213 εκατ. (2019: € 127 εκατ. κέρδος). Το προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, ανήλθε σε €544 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €257 εκατ. κέρδος). Κατά την διάρκεια της εν λόγω περιόδου, σημειώθηκε αύξηση στις καταθέσεις του Ομίλου κατά € 2,4 δις σε € 47,3 δις (2019: € 44,8 δις) και στην χρηματοδότηση από τις στοχευμένες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της EKT (targeted longer-term refinancing operations - TLTRO III) σε € 8 δις (2019: € 1,9 δις). Η αύξηση των υψηλής ποιότητας άμεσα ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου οδήγησε τον αντίστοιχο δείκτη κάλυψης ρευστότητας (LCR) στο 124% (31 Δεκεμβρίου 2019: 97%).

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας τους κινδύνους της πανδημίας Covid-19 στην οικονομία και στο τραπεζικό σύστημα και λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες σχετικά με (α) τα μέτρα που έλαβαν οι Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αρχές για την άμβλυνση των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων, (β) την ικανότητα δημιουργίας κερδών προ προβλέψεων του Ομίλου και την επάρκεια της κεφαλαιακής θέσης και ρευστότητάς του και (γ) την ολοκλήρωση του σχεδίου επιτάχυνσης της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων NPEs και του νέου επιχειρηματικού σχεδίου για το 2021-2022, έκρινε ότι οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern).

2.1.1 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις σε πρότυπα και διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο την 1 Ιανουαρίου 2020

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και στο Ενωσιολογικό Πλαίσιο, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020:

Τροποποιήσεις του Ενωσιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) σχετικά με παραπομπές στο Ενωσιολογικό Πλαίσιο

Τον Μάρτιο του 2018, το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο «Ενωσιολογικό Πλαίσιο για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά» (Ενωσιολογικό Πλαίσιο). Το αναθεωρημένο Ενωσιολογικό Πλαίσιο δεν είναι πρότυπο, ούτε υπερισχύει έναντι των απαιτήσεων του κάθε προτύπου. Το αναθεωρημένο αυτό πλαίσιο αντικαθιστά την προηγούμενη έκδοση του πλαισίου η οποία εξεδόθη το 2010. Οι αναθεωρήσεις που πραγματοποιήσε το Συμβούλιο αφορούν σε οδηγίες σχετικά με τις έννοιες της επιμέτρησης, της παρουσίας

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

και γνωστοποίησης καθώς και της αποαναγνώρισης. Επιπλέον, η αναθεώρηση περιλαμβάνει νέους ορισμούς σχετικά με τα στοιχεία του ενεργητικού/τις υποχρεώσεις και τα κριτήρια αναγνώρισης αυτών, καθώς και διασαφηνίσεις για αλλά σημαντικά πεδία.

Παράλληλα με το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο, το ΣΔΛΠ δημοσίευσε ένα συνοδευτικό έγγραφο με τίτλο «Τροποποιήσεις των Παραπομπών στο Εννοιολογικό Πλαίσιο εντός των ΔΠΧΑ», το οποίο περιλαμβάνει επακόλουθες αλλαγές στα πρότυπα ούτως ώστε αυτές να αναφέρονται στο αναθεωρημένο Πλαίσιο.

Η υιοθέτηση του τροποποιημένου Πλαισίου δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς-Φάση 1: Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7

Τον Σεπτέμβριο 2019, το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις των προτύπων ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επimέτρηση» και ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις», ώστε να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένες απαιτήσεις που σχετίζονται με την λογιστική αντιστάθμισης, που προκύπτουν από την αβεβαιότητα που δημιουργείται από την μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς σε όλο το φάσμα της αγοράς (αναφέρεται ως «μεταρρύθμιση IBOR»). Ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης IBOR, μπορεί να υπάρξουν αβεβαιότητες σχετικά με : α) το επιτόκιο αναφοράς που καθορίζεται ως αντισταθμισμένος κίνδυνος και/ή β) τον χρόνο ή το ποσό των ταμειακών ροών, βάσει επιτοκίων αναφοράς, των στοιχείων που αντισταθμίζονται ή του μέσου αντιστάθμισης, κατά την περίοδο μέχρι την αντικατάσταση ενός τύπου επιτοκίου αναφοράς με εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς μηδενικού κινδύνου (“Risk Free Rate – RFR”). Σύμφωνα με τις εν λόγω τροποποιήσεις, συγκεκριμένα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης κατά το ΔΛΠ 39 ή το ΔΠΧΑ 9 τροποποιούνται, προκειμένου να παράσχουν προσωρινές απαλλαγές από τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας κατά την περίοδο μετάβασης, οι οποίες έχουν εφαρμογή σε όλες τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από την «μεταρρύθμιση IBOR». Αυτές οι προσωρινές απαλλαγές σχετίζονται κυρίως με την απαίτηση σύμφωνα με την οποία πρέπει να υφίσταται μεγάλη πιθανότητα εκπλήρωσης όσον αφορά τις ταμειακές ροές που αντισταθμίζονται, την συμμόρφωση με το κριτήριο της διακριτής φύσης του συστατικού στοιχείου που έχει προσδιοριστεί για αντιστάθμιση κινδύνου και με την εφαρμογή της μελλοντικής και της αναδρομικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας μιας σχέσης λογιστικής αντιστάθμισης. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 απαιτούν επιπλέον γνωστοποιήσεις σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισης στις οποίες έχουν εφαρμογή οι ανωτέρω απαλλαγές.

Το ΣΔΛΠ αντιμετωπίζει την μεταρρύθμιση IBOR και τις πιθανές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση, όπως αναφέρεται και παραπάνω, επικεντρώνεται σε θέματα λογιστικής αντιστάθμισης που επηρεάζουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση στην περίοδο πριν την μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς. Η δεύτερη φάση, που έχει εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2021, επικεντρώνεται στα θέματα που ενδέχεται να επηρεάσουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση, όταν τα υπάρχοντα επιτόκια αντικατασταθούν από εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς μηδενικού κινδύνου (RFR) (βλ. παρακάτω στην παράγραφο «Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις σε πρότυπα και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμα από τον Όμιλο»).

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει την «Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς: Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7-Φάση 1» από την 1 Ιανουαρίου 2020, ενώ οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται αναδρομικά στις σχέσεις αντιστάθμισης που ήταν ενεργές την παραπάνω ημερομηνία ή που καθορίστηκαν μετέπειτα και επηρεάζονται άμεσα από την μεταρρύθμιση IBOR.

Όπως περιγράφεται στην σημ. 2.2.3 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος επέλεξε, ως πολιτική που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Επομένως, οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39 και στο ΔΠΧΑ 7 είναι εφαρμόσιμες στον Όμιλο.

Ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης των απαλλαγών από την 1 Ιανουαρίου 2020, ο Όμιλος υποθέτει ότι οι σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης δεν επηρεάζονται από τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από την μεταρρύθμιση IBOR και εξακολουθούν να λογιστικοποιούνται σαν συνεχιζόμενες αντισταθμίσεις.

Οι απαλλαγές παύουν να έχουν εφαρμογή όταν εκπληρωθούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος θα πάψει να εφαρμόζει τις τροποποιήσεις σχετικά με τις απαλλαγές στην λογιστικής αντιστάθμισης, κατά το νωρίτερο μεταξύ των α) όταν οι αβεβαιότητες που προκύπτουν από την μεταρρύθμιση IBOR, δεν θα υφίστανται σχετικά με το χρόνο και το ποσό των ταμειακών ροών, βάσει επιτοκίων αναφοράς, των στοιχείων που αντισταθμίζονται ή των μέσων αντιστάθμισης και β) όταν οι σχέσεις αντιστάθμισης για τις οποίες ισχύουν οι απαλλαγές, τερματιστούν. Ο Όμιλος θεωρεί πως αυτές οι αβεβαιότητες δεν θα τερματιστούν έως ότου τα συμβόλαια του Ομίλου που συνδέονται με IBOR επιτόκια, τροποποιηθούν ώστε να καθορίζουν την αντικατάσταση του επιτοκίου αναφοράς, καθώς και την ημερομηνία στην οποία θα αντικατασταθεί και τις ταμειακές ροές του εναλλακτικού επιτοκίου αναφοράς, συμπεριλαμβανομένου του περιθωρίου επιτοκίου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος έχει δημιουργήσει ένα πρόγραμμα μετάβασης IBOR ώστε να εφαρμόσει τη μετάβαση στα εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς, το οποίο επικεντρώνεται σε βασικούς τομείς επίπτωσης όπως στα συμβόλαια πελατών, στα συστήματα και τις διαδικασίες, στην χρηματοοικονομική αναφορά, στην αποτίμηση, στην διαχείριση κεφαλαίων και ρευστότητας καθώς και στην επικοινωνία (σημείωση 5.2.4).

Τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με τον ορισμό της επιχείρησης στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» με σκοπό να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να καθορίσουν αν ένα σύνολο αποκτώμενων δραστηριοτήτων και στοιχείων του ενεργητικού συνιστούν επιχείρηση ή όχι. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της επιχείρησης, καταργούν την αξιολόγηση για το εάν οι συμμετέχοντες στην αγορά δύνανται να αντικαταστήσουν τις εισροές ή τις διαδικασίες που λείπουν και προσθέτουν οδηγίες για να βοηθήσουν τις οικονομικές οντότητες να αξιολογήσουν αν οι αποκτώμενες διαδικασίες θεωρούνται σημαντικές. Επιπροσθέτως, συγκεκριμενοποιούν τους ορισμούς της επιχείρησης και των εκροών της και εισάγουν έναν προαιρετικό έλεγχο σχετικά με τη συγκέντρωση της εύλογης αξίας (fair value concentration test).

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8: Ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους (Material)

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» και του ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» αποσκοπούν στο να ευθυγραμμιστούν όλα τα πρότυπα με τον ορισμό του “Ουσιώδους Μεγέθους” και να αποσαφηνίσουν συγκεκριμένες πτυχές αυτού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι μια πληροφορία θεωρείται ουσιώδης αν η παράλειψή της, η ανακριβής παρουσίαση της ή συγκάλυψή της αναμένεται ευλόγως να επηρεάσει τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, βάσει αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι το ουσιώδες μέγεθος (materiality) εξαρτάται από τη φύση, το μέγεθος της πληροφορίας ή και τα δύο, ενώ παράλληλα μία οικονομική οντότητα θα πρέπει να αξιολογήσει εάν η πληροφορία είναι ουσιώδης από μόνη της ή σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες.

Επιπροσθέτως, τροποποιήθηκε ο ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους στο Εννοιολογικό Πλαίσιο ώστε να ευθυγραμμιστεί με τον αναθεωρημένο ορισμό στο ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16- Παραχωρήσεις μισθωμάτων λόγω Covid-19

Τον Μάιο 2020, το ΣΔΛΠ δημοσίευσε τις «Παραχωρήσεις μισθωμάτων λόγω Covid-19 (τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις)», εισάγοντας στο ΔΠΧΑ 16 μια πρακτική αντιμετώπιση για τις παραχωρήσεις μισθωμάτων, προκειμένου οι μισθωτές να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν έναν πρακτικό λογιστικό χειρισμό για εκείνες τις παραχωρήσεις που πραγματοποιούνται ως άμεση συνέπεια της πανδημίας Covid-19. Συγκεκριμένα, με την τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16, επιτρέπεται στους μισθωτές να μην αξιολογούν εάν μία παραχώρηση μισθώματος λόγω Covid-19 αποτελεί τροποποίηση της μίσθωσης και απαιτεί από τους μισθωτές που εφαρμόζουν την παραπάνω εξαίρεση να λογιστικοποιούν τέτοιες παραχωρήσεις μισθωμάτων λόγω Covid-19 μη αντιμετωπίζοντάς τες ως τροποποιήσεις μίσθωσης.

Η ανωτέρω δυνατότητα εφαρμόζεται μόνο στις παραχωρήσεις μισθωμάτων που προέκυψαν ως άμεση συνέπεια της πανδημίας Covid-19 και μόνο εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η μεταβολή των μισθωμάτων συνεπάγεται αναθεωρημένο μίσθωμα που είναι ουσιαστικά το ίδιο με, ή μικρότερο από το μίσθωμα αμέσως πριν από την αλλαγή,
- β) οποιαδήποτε μείωση σε μισθώματα επηρεάζει μόνο τις πληρωμές που αρχικά οφείλονταν την 30 Ιουνίου 2021 ή πριν από την ημερομηνία αυτή, και
- γ) δεν υπάρχει ουσιαστική αλλαγή σε άλλους όρους και προϋποθέσεις της μίσθωσης.

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16, όπως υιοθετήθηκε από την ΕΕ τον Οκτώβριο 2020, ισχύει για τις ετήσιες περιόδους αναφοράς που αρχίζουν την 1 Ιουνίου 2020 ή μεταγενέστερα, ενώ επιτρέπεται η πρόωρη εφαρμογή της.

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει πρόωρα τον εν λόγω λογιστικό χειρισμό για όλες τις παραχωρήσεις μισθωμάτων που πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τον Μάρτιο 2021, το ΣΔΛΠ αποφάσισε να δοθεί παράταση κατά έναν χρόνο στην περίοδο εφαρμογής της προαναφερόμενης πρακτικής αντιμετώπισης του ΔΠΧΑ 16. Ειδικότερα, με βάση την τροποποίηση, ο μισθωτής μπορεί να εφαρμόσει την πρακτική αντιμετώπιση σε εκείνες τις παραχωρήσεις μισθωμάτων που σχετίζονται με την πανδημία Covid-19, για τις οποίες οποιαδήποτε μείωση στις πληρωμές μισθωμάτων επηρεάζει μόνο εκείνες τις πληρωμές που αρχικά οφείλονταν την 30 Ιουνίου 2022 ή πριν από την ημερομηνία αυτή. Η τροποποίηση ισχύει για τις ετήσιες περιόδους αναφοράς που αρχίζουν την 1 Απριλίου 2021 ή μεταγενέστερα και αναμένεται να υιοθετηθεί από την ΕΕ κατά την διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2021.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις παραχωρήσεις ενοικίων που εκχωρήθηκαν στον Όμιλο ως μισθωτή έως την 31 Δεκεμβρίου 2020 παρέχονται στη σημείωση 41.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από τον Όμιλο

Ένα πλήθος νέων προτύπων και τροποποιήσεων σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2020, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση(ΕΕ), ή ο Όμιλος δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με τον Όμιλο έχουν ως ακολούθως:

ΔΛΠ 1, Τροποποιήσεις, Ταξινόμηση Υποχρεώσεων σε Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν μόνο την παρουσίαση των υποχρεώσεων στον ισολογισμό και παρέχουν διευκρινίσεις ως προς τον ορισμό του δικαιώματος αναβολής διακανονισμού μίας υποχρέωσης, ενώ ταυτόχρονα αποσαφηνίζουν ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες, θα πρέπει να βασίζεται σε δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση που διενεργείται στη λήξη της περιόδου αναφοράς σχετικά με την ταξινόμηση των υποχρεώσεων, δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες που δημιουργούνται ως προς το εάν η οικονομική οντότητα θα εξασκήσει το δικαίωμα της να αναβάλλει τον διακανονισμό μίας υποχρέωσης. Διευκρινίστηκε επίσης από το ΣΔΛΠ ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες, από μία οικονομική οντότητα, δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη εκείνα τα δικαιώματα μετατροπής που αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 17, Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια», παρέχει ένα συνολικό και συνεκτικό λογιστικό μοντέλο για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Έχει εφαρμογή σε ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν εκδοθεί, σε όλα τα συμβόλαια αντασφάλισης και σε επενδυτικά συμβόλαια με χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής που μια οικονομική οντότητα εκδίδει, εφόσον αυτή εκδίδει και ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων επιτρέπεται να ενταχθούν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17, εφόσον η οικονομική οντότητα έχει προηγουμένως διαβεβαιώσει ότι τα θεωρεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Σύμφωνα με το γενικό μοντέλο του ΔΠΧΑ 17, ομάδες από ασφαλιστήρια συμβόλαια που τελούν υπό κοινή διαχείριση και υπόκεινται σε παρόμοιους κινδύνους, επιμετρώνται με βάση προεξοφλημένες, σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων μελλοντικές ταμειακές ροές, μιας αναπροσαρμογής λόγω κινδύνου και ενός περιθωρίου συμβατικών υπηρεσιών (contractual service margin) το οποίο αντιπροσωπεύει το μη δεδουλευμένο κέρδος των συμβολαίων. Σύμφωνα με το μοντέλο, οι εκτιμήσεις επαναμετρώνται σε κάθε περίοδο αναφοράς. Μια απλοποιημένη μέθοδος επιμέτρησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί αν αναμένεται ότι από αυτή θα παραχθεί μια λογική προσέγγιση του γενικού μοντέλου ή αν τα συμβόλαια είναι μικρής διάρκειας.

Το έσοδο κατανέμεται στις περιόδους αναλογικά με την αξία της αναμενόμενης κάλυψης και των λοιπών υπηρεσιών που ένας ασφαλιστής παρέχει κατά τη διάρκεια της περιόδου, οι διεκδικήσεις για αποζημίωση παρουσιάζονται όταν αναγγελθούν και οποιαδήποτε επενδυτικά στοιχεία, όπως τα ποσά που καταβάλλονται σε ασφαλισμένους ακόμα και αν το ασφαλιστικό γεγονός δεν έχει συντελεστεί, δεν περιλαμβάνονται στα έσοδα και στις διεκδικήσεις για αποζημίωση. Τα αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες παρουσιάζονται ξεχωριστά από το χρηματοοικονομικό έσοδο ή έξοδο των ασφαλίσεων.

Τον Ιούνιο 2020, το ΣΔΛΠ εξέδωσε το σχέδιο προτύπου «Τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 17», ώστε να βοηθήσει τις επιχειρήσεις στην εφαρμογή του προτύπου. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν την αναβολή της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του προτύπου, ώστε να είναι υποχρεωτική η εφαρμογή του για τις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2023.

Το ΔΠΧΑ 17 δεν είναι σχετικό με τις δραστηριότητες του Ομίλου, παρά μόνο μέσω της συγγενούς εταιρείας Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16, Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς-Φάση 2 (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2021)

Τον Αύγουστο 2020, το ΣΔΛΠ εξέδωσε το σχέδιο προτύπου «Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς-Φάση 2, Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16», για την αντιμετώπιση των θεμάτων που επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όταν το ισχύον επιτόκιο αναφοράς αντικαθίσταται με ένα εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς μηδενικού κινδύνου (“Risk Free Rate – RFR”) και προβλέπει συγκεκριμένες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι τροποποιήσεις της Φάσης 2 παρέχουν σημαντικές απαλλαγές που σχετίζονται με συμβατικές τροποποιήσεις λόγω της μεταρρύθμισης των επιτοκίων και με τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται από τη μεταρρύθμιση αυτή.

Πιο συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις εισάγουν μια πρακτική αντιμετώπιση (practical expedient) εφόσον μια συμβατική αλλαγή, ή αλλαγές στις ταμειακές ροές, προέρχονται «άμεσα» από τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς (μεταρρύθμιση IBOR) και σε μία «οικονομικά ισοδύναμη» βάση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι αλλαγές θα λογιστικοποιούνται ενημερώνοντας το πραγματικό επιτόκιο, όπως συμβαίνει με τις διακυμάνσεις ενός κυμαινόμενου επιτοκίου. Μια παρόμοια πρακτική αντιμετώπιση θα εφαρμοστεί και στο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» για μισθωτές όταν λογιστικοποιούν τις τροποποιήσεις μισθώσεων που απαιτούνται από τη μεταρρύθμιση IBOR.

Επιπροσθέτως, οι τροποποιήσεις της δεύτερης Φάσης επιτρέπουν αλλαγές που απαιτούνται από τη μεταρρύθμιση IBOR να γίνουν στους προσδιορισμούς και τις τεκμηριώσεις αντιστάθμισης χωρίς να διακόπτεται η σχέση αντιστάθμισης. Οι επιτρεπόμενες αλλαγές περιλαμβάνουν τον επαναπροσδιορισμό του αντισταθμισμένου κινδύνου με αναφορά σε ένα επιτόκιο μηδενικού κινδύνου RFR, όπως επίσης και τον επαναπροσδιορισμό του μέσου αντιστάθμισης ή/και των στοιχείων που αντισταθμίζουν, ώστε να αντικατοπτρίζουν το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου.

Με βάση τις τροποποιήσεις της δεύτερης Φάσης, κατά τη διενέργεια αναδρομικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, μια εταιρεία μπορεί να επιλέξει να μηδενίσει τις συσσωρευμένες μεταβολές της εύλογης αξίας του στοιχείου που αντισταθμίζεται και του μέσου αντιστάθμισης αμέσως μετά τον τερματισμό της εφαρμογής της απαλλαγής της πρώτης Φάσης, για κάθε σχέση αντιστάθμισης ξεχωριστά. Ωστόσο, η πραγματική αναποτελεσματικότητα αντιστάθμισης θα συνεχίσει να επιμετράται και να αναγνωρίζεται εξ ολοκλήρου στα αποτελέσματα χρήσης. Οι τροποποιήσεις της δεύτερης Φάσης διευκρινίζουν επίσης ότι οι αλλαγές στη μέθοδο αξιολόγησης της αναποτελεσματικότητας αντιστάθμισης λόγω των τροποποιήσεων που απαιτούνται από τη μεταρρύθμιση IBOR, δεν θα οδηγήσουν στη διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης.

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 4 αποσκοπούν στο να επιτρέψουν στις ασφαλιστικές εταιρείες που εξακολουθούν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39 να αποκτήσουν ίδιες απαλλαγές όπως αυτές προβλέπονται από τις τροποποιήσεις που έγιναν στο ΔΠΧΑ 9.

Οι επακόλουθες τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 της δεύτερης Φάσης πραγματοποιήθηκαν ώστε να βοηθήσουν τους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να καταλάβουν το αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης των επιτοκίων στα χρηματοοικονομικά μέσα και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου μια εταιρίας.

Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των επιπτώσεων της υιοθέτησης των τροποποιήσεων της δεύτερης Φάσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ 2018-2020 : ΔΠΧΑ 1, ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 16 (έναρξη ισχύος από 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι βελτιώσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε αρκετά πρότυπα. Οι τροποποιήσεις που είναι σχετικές με τις δραστηριότητες του Ομίλου παρουσιάζονται παρακάτω:

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς» παρέχουν επιπλέον απαλλαγή σε μία θυγατρική εταιρία που υιοθέτησε τα πρότυπα μετά την μητρική σε σχέση με το σωρευτικό υπόλοιπο των συναλλαγματικών διαφορών. Ως αποτέλεσμα, οι τροποποιήσεις επιτρέπουν στις οντότητες που έχουν επιμετρήσει τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού στη λογιστική αξία σύμφωνα με τα βιβλία της μητρικής να επιμετρήσουν και οποιοσδήποτε συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν χρησιμοποιώντας τα ποσά που έχουν δημοσιευθεί από τη μητρική. Αυτή η τροποποίηση εφαρμόζεται επίσης στις συγγενείς εταιρίες και τις κοινοπραξίες που έχουν λάβει την ίδια εξαίρεση του ΔΠΧΑ 1.

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» διευκρινίζει τις αμοιβές που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο τεστ του 10% σχετικά με την αξιολόγηση αποαναγνώρισης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Οι αμοιβές που περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση είναι μόνο αυτές που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ του δανειολήπτη (οικονομική οντότητα) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων αμοιβών που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν είτε από τον δανειολήπτη είτε από τον δανειστή για λογαριασμό

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

του άλλου. Η τροποποίηση έχει μελλοντική εφαρμογή σε ρυθμίσεις και ανταλλαγές που λαμβάνουν χώρα κατά την ημερομηνία ή μεταγενέστερα αυτής που η εταιρία εφαρμόζει για πρώτη φορά την τροποποίηση.

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16 'Μισθώσεις' αφαιρεί από το πρότυπο την επεξήγηση σχετικά με την αποζημίωση για τις βελτιώσεις μισθίου, για να αποτρέψει πιθανή σύγχυση σχετικά με το χειρισμό των κινήτρων για μισθώσεις.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 4, Τροποποίηση, Αναβολή του ΔΠΧΑ 9 (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2021)

Τον Ιούνιο 2020, το ΣΔΛΠ εξέδωσε σχέδιο *Παράταση της Προσωρινής Εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 4)* και επέκτεινε την σταθερή ημερομηνία λήξης της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στο ΔΠΧΑ 4 για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν από 1 Ιανουαρίου 2023 ή μεταγενέστερα, ώστε να εναρμονιστούν με τις ημερομηνίες έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα' και του ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστικά Συμβόλαια'

Η τροποποίηση δεν σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Ομίλου, παρά μόνο μέσω της συγγενούς εταιρείας Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών.

ΔΛΠ 37, Τροποποίηση, Επαχθείς Συμβάσεις - Κόστη Εκπλήρωσης Σύμβασης (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Η τροποποίηση του ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία» διευκρινίζει ότι τα άμεσα κόστη που σχετίζονται με την εκπλήρωση μίας σύμβασης, περιλαμβάνουν τα πρόσθετα κόστη καθώς και μια κατανομή από τα υπόλοιπα κόστη που σχετίζονται άμεσα με την εκπλήρωση της σύμβασης. Τα γενικά και διοικητικά κόστη δεν σχετίζονται άμεσα με τις συμβάσεις και εξαιρούνται εκτός εάν χρεώνονται ρητά στον αντισυμβαλλόμενο βάσει της σύμβασης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να επηρεάσει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 3, Τροποποιήσεις, Παραμπομπή στο Ενοσιολογικό Πλαίσιο (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» επικαιροποίησαν την παραπομπή στην έκδοση του Ενοσιολογικού Πλαισίου που είναι σε ισχύ, ενώ προστέθηκε μία απαίτηση σχετικά με τις υποχρεώσεις που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία» όπου ο αποκτών εφαρμόζει το ΔΛΠ 37 για να καθορίσει εάν κατά την ημερομηνία κτήσης υφίσταται παρούσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων. Εάν μία εισφορά εμπίπτει στην Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 21 'Εισφορές', ο αποκτών, εφαρμόζει την ΕΔΔΠΧΑ 21 ώστε να καθορίσει εάν το γεγονός που δημιουργεί την υποχρέωση να πληρωθεί η εισφορά υφίσταται και κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

Επιπρόσθετα, οι εκδοθείσες τροποποιήσεις προσέθεσαν μία νέα παράγραφο στο ΔΠΧΑ 3 ώστε να διευκρινιστεί ότι τα ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για αναγνώριση στην περίπτωση συνένωσης επιχειρήσεων, κατά την ημερομηνία απόκτησης.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

ΔΛΠ 8, Τροποποιήσεις, Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2023, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 8 'Λογιστικές πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη' εισήγαγαν τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων ενώ περιλαμβάνουν και άλλες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 οι οποίες πρόκειται να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να διαχωρίσουν τις αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις από τις αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές.

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν (α) πώς οι λογιστικές πολιτικές σχετίζονται με τις λογιστικές εκτιμήσεις: i) εξηγώντας ότι οι λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών και ii) καθιστώντας τον ορισμό των λογιστικών πολιτικών πιο σαφή και περιεκτικό, (β) ότι η επιλογή μίας τεχνικής εκτίμησης ή τεχνικής αποτίμησης, για ένα στοιχείο των οικονομικών καταστάσεων που δεν μπορεί να επιμετρηθεί με ακρίβεια, αποτελεί λογιστική εκτίμηση και (γ) ότι, για την εφαρμογή του ΔΛΠ 2 «Αποθέματα», η επιλογή της μεθόδου αποτίμησης του κόστους των αποθεμάτων βάσει της μεθόδου «πρώτης εισαγωγής-πρώτης εξαγωγής» (first-in, first-out- FIFO) ή της μεθόδου του Μέσου Σταθμισμένου Κόστους για αποθέματα ειδών που είναι εναλλάξιμα, αποτελεί επιλογή λογιστικής πολιτικής.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων» και ΔΠΧΑ Δήλωση Πρακτικής Νο.2: Γνωστοποιήσεις Λογιστικών Πολιτικών (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2023, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων» ώστε να απαιτήσει από τις οικονομικές οντότητες να γνωστοποιούν τις ουσιώδεις λογιστικές πολιτικές τους αντί για τις σημαντικές λογιστικές πολιτικές τους.

Σύμφωνα με το ΣΔΛΠ, η πληροφόρηση για τις λογιστικές πολιτικές κρίνεται ουσιώδης εάν όταν ληφθεί υπόψη σε συνδυασμό με τις λοιπές πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μια οικονομικής οντότητας, μπορεί εύλογα να επηρεάσει τις αποφάσεις των βασικών χρηστών των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, λόγω της βάσης στην οποία συντάχθηκαν.

Επιπρόσθετα, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν, πώς μια οικονομική οντότητα μπορεί να εντοπίσει ουσιώδης πληροφόρηση στις λογιστικές πολιτικές, ενώ παραρατίθενται παραδείγματα πιθανών περιπτώσεων ουσιώδους πληροφόρησης για τις λογιστικές πολιτικές. Επίσης, η τροποποίηση στο ΔΛΠ 1, διευκρινίζει ότι η μη ουσιώδης πληροφόρηση σχετικά με την λογιστική πολιτική μπορεί να μην γνωστοποιηθεί. Ωστόσο, εάν γνωστοποιηθεί, δεν θα πρέπει να επισκιάζει την ουσιώδη πληροφόρηση για την λογιστική πολιτική. Προκειμένου να υποστηρίξει αυτή την τροποποίηση το Συμβούλιο, ανέπτυξε σχέδιο καθοδήγησης και παραδείγματα ώστε να εξηγήσει και να υποδείξει την εφαρμογή της «διαδικασία αξιολόγησης των τεσσάρων βημάτων της ουσιώδους πληροφόρησης» όπως περιγράφεται στην Δήλωση Πρακτικής Νο.2 των ΔΠΧΑ «Κρίσεις Ουσιώδους Πληροφόρησης» στις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών, για την υποστήριξη των τροποποιήσεων του ΔΛΠ 1.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2.2 Βασικές λογιστικές αρχές

2.2.1 Ενοποίηση

(i) Θυγατρικές εταιρείες

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες που ελέγχονται από τον Όμιλο. Ο Όμιλος ελέγχει μια εταιρεία όταν έχει έκθεση, ή δικαιώματα, σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμιξη του με την εταιρεία και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του πάνω στην εταιρεία. Ο Όμιλος ενοποιεί μια εταιρεία μόνο όταν συνυπάρχουν και τα τρία παραπάνω στοιχεία που συνιστούν έλεγχο.

Η εξουσία θεωρείται ότι υπάρχει όταν τα υφιστάμενα δικαιώματα του Ομίλου, του παρέχουν την τρέχουσα δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες της εταιρείας, δηλαδή τις δραστηριότητες εκείνες που επηρεάζουν σημαντικά τις αποδόσεις της εταιρείας, και ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να ασκήσει αυτά τα δικαιώματα. Η εξουσία πάνω σε μια εταιρεία μπορεί να προκύψει μέσω δικαιωμάτων ψήφου από συμμετοχικούς τίτλους όπως οι μετοχές, ή σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να προέρχεται από συμβατικές συμφωνίες.

Όταν τα δικαιώματα ψήφου είναι σχετικά, ο Όμιλος θεωρείται ότι έχει έλεγχο όταν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, περισσότερα από τα μισά δικαιώματα ψήφου μιας εταιρείας, εκτός αν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποιος άλλος επενδυτής έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος μπορεί να έχει εξουσία ακόμα και όταν κατέχει λιγότερα από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας μέσω συμβατικής συμφωνίας με άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, δικαιωμάτων που προκύπτουν από άλλες συμβατικές συμφωνίες, ουσιωδών δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου, κατοχής του μεγαλύτερου ποσοστού των δικαιωμάτων ψήφου σε μια κατάσταση όπου τα υπόλοιπα δικαιώματα είναι ευρέως διασκορπισμένα («εκ των πραγμάτων εξουσία»), ή μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ο Όμιλος διαθέτει εκ των πραγμάτων εξουσία, λαμβάνονται υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και συνθήκες, περιλαμβανομένου του σχετικού μεγέθους των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ο Όμιλος και της διασποράς των δικαιωμάτων που κατέχονται από άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, προκειμένου να καθοριστεί αν ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος έχει έκθεση ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμιξη του με μια εταιρεία όταν οι αποδόσεις αυτές δύνανται να μεταβάλλονται ως συνέπεια της επίδοσης της εταιρείας.

Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να επηρεάζει το ύψος των αποδόσεων από την ανάμιξη του με την εταιρεία, ο Όμιλος καθορίζει αν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων λήψης αποφάσεων ενεργεί ως εντολοδόχος ή ως εντολέας. Ο Όμιλος ενεργεί ως εντολοδόχος όταν ενεργεί για λογαριασμό και προς όφελος ενός άλλου μέρους και ως εκ τούτου δεν ελέγχει την

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εταιρεία. Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος δεν ενοποιεί την εταιρεία. Για την παραπάνω αξιολόγηση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη το εύρος της εξουσίας λήψης αποφάσεων επί της εταιρείας, τα δικαιώματα που κατέχονται από άλλα μέρη, την αμοιβή που δικαιούται ο Όμιλος από την ανάμειξη του, και την έκθεση του στη μεταβλητότητα των αποδόσεων από άλλες συμμετοχές του σε αυτή την εταιρεία.

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε εταιρείες που έχουν δομηθεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα δικαιώματα ψήφου δεν αποτελούν τον κύριο παράγοντα στην απόφαση ποιος ελέγχει την εταιρεία, όπως όταν τα δικαιώματα ψήφου σχετίζονται μόνο με θέματα διοικητικής φύσεως και οι συναφείς δραστηριότητες διευθύνονται μέσω συμβατικών δικαιωμάτων. Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει έλεγχο πάνω σε τέτοιου είδους οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο σκοπός και ο σχεδιασμός της εταιρείας,
- Αν ο Όμιλος κατέχει συγκεκριμένα δικαιώματα που του παρέχουν την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις σχετικές δραστηριότητες της εταιρείας, ως επακόλουθο των υφιστάμενων συμβατικών συμφωνιών από τις οποίες απορρέει η εξουσία να ορίζει την διακυβέρνηση της οντότητας και να διευθύνει τις δραστηριότητές της.
- Σε περίπτωση που χορηγούνται δικαιώματα λήψης αποφάσεων σε κάποια άλλη οντότητα, ο Όμιλος αξιολογεί το κατά ποσό αυτή ενεργεί ως εκπρόσωπος (agent) του Ομίλου ή ως άλλος επενδυτής.
- Η ύπαρξη ειδικής σχέσης με την εταιρεία, και
- Ο βαθμός έκθεσης του Ομίλου στην μεταβλητότητα των αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρεία και εάν ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να επηρεάζει αυτήν τη μεταβλητότητα, περιλαμβανομένης και της έκθεσης στην μεταβλητότητα από τις εκδόσεις ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης για σκοπούς τιτλοποίησης καθώς και αυτής των δανείων μειωμένης εξασφάλισης ή και άλλων μέτρων πιστωτικής ενίσχυσης που παρέχονται στην εταιρεία.

Πληροφορίες σχετικά με τις οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης του Ομίλου παρατίθενται στην σημ. 25.

Ο Όμιλος επαναξιολογεί το κατά πόσον ελέγχει μια εταιρεία αν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι υπάρχουν μεταβολές σε ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία που συνιστούν έλεγχο. Περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις εκείνες στις οποίες τα δικαιώματα που κατέχονταν από τον Όμιλο, και τα οποία επρόκειτο να είναι προστατευτικής φύσεως, μετατρέπονται σε ουσιώδη δικαιώματα λόγω της παραβίασης ρητρών ή της αθέτησης πληρωμών σε μια δανειακή σύμβαση και έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να έχει εξουσία πάνω στην εταιρεία.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά δικαίωμα ελέγχου, και παύουν να ενοποιούνται την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος παύει να έχει δικαίωμα ελέγχου. Το σύνολο των συνολικών εσόδων λογίζεται κατά αναλογία στους ιδιοκτήτες της μητρικής και στα δικαιώματα τρίτων, ακόμη και αν το υπόλοιπο που αναλογεί στα δικαιώματα τρίτων είναι χρεωστικό.

Μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής του Ομίλου που δεν επιφέρουν απώλεια ελέγχου στις θυγατρικές εταιρείες αναγνωρίζονται ως συναλλαγές στην καθαρή θέση και η διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της συμμετοχής στη νέα καθαρή θέση της θυγατρικής που αποκτήθηκε αναγνωρίζεται απευθείας στην καθαρή θέση του Ομίλου. Κέρδη ή ζημιές από πωλήσεις ποσοστού συμμετοχής που δεν επιφέρουν απώλεια ελέγχου της θυγατρικής αναγνωρίζονται επίσης απευθείας στην καθαρή θέση του Ομίλου. Για πωλήσεις του ποσοστού συμμετοχής που επιφέρουν απώλεια ελέγχου, ο Όμιλος αποαναγνωρίζει τα στοιχεία ενεργητικού και τις υποχρεώσεις της θυγατρικής και τυχόν δικαιώματα τρίτων και λοιπών στοιχείων ιδίων κεφαλαίων και αναγνωρίζει κέρδη και ζημιές στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει τον έλεγχο μιας θυγατρικής, τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που απομένουν επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους με όλες τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ενδοεταιρικές συναλλαγές, ενδοεταιρικά υπόλοιπα και ενδοομιλικά κέρδη που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται, όπως επίσης απαλείφονται και οι ενδοομιλικές ζημιές, εκτός αν η εν λόγω συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

(ii) Συνενώσεις εταιρειών

Η απόκτηση θυγατρικών εταιρειών λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα της απόκτησης ελέγχου υπολογίζεται βάσει της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που μεταφέρονται, τους συμμετοχικούς τίτλους που εκδίδονται ή ανταλλάσσονται ή των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά την ημερομηνία εξαγοράς, συμπεριλαμβανόμενης της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων που απορρέουν από μία ρύθμιση ενδεχόμενου ανταλλάγματος. Το σχετιζόμενο με τις αποκτήσεις κόστος θα λογιστικοποιείται ως έξοδο εντός των περιόδων κατά τη διάρκεια των οποίων ο αποκτών ανέλαβε το κόστος. Τα αναγνωρίσιμα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μια επιχειρηματική συνένωση, επιμετρώνται αρχικά κατά την ημερομηνία απόκτησης στην εύλογη αξία τους, ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής των δικαιωμάτων τρίτων. Εάν υπήρχαν ήδη συμμετοχικά δικαιώματα στον αποκτώμενο, αυτά επιμετρώνται

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εκ νέου στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης και ενδεχόμενο κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει κατά περίπτωση, την απόκτηση δικαιωμάτων τρίτων στον αποκτώμενο είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων του αποκτώμενου.

Το υπερβάλλον του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος, των δικαιωμάτων τρίτων και της εύλογης αξίας προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία απόκτησης, επί της εύλογης αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε, λογιστικοποιείται ως υπεραξία. Αν το σύνολο των παραπάνω είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Εάν η αρχική λογιστικοποίηση μιας συνένωσης εταιρειών δεν έχει ολοκληρωθεί έως την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία αυτή πραγματοποιήθηκε, ο Όμιλος γνωστοποιεί τις προσωρινές αξίες. Οι ανωτέρω προσωρινές αξίες, κατά την διάρκεια της περιόδου επιμέτρησης, αναπροσαρμόζονται αναδρομικά ώστε τα στοιχεία εκείνα για τα οποία η λογιστικοποίηση δεν έχει ολοκληρωθεί να αντικατοπτρίζουν τις νέες πληροφορίες που λήφθηκαν για τα γεγονότα και τις συνθήκες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς και οι οποίες, εάν ήταν γνωστές κατά την ανωτέρω ημερομηνία, θα είχαν επηρεάσει αντίστοιχα τις αξίες που αναγνωρίστηκαν. Οι αναπροσαρμογές της περιόδου επιμέτρησης, όπως αναφέρεται ανωτέρω, επηρεάζουν αντίστοιχα το ποσό της υπεραξίας που υπολογίστηκε αρχικά ενώ η περίοδος επιμέτρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς.

Δεσμεύσεις για αγορά δικαιωμάτων τρίτων, μέσω παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, στα πλαίσια μιας συνένωσης εταιρειών λογιστικοποιούνται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση, χωρίς να αναγνωρίζονται δικαιώματα τρίτων. Η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στην εύλογη αξία της, χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης που βασίζονται στις πιο κατάλληλες εκτιμήσεις, διαθέσιμες στη διοίκηση. Κάθε διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την αρχική της αναγνώριση και της ονομαστικής αξίας του μεριδίου των δικαιωμάτων τρίτων στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται ως μέρος της υπεραξίας. Μεταγενέστερες αναθεωρήσεις στην αποτίμηση των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για αποκτήσεις θυγατρικών εταιρειών που δεν ικανοποιούν τον ορισμό της «επιχείρησης», ο Όμιλος κατανέμει το τίμημα στα μεμονωμένα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις βάσει των σχετικών εύλογων αξιών τους την ημερομηνία εξαγοράς. Τέτοιου τύπου συναλλαγές ή γεγονότα δεν δημιουργούν υπεραξία.

Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας παρουσιάζονται στη σημ. 23.

(iii) Συνενώσεις εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη» και δεδομένου ότι οι συνενώσεις εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις εταιρειών», οι εν λόγω συναλλαγές λογιστικοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πρόσφατες εκδόσεις άλλων φορέων θέσπισης λογιστικών προτύπων, οι οποίοι χρησιμοποιούν παρόμοιο εννοιολογικό πλαίσιο και συμμορφώνονται με τις γενικές αρχές που διέπουν τα ΔΠΧΑ, καθώς και τις αποδεκτές πρακτικές του κλάδου.

Στο πλαίσιο της μεθόδου συνένωσης συμφερόντων, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες προ συνένωσης προερχόμενες από το υψηλότερο επίπεδο κοινού ελέγχου, χωρίς οποιαδήποτε προσαρμογή στην εύλογη αξία. Ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ του κόστους της συναλλαγής και της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται λογιστικοποιείται στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου.

Το κόστος συμμετοχής των συνενώσεων αυτών, όπως αναγνωρίζεται από τον Όμιλο, είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, δηλαδή το ποσό των μετρητών που καταβλήθηκαν ή των μετοχών που εκδόθηκαν, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης εταιρείας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ίδρυση νέας εταιρείας του Ομίλου για τη πραγματοποίηση μιας συνένωσης εταιρειών

Οι συναλλαγές μεταξύ εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο και οι οποίες περιλαμβάνουν την ίδρυση μιας νέας εταιρείας του Ομίλου με σκοπό την πραγματοποίηση μιας επιχειρηματικής συνένωσης, συνενώνοντας δύο ή περισσότερες εταιρείες κάτω από την νέα εταιρεία του Ομίλου, λογιστικοποιούνται επίσης με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων.

Άλλες συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και περιλαμβάνουν την απόκτηση μιας υφιστάμενης εταιρείας του Ομίλου ή ενός ομίλου επιχειρήσεων από μια νέα εταιρεία που δημιουργήθηκε για αυτό τον σκοπό λογιστικοποιούνται ως κεφαλαιακές αναδιοργανώσεις, καθώς δεν υφίσταται κάποια συνένωση επιχειρήσεων ή κάποια ουσιώδης οικονομική μεταβολή στον Όμιλο. Σε μια κεφαλαιακή αναδιοργάνωση, ο αποκτών ενσωματώνει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες όπως παρουσιάζονται στα βιβλία της αποκτώμενης, αντί αυτών που προέρχονται από το υψηλότερο επίπεδο κοινού ελέγχου. Η διαφορά ανάμεσα στο κόστος της συναλλαγής και τη λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια της νέας εταιρείας. Οι κεφαλαιακές αναδιοργανώσεις δεν έχουν κάποια επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

(iv) Συγγενείς εταιρείες

Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες λογίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Συγγενείς είναι οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν έχει έλεγχο.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, το μερίδιο του Ομίλου επί των ετήσιων κερδών ή ζημιών των συγγενών εταιρειών, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στον ισολογισμό παρουσιάζεται το μερίδιο συμμετοχής του Ομίλου στη συγγενή επιχείρηση ως το μερίδιό του στην καθαρή θέση της συγγενούς επιχείρησης πλέον οποιαδήποτε υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά μετά την αφαίρεση τυχόν συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Εάν το μερίδιο συμμετοχής του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς επιχείρησης είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μερίδιο συμμετοχής του σε αυτή, τότε παύει να αναγνωρίζει το μερίδιό του επί των επιπλέον ζημιών, εκτός εάν έχει υφιστάμενες υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης. Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των συγγενών εταιρειών έχουν αναπροσαρμοστεί, ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Εάν ο Όμιλος αποκτήσει ή παύσει να έχει ουσιώδη επιρροή σε μια επιχείρηση, τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που προϋπήρχαν ή απέμειναν επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους και όλες οι μεταβολές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες όπου μια συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση μετατρέπεται σε συμμετοχή σε κοινοπραξία, οπότε και το συμμετοχικό δικαίωμα που απομένει δεν επιμετρώνται εκ νέου και συνεχίζει η χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης.

(v) Από κοινού συμφωνίες

Μια από κοινού συμφωνία είναι μια συμφωνία βάσει της οποίας ο Όμιλος έχει από κοινού έλεγχο μαζί με ένα ή περισσότερα άλλα μέρη. Από κοινού έλεγχος είναι η συμβατικός συμφωνηθείσα κοινή άσκηση ελέγχου και υφίσταται μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις σημαντικές δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση των μερών που ασκούν από κοινού τον έλεγχο. Οι συμμετοχές σε από κοινού συμφωνίες κατηγοριοποιούνται είτε ως κοινοπραξίες όταν τα μέρη που ασκούν από κοινού τον έλεγχο έχουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος είτε ως από κοινού δραστηριότητες όταν δύο ή περισσότερα μέρη έχουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες για τις υποχρεώσεις του σχήματος.

Ο Όμιλος εξετάζει τους συμβατικούς όρους των από κοινού συμφωνιών για να καθορίσει αν μια από κοινού συμφωνία αποτελεί κοινοπραξία ή από κοινού δραστηριότητα. Όλες οι από κοινού συμφωνίες στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος αποτελούν κοινοπραξίες.

Όπως και οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες, οι συμμετοχές του Ομίλου σε κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Συνεπώς, η λογιστική αρχή που περιγράφεται στη σημ. 2.2.1(iv) ισχύει και για τις κοινοπραξίες. Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών έχουν αναπροσαρμοστεί, ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Όταν ο Όμιλος παύει να έχει από κοινού έλεγχο σε μια οικονομική οντότητα, παύει τη χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης. Κάθε τυχόν συμμετοχικό δικαίωμα που απομένει στην οικονομική οντότητα επιμετρώνται εκ νέου στη εύλογη αξία του και κάθε μεταβολή στη λογιστική αξία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες όπου μια συμμετοχή σε κοινοπραξία μετατρέπεται σε συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση, οπότε και το συμμετοχικό δικαίωμα που απομένει δεν επιμετρώνται εκ νέου και συνεχίζει η χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης.

Οι συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου παρουσιάζονται στη σημ. 24.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.2.2 Ξένο νόμισμα

(i) Μετατροπή οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εξωτερικού

Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών εξωτερικού μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα του Ομίλου με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει σε κάθε περίοδο αναφοράς, ενώ τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με βάση τη μέση τιμή συναλλάγματος για την περίοδο αναφοράς. Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε μια θυγατρική του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων από θυγατρικές, οι οποίες δε σχεδιάζεται ή δεν αναμένεται να τακτοποιηθούν και αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού, αναγνωρίζονται στην «Κατάσταση συνολικών εσόδων».

Οι συναλλαγματικές διαφορές από τις θυγατρικές του Ομίλου στο εξωτερικό μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της θυγατρικής. Όσον αφορά τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα νομισματικά στοιχεία που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη θυγατρική, αυτές μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την αποπληρωμή τους ή όταν αναμένεται να τακτοποιηθούν.

(ii) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει σε κάθε περίοδο αναφοράς και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές εξωτερικού ή τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

2.2.3 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων - που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επαναμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ή χρησιμοποιώντας κατάλληλες άλλες τεχνικές επιμέτρησης. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημ. 3.2 και 5.3.

Ενσωματωμένα παράγωγα

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που εμπεριέχουν ενσωματωμένα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται στον Ισολογισμό στην ολότητα τους στην κατάλληλη κατηγορία ταξινόμησης, ακολουθώντας την αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών και επιχειρηματικού μοντέλου του χρηματοοικονομικού μέσου, όπως περιγράφεται στη σημ. 2.2.9.

Αντιθέτως, ορισμένα παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία του παθητικού, αναγνωρίζονται ως διακριτά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η χρήση παραγώγων χρηματοοικονομικά μέσων είναι ενσωματωμένη στις δραστηριότητες του Ομίλου και στοχεύει πρωτίστως στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων του.

Συνεπώς, ο Όμιλος, στα πλαίσια της στρατηγικής διαχείρισης κινδύνων του, δύναται να πραγματοποιήσει συναλλαγές με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους ώστε να αντισταθμίσει μερικώς ή πλήρως την επιτοκιακή, συναλλαγματική, μετοχική ή άλλη έκθεση του που δημιουργείται από τις δραστηριότητες του.

Οι στόχοι της αντιστάθμισης με την χρήση παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων περιλαμβάνουν:

- Την μείωση της επιτοκιακής έκθεσης που υπερβαίνει τα επιτοκιακά όρια που έχει θέσει ο Όμιλος
- Την αποτελεσματική διαχείριση του επιτοκιακού κινδύνου και της έκθεσης σε εύλογες αξίες
- Την διαχείριση μελλοντικών μεταβλητών ταμειακών ροών
- Την μείωση του συναλλαγματικού ή πληθωριστικού κινδύνου

Λογιστική αντιστάθμιση

Ο Όμιλος επέλεξε, ως πολιτική που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, έως ότου το έργο που εκπονείται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σχετικά με την λογιστική της αντιστάθμισης σε επίπεδο χαρτοφυλακίου (macro-hedging) ολοκληρωθεί.

Για σκοπούς λογιστικής αντιστάθμισης, ο Όμιλος σχηματίζει μια σχέση αντιστάθμισης μεταξύ ενός μέσου αντιστάθμισης και ενός σχετικού στοιχείου ή ομάδας στοιχείων που πρόκειται να αντισταθμιστούν. Το μέσο αντιστάθμισης αποτελεί ένα προσδιορισμένο παράγωγο ή κάποιο άλλο προσδιορισμένο μη-παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο του ενεργητικού ή χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, του οποίου η εύλογη αξία ή οι ταμειακές ροές εκτιμάται πως συμψηφίζουν τις αλλαγές στην εύλογη αξία ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζουν.

Συγκεκριμένα ο Όμιλος προσδιορίζει ορισμένα παράγωγα ως: (α) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου των μεταβολών εύλογης αξίας αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισθέντων βέβαιων δεσμεύσεων (μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας), (β) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ροών από αναγνωρισθέντα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ή από πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές (μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών) ή (γ) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής της αξίας καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εξωτερικού που σχετίζεται με τη μετάφραση των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της επένδυσης στο νόμισμα βάσης του Ομίλου.

Για την εφαρμογή λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων συγκεκριμένα κριτήρια πρέπει να πληρούνται. Συνεπώς, κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης, ο Όμιλος τεκμηριώνει τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης διαφόρων συναλλαγών αντιστάθμισης και την μέθοδο που θα χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της σχέσης αντιστάθμισης. Επίσης, ο Όμιλος στοιχειοθετεί την εκτίμησή του, κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, για την αποτελεσματικότητα των παραγώγων - που χρησιμοποιούνται σε συναλλαγές αντιστάθμισης - στο να συμψηφίζουν μεταβολές στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζουν και εάν τα πραγματικά αποτελέσματα της κάθε αντιστάθμισης κυμαίνονται μεταξύ 80-125%. Εάν μία σχέση αντιστάθμισης δεν πληροί τα ανωτέρω κριτήρια αποτελεσματικότητας, ο Όμιλος διακόπτει την λογιστική αντιστάθμιση με μελλοντική ισχύ. Ομοίως, όταν το παράγωγο αντιστάθμισης εκπνέει ή πωλείται, διακόπτεται ή εξασκείται, ή όταν ο αντισταθμιστικός προσδιορισμός ανακαλείται, τότε η λογιστική αντιστάθμιση διακόπτεται με μελλοντική ισχύ. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος χρησιμοποιεί άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία δεν έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης, για να διαχειριστεί την έκθεσή του κατά κύριο λόγο σε επιτοκιακό και συναλλαγματικό κίνδυνο. Τα παράγωγα αυτά που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης, χρησιμοποιούνται για σκοπούς οικονομικής αντιστάθμισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Τα προαναφερθέντα παράγωγα έχουν κατηγοριοποιηθεί μαζί με εκείνα που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς.

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημιάς από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επίσης, ο Όμιλος δύναται να καταχωρήσει ομάδες στοιχείων ως στοιχεία αντιστάθμισης, αθροίζοντας αναγνωρισμένα στοιχεία του ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισμένες αλλά εξαιρετικά πιθανές συναλλαγές με όμοια χαρακτηριστικά κινδύνου τα οποία μοιράζονται έναν κίνδυνο ο οποίος αντισταθμίζεται. Παρόλο που η συνολική έκθεση μπορεί να διαφέρει για τα μεμονωμένα στοιχεία της ομάδας, ο συγκεκριμένος κίνδυνος που αντισταθμίζεται, θα είναι εγγενής σε κάθε ένα από τα στοιχεία της ομάδας.

Όπως περιγράφεται στη σημ.2.1.1, ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τις τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 λόγω της μεταρρύθμισης IBOR, όπως εκδόθηκαν τον Σεπτέμβριο 2019, οι οποίες παρέχουν προσωρινές απαλλαγές στις σχέσεις αντιστάθμισης λόγω της ενδεχόμενης επίπτωσης της αβεβαιότητας ως προς το ποσό και το χρόνο των ταμειακών ροών συνδεδεμένων στο IBOR και/ή το επιτόκιο αναφοράς που προσδιορίστηκε ως αντισταθμισμένος κίνδυνος, κατά την περίοδο μέχρι την αντικατάσταση του υπάρχοντος επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό επιτόκιο μηδενικού κινδύνου. Βάσει των απαλλαγών, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν μια προβλεπόμενη συναλλαγή είναι πολύ πιθανή ή μια σχέση αντιστάθμισης αναμένεται να είναι πολύ αποτελεσματική, ο Όμιλος θεωρεί ότι το επιτόκιο αναφοράς δε θα μεταβάλλεται ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης IBOR. Επιπλέον, ο Όμιλος δεν απαιτείται να διακόψει τη λογιστική αντιστάθμιση εάν η αντιστάθμιση καταλήξει εκτός του εύρους του 80-125% κατά την περίοδο της αβεβαιότητας που προκύπτει λόγω της μεταρρύθμισης. Επίσης, σε περιπτώσεις αντιστάθμισης όπου το αντισταθμισμένο στοιχείο ή ο αντισταθμισμένος κίνδυνος είναι ένα μη συμβατικά καθορισμένο τμήμα του επιτοκιακού κινδύνου, σύμφωνα με τις απαλλαγές της μεταρρύθμισης IBOR, θεωρείται ότι το προσδιορισμένο τμήμα του κινδύνου πρέπει να αναγνωρίζεται ξεχωριστά μόνο κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης και όχι σε συνεχή βάση.

Οι απαλλαγές παύουν να έχουν εφαρμογή όταν ικανοποιούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Πιο συγκεκριμένα, ο Όμιλος θα παύσει την εφαρμογή των τροποποιήσεων σχετικά με τις απαλλαγές στη λογιστική αντιστάθμιση κατά το νωρίτερο από α) όταν οι αβεβαιότητες που προκύπτουν από τη μεταρρύθμιση IBOR δεν υφίστανται πια σε σχέση με τη χρόνο και το ποσό των ταμειακών ροών βάσει του επιτοκίου αναφοράς των αντισταθμιζόμενων στοιχείων ή των μέσων αντιστάθμισης, και β) όταν οι σχέσεις αντιστάθμισης στις οποίες εφαρμόζονται οι απαλλαγές διακοπούν.

(i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση εύλογης αξίας για να αντισταθμίσει τις εκθέσεις του κυρίως έναντι των μεταβολών της εύλογης αξίας που οφείλονται στον επιτοκιακό και συναλλαγματικό κίνδυνο.

Τα στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις για λογιστική αντιστάθμισης της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν χρεωστικούς τίτλους σταθερού επιτοκίου που ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λουπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI) και σε αποσβέσιμο κόστος, προθεσμιακές καταθέσεις σταθερού επιτοκίου ή προθεσμιακά δάνεια που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος, καθώς και υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους σταθερού επιτοκίου.

Ο κίνδυνος επιτοκίου και ο συναλλαγματικός κίνδυνος, αναφορικά με τα επιτόκια αναφοράς μπορούν να αντισταθμιστούν χρησιμοποιώντας συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την μέθοδο «dollar-offset» ώστε να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης της εύλογης αξίας. Η παραπάνω αποτελεί μια ποσοτική μέθοδο που περιλαμβάνει την σύγκριση της αλλαγής στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης με την αλλαγή στην εύλογη αξία του στοιχείου αντιστάθμισης που οφείλεται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται. Ακόμη και εάν η αντιστάθμιση δεν αναμένεται να είναι εξαιρετικά αποτελεσματική σε μία συγκεκριμένη περίοδο, η λογιστική αντιστάθμιση δεν αποκλείεται εάν η αποτελεσματικότητα αναμένεται να παραμείνει επαρκώς υψηλή για όλη την διάρκεια ζωής της αντιστάθμισης

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

Ο Όμιλος παύει τη λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων σε περίπτωση που το μέσο αντιστάθμισης λήξει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί, η σχέση αντιστάθμισης δεν πληροί εφεξής τα κριτήρια εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, ή όταν ανακαλείται η αντισταθμιστική σχέση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας του στοιχείου που αντισταθμίζεται για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του. Αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης δύναται να προκύψει σε περίπτωση πιθανών διαφορών στους κρίσιμους όρους μεταξύ του στοιχείου που αντισταθμίζεται και του μέσου αντιστάθμισης, όπως η ληκτότητα, η συχνότητα που μηδενίζεται το επιτόκιο και οι καμπύλες προεξόφλησης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**(ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών**

Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση ταμειακών ροών ώστε να αντισταθμίσει την έκθεση στην μεταβλητότητα των ταμειακών ροών που οφείλεται κυρίως στον επιτοκιακό και συναλλαγματικό κίνδυνο που συνδέεται με ένα αναγνωρισμένο στοιχείο του ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή με μια πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή.

Τα στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις για αντιστάθμιση ταμειακών ροών περιλαμβάνουν αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων όπως καταθέσεις μεταβλητού επιτοκίου ή δάνεια που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος, υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους μεταβλητού επιτοκίου και δάνεια μεταβλητού επιτοκίου σε ξένο νόμισμα. Ο κίνδυνος επιτοκίου αναφορικά με το κατάλληλο επιτόκιο αναφοράς μπορεί να αντισταθμιστεί χρησιμοποιώντας συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μπορεί να αντισταθμιστεί χρησιμοποιώντας προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος.

Επιπροσθέτως, η αντιστάθμιση ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές, όπως οι προσδοκώμενες μελλοντικές ανανεώσεις των βραχυπρόθεσμων καταθέσεων ή συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος. Συγκεκριμένα, οι μελλοντικές πληρωμές κυμαινόμενου τόκου μια σειράς από προσδοκώμενες ανανεώσεις αυτών των χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων αντισταθμίζονται ως σύνολο όσον αφορά τις αλλαγές στα επιτόκια αναφοράς, εξαλείφοντας την μεταβλητότητα των ταμειακών ροών. Επιπλέον, η αντιστάθμιση ταμειακών ροών εφαρμόζεται για την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου από πιθανές προβλεπόμενες πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή τον διακανονισμό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

Εάν το στοιχείο που αντισταθμίζεται έχει καταχωρηθεί ως μελλοντική συναλλαγή, ο Όμιλος αξιολογεί και επιβεβαιώνει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αυτή η συναλλαγή να πραγματοποιηθεί.

Προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων ταμειακών ροών του επιτοκιακού κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί την τεχνική ανάλυσης παλινδρόμησης που επιδεικνύει εάν υπάρχει υψηλή συσχέτιση, ιστορικά και προσδοκώμενη μεταξύ του επιτοκιακού κινδύνου του στοιχείου που έχει προσδιοριστεί για αντιστάθμιση και του επιτοκιακού κινδύνου του μέσου αντιστάθμισης. Σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των αντισταθμίσεων ταμειακών ροών του συναλλαγματικού κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί την μέθοδο «dollar-offset».

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται και πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση, ενώ η μη αποτελεσματική αναλογία, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ποσά που έχουν συσσωρευτεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημιά (π.χ. όταν πραγματοποιείται η προβλεπόμενη πώληση του στοιχείου που αντισταθμίζεται).

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη παραμένουν στα ίδια κεφάλαια μέχρι η προβλεπόμενη συναλλαγή να επηρεάσει την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά που είχε καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(iii) Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης για να αντισταθμίσει τις εκθέσεις στη μεταβλητότητα της αξίας μιας καθαρής επένδυσης σε εταιρείες εξωτερικού ως επακόλουθο της μετατροπής της λογιστικής αξίας της επένδυσης στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

Ο Όμιλος επενδύει σε ξένες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και λοιπές επιχειρήσεις του εξωτερικού σε λειτουργικά νομίσματα διαφορετικά από το λειτουργικό και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου, και στην ενοποίηση, η λογιστική αξία τους μετατρέπεται από το εκάστοτε λειτουργικό νόμισμα στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου και οποιοσδήποτε συναλλαγματικές διαφορές παραμένουν στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση έως ότου η καθαρή επένδυση πωληθεί ή ρευστοποιηθεί οπότε και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης είναι η λογιστική αξία καθαρής επένδυσης σε εταιρεία εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των χρηματικών στοιχείων που σχηματίζουν μέρος της καθαρής επένδυσης.

Η συναλλαγματική έκθεση σε ξένο νόμισμα που δημιουργείται από τις μεταβολές των τρεχουσών ισοτιμιών μεταξύ του λειτουργικού νομίσματος της καθαρής επένδυσης εταιρείας του εξωτερικού και του νομίσματος παρουσίασης του Ομίλου, μπορεί να αντισταθμιστεί χρησιμοποιώντας, προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος και ισοδύναμων μέσων, όπως επίσης και μέσω χρηματικών διαθεσίμων.

Η αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης αξιολογείται με την μέθοδο «Dollar-Offset» όπως περιγράφεται παραπάνω για τις αντισταθμίσεις καθαρής αξίας.

Οι αντισταθμίσεις καθαρών επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού, λογίζεται με τρόπο παρόμοιο με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, δηλαδή, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στο μέσο αντιστάθμισης σχετικά με την αποτελεσματική αναλογία της αντιστάθμισης, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση, ενώ το κέρδος ή η ζημιά σχετικά με τη μη αποτελεσματική αναλογία, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Συσσωρευμένα κέρδη και ζημιές στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της θυγατρικής εξωτερικού σαν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από την πώληση.

(iv) Παράγωγα τα οποία δεν έχουν καταχωρηθεί ως μέσα αντιστάθμισης για σκοπούς λογιστικής αντιστάθμισης

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν έχουν καταχωρηθεί ως μέσα αντιστάθμισης, ή που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι εύλογες αξίες παραγώγων μέσων που διακρατούνται για εμπορικούς σκοπούς και για σκοπούς αντιστάθμισης, παρουσιάζονται στη σημ. 19.

2.2.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, ο Όμιλος έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.2.5 Κατάσταση αποτελεσμάτων

(i) Έσοδα και έξοδα από τόκους

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου ή, σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην λογιστική αξία προ απομείωσης ή στη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρεώσεων αντίστοιχα. Για τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, εκτός των αγορασμένων ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού (POCI), ο Όμιλος υπολογίζει τις ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου εξαιρώντας τις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο. Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που έχουν χαρακτηριστεί ως POCI ο Όμιλος υπολογίζει εκείνο το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) το οποίο κατά την αρχική αναγνώριση, προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές ή εκροές (συμπεριλαμβανομένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών) στην εύλογη αξία του στοιχείου του ενεργητικού που έχει χαρακτηριστεί ως POCI.

Το αποσβέσιμο κόστος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρεώσεων είναι το ποσό στο οποίο επιμετρώνται κατά την αρχική αναγνώριση, αφαιρώντας αποπληρωμές κεφαλαίου, προσθέτοντας ή αφαιρώντας σωρευμένες αποσβέσεις που έχουν υπολογιστεί με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (όπως περιγράφεται παραπάνω) και για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αφαιρώντας τις προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η λογιστική αξία προ απομείωσης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ισούται με το αποσβέσιμο κόστος του προ απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Ο υπολογισμός του πραγματικού επιτοκίου περιλαμβάνει τις αμοιβές και τις μονάδες βάσης που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν και που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών, και κάθε επαύξηση ή έκπτωση. Το κόστος

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

συναλλαγών περιλαμβάνει επιπλέον έξοδα τα οποία συνδέονται άμεσα με την απόκτηση ή έκδοση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης.

Ο Όμιλος υπολογίζει τα έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου στην προ απομείωσης λογιστική αξία των μη απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού (ανοίγματα σε Στάδιο 1 και 2) και αντίστοιχα στο αποσβέσιμο κόστος των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

Για τα πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο Στάδιο 3, ο Όμιλος υπολογίζει τα έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (EIR) επί του αποσβέσιμου κόστους των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού προσαρμοσμένο με τις προβλέψεις των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Εάν το στοιχείο του ενεργητικού σταματήσει να θεωρείται πιστωτικά απομειωμένης αξίας, το EIR εφαρμόζεται εκ νέου στην προ προβλέψεων λογιστική αξία.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που έχουν χαρακτηριστεί ως POCI, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται εφαρμόζοντας το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) επί της καθαρής λογιστικής αξίας (αποσβέσιμο κόστους) του POCI. Για αυτά τα στοιχεία ενεργητικού, ακόμα και αν ο πιστωτικός τους κίνδυνος μειωθεί, τα έσοδα από τόκους δεν υπολογίζονται εκ νέου με βάση την προ απομείωσης λογιστική αξία. Για τα χρηματοοικονομικά μέσα που συνδέονται με δείκτη πληθωρισμού ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα και έξοδα από τόκους αναπροσαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (effective interest rate - EIR), σε κάθε περίοδο αναφοράς, λόγω της αλλαγής των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών με την ενσωμάτωση της μεταβολής των προσδοκιών αναφορικά με τον πληθωρισμό κατά τη διάρκεια αυτών των χρηματοοικονομικών μέσων. Το αναπροσαρμοσμένο πραγματικό επιτόκιο εφαρμόζεται ώστε να υπολογιστεί ή νέα προ απομείωσης λογιστική αξία σε κάθε περίοδο αναφοράς.

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους παρουσιάζονται ξεχωριστά στη κατάσταση αποτελεσμάτων για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα στα καθαρά έσοδα από τόκους.

(ii) Αμοιβές και προμήθειες

Οι αμοιβές και προμήθειες που εισπράττονται ή καταβάλλονται και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης περιλαμβάνονται στο πραγματικό επιτόκιο.

Τα λοιπά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, όπως η εξυπηρέτηση λογαριασμών και οι αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίων (περιλαμβανομένων και αμοιβών βάσει απόδοσης) αναγνωρίζονται στην πάροδο του χρόνου καθώς οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται στον πελάτη, στον βαθμό που θεωρείται πολύ πιθανό ότι δεν θα προκύψει σημαντικός αντιλογισμός του ποσού του εσόδου που αναγνωρίστηκε. Οι αμοιβές που προκύπτουν από συναλλαγές όπως αγοραπωλησίες συναλλάγματος, εισαγωγές/εξαγωγές, εμβάσματα, τραπεζικά έξοδα και χρηματιστηριακές δραστηριότητες, αναγνωρίζονται κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή που διενεργούνται οι εν λόγω συναλλαγές. Τα λοιπά έξοδα από αμοιβές και προμήθειες αφορούν κυρίως αμοιβές από συναλλαγές και υπηρεσίες, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδα καθώς λαμβάνονται οι σχετικές υπηρεσίες.

Στην περίπτωση σύμβασης με πελάτη που έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, το οποίο ενδέχεται να εμπίπτει μερικώς στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και μερικώς στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, ο Όμιλος εφαρμόζει πρώτα το ΔΠΧΑ 9 για να διαχωρίσει και να επιμετρήσει το μέρος της σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ακολούθως εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 15 στο εναπομένον μέρος.

2.2.6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και επενδύσεις σε ακίνητα

(i) Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση του παγίου. Έξοδα μεταγενέστερα της ημερομηνίας κτήσης ενσωματώνονται στο κόστος του παγίου, μόνο όταν ο Όμιλος είναι πιθανό να έχει οικονομικά οφέλη στο μέλλον και είναι δυνατή η αξιόπιστη μέτρηση της αξίας του παγίου. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των παγίων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

- Γήπεδα: μηδενική απόσβεση
- Κτίρια: 40-50 έτη
- Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων: κατά τη διάρκεια του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του παγίου εάν είναι μικρότερη
- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και τα σχετικά ενσωματωμένα λογισμικά προγράμματα: 4-10 έτη
- Λοιπά έπιπλα και εξοπλισμός: 4-20 έτη, και
- Οχήματα: 5-7 έτη

(ii) Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία διακρατούνται για μακροχρόνιες αποδόσεις ενοικίων ή/και για ανατίμηση κεφαλαίου και δε χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών άμεσων εξόδων κτήσης. Σύμφωνα με το «ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε ακίνητα» μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία όπως προσδιορίζεται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές, με τις μεταβολές της εύλογης αξίας να καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης. Η μέθοδος της εύλογης αξίας στα υπό κατασκευή ακίνητα εφαρμόζεται μονάχα όταν αυτή μπορεί να επιμετρηθεί με αξιοπιστία.

Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία του ακινήτου μόνο όταν είναι πιθανόν ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που σχετίζονται με το εν λόγω ακίνητο, θα εισρεύσουν στον Όμιλο και ότι τα σχετικά κόστη μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα. Τα έξοδα επισκευών και συντηρήσεων αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα από-αναγνωρίζονται όταν πωλούνται ή όταν παύει οριστικά η χρήση ενός επενδυτικού ακινήτου και δεν αναμένεται οικονομικό όφελος από την πώληση του. Ενδεχόμενο κέρδος ή ζημιά (υπολογιζόμενο ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος πωλήσεως και της λογιστικής αξίας του ακινήτου) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μεταβληθεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενο πάγιο, τότε αναταξινομείται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και η εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης ορίζεται ως το κόστος κτήσης του, για λογιστικούς σκοπούς. Εάν ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο αναταξινομηθεί από τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία στις επενδύσεις σε ακίνητα, λόγω αλλαγής στη χρήση του, όποια ζημιά από αποτίμηση προκύψει μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς του, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ενώ όποιο κέρδος από αποτίμηση προκύψει, τότε το κέρδος αυτό αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο βαθμό που αντιλογίζει μια προγενέστερη ζημιά απομείωσης, ενώ τυχόν υπόλοιπο κέρδους αναγνωρίζεται στα Λοιπά Αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση αυξάνοντας το αποθεματικό αναπροσαρμογής στα Ίδια Κεφάλαια.

Αν ένα ανακτηθέν ακίνητο ταξινομηθεί στις επενδύσεις σε ακίνητα, τυχόν προκύπτουσα διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του ακινήτου, κατά την ημερομηνία ταξινόμησης, και της λογιστικής του αξίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Μεταφορές μεταξύ των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, των ανακτηθέντων ακινήτων και των επενδύσεων σε ακίνητα μπορεί να πραγματοποιηθούν όταν υπάρχει αλλαγή στο σκοπό της χρήσης των στοιχείων αυτών. Επιπρόσθετα, οι «επενδύσεις σε ακίνητα» μπορεί να μεταφερθούν στη κατηγορία «μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση» στη περίπτωση κατά την οποία πληρούνται οι προϋποθέσεις που περιγράφονται στη σημ. 2.2.25.

2.2.7 Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

(i) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος, των δικαιωμάτων τρίτων και της εύλογης αξίας των προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία της εξαγοράς επί της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της και των ενδεχόμενων

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν. Η υπεραξία που προκύπτει από συνενώσεις εταιρειών, περιλαμβάνεται στα «άυλα πάγια στοιχεία» και λογίζεται στο κόστος μετά την αφαίρεση συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Η υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά συγγενών και από κοινού ελεγχόμενων επιχειρήσεων δεν γνωστοποιείται ούτε ελέγχεται ξεχωριστά για απομείωση, αλλά περιλαμβάνεται στις «συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες» και στις «συμμετοχές σε από κοινού ελεγχόμενες εταιρείες».

(ii) Λογισμικά προγράμματα

Το κόστος που σχετίζεται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν προκύπτει. Το κόστος που σχετίζεται με την ανάπτυξη αναγνωρίσιμων λογισμικών προγραμμάτων που ελέγχονται από τον Όμιλο αναγνωρίζεται ως άυλο πάγιο στοιχείο όταν αναμένεται ότι τα στοιχεία αυτά θα επιφέρουν οφέλη τα οποία μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Τα λογισμικά προγράμματα τα οποία έχουν δημιουργηθεί από τον Όμιλο αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο σε 4 έτη εκτός των κύριων συστημάτων όπου η ωφέλιμη ζωή τους μπορεί να παραταθεί μέχρι τα 20 έτη.

(iii) Λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι πάγια στοιχεία που είναι διαχωρίσιμα ή προκύπτουν από συμβατικά ή άλλα νομικά δικαιώματα και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει άυλα πάγια στοιχεία που αποκτώνται από εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται ετησίως για απομείωση.

2.2.8 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

(i) Υπεραξία

Η υπεραξία που προκύπτει κατά τις συνενώσεις εταιριών δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει προκύψει απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται από τον Όμιλο στο τέλος κάθε χρήσης. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη εξωτερική πληροφόρηση, όπως δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, συνεχή ύφεση στις χρηματοοικονομικές αγορές, αστάθεια στις αγορές και μεταβολές στα επίπεδα του κινδύνου αγοράς και του συναλλαγματικού κινδύνου, μια μη αναμενόμενη πτώση στην εμπορική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή περιπτώσεις όπου η αγοραία αξία κεφαλαιοποίησης είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης, μαζί με μια επιδείνωση σε εσωτερικούς δείκτες απόδοσης, προκειμένου να αξιολογήσει αν υπάρχει κάποια ένδειξη απομείωσης.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία που αποκτήθηκε σε μια συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε εκείνες τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από τις συνέργειες της συνένωσης επιχειρήσεων. Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες έχει κατανεμηθεί υπεραξία αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο, εντός του Ομίλου, στο οποίο παρακολουθείται η υπεραξία για σκοπούς εσωτερικής πληροφόρησης της διοίκησης. Ο Όμιλος παρακολουθεί την υπεραξία είτε σε επίπεδο ξεχωριστής νομικής οντότητας είτε ομάδας νομικών οντοτήτων σύμφωνα με την εσωτερική παρακολούθηση των επιχειρηματικών τομέων.

Το μοντέλο ελέγχου απομείωσης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος συγκρίνει τη λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδας μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών με το ανακτήσιμο ποσό τους. Η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών βασίζεται στα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της μονάδας. Το ανακτήσιμο ποσό καθορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης (value-in-use), η οποία είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδα μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που αντιπροσωπεύει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς σχετικά με την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που είναι συναφείς με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και τις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Ζημιά απομείωσης προκύπτει αν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης δεν αντιλογίζονται μεταγενέστερα. Ο υπολογισμός των κερδών και των ζημιών από την πώληση μιας εταιρείας περιλαμβάνει και τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην εταιρεία που πωλείται.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(ii) Λοιπά μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων και των λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων, ελέγχονται για ενδείξεις απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τόσο εξωτερικές όσο και εσωτερικές πηγές πληροφοριών, όπως μία σημαντική μείωση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου και στοιχεία ότι η οικονομική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου είναι ή θα είναι χειρότερη από την αναμενόμενη. Όταν κάποια γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο ανάμεσα στην εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, εκτός της υπεραξίας, για τα οποία έχει αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης σε προηγούμενες περιόδους, εξετάζονται για πιθανό αντιλογισμό της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

Οι ζημιές απομείωσης που προκύπτουν από τις συγγενείς εταιρείες και τις κοινοπραξίες του Ομίλου υπολογίζονται σύμφωνα με την παρούσα λογιστική πολιτική.

2.2.9 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού – Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Ο Όμιλος ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου διαχείρισης αυτών των στοιχείων και των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Κατά συνέπεια, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης: αποσβέσιμο κόστος, εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση ή εύλογης αξίας μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, την ημερομηνία δηλαδή κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα δάνεια που προέρχονται από τον Όμιλο αναγνωρίζονται τη στιγμή της εκταμίευσης.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ("AC")

Ο Όμιλος κατατάσσει και επιμετρά ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στο αποσβέσιμο κόστος μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις και επιπλέον δεν προσδιορίζεται ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

(α) το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών (επιχειρηματικό μοντέλο "hold-to-collect" - HTC) και

(β) βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (SPPI).

Τα χρηματοοικονομικά αυτά στοιχεία του ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των άμεσων και πρόσθετων εξόδων συναλλαγής και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (EIR), (όπως περιγράφεται στην σημείωση 2.2.5).

Τα έσοδα από τόκους, τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από τη παύση αναγνώρισης και οι μεταβολές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από στοιχεία του ενεργητικού ταξινομημένα στο αποσβέσιμο κόστος, περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στη εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση ("FVOCI")

Ο Όμιλος ταξινομεί και αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις και επιπλέον δεν προσδιορίζεται ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

(α) Το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού (επιχειρηματικό μοντέλο "hold-to-collect-and-sell" – HTC&S) και

(β) Βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (SPPI).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που πληρούν αυτά τα κριτήρια είναι χρεωστικά μέσα και επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, πλέον των άμεσων και πρόσθετων εξόδων συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρεωστικά μέσα εύλογης αξίας μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, εκτός από τα έσοδα από τόκους, τα συναφή κέρδη ή ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα συσσωρευμένα κέρδη και ζημιές που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση μεταφέρονται από τα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων, όταν το χρεωστικό μέσο παύει να αναγνωρίζεται.

Συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση

Ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα συμμετοχικό τίτλο ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση. Αυτός ο χαρακτηρισμός, εάν επιλεγεί, γίνεται κατά την αρχική αναγνώριση και ανά τίτλο. Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα μέσα, περιλαμβανομένων των στοιχείων του ενεργητικού που έχουν παύσει να αναγνωρίζονται, καταχωρούνται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν επαναταξινομούνται στη συνέχεια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα μερίσματα που εισπράττονται καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ("FVTPL")

Ο Όμιλος ταξινομεί και επιμετρά όλα τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που δεν ταξινομούνται σε αποσβέσιμο κόστος ή στη εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Κατά συνέπεια, αυτή η κατηγορία επιμέτρησης περιλαμβάνει δάνεια και άλλους χρεωστικούς τίτλους που κατέχονται βάσει των μοντέλων διακράτησης για είσπραξη (HTC) ή διακράτησης για είσπραξη και διάθεση (HTC&S), αλλά αποτυγχάνουν στην αξιολόγηση SPPI, συμμετοχικούς τίτλους που δεν προσδιορίζονται ως επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση και στοιχεία του ενεργητικού που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εκτός εάν έχουν καταχωρηθεί ως μέσα αντιστάθμισης, οπότε οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την λογιστική αντιστάθμισης εξακολουθούν να ισχύουν.

Επιπλέον, ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού που πληροί τους ανωτέρω όρους για να ταξινομηθεί σε αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, μπορεί να οριστεί από τον Όμιλο ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση, εάν με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται ή μειώνεται σημαντικά μια λογιστική ανακολουθία που θα ανέκυπτε σε διαφορετική περίπτωση.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε FVTPL αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και τυχόν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν λόγω μεταβολών στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου και συμβατικών χαρακτηριστικών

Η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται μια ομάδα στοιχείων του ενεργητικού για να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Δηλαδή, αν ο σκοπός του Ομίλου είναι μόνο να εισπράξει συμβατικές ταμειακές ροές από τα στοιχεία του ενεργητικού, να πραγματοποιήσει ταμειακές ροές από την πώληση στοιχείων του ενεργητικού ή να εισπράξει συμβατικές ταμειακές ροές καθώς και ταμειακές ροές από την πώληση στοιχείων του ενεργητικού. Επιπρόσθετα, το

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζεται μετά την συγκέντρωση των στοιχείων του ενεργητικού σε ομάδες (επιχειρηματικές γραμμές), η διαχείριση των οποίων γίνεται με παρόμοιο τρόπο, αντί για τον καθορισμό σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Ο καθορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου πραγματοποιείται από τα βασικά μέλη της Διοίκησης σύμφωνα με το λειτουργικό μοντέλο του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο διαχείρισης των στοιχείων του ενεργητικού για τη δημιουργία ταμειακών ροών, τους στόχους και τον τρόπο παρακολούθησης και απεικόνισης της απόδοσης κάθε χαρτοφυλακίου και οποιαδήποτε διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με το ιστορικό πωλήσεων και της στρατηγικής μελλοντικών πωλήσεων, όπου είναι εφαρμόσιμο.

Κατά συνέπεια, κατά την ανωτέρω αξιολόγηση, ο Όμιλος εξετάζει ορισμένους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που συνδέονται με την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου και του τρόπου αξιολόγησης και διαχείρισης αυτών των κινδύνων, της σχετικής αποζημίωσης προσωπικού και της συχνότητας, του όγκου και των λόγων για τις πωλήσεις του παρελθόντος, καθώς και τις προσδοκίες για τις μελλοντικές πωλήσεις.

Τύποι επιχειρηματικών μοντέλων

Τα επιχειρηματικά μοντέλα του Ομίλου εμπίπτουν σε τρεις κατηγορίες, οι οποίες είναι ενδεικτικές των βασικών στρατηγικών που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία κερδών.

Το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης για είσπραξη (HTC) έχει ως στόχο τη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού για την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών. Οι πωλήσεις σε αυτό το μοντέλο παρακολουθούνται και μπορούν να πραγματοποιηθούν για λόγους που δεν είναι συμβατοί με το εν λόγω επιχειρηματικό μοντέλο. Ειδικότερα, πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που σχετίζονται με την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου καθώς και πωλήσεις που γίνονται κοντά στη λήξη του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού θεωρούνται συμβατές με το σκοπό διακράτησης για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ανεξάρτητα από τη συχνότητα και την αξία τους. Πωλήσεις που πραγματοποιούνται για άλλους λόγους δύναται να θεωρηθούν συμβατές με το HTC επιχειρηματικό μοντέλο, όπως πωλήσεις για τις ανάγκες ρευστότητας σε οποιοδήποτε σενάριο ακραίων καταστάσεων ή πωλήσεις που πραγματοποιούνται για τη διαχείριση υψηλού επιπέδου συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου. Αυτές οι πωλήσεις παρακολουθούνται και αξιολογούνται ανάλογα με τη συχνότητα και την αξία τους ώστε να καθοριστεί εάν είναι συμβατές με το HTC επιχειρηματικό μοντέλο. Τα χρεωστικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο περιλαμβάνουν ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συμπεριλαμβανομένων και εκδιδόμενων τίτλων ομολόγων για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από τον Όμιλο και ενοποιούνται στον ισολογισμό του, επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, με την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης του SPPI.

Το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης για είσπραξη και διάθεση (HTC&S) έχει ως στόχο τόσο την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και την πώληση στοιχείων του ενεργητικού. Δραστηριότητες όπως η διαχείριση της ρευστότητας, η απόδοση των τόκων και η διάρκεια είναι σύμφωνες με αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο, ενώ οι πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του επιχειρηματικού μοντέλου για την επίτευξη των στόχων του. Οι χρεωστικοί τίτλοι που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, με την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης του SPPI.

Τα λοιπά επιχειρηματικά μοντέλα περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού των οποίων η διαχείριση και επιμέτρηση γίνεται σε εύλογη αξία, καθώς και χαρτοφυλάκια που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Πρόκειται για μια υπολειμματική κατηγορία χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που δεν πληρούν τα κριτήρια των επιχειρηματικών μοντέλων HTC ή HTC&S, ενώ η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών έχει παρεπόμενο χαρακτήρα όσον αφορά την επίτευξη του στόχου του επιχειρηματικού μοντέλου.

Ο Όμιλος διενεργεί την επαναξιολόγηση των επιχειρηματικών του μοντέλων τουλάχιστον ετησίως, ή νωρίτερα εάν προκύψει η ανάγκη αξιολόγησης λόγω πωλήσεων ή εάν υπάρχουν αλλαγές στην στρατηγική της Τράπεζας ή στις κύριες δραστηριότητες της, όπως προκύπτει από το επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της Τράπεζας καθώς και την στρατηγική της σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα.

Αξιολόγηση χαρακτηριστικών των ταμειακών ροών

Για να επιμετρηθεί ένα χρηματοπιστωτικό μέσο στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, οι συμβατικοί όροι του πρέπει να δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Κατά την αξιολόγηση εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, ο Όμιλος εξετάζει κατά πόσο οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού μέσου είναι συμβατοί με μια βασική δανειακή σύμβαση, δηλαδή ο τόκος περιλαμβάνει μόνο το αντάλλαγμα για την διαχρονική αξία του χρήματος, τον πιστωτικό κίνδυνο, λοιπούς βασικούς κινδύνους δανεισμού και ένα περιθώριο κέρδους. Κατά την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, αξιολογείται εάν αυτό περιέχει συμβατικούς όρους που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν το ποσό ή το χρονοδιάγραμμα των συμβατικών ταμειακών ροών με τρόπο που να μην είναι συμβατός με την παραπάνω προϋπόθεση. Όταν οι συμβατικοί όροι εισάγουν έκθεση σε κίνδυνο ή μεταβλητότητα που είναι ασύμβατοι με μια βασική δανειακή σύμβαση, το σχετικό χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού θεωρείται ότι αποτυγχάνει στην αξιολόγηση του SPPI και ως εκ τούτου θα επιμετρηθεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση του SPPI, ο Όμιλος εξετάζει την ύπαρξη διαφόρων χαρακτηριστικών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, συμβατικά συνδεδεμένων όρων, όρων σε ό,τι αφορά πρόωρες αποπληρωμές, αναβαλλόμενες πληρωμές τόκων επί των οποίων δε λογίζεται πρόσθετος τόκος, δικαιωμάτων επέκτασης της διάρκειας του χρέους και μετατροπής του σε μετοχικό κεφάλαιο, όρων που εισάγουν μόχλευση, συμπεριλαμβανομένων πληρωμών συνδεδεμένων με την πορεία ενός δείκτη. Επιπλέον, όσον αφορά τους κατεχόμενους από τον Όμιλο χρεωστικούς τίτλους που έχουν εκδοθεί από εταιρείες ειδικού σκοπού για λόγους τιτλοποίησης, κατά την αξιολόγησή τους, εξετάζονται τόσο τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ροών της ομάδας των εκχωρημένων στοιχείων όσο και ο βαθμός έκθεσης πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχεται σε κάθε σειρά ομολόγων (tranche) έναντι του αντίστοιχου κινδύνου του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που απαρτίζουν την υποκείμενη ομάδα (underlying pool).

Στην περίπτωση αξιολόγησης του κριτηρίου SPPI μιας δανειακής συμφωνίας ειδικού τύπου όπως οι δανειακές συμφωνίες χωρίς δικαίωμα αναγωγής, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη πολλούς παράγοντες όπως την φύση του δανειολήπτη και της δραστηριότητάς του, την τιμολόγηση των δανείων, εάν συμμετέχει στην απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και το κατά πόσο οι εξασφαλίσεις αντιπροσωπεύουν όλο ή σημαντικό μέρος του ενεργητικού του δανειολήπτη. Επιπλέον, για οικονομικές οντότητες ειδικού σκοπού, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη την κεφαλαιακή επάρκεια του δανειολήπτη για την απορρόφηση ζημιών αξιολογώντας από κοινού κριτήρια όπως την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, τους δείκτες δανείου προς Αξία Εξασφάλισης (LTV (Loan-to-Value)) και κάλυψης της εξυπηρέτησης χρέους (ADSCR (Average Debt-Service-Coverage Ratio)) καθώς επίσης και την ύπαρξη εταιρικών και προσωπικών εγγυήσεων.

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όταν το στοιχείο της διαχρονικής αξίας του χρήματος έχει τροποποιηθεί (modified time value of money element) ώστε το επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού να αναπροσαρμόζεται κατά διαστήματα, αλλά η συχνότητα της εν λόγω αναπροσαρμογής να μην αντιστοιχεί στη διάρκεια του επιτοκίου ή όταν το επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού αναπροσαρμόζεται κατά διαστήματα σύμφωνα με το μέσο όρο συγκεκριμένων βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιτοκίων, πραγματοποιείται μία ποσοτική αξιολόγηση ("Benchmark Test") για να αποφασιστεί κατά πόσον οι συμβατικές ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

Ειδικότερα, ο Όμιλος αξιολογεί τις συμβατικές ταμειακές ροές του «πραγματικού χρηματοοικονομικού μέσου» (real instrument), το επιτόκιο του οποίου αναπροσαρμόζεται με συχνότητα που δεν αντιστοιχεί στη διάρκεια του επιτοκιακού δείκτη αναφοράς, συγκρίνοντάς τις με τις ταμειακές ροές του «χρηματοοικονομικού μέσου αναφοράς» (benchmark instrument) οι οποίες είναι καθ' όλα όμοιες, με εξαίρεση τη χρονική διάρκεια του επιτοκίου αναφοράς η οποία εν προκειμένω ταυτίζεται με τη συχνότητα αναπροσαρμογής του επιτοκίου. Εάν οι μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές του «πραγματικού χρηματοοικονομικού μέσου» διαφέρουν σημαντικά από τις (μη προεξοφλημένες) ταμειακές συμβατικές ροές του «χρηματοοικονομικού μέσου αναφοράς» λόγω της τροποποίησης του στοιχείου της διαχρονικής αξίας του χρήματος, τότε το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού δεν ικανοποιεί το κριτήριο του SPPI. Κατά την αξιολόγηση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τόσο την επίδραση του τροποποιημένου στοιχείου της διαχρονικής αξίας του χρήματος σε κάθε περίοδο αναφοράς όσο και τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου σωρευτικά. Σε ό,τι αφορά τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου, αυτό επιτυγχάνεται συγκρίνοντας τις σωρευτικές προβλεπόμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές του «πραγματικού χρηματοοικονομικού μέσου», με τις αντίστοιχες του «χρηματοοικονομικού μέσου αναφοράς». Σε κάθε τριμηνιαία περίοδο αναφοράς, οι προβλεπόμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές των δυο χρηματοοικονομικών μέσων συγκρίνονται βάσει προκαθορισμένων ορίων.

Επιπροσθέτως, για σκοπούς της αξιολόγησης SPPI, η κατάταξη ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού δεν επηρεάζεται αν ο αντίκτυπος κάποιου συμβατικού όρου στις ταμειακές ροές είναι ήσσονος σημασίας. Επιπλέον, ένα χαρακτηριστικό συμβατικών ταμειακών ροών θεωρείται από τον Όμιλο ότι δεν είναι «πραγματικό» (non-genuine) όταν επηρεάζει τις ταμειακές ροές

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

μόνο στην περίπτωση που προκύψει κάποιο εξαιρετικά σπάνιο, ιδιαίτερα ασυνήθιστο και καθόλου πιθανό γεγονός. Σε αυτήν την περίπτωση, το χαρακτηριστικό αυτό των συμβατικών ταμειακών ροών δεν επηρεάζει την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος πραγματοποιεί αξιολόγηση του SPPI ανά δανειακό προϊόν για το χαρτοφυλάκιο λιανικής και για ένα μέρος του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου, όπου οι συμβάσεις είναι τυποποιημένης μορφής, ενώ για το εναπομείναν επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο καθώς και τους χρεωστικούς τίτλους που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από τον Όμιλο, η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε ατομική βάση.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού, όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του εκπνέουν ή τα δικαιώματα είσπραξης αυτών των ταμειακών ροών μεταβιβάζονται μέσω οριστικής πώλησης που ουσιαστικά έχει ως αποτέλεσμα την μεταβίβαση όλων των κινδύνων και των ωφελειών που απορρέουν από την κυριότητα του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Επιπροσθέτως, ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αποαναγνωρίζεται ακόμη και αν τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ροών διακρατούνται αλλά ταυτόχρονα ο Όμιλος αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει τις εισπραχθείσες ταμειακές ροές χωρίς ουσιαστική καθυστέρηση ('pass through agreement') ή εάν ουσιαστικά οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες ούτε μεταβιβάζονται ούτε διατηρούνται αλλά ο Όμιλος έχει μεταφέρει τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Ο έλεγχος έχει μεταφερθεί, εάν και μόνον αν, ο αποδέκτης έχει πρακτικώς την δυνατότητα να πωλήσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στο σύνολό του σε ένα τρίτο και είναι σε θέση να ασκήσει αυτή τη δυνατότητα μονομερώς και χωρίς να επιβάλλει πρόσθετους περιορισμούς στη μεταφορά.

Οι κύριες συναλλαγές που υπόκεινται στους παραπάνω κανόνες αποαναγνώρισης αφορούν σε συναλλαγές τιτλοποίησης, συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων καθώς και συναλλαγές δανεισμού τίτλων. Στην περίπτωση που η αξιολόγηση αφορά σε συναλλαγές τιτλοποίησης, ο Όμιλος εφαρμόζοντας τις προαναφερθείσες αρχές αποαναγνώρισης, λαμβάνει υπ' όψιν τη δομή της συναλλαγής περιλαμβανομένης της έκθεσής του στους μειωμένες εξασφάλισης εκδιδομένους τίτλους των ομολόγων, την παροχή προς τα οχήματα ειδικού σκοπού των καλούμενων μέτρων πιστωτικής ενίσχυσης (credit enhancements), καθώς και τους συμβατικούς όρους της τιτλοποίησης, βάσει των οποίων ο Όμιλος θα μπορούσε να διατηρεί τον έλεγχο επί των εκχωρημένων απαιτήσεων. Σε ό,τι αφορά τις συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων και τις συναλλαγές δανεισμού τίτλων, οι εκχωρημένες απαιτήσεις δεν αποαναγνωρίζονται, διότι σύμφωνα με τους όρους που διέπουν τη συναλλαγή, ο Όμιλος διατηρεί του κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτές.

Κατά την από-αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και του αθροίσματος (α) του εισπραχθέντος τιμήματος (περιλαμβανομένου κάθε νεοαποκτηθέντος στοιχείου του ενεργητικού μείον κάθε νέας αναληφθείσας υποχρέωσης) και (β) των σωρευτικών κερδών ή ζημιών τα οποία αναγνωρίστηκαν μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων (FVOCI), εκτός των σωρευτικών κερδών και ζημιών από μετοχικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, τα οποία δεν επαναταξινομούνται από τα λοιπά αποτελέσματα στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την ημερομηνία της αποαναγνώρισης.

Τροποποιήσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε αποαναγνώριση

Επιπροσθέτως, από-αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού προκύπτει όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές τροποποιούνται και η τροποποίηση θεωρείται τόσο σημαντική ώστε το αρχικό χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να από-αναγνωριστεί και να αναγνωριστεί ένα καινούργιο. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το τροποποιημένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ως «νέο χρηματοοικονομικό στοιχείο» σε εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του παλιού δανείου και της εύλογης αξίας του νέου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά από από-αναγνώριση.

Ο Όμιλος δύναται να τροποποιήσει τις συμβατικές ροές ενός δανειακού ανοίγματος είτε ως παραχώρηση ευνοϊκότερων όρων σε πελάτη που αντιμετωπίζει ή πρόκειται να αντιμετωπίσει οικονομικές δυσχέρειες ή λόγω διαφόρων παραγόντων όπως μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς, ανταγωνισμού ή διατήρησης του πελάτη.

Τροποποιήσεις που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού περιλαμβάνουν:

- αλλαγή πιστούχου,
- αλλαγή νομίματος αποτίμησης του δανείου

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- ενοποίηση οφειλών, στις οποίες δυο ή περισσότερα μη εξασφαλισμένα καταναλωτικά δάνεια ενοποιούνται σε ένα ενιαίο εξασφαλισμένο δάνειο,
- αφαίρεση ή προσθήκη δικαιωμάτων μετατροπής και/ή μηχανισμών επιμερισμού κερδών ή παρόμοιων όρων που σχετίζονται με την αξιολόγηση του SPPI.

Επιπροσθέτως, ο Όμιλος μπορεί περιστασιακά να εισέλθει, στα πλαίσια των τροποποιήσεων των δανείων, σε συναλλαγή ανταλλαγής χρέους με απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου. Οι συναλλαγές αυτές, στις οποίες οι όροι του δανείου επαναδιαπραγματεύονται, έχοντας ως αποτέλεσμα ο δανειολήπτης να εκδώσει μετοχές (με ή χωρίς δικαιώματος ψήφου) ώστε να διαγραφεί μέρος ή όλη η δανειακή του υποχρέωση στον Όμιλο. Αυτού του τύπου οι συναλλαγές, μπορεί να εμπεριέχουν δικαιώματα εξάσκησης μετατροπής σε μετατρέψιμα ή ανταλλάξιμα ομόλογα και όρους ενεργοποίησης ενεχύρου επί αυτών των μετοχών.

Στις συναλλαγές ανταλλαγής χρέους με μετοχές, το τροποποιημένο δάνειο αποαναγνωρίζεται, ενώ οι μετοχές που λαμβάνονται σε αντάλλαγμα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, με τυχόν προκύπτον κέρδος ή ζημία να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

2.2.10 Αναταξινόμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος αναταξινομεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού μόνο όταν αλλάζει το επιχειρηματικό του μοντέλο για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Γενικά, μια αλλαγή στο επιχειρηματικό μοντέλο αναμένεται να είναι σπάνια και συμβαίνει όταν ο Όμιλος ξεκινά ή παύει να ασκεί μια δραστηριότητα που είναι σημαντική για τις λειτουργικές δραστηριότητές του, για παράδειγμα, όταν μια επιχειρηματική γραμμή αποκτάται, πωλείται ή τερματίζεται. Στο σπάνιο γεγονός όπου υπάρχει αλλαγή του υπάρχοντος επιχειρηματικού μοντέλου, η νέα αξιολόγηση εγκρίνεται από τις αρμόδιες επιτροπές του Ομίλου και η αλλαγή παρουσιάζεται κατάλληλα στο επιχειρηματικό και προϋπολογιστικό πλάνο του Ομίλου.

Οι αλλαγές στην πρόθεση του Ομίλου που σχετίζονται με συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού (ακόμη και υπό συνθήκες σημαντικών μεταβολών στις συνθήκες της αγοράς), η μη ύπαρξη προσωρινά μιας συγκεκριμένης αγοράς χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού ή η μεταβίβαση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού μεταξύ εταιρειών/επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου με διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα, δε θεωρούνται από τον Όμιλο αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο.

Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται με μελλοντική ισχύ, συνεπώς τα κέρδη ή ζημιές που έχουν αναγνωρισθεί προγενέστερα της ημερομηνίας αναταξινόμησης (συμπεριλαμβανομένων ζημιών απομείωσης) ή οι τόκοι δεν αναμορφώνονται.

2.2.11 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις - Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν δύο υποκατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που προσδιορίζονται ότι επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς είναι αυτές οι υποχρεώσεις τις οποίες ο Όμιλος πρωτίστως αναλαμβάνει με σκοπό την επαναγορά στο εγγύς μέλλον για βραχυπρόθεσμο κέρδος.

Ο Όμιλος μπορεί, κατά την αρχική αναγνώριση, αμετάκλητα να προσδιορίσει χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ως επιμετρήσιμες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν ένα από τα παρακάτω κριτήρια ισχύει:

- ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει αισθητά μια λογιστική αναντιστοιχία που διαφορετικά θα απέρρευε από την επιμέτρηση στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των κερδών και ζημιών επί αυτών σε διαφορετικές βάσεις, ή
- γίνεται διαχείριση μιας ομάδας χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ή χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και η απόδοσή τους εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας, σύμφωνα με μία τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επενδύσεων, ή

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα ως επί μέρους στοιχεία ενός υβριδικού συμβολαίου τα οποία τροποποιούν σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούσαν από το συμβόλαιο.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε FVTPL αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, με εξαίρεση τις μεταβολές στην εύλογη αξία που οφείλονται σε μεταβολές πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου, οι οποίες αναγνωρίζονται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν επαναταξινομούνται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των υποχρεώσεων. Ωστόσο, αν αυτός ο χειρισμός δημιουργεί ή διευρύνει μια λογιστική ανακολουθία στην κατάσταση αποτελεσμάτων, όλα τα κέρδη ή οι ζημιές αυτής της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων από τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, θα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση εξοφλείται, ακυρώνεται ή λήγει. Όταν η υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση του Ομίλου αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο με ουσιωδώς διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται ουσιωδώς, μια τέτοια ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως εξόφληση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας υποχρέωσης και η όποια διαφορά προκύπτει αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι ουσιωδώς διαφορετικοί, όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών σύμφωνα με τους νέους όρους, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε αμοιβών που πληρώθηκαν καθαρών από αμοιβές που ελήφθησαν προεξοφλημένες χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10% από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Αν μια ανταλλαγή χρεωστικών τίτλων ή τροποποίηση όρων αντιμετωπιστεί λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιήθηκε αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας επί της εξόφλησης. Αν η ανταλλαγή ή τροποποίηση δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιείται αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία της υποχρέωσης και αποσβένεται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

Ομοίως, όταν ο Όμιλος επαναγοράζει οποιοδήποτε χρεωστικά μέσα που έχουν εκδοθεί από τον Όμιλο, λογιστικοποιεί αυτές τις συναλλαγές ως διαγραφή χρέους.

2.2.12 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός στοιχείου ενεργητικού ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου ο Όμιλος έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανάκλα τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Ο Όμιλος επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε ο Όμιλος χρησιμοποιεί άλλες τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής, δηλαδή η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε ή λήφθηκε, εκτός εάν ο Όμιλος θεωρεί ότι η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση διαφέρει από την τιμή συναλλαγής. Σε αυτή την περίπτωση, εφόσον η εύλογη αξία αποδεικνύεται από διαπραγματεύσιμη τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση (δηλ. τιμή Επιπέδου 1) ή βάσει τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς, η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας κατά την αρχική αναγνώριση και της τιμής συναλλαγής αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά. Στην περίπτωση

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

κατά την οποία η εύλογη αξία αποδεικνύεται βάσει μίας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μη παρατηρήσιμα δεδομένα, τότε το χρηματοοικονομικό μέσο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία προσαρμοσμένη ώστε να αναβάλλει την αναγνώριση στην κατάσταση αποτελεσμάτων της διαφοράς ανάμεσα στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και την τιμή συναλλαγής ('day one gain or loss'). Στη συνέχεια το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία αποσβένεται με κατάλληλο τρόπο κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή αναγνωρίζεται νωρίτερα εφόσον υπάρξει διαθέσιμη διαπραγματεύσιμη τιμή σε ενεργό αγορά ή παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς ή όταν το χρηματοοικονομικό μέσο πουληθεί.

Όλα τα στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης (σημ. 5.3).

Για στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη βάση, ο Όμιλος αναγνωρίζει μεταφορές εντός και εκτός της ιεραρχίας εύλογης αξίας στην αρχή του τριμήνου εντός του οποίου η μεταφορά χρηματοοικονομικού μέσου πραγματοποιήθηκε.

2.2.13 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) που αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στην πιστωτική ποιότητα από την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, συμπεριλαμβανομένων δανείων και τίτλων ομολογιών που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες συστήθηκαν από τον Όμιλο, απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις, χρεωστικών τίτλων, συμβολαίων χρηματοοικονομικής εγγύησης και δανειακών δεσμεύσεων. Καμία αναμενόμενη πιστωτική ζημία δεν αναγνωρίζεται για τους συμμετοχικούς τίτλους. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αποτελούν μία σταθμισμένη, βάσει πιθανοτήτων, μέση εκτίμηση των πιστωτικών ζημιών που αντανάκλα τη διαχρονική αξία του χρήματος. Κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπίπτουν στην πολιτική απομείωσης, ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δώδεκα μηνών, που είναι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από γεγονότα αδυναμίας πληρωμής που είναι πιθανό να συμβούν μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες. Στη συνέχεια, για τα χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά (SICR) από την αρχική τους αναγνώριση, αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια τους, η οποία προκύπτει από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανά κατά την αναμενόμενη διάρκεια του μέσου. Εάν κατά την αρχική του αναγνώριση το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού πληροί τον ορισμό του αγορασθέντος ή του πιστωτικά απομειωμένου χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού (POCI), η πρόβλεψη απομείωσης βασίζεται στις μεταβολές των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια του στοιχείου ενεργητικού.

Οι προβλέψεις απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις από δραστηριότητες πλην χορηγήσεων επιμετρώνται πάντα στο ποσό που ισούται με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Για όλα τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία υπολογίζονται προβλέψεις απομείωσης, εφαρμόζεται η γενική προσέγγιση τριών σταδίων.

Κατά συνέπεια, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση τριών σταδίων που βασίζεται στην έκταση της υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας από την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού μέσου:

- Στάδιο 1 – Όταν δεν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού μέσου, αναγνωρίζεται ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου χρηματοοικονομικού μέσου ή ομάδας χρηματοοικονομικών μέσων αντιπροσωπεύουν ένα μέρος των ζημιών που θα αναγνωρίζονταν καθ' όλη τη διάρκεια τους, οι οποίες προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανά εντός των επόμενων 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς και είναι ίσες με τις αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια τους, λόγω πιθανών ζημιολόγων γεγονότων εντός των επόμενων 12 μηνών. Μη πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση, καθώς και αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού μετά από ουσιαστική τροποποίηση που έχει λογιστικοποιηθεί ως από-αναγνώριση, ταξινομούνται αρχικώς στο Στάδιο 1.
- Στάδιο 2 – Όταν σε ένα χρηματοοικονομικό μέσο επέλθει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλά δε θεωρείται ότι βρίσκεται σε κατάσταση αθέτησης, περιλαμβάνεται στο Στάδιο 2. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου αντιπροσωπεύουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από όλα τα πιθανά συμβάντα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια του.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Στάδιο 3 – Στο παρόν Στάδιο περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά μέσα που θεωρούνται ότι έχουν υποστεί γεγονός αθέτησης. Όπως και στο Στάδιο 2, η πρόβλεψη για τις πιστωτικές ζημιές αντικατοπτρίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου.
- POCI – Τα αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού είναι στοιχεία του ενεργητικού που κατά την αρχική τους αναγνώριση θεωρούνται πιστωτικά απομειωμένα. Δεν υπόκεινται σε κατάταξη ανά στάδιο και πάντοτε επιμετρούνται βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου. Συνεπώς, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που υπάρχει μεταγενέστερη μεταβολή στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου. Οποιαδήποτε θετική αλλαγή στις αναμενόμενες ταμειακές ροές αναγνωρίζεται ως αντιστοιχισμός απομείωσης (κέρδος) στην κατάσταση αποτελεσμάτων ακόμη και εάν το ύψος των νέων αναμενόμενων ταμειακών ροών ξεπερνούν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές της αρχικής αναγνώρισης. Εκτός από τα αγορασμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, μπορούν να συμπεριληφθούν και χρηματοοικονομικά μέσα που θεωρούνται ως νέα στοιχεία του ενεργητικού μετά από μία ουσιαστική σημαντική τροποποίηση που έχει λογιστικοποιηθεί ως από-αναγνώριση (βλ. σημ. 2.2.9).

Ορισμός αθέτησης

Για τον προσδιορισμό του κινδύνου αθέτησης, ο Όμιλος εφαρμόζει έναν ορισμό αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς, ο οποίος είναι σύμφωνος με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA) για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (βλ. σημείωση 5.2.1.2). Ο ορισμός αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς, είναι σύμφωνος με τον ορισμό που χρησιμοποιείται εσωτερικά για σκοπούς διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού θεωρείται πιστωτικά απομειωμένο όταν έχουν συμβεί ένα ή περισσότερα γεγονότα που έχουν αρνητική επίπτωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές της εν λόγω έκθεσης:

- Ο δανειολήπτης αντιμετωπίζει σημαντική δυσκολία στην εκπλήρωση των οικονομικών του υποχρεώσεων.
- Υπήρξε παραβίαση της σύμβασης, όπως αθέτηση ή καθυστέρηση πληρωμών.
- Ο Όμιλος, για οικονομικούς ή συμβατικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική δυσχέρεια του δανειολήπτη, έχει προχωρήσει σε διευκόλυνση ή διευκολύνσεις που ο Όμιλος δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση.
- Υπάρχει πιθανότητα ο δανειολήπτης να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλη χρηματοοικονομική αναδιοργάνωση.
- Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που ανήκουν στην κατηγορία POCI, η αγορά ή αναγνώριση τους με μεγάλη έκπτωση η οποία αντανάκλα το βαθμό των πραγματοποιηθεισών πιστωτικών ζημιών θεωρείται επιζήμιο γεγονός. Ο Όμιλος αξιολογεί το κριτήριο που σχετίζεται με τη μεγάλη έκπτωση ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη σε συγκεκριμένες αρχές, με σκοπό να συμπεριλάβει όλη την πληροφορία που θεωρείται λογική και υποστηρικτική ώστε να αποδώσει τις συνθήκες της αγοράς που υπήρχαν τη στιγμή της αξιολόγησης αυτής.

Για τους χρεωστικούς τίτλους, ο Όμιλος καθορίζει τον κίνδυνο αδυναμίας πληρωμής χρησιμοποιώντας μια βαθμίδα εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης. Ο Όμιλος, χαρακτηρίζει τους χρεωστικούς τίτλους ως πιστωτικά απομειωμένους εάν η εσωτερική διαβάθμιση του εκδότη/ αντισυμβαλλόμενου αντιστοιχεί στην διαβάθμιση «C» (βαθμίδα Moody's) ή η εξωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του εκδότη/ αντισυμβαλλόμενου την ημερομηνία αναφοράς αντιστοιχεί σε διαβάθμιση «C» (βαθμίδα Moody's) και η εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση δεν είναι διαθέσιμη.

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) και κατανομή σε στάδια

Ο προσδιορισμός του εάν μια πρόβλεψη απομείωσης θα πρέπει να βασίζεται σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές διάρκειας 12 μηνών ή σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, των δανειακών δεσμεύσεων και των χρηματοοικονομικών εγγυήσεων, εξαρτάται από το αν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) από την αρχική τους αναγνώριση.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσο ο κίνδυνος αθέτησης για την αναμενόμενη υπολειπόμενη διάρκεια του ανοίγματος έχει αυξηθεί σημαντικά έναντι του αναμενόμενου κινδύνου αθέτησης που υπολογίστηκε στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά την αρχική αναγνώριση.

Η αξιολόγηση για τη σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά κριτήρια που βασίζονται σε λογικές και βάσιμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες χωρίς υπερβολικό κόστος ή προσπάθεια, συμπεριλαμβανομένης μελλοντικής πληροφόρησης, μακροοικονομικών σεναρίων καθώς και ιστορικών δεδομένων. Επιπλέον, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου με βάση τις παραπάνω ενδείξεις,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά όταν οι συμβατικές πληρωμές υπερβαίνουν τις 30 ημέρες καθυστέρησης.

Ως κύριο κριτήριο για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, συγκρίνεται η πιθανότητα αθέτησης (PD) κατά την υπολειπόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου σε κάθε ημερομηνία αναφοράς με την πιθανότητα αθέτησης (PD) που αναμενόταν για την υπολειπόμενη διάρκειά του στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά την αρχική του αναγνώριση.

Ο Όμιλος μπορεί επίσης να θεωρήσει ως ένδειξη αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, όταν η πιθανότητα αθέτησης (PD) κατά την υπολειπόμενη διάρκεια σε κάθε ημερομηνία αναφοράς υπερβαίνει κάποιες προκαθορισμένες τιμές. Το κριτήριο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη περιπτώσεις όπου η σύγκριση της σχετικής πιθανότητας αθέτησης δεν έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, ενώ η απόλυτη τιμή της πιθανότητας αθέτησης είναι σε επίπεδα που θεωρούνται υψηλά με βάση το αποδεκτό επίπεδο ανάληψης κινδύνου του Ομίλου.

Για τον πιστωτικό κίνδυνο ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, μπορεί να εφαρμοστεί ένα όριο, το οποίο συνήθως αφορά στην προβλεπόμενη πιθανότητα αθέτησής του, κάτω από το οποίο θεωρείται ότι δεν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αναμενόμενη πιθανότητα αθέτησής του κατά την αρχική αναγνώριση. Σε μια τέτοια περίπτωση, το στοιχείο του ενεργητικού ταξινομείται στο Στάδιο 1 ανεξάρτητα από το αν άλλα κριτήρια θα οδηγούσαν στην ταξινόμησή του στο Στάδιο 2. Το κριτήριο αυτό ισχύει κυρίως για χρεωστικούς τίτλους.

Η εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση (σε επίπεδο δανειολήπτη), η οποία ενσωματώνει συγκεκριμένες πληροφορίες για τον δανειολήπτη, χρησιμοποιείται επίσης ως βάση για τον προσδιορισμό της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσον αφορά στα χρηματοδοτικά ανοίγματα του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου. Ειδικότερα, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές των εσωτερικών πιστοληπτικών διαβαθμίσεων βάσει συγκεκριμένων βαθμίδων. Επιπρόσθετα, η είσοδος στη λίστα παρακολούθησης (Watchlist) θεωρείται επίσης από τον Όμιλο ότι συνιστά αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Τα μοντέλα εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης ενσωματώνουν συγκεκριμένες πληροφορίες για τον δανειολήπτη αλλά και πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία που ενσωματώνουν μακροοικονομικές μεταβλητές.

Η αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου για τους χρεωστικούς τίτλους πραγματοποιείται σε ατομική βάση και βασίζεται στον αριθμό των βαθμίδων της εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης που έχει υποβαθμιστεί ο χρεωστικός τίτλος από την ημερομηνία αρχικής του αναγνώρισης.

Τα μέτρα ρύθμισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όπως παρακολουθούνται από τον Όμιλο θεωρούνται ένδειξη αύξησης του πιστωτικού κινδύνου και συνεπώς τα εν λόγω στοιχεία κατανέμονται στο Στάδιο 2 μετά τη ρύθμιση. εκτός εάν θεωρούνται ως πιστωτικά απομειωμένα οπότε ταξινομούνται στο Στάδιο 3. Επιπλέον, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου με βάση τις παραπάνω ενδείξεις, ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά όταν οι συμβατικές πληρωμές υπερβαίνουν τις 30 ημέρες καθυστέρησης.

Επιπλέον, η Διοίκηση μπορεί να εφαρμόζει προσωρινές συνολικές προσαρμογές όταν καθορίζει εάν ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση σε ανοίγματα που έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου ώστε να αντικατοπτρίζουν μακροοικονομικούς ή άλλους παράγοντες που δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα τρέχοντα μοντέλα πιστωτικού κινδύνου. Αυτοί οι παράγοντες μπορεί να εξαρτώνται από πληροφορίες όπως ο τύπος του ανοίγματος, οι συγκεκριμένες πληροφορίες του αντισυμβαλλομένου και τα χαρακτηριστικά του χρηματοοικονομικού μέσου, ενώ παράλληλα η εφαρμογή τους απαιτεί σημαντική κρίση.

Μεταφορά από το Στάδιο 2 στο Στάδιο 1

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, το οποίο κατατάσσεται στο Στάδιο 2 λόγω της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, θα επαναταξινομηθεί στο Στάδιο 1, εφόσον δεν πληροί πλέον κανένα από τα κριτήρια του Σταδίου 2.

Σε περίπτωση που έχουν εφαρμοστεί μέτρα ρύθμισης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί μία δοκιμαστική περίοδο δύο ετών, προκειμένου να εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις για να γίνει μεταφορά στο Στάδιο 1. Εάν στο τέλος της προαναφερθείσας δοκιμαστικής περιόδου, οι οφειλέτες έχουν πραγματοποιήσει συνολικές πληρωμές μεγαλύτερες ενός σημαντικού ποσού, δεν υπάρχουν ποσά σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 30 ημερών και τα δάνεια δεν είναι πιστωτικά απομειωμένα αλλά ούτε πληρείται κάποιο άλλο κριτήριο σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, τα δάνεια ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Μεταφορά από το Στάδιο 3 στο Στάδιο 2

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού μεταφέρεται από το Στάδιο 3 στο Στάδιο 2, όταν τα κριτήρια βάσει των οποίων χαρακτηρίστηκε ως πιστωτικά απομειωμένο, δεν ισχύουν πλέον.

Κριτήρια για την ομαδοποίηση των ανοιγμάτων με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου

Η εκτίμηση της πρόβλεψης απομείωσης πραγματοποιείται είτε σε ατομική βάση είτε σε συλλογική για ομάδες παρόμοιων στοιχείων με ομοιογενή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου. Ο Όμιλος εφαρμόζει τις ίδιες αρχές για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε συλλογική ή ατομική βάση.

Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τα δανειακά ανοίγματα του με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, τόσο για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσο και για τη μέτρηση της πρόβλεψης για ζημιές από δάνεια σε συλλογική βάση. Οι διαφορετικές κατηγορίες αποσκοπούν να αποτυπώσουν τις διαφορές στην πιθανότητα αθέτησης και τα ποσοστά ανάκτησης σε περίπτωση αθέτησης.

Τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για την κατάτμηση των ανοιγμάτων περιλαμβάνουν διάφορα στοιχεία όπως: ο τύπος χρηματοοικονομικού μέσου, ο τύπος χαρτοφυλακίου, η κατηγορία του περιουσιακού στοιχείου, ο τύπος προϊόντος, ο κλάδος, η αρχική οντότητα, η διαβάθμιση πιστοληπτικής αξιολόγησης, η υπολειπόμενη διάρκεια έως τη λήξη, η γεωγραφική θέση του δανειολήπτη, η αξία εξασφαλίσεων του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, το καθεστώς ρύθμισης και οι ημέρες καθυστέρησης.

Ο Όμιλος προσδιορίζει τα μεμονωμένα σημαντικά ανοίγματα και πραγματοποιεί τη μέτρηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς βάσει των συγκεκριμένων ιδιαίτερων πληροφοριών του κάθε δανειολήπτη τόσο για τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής όσο και για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Η εν λόγω μέτρηση διενεργείται σε επίπεδο δανειολήπτη, συνεπώς τα κριτήρια ορίζονται σε αυτό το επίπεδο, ενώ λαμβάνονται υπόψη τόσο οι ποιοτικοί όσο και οι ποσοτικοί παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις.

Για τα υπόλοιπα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής και δανείων σε επιχειρήσεις, η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά μετράται σε συλλογική βάση. Με την προσέγγιση αυτή ενσωματώνονται συγκεκριμένες πληροφορίες για τον δανειολήπτη, και ιστορικά δεδομένα ζημιών σε συλλογική βάση και μελλοντική πληροφόρηση. Για τους χρεωστικούς τίτλους καθώς και τίτλους ομολόγων που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από τον Όμιλο, η επιμέτρηση των ζημιών απομείωσης πραγματοποιείται σε ατομική βάση.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι μια αμερόληπτα καθορισμένη και σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων μέση εκτίμηση των πιστωτικών ζημιών που αντανακλά την διαχρονική αξία του χρήματος, η οποία καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης μιας σειράς πιθανών εκβάσεων. Ως πιστωτική ζημιά ορίζεται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ρών που είναι απαιτητές από τον Όμιλο σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού στοιχείου και των ταμειακών ρών που ο Όμιλος προσδοκά ότι θα εισπράξει προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του στοιχείου του ενεργητικού, ή με το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που χαρακτηρίστηκαν ως ΡΟCl. Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, ιστορικά δεδομένα, τρέχουσες συνθήκες καθώς και λογικές και βάσιμες προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Για τις μη εκταμειωμένες δανειακές δεσμεύσεις, ως αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ορίζεται η παρούσα αξία της διαφοράς μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ρών που οφείλονται εάν η δανειακή δέσμευση εκταμειούνταν και των ταμειακών ρών που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει, ενώ για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ως αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ορίζεται η διαφορά μεταξύ των αναμενόμενων πληρωμών αποζημίωσης του κάτοχου του συμβολαίου και τυχόν ποσά που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει.

Ο Όμιλος εκτιμά τις αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ρών από όλες τις πιθανές πηγές λαμβάνοντας υπόψη τις εξασφαλίσεις, τις εγγυήσεις και άλλες πιστωτικές ενισχύσεις που εμπεριέχονται στους συμβατικούς όρους και τα οποία δεν αναγνωρίζονται διακριτά. Στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού με εξασφαλίσεις, η εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ρών που σχετίζονται με την εξασφάλιση αποτυπώνει το ποσό των ταμειακών ρών και τη χρονική στιγμή που αυτές αναμένεται να εισπραχθούν από την διαδικασία ρευστοποίησης μετά την αφαίρεση των προεξοφλημένων εξόδων απόκτησης και εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν η ρευστοποίηση είναι πιθανή.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για τη διάρκεια της μέγιστης συμβατικής περιόδου κατά την οποία ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος προσδιορίζεται με βάση τους ουσιαστικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου, ή σε περίπτωση ανακυκλούμενων πιστώσεων λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η αναμενόμενη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και τις προγενέστερες πρακτικές του Ομίλου.

Απαιτήσεις από πελάτες, οι οποίες προκύπτουν από τις μη χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνονται στα Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού και είναι κυρίως βραχυπρόθεσμες. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη ότι τέτοιου είδους χρηματοοικονομικά μέσα συνήθως δεν εμπεριέχουν σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης, η πρόβλεψη για πιστωτική ζημιά επιμετρύεται σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια τους, σύμφωνα με την απλοποιημένη προσέγγιση.

Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται στις καμπύλες της πιθανότητας αθέτησης (probability of default - PD), της ζημιάς ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD), της έκθεσης κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) και άλλων παραμέτρων όπως ο συντελεστής μετατροπής των εκτός ισολογισμού πιστωτικών ανοιγμάτων σε χρηματοδοτικά ανοίγματα (credit conversion factor - CCF) και το ποσοστό προπληρωμής (prepayment rate). Γενικά, ο Όμιλος αντλεί αυτές τις παραμέτρους από εσωτερικώς αναπτυγμένα στατιστικά μοντέλα, ιστορικά δεδομένα συγκεκριμένης χρονικής στιγμής (point-in-time) και παρατηρήσεις, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές που έχει αναπτύξει σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου.

Οι πιθανότητες αθέτησης (probability of default - PD), η ζημιά δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD) και η έκθεση κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD), που χρησιμοποιούνται για λογιστικούς σκοπούς ενδέχεται να διαφέρουν από εκείνα τα οποία χρησιμοποιούνται για εποπτικούς σκοπούς. Για σκοπούς επιμέτρησης της απομείωσης, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 το PD είναι μία point-in-time εκτίμηση σε αντίθεση με την εκτίμηση του PD για εποπτικούς σκοπούς όπου ακολουθείται η προσέγγιση «through-the-cycle». Επιπροσθέτως, για εποπτικούς σκοπούς, η ζημιά δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD) και η έκθεση κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) βασίζονται στη σοβαρότητα της ζημιάς σε συνθήκες οικονομικής ύφεσης, ενώ για σκοπούς απομείωσης, αντανακλούν ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό.

Το PD αντιπροσωπεύει την πιθανότητα αθέτησης της υποχρέωσης που εκτιμάται με βάση τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη ώστε να λαμβάνει υπόψη τις εκτιμήσεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης, σε δεδομένο χρονικό ορίζοντα.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Point in Time (PiT) PDs για να εξαλείψει οποιαδήποτε υποκειμενικότητα προς τα ιστορικά δεδομένα, με στόχο να αντικατοπτρίζει την άποψη της διοίκησης για το μέλλον κατά την ημερομηνία αναφοράς, ενσωματώνοντας σχετικές μελλοντικές πληροφορίες συμπεριλαμβανομένων των μακροοικονομικών σεναρίων.

Δυο τύποι πιθανοτήτων αθέτησης (probability of default - PD) χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς:

- PD 12 μηνών που είναι η εκτιμώμενη πιθανότητα αθέτησης που προκύπτει μέσα στους επόμενους 12 μήνες (ή για την υπολειπόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, εάν αυτή είναι μικρότερη από 12 μήνες). Χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δωδεκαμήνου για το Στάδιο 1.
- PD καθ' όλη τη διάρκεια (lifetime PD) που είναι η εκτιμώμενη πιθανότητα αθέτησης που προκύπτει κατά την υπολειπόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού. Χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του Σταδίου 2, Σταδίου 3 και των αγορασθέντων ή κατά την αρχική αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού (POCI).

Για τους χρεωστικούς τίτλους, οι πιθανότητες αθέτησης (probability of default - PD) λαμβάνονται από διεθνείς οίκους αξιολόγησης που χρησιμοποιούν μεθοδολογίες αξιολόγησης κινδύνου, μεγιστοποιώντας τη χρήση αντικειμενικών μεταβλητών και δεδομένα αγοράς. Ο Όμιλος ορίζει εσωτερικά αναπτυγμένες πιστωτικές διαβαθμίσεις σε κάθε εκδότη/αντισυμβαλλόμενο βάσει αυτών των PDs. Στις περιπτώσεις αντισυμβαλλόμενων που δεν υπάρχει τέτοια διαθέσιμη πληροφορία, ο Όμιλος ορίζει PDs χρησιμοποιώντας εσωτερικά μοντέλα.

Η έκθεση κατά την αθέτηση υποχρέωσης (EAD) είναι μια εκτίμηση χρηματοδοτικού ανοίγματος σε μια μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκων και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων δανειακών δεσμεύσεων. Το EAD περιλαμβάνει τόσο τα ανοίγματα εντός όσο και εκτός ισολογισμού. Η εντός ισολογισμού έκθεση αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό που έχει αναληφθεί και είναι απαιτητό προς πληρωμή, το οποίο περιλαμβάνει το οφειλόμενο κεφάλαιο, τους δεδουλευμένους

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

τόκους και τα ληξιπρόθεσμα ποσά. Η εκτός ισολογισμού έκθεση αντιπροσωπεύει την πίστωση που είναι διαθέσιμη προς ανάληψη, επιπροσθέτως της έκθεσης εντός ισολογισμού.

Επιπλέον, ο συντελεστής μετατροπής (CCF) χρησιμοποιείται για την μετατροπή των πιστωτικών γραμμών και άλλων εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε ποσά έκθεσης κατά την αθέτηση υποχρέωσης (EAD). Πρόκειται για μια παραδοχή η οποία προκύπτει μέσω μοντέλων και αντιπροσωπεύει το ποσοστό του μη αναληφθέντος ποσού που αναμένεται να ληφθεί πριν από την εκδήλωση ενός γεγονότος αθέτησης.

Επιπροσθέτως, το ποσοστό προπληρωμής (prepayment rate) είναι μια εκτίμηση πρόωρων αποπληρωμών ενός χρηματοδοτικού ανοίγματος οι οποίες υπερβαίνουν τις συμβατικές αποπληρωμές βάσει του χρονοδιαγράμματος εξόφλησης, εκφράζεται δε ως ποσοστό επί του EAD σε κάθε περίοδο αναφοράς έχοντας ως αποτέλεσμα την μείωση του EAD.

Η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) εκφράζει την έκταση της ζημιάς που ο Όμιλος αναμένει για ανοίγματα τα οποία είναι σε κατάσταση αθέτησης και ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών κι εκείνων που ο Όμιλος προσδοκά να εισπράξει συμπεριλαμβανομένων των ποσών από τη ρευστοποίηση εξασφαλίσεων. Η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD), το οποίο εκφράζεται συνήθως ως ποσοστό του EAD, διαφέρει σύμφωνα με τον τύπο του αντισυμβαλλόμενου, τον τύπο και την προτεραιότητα της απαίτησης, την ύπαρξη εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών ενισχύσεων. Ο Όμιλος διακρίνει τα δανειακά χαρτοφυλάκια του σε δύο μεγάλες κατηγορίες, δηλ. αυτά που καλύπτονται με εξασφαλίσεις και αυτά χωρίς εξασφαλίσεις. Ο Όμιλος εκτιμά τη ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) χρησιμοποιώντας ποσοστά αποκατάστασης (cure rate) που αντικατοπτρίζουν εισπράξεις μετρητών, εκτιμώμενες προσόδους από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, εκτιμήσεις για το χρόνο ρευστοποίησης, κόστος υλοποίησης, κλπ. Όπου οι συνιστώσες της ζημιάς δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD), εξαρτώνται από μακροοικονομικά δεδομένα, οι εξαρτήσεις αυτές αντανακλώνται ενσωματώνοντας πληροφορίες σχετικά με το μέλλον, όπως οι προβλεπόμενοι δείκτες τιμών στα αντίστοιχα μοντέλα. Η εκτίμηση των προαναφερθέντων συνιστωσών στο LGD αντικατοπτρίζει τα διαθέσιμα ιστορικά δεδομένα που καλύπτουν μια εύλογη περίοδο, δηλ. έναν πλήρη οικονομικό κύκλο.

Για τα ομόλογα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου, η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) βασίζεται κυρίως σε ιστορικά δεδομένα τα οποία προκύπτουν από έρευνες οίκων αξιολόγησης αλλά επίσης μπορεί να καθοριστεί λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες αναμενόμενες υποχρεώσεις του οφειλέτη καθώς και το μακροοικονομικό περιβάλλον.

Επιπροσθέτως, στη ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) λαμβάνονται υπόψη η προτεραιότητα του χρεωστικού τίτλου, τυχόν εξασφαλίσεις του οφειλέτη ή οποιαδήποτε άλλης μορφής κάλυψη.

Πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία (forward looking information)

Προκειμένου να γίνει η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για κάθε στάδιο και η εκτίμηση των σημαντικών αυξήσεων του πιστωτικού κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες σχετικά με λογικές και βάσιμες προβλέψεις μελλοντικών γεγονότων και μακροοικονομικών συνθηκών. Η εκτίμηση και η εφαρμογή πληροφοριών αναφορικά με το μέλλον απαιτεί σημαντική κρίση.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τουλάχιστον τρία μακροοικονομικά σενάρια (δηλαδή βασικό, δυσμενές και αισιόδοξο) για να επιτύχει το στόχο της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει ένα αμερόληπτο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων αποτέλεσμα. Το βασικό σενάριο αντιπροσωπεύει το πιο πιθανό σενάριο και εναρμονίζεται με τις πληροφορίες που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για σκοπούς στρατηγικού σχεδιασμού και προϋπολογισμού.

Τα σενάρια αντικατοπτρίζονται στις παραμέτρους ρίσκου, και συγκεκριμένα στο PD 12 μηνών, στο PD καθ' όλη τη διάρκεια και στη ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD). Επομένως χρησιμοποιούνται 3 ζεύγη από κάθε μία από αυτές τις παραμέτρους, σύμφωνα με τα σενάρια που αναπτύσσονται.

Στη συνέχεια, ο Όμιλος προβαίνει στον υπολογισμό των σταθμίσεων για κάθε σενάριο, που αντιπροσωπεύουν την πιθανότητα πραγματοποίησης καθενός σεναρίου. Αυτές οι σταθμίσεις εφαρμόζονται στα 3 ζεύγη υπολογισμού των παραμέτρων προκειμένου να παραχθεί ένα μοναδικό σενάριο με σταθμισμένες παραμέτρους κινδύνου, το οποίο στη συνέχεια χρησιμοποιείται τόσο στην αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσο και στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών ενσωματώνει μελλοντικές μακροοικονομικές μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμών αύξησης του ΑΕΠ, των δεικτών τιμών κατοικιών, των ποσοστών ανεργίας, των επιτοκίων κλπ. Για να αντικατοπτριστούν οι σημαντικές μη γραμμικότητες στο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών όσο αφορά τα σημαντικά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται σε ατομική βάση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη σχετική

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία για συγκεκριμένες ομάδες δανειοληπτών κυρίως βάσει του επιχειρηματικού κλάδου όπου ανήκουν καθώς και άλλους παράγοντες πιστωτικού κινδύνου (εάν υπάρχουν). Έτσι ορίζονται σταθμίσεις για κάθε σενάριο ανά ομάδα δανειοληπτών με στόχο αμερόληπτου υπολογισμού του ποσού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών που ενσωματώνει όλες τις λογικές και σχετικές πληροφορίες.

Τροποποιημένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού

Στις περιπτώσεις που οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού έχουν τροποποιηθεί (για τα κριτήρια αποαναγνώρισης, βλέπε «Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην ενότητα 2.2.9) και η τροποποίηση θεωρηθεί σημαντική, η ημερομηνία τροποποίησης θεωρείται ως η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης, συμπεριλαμβανομένου και του προσδιορισμού του αν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Το τροποποιημένο περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται συνήθως σε Στάδιο 1 για σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, μετά από μια τροποποίηση που έχει ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του αρχικού χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, ενδέχεται να υπάρξουν ενδείξεις ότι το νέο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού είναι πιστωτικά απομειωμένο κατά την αρχική του αναγνώριση και συνεπώς το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αναγνωρίζεται ως αγορασμένο ή κατά την αρχική αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού (POCI).

Στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού έχουν τροποποιηθεί και η τροποποίηση δεν θεωρείται σημαντική, ο Όμιλος υπολογίζει εκ νέου την λογιστική αξία προ απομείωσης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζει τη διαφορά ως κέρδος ή ζημιά από τροποποίηση, η οποία περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και καθορίζει εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που υπήρχε κατά την αρχική αναγνώριση βάσει των αρχικών μη τροποποιημένων συμβατικών όρων και τον κίνδυνο αθέτησης που προέκυψε κατά την ημερομηνία αναφοράς, βάσει των τροποποιημένων συμβατικών όρων.

Παρουσίαση της πρόβλεψης απομείωσης

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρούνται στο αποσβέσιμο κόστος, η πρόβλεψη απομείωσης μειώνει την λογιστική τους αξία στον ισολογισμό. Για τα χρεωστικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, η πρόβλεψη απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν μειώνει τη λογιστική αξία των χρεωστικών τίτλων στον ισολογισμό. Για τα εκτός ισολογισμού χρηματοοικονομικά στοιχεία που προκύπτουν από δανειοδοτικές δραστηριότητες, η πρόβλεψη απομείωσης εμφανίζεται στις Λοιπές Υποχρεώσεις. Οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων αναγνωρίζονται στη γραμμή «Ζημιές από απομείωση».

Διαγραφές χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Όταν ο Όμιλος δεν έχει πια εύλογες προσδοκίες για ανάκτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου εξ ολοκλήρου ή μερικώς, μειώνει άμεσα την λογιστική του αξία προ πρόβλεψης εξ ολοκλήρου ή μερικώς έναντι της πρόβλεψης απομείωσης του. Τα ποσά που έχουν διαγραφεί θεωρούνται από-αναγνωρισμένα. Υπόλοιπα τα οποία είχαν διαγραφεί και ανακτήθηκαν σε μεταγενέστερο στάδιο μειώνουν το ύψος της ζημιάς απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι διαγραφές των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού εξακολουθούν να υπόκεινται σε διαδικασίες ανάκτησης σύμφωνα με τις διαδικασίες ανάκτησης οφειλών του Ομίλου.

2.2.14 Συμφωνίες πώλησης, επαναγοράς και δανεισμού χρεογράφων

(i) Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς

Τα χρεόγραφα που πωλούνται με βάση συμφωνίες επαναγοράς («repos») συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Ομίλου, δεδομένου ότι ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτά, ενώ η σχετική υποχρέωση ανάλογα με το αντισυμβαλλόμενο μέρος περιλαμβάνεται στα οφειλόμενα ποσά σε άλλες τράπεζες, ή σε πελάτες. Χρεόγραφα που αγοράστηκαν βάσει συμφωνιών επαναπώλησης («reverse repos») αναγνωρίζονται ως δάνεια και προκαταβολές σε άλλες τράπεζες ή πελάτες αναλόγως. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς στην περίπτωση των repos και η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής επαναπώλησης στην περίπτωση των reverse repos, αναγνωρίζεται ως τόκος κατά τη διάρκεια της περιόδου της συμφωνίας επαναγοράς ή επαναπώλησης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(ii) Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζει ο Όμιλος σε τρίτους παραμένουν στις οικονομικές καταστάσεις. Χρεόγραφα που δανείζεται ο Όμιλος δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός αν πωληθούν σε τρίτους, οπότε η υποχρέωση επιστροφής των χρεογράφων καταχωρείται στην εύλογη αξία ως εμπορική υποχρέωση (trading liability).

2.2.15 Μισθώσεις

(i) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο μισθωτής

Όταν ο Όμιλος καθίσταται ο μισθωτής σε μια μίσθωση, αναγνωρίζει μια υποχρέωση από μισθώσεις και ένα αντίστοιχο δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού κατά την έναρξη της περιόδου της μίσθωσης, μόλις ο Όμιλος αποκτήσει τον έλεγχο της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στις λοιπές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού στα ενσώματα πάγια στοιχεία και στις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις επιμετρώνται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών πληρωτέων μισθωμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, τα οποία προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας ένα διαφορικό επιτόκιο δανεισμού. Ο τόκος - έξοδο επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζεται στα καθαρά έσοδα από τόκους.

Η υποχρέωση από μισθώσεις επαναμετράται όταν υπάρχει αλλαγή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτουν από μία μεταβολή σε ένα δείκτη ή επιτόκιο, μία αλλαγή στις εκτιμήσεις του Ομίλου για το ποσό που αναμένεται να είναι πληρωτέο με βάση μία εγγύηση υπολειμματικής αξίας ή εάν ο Όμιλος αλλάξει την εκτίμηση του σχετικά με την πιθανότητα εξάσκησης ενός δικαιώματος αγοράς, επέκτασης ή λήξης. Όταν η υποχρέωση από μισθώσεις επαναμετράται με αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται μία αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού ή αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εάν η λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού έχει μηδενιστεί.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αναγνωρίζεται αρχικά σε ποσό ίσο με την υποχρέωση από μισθώσεις και προσαρμόζεται για προπληρωμές μισθωμάτων, αρχικές άμεσες δαπάνες ή κίνητρα που ελήφθησαν για τη σύναψη των μισθώσεων. Μεταγενέστερα, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αποσβένεται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου μίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου, εάν αυτή είναι μικρότερη, και οι αποσβέσεις παρουσιάζονται στα λειτουργικά έξοδα.

Όταν μια μίσθωση περιέχει δικαιώματα επέκτασης ή λήξης τα οποία ο Όμιλος θεωρεί κατ' ουσίαν βέβαιο ότι θα εξασκηθούν, τα αναμενόμενα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ή το κόστος της πρόωρης λήξης περιλαμβάνονται στα πληρωτέα μισθώματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης από μισθώσεις.

Όπως περιγράφεται στη σημείωση 2.1.1, σε σχέση με τις παραχωρήσεις μισθωμάτων που αποτελούν άμεση συνέπεια της πανδημίας COVID-19, ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16-Παραχωρήσεις μισθωμάτων λόγω Covid-19, η οποία παρέχει μια πρακτική αντιμετώπιση επιτρέποντας στον Όμιλο να μην αξιολογεί εάν μία παραχώρηση μισθώματος λόγω Covid-19 αποτελεί τροποποίηση της μίσθωσης.

(ii) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής

Κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος μιας μίσθωσης, ο Όμιλος, ενεργώντας ως εκμισθωτής, ταξινομεί κάθε μισθωσή του είτε ως λειτουργική μίσθωση είτε ως χρηματοδοτική μίσθωση με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Κατά την ημερομηνία έναρξης, ο Όμιλος αποαναγνωρίζει τη λογιστική αξία των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση και αναγνωρίζει απαίτηση ποσού ίσου με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση καθώς και κέρδος ή ζημιά στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την αποαναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου και την αναγνώριση της καθαρής επένδυσης στη μίσθωση. Η καθαρή επένδυση στη μίσθωση υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων με παρόμοιο τρόπο όπως και για τον μισθωτή.

Μετά την ημερομηνία έναρξης, ο Όμιλος αναγνωρίζει χρηματοοικονομικό έσοδο κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου βάσει μεθόδου που αντικατοπτρίζει μια σταθερή περιοδική απόδοση πάνω στην καθαρή επένδυση του εκμισθωτή στη μίσθωση. Ο Όμιλος αναγνωρίζει επίσης έσοδο από μεταβλητές καταβολές που δεν περιλαμβάνονταν στην καθαρή επένδυση. Μετά την έναρξη, η καθαρή επένδυση στη μίσθωση δεν επαναμετράται, εκτός αν η μίσθωση τροποποιηθεί ή η μισθωτική περίοδος μεταβληθεί.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Λειτουργικές Μισθώσεις

Ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και δεν αναγνωρίζει καθαρή επένδυση στη μίσθωση στον ισολογισμό ή αρχικό κέρδος (αν υπάρχει) στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα μισθώματα που καταβάλλονται από τους μισθωτές ως έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης ή με οποιαδήποτε άλλη συστηματική βάση θεωρείται κατάλληλη. Επίσης, αναγνωρίζει ως έξοδα τις αρχικές δαπάνες που πραγματοποιούνται για την απόκτηση των εσόδων της μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων. Ο Όμιλος προσθέτει τις αρχικές άμεσες δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνεται για τη σύναψη λειτουργικής μίσθωσης στη λογιστική αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζει τις εν λόγω δαπάνες ως έξοδα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα της μίσθωσης.

Υπομίσθώσεις

Ο Όμιλος, ενεργώντας ως μισθωτής, ενδέχεται να συνάψει συμφωνίες υπομίσθωσης ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου προς ένα τρίτο μέρος, ενώ η αρχική μίσθωση παραμένει εν ισχύ. Ο Όμιλος ενεργεί τόσο ως μισθωτής όσο και ως εκμισθωτής του ίδιου περιουσιακού στοιχείου. Η υπομίσθωση αποτελεί διακριτή σύμβαση μίσθωσης, στην οποία ο ενδιάμεσος εκμισθωτής ταξινομεί την υπομίσθωση ως χρηματοδοτική μίσθωση ή λειτουργική μίσθωση ως εξής:

- αν η κύρια μίσθωση αποτελεί βραχυπρόθεσμη μίσθωση, η υπομίσθωση ταξινομείται ως λειτουργική μίσθωση, ή
- σε διαφορετική περίπτωση, η υπομίσθωση ταξινομείται με βάση το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού το οποίο προκύπτει από την κύρια μίσθωση και όχι με βάση το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο.

2.2.16 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο.

(i) Τρέχουσα φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται στο σύνολό του, με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method), επί των προσωρινών διαφορών που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων και της λογιστικής τους αξίας στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι κυριότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση/αποτίμηση των δανείων, από τις φορολογικές ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+, από ζημιές πωλήσεων και οριστικών διαγραφών δανείων, από τις αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, από τις αποτιμήσεις σε εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα, από συντάξεις και λοιπές παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό, και από την αποτίμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται όταν αναμένεται ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα είναι διαθέσιμο έναντι του οποίου οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντλιογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις μη λογιστικοποιημένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη τα οποία θα επιτρέψουν την ανάκτηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση και των μέσων αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εσόδων, και μεταφέρεται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημιά.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού, όταν είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι ζημιές.

(iii) Αβέβαιες φορολογικές θέσεις

Ο Όμιλος προσδιορίζει και αξιολογεί όλες τις σημαντικές φορολογικές του θέσεις, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που τυχόν ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, για όλες τις φορολογικές χρήσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση (ή όταν η εκδίκαση της υπόθεσης βρίσκεται σε εξέλιξη) από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Κατά την εκτίμηση των φορολογικών θέσεων, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες, ο Όμιλος αξιολογεί όλα τα αποδεικτικά στοιχεία (εγκύκλιοι του υπουργείου οικονομικών, μεμονωμένες δικαστικές αποφάσεις, φορολογική νομοθεσία, παλαιότερες διοικητικές πρακτικές, γνωμοδοτήσεις που άπτονται φορολογικών και νομικών θεμάτων, κλπ) στο βαθμό που αυτά είναι κατάλληλα για τα δεδομένα και τις συνθήκες της υπό εξέταση συναλλαγής/υπόθεσης του Ομίλου.

Επιπροσθέτως, οι εκτιμήσεις σε ό,τι αφορά την αναγνώριση πρόβλεψης έναντι πιθανής δυσμενούς εξέλιξης των φορολογικών θέσεων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από γνωμοδοτήσεις που λαμβάνονται από εσωτερικούς και εξωτερικούς νομικούς συμβούλους. Για φορολογικές υποθέσεις οι οποίες ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, ο Όμιλος, για κάθε συναλλαγή ξεχωριστά, ή συνολικά ως ομάδα, ανάλογα με το ποια προσέγγιση εκτιμά καλύτερα το πιθανό αποτέλεσμα κάνοντας χρήση της μεθόδου της «αναμενόμενης αξίας» (σταθμισμένης βάσει πιθανοτήτων), σχηματίζει: (α) πρόβλεψη για εισπρακτέα φορολογική απαίτηση η οποία αφορά ποσό που έχει ήδη αναγνωριστεί και καταβληθεί ως φόρος εισοδήματος, αλλά η εκδίκαση του εκκρεμεί, ή (β) υποχρέωση για ποσά φόρων που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές. Ο Όμιλος παρουσιάζει στον ισολογισμό του όλα τα αβέβαια ποσά φόρου ως τρέχουσες ή αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις ή απαιτήσεις.

Ο Όμιλος, κατά γενικό κανόνα, έχει επιλέξει να αποκτά για τις ελληνικές εταιρείες του Ομίλου ένα «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», το οποίο εκδίδεται αφού πραγματοποιηθεί ο φορολογικός έλεγχος από τον ίδιο τακτικό ελεγκτή ή την ελεγκτική εταιρεία που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό και τη σχετική φορολογική νομοθεσία, καθώς και για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις εταιρείες του Ομίλου, παρατίθενται στη σημείωση 13.

2.2.17 Παροχές στο προσωπικό

(i) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Βραχυπρόθεσμες παροχές στους εργαζόμενους είναι αυτές που αναμένεται να εκκαθαριστούν στο σύνολό τους εντός δώδεκα μηνών μετά το τέλος της ετήσιας περιόδου αναφοράς κατά την οποία οι εργαζόμενοι παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες και αναγνωρίζονται ως έξοδο κατά την διάρκεια που αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται.

(ii) Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος παρέχει ορισμένα προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει ο Όμιλος επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες χρηματοοικονομικών προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές του Ομίλου αναγνωρίζονται ως έξοδο στη χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

(iii) Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (SLSRI) και παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος παρέχει μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών σε Ελλάδα, Βουλγαρία και Σερβία βάσει σχετικά παρεμφερών κανονιστικών πλαισίων. Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, ο Όμιλος σχηματίζει υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για υπαλλήλους που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση, όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Το ποσό της υποχρέωσης σχηματίζεται βάσει αναλογιστικής μελέτης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης εξόδου από την υπηρεσία υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Σε χώρες όπου τα δεδομένα της αγοράς για τέτοια ομόλογα δεν είναι επαρκή, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις κυβερνητικών ομολόγων. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης για τον Όμιλο αναγνωρίζονται απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης την περίοδο που προκύπτουν και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους.

Ο τόκος στην υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία και το κόστος υπηρεσίας που αποτελείται από το τρέχων κόστος υπηρεσίας, το κόστος υπηρεσίας παρελθόντων ετών και τα κέρδη/ ζημιές διακανονισμού της υποχρέωσης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τον υπολογισμό της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, ο Όμιλος επιπλέον λαμβάνει υπόψη πιθανές αποχωρήσεις προσωπικού προ της κανονικής συνταξιοδότησης βάσει των όρων προηγούμενων προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου.

Οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία είναι πληρωτέες όταν η απασχόληση του εργαζομένου τερματίζεται από τον Όμιλο πριν από την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης, όταν ένας εργαζόμενος δέχεται προσφορά παροχών σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του (συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δίνονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου του Ομίλου). Ο Όμιλος αναγνωρίζει παροχές εξόδου από την υπηρεσία το συντομότερο μεταξύ των παρακάτω ημερομηνιών: (α) όταν ο Όμιλος δεν έχει τη δυνατότητα να αποσύρει πλέον την προσφορά αυτών των παροχών και (β) όταν ο Όμιλος αναγνωρίζει το κόστος μίας αναδιάρθρωσης που περιλαμβάνει την πληρωμή των παροχών εξόδου από την υπηρεσία. Σε περίπτωση που μία προσφορά γίνεται για να ενθαρρύνει την οικειοθελή αποχώρηση, οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία επιμετρώνται βάσει του αριθμού των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχτούν την προσφορά. Παροχές εξόδου από την υπηρεσία που καθίστανται καταβλητέες σε περισσότερο από 12 μήνες από το τέλος της περιόδου αναφοράς προεξοφλούνται σε παρούσα αξία.

(iv) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση του Ομίλου περιοδικά και κατά βούληση, ανταμείβει με μετρητά (bonus) τους υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus), οι οποίες απαιτούν μόνο την έγκριση της Διοίκησης, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους του Ομίλου.

(v) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση του Ομίλου ανταμείβει περιοδικά και κατά βούληση τους υπαλλήλους με δωρεάν μετοχές και δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών. Οι παροχές σε μετοχές που δε συνδέονται με την απόδοση των υπαλλήλων, κατοχυρώνονται κατά την περίοδο στην οποία χορηγούνται. Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που συνδέονται με την επίτευξη ορισμένων στόχων και τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου υπηρεσίας, κατοχυρώνονται μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ανωτέρω προϋποθέσεις.

Η εύλογη αξία των μετοχών που χορηγούνται αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (ονομαστική αξία) και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση μη-διανεμόμενου αποθεματικού κατά την περίοδο κατοχύρωσης αυτών. Οι εισπράξεις μετά την αφαίρεση σχετικών εξόδων συναλλαγής, πιστώνονται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, με μεταφορά του μη-διανεμόμενου αποθεματικού στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

2.2.18 Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα γήπεδα και κτίρια που αποκτούνται από πλειστηριασμούς για ανάκτηση απομειωμένων δανείων, περιλαμβάνονται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού», εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά. Τα εν λόγω αποκτηθέντα πάγια στοιχεία κατέχονται προσωρινά για πώληση και αναγνωρίζονται στο χαμηλότερο ποσό μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, η οποία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, στα συνήθη πλαίσια των εργασιών, μειωμένη με τα απαραίτητα κόστη για την πραγματοποίηση της πώλησης.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Όμιλος, στο πλαίσιο της λειτουργίας του, κάνει χρήση των περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται από πλειστηριασμούς, αυτά μπορεί να μεταφερθούν στα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια ή στις επενδύσεις σε ακίνητα, ως ενδείκνυται.

Τα κέρδη ή ζημιές από την πώληση αυτών των στοιχείων περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.2.19 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- (α) την οικονομική οντότητα πού ασκεί έλεγχο πάνω στον Όμιλο και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από αυτή την οικονομική οντότητα, καθώς και τα βασικά μέλη της Διοίκησης αυτής και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα,
- (β) την οικονομική οντότητα που ασκεί σημαντική επιρροή στον Όμιλο και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται από αυτήν την οικονομική οντότητα,
- (γ) τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα,
- (δ) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου, και
- (ε) τις συνδεδεμένες εταιρείες.

Οι συναλλαγές παρόμοιας φύσης παρουσιάζονται σε συγκεντρωτική βάση. Όλες οι τραπεζικές συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.2.20 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, ο διακανονισμός της οποίας και το ποσό αυτής μπορούν να εκτιμηθούν με αξιοπιστία και απαιτεί την εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό μιας τέτοιας δαπάνης.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντιλογίζεται.

2.2.21 Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα

Ο επιχειρηματικός τομέας είναι ένα ξεχωριστό τμήμα του Ομίλου που δραστηριοποιείται στην παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών, οι οποίες μπορεί να αποφέρουν έσοδα και να δημιουργήσουν έξοδα, εντός ενός συγκεκριμένου οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επιχειρηματικοί τομείς καθορίζονται βάσει των εσωτερικών αναφορών σχετικά με τα λειτουργικά αποτελέσματα των τμημάτων του Ομίλου, που επιβλέπει ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσής τους. Επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού, η οποία είναι υπεύθυνη για την λήψη στρατηγικών αποφάσεων. Τα έσοδα, έξοδα και η απόδοση ανά τομέα περιλαμβάνουν και μεταφορές μεταξύ τομέων δραστηριοτήτων. Αυτές οι μεταφορές λογίζονται σε ανταγωνιστικές τιμές, οι οποίες είναι συναφείς με τις χρεώσεις σε μη συνδεδεμένους πελάτες για την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών.

2.2.22 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές και προνομιούχες μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Τα έξοδα έκδοσης κοινών μετοχών ή δικαιωμάτων, μετά από φόρους, αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά του προϊόντος έκδοσης.

Η διανομή μερισμάτων αναγνωρίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Τυχόν προμερίσματα αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου όταν εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Όταν εταιρείες του Ομίλου αγοράζουν μετοχές της Εταιρείας (ίδιες μετοχές) το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια μέχρι την ακύρωση, επανέκδοση ή πώληση των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές πωλούνται ή επανεκδίδονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.2.23 Προνομιούχοι τίτλοι

Οι προνομιούχοι τίτλοι που εκδίδονται από τον Όμιλο καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια όταν δεν υπάρχει συμβατική υποχρέωση να κομιστούν στον κάτοχο τους ταμειακά διαθέσιμα ή κάποιο άλλο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού.

Τα επιπρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την έκδοση νέων προνομιούχων τίτλων καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως μείωση του προϊόντος της έκδοσης, μετά από φόρους.

Η διανομή μερίσματος στους κατόχους προνομιούχων τίτλων, αναγνωρίζεται ως μείωση της καθαρής θέσης, κατά την ημερομηνία που αναγνωρίζονται ως πληρωτέα.

Όταν ο Όμιλος αγοράζει προνομιούχους τίτλους που εκδίδει, το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Στην περίπτωση που πωλούνται ή ακυρώνονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

2.2.24 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και δεσμεύσεις για την παροχή πίστωσης

Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αποτελούν συμβόλαια, με τα οποία ο εκδότης δεσμεύεται να αποζημιώσει τον κάτοχο του συμβολαίου για τη ζημιά που αυτός υφίσταται, σε περίπτωση που κάποιος καθορισμένος οφειλέτης αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τους όρους ενός χρεωστικού χρηματοπιστωτικού μέσου. Τέτοιες χρηματοοικονομικές εγγυήσεις δίδονται σε τράπεζες, χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και άλλους φορείς για λογαριασμό πελατών για τη εξασφάλιση δανείων, υπεραναλήψεων και άλλων τραπεζικών πιστοδοτήσεων.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία, που είναι το ποσό που εισπράχθηκε. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης, οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις επιμετρώνται στην υψηλότερη αξία μεταξύ του ποσού της πρόβλεψης απομείωσης λόγω αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και της αξίας που αναγνωρίστηκε αρχικά, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις της προμήθειας που προέκυψε, οπου υφίσταται.

Δεσμεύσεις για την παροχή πίστωσης

Οι δεσμεύσεις αποτελούν ανοίγματα εκτός ισολογισμού, με τα οποία ο Όμιλος δεσμεύεται, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, να χορηγήσει ένα δάνειο με προκαθορισμένους όρους στον πελάτη. Τέτοιες συμβατικές δεσμεύσεις αντιπροσωπεύουν δεσμεύσεις για παροχή πίστωσης και πιστωτικών επιστολών και αποτελούν μέρος των συνήθων δανειακών δραστηριοτήτων του Ομίλου, για τις οποίες αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Η πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τα ανοίγματα εκτός ισολογισμού (χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και δεσμεύσεις) περιλαμβάνεται στις Λοιπές Υποχρεώσεις.

2.2.25 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν η λογιστική τους αξία θα ανακτηθεί μέσω μίας συναλλαγής πώλησης αντί μέσω συνεχούς χρήσης. Ένα μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, όταν είναι διαθέσιμο προς άμεση πώληση στην παρούσα κατάσταση του, υπόκειται σε όρους συνήθεις για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων ενεργητικού και η πώληση θεωρείται πολύ πιθανή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διοίκηση έχει δεσμευτεί να πραγματοποιήσει την πώληση και ενεργώς προωθεί την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μία τιμή που είναι λογική σε σχέση με την τρέχουσα εύλογη αξία. Η πώληση επιπλέον αναμένεται να πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία της ταξινόμησης. Πριν από την ταξινόμησή τους ως κατεχόμενα προς πώληση, τα στοιχεία ενεργητικού αποτιμώνται εκ νέου σύμφωνα με το σχετικό λογιστικό πρότυπο.

Τα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση κατόπιν αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων πωλήσεως. Η ζημιά η οποία προκύπτει από την ανωτέρω επιμέτρηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα και μπορεί να αντιλογιστεί μελλοντικά. Όταν η ζημιά αφορά ομάδα στοιχείων που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση, αυτή κατανέμεται στα επιμέρους στοιχεία της ομάδας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε ξεχωριστή γραμμή στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων εάν μία εταιρεία του Ομίλου ή ένα τμήμα μίας εταιρείας του Ομίλου έχει πωληθεί ή έχει ταξινομηθεί ως κατεχόμενο προς πώληση και:

- (α) Αντιπροσωπεύει μία ξεχωριστή σημαντική δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας,
- (β) Είναι μέρος ενός μοναδικού σχεδίου πώλησης μίας ξεχωριστής σημαντικής δραστηριότητας ή γεωγραφικής περιοχής λειτουργίας, ή
- (γ) Αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε αποκλειστικά με σκοπό την μεταπώλησή της.

Τα κέρδη ή ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων λόγω πώλησης των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων ή λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία, αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και το φόρο των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων. Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές μεταξύ συνεχιζόμενων και μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων παρουσιάζονται σε μικτή βάση στη κατάσταση αποτελεσμάτων. Κατά την ταξινόμηση, μιας εταιρείας του Ομίλου ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, ο Όμιλος αναμορφώνει τα στοιχεία των προηγούμενων περιόδων στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.2.26 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες που δεν υπόκεινται σε περιορισμούς, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών.

2.2.27 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι μεταβιβάσεις πόρων στον Όμιλο από μια κρατική οντότητα, όπως η κυβέρνηση, οι κυβερνητικοί φορείς και παρόμοιοι φορείς, τοπικοί, εθνικοί ή διεθνείς, με αντάλλαγμα τη συμμόρφωση με συγκεκριμένες προϋποθέσεις κατά το παρελθόν ή στο μέλλον, που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη διασφάλιση ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται. Οι επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε συστηματική βάση ώστε να εναρμονίζονται με τη μέθοδο που ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έξοδα τα οποία οι επιχορηγήσεις πρόκειται να αποζημιώσουν. Σε περίπτωση μεταγενέστερων αλλαγών στις προσδοκίες του Ομίλου για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων των κρατικών επιχορηγήσεων, η επίπτωση αυτών των αλλαγών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.2.28 Δραστηριότητες εμπιστευματοδόχου

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής, εταιρικής διαχείρισης, διαχείρισης επενδύσεων, καθώς και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τρίτους. Αυτό προϋποθέτει από τον Όμιλο να λαμβάνει αποφάσεις για την κατανομή, αγορά και πώληση σχετικά με ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών μέσων. Ο Όμιλος λαμβάνει έσοδο αμοιβών για την παροχή των υπηρεσιών αυτών. Τα περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται υπό την ιδιότητα ως εμπιστευματοδόχου δεν αποτελούν περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Επιπλέον, ο Όμιλος δεν εγγυάται για τις επενδύσεις αυτές και συνεπώς δεν είναι εκτεθειμένος σε οποιονδήποτε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με αυτές.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου, η Διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που ενδέχεται να επηρεάσουν τα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, των εσόδων και εξόδων στις οικονομικές καταστάσεις, κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους και τις γνωστοποιήσεις που τις συνοδεύουν. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αξιολογούνται διαρκώς και βασίζονται στις παρούσες συνθήκες, σε ιστορικά στοιχεία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων για μελλοντικά γεγονότα, οι οποίες, με βάση τις παρούσες συνθήκες, θεωρούνται λογικές. Κάθε αναθεώρηση των εκτιμήσεων, αναγνωρίζεται μελλοντικώς. Οι κυριότεροι τομείς για τους οποίους ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών του αρχών αναλύονται παρακάτω:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3.1 Ζημίες απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί από τη Διοίκηση να ασκήσει σημαντική κρίση, και συγκεκριμένα την εκτίμηση του ποσού και του χρονοδιαγράμματος των μελλοντικών ταμειακών ροών καθώς και της αξίας των εξασφαλίσεων κατά τον προσδιορισμό των ζημιών απομείωσης και την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου. Αυτές οι εκτιμήσεις προσδιορίζονται από πλήθος παραγόντων, μεταβολές στους οποίους μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στο χρονοδιάγραμμα και στο ποσό της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικές ζημιές που πρέπει να αναγνωρισθεί.

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του Ομίλου είναι αποτέλεσμα σύνθετων μοντέλων με μια σειρά υποκείμενων υποθέσεων σχετικά με την επιλογή μεταβλητών δεδομένων και τις αλληλεξαρτήσεις τους. Επιπλέον, ενδέχεται να απαιτούνται προσαρμογές από τη Διοίκηση (management overlays) για να αποτυπώσουν νέες εξελίξεις και διαθέσιμες πληροφορίες, οι οποίες δεν αντικατοπτρίζονται ακόμη στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς μέσω των μοντέλων κινδύνου.

Λόγω των εκτάκτων συνθηκών της πανδημίας Covid-19 και παρότι η μεθοδολογία του υπολογισμού των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο παρέμεινε αμετάβλητη σε σχέση με αυτήν που εφαρμόστηκε για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος αναθεώρησε τις εκτιμήσεις και παραδοχές, όπως αυτές περιγράφονται στις παρακάτω παραγράφους, προκειμένου να αποτυπώσει κατάλληλα, στο βαθμό που είναι εφικτό, την αρνητική επίδραση της πανδημίας Covid-19. Συνεπώς, η Διοίκηση άσκησε τον κατάλληλο βαθμό κρίσης σχετικά με τις προσδοκίες για τη σοβαρότητα και τη χρονική διάρκεια των αρνητικών προοπτικών της οικονομίας, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις που εξέδωσαν το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και άλλες τραπεζικές εποπτικές αρχές, οι οποίες τονίζουν την ανάγκη προσαρμογών από τη Διοίκηση όταν τα μοντέλα κινδύνου δεν αποτυπώνουν τις συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα στοιχεία των μοντέλων εκτίμησης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών που αντιπροσωπεύουν σημαντικές λογιστικές παραδοχές και εκτιμήσεις, περιλαμβάνουν:

Καθορισμός σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου

Το ΔΠΧΑ 9 δεν περιλαμβάνει ορισμό του τι συνιστά σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR). Η αξιολόγηση του κατά πόσο ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση πραγματοποιείται σε κάθε περίοδο αναφοράς λαμβάνοντας υπόψη κατά κύριο λόγο τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης κατά την εναπομένουσα διάρκεια του χρηματοπιστωτικού μέσου. Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσο έχει πραγματοποιηθεί μια σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση βασιζόμενος σε ποιοτικές και ποσοτικές, εύλογες και βάσιμες πληροφορίες για τις μελλοντικές συνθήκες που απαιτούν την άσκηση σημαντικής κρίσης από τη Διοίκηση. Η εφαρμογή αυστηρότερων κριτηρίων θα μπορούσε να αυξήσει σημαντικά τον αριθμό των χρηματοοικονομικών μέσων που απαιτείται να μεταφερθούν στο Στάδιο 2.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, ο Όμιλος έλαβε υπόψη την επίδραση που έχουν οι ιδιαίτερα προκυκλικές παραδοχές που ενσωματώνονται στα μοντέλα του ΔΠΧΑ 9 και επιδεινώνουν τα αποτελέσματα των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, όπως επίσης και το γεγονός ότι όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια δεν έχουν επηρεαστεί στον ίδιο βαθμό από την πανδημία. Συνεπώς, ο Όμιλος διαχώρισε τα δανειακά ανοίγματα σε δύο υπό-πληθυσμούς, ανάλογα με το εάν επηρεάστηκαν από την πανδημία Covid-19 ή όχι, τόσο για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσο και για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Δάνεια λιανικής τραπεζικής

Σχετικά με τα ανοίγματα σε δάνεια λιανικής τραπεζικής, το βασικό κριτήριο είναι η αλλαγή της πιθανότητας αθέτησης (PD) κατά την συνολική υπολειπόμενη διάρκεια του δανείου πάνω από τα όρια που έχουν οριστεί. Ο καθορισμός των συγκεκριμένων ορίων διαφέρει ανά χαρτοφυλάκιο, κατάσταση τροποποίησης (τροποποιημένο ή μη δάνειο), τύπο προϊόντος καθώς και ύψος της πιθανότητας αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση του δανείου. Σε γενικές γραμμές, τα όρια για δάνεια με χαμηλή πιθανότητα αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση είναι υψηλότερα σε σχέση με τα δάνεια που αξιολογήθηκαν με υψηλή πιθανότητα αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σύμφωνα με τον παραπάνω διαχωρισμό, την 31 Δεκεμβρίου 2020 και την 31 Δεκεμβρίου 2019 για τα δάνεια λιανικής τραπεζικής στην Ελλάδα, το εύρος των ορίων σχετικά με την πιθανότητα αθέτησης (PD) κατά την υπολειπόμενη διάρκεια των δανείων, η υπέρβαση των οποίων συνιστά και ταξινόμηση του δανείου σε Στάδιο 2, αναλύονται ως εξής :

Δάνεια λιανικής τραπεζικής	Εύρος ορίων SICR
Στεγαστικά δάνεια	30%-50%
Ενοποιήσεις δανειακών υποχρεώσεων	10%-80%
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	10%-65%
Καταναλωτικά δάνεια	60%-100%

Στα πλαίσια της πανδημίας Covid-19 αναφορικά με την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου στα χαρτοφυλάκια δανείων λιανικής τραπεζικής, ο Όμιλος διαχώρισε τους δανειολήπτες σε αυτούς που επηρεάστηκαν από την πανδημία, όπως αυτοί που έχουν υποβάλει αίτηση για μέτρα αναστολής πληρωμών (moratoria) ή είναι δικαιούχοι κρατικών μέτρων στήριξης με βάση τον επίσημο κατάλογο που δημοσιεύθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών της Ελλάδας, ή δραστηριοποιούνται σε κλάδους της οικονομίας που επηρεάστηκαν περισσότερο, και σε αυτούς που δεν επηρεάστηκαν από την πανδημία. Οι δανειολήπτες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Γέφυρα Ι», το οποίο συμπεριλαμβάνει εννεάμηνη επιχορήγηση δόσεων από το Κράτος, δε θεωρήθηκαν ως πληττόμενοι από την πανδημία Covid-19, στα πλαίσια της αξιολόγησης του SICR (σημ.5.2.1.2 (ε)). Ως αποτέλεσμα του ανωτέρω διαχωρισμού, συγκεκριμένα εξυπηρετούμενα, μη ρυθμισμένα δάνεια λιανικής τραπεζικής, τα οποία ανήκαν στον μη πληττόμενο από την πανδημία Covid-19 πληθυσμό και τα όποια θα είχαν μεταφερθεί στο Στάδιο 2 λόγω της επίπτωσης των μελλοντικών μακροοικονομικών εκτιμήσεων της μετά-Covid-19 περιόδου στην πιθανότητα αθέτησης (PD) κατά την υπολειπόμενη διάρκεια των δανείων, αξιολογήθηκε πως δεν αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες και ως εκ τούτου παρέμειναν στο Στάδιο 1.

Επιχειρηματικά δάνεια

Για ανοίγματα επιχειρηματικών δανείων, οι καμπύλες πιθανοτήτων αθέτησης (PD) κατά την αρχική αναγνώριση και την υπολειπόμενη διάρκεια των δανείων σε κάθε ημερομηνία αναφοράς αντιστοιχίζονται σε κατηγορίες πιστοληπτικής διαβάθμισης. Ακολουθώντας, τα σχετικά όρια SICR βασίζονται στην σύγκριση των πιστοληπτικών διαβαθμίσεων κατά την αρχική αναγνώριση και κατά την ημερομηνία αναφοράς, ενώ υποβαθμίσεις στην κατηγορία διαβάθμισης, αντιπροσωπεύουν αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης κατά την συνολική υπολειπόμενη διάρκεια του δανείου. Ο Όμιλος, όπως και στα ανοίγματα δανείων λιανικής τραπεζικής, κατηγοριοποιεί τα ανοίγματα των επιχειρηματικών δανείων με βάση την κατηγορία του περιουσιακού στοιχείου, τον τύπο δανείου και την πιστοληπτική διαβάθμιση κατά την αρχική αναγνώριση. Επιπλέον, για τιτλοποιημένα ομόλογα που εκδίδονται από οντότητες ειδικού σκοπού που έχουν συσταθεί από τον Όμιλο, η αξιολόγηση SICR πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη την απόδοση των υποκείμενων στοιχείων ενεργητικού. Την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, για το χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα, τα όρια επιδείνωσης της πιστοληπτικής διαβάθμισης με βάση την ισχύουσα εσωτερική κλίμακα αξιολόγησης ανά δανειολήπτη, η υπέρβαση των οποίων συνιστά και ταξινόμηση του δανείου σε Στάδιο 2, παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες:

Κατηγορίες εσωτερικής αξιολόγησης των επιχειρηματικών δανείων	Εύρος ορίων SICR
1-2	Δύο έως τρεις βαθμίδες
3-4	Δύο ή περισσότερες βαθμίδες
5-8	Μία ή περισσότερες βαθμίδες

Λόγω της αναμενόμενης καθυστέρησης στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των δανειοληπτών επιχειρηματικών δανείων για το 2020, οι οποίες θα αντικατοπτρίζουν την επίδραση της πανδημίας στις δραστηριότητες του δανειολήπτη, ο Όμιλος συμπλήρωσε την υπάρχουσα μεθοδολογία του για τον εντοπισμό της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου (που βασίζεται στην αλλαγή της πιστοληπτικής ικανότητας όπως περιγράφεται παραπάνω) ενισχύοντας την αξιολόγηση σε επίπεδο δανειολήπτη ώστε να εντοπιστούν εκείνοι που έχουν πιθανά μακροπρόθεσμες ανάγκες χρηματοδότησης ή ενδείξεις οικονομικών δυσχερειών. Το ανωτέρω επιτεύχθηκε αξιολογώντας πληροφορίες σχετικά με τις ενέργειες αποκατάστασης που έγιναν από τον δανειολήπτη και τα αντίστοιχα μέτρα στήριξης που παρείχε ο Όμιλος και η κυβέρνηση λόγω του Covid-19, καθώς και αναλύοντας την πρόσφατη απόδοση του πιστούχου, λοιπά στοιχεία χρηματοοικονομικού κινδύνου και την προοπτική συγκεκριμένων κλάδων, ειδικά για τις μεγαλύτερες μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Μέσω της παραπάνω διαδικασίας αξιολογήθηκαν οι δανειολήπτες υψηλού και μεσαίου κινδύνου του Σταδίου 1 που δραστηριοποιούνται στους κλάδους της οικονομίας που έπληξε περισσότερο η πανδημία ή έλαβαν μέτρα στήριξης λόγω της πανδημίας Covid-19 ώστε να εντοπιστούν εκείνοι που έπρεπε να μεταφερθούν στο Στάδιο 2.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η έγκαιρη και ακριβής παρακολούθηση των δανειοληπτών που έχουν λάβει μέτρα στήριξης λόγω της πανδημίας Covid-19 ("moratoria") αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση των πρωτοβουλιών που λήφθηκαν για την αντιμετώπισή της, με στόχο την άμβλυση των αναμενόμενων αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων (cliff effects) κατά την λήξη τους εντός του 2020 και 2021. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων αναστολής πληρωμών, ο Όμιλος συνέχισε να αξιολογεί τους δανειολήπτες με βάσει ενδείξεις οικονομικής δυσκολίας και την πιθανότητα αδυναμίας πληρωμής. Για αυτό το σκοπό, ο Όμιλος διαχώρισε προληπτικά τα δανειακά χαρτοφυλάκια, εντοπίζοντας τους δανειολήπτες και τους κλάδους που πρέπει να τεθούν σε προτεραιότητα, οι οποίοι είναι κυρίως οι επιχειρήσεις φιλοξενίας και αναψυχής, οι εταιρείες μεταφορών, οι αυτοκινητοβιομηχανίες και οι κατασκευαστικές εταιρίες, όσον αφορά την παρακολούθηση και την ενεργό διαχείριση, καθώς και την εκτίμηση των συνεπειών του Covid-19 στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ειδικά για τους δανειολήπτες από τους προαναφερθέντες ευάλωτους κλάδους στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος και ανάλογα με τον αναμενόμενο αντίκτυπο της πανδημίας.

Επιπρόσθετα, τα γενικά κριτήρια της λογιστικής πολιτικής του Όμιλου για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου των χαρτοφυλακίων της λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής εξακολουθούν να ισχύουν στην μετά Covid-19 περίοδο, χωρίς εξαιρέσεις. Συνεπώς, ανεξάρτητα εάν ο πληθυσμός θεωρείται επηρεασμένος ή όχι μετά την εφαρμογή του διαχωρισμού, όπως περιγράφηκε ανωτέρω, εφαρμόστηκαν τα κριτήρια ταξινόμησης στο Στάδιο 2 για τα δανειακά ανοίγματα άνω των 30 ημερών καθυστέρησης καθώς και για τα ρυθμισμένα δανειακά ανοίγματα.

Βάσει των πρόσφατων οδηγιών των τραπεζικών ρυθμιστικών αρχών και των λογιστικών φορέων (EAT, EKT, ΣΔΛΠ) τα μέτρα στήριξης Covid-19 δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ρυθμίσεις ούτε να προκαλούν αυτόματα σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Τέτοια μέτρα λογίζονται ως τροποποιήσεις, που χορηγούνται για άλλους λόγους εκτός ρυθμίσεων. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δανειακά ανοίγματα του Ομίλου που υπόκεινται σε αναστολή πληρωμών και κυβερνητικά μέτρα στήριξης παρέχονται στη Σημείωση 5.2.1.2 (ε).

Η Διοίκηση παρακολουθεί συνεχώς τις συνέπειες της πανδημίας σε όλους τους τομείς της οικονομίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη προσδοκώμενη θετική επίδραση από τις δράσεις της κυβέρνησης, προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Προσδιορισμός των σεναρίων, των σταθμίσεων κάθε σεναρίου και των μακροοικονομικών παραγόντων

Για να επιτευχθεί ο στόχος της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος αξιολογεί μια σειρά πιθανών αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, εφαρμόζοντας τουλάχιστον τρία μακροοικονομικά σενάρια, δηλαδή βασικό, δυσμενές και αισιόδοξο, με τρόπο που εξασφαλίζει ένα αμερόληπτο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων αποτέλεσμα. Κάθε ένα από τα σενάρια βασίζεται στις παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες υπό τη μορφή μακροοικονομικών παραγόντων, παραγόντων σχετικών με την αγορά και λοιπών παραγόντων. Την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, οι σταθμίσεις βάσει πιθανοτήτων για τα σενάρια που αναφέρονται παραπάνω και που εφαρμόζονται από τον Όμιλο στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι 50% για το βασικό σενάριο και 25% για το δυσμενές και για το αισιόδοξο σενάριο αντίστοιχα.

Οι βασικές παραδοχές που βασίζεται κάθε μακροοικονομικό σενάριο παραθέτονται παρακάτω:

- *Βασικό σενάριο*

Το βασικό σενάριο υποθέτει διπλή ύφεση το 2020 λόγω του δεύτερου περιορισμού/απαγόρευσης κυκλοφορίας και δραστηριοτήτων (lockdown) τον Νοέμβριο του 2020 και της αναμενόμενης επιστροφής σε κανονικές συνθήκες έως το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2021. Αυτό το σενάριο προϋποθέτει ανάκαμψη σε σχήμα U το 2021 και το 2022. Η μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη επιβραδύνεται λόγω της επιβράδυνσης της κυκλικής ανάκαμψης. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και η αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων ανάκαμψης της ΕΕ θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μία βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης της Ελλάδας.

- *Αισιόδοξο σενάριο*

Σύμφωνα με αυτό το σενάριο, ο δεύτερος περιορισμός/απαγόρευση κυκλοφορίας και δραστηριοτήτων τερματίζεται γρήγορα, επιτρέποντας έτσι μια ταχύτερη ανάκαμψη το 2021. Η διαδικασία εμβολιασμού θα ολοκληρωθεί έγκαιρα στο εσωτερικό και στο εξωτερικό και αναμένεται η καλύτερη απορρόφηση των πόρων της ΕΕ.

- *Δυσμενές σενάριο*

Το δυσμενές σενάριο προϋποθέτει ότι ο δεύτερος περιορισμός/απαγόρευση κυκλοφορίας και δραστηριοτήτων που ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2020 συνεχίζεται ή επαναφέρεται sporadικά τους επόμενους μήνες ως αποτέλεσμα προβλημάτων της διαδικασίας εμβολιασμού στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Αυτό οδηγεί σε βραδύτερη ανάκαμψη της θετικής οικονομικής ανάπτυξης το 2021.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το παρατεταμένο lockdown οδηγεί επίσης στην καταστροφή παραγωγικών δυνατοτήτων. Αυτό το σενάριο υποθέτει ότι η αναποτελεσματική χρήση των δημοσιονομικών κινήτρων το 2021 ή / και ο ανεπαρκής προϋπολογισμός για χρηματοδότηση από τα ταμεία εξαρτάται από τη συνέχιση του lockdown, ενώ αναμένει περαιτέρω καθυστερήσεις στις εισροές από τα διαθέσιμα κονδύλια και τις πρωτοβουλίες της ΕΕ.

Πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία (forward looking information)

Ο Όμιλος διασφαλίζει ότι οι εκτιμήσεις απομείωσης και οι μακροοικονομικές προβλέψεις, όπως παρέχονται από τον Τομέα Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών, που διενεργούνται για επιχειρηματικούς και εποπτικούς σκοπούς είναι απολύτως συνεπείς. Ως εκ τούτου, το σταθμισμένο βάσει των πιθανοτήτων σενάριο του ΔΠΧΑ 9 το οποίο εφαρμόζεται στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών συμπίπτει με αυτό που χρησιμοποιείται στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), για σκοπούς επιχειρηματικού σχεδιασμού και για ασκήσεις εσωτερικής προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (internal stress testing). Επιπλέον, στην ανάπτυξη των μακροοικονομικών σεναρίων έχει ληφθεί υπόψη η σχετική εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τη διενέργεια των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων οι οποίες επιβλήθηκαν από τον επόπτη, ενώ οι προβλέψεις απομείωσης βασίστηκαν στην κατά ΔΠΧΑ 9 μεθοδολογία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Σε ό,τι αφορά τις μακροοικονομικές παραδοχές, ο Όμιλος αξιολογεί συγκεκριμένες ενδείξεις για την πρόβλεψη των παραμέτρων ρίσκου, και πιο συγκεκριμένα τους δείκτες τιμών οικιστικών και εμπορικών ακινήτων, αυτόν της ανεργίας και του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, το περιθώριο των ελληνικών κρατικών ομολόγων σε σχέση με το επιτόκιο αναφοράς EURIBOR και τον δείκτη πληθωρισμού, όπως επίσης επιτόκια και συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο Όμιλος, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, προκειμένου να ανταποκριθεί στις πρωτόγνωρες συνθήκες της κρίσης Covid-19, επικαιροποίησε τις βασικές μακροοικονομικές προβλέψεις, δηλαδή τον πραγματικό ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ, το ποσοστό ανεργίας και τους δείκτες τιμών ακινήτων και στα τρία μακροοικονομικά σενάρια, ενσωματώνοντας τον εκτιμώμενο αντίκτυπο του δεύτερου lockdown και τη συνολική επίδραση που αναμένεται να έχει ο Covid-19 στις μακροοικονομικές προοπτικές βάσει των πιο πρόσφατων διαθέσιμων πληροφοριών. Συγκεκριμένα, για το 2020, το σταθμισμένο βάσει των πιθανοτήτων σενάριο του ΔΠΧΑ 9 ενσωμάτωσε μια απότομη συρρίκνωση του ρυθμού αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ, μια σημαντική αύξηση του ποσοστού ανεργίας και μείωση των δεικτών τιμών κατοικιών και εμπορικών ακινήτων, ενώ η μερική ανάκαμψη της οικονομίας αναμένεται το 2021, υποβοηθούμενη από τη χρήση των εγχώριων και ευρωπαϊκών κονδυλίων. Πιο συγκεκριμένα, για την περίοδο 2020-2021, η σωρευτική μείωση του πραγματικού ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ ανέρχεται στο 6% και η σωρευτική αύξηση των δεικτών κατοικιών και εμπορικών ακινήτων στο 2,7% και 2,0%, αντίστοιχα, ενώ το ποσοστό ανεργίας αναμένεται στο 17,9 % στο τέλος του 2021. Για σκοπούς συγκρισιμότητας, οι προβλέψεις 2020-2021 στο προ Covid-19 περιβάλλον προέβλεπαν σωρευτική αύξηση του πραγματικού ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ, των τιμών κατοικιών εμπορικών ακινήτων 4,7%, 7,9% και 8,3%, αντίστοιχα, ενώ το αναμενόμενο ποσοστό ανεργίας ανερχόταν στο 15,1% στο τέλος του 2021.

Σχετικά με τους κύριους μακροοικονομικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του δανειακού χαρτοφυλακίου στη Ελλάδα για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, ο αριθμητικός μέσος όρος των σταθμισμένων βάσει πιθανοτήτων ετήσιων προβλέψεων των σεναρίων για τα επόμενα τέσσερα χρόνια μετά την ημερομηνία αναφοράς, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Κύριοι μακροοικονομικοί δείκτες	31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
	Μέσος όρος (2021-2024) των ετήσιων προβλέψεων	Μέσος όρος (2020-2023) των ετήσιων προβλέψεων
Ρυθμός ανάπτυξης Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	3,36%	2,47%
Ποσοστό Ανεργίας	16,57%	14,70%
Δείκτης τιμών οικιστικών ακινήτων	3,13%	3,96%
Δείκτης τιμών εμπορικών ακινήτων	4,08%	4,17%

Τυχόν μεταβολές στα σενάρια και τις σταθμίσεις αυτών, στο αντίστοιχο σύνολο μακροοικονομικών μεταβλητών και στις παραδοχές που έγιναν σχετικά με αυτές τις μεταβλητές για τον χρονικό ορίζοντα της πρόβλεψης, θα είχαν σημαντική επίδραση στο ποσό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς. Τα μοντέλα και οι βασικές μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται στη μέτρηση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς επικυρώνονται από τις αρμόδιες μονάδες του Ομίλου, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από τη διαδικασία της ανάπτυξης των μοντέλων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ανάπτυξη μοντέλων αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων υπολογιστικών τύπων, της επιλογής των δεδομένων και των αλληλεξαρτήσεων

Για σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος πραγματοποιεί την απαραίτητη παραμετροποίηση του μοντέλου με βάση τα διάφορα δεδομένα που παρατηρούνται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή (point-in-time) χρησιμοποιώντας μηνιαία διαστήματα. Οι υπολογισμοί αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς βασίζονται σε παραμέτρους δεδομένων, δηλαδή έκθεση κατά την αθέτηση (EAD), πιθανότητα αθέτησης (PD), ζημιά ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης (LGD), συντελεστή μετατροπής των εκτός ισολογισμού πιστωτικών ανοιγμάτων σε χρηματοδοτικά ανοίγματα (CCF), κλπ., ενσωματώνοντας την άποψη της Διοίκησης για τις μελλοντικές συνθήκες. Ο Όμιλος καθορίζει επίσης τις συνδέσεις μεταξύ των μακροοικονομικών σεναρίων και των οικονομικών δεδομένων, όπως τα επίπεδα ανεργίας και τις αξίες των εξασφαλίσεων, καθώς και τις επιδράσεις αυτών στα PDs, EADs και LGDs.

Επιπλέον, ο καθορισμός των PDs δεν είναι συντηρητικός, αλλά αμερόληπτος και αντικειμενικός και ενσωματώνει σχετικές πληροφορίες για τις μελλοντικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των μακροοικονομικών σεναρίων. Τα παραμετρικά μοντέλα πρόβλεψης κινδύνου ενσωματώνουν έναν αριθμό μεταβλητών, όπως το ΑΕΠ, την ανεργία κλπ. που χρησιμοποιούνται ως ανεξάρτητες μεταβλητές για την επίτευξη της βέλτιστης πρόβλεψης. Τα μοντέλα βασίζονται σε λογιστικές παλινδρομήσεις και λειτουργούν κάτω από τα διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια και τις σχετικές αλλαγές και κλυδωνισμούς στο μακροοικονομικό περιβάλλον οι οποίες αντικατοπτρίζονται αναλόγως με μη γραμμικό τρόπο.

Τμηματοποίηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού για τα οποία η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά αξιολογείται σε συλλογική βάση

Ο Όμιλος κατατάσσει τα ανοίγματα του με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση, τόσο για την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσο και για την επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων σε συλλογική βάση. Οι διαφορετικές κατηγορίες αποσκοπούν να καταγράψουν τις διαφορές στα PDs και στα ποσοστά ανάκτησης σε περίπτωση αθέτησης. Σε επόμενες περιόδους, ο Όμιλος επανεξετάζει την ομαδοποίηση των ανοιγμάτων του τουλάχιστον σε ετήσια βάση, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω ομαδοποιήσεις παραμένουν ομοιογενείς ως προς την ανταπόκρισή τους στα κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου που έχουν εντοπιστεί. Τυχόν αναδιάταξη αντικατοπτρίζει την αντίληψη της Διοίκησης σχετικά με την αλλαγή του πιστωτικού κινδύνου που σχετίζεται με τα συγκεκριμένα ανοίγματα σε σύγκριση με την αρχική αναγνώριση.

Ανάπτυξη μοντέλων και προσαρμογές από την Διοίκηση (management overlays)

Ένα πλήθος πολύπλοκων μοντέλων έχει αναπτυχθεί ή τροποποιηθεί για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς, ενώ ενδέχεται να απαιτούνται προσωρινές προσαρμογές από τη Διοίκηση για να ληφθούν υπόψη νέες εξελίξεις και διαθέσιμες πληροφορίες, οι οποίες δεν αντικατοπτρίζονται ακόμη στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς μέσω των μοντέλων κινδύνου. Οι αλλαγές της εσωτερικής διαβάθμισης του αντισυμβαλλομένου, νέα ή αναθεωρημένα μοντέλα και δεδομένα ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την αναμενόμενη πιστωτική ζημιά. Τα μοντέλα διέπονται από το πλαίσιο επικύρωσης του Ομίλου, το οποίο αποσκοπεί στην εξασφάλιση ανεξάρτητης επαλήθευσης, και εγκρίνονται από την Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (Board Risk Committee – BRC).

Στα πλαίσια της πανδημίας Covid-19, ο Όμιλος εφάρμοσε την προσέγγιση διαχωρισμού που αναλύεται λεπτομερώς στην παράγραφο «Καθορισμός σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου», ώστε να ενισχύσει την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του ΣΔΛΠ, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και των λοιπών τραπεζικών ρυθμιστικών αρχών.

Επιπρόσθετα, οι εξελίξεις της πανδημίας Covid-19, προκαλούν ένα υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας σχετικά με τον πιθανό τους αντίκτυπο στην ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα στήριξης που εισήγαγε η κυβέρνηση όπως επίσης και τα προγράμματα στήριξης του Ομίλου ενδέχεται να μην εξαλείψουν πλήρως την πιθανή πιστωτική επιδείνωση και συνεπώς καθυστερούν προσωρινά την εκδήλωση της. Εν όψει μιας τέτοιας ενδεχόμενης δυσμενούς εξέλιξης, η Διοίκηση προέβη σε προσαρμογή των αποτελεσμάτων των μοντέλων (post model adjustment) κατά ποσό € 390 εκατ. το οποίο αποτελεί μέρος της πρόβλεψης απομείωσης, με σκοπό την πρόβλεψη των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων (cliff effects) μετά τη λήξη των μέτρων αναστολής πληρωμών το 2020 και το 2021, αυξάνοντας κατά συνέπεια την κάλυψη των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων από προβλέψεις. Για την εκτίμηση της ανωτέρω προσαρμογής η Διοίκηση άσκησε κρίση βασιζόμενη στη γνώση των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και τα συναλλακτικά τους στοιχεία.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ανάλυση ευαισθησίας σε δανειακά χαρτοφυλάκια

Η ανάλυση ευαισθησίας, όταν διενεργείται επί συγκεκριμένων σημαντικών παραμέτρων, μπορεί να παράσχει ουσιώδη πληροφόρηση μόνο για χαρτοφυλάκια στα οποία οι παράμετροι κινδύνου έχουν σημαντική επίδραση στο συνολικό πιστωτικό κίνδυνο ενός δανειακού χαρτοφυλακίου, ειδικά όταν τέτοιες αναλύσεις ευαισθησίας χρησιμοποιούνται και για εσωτερικούς σκοπούς διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου. Σε διαφορετική περίπτωση, η ανάλυση ευαισθησίας πάνω σε συγκεκριμένους συνδυασμούς κάποιων παραμέτρων κινδύνου δύναται να μην παράγει ουσιαστικά αποτελέσματα καθώς στην πραγματικότητα υπάρχουν αλληλεξαρτήσεις μεταξύ διαφόρων οικονομικών δεδομένων καθιστώντας οποιοσδήποτε αλλαγές στις παραμέτρους ως αλλαγές που συσχετίζονται με διαφόρους παράγοντες.

Η ανάλυση ευαισθησίας που παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες διεξήχθη βασιζόμενη στις υποθέσεις μίας ευνοϊκής και μίας δυσμενούς μεταβολής στη στάθμιση των σεναρίων της 31 Δεκεμβρίου 2020. Η πρώτη υποθέτει μια αύξηση της στάθμισης του αισιόδοξου σεναρίου στο 75% και μια μείωση της στάθμισης του βασικού σεναρίου στο 25%, ενώ η δεύτερη υποθέτει μια αύξηση της στάθμισης του δυσμενούς σεναρίου στο 75% και μια μείωση της στάθμισης του βασικού σεναρίου στο 25% σε σύγκριση με τη στάθμιση του σεναρίου που εφαρμόστηκε από τον Όμιλο στη μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Με βάση τις παραπάνω εναλλαγές της στάθμισης των σεναρίων, έγινε μια επανεκτίμηση όλων των βασικών μακροοικονομικών δεικτών που σχετίζονται με αυτές τις εναλλαγές, δηλαδή αύξηση του ΑΕΠ, ποσοστό ανεργίας και δείκτες τιμών ακινήτων. Η αντίστοιχη ανάλυση ευαισθησίας στις 31 Δεκεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκε υποθέτοντας ίσες πιθανότητες θετικής και αρνητικής συνδυασμένης αλλαγής στους βασικούς μακροοικονομικούς δείκτες.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η εκτιμώμενη επίπτωση στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του Ομίλου, ανά στάδιο (συμπεριλαμβανομένων στοιχείων εκτός ισολογισμού), από πιθανές λογικές και συνδυασμένες αλλαγές στις προβλέψεις των κύριων μακροοικονομικών δεικτών για τα επόμενα 5 έτη (2021-2025 και 2020-2024, αντίστοιχα):

Την 31 Δεκεμβρίου 2020				Την 31 Δεκεμβρίου 2019			
Σενάριο ευαισθησίας				Σενάριο ευαισθησίας			
Κύριοι μακροοικονομικοί δείκτες	Συνδυαστική αλλαγή %			Κύριοι μακροοικονομικοί δείκτες	Συνδυαστική αλλαγή %		
	Θετική μεταβολή	Δυσμενής μεταβολή			Θετική μεταβολή	Δυσμενής μεταβολή	
Αύξηση ΑΕΠ	12%	-15%	αλλαγή στις ετήσιες προβλέψεις	Αύξηση ΑΕΠ	30%	-30%	αλλαγή στις ετήσιες προβλέψεις
Δείκτης ανεργίας	-3%	4%	αλλαγή στις ετήσιες προβλέψεις	Δείκτης ανεργίας	-6.5%	+6.5%	αλλαγή στις ετήσιες προβλέψεις
Δείκτης τιμών ακινήτων (RRE/CRE)	3%	-3%	αλλαγή στις προσαρμοσμένες αγοραίες τιμές ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση	Δείκτης τιμών ακινήτων (RRE/CRE)	3%	-3%	αλλαγή στις προσαρμοσμένες αγοραίες τιμές ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση

	Θετική μεταβολή					Δυσμενής μεταβολή				
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων		ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων			ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων		ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων		
	ECL 12μήνου-Στάδιο 1	δανείων-Στάδιο 2	31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019	ECL 12μήνου-Στάδιο 1	δανείων-Στάδιο 2	31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019		
Επίπτωση σε € εκατ.	(9)	(25)	(39)	(73)	(95)	14	30	43	88	103
Επίπτωση % πρόβλεψης	-4,39	-5,52	-1,35	-2,06	-1,33	6,72	6,80	1,50	2,48	1,44

Ο Όμιλος επικαιροποιεί και εξετάζει τη λογικότητα και εκτελεί εκ των υστέρων έλεγχο των βασικών παραδοχών που χρησιμοποιούνται στη μεθοδολογία αξιολόγησης του SICR και της επιμέτρησης του ECL, τουλάχιστον σε ετήσια βάση ή νωρίτερα, βάσει διαφόρων γεγονότων και συνθηκών. Σ' αυτό το πλαίσιο, εξειδικευμένο και με εμπειρία προσωπικό από τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κίνδυνων του Ομίλου παρακολουθεί τις παραμέτρους κινδύνου που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς. Επιπροσθέτως, ως μέρος του σαφώς καθορισμένου πλαισίου διακυβέρνησης, τυχόν αναθεωρήσεις στη μεθοδολογία εγκρίνονται από τις αρμόδιες επιτροπές του Ομίλου και τελικά από την Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (BRC).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3.2 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων είναι η τιμή που μία οικονομική οντότητα θα λάμβανε κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα κατέβαλε για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην κύρια (ή πιο συμφέρουσα) αγορά, κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης και υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (δηλ. τιμή εξόδου) ανεξαρτήτως εάν η τιμή αυτή είναι άμεσα παρατηρήσιμη ή προσδιορίζεται με τη χρήση άλλων κατάλληλων τεχνικών αποτίμησης.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δε διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας άλλες τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν τη χρήση μοντέλων αποτίμησης. Επιπρόσθετα, η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν έχουν συχνές συναλλαγές και η τιμολόγηση των οποίων χαρακτηρίζεται από μικρή διαφάνεια, είναι λιγότερο αντικειμενική και απαιτεί διαφόρων βαθμών κρίση, ανάλογα με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση, την αβεβαιότητα των παραγόντων της αγοράς, τις παραδοχές για τις τιμές και τους λοιπούς κινδύνους που επηρεάζουν το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι εύλογες αξίες εκτιμώνται βάσει παρατηρήσιμων δεδομένων παρόμοιων χρηματοοικονομικών μέσων ή χρησιμοποιώντας άλλες τεχνικές αποτίμησης.

Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα, και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα, προκειμένου ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας να παραμένει αξιόπιστος.

Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τίτλων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία.

Όπου χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από αρμόδιο προσωπικό, τα οποία είναι ανεξάρτητα από το προσωπικό που τις ανέπτυξε. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν τη χρησιμοποίησή τους και προσαρμόζονται έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι τα παραγόμενα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι κύριες παραδοχές και εκτιμήσεις που λαμβάνονται υπόψη από την Διοίκηση όταν χρησιμοποιείται ένα μοντέλο αποτίμησης περιλαμβάνουν:

- την πιθανότητα και το χρόνο πραγματοποίησης των μελλοντικών ταμειακών ροών,
- την επιλογή του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, που βασίζεται στην εκτίμηση ως προς το ποιο θα ήταν το κατάλληλο περιθώριο επιτοκίου επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου ενός συμμετέχοντος στην αγορά και
- την άσκηση κρίσης για τον καθορισμό του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα. Ωστόσο, σε παράγοντες όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο του Ομίλου όσο και του αντισυμβαλλόμενου), οι μεταβλητότητες (volatilities) και οι συσχετίσεις (correlations), απαιτείται η εκτίμηση της Διοίκησης, προκειμένου οι προσδιοριζόμενες εύλογες αξίες να αντανακλούν την αβεβαιότητα που υπάρχει ως αποτέλεσμα της έλλειψης σχετικών δεδομένων της αγοράς. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αποτιμήσεις που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα είναι εγγενώς αβέβαια, εξαιτίας της περιορισμένης πληροφόρησης ή της απουσίας τρεχόντων δεδομένων της αγοράς. Ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις θα υπάρχουν κάποια διαθέσιμα ιστορικά δεδομένα στα οποία μπορεί να βασιστεί η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, και συνεπώς ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, οι προσδιοριζόμενες εύλογες αξίες θα βασίζονται, κατά ένα περιορισμένο βαθμό σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

Η επίδραση της πανδημίας covid-19 στα περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads) και στις αποδόσεις της αγοράς που αυξήθηκαν σημαντικά τον Μάρτιο του 2020 αντιστράφηκε γρήγορα λόγω της ταχείας και μεγάλης ανταπόκρισης των κεντρικών τραπεζών ανά την υφήλιο.

Πληροφορίες σχετικά με την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων παρατίθενται στη σημ. 5.3.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3.3 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις κατά την αξιολόγηση της ταξινόμησης των χρηματοοικονομικών μέσων και ειδικότερα στα ακόλουθα πεδία:

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Ο Όμιλος ασκεί κρίση για να καθορίσει το κατάλληλο επίπεδο στο οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο θα αξιολογηθεί. Κατά την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου των χρηματοοικονομικών μέσων, αυτά ομαδοποιούνται (σε επιχειρηματικούς τομείς) σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά και τον τρόπο διαχείρισής τους με σκοπό την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων του Ομίλου. Σε γενικές γραμμές, η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε επίπεδο επιχειρηματικής μονάδας τόσο για τα δανειακά ανοίγματα όσο και για τους χρεωστικούς τίτλους, περιλαμβανομένων και των τίτλων ομολόγων που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από τον Όμιλο. Ωστόσο, τα χρηματοοικονομικά μέσα είναι δυνατόν να ομαδοποιηθούν περαιτέρω με βάση την επιχειρηματική στρατηγική/περιφέρεια κ.ο.κ.

Κατά την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου των χρηματοοικονομικών μέσων, ο Όμιλος αξιολογεί τις πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε προγενέστερες περιόδους και εκτιμά τη μελλοντική τους εξέλιξη. Ανάλογα με το στόχο, το αποδεκτό επίπεδο και τη συχνότητα των πωλήσεων, ασκείται κρίση στο κατά πόσο αυτές επιδρούν στο επιχειρηματικό μοντέλο που αποσκοπεί στη διακράτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού μέχρι τη λήξη.

Αξιολόγηση ελέγχου συμβατικών ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI test)

Ο Όμιλος διενεργεί την αξιολόγηση του SPPI τόσο για τα δανειακά ανοίγματα όσο και τους χρεωστικούς τίτλους, περιλαμβανομένων και των τίτλων ομολόγων που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από τον Όμιλο, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν δυνητικά να οδηγήσουν στην αποτυχία του ελέγχου. Οι αρμόδιες επιχειρηματικές μονάδες ασκούν κρίση κατά την αξιολόγηση ως προς το εάν συγκεκριμένοι συμβατικοί όροι επηρεάζουν σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Ως εκ τούτου, για την αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού χωρίς το δικαίωμα αναγωγής, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη από κοινού κριτήρια όπως την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, τους δείκτες δανείου προς Αξία Εξασφάλισης (LTV(Loan-to-Value)) και κάλυψης της εξυπηρέτησης χρέους (DSCR (Debt-Service-Coverage Ratio)) καθώς επίσης και την ύπαρξη εταιρικών και προσωπικών εγγυήσεων. Για τους χρεωστικούς τίτλους που έχουν εκδοθεί από εταιρείες ειδικού σκοπού για λόγους τιτλοποίησης και διακρατώνται από τον Όμιλο, αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών των τίτλων και των υποκείμενων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, όπως επίσης και ο πιστωτικός κίνδυνος σε κάθε σειρά ομολόγων (tranche) έναντι του αντίστοιχου κινδύνου του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που απαρτίζουν την υποκείμενη ομάδα (underlying pool). Επιπροσθέτως, για να αξιολογήσει εάν το τροποποιημένο στοιχείο της διαχρονικής αξίας του χρήματος (modified time value of money element) εισάγει μεταβλητότητα στις ταμειακές ροές, ο Όμιλος διενεργεί μια ποσοτική άσκηση (όπως περιγράφεται στη σημείωση 2.2.9). Επιπλέον, ο Όμιλος αξιολογεί συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου η ύπαρξη όρων σχετικά με την απόδοση εκθέτουν τον Όμιλο στον κίνδυνο του υπό χρηματοδότηση περιουσιακού στοιχείου παρά στον πιστωτικό κίνδυνο του πιστούχου.

Ο Όμιλος έχει δημιουργήσει ένα ισχυρό πλαίσιο για τη διενέργεια των απαραίτητων αξιολογήσεων σύμφωνα με τις πολιτικές του Ομίλου με σκοπό να διασφαλίσει την ορθή ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων, περιλαμβανομένων των αξιολογήσεων που διενεργούνται από πεπειραμένο προσωπικό τόσο για τα δανειακά ανοίγματα όσο και τους χρεωστικούς τίτλους.

3.4 Εκτιμήσεις για την άσκηση ελέγχου σε άλλες εταιρείες

Η Διοίκηση εξασκεί κρίση προκειμένου να αξιολογήσει εάν ο Όμιλος έχει τον έλεγχο μίας άλλης εταιρείας περιλαμβανομένων των οικονομικών οντοτήτων ειδικής διάρθρωσης, βάσει των στοιχείων που συνιστούν τον έλεγχο, όπως αυτά παρουσιάζονται στην σημείωση 2.2.1(i).

(α) Θυγατρικές εταιρείες

Ο Όμιλος κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου σε όλες τις θυγατρικές του εταιρείες, εκτός από την Hellenic Post Credit A.E. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση της άσκησης ελέγχου για την εν λόγω εταιρεία παρατίθενται στη σημείωση 23.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(β) Οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης

Ως μέρος των χρηματοδοτικών του δραστηριοτήτων και της στρατηγικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ο Όμιλος προβαίνει στην τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων μέσω της σύστασης εταιριών ειδικού σκοπού, οι σχετικές δραστηριότητες των οποίων προκαθορίζονται από τον Όμιλο στα πλαίσια του αρχικού τους σχεδιασμού. Ο Όμιλος έχει έκθεση στη μεταβλητότητα των αποδόσεων των εταιριών αυτών μέσω της κατοχής χρεωστικών τίτλων που εκδίδουν ή μέσω των διαφόρων μορφών κάλυψης πιστωτικού κινδύνου που παρέχονται σε αυτές από τον Όμιλο βάσει των εκάστοτε συμβατικών όρων. Για να αξιολογήσει την ύπαρξη ελέγχου στις ανωτέρω εταιρείες ειδικού σκοπού, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη κατά πόσον μπορεί να επηρεάσει τις ουσιώδεις αποφάσεις που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τις αποδόσεις τους. Συνεπώς, ο Όμιλος αξιολογεί ανά περίπτωση την σύνθεση των συναλλαγών τιτλοποίησης και τις αντίστοιχες συμβατικές συμφωνίες προκειμένου να αποφασίσει αν ασκεί έλεγχο σε αυτές τις εταιρείες ειδικού σκοπού.

Ο Όμιλος συμμετέχει στον αρχικό σχεδιασμό διαφόρων αμοιβαίων κεφαλαίων προκειμένου να παρέχει στους πελάτες του επενδυτικές ευκαιρίες. Ο Όμιλος λειτουργεί κυρίως ως διαχειριστής κεφαλαίων, λαμβάνοντας αποφάσεις εντός του προκαθορισμένου εποπτικού πλαισίου. Συνεπώς, ο Όμιλος έχει καταλήξει ότι δεν ελέγχει αυτά τα αμοιβαία κεφάλαια.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης που συμμετέχει ο Όμιλος, είτε αυτές ενοποιούνται είτε όχι, παρατίθενται στη σημείωση 25.

3.5 Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της υποχρέωσης αυτού. Επίσης, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για θέματα που ενδεχομένως ανακύψουν από φορολογικούς ελέγχους, βάσει των εκτιμήσεων για το κατά πόσο αυτά θα επιφέρουν επιπρόσθετους φόρους ή για την έκβαση φορολογικών δικαστικών υποθέσεων. Εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ του τελικού φόρου των ανωτέρω περιπτώσεων και των ποσών που αναγνωρίστηκαν αρχικά, τότε αυτή θα επηρεάσει τις φορολογικές και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου, κατά την περίοδο προσδιορισμού του τελικού φόρου. Περαιτέρω πληροφόρηση σχετικά με τα ανωτέρω παρέχεται στη σημ. 13.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές και οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Συνεπώς, η αναγνώριση των ανωτέρω αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων περιλαμβάνει την διενέργεια εκτιμήσεων σχετικά με τη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση των εταιριών του Ομίλου στις οποίες, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, έχουν αναγνωρισθεί. Ειδικότερα, ο προσδιορισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που μπορούν να αναγνωριστούν, απαιτεί τη διενέργεια σημαντικών εκτιμήσεων για το χρόνο επίτευξης και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Κατά την διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων της πρόβλεψης της Διοίκησης για τα μελλοντικά φορολογητέα έσοδα και της φορολογικής νομοθεσίας σε κάθε χώρα.

Η σημαντικότερη εκτίμηση που διενεργείται από την Διοίκηση αφορά την αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που σχετίζονται με τις πραγματοποιηθείσες ζημιές στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που, ο Όμιλος εκτιμήσει ότι δεν θα είναι σε θέση να ανακτήσει στο μέλλον ένα μέρος των αναγνωριζόμενων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, το μη ανακτήσιμο ποσό θα επηρεάσει το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φόρων την χρονική στιγμή διενέργειας της ανωτέρω εκτίμησης.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος επανεξέτασε τις εκτιμήσεις του σχετικά με το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές και οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν και αξιολόγησε αναλόγως την ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασιζόμενος στο τριετές Επιχειρηματικό Σχέδιό του, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο 2020, για την περίοδο μέχρι το τέλος του 2023 και το οποίο παραδόθηκε και στον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας - SSM. Για τα έτη μετά το 2023, η πρόβλεψη των λειτουργικών αποτελεσμάτων βασίστηκε στις προβλέψεις της Διοίκησης λαμβάνοντας υπόψη της ευκαιρίες ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, του τραπεζικού κλάδου και του Ομίλου. Ειδικότερα, οι προβλέψεις της Διοίκησης για τη μελλοντική κερδοφορία του Ομίλου, που υιοθετήθηκαν στο προαναφερθέν Επιχειρηματικό Σχέδιο, ενσωματώνουν μεταξύ άλλων τις επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 και τα σχετικά μέτρα αντιμετώπισης που ελήφθησαν από τις εθνικές και Ευρωπαϊκές αρχές στην οικονομία και στο τραπεζικό σύστημα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ποσό € 1 εκατ. (2019 : € 2 εκατ.) έχει αναγνωρισθεί για αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, με βάση τις εκτιμήσεις και παραδοχές του Ομίλου, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, όπως περιγράφονται παραπάνω. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου και τις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα αυτών παρατίθενται στη σημ. 13.

3.6 Παροχές στο προσωπικό λόγω συνταξιοδότησης

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση με την χρήση διαφόρων παραδοχών, όπως το επιτόκιο προεξόφλησης και οι μελλοντικές μισθολογικές αυξήσεις. Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης.

Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων στο τέλος κάθε χρόνου βάση των επιτοκίων εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Σε χώρες όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα είναι ανεπαρκές, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις κυβερνητικών ομολόγων. Το νόμισμα και η διάρκεια των ομολόγων που χρησιμοποιούνται συνάδουν με το νόμισμα και την εκτιμώμενη μέση διάρκεια των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης. Το ποσοστό αύξησης των μισθών βασίζεται σε εκτιμήσεις σχετικά με μελλοντικό επίπεδο του πληθωρισμού και αντανακλά επίσης το σύστημα ανταμοιβών του Ομίλου και τις αναμενόμενες συνθήκες της αγοράς.

Οι υπόλοιπες παραδοχές για την υποχρέωση συνταξιοδότησης, όπως οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές μεταβολές του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις εκάστοτε τρέχουσες και αναμενόμενες συνθήκες αγοράς.

Για πληροφορίες σχετικά με την ανάλυση ευαισθησίας των υποχρεώσεων λόγω εξόδου από την υπηρεσία, σε λογικά πιθανές, κατά τον χρόνο προετοιμασίας αυτών των οικονομικών καταστάσεων, αλλαγές στις προαναφερθείσες κύριες αναλογιστικές παραδοχές, βλέπε σημείωση 36.

3.7 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι Επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία, όπως προσδιορίζεται από εξωτερικούς, ανεξάρτητους, πιστοποιημένους εκτιμητές σε ετήσια βάση, ή και συχνότερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο από την αξιολόγηση των σχετικών συνθηκών.

Οι κυριότεροι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας σχετίζονται με τα έσοδα από ενοίκια υφιστάμενων μισθώσεων και παραδοχές σχετικά με τα έσοδα από ενοίκια από μελλοντικές μισθώσεις, λαμβανομένων υπόψιν των τρεχουσών συνθηκών που ισχύουν στην αγορά, τη χρονική διάρκεια της μίσθωσης, τα επιτόκια προεξόφλησης ή τους συντελεστές απόδοσης, τις τελικές αξίες, καθώς επίσης και το επίπεδο των μελλοντικών εξόδων συντήρησης και λοιπών λειτουργικών εξόδων.

Επιπρόσθετα, όταν η εύλογη αξία, προσδιορίζεται βάσει των τιμών αγοράς συγκρίσιμων συναλλαγών, τότε αυτές υπόκεινται σε κατάλληλες προσαρμογές έτσι ώστε να αντανακλούν τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, βασιζόμενη στις συμβουλές ανεξάρτητων εξωτερικών εκτιμητών σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις των τιμών της αγοράς ακινήτων.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου και τις υπάρχουσες αβεβαιότητες λόγω της πανδημίας Covid-19 παρατίθενται στη σημείωση 27.

3.8 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις όταν έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση, είναι πιθανό ότι για να γίνει ο διακανονισμός της υποχρέωσης θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος και το ποσό του διακανονισμού μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Δεν αναγνωρίζεται πρόβλεψη και γνωστοποιείται μια ενδεχόμενη υποχρέωση στις περιπτώσεις που δεν είναι πιθανό να απαιτηθεί μια εκροή πόρων ώστε να γίνει ο διακανονισμός της υποχρέωσης, όταν το ποσό της υποχρέωσης δεν μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα ή στις περιπτώσεις τις οποίες η υποχρέωση θεωρείται πιθανή και έγκειται στην εκδήλωση ή μη ενός ή περισσότερων αβέβαιων μελλοντικών γεγονότων.

Με βάση την υποκειμενικότητα και την εγγενή αβεβαιότητα που συνεπάγεται ο προσδιορισμός της πιθανότητας και του ποσού των προαναφερθέντων εκροών, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη του έναν αριθμό από παράγοντες, όπως την παροχή νομικών συμβουλών, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υπόθεση και ιστορικά στοιχεία από παρόμοιες υποθέσεις. Στην περίπτωση μιας προσφοράς η οποία γίνεται μέσα στο πλαίσιο ενός προγράμματος εθελούσιας εξόδου του Ομίλου, ο αριθμός των υπαλλήλων οι οποίοι αναμένεται να αποδεχθούν την προαναφερθείσα προσφορά μαζί με την ηλικιακή τους ομάδα, αποτελούν σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει την επιμέτρηση της εκροής για την παροχή εξόδου από την υπηρεσία.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις προβλέψεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναγνωριστεί από τον Όμιλο παρατίθενται στις σημ. 35 και 42.

3.9 Μισθώσεις

Ο Όμιλος, ως μισθωτής, καθορίζει την διάρκεια της μίσθωσης ως τη μη ακυρώσιμη περίοδο της μίσθωσης, μαζί με τις περιόδους που καλύπτονται από δικαιώματα για παράταση της μίσθωσης, εφόσον θεωρείται κατ' ουσίαν βέβαιο ότι θα εξασκηθούν, ή τις περιόδους που καλύπτονται από δικαιώματα καταγγελίας της μίσθωσης, εφόσον θεωρείται κατ' ουσίαν βέβαιο ότι δεν θα εξασκηθούν.

Ο Όμιλος ασκεί κρίση προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσο είναι κατ' ουσίαν βέβαιη ή όχι η άσκηση ενός δικαιώματος ανανέωσης ή καταγγελίας της μίσθωσης, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες και τις οικονομικές συνθήκες που δημιουργούν οικονομικά κίνητρα. Ο Όμιλος επαναξιολογεί την περίοδο μίσθωσης μόλις επέλθει ένα σημαντικό γεγονός ή μεταβολή των συνθηκών που εμπίπτει στον έλεγχό του και επηρεάζει την δυνατότητα του να ασκήσει ή να μην ασκήσει το δικαίωμα ανανέωσης ή καταγγελίας, όπως σημαντικές βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων ή σημαντικές προσαρμογές σε μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία.

Κατά την επιμέτρηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού (IBR) όταν το επιτόκιο που εμπεριέχεται στις μισθώσεις δεν μπορεί να καθοριστεί εύκολα. Το IBR είναι το επιτόκιο με το οποίο θα επιβαρυνόταν ο Όμιλος εάν δανειζόταν για παρόμοια χρονική περίοδο και με παρόμοιες εξασφαλίσεις τα απαραίτητα κεφάλαια για την αγορά ενός στοιχείου ενεργητικού παρόμοιας αξίας με το δικαίωμα χρήσης του μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, σε παρόμοιο οικονομικό περιβάλλον.

Κατά συνέπεια, απαιτείται εκτίμηση όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα παρατηρήσιμα επιτόκια (όπως για θυγατρικές οι οποίες δεν εμπλέκονται σε χρηματοδοτικές συναλλαγές), ή όταν αυτά πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να αποτυπώνουν τους όρους και τις συνθήκες της μίσθωσης. Ο Όμιλος εκτιμά το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού χρησιμοποιώντας παρατηρήσιμα δεδομένα (όπως οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων) ως αφετηρία, όταν αυτά είναι διαθέσιμα, και πραγματοποιεί συγκεκριμένες πρόσθετες προσαρμογές ανά οικονομική οντότητα, όπως προσαρμογές στα περιθώρια φερεγγυότητας ή προσαρμογές προκειμένου να αποτυπωθούν οι όροι και οι συνθήκες της μίσθωσης. Για την Τράπεζα και τις Ελληνικές θυγατρικές, το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού προκύπτει από την εκτιμώμενη καμπύλη αποδόσεων των καλυμμένων ομολόγων, η οποία δημιουργείται με βάση τις παρατηρήσιμες αποδόσεις των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, ενώ για τις θυγατρικές στο εξωτερικό το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού καθορίζεται ανά χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές τοπικές συνθήκες.

3.10 Λοιπές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Πληροφορίες σχετικά με τις λοιπές εκτιμήσεις και παραδοχές που διενεργούνται από τον Όμιλο παρατίθενται στις σημειώσεις 5.2.4, 20, 21, 28, 30 και 31.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

4. Διαχείριση ιδίων κεφαλαίων

Η κεφαλαιακή θέση του Ομίλου παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Ίδια κεφάλαια	5.245	6.667
Συν: Αναπροσαρμογές λόγω μεταβατικών διατάξεων εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9	849	897
Μείον: Προνομιούχοι Τίτλοι	-	(2)
Μείον: Υπεραξία	(1)	(161)
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(489)	(484)
Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	5.604	6.917
Συν: Προνομιούχοι τίτλοι – αναπροσαρμογή (phase out)	-	-
Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier 1)	5.604	6.917
Μέσα κεφαλαίου και δάνεια μειωμένης εξασφάλισης αποδεκτά ως μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2	950	950
Συν: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	-	97
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	6.554	7.964
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	40.237	41.407
Δείκτες:	%	%
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 Capital ratio)	13,9	16,7
Δείκτης κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier 1 ratio)	13,9	16,7
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Adequacy Ratio)	16,3	19,2

Σημειώσεις: α) Ο Όμιλος έχει επιλέξει να εφαρμόσει τις μεταβατικές ρυθμίσεις για να μετριάσει η επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια λόγω της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2395 (παρέχεται πενταετής μεταβατική περίοδος για την αναγνώριση της επίπτωσης λόγω της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9) και τον κανονισμό 2020/873 (CRR quick fix), β) Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο δείκτης CET1 του Ομίλου, με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III to 2025 (fully loaded CET1), που αφορά κυρίως στην ολοκλήρωση των προαναφερθέντων μεταβατικών ρυθμίσεων για το ΔΠΧΑ 9, θα ήταν 12% (2019: 14,6%).

Ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρήσει μια ενεργά διαχειρίσιμη κεφαλαιακή βάση, ώστε να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου παρακολουθείται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μεθόδων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας («Κανόνες/δείκτες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών») οι οποίοι ενσωματώθηκαν στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (γνωστή ως CRD IV), μαζί με τον Κανονισμό 575/2013/ΕΕ (γνωστός ως CRR - κανονισμός περί κεφαλαιακών απαιτήσεων). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με το Νόμο 4261/2014. Επιπλέον, στο πλαίσιο της «Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ)» (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP), ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη του ένα ευρύτερο φάσμα κατηγοριών κινδύνου και τις δυνατότητές του σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων αυτών. Η ΔΑΕΕΚ έχει ως απώτερο σκοπό να διασφαλίσει ότι ο Όμιλος διαθέτει επαρκή κεφάλαια για την κάλυψη όλων των σημαντικών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται, σε ορίζοντα τριών ετών.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διενεργεί σε ετήσια βάση, τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - (SREP)), ώστε να καθορίσει τις εποπτικές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της. Ο κύριος σκοπός της διαδικασίας Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν επαρκείς ρυθμίσεις, στρατηγικές, διαδικασίες, μηχανισμούς, κεφάλαια και ρευστότητα ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή διαχείριση και κάλυψη των κινδύνων που έχουν αναλάβει ή στους οποίους ενδέχεται να εκτεθούν. Στους παραπάνω κινδύνους συμπεριλαμβάνονται εκείνοι που προέκυψαν από τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) και οι κίνδυνοι που μπορεί το πιστωτικό ίδρυμα να δημιουργήσει στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα λόγω της πανδημίας Covid-19, την 12 Μαρτίου 2020 ανακοίνωσε μία σειρά μέτρων για να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα, υπό την άμεση εποπτεία της, θα μπορέσουν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν τον ρόλο τους αναφορικά με τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας (σημ. 2). Συγκεκριμένα, οι τράπεζες επιτρέπεται μεταξύ άλλων, να λειτουργούν κάτω από το επίπεδο κεφαλαίου που ορίζεται από την κεφαλαιακή κατεύθυνση του Πυλώνα 2 (Pillar 2 Guidance) και,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

με την επιφύλαξη των περιορισμών που ορίζονται στη CRD IV, της Συνδυασμένης Απαιτήσης Αποθέματος Ασφαλείας (Combined Buffer Requirement), το οποίο περιλαμβάνει το Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου, το Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας και το Απόθεμα Ασφαλείας των Λοιπών Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII buffer), τουλάχιστον έως τα τέλη του 2022, σύμφωνα με την τελευταία ανακοίνωση της ΕΚΤ που εκδόθηκε την 28 Ιουλίου. Επιπροσθέτως, οι τράπεζες επιτρέπεται να κάνουν, μερικώς, χρήση κεφαλαιακών μέσων που δεν είναι αποδεκτά ως μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (CET1), (δηλ. του πρόσθετου κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και του κεφαλαίου της κατηγορίας 2) ώστε να καλύπτουν την απαίτηση του Πυλώνα 2 (P2R).

Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες εξελίξεις και την απόφαση SREP του 2020, ο Όμιλος υποχρεούται για το 2021 να τηρεί το δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 τουλάχιστον στο 9,24% και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας τουλάχιστον στο 14,05% (Συνολική Κεφαλαιακή Απαίτηση), συμπεριλαμβανομένης της Συνδυασμένης Απαιτήσης Αποθέματος Ασφαλείας. Τα προαναφερθέντα μέτρα ελάφρυνσης δεν αλλάζουν το επίπεδο της Συνδυασμένης Απαιτήσης Αποθέματος Ασφαλείας (ανέρχεται σε 3,05% και καλύπτεται με μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)), το οποίο προστίθεται στο Σύνολο Κεφαλαιακής Απαιτήσης SREP (11%) με αποτέλεσμα η Συνολική Κεφαλαιακή Απαίτηση να ανέρχεται σε 14,05% σε όρους συνολικών κεφαλαίων. Σύμφωνα με τις συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις (FAQs) που έχει δημοσιεύσει η ΕΚΤ (τελευταία ανανέωση στις 1 Φεβρουαρίου 2021), το μέτρο ελάφρυνσης που έχει δοθεί στις τράπεζες επιτρέποντας τους να λειτουργούν σε επίπεδο χαμηλότερο της Συνδυασμένης Απαιτήσης Αποθέματος Ασφαλείας συνεπάγεται μια ευέλικτη προσέγγιση από την ΕΚΤ σε ό,τι αφορά στην έγκριση του σχεδίου διατήρησης κεφαλαίου που οφείλουν να υποβάλουν οι τράπεζες σε περίπτωση παραβίασης αυτής της απαίτησης.

	31 Δεκεμβρίου 2020	
	CET1 κεφαλαιακές απαιτήσεις	Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων
Ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση	4,50%	8,00%
Απαίτηση Πυλώνα 2 (P2R)	1,69%	3,00%
Σύνολο κεφαλαιακής απαίτησης SREP (TSCR)	6,19%	11,00%
<u>Συνδυασμένη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας (CBR)</u>		
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (CCoB)	2,50%	2,50%
Αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας (CCyB)	0,05%	0,05%
Απόθεμα ασφαλείας των Λοιπών Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII)	0,50%	0,50%
Συνολική Κεφαλαιακή Απαίτηση (OCR)	9,24%	14,05%

Επιπλέον, την 24 Ιουνίου 2020 ο Κανονισμός 2020/873 (CRR quick fix) υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αυτός ο Κανονισμός εισήγαγε ορισμένες αλλαγές στον Κανονισμό CRR για να μεγιστοποιήσει την ικανότητα των τραπεζών να συνεχίσουν να δανείζουν κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Παράταση κατά δύο έτη των μεταβατικών ρυθμίσεων για το ΔΠΧΑ 9 και περαιτέρω μέτρα ελάφρυνσης, επιτρέποντας στις τράπεζες να προσθέσουν στα εποπτικά κεφάλαια τους τυχόν αύξηση των προβλέψεων για νέες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που θα αναγνωριστούν το 2020 και το 2021 για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, τα οποία δεν έχουν απομειωθεί. Συνεπώς, η ελάφρυνση που ισχύει για το 2022 είναι 75%, για το 2023 είναι 50%, και για το 2024 είναι 25%.
- Επίσπευση της εφαρμογής των αναθεωρημένων συντελεστών στήριξης για δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις (SMEs) και ορισμένες εταιρείες ανάληψης έργων υποδομής, που επιτρέπει την ευνοϊκότερη εποπτική μεταχείριση αυτών των ανοιγμάτων
- Προνομιακή μεταχείριση των ανοιγμάτων σε κρατικά ομόλογα που εκδίδονται στο νόμισμα άλλου κράτους μέλους και ευελιξία όσον αφορά το όριο των μεγάλων ανοιγμάτων.

Περαιτέρω γνωστοποιήσεις σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων στο κανονιστικό πλαίσιο και των μέτρων ελάφρυνσης που εισήχθησαν με την CRR quick fix, είναι διαθέσιμες στην Ενοποιημένη Έκθεση του Πυλώνα 3 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («stress test») των τραπεζών της ΕΕ

Την 12 Μαρτίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) και η ΕΚΤ αποφάσισαν να αναβάλουν τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («stress test») για το 2021, προκειμένου να αμβλύνουν την επίπτωση της πανδημίας Covid-19 στον τραπεζικό κλάδο της ΕΕ και συνεπώς να επιτρέψουν στις τράπεζες να επικεντρωθούν και να διασφαλίσουν τη συνέχεια των βασικών τους λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης των πελατών τους.

Τον Ιανουάριο 2021, η ΕΑΤ ξεκίνησε το stress test των τραπεζών της ΕΕ για το 2021 το οποίο θα παράσχει σημαντικά στοιχεία για την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του Ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, ιδίως της ικανότητας του να απορροφά τους κλυδωνισμούς υπό δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες.

Η άσκηση συντονίζεται από την ΕΑΤ σε συνεργασία με την ΕΚΤ και τις εθνικές αρχές, και διεξάγεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία της ΕΑΤ, η οποία δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο 2020. Πραγματοποιείται βάσει των στοιχείων του τέλους του 2020 και αξιολογεί την ανθεκτικότητα των τραπεζών της ΕΕ σε ένα κοινό μακροοικονομικό βασικό σενάριο και ένα κοινό δυσμενές σενάριο, που καλύπτει την περίοδο 2021-2023. Το βασικό σενάριο για τις χώρες της ΕΕ στηρίζεται στις προβλέψεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών του Δεκεμβρίου 2020, ενώ το δυσμενές σενάριο προϋποθέτει την επέλευση των κύριων κινδύνων χρηματοπιστωτικής σταθερότητας που έχουν εντοπιστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) και στους οποίους εκτίθεται ο τραπεζικός τομέας της ΕΕ. Το δυσμενές σενάριο αντικατοπτρίζει επίσης τις συνεχιζόμενες ανησυχίες σχετικά με την πιθανή εξέλιξη της πανδημίας Covid-19 σε συνδυασμό με μια πιθανή ισχυρή πτώση της εμπιστοσύνης και έχει σχεδιαστεί για να εξασφαλίσει ένα επαρκές επίπεδο αυστηρότητας σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

Παράλληλα, η ΕΚΤ διεξάγει επίσης την δική της άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) για τις τράπεζες τις οποίες εποπτεύει άμεσα αλλά δεν περιλαμβάνονται στο δείγμα του stress test της ΕΑΤ. Αυτή η άσκηση είναι σύμφωνη με τη μεθοδολογία της ΕΑΤ και εφαρμόζει τα ίδια σενάρια, ενώ περιλαμβάνει επίσης στοιχεία αναλογικότητας που προκύπτουν από το συνολικά μικρότερο μέγεθος και τη χαμηλότερη πολυπλοκότητα αυτών των τραπεζών. Ο Όμιλος Eurobank Holdings συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) που πραγματοποιείται από την ΕΚΤ.

Τα αποτελέσματα και των δύο stress tests θα χρησιμοποιηθούν για να αξιολογηθεί η σύσταση για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις («Οδηγία») που θα πρέπει να έχει κάθε Τράπεζα σύμφωνα με τον Πυλώνα 2 (Pillar II) στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (SREP). Η διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων βρίσκεται σε εξέλιξη και τα αποτελέσματα της εν λόγω άσκησης της ΕΑΤ αναμένονται έως το τέλος Ιουλίου 2021.

5. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

5.1 Χρήση χρηματοοικονομικών μέσων

Οι δραστηριότητες του Ομίλου σχετίζονται κυρίως με τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων, στα οποία περιλαμβάνονται και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Ο Όμιλος αποδέχεται καταθέσεις από πελάτες, τόσο με σταθερό όσο και κυμαινόμενο επιτόκιο για διάφορες χρονικές περιόδους και επιδιώκει την επίτευξη κέρδους, επενδύοντας τα κεφάλαια αυτά σε υψηλής ποιότητας περιουσιακά στοιχεία με επιτοκιακά περιθώρια μεγαλύτερα από το μέσο όρο. Ο Όμιλος επιδιώκει την αύξηση αυτών των περιθωρίων, μέσω της συγκέντρωσης βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων και της χορήγησης δανείων για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους με υψηλότερα επιτόκια, διατηρώντας παράλληλα επαρκή ρευστότητα ώστε να ικανοποιεί όλες τις υποχρεώσεις του που μπορεί να καταστούν απαιτητές από τους δικαιούχους.

Επίσης, ο Όμιλος επιδιώκει την αύξηση των επιτοκιακών περιθωρίων, μέσω της επίτευξης περιθωρίων πάνω από το μέσο όρο, μετά από προβλέψεις, μέσω δανειοδοτήσεων προς επιχειρήσεις και πελάτες λιανικής τραπεζικής εντός ενός εύρους πιστωτικού κινδύνου. Τα πιστωτικά αυτά ανοίγματα περιλαμβάνουν τόσο δάνεια όσο και στοιχεία εκτός ισολογισμού όπως εγγυήσεις, ενέγγυες πιστώσεις και λουπές δεσμεύσεις.

Ο Όμιλος επενδύει σε χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματοοικονομικές αγορές καθώς και σε εξωχρηματιστηριακά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, με σκοπό την επίτευξη κέρδους από βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις στην αγορά μετοχών και ομολόγων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στα επιτόκια.

5.2 Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού, επιτοκιακού κινδύνου, κινδύνων περιθωρίου, μετοχών και

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

μεταβλητότητας), κίνδυνο ρευστότητας, καθώς και λειτουργικούς κινδύνους. Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να έχουν οι ανωτέρω κίνδυνοι στη χρηματοοικονομική επίδοση, στη χρηματοοικονομική θέση και στις ταμειακές ροές του Ομίλου.

Διαχείριση Κινδύνων στόχοι και πολιτικές

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι η ανάληψη κινδύνων είναι ένα αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων του για την επίτευξη των στρατηγικών και επιχειρηματικών του στόχων. Ως εκ τούτου, η Διοίκηση του Ομίλου θεσπίζει επαρκείς μηχανισμούς για την έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων και την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεών τους στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει.

Λόγω του ότι οι οικονομικές, τραπεζικές, κανονιστικές και λειτουργικές συνθήκες διαρκώς εξελίσσονται και μεταβάλλονται, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τους μηχανισμούς διαχείρισης κινδύνων με στόχο τη συνεχή και βέλτιστη προσαρμογή του στο περιβάλλον αυτό. Η δομή, οι εσωτερικές διαδικασίες και οι υφιστάμενοι μηχανισμοί ελέγχου της Τράπεζας διασφαλίζουν τόσο την αρχή της ανεξαρτησίας όσο και την άσκηση επαρκούς εποπτείας.

Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Διοίκησης, όπως επίσης και ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τον Όμιλο. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος έχει διαθέσει σημαντικά μέσα για την αναβάθμιση των πολιτικών, μεθόδων και υποδομών, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), και του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB), με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (European Banking Authority - EBA) και της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, και τις βέλτιστες διεθνείς τραπεζικές πρακτικές. Ο Όμιλος εφαρμόζει μια σαφώς προσδιορισμένη εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων, ανεξάρτητες αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αποτελεσματικές πολιτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, κινδύνου ρευστότητας και λειτουργικού κινδύνου, στην Ελλάδα και σε κάθε χώρα του εξωτερικού όπου δραστηριοποιείται. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από τον Όμιλο αναθεωρούνται σε ετήσια βάση.

Η Στρατηγική Κινδύνων και Κεφαλαίου, η οποία είναι επίσημα καταγεγραμμένη, περιγράφει την κατεύθυνση του Ομίλου σχετικά με θέματα διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίων, την αποστολή και τους στόχους της διαχείρισης κινδύνων, τους ορισμούς των κινδύνων, τις βασικές αρχές διαχείρισης κινδύνων, το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων, το πλαίσιο διακυβέρνησης της διαχείρισης κινδύνων, τους στρατηγικούς στόχους και τις κύριες διοικητικές πρωτοβουλίες για την βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης κινδύνων.

Το μέγιστο ύψος των κινδύνων που προτίθεται να αναλάβει ο Όμιλος για την επιδίωξη των στρατηγικών του στόχων καθορίζεται στο εσωτερικό έγγραφο «Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων» μέσω ποσοτικών και ποιοτικών διατυπώσεων, που συμπεριλαμβάνουν και συγκεκριμένα όρια ανοχής ανά είδος κινδύνου. Οι βασικοί στόχοι του προσδιορισμού της διάθεσης ανάληψης κινδύνων είναι, η υποστήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης του Ομίλου, η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας σε συνδυασμό με την επίτευξη υψηλής αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων και η συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις.

Το επίπεδο ανάληψης κινδύνου επικοινωνείται με σαφήνεια σε όλο τον Όμιλο, καθορίζοντας την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνου και διαμορφώνοντας τη βάση στην οποία οι πολιτικές κινδύνου και τα αντίστοιχα όρια αυτών καθορίζονται, τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Επιτροπή Κινδύνων (ΕΚ του ΔΣ) - (Board Risk Committee - BRC)

Η ΕΚ του ΔΣ έχει ως αρμοδιότητα να υποστηρίξει το ΔΣ και να διασφαλίσει ότι ο Όμιλος έχει μια σαφώς καθορισμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Η ΕΚ του ΔΣ αξιολογεί το προφίλ κινδύνων του Ομίλου, παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα επίπεδα διάθεσης και ανεκτικότητας ανάληψης κινδύνων και διασφαλίζει ότι ο Όμιλος έχει εφαρμόσει ένα πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου με τις κατάλληλες μεθοδολογίες, εργαλεία μοντελοποίησης, πηγές δεδομένων καθώς και επαρκές και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό για να εντοπίζει, αξιολογεί, παρακολουθεί και να μετριάξει τους κινδύνους. Επιπλέον στην ΕΚ έχουν παρασχεθεί συγκεκριμένες εγκριτικές αρμοδιότητες για πιστοδοτικές προτάσεις, άφεση χρέους και διαγραφές.

Η ΕΚ του ΔΣ αποτελείται από έξι (6) μη εκτελεστικούς διευθυντές, συνεδριάζει τουλάχιστον σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στο ΔΣ σε τριμηνιαία βάση και σε έκτακτες περιπτώσεις όταν κρίνεται αναγκαίο.

Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (MRC)

Η Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (Management Risk Committee - MRC) είναι μια διοικητική επιτροπή που συστήθηκε από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και λειτουργεί ως συμβουλευτική επιτροπή της ΕΚ του ΔΣ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κύρια ευθύνη της MRC είναι η επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η MRC υποβάλλει αναφορές προς την ΕΚ του ΔΣ για θέματα που σχετίζονται με κινδύνους και εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Η MRC διασφαλίζει ότι οι σημαντικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και τίθενται άμεσα υπόψη της ΕΚ του ΔΣ, καθώς και ότι οι ισχύουσες πολιτικές και διαδικασίες είναι επαρκείς για την ορθή διαχείριση των κινδύνων και τη συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις. Επιπλέον, η MRC καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης, τα οποία παρουσιάζονται και συζητούνται στην Εκτελεστική Επιτροπή (ΕΧΒΟ) και στη συνέχεια υποβάλλονται στη ΕΚ του ΔΣ για έγκριση.

Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, με επικεφαλής τον Group Chief Risk Officer (GCRO), ενεργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρηματικές μονάδες και είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση, την επιμέτρηση και τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, των κινδύνων αγοράς και ρευστότητας και των λειτουργικών κινδύνων. Αποτελείται από τη Γενική Διεύθυνση Πίστης του Ομίλου, τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου (GCCS), τον Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου του Ομίλου (GCRCACS), τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS), τον Τομέα Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου, τον Τομέα Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης του Ομίλου, τη Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Λειτουργιών Διαχείρισης Κίνδυνου του Ομίλου (Group Risk Management Strategy Planning and Operations Division), την Επιχειρησιακή Διεύθυνση, και τον Τομέα Εποπτικών Σχέσεων & Σχεδιασμού Εξυγίανσης (η οποία έχει διπλή γραμμή αναφοράς ήτοι και προς τον Group CFO) και τη Διεύθυνση ανάλυσης Κινδύνων (Risk Analytics).

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (MEA)

Στρατηγική προτεραιότητα για τον Όμιλο παραμένει η ενεργή και αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ('MEA') με σκοπό τη σημαντική μείωση του υπολοίπου τους σύμφωνα με τους επιχειρησιακούς στόχους που έχουν συμφωνηθεί με τις εποπτικές αρχές, αξιοποιώντας τις στρατηγικές συνεργασίες που έχει συνάψει με εξωτερικούς φορείς, όπως περιγράφεται παρακάτω, και τις σημαντικές νομοθετικές αλλαγές που έχουν γίνει ή αναμένεται να γίνουν.

Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης του εταιρικού μετασχηματισμού (Διάσπαση με απόσχιση κλάδου) την 20 Μαρτίου 2020 και των συναλλαγών «Europe» και «Cairo» την 5 Ιουνίου 2020, ο Όμιλος προχώρησε σε στρατηγική σύμπραξη με την doValue S.p.A. για τη διαχείριση των MEA, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων περιλαμβάνεται στην ERB Recovery DAC τιτλοποίηση. Ειδικότερα, ο Όμιλος ανέθεσε τη διαχείριση των υπολειπόμενων MEA και των δανείων λιανικής τραπεζικής σε μικρή καθυστέρηση, καθώς και τη διαχείριση των ανάλογων μελλοντικών απαιτήσεων στην εταιρεία doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις ("doValue Greece"), μέσω της σύναψης 14-ετούς συμφωνίας συνεργασίας (Service Level Agreement - SLA). Ο Όμιλος θα συνεχίσει να έχει την κυριότητα και τη γενική επιχειρησιακή ευθύνη για την επίδοση των MEA και θα διαχειρίζεται τη σχέση με την doValue Greece μέσω ενός δομημένου πλαισίου διακυβέρνησης και ελέγχου λειτουργιών. Σε αυτό το πλαίσιο, η Eurobank δημιούργησε τον Τομέα Remedial Servicing & Strategy (RSS), μια εξειδικευμένη ομάδα επιφορτισμένη με την εκπόνηση του σχεδίου μείωσης των MEA, την ενεργή διαμόρφωση των στρατηγικών κατευθύνσεων και του πλαισίου παρακολούθησης απόδοσης (Key Performance Indicators - KPIs) της doValue Greece που θα διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο, τη στενή παρακολούθηση της υλοποίησης των εγκεκριμένων στρατηγικών και των συμφωνιών συνεργασίας (SLA) και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις εποπτικές απαιτήσεις.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του δανειακού χαρτοφυλακίου το 2020, η Τράπεζα αξιοποιεί πλήρως τα μέτρα στήριξης του Ελληνικού Δημοσίου με σκοπό να υποστηρίξει τους πελάτες της να περιορίσουν τις συνέπειες της κρίσης covid-19. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν την επιχορήγηση για 9 συνεχόμενους μήνες των δόσεων των δανείων με την προστασία της πρώτης κατοικίας (πρόγραμμα «Γέφυρα»), την παροχή νέων δανείων κεφαλαίου κίνησης, καλυμμένα από την εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (HDB) (συμμετοχή στον νεοιδρυθέν «Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19») και την επιχορήγηση των τόκων των δανείων κεφαλαίου κίνησης (για 2 χρόνια) από την HDB, στο πλαίσιο της δράσης «Επιχειρηματική Χρηματοδότηση-TEPIX II». Επιπλέον, αναστολή πληρωμών (moratoria) έχουν χορηγηθεί από τις Ελληνικές Τράπεζες από τον Μάρτιο 2020, ώστε να υποστηρίξουν τους δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες λόγω της πανδημικής κρίσης και έχουν εφαρμόσει τα μέτρα των αναστολών μέχρι την 31 Μαρτίου 2021.

Επιτροπή Διαχείριση Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee – TAC)

Η Troubled Assets Committee (TAC) έχει συσταθεί σύμφωνα με τις κανονιστικές απαιτήσεις και ο κύριος σκοπός της είναι να λειτουργεί ως ένα ανεξάρτητο επιβλέπον όργανο, που παρακολουθεί στενά το προβληματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και την υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των MEA.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Remedial and Servicing Strategy (RSS)

Ο Τομέας Remedial & Servicing Strategy (RSS) είναι ένας νεοσύστατος Τομέας, ο επικεφαλής του οποίου αναφέρεται στο Γενικό Διευθυντή Στρατηγικής Ομίλου. Ο Τομέας Remedial & Servicing Strategy (RSS) έχει ως αποστολή τη στενή παρακολούθηση της συνολικής απόδοσης του ΜΕΑ χαρτοφυλακίου καθώς και της σχέσης της Τράπεζας με την doValue Greece.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο RSS είναι μια εξειδικευμένη ομάδα που μεταξύ άλλων είναι υπεύθυνη για τα ακόλουθα:

- Ανάπτυξη και ενεργή παρακολούθηση των ΜΕΑ στόχων και του σχεδίου μείωσης τους
- Καθορισμός στρατηγικών αρχών, προτεραιοτήτων, πλαισίου πολιτικής και KPIs βάσει των οποίων η doValue Greece διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο
- Στενή παρακολούθηση της υλοποίησης των εγκεκριμένων στρατηγικών, καθώς και όλων των συμβατικών διατάξεων στο πλαίσιο των συμβατικών συμφωνιών που αφορούν την ανάθεση του Eurobank χαρτοφυλακίου στην doValue Greece συμπεριλαμβανομένου του τιτλοποιημένου χαρτοφυλακίου του ERB Recovery DAC
- Παρακολούθηση της απόδοσης των τίτλων υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης και συνεργασία με το Group Risk, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις κανονιστικές παραδοχές της Μεταφοράς Σημαντικού Κινδύνου (SRT).
- Προϋπολογισμός και παρακολούθηση των εξόδων και εσόδων της Τράπεζας που σχετίζονται με το ανατεθέν χαρτοφυλάκιο
- Στενή συνεργασία με την doValue Greece σε καθημερινή βάση για την επίτευξη των στόχων του Ομίλου
- Επικοινωνία με τις εποπτικές αρχές

Επιχειρησιακοί στόχοι για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ)

Το Μάρτιο 2020, ο ΕΕΜ αφού έλαβε υπόψη τις έκτακτες συνθήκες λόγω της πανδημίας covid-19, ενημέρωσε τις Ευρωπαϊκές τράπεζες ότι η υποβολή της νέας Ζετούς Στρατηγικής Διαχείρισης των ΜΕΑ αναβλήθηκε για το Μάρτιο 2021. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του διαλόγου με τον ΕΕΜ και της στενής παρακολούθησης της προόδου μείωσης των ΜΕΑ, στο τέλος Σεπτεμβρίου 2020, η Eurobank και οι άλλες Ελληνικές συστημικές τράπεζες υπέβαλαν σε μορφή προκαταρκτικού σχεδίου την επικαιροποιημένη Στρατηγική Διαχείρισης των ΜΕΑ για την περίοδο 2020-2022, μαζί με τους ετήσιους στόχους των ΜΕΑ σε επίπεδο ομίλου. Επιπλέον, τον Μάρτιο του 2021, ο Όμιλος υπέβαλε τη στρατηγική και το σχέδιο των ΜΕΑ για την περίοδο 2021-2023, σύμφωνα με τον κύκλο υποβολής. Αυτό προέβλεπε τη μείωση του δείκτη NPE περίπου 9% στο τέλος του 2021, 6,5% το 2022 και κάτω του 6% το 2023.

Σύμφωνα με το Νόμο 4649/2019, την 25 Φεβρουαρίου 2020, η Eurobank υπέβαλε δύο αιτήσεις για τις τιτλοποιήσεις Cairo I και Cairo II και την 15 Μαΐου 2020 μία τρίτη αίτηση για την τιτλοποίηση Cairo III στο Υπουργείο Οικονομικών για την ένταξή τους στο Ελληνικό Πρόγραμμα Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων «ΗΡΑΚΛΗΣ», οι οποίες όλες εγκρίθηκαν την 23 Ιουλίου 2020. Με το κλείσιμο της συναλλαγής Cairo στις αρχές Ιουνίου 2020 και την επακόλουθη αποαναγνώριση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου τιτλοποιημένων δανείων €7,2 δις (αποτελούμενο κυρίως από ΜΕΑ) το Σεπτέμβριο 2020, ο Όμιλος μείωσε σημαντικά το υπόλοιπο των ΜΕΑ κατά € 7,3 δις φτάνοντας σε € 5,7 δις την (31 Δεκεμβρίου 2019: € 13 δις), μειώνοντας το δείκτη ΜΕΑ στο 14,0% την 31 Δεκεμβρίου 2020 (31 Δεκεμβρίου 2019: 29%).

Το Μάρτιο και τον Απρίλιο 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και η ΕΚΤ εξέδωσαν οδηγίες που στοχεύουν στην άμβλυση των επιπτώσεων της πανδημίας covid-19 στον τραπεζικό κλάδο της ΕΕ, ανακοινώνοντας μεταξύ άλλων, ότι υπάρχει ευελιξία στην εφαρμογή των κατευθυντήριων οδηγιών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων και ρυθμισμένων ανοιγμάτων. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ζήτησε τη διενέργεια εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των εποπτικών αρχών και των τραπεζών αναφορικά με τις στρατηγικές διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων τους, σε ατομική βάση με κάθε τράπεζα

Η Eurobank πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ρευστότητας επιχειρήσεων και ιδιωτών, τα οποία ανέκυψαν από τον περιορισμό ή την αναστολή της λειτουργίας των επιχειρήσεων λόγω του Covid-19. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα καθόρισε έκτακτα μέτρα ενίσχυσης τα οποία έχουν εφαρμοστεί σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριοτήτων που επηρεάζονται από τον Covid-19. Σε αυτά τα μέτρα περιλαμβάνονται και οι αναστολές προς τα νοικοκυριά (αναβολή πληρωμής τόκου και κεφαλαίου) και προς εταιρίες και επιχειρηματίες (αναβολή πληρωμής κεφαλαίου) (σημ. 5.2.1.2).

Νομοθετικό πλαίσιο

Ένα νέο πλαίσιο προστασίας της πρώτης κατοικίας ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο το Μάρτιο 2019 (Νόμος 4605/2019) το οποίο είχε ως στόχο να στηρίξει τις προσπάθειες των τραπεζών για τη μείωση των ΜΕΑ μέσω ενός πιο αποτελεσματικού μηχανισμού

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

διαχείρισης προβληματικών δανείων, τον περιορισμό των στρατηγικών κακοπληρωτών και εν τέλει τη βελτίωση της συνέπειας πληρωμών. Το εν λόγω πλαίσιο έληξε τον Ιούλιο 2020 αντί του Απριλίου 2020 όπως είχε αρχικά προγραμματιστεί και τον Οκτώβριο 2020, ένας νέος νόμος (Νόμος 4738/2020) θεσπίστηκε όπου εισήγαγε ένα ολοκληρωμένο πτωχευτικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις και τους Ιδιώτες με σκοπό να βρουν λύση για να ρυθμίσουν όλες τις οφειλές προς το Δημόσιο, ασφαλιστικούς φορείς, Τράπεζες και διαχειριστές δανείων. Η εφαρμογή του νέου πτωχευτικού κώδικα αναμένεται μέσα στο 2021.

Τον Ιούλιο 2020, ένα πρόγραμμα επιδότησης («Πρόγραμμα Γέφυρα») (Νόμος 4714/2020) εισήχθη από την Κυβέρνηση με σκοπό την υποστήριξη των δανειοληπτών που έχουν πληγεί από την πανδημία Covid-19. Οι σχετικές αιτήσεις έγιναν δεκτές έως τις 31 Οκτωβρίου 2020 και η επιδότηση του προγράμματος δεν μπορεί να ξεκινήσει αργότερα από την 1 Απριλίου 2021. Η επιδότηση θα διαρκέσει για 9 μήνες, ακολουθούμενη από μία περίοδο ελέγχου 6 έως 18 μηνών (ανάλογα με την κατάσταση του δανειολήπτη) που θα συνοδεύεται με όρο επιστροφής επιδότησης σε περίπτωση ληξιπρόθεσμων δόσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, στις 31 Μαρτίου 2021 εισήχθη ένα νέο πρόγραμμα επιδότησης («Γέφυρα II») (Νόμος 4790/2021) για επιλέξιμους επαγγελματίες μικρών επιχειρήσεων και νομικών οντοτήτων, καθώς και για Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις. Οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν έως τις 9 Μαΐου 2021, ενώ η επιδότηση καλύπτει μέρος των δόσεων για 8 μήνες, ακολουθούμενη από μία δοκιμαστική περίοδο έως και 18 μήνες, ανάλογα με την κατάσταση του δανείου (σημ.5.2.1.2(ε)).

5.2.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του κατά την ημερομηνία λήξης τους. Επίσης, ο πιστωτικός κίνδυνος συνδέεται με τον κίνδυνο της χώρας και τον κίνδυνο διακανονισμού, που αναλύονται παρακάτω:

Α) Ο κίνδυνος χώρας είναι ο κίνδυνος ζημιών που προκύπτουν από διασυνοριακές δανειοδοτικές και επενδυτικές δραστηριότητες και αφορά στην αβεβαιότητα που συνδέεται με την έκθεση σε μια συγκεκριμένη χώρα. Αυτή η αβεβαιότητα μπορεί να σχετίζεται με διάφορους παράγοντες συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου ζημιών λόγω εθνικοποίησης, απαλλοτρίωσης, αναδιάρθρωσης του χρέους και μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Β) Ο κίνδυνος διακανονισμού είναι ο κίνδυνος που προκύπτει κατά την εκκαθάριση των πληρωμών, για παράδειγμα για συναλλαγές σε χρηματοπιστωτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων και των συναλλαγών νομισμάτων. Ο κίνδυνος προκύπτει όταν εμβάζονται χρηματικά ποσά προτού εξακριβωθεί ότι έχουν ληφθεί οι πληρωμές των αντισυμβαλλομένων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προκύπτει κυρίως από το δανεισμό ιδιωτών και επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των μέτρων προστασίας που παρέχονται, όπως χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές, καθώς και από άλλες δραστηριότητες, όπως επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους, εμπορικές δραστηριότητες, δραστηριότητες σε κεφαλαιαγορές και δραστηριότητες διακανονισμού. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κυριότερος κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, η διαχείρισή του γίνεται ενεργά, και παρακολουθείται στενά από εξειδικευμένες μονάδες διαχείρισης κινδύνων, οι οποίες αναφέρονται στον GCRO.

(α) Πιστοδοτική διαδικασία εγκρίσεων

Οι διαδικασίες έγκρισης των πιστοδοτήσεων και αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων είναι κεντροποιημένες σε επίπεδο χώρας. Ο επαρκής διαχωρισμός των καθηκόντων διασφαλίζει την ανεξαρτησία μεταξύ των στελεχών που είναι υπεύθυνοι για την σχέση με τον πελάτη, την διαδικασία έγκρισης και εκταμίευσης του δανείου, καθώς και την παρακολούθηση αυτού σε όλη τη διάρκεια του.

Επιτροπές Πιστοδοτήσεων

Η διαδικασία έγκρισης των πιστοδοτήσεων των επιχειρηματικών δανείων είναι κεντροποιημένη και πραγματοποιείται μέσω επιτροπών πιστοδοτήσεων με κλιμακούμενα εγκριτικά όρια. Οι βασικές επιτροπές είναι οι εξής:

- Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (κεντρικές και τοπικές), οι οποίες είναι εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν νέες πιστοδοτήσεις, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν για τοπικούς ομίλους τα υπάρχοντα όρια στα επίπεδα εγκρίσεών τους, τα οποία καθορίζονται με βάση τη συνολική έκθεση στον πιστούχο, την κατηγορία κινδύνου (υψηλή, μεσαία ή χαμηλή), όπως επίσης και την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων,
- Επιτροπές Πιστωτικών Χειρισμών (ΕΠΙΧ), οι οποίες λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα πιστοδοτήσεων και ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν για πελάτες σε δυσχερή οικονομική θέση,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Διεθνείς Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (Περιφερειακή και Χωρών), που έχουν συσταθεί για πιστοδοτήσεις σε επιχειρηματικούς πελάτες των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό, εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν νέα όρια, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν υφιστάμενα μέσα στα επίπεδα εγκριτικών ευχερειών τους, ανάλογα με τη συνολική έκθεση στον πιστούχο, την κατηγορία κινδύνου του (υψηλή, μεσαία ή χαμηλή), καθώς και με την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων,
- Διεθνείς Επιτροπές Ειδικού Χειρισμού που έχουν συσταθεί για το χειρισμό επιχειρηματικών πιστούχων σε δυσχερή οικονομική θέση των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό.

Οι επιτροπές πιστοδοτήσεων συνεδριάζουν σε εβδομαδιαία βάση ή και συχνότερα, όταν αυτό απαιτείται.

Γενική Διεύθυνση Πίστης του Ομίλου

Σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων απαιτήσεων για την αντιμετώπιση των κινδύνων, η Γενική Διεύθυνση Πίστης Ομίλου (ΓΔΠΟ) έχει ως αποστολή τη διαφύλαξη των στοιχείων του ενεργητικού της Τράπεζας και των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου μέσω της αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου, διατυπώνοντας τεκμηριωμένες συστάσεις ώστε ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος ανά δανειζόμενο (οφειλέτη) να θεωρείται αποδεκτός σύμφωνα με το Πλαίσιο Διάθεσης για Ανάλυση Κινδύνων που έχει εγκριθεί. Η ΓΔΠΟ διευθύνεται από τον Γενικό Διευθυντή Πίστης του Ομίλου ο οποίος αναφέρεται στον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου.

Οι αρμοδιότητες της ΓΔΠΟ αποτελούνται από δύο λειτουργίες δηλ. τον τομέα Διαχείρισης Πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των εγχώριων και αλλοδαπών δραστηριοτήτων (το τελευταίο μόνο για πελάτες που δραστηριοποιούνται διεθνώς και σημαντικά ανοίγματα των Διεθνών θυγατρικών), και του τομέα Πιστωτικού Κινδύνου Λιανικής αντίστοιχα, καλύπτοντας το φάσμα αναγκών του χαρτοφυλακίου SBB (Small Business Banking) και των ιδιωτών (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, δάνεια αυτοκινήτων και πιστωτικές κάρτες).

1. Πιστωτικός Ελέγχος Επιχειρηματικής Πίστης Ομίλου

- (α) Εγχώριο και Ελληνικό χαρτοφυλάκιο: ο σκοπός του περιλαμβάνει την αξιολόγηση των πιστωτικών αιτημάτων που προέρχονται από μονάδες επιχειρηματικής πίστης του Ομίλου οι οποίες χειρίζονται μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις κάθε κατηγορίας κινδύνου και εξειδικευμένους τομείς δανεισμού όπως η Ναυτιλία και οι δομημένες χρηματοδοτήσεις (Structured Finance) (Real Estate, Ξενοδοχεία & Αναψυχή, Χρηματοοικονομικά projects) και Ιδιωτική Τραπεζική. Τα κύρια καθήκοντα της αντίστοιχης ροής εργασίας και των εμπλεκόμενων πιστωτικών μονάδων αφορούν τα ακόλουθα:
- Αξιολόγηση και Σύνταξη ανεξάρτητης γνωμοδότησης κινδύνου για κάθε πιστωτικό αίτημα που περιλαμβάνει:
 - (i) αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του πιστούχου λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικούς και ποσοτικούς παράγοντες κινδύνου (όπως κινδύνους αγοράς, λειτουργικούς, διαρθρωτικούς και οικονομικούς),
 - (ii) προτάσεις για τη διαμόρφωση πιστοδοτικών συναλλαγών που να είναι ικανοποιητικά καλυμμένες και επαρκώς ελεγχόμενες από την Τράπεζα και,
 - (iii) Αξιολόγηση και επιβεβαίωση των πιστοληπτικών διαβαθμίσεων για κάθε πιστούχο ώστε να αντικατοπτρίζουν τους αντίστοιχους κινδύνους
 - Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε όλες τις επιτροπές πιστοδοτήσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες εγκρίσεων Πιστοδοτήσεων
 - Ενεργή συμμετοχή σε εποπτικούς ελέγχους και σε σημαντικά εσωτερικά έργα της Τράπεζας, παρέχοντας εξειδικευμένη γνώση, εμπειρία και υποστήριξη σε άλλες διευθύνσεις της Τράπεζας,
 - Προετοιμασία εξειδικευμένων αναφορών προς τη Διοίκηση σε τακτική βάση, σε σχέση με τους 25 μεγαλύτερους πιστοδοτούμενους ομίλους της Τράπεζας και στατιστικά αναφορικά με τις εγκρίσεις νέων και μοχλευμένων χρηματοδοτήσεων
- (β) Χαρτοφυλάκιο Διεθνών Θυγατρικών: Η ΓΔΠΟ μέσω του εξειδικευμένου Διεθνούς Πιστωτικού Τομέα (ICS) είναι υπεύθυνη να συμμετέχει ενεργά στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και την επισκόπηση της λειτουργίας κάλυψης πιστώσεων για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο των Διεθνών Θυγατρικών που καλύπτουν τη Βουλγαρία, την Κύπρο, τη Σερβία, το υπολειπόμενο χαρτοφυλάκιο της Ρουμανίας και τμήμα του χαρτοφυλακίου δανείων του Λουξεμβούργου (συμπεριλαμβανομένου του υποκαταστήματος του Λονδίνου). Επιπλέον, τα καθήκοντα και οι ευθύνες της αντίστοιχης μονάδας επισημειώνονται παρακάτω:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε όλες τις Διεθνείς επιτροπές (Περιφερειακή και Ειδικού Χειρισμού) και τις Επιτροπές Κινδύνου της χώρας (CRC).
- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις των Επιτροπών Παρακολούθησης Ειδικού Χειρισμού για τη Βουλγαρία και τη Σερβία οι οποίες παρακολουθούν και αποφασίζουν την στρατηγική των προβληματικών επιχειρηματικών σχέσεων με δανειακά υπόλοιπα μεγαλύτερα ενός ορίου που από κοινού θέτει ο Τομέας Διεθνούς Πίστης και ο Τομέας TAG της κάθε χώρας,
- Παροχή συμβουλών για βέλτιστες πρακτικές στις μονάδες πιστοδοτήσεων των θυγατρικών στο εξωτερικό και
- Ανάλυση πρωτοβουλιών για την έναρξη ή συμμετοχή σε μεμονωμένα έργα τα οποία αφορούν τον πιστωτικό κίνδυνο διεθνών θυγατρικών εταιρειών, όπως ενδεικτικά, έλεγχοι φακέλων επιχειρηματικών δανείων, εποπτικοί Έλεγχοι Ποιότητας Στοιχείων ενεργητικού (AQR), απόκτηση ή / και πώληση επιχειρηματικών δανειακών χαρτοφυλακίων κ.λπ.

Η ΓΔΠΟ είναι επίσης υπεύθυνη για την προετοιμασία των θεμάτων των επιτροπών πιστώσεων, τη διανομή του αντίστοιχου υλικού και την τήρηση των πρακτικών συνεδριάσεων των αντίστοιχων Επιτροπών Πιστώσεων.

2. Πιστωτικός Έλεγχος Λιανικής Τραπεζικής Ομίλου

Ο σκοπός του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου Λιανικής Τραπεζικής είναι η αξιολόγηση των αιτήσεων παροχής πιστώσεως που υποβάλλονται από τις μονάδες λιανικής τραπεζικής (μόνο για εγχώριες δραστηριότητες), σε σχέση με τους δανειολήπτες του χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής (δάνεια μικρών επιχειρήσεων και τραπεζική ιδιωτών) βάσει ορίων, για τα οποία απαιτείται μια αξιολόγηση από την ΓΔΠΟ σύμφωνα με τις σχετικές Διαδικασίες Έγκρισης Πιστοδοτήσεων.

Τα καθήκοντα του τομέα πιστωτικού ελέγχου Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου παραθέτονται παρακάτω:

- Αξιολόγηση των αιτήσεων πίστωσης σύμφωνα με τα κριτήρια και τη μεθοδολογία διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου χορηγήσεων που παρέχονται στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής. Η αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου μικρών επιχειρήσεων (SBB) περιλαμβάνει την αξιολόγηση της οικονομικής θέσης του δανειολήπτη και των στατιστικών scorecards. Όσον αφορά την τραπεζική των Ιδιωτών (στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια), τα πιστωτικά κριτήρια περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη συμπεριφορά αποπληρωμής, την οικονομική κατάσταση του δανειολήπτη, την ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και το είδος και την ποιότητα των εξασφαλίσεων.
- Ανάλυση και αξιολόγηση των παραγόντων κινδύνου ανάλογα με το είδος του αιτήματος πίστωσης.
- Προετοιμασία μιας ανεξάρτητης γνωμοδότησης πίστωσης που παρουσιάζει την επίσημη γνώμη της ΓΔΠΟ για την υλοποίηση της πίστωσης και επιβεβαίωση, όπου απαιτείται, της πιστοληπτικής διαβάθμισης του δανειζόμενου για κάθε δανειολήπτη του χαρτοφυλακίου της ώστε να διασφαλιστεί ότι οι κίνδυνοι που εντοπίστηκαν αντικατοπτρίζονται πλήρως στη διαβάθμισή του.
- Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε επιτροπές πιστοδοτήσεων σύμφωνα με τη διαδικασία έγκρισης πιστώσεων, βάσει των κλιμακίων έγκρισης όπως ορίζονται στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής.

(β) Παρακολούθηση Πιστωτικού Κινδύνου

Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου Ομίλου

Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου παρακολουθεί και αξιολογεί την ποιότητα όλων των δανειακών χαρτοφυλακίων και λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρησιακές μονάδες της Τράπεζας. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου αναφέρεται απευθείας στον GCRO.

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- επίβλεψη, υποστήριξη και συντήρηση των συστημάτων διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας και απομείωσης που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου,
- παρακολούθηση και αξιολόγηση της απόδοσης των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου,
- επίβλεψη και έλεγχο των μονάδων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου των θυγατρικών του εξωτερικού,
- τακτική παρακολούθηση και παρουσίαση ανά τρίμηνο της συνολικής εικόνας των πιστωτικών ανοιγμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, με συνοδευτικές αναλύσεις,
- παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υιοθετημένων στρατηγικών και προτεινόμενων λύσεων σχετικά με την αντιμετώπιση και επίτευξη των στόχων μείωσης των μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), όπως αυτοί κοινοποιήθηκαν και συμφωνήθηκαν με τις Εποπτικές Αρχές,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- πραγματοποίηση ελέγχων φακέλων πιστοδοτήσεων και σύνταξη γραπτών αναφορών προς τη Διοίκηση για την ποιότητα όλων των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου και την τήρηση των υφιστάμενων κανονισμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA),
- διασφάλιση ότι οι ταξινομήσεις ανοιγμάτων κατά EBA γίνονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και οδηγίες,
- συμμετοχή στην έγκριση νέων πιστωτικών πολιτικών και νέων δανειακών προϊόντων,
- συμμετοχή στην Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων,
- παρουσία στις συνεδριάσεις των εγκριτικών Επιτροπών Πιστοδοτήσεων, καθώς επίσης και των Επιτροπών Πιστωτικών Χειρισμών χωρίς δικαίωμα ψήφου,
- χάραξη της πολιτικής προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου και επιμέτρηση των προβλέψεων των ελληνικών δανειακών χαρτοφυλακίων καθώς και δημιουργία σχετικών αναφορών προς τη Διοίκηση,
- τακτική αξιολόγηση της επάρκειάς των προβλέψεων για όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου,
- σύνταξη, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δανειακές μονάδες, των εγχειριδίων πιστωτικής πολιτικής για τους ενήμερους πελάτες,
- παροχή καθοδήγησης και παρακολούθηση της διαδικασίας σχεδιασμού και αξιολόγησης των πιστωτικών πολιτικών πριν την έγκρισή τους από τη Διοίκηση,
- παρακολούθηση της σωστής τεχνικής αποτίμησης των εγγυήσεων των ακίνητων περιουσιών, σύμφωνα με την πολιτική και τις διαδικασίες αποτίμησης των εξασφαλίσεων της τράπεζας,
- παρακολούθηση των εποπτικών, κανονιστικών εξελίξεων, νέων τάσεων και βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο της αρμοδιότητας του προκειμένου να ενημερώνεται άμεσα η Διοίκηση και να προτείνει τις απαιτούμενες ενέργειες.

Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου του Ομίλου εφαρμόζει και συντηρεί τη Μεθοδολογία Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (Internal Ratings Based - IRB approach) σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας (Basel framework) και της Οδηγίας για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD) και τηρεί τα μοντέλα αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου για τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου. Ο Τομέας αναφέρεται στον GCRO.

Συγκεκριμένα, οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου περιλαμβάνουν:

- έλεγχο, επιμέτρηση και παρακολούθηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων που απορρέουν από το δανειακό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας καθώς και των αναφορών προς τη Διοίκηση και τις εποπτικές αρχές (EKT/SSM),
- επιμέτρηση, παρακολούθηση των παραμέτρων κινδύνου (PD, LGD, EAD) για σκοπούς υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας, καθώς και την εκτίμηση σχετικών παραμέτρων κινδύνου (όπως αυτήν της πιθανότητας αθέτησης - PD κατά το επόμενο 12μηνο καθώς επίσης και για καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των δανείων) για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης,
- αξιολόγηση της ομαδοποίησης των δανειακών ανοιγμάτων, διασφάλιση της ομοιογένειάς τους σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου και τα ΔΠΧΑ,
- επαναξιολόγηση και επανακαθορισμός του ορίου σχετικά με τη σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR threshold) σύμφωνα με το πρότυπο IFRS 9,
- μηνιαίος υπολογισμός της κεφαλαιακής επάρκειας (Pillar 1) και προετοιμασία των σχετικών αναφορών (Common Reporting - COREP, Supervisory Review and Evaluation Process - SREP) προς τη Διοίκηση και τις εποπτικές αρχές σε τριμηνιαία βάση,
- συμμετοχή στην προετοιμασία του επιχειρηματικού πλάνου, του πλάνου που αφορά τους στόχους μείωσης των ΜΕΑ και του πλάνου ανασυγκρότησης (recovery plan) του Ομίλου σε σχέση με την εξέλιξη της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τα δανειακά χαρτοφυλάκια (εκτιμώμενες προβλέψεις και σταθμισμένο ενεργητικό - RWAs) καθώς επίσης και συμμετοχή στις αρμόδιες επιτροπές,
- διενέργεια stress tests για εσωτερικούς και εποπτικούς σκοπούς (EBA/SSM) και συντήρηση της υποδομής για τη διενέργεια αυτών των ασκήσεων,
- συντονισμός της διενέργειας των stress test για τα δανειακά χαρτοφυλάκια σε επίπεδο Ομίλου,
- παρακολούθηση του εποπτικού πλαισίου σε σχέση με το πλαίσιο IRB, εκτίμηση της επίπτωσης μέσω της εκπόνησης και διαχείρισης των σχετικών έργων,
- διαχείριση της ανάπτυξης, εφαρμογής, παρακολούθησης των IRB μοντέλων για τη μέτρηση της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (probability of default - PD), της ζημιάς δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (loss given default - LGD) και της έκθεσης κατά την αθέτηση υποχρέωσης (exposure at default - EAD) για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- προετοιμασία αναλύσεων πιστωτικού κινδύνου για την αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου (ICAAP) με βάση τον Πυλώνα 2,
- υλοποίηση του σχεδίου εφαρμογής (roll out) των IRB μοντέλων του Ομίλου,
- προετοιμασία των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα 3 για τον πιστωτικό κίνδυνο,
- προετοιμασία τακτικών αναφορών προς τον GCRO, την MRC και την BRC για: τα αποτελέσματα επικύρωσης των μοντέλων αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, την εξέλιξη των παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου (PD, LGD, EAD), την ενημέρωση αναφορικά με αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο και εκτίμηση της επίπτωσης τους, και την αξιολόγηση επιπτώσεων των αποτελεσμάτων ασκήσεων Ελέγχων Ποιότητας Στοιχείων ενεργητικού (AQRs),
- καθοδήγηση, παρακολούθηση και επίβλεψη των διευθύνσεων Πιστωτικού Κινδύνου των θυγατρικών σε ό,τι αφορά τη μοντελοποίηση, τις μεθοδολογίες για την διενέργεια stress tests και άλλα θεσμικά θέματα αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο,
- παρακολούθηση και καθοδήγηση των θυγατρικών του εξωτερικού για θέματα που άπτονται του πιστωτικού κινδύνου ICAAP, διενέργεια stress tests και λοιπών εποπτικών θεμάτων, σύμφωνα με τα πρότυπα του Ομίλου, καθώς και την επισκόπηση ασκήσεων stress test σε τοπικό επίπεδο,
- υποστήριξη των επιχειρηματικών μονάδων στη χρήση μοντέλων πιστωτικού κινδύνου για λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και αποφάσεων για σκοπούς χρηματοδότησης, στην εκτίμηση της κεφαλαιακής επίπτωσης των στρατηγικών πρωτοβουλιών και στην ανάπτυξη και χρήση των μετρικών που σχετίζονται με κινδύνους όπως η προσαρμοσμένη τιμολόγηση βάση κινδύνων, ο δείκτης απόδοσης κεφαλαίου προσαρμοσμένης στον κίνδυνο (RAROC-Risk Adjusted Return on Capital) κλπ. και
- παροχή βοήθειας στον Τομέα Remedial Servicing Strategy (RSS) του Ομίλου στην αξιολόγηση της επίπτωσης του κινδύνου για διάφορα προγράμματα και προϊόντα.

Τομέας Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης Ομίλου

Ο Τομέας Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης του Ομίλου συστάθηκε το Σεπτέμβριο του 2018 έχοντας ως κύρια αποστολή:

- τη σύσταση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διακυβέρνησης και επικύρωσης των μοντέλων, και
- την ανεξάρτητη επικύρωση της τεχνικής και λειτουργικής αρτιότητας όλων των μοντέλων που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο και των παραμέτρων τους, καθώς και τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις του κανονιστικού πλαισίου.

Πιο συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες του τομέα περιγράφονται ως εξής:

- προετοιμασία και επικαιροποίηση του πλαισίου μοντέλων του Ομίλου (που περιλαμβάνει ορισμό μοντέλου, ρόλους ανά μοντέλο, αρχές και μεθοδολογία κατηγοριοποίησης μοντέλων, αρχές επικύρωσης μοντέλων, κατάταξη σημαντικότητας και καθορισμός ορίων σημαντικότητας, διαχείριση μητρώου μοντέλων, κλπ.),
- δημιουργία και επικαιροποίηση του Μητρώου Μοντέλων του Ομίλου,
- Ανασκόπηση της κατηγοριοποίησης των μοντέλων σύμφωνα με την προβλεπόμενη μεθοδολογία του Πλαισίου Μοντέλων του Ομίλου,
- προετοιμασία και επικαιροποίηση του Πλαισίου Επικύρωσης Μοντέλων του Ομίλου και παροχή υποστήριξης στις θυγατρικές του Ομίλου κατά την εφαρμογή του,
- παρακολούθηση για τυχόν τροποποιήσεις στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ σχετικά με την επικύρωση μοντέλων,
- υποβολή προτάσεων και παραπομπή για έγκριση των ποσοτικών ορίων με σκοπό την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων επικύρωσης των μοντέλων,
- διενέργεια ελέγχων επικύρωσης μοντέλων σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικύρωσης Μοντέλων του Ομίλου κα τις εποπτικές απαιτήσεις,
- προετοιμασία λεπτομερών αναφορών για τα αποτελέσματα επικύρωσης των μοντέλων σύμφωνα με τις συγκεκριμένες απαιτήσεις του επικυρωμένου μοντέλου και υποβολή προς την Επιτροπή Κινδύνων (BRC) σε ετήσια βάση τυχόν προτεινόμενου σχεδίου αποκατάστασης,
- διανομή των αποτελεσμάτων σχετικά με τον έλεγχο επικύρωσης των μοντέλων στην BRC ή MRC του Ομίλου σε συνέχεια ενημέρωσης του CRO του Ομίλου, όπου κρίνεται αναγκαίο,
- προετοιμασία σχεδίου δράσης τυχόν ενεργειών αποκατάστασης ως αποτέλεσμα των ελέγχων που εφαρμοστήκαν σχετικά με την επικύρωση των μοντέλων και παραπομπή του σχεδίου προς έγκριση από την αρμόδια Διοικούσα Αρχή,
- συμμετοχή στη διαδικασία έγκρισης των νέων μοντέλων τα οποία αξιολογούν την ακρίβεια και καταλληλότητα των συστημάτων διαβάθμισης, και

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- παρακολούθηση πρακτικών του κλάδου σχετικά με την ανάπτυξη και χρήση των μοντέλων καθώς και παρακολούθηση σχετικών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΚΤ και περιορισμών.

Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου

Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (Group Market and Counterparty Risk-GMCRS) έχει την ευθύνη για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και τακτική αναφορά της έκθεσης του Ομίλου στον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου (κίνδυνος εκδότη και κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου αγοράς), ο οποίος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις στο πλαίσιο δραστηριοτήτων της μονάδας διαχείρισης διαθεσίμων, όπως συναλλαγές χρεογράφων και παραγώγων, συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης τίτλων, τοποθετήσεις στην διαπραγματευτική αγορά κλπ..

Επιπρόσθετα, ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) παρακολουθεί και αναφέρει σε τακτά χρονικά διαστήματα τα πιστωτικά όρια χωρών, την αντίστοιχη έκθεσή σε κινδύνους και αναφέρει υπερβάσεις των ορίων στη Διοίκηση και τις Επιτροπές. Ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) χρησιμοποιεί μια αναλυτική μέθοδο, η οποία έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Κινδύνων (BRC), για τον προσδιορισμό του αποδεκτού επιπέδου κινδύνου ανά χώρα, συμπεριλαμβανομένων των χωρών στις οποίες ο Όμιλος έχει στρατηγική παρουσία.

Ο Όμιλος θεσπίζει όρια κινδύνου αντισυμβαλλόμενου, τα οποία βασίζονται κυρίως στην πιστοληπτική διαβάθμιση του αντισυμβαλλόμενου, όπως αυτή παρέχεται από διεθνείς οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, στην κατηγορία του προϊόντος και τη ληκτότητα της συναλλαγής (π.χ. όρια ποσού και διάρκειας των καθαρών ανοιχτών θέσεων σε παράγωγα, της έκθεσης σε κυβερνητικά ομόλογα, εταιρικά χρεόγραφα , χρεόγραφα καλυμμένα με περιουσιακά στοιχεία κλπ.).

Ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) διατηρεί και επικαιροποιεί τα συστήματα παρακολούθησης των ορίων και διασφαλίζει την ορθότητα και τη συμμόρφωση των ορίων όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις πολιτικές της Τράπεζας, όπως εγκρίθηκαν από τα αρμόδια διοικητικά όργανα του Ομίλου.

Η χρήση των ανωτέρω ορίων, τυχόν υπερβάσεις αυτών, καθώς και η συνολική έκθεση ανά θυγατρική Ομίλων, ανά αντισυμβαλλόμενο και κατηγορία προϊόντος παρακολουθούνται από τον τομέα Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) σε καθημερινή βάση. Οι συμβάσεις αντιστάθμισης κινδύνων λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της τελικής έκθεσης.

Επιπλέον, ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) διασφαλίζει ότι η έκθεση που προκύπτει από αντισυμβαλλόμενους είναι σύμφωνη με το εγκεκριμένο πλαίσιο ορίων κάθε χώρας. Το σύστημα μέτρησης και αναφορών της έκθεσης στον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου που χρησιμοποιείται από τον τομέα Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) είναι επίσης διαθέσιμο στις διευθύνσεις διαχείρισης διαθεσίμων των θυγατρικών του Ομίλου, επιτρέποντάς τους να παρακολουθούν τόσο την έκθεση όσο και τα διαθέσιμα όρια ανά αντισυμβαλλόμενο.

Επιπρόσθετα, για το χαρτοφυλάκιο εταιρικών ομολόγων της Τράπεζας, ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) επιμετρά και επιβλέπει σε καθημερινή βάση τα συνολικά ονομαστικά όρια, την κλαδική συγκέντρωση και τη μέγιστη θέση ανά εκδότη. Επίσης, χρησιμοποιεί ένα εργαλείο επιμέτρησης για την παρακολούθηση πιθανών υποβαθμίσεων πιστωτικής διαβάθμισης και της ιδιάζουσας διεύρυνσης επιτοκιακού περιθωρίου (spread widening) από την αγορά ενημερώνοντας τη Διοίκηση και τις σχετικές Επιτροπές για κάθε υπέρβαση.

Ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) εφαρμόζει τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς και διασφαλίζει την συμμόρφωση όλων των εμπλεκόμενων μερών στα όρια των πολιτικών και διαδικασιών. Σε αυτή την κατεύθυνση, για διάφορες μονάδες και θυγατρικές εξωτερικού, ο τομέας GMCRS παρέχει υποστήριξη και καθοδήγηση για την εφαρμογή των οδηγιών και πολιτικών αναφορικά με τα όρια.

Επιπλέον, ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου (GMCRS) προετοιμάζει εξειδικευμένες αναφορές για τη Διοίκηση/Επιτροπές μαζί με τακτικές αναφορές που περιλαμβάνουν την αναφορά για την έκθεση στο Ελληνικό Δημόσιο και μία αναφορά που βασίζεται στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής (Lifetime Expected Losses) της έκθεσης προς το Ελληνικό Δημόσιο.

(γ) Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο

Ο κύριος σκοπός των δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο, είναι η διασφάλιση της διαθεσιμότητας των συμφωνηθέντων κεφαλαίων στους πελάτες. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις φέρουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο όπως τα δάνεια,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

καθώς αντιπροσωπεύουν ανέκκλητες διαβεβαιώσεις ότι ο Όμιλος θα προβεί σε πληρωμές, σε περίπτωση που κάποιος πελάτης δεν μπορεί να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του προς τρίτους. Οι ενέγγυες πιστώσεις, οι οποίες είναι γραπτές δεσμεύσεις του Ομίλου, εκ μέρους ενός πελάτη που εξουσιοδοτεί κάποιον τρίτο να εκδίδει διαταγές πληρωμής εις βάρος του Ομίλου, μέχρι ενός προκαθορισμένου ποσού και υπό ειδικούς όρους και συνθήκες, είναι εξασφαλισμένες από το υποκείμενο φορτίο εμπορευμάτων που σχετίζονται και συνεπώς φέρουν μικρότερο κίνδυνο από ότι ένα δάνειο. Οι δεσμεύσεις για επέκταση της πίστωσης αντιπροσωπεύουν συμβατικές υποχρεώσεις για παροχή πίστωσης με προκαθορισμένους όρους και προϋποθέσεις (σημ. 42) σε μορφή δανείων, εγγυήσεων ή ενέγγυων πιστώσεων για τις οποίες ο Όμιλος συνήθως εισπράττει προμήθεια δέσμευσης. Οι δεσμεύσεις αυτές είναι ανέκκλητες μέχρι τη λήξη της πίστωσης ή μπορούν να ανακληθούν μόνο μετά από σημαντικό δυσμενές γεγονός.

(δ) Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο Όμιλος καθορίζει τα επίπεδα πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει, με την επιβολή ορίων έκθεσης ανά πιστούχο ή ομάδα πιστούχων και ανά κλάδο δραστηριότητας. Η έκθεση σε κάθε πιστούχο περιορίζεται περαιτέρω με υπό-όρια που καλύπτουν την έκθεση σε στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού, και με ημερήσια όρια κινδύνου διακανονισμού σε σχέση με εμπορεύσιμες συναλλαγές, όπως προθεσμιακά συμβόλαια ξένου συναλλάγματος.

Αυτού του είδους οι κίνδυνοι παρακολουθούνται σε περιοδική βάση και υπόκεινται σε ετήσια ή συχνότερη αναθεώρηση. Οι συγκεντρώσεις κινδύνου παρακολουθούνται τακτικά και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (Board Risk Committee – BRC). Οι αναφορές αυτές περιλαμβάνουν τα 25 μεγαλύτερα πιστωτικά ανοίγματα, τους κυριότερους πελάτες υπό επιτήρηση και προβληματικούς πελάτες, ανάλυση ανά κλάδο, ανάλυση ανά βαθμίδα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας, βαθμού καθυστέρησης και τα δανειακά χαρτοφυλάκια ανά χώρα.

(ε) Συστήματα διαβάθμισης

Διαβάθμιση επιχειρηματικών δανείων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διαφορετικά συστήματα αξιολόγησης των επιχειρήσεων-πιστούχων, προκειμένου να προσδιορίζονται ορθότερα οι κίνδυνοι από πιστούχους με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα ακόλουθα συστήματα διαβάθμισης για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο:

- Το μοντέλο Moody's Risk Analyst («MRA») ή η «Θεμελιώδης Ανάλυση» («Fundamental Analysis»- «FA») χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του κινδύνου των δανειοληπτών Επιχειρηματικής Πίστης.
- Το μοντέλο της εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης («Internal Credit Rating» – «ICR») για πελάτες που δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν με το MRA.
- Το μοντέλο Αξιολόγησης Συναλλαγών («Transactional Rating», «TR») έχει αναπτυχθεί για την αξιολόγηση του κινδύνου συναλλαγών λαμβάνοντας υπόψη τις παρεχόμενες εξασφαλίσεις/εγγυήσεις.
- Τα μοντέλα της ειδικής (slotting) διαβάθμισης χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του κινδύνου ειδικών εκθέσεων που αποτελούν μέρος των ειδικών χρηματοδοτήσεων επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου.
- Τέλος, πραγματοποιείται αξιολόγηση της βιωσιμότητας του πιστούχου και προσδιορίζονται οι ενδείξεις απομείωσης χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα «Πιθανή Αδυναμία Πληρωμής» (Unlikely to Pay – UTP) στον έλεγχο απομείωσης.

Οι λειτουργίες των MRA, ICR, slotting, UTP υποστηρίζονται από την υπολογιστική πλατφόρμα του Risk Analyst («RA») που παρέχεται από εξωτερικό πάροχο (Moody's Analytics), ενώ το TR έχει αναπτυχθεί εσωτερικά και υποστηρίζεται από τις λειτουργικές εφαρμογές της Τράπεζας.

Το MRA ακολουθεί την προσέγγιση της «Θεμελιώδους Ανάλυσης» (FA) των Moody's. Τα FA μοντέλα ανήκουν στην οικογένεια των μοντέλων που ορίζονται ως «Συστήματα Γνώσεων» (Knowledge Based Systems) και βασίζονται στην προσέγγιση της πιθανολογικής αιτιολογίας. Χρησιμοποιούν ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για τις επιχειρήσεις, προκειμένου να αξιολογήσουν την φερεγγυότητά τους και να διαβαθμίσουν την πιστοληπτική τους ικανότητα. Ειδικότερα, το MRA λαμβάνει υπόψη τους ισολογισμούς, τα οικονομικά αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές της επιχείρησης, για να υπολογίσει βασικούς δείκτες. Η ανάλυση δεικτών περιλαμβάνει αξιολογήσεις της τάσης του κάθε δείκτη στην διάρκεια πολλαπλών περιόδων, τόσο σε επίπεδο κλίσης των μεταβολών όσο και μεταβλητότητας της τάσης. Επίσης, συγκρίνει την τιμή του δείκτη της πιο πρόσφατης περιόδου με τις τριμηνιαίες τιμές δεικτών για συγκρίσιμες ομάδες ομοειδών δραστηριοτήτων. Επιπρόσθετα, το MRA τροφοδοτείται με μία σειρά ποιοτικών παραγόντων που χρησιμοποιούνται ευρέως και σχετίζονται με την ποιότητα της διοίκησης της επιχείρησης, την διαβάθμιση της

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

επιχείρησης στον κλάδο δραστηριοποίησής της και τον θεωρούμενο κίνδυνο του κλάδου. Το MRA χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση όλων των επιχειρήσεων που τηρούν πλήρη φορολογικά βιβλία, ανεξάρτητα από την νομική τους μορφή, και προσαρμόζεται στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Το MRA δεν απευθύνεται σε ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν διαφορετικές λογιστικές μεθόδους για να συντάξουν τις οικονομικές τους καταστάσεις όπως οι ασφαλιστικές και οι χρηματιστηριακές εταιρείες. Επιπρόσθετα, νεοσύστατες επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν παρουσιάσει οικονομικά στοιχεία για τουλάχιστον δύο ετήσιες οικονομικές περιόδους δεν μπορούν να αξιολογηθούν με το MRA. Στις περιπτώσεις αυτές, αξιοποιείται η «Εσωτερική Πιστοληπτική Διαβάθμιση» (“Internal Credit Rating”/“ICR”) η οποία συνίσταται στην αξιολόγηση ενός συνόλου παραγόντων ομαδοποιημένων σε τρεις κύριες ενότητες που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένους τομείς ανάλυσης: Οικονομικών Στοιχείων, Ποιοτικά Κριτήρια και Ανάλυση Συμπεριφοράς.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος διενεργεί συνολική αξιολόγηση των επιχειρήσεων, η οποία βασίζεται τόσο στη διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (MRA ή ICR) όσο και στις εξασφαλίσεις και εγγυήσεις της παρεχόμενης πίστωσης, τακτικά σε κάθε πιστοληπτική αξιολόγηση.

Αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο των Ειδικών Χρηματοδοτήσεων (για το οποίο η Τράπεζα χρησιμοποιεί μοντέλα ειδικής διαβάθμισης) και σε συνάφεια με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA), το οποίο περιλαμβάνει τα πιστωτικά ανοίγματα σε επιχειρήσεις που έχουν ειδικά δημιουργηθεί για να χρηματοδοτήσουν ή να χειριστούν φυσικά περιουσιακά στοιχεία, όπου η πρωταρχική πηγή εσόδου και αποπληρωμής της υποχρέωσης συνδέεται άμεσα με τα χρηματοδοτούμενα στοιχεία ενεργητικού. Κατά συνέπεια, τρεις κατηγορίες δανείων που συμπεριλαμβάνονται στις Ειδικές Χρηματοδοτήσεις είναι: Χρηματοδότηση Έργων (αξιολογούνται με το Υπόδειγμα της Χρηματοδότησης Έργων), Εμπορικά Ακίνητα (αξιολογούνται με τα Υποδείγματα των CRE για επενδύσεις και CRE για αξιοποιήσιμες ακινήτων) και Χρηματοδότηση Αντικειμένων (αξιολογούνται με το Υπόδειγμα της Χρηματοδότησης Αντικειμένων ειδικά προσαρμοσμένο για το χαρτοφυλάκιο Ναυτιλίας).

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος έχει αναπτύξει έναν έλεγχο Πιθανής Αδυναμίας Πληρωμής/έλεγχο απομείωσης. Η αδυναμία πληρωμής αναφέρεται σε περιπτώσεις όπου ο Δανειολήπτης εκτιμάται ότι είναι δεν είναι πιθανό να τηρήσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την ρευστοποίηση εξασφαλίσεων, ανεξάρτητα από την ύπαρξη οποιουδήποτε ληξιπρόθεσμου ποσού ή των ημερών καθυστέρησης (λιγότερο από 90 ημέρες). Ο έλεγχος απομείωσης ο οποίος διεξάγεται για όλους τους δανειολήπτες κατά τη διάρκεια της πιστοληπτικής αξιολόγησης, εφαρμόζεται στην πλατφόρμα αξιολόγησης κινδύνου (RA) και περιλαμβάνει ορισμένες ξεκάθαρες ενδείξεις αδυναμίας πληρωμής. Αυτές διαχωρίζονται σε Hard και Soft ενδείξεις αδυναμίας πληρωμής (Hard και Soft UTP triggers).

- Hard UTP triggers οδηγούν άμεσα στην αναγνώριση ενός μη εξυπηρετούμενου δανείου (αυτόματη ταξινόμηση ως MEA), αφού στις περισσότερες περιπτώσεις αυτά τα γεγονότα, από τη φύση τους, εκπληρούν τον ορισμό της αδυναμίας πληρωμής και υπάρχει ελάχιστος χώρος για περαιτέρω διερμηνεία.
- Soft UTP triggers όταν ισχύουν, δε σημαίνει αυτόματα ότι το άνοιγμα είναι μη εξυπηρετούμενο, αλλά ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί μια λεπτομερής αξιολόγηση (αξιολόγηση πριν την ταξινόμηση ως MEA).

Η Τράπεζα έχει περαιτέρω ενισχύσει την αξιολόγηση των μοντέλων πιστωτικού κινδύνου των επιχειρήσεων συνδέοντας την εκτίμηση των παραμέτρων κινδύνου με μακροοικονομικούς παράγοντες επιτρέποντας την πρόβλεψη μετάβασης των διαβαθμίσεων κάτω από διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, δυσμενές και αισιόδοξο).

Τα συστήματα διαβάθμισης που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν αναπόσπαστο μέρος στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης κινδύνων στις πιστοδοτήσεις επιχειρήσεων:

- στην έγκριση ή απόρριψη πιστοδοτικών ορίων, τόσο στην αρχική έγκριση όσο και στην διαδικασία ανανέωσης ορίων,
- στην κατανομή επαρκών επιπέδων για την έγκριση πιστοδοτικών ορίων,
- στην τιμολόγηση η οποία προσαρμόζεται στον κίνδυνο
- στον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added) και την κατανομή εσωτερικού κεφαλαίου και
- στον υπολογισμό απομείωσης (κριτήρια για κατάταξη σε στάδια πιστωτικού κινδύνου και μεταγενέστερη εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει των προβλεπόμενων παραμέτρων κινδύνου).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Διαβάθμιση δανείων λιανικής τραπεζικής

Ο Όμιλος αξιολογεί την διαβάθμιση των δανείων λιανικής τραπεζικής, βάσει στατιστικών μοντέλων τόσο κατά την έναρξη της χρηματοδότησης, όσο και σε διαρκή βάση, λαμβάνοντας υπόψη και τα υποδείγματα συμπεριφοράς (behavioral scorecards). Τα μοντέλα αυτά έχουν αναπτυχθεί για να προβλέπουν, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (probability of default), την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση (loss given default) και την έκθεση κατά την αθέτηση. Επίσης καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προϊόντων της λιανικής τραπεζικής (πιστωτικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, μη εξασφαλισμένες ανακυκλούμενες χρηματοδοτήσεις, δάνεια για αγορά αυτοκινήτου, προσωπικά δάνεια, στεγαστικά δάνεια και χρηματοδοτήσεις μικρών επιχειρήσεων).

Τα μοντέλα αναπτύχθηκαν βάσει ιστορικών στοιχείων τόσο της Τράπεζας όσο και εξωτερικών βάσεων πιστωτικών δεδομένων. Τα υποδείγματα συμπεριφοράς υπολογίζονται αυτόματα σε μηνιαία βάση, διασφαλίζοντας έτσι ότι η εκτίμηση για τον πιστωτικό κίνδυνο είναι επικαιροποιημένη.

Τα μοντέλα χρησιμοποιούνται στην εγκριτική διαδικασία, στη διαχείριση των πιστοδοτικών ορίων, καθώς και στο πλαίσιο της διαδικασίας είσπραξης για την προτεραιοποίηση των δανειακών λογαριασμών προς άμεση ενέργεια. Επίσης, συχνά τα μοντέλα χρησιμοποιούνται στην κατηγοριοποίηση των πελατών κατά πιστωτικό κίνδυνο και για την τιμολόγηση βάσει πιστωτικού κινδύνου συγκεκριμένων τομέων και νέων προϊόντων, καθώς επίσης και στον υπολογισμό της προστιθέμενης οικονομικής αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added) και του δείκτη RAROC (Risk Adjusted Return on Capital).

Τα συστήματα διαβάθμισης που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα πληρούν τις απαιτήσεις της Μεθοδολογίας Εσωτερικής Αξιολόγησης της Βασιλείας III (Basel III IRB approach). Η Τράπεζα είναι πιστοποιημένη σε IRB από το 2008 για τα ελληνικά χαρτοφυλάκια, τόσο τα επιχειρηματικά όσο και τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής (όπως περιγράφεται στις γνωστοποιήσεις της Βασιλείας III, Πυλώνας 3, τα οποία είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Τράπεζας).

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα έχει περαιτέρω ενισχύσει την αξιολόγηση των μοντέλων πιστωτικού κινδύνου της λιανικής πίστης, συνδέοντας την εκτίμηση των παραμέτρων κινδύνου με μακροοικονομικούς παράγοντες επιτρέποντας την πρόβλεψή τους για πάνω από ένα χρόνο και σε ορίζοντα συνολικής διάρκειας ζωής κάτω από διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, δυσμενές και αισιόδοξο) και υποστηρίζοντας την κατάταξη σε στάδια πιστωτικού κινδύνου και τον επιμερισμό σε κατηγορίες κινδύνου μέσα σε ομοιογενείς ομάδες.

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας Πιστωτικού Κινδύνου παρακολουθεί την δυνατότητα των συστημάτων διαβάθμισης και μοντέλων αξιολόγησης να κατηγοριοποιούν τους πιστούχους βάσει κινδύνου, καθώς και να προβλέπουν την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης και την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση και την έκθεση κατά την αθέτηση σε συνεχή βάση. Ο Τομέας Επικύρωσης Μοντέλων και Διακυβέρνησης Ομίλου εφαρμόζει την πολιτική επικύρωσης της Τράπεζας η οποία είναι σύμφωνη με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών. Η Τράπεζα επιβεβαιώνει την εγκυρότητα των συστημάτων διαβάθμισης και υποδειγμάτων αξιολόγησης σε ετήσια βάση και η επιβεβαίωση αυτή περιλαμβάνει τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Οι διαδικασίες επικύρωσης καταγράφονται και επισκοπούνται σε τακτική βάση και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων.

Επιπλέον, η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου ελέγχει ανεξάρτητα σε ετήσια βάση τη διαδικασία επικύρωσης στα συστήματα διαβάθμισης των δανείων επιχειρήσεων και λιανικής τραπεζικής.

(στ) Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Ένα βασικό στοιχείο της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου είναι η μείωση του κινδύνου μέσω της χρήσης διαφόρων τεχνικών. Τα κυριότερα μέσα περιορισμού κινδύνων είναι οι ενεχυριάσεις περιουσιακών στοιχείων, οι εγγυήσεις και οι κύριες συμβάσεις συμψηφισμού.

Είδη εξασφαλίσεων που γίνονται αποδεκτά από τον Όμιλο

Ο Όμιλος έχει εσωτερικές πολιτικές που περιλαμβάνουν τους παρακάτω τύπους εξασφαλίσεων που συνήθως γίνονται αποδεκτοί σε μία δανειακή σχέση:

- οικιστικά και εμπορικά ακίνητα (γραφεία, εμπορικά κέντρα, κλπ.), βιομηχανικά κτίρια και οικόπεδα,
- εμπορικές απαιτήσεις, μεταχρονολογημένες επιταγές,
- χρεόγραφα συμπεριλαμβανομένων εισηγμένων μετοχών και ομολόγων,
- καταθέσεις,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- εγγυήσεις και επιστολές υποστήριξης,
- ασφαλιστήρια συμβόλαια, και
- εξοπλισμός, κυρίως οχήματα και πλοία.

Ένα συγκεκριμένο ποσοστό εξασφάλισης είναι προαπαιτούμενο, τόσο κατά την έγκριση της δανειακής σχέσης όσο και σε διαρκή βάση για κάθε τύπο εξασφαλίσεων, όπως παρουσιάζεται στην πιστωτική πολιτική του Ομίλου.

Για πιστωτικά ανοίγματα, εκτός από δάνεια πελατών (δηλαδή συμφωνίες επαναγοράς, παράγωγα), ο Όμιλος αποδέχεται ως εξασφάλιση μόνο μετρητά ή άμεσα ρευστοποιήσιμα ομόλογα.

Αρχές αποτίμησης των αποδεκτών εξασφαλίσεων

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο μέγιστος δείκτης εξασφάλισης για τα δάνεια, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλη τη σχετική διαθέσιμη πληροφόρηση, περιλαμβανομένων των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών των εξασφαλίσεων, εφόσον οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη τα εν λόγω χαρακτηριστικά κατά την τιμολόγηση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων. Η αποτίμηση και οι προδιαγραφές των αποδεκτών εξασφαλίσεων στηρίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- η εύλογη αξία της εξασφάλισης, δηλ. η τιμή εξόδου (exit price) που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μια κανονική συναλλαγή στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς,
- η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει την ικανότητα των συμμετεχόντων στην αγορά να δημιουργούν οικονομικά οφέλη από την μέγιστη και βέλτιστη χρήση του περιουσιακού στοιχείου ή από την πώληση του,
- μείωση της αξίας της εξασφάλισης εξετάζεται όταν ο τύπος, η τοποθεσία ή η κατάσταση (όπως η φθορά και η απαξίωση) του περιουσιακού στοιχείου το υποδεικνύουν,
- δεν υπάρχει αξία εξασφάλισης εάν η ενεργοποίηση της ενεχυρίασης στο αντικείμενο που αποτελεί την εξασφάλιση δεν μπορεί να εκτελεστεί νόμιμα.

Ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις της αξίας των εξασφαλίσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις πολιτικές του. Εκτός ειδικών περιπτώσεων (π.χ. κοινοπρακτικά δάνεια), οι εκτιμήσεις των ακινήτων για όλες τις μονάδες πραγματοποιούνται από την Cerved Property Services S.A. («CPS») η οποία έχει διαδεχθεί την πρώην θυγατρική της Τράπεζας, Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.Η CPS εποπτεύεται από το Royal Institute of Chartered Surveyors και χρησιμοποιεί εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια (πιστοποιήσεις και εμπειρία). Όλες οι εκτιμήσεις λαμβάνουν υπόψη την περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο, την ηλικία του και την εμπορευσιμότητά του, ελέγχονται δε επιπρόσθετα και προσυπογράφονται από έμπειρο προσωπικό της θυγατρικής. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται βασίζεται σε διεθνή πρότυπα εκτιμήσεων (International Valuation Standards), ενώ υπάρχουν μηχανισμοί ποιοτικού ελέγχου, όπως διαδικασίες επισκόπησης και ανεξάρτητοι έλεγχοι δείγματος από ανεξάρτητους και αξιόπιστους οίκους εκτιμήσεων.

Προκειμένου να παρακολουθείται η αποτίμηση των οικιστικών ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τον δείκτη μεταβολών αξιών οικιστικών ακινήτων, ο οποίος αναπτύχθηκε σε συνεργασία με άλλες μεγάλες ελληνικές τράπεζες. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, η δε χρήση του δείκτη επιτρέπει την δυναμική παρακολούθηση των τιμών των οικιστικών ακινήτων και των τάσεων της αγοράς σε ετήσια βάση. Ο δείκτης μεταβολών αξιών οικιστικών ακινήτων χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με φυσική αυτοψία και εκτιμήσεις με επισκόπηση εγγράφων, ανάλογα με το ποσό του δανείου ανά πιστούχο και την κατηγοριοποίηση κινδύνου του δανειολήπτη (EBA status).

Για τα εμπορικά ακίνητα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τον δείκτη μεταβολών αξιών εμπορικών ακινήτων που αναπτύχθηκε από την CPS. Ο συγκεκριμένος δείκτης βασίζεται σε διεθνώς αποδεκτή μεθοδολογία και αποτελεί εργαλείο για τη στατιστική παρακολούθηση πιθανών μεταβολών στις αξίες των εμπορικών ακινήτων, καθώς και στις τάσεις της εν λόγω αγοράς. Ο δείκτης επικαιροποιείται σε ετήσια βάση. Ο δείκτης μεταβολών αξιών εμπορικών ακινήτων χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με φυσική αυτοψία και εκτιμήσεις με επισκόπηση εγγράφων, ανάλογα με το ποσό του δανείου ανά πιστούχο και την κατηγοριοποίηση κινδύνου του δανειολήπτη (EBA status).

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα των μεταχρονολογημένων επιταγών που γίνονται αποδεκτές ως εξασφάλιση, η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα σύστημα προεπισκόπησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη έναν αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων κινδύνου, ώστε να αξιολογηθεί η καταλληλότητά τους. Επιπρόσθετα, η αποτίμηση των μεταχρονολογημένων επιταγών παρακολουθείται με τη χρήση εξελιγμένων στατιστικών αναφορών και μέσω της επισκόπησης λεπτομερούς πληροφόρησης σχετικά με την εισπραξιμότητα, την αντικατάσταση και σφράγιση τους ανά εκδότη.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Πολιτική εξασφαλίσεων και καταγραφή

Αναφορικά με τις εξασφαλίσεις, η πολιτική του Ομίλου δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη οι εξασφαλίσεις καθώς και οι σχετικές διαδικασίες να πραγματοποιούνται εγκαίρως και με την δέουσα προσοχή προκειμένου να διασφαλίζεται ότι μπορούν νομίμως να εκτελεσθούν σε κάθε περίπτωση που αυτό απαιτηθεί. Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα να εκποιήσει τις εξασφαλίσεις όταν ο οφειλέτης βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια και να είναι σε θέση να διεκδικήσει και να ελέγξει το προϊόν από τη διαδικασία εκποίησης.

Εγγυήσεις

Οι εγγυήσεις που χρησιμοποιούνται ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου από τον Όμιλο, παρέχονται σε μεγάλο βαθμό από τις κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (HDB) και παρόμοια ταμεία, τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες είναι επιπροσθέτως σημαντικοί εγγυητές πιστωτικού κινδύνου.

Διαχείριση ανακτηθέντων ακινήτων

Ο αντικειμενικός σκοπός της διαχείρισης των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων από τον Όμιλο είναι να ελαχιστοποιηθεί η χρονική περίοδος μέχρι την εκποίηση του περιουσιακού στοιχείου και να μεγιστοποιηθεί η ανάκτηση του δεσμευμένου κεφαλαίου.

Για τον σκοπό αυτό, η διαχείριση των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων στοχεύει στη βελτίωση του εσόδου από ενοίκια και των άλλων εσόδων, μέσω της εκμετάλλευσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, και ταυτόχρονα στη μείωση του κόστους διακράτησης και συντήρησής τους. Επιπροσθέτως, Ο Όμιλος ασχολείται ενεργά με τον εντοπισμό κατάλληλων ενδεχόμενων αγοραστών για το χαρτοφυλάκιο των ανακτηθέντων ακινήτων (περιλαμβανομένων εξειδικευμένων εταιρειών που ασχολούνται με την εξαγορά ειδικών χαρτοφυλακίων ανακτηθέντων ακινήτων), τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, προκειμένου να μειώσει το απόθεμα των ακινήτων σε έναν χρονικό ορίζοντα 3-5 ετών.

Τα ανακτηθέντα ακίνητα παρακολουθούνται στενά μέσω τεχνικών και νομικών αναφορών, προκειμένου η εμπορική τους αξία να αναφέρεται με ακρίβεια και να είναι επικαιροποιημένη σύμφωνα με τις τάσεις της αγοράς.

Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

Ο Όμιλος περιορίζει τον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου που απορρέει από τις δραστηριότητες διαχείρισης διαθεσίμων μέσω της σύναψης γενικών συμβάσεων συμψηφισμού και παρόμοιων συμφωνιών, καθώς και συμβάσεων ενεχυρίασης με τους αντισυμβαλλόμενους με τους οποίους διενεργεί ένα μεγάλο όγκο συναλλαγών. Οι γενικές συμβάσεις συμψηφισμού δεν καταλήγουν συνήθως στο συμψηφισμό των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του ισολογισμού, καθώς οι συναλλαγές συνήθως διακανονίζονται σε μικτή βάση (gross basis). Εντούτοις, ο πιστωτικός κίνδυνος κάθε αντισυμβαλλόμενου μειώνεται μέσω των συμβάσεων-πλαισίων συμψηφισμού, στο βαθμό όπου σε περίπτωση αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, όλες οι ανοιχτές θέσεις με τον αντισυμβαλλόμενο κλείνουν και διακανονίζονται αφού ληφθεί υπόψη ο συμψηφισμός (net basis).

Στην περίπτωση των παραγώγων, ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις της Διεθνούς Ένωσης Συμφωνιών Ανταλλαγής και Παραγώγων (ISDA -International Swaps and Derivatives Association), οι οποίες περιορίζουν την έκθεσή του μέσω του συμψηφισμού των ανοικτών θέσεων, και συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (CSAs - Credit Support Annex) οι οποίες μειώνουν περαιτέρω τη συνολική έκθεση ανά αντισυμβαλλόμενο. Κατά την εφαρμογή αυτών των συμβάσεων, η συνολική έκθεση με τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζεται σε ημερήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τυχόν συμψηφισμούς και εξασφαλίσεις.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και στην περίπτωση των συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων (repos), στις οποίες χρησιμοποιούνται συμβάσεις GMRA (Global Master Repurchase Agreements). Η έκθεση (η καθαρή διαφορά μεταξύ του ποσού που συμφωνήθηκε στην συμφωνία επαναγοράς (repo) και της τρέχουσας αξίας των χρεογράφων) υπολογίζεται σε ημερήσια βάση, ενώ το υπόλοιπο των εξασφαλίσεων αναπροσαρμόζεται μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων, ελαχιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο την έκθεση.

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό Υποδομών για τις Χρηματοοικονομικές Αγορές (European Market Infrastructure Regulation – EMIR), η Τράπεζα πραγματοποιεί συναλλαγές για επιλεγμένες συμβάσεις παραγώγων καταχωρημένες στα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (trade repositories) που εκκαθαρίζονται κεντροποιημένα μέσω ενός εξουσιοδοτημένου κεντρικού αντισυμβαλλόμενου (central counterparty – CCP) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η χρήση του CCP αυξάνει τη διαφάνεια στην αγορά και μειώνει τον κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου και τους λειτουργικούς κινδύνους που σχετίζονται με την αγορά των παραγώγων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί ένα σύστημα διαχείρισης εξασφαλίσεων για την παρακολούθηση των συμβάσεων της Διεθνούς Ένωσης Συμφωνιών Ανταλλαγής και Παραγώγων (ISDA), συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (CSAs) και παγκόσμιων συμφωνιών κύριας επαναγοράς (GMRA), δηλαδή η ημερήσια αποτίμηση των παραγώγων και η τρέχουσα αξία των χρεογράφων χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της έκθεσης με κάθε αντισυμβαλλόμενο. Οι εξασφαλίσεις που θα πρέπει να δοθούν επιπρόσθετα ή να απαιτηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζονται καθημερινά.

Με αυτό το σύστημα η Τράπεζα παρακολουθεί και ελέγχει τη ροή των εξασφαλίσεων στην περίπτωση των παραγώγων και των συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων, ανεξάρτητα από τον αντισυμβαλλόμενο. Η επίδραση κάθε διακύμανσης της αγοράς που αυξάνει την έκθεση της Τράπεζας αναφέρεται και η Τράπεζα προχωρά αντίστοιχα, σε αίτημα για αύξηση της εξασφάλισης.

5.2.1.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων

	2020		2019	
	€ εκατ.		€ εκατ.	
Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο των στοιχείων ενεργητικού εντός ισολογισμού έχει ως εξής:				
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.337		3.008	
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(1)	3.336	(1)	3.007
Χρεωστικοί τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου		42		53
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		2.552		2.262
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος				
- Επιχειρηματικά δάνεια ⁽¹⁾	21.340		20.106	
- Στεγαστικά δάνεια	11.650		13.982	
- Καταναλωτικά δάνεια	3.408		3.838	
- Μικρές επιχειρήσεις	4.476		6.480	
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(3.477)	37.397	(7.099)	37.307
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		27		58
Επενδυτικοί τίτλοι:				
- Χρεωστικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	2.789		1.542	
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(5)	2.784	(3)	1.539
Χρεωστικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση		5.454		6.278
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		127		134
Λοιπές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις ⁽²⁾	137		111	
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	(30)	107	(26)	85
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου η οποία σχετίζεται με ανοίγματα εκτός ισολογισμού (σημ. 42):				
- Δανειακές δεσμεύσεις		4.586		4.095
- Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λοιπές δεσμεύσεις		1.125		1.230
Σύνολο		57.537		56.048

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει δάνεια και απαιτήσεις προς το Δημόσιο τομέα.

⁽²⁾ Αφορά χρηματοοικονομικές απαιτήσεις για τις οποίες υπολογίζονται προβλέψεις απομείωσης με βάση τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, οι οποίες αναγνωρίζονται στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού.

Ο παραπάνω πίνακας απεικονίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 αντίστοιχα, χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν τυχόν εξασφαλίσεις ή άλλα μέτρα προστασίας που δεν πληρούν τα κριτήρια για συμψηφισμό στις οικονομικές καταστάσεις.

Σχετικά με τα εντός ισολογισμού στοιχεία του ενεργητικού, τα ποσά έκθεσης που αναφέρονται παραπάνω βασίζονται στα λογιστικά υπόλοιπα του ισολογισμού κατά την ημερομηνία αναφοράς. Για τα εκτός ισολογισμού στοιχεία, η μέγιστη έκθεση αφορά τα ονομαστικά ποσά που ενδέχεται να απαιτηθεί να καταβληθούν από τον Όμιλο εάν τα συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και λοιπών δεσμεύσεων ενεργοποιηθούν και οι δανειακές δεσμεύσεις εκταμειωθούν. Οι εκτός ισολογισμού δανειακές δεσμεύσεις

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

που παρουσιάζονται παραπάνω, περιλαμβάνουν ανακλητές δανειακές δεσμεύσεις αξίας € 3,4 δις (2019: €3 δις) για τις οποίες υπολογίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

5.2.1.2 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Παρακάτω παρατίθεται μια επισκόπηση της έκθεσης του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο προερχόμενο από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, σύμφωνα με τις δημοσιευμένες, την 30 Σεπτεμβρίου 2013, οδηγίες της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) όπως επικαιροποιήθηκαν από τον Όμιλο με σκοπό να συμμορφωθεί με τις αναθεωρημένες γνωστοποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις» σε συνέχεια της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 από το 2018. Επιπρόσθετα, τα είδη ρύθμισης δανείων του Ομίλου είναι σύμφωνα με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ 42/30.05.2014 και τις τροποποιήσεις της.

(α) Ποιότητα του χαρτοφυλακίου των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στο αποσβέσιμο κόστος, κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με τον τρόπο επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Ως εκ τούτου, τα δάνεια που παρουσιάζονται ως μη απομειωμένα, περιλαμβάνουν δάνεια για τα οποία αναγνωρίζεται 12μηνη πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθώς δεν παρουσιάζουν σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, και δάνεια για τα οποία αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια τους καθώς παρουσιάζουν σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση χωρίς, ωστόσο, να θεωρούνται ότι βρίσκονται σε κατάσταση αθέτησης.

Η κατηγορία των απομειωμένων δανείων περιλαμβάνει δάνεια τα οποία βρίσκονται σε κατάσταση αθέτησης (default) για τα οποία αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια τους, καθώς και τα δάνεια που κατηγοριοποιούνται ως «Αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένα» (POCI), των οποίων πάντοτε η πρόβλεψη απομείωσης θα επιμετράται με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας τους.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων δεν υπόκεινται σε επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και επομένως δε συμπεριλαμβάνονται στα ποσοτικά στοιχεία που παρατίθενται στις κάτωθι ενότητες των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες τα οποία επιμετρούνται στο αποσβέσιμο κόστος, εκτός και αν υποδεικνύεται διαφορετικά.

Η λογιστική πολιτική του Ομίλου σχετικά με την απομείωση των στοιχείων του ενεργητικού παρατίθεται στη σημείωση 2.2.13.

Εποπτικοί ορισμοί

Τα «ανοίγματα σε αθέτηση», σύμφωνα με τον εποπτικό ορισμό όπως αυτός υιοθετήθηκε από τον Όμιλο, περιλαμβάνουν σημαντικά ανοίγματα που είναι σε καθυστέρηση μεγαλύτερη από 90 ημέρες, ανοίγματα τα οποία έχουν αξιολογηθεί από τον Όμιλο με πιθανή αδυναμία πληρωμής, καθώς και εκείνα που αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση και για τα οποία αναγνωρίζεται «ατομική» πρόβλεψη απομείωσης. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα ανοίγματα σε αθέτηση του Ομίλου ανήλθαν σε € 5.231 εκατ. (2019: € 12.295 εκατ.).

Τα «μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα» (ΜΕΑ) όπως παρακολουθούνται και γνωστοποιούνται από τον Όμιλο, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που ορίζονται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority Implementing Technical Standards), περιλαμβάνουν σημαντικά ανοίγματα που είναι υπερήμερα περισσότερο από 90 ημέρες ή που έχουν αξιολογηθεί με πιθανή αδυναμία πληρωμής, απομειωμένα ανοίγματα που αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική ή συλλογική βάση, ανοίγματα που κατηγοριοποιούνται ως ανοίγματα σε αθέτηση για εποπτικούς σκοπούς, καθώς και ρυθμισμένα ΜΕΑ. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα ΜΕΑ του Ομίλου τα οποία περιλαμβάνονται στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ανήλθαν σε € 5.724 εκατ. (2019: € 12.950 εκατ.). Αντίστοιχα, τα «Εξυπηρετούμενα ανοίγματα» περιλαμβάνουν ανοίγματα χωρίς καθυστέρηση, υπερήμερα λιγότερο από 90 ημέρες ή που δεν έχουν αξιολογηθεί με πιθανή αδυναμία πληρωμής, μη απομειωμένα και χωρίς αθέτηση ανοίγματα. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα εξυπηρετούμενα ανοίγματα του Ομίλου τα οποία περιλαμβάνονται στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ανήλθαν σε € 35.150 εκατ. (2019: € 31.456 εκατ.).

Η κατηγορία «πιθανή αδυναμία πληρωμής» αναφέρεται σε ανοίγματα όπου η ικανότητα του πιστούχου αξιολογείται ως μη πιθανή για πλήρη εξόφληση χωρίς ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, ανεξάρτητα από την ύπαρξη καθυστέρησης ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο νέος ορισμός αθέτησης (Definition of Default-DoD) για εποπτικούς σκοπούς, εισήγαγε ένα νέο σύνολο προτύπων που θα έχουν σημαντική επίδραση στη διακυβέρνηση, τα δεδομένα, τις διαδικασίες, τα συστήματα και τα πιστωτικά μοντέλα. Ο νέος ορισμός αθέτησης ισχύει από 1 Ιανουαρίου 2021 και ορίζεται στο άρθρο 178 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό της Επιτροπής (ΕΕ) 2018/171 και στις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΒΑ / GL / 2016/07). Στοχεύει στην εναρμόνιση του ορισμού αθέτησης μεταξύ των οργανισμών και χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, οι νέες κατευθυντήριες γραμμές του ορισμού αθέτησης ορίζουν ότι οι ημέρες της καθυστέρησης αποπληρωμής υπολογίζονται από την ημερομηνία υπέρβασης και των δύο ορίων σημαντικότητας (ένα κατά απόλυτο ποσό του συνολικού δανειακού ανοίγματος και ένα ως ποσοστό του ανοίγματος), περιλαμβάνουν τις προϋποθέσεις για επιστροφή των δανειακών ανοιγμάτων σε κατάσταση μη αθέτησης υποχρεώσεων (εισαγωγή μίας περιόδου παρακολούθησης) και σαφή κριτήρια για την ταξινόμηση των αναδιρθρωμένων δανείων σε καθεστώς αθέτησης πληρωμής όταν πληρείται το κριτήριο της μειωμένης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (η διαφορά μεταξύ της καθαρής παρούσας αξίας των ταμειακών ροών πριν και μετά την αναδιάρθρωση υπερβαίνει το όριο του 1%).

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει τις παραπάνω νέες προβλέψεις του νέου ορισμού αθέτησης, προκειμένου να εντοπίσει τα ανοίγματα σε καθεστώς αθέτησης από 1 Ιανουαρίου 2021, σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια και τις θυγατρικές του, υπό την αίρεση τοπικών κανονισμών και συγκεκριμένων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου κάθε χώρας. Κατά συνέπεια, ο ορισμός αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς θα ευθυγραμμιστεί με το νέο ορισμό αθέτησης, που θα είναι επίσης αυτός που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου. Η επίδραση της εφαρμογής του νέου ορισμού αθέτησης στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του Ομίλου δεν εκτιμάται ότι είναι σημαντική.

Ποσοτικά στοιχεία

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την αξία προ απομειώσεων και την ονομαστική αξία, οι οποίες αποτελούν τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες συμπεριλαμβανομένων των τιτλοποιημένων ομολόγων που έχουν εκδοθεί από εταιρείες ειδικού σκοπού που έχουν συσταθεί από τον Όμιλο και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο, αντίστοιχα, καθώς και την κατηγοριοποίηση αυτών σε μη απομειωμένα (Στάδιο 1 και Στάδιο 2) και απομειωμένα (Στάδιο 3 και POCI). Επίσης, οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν το υπόλοιπο της πρόβλεψης απομείωσης που έχει αναγνωρισθεί ανά κατηγορία δάνειων και απαιτήσεων από πελάτες καθώς και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο, βάσει του τρόπου υπολογισμού της (δηλ. «ατομική» ή συλλογική» αξιολόγηση), τη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων, καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων που κατέχονται για την μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Τα δανειακά ανοίγματα του Δημοσίου Τομέα, τα οποία παρουσιάζονται ξεχωριστά στους ακόλουθους πίνακες, περιλαμβάνουν ανοίγματα προς την κεντρική κυβέρνηση, τις τοπικές αρχές, σε εταιρείες που συνδέονται με το κράτος και εταιρείες που ελέγχονται μερικώς ή πλήρως από το κράτος, εξαιρώντας τις δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις με εμπορική δραστηριότητα. Για σκοπούς διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, ο Δημόσιος Τομέας συμπεριλαμβάνεται στα επιχειρηματικά δάνεια.

Επιπρόσθετα, η αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες έχει ανώτατο όριο το ύψος του δανείου, προ απομείωσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν στοιχεία, προ απομείωσης, για την ποιότητα του χαρτοφυλακίου των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, της ονομαστικής αξίας των ανοιγμάτων των δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο και της αντίστοιχης πρόβλεψης απομείωσης όπως επίσης την αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρώνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL):

	31 Δεκεμβρίου 2020											
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾					Πρόβλεψη απομείωσης				Συνολική λογιστική αξία μετά την απομείωση		Αξία εξασφαλίσεων
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική λογιστική αξία προ απομείωσης/ ονομαστική αξία ανοίγματος	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾						
	ECL 12μήνου -Στάδιο 1	-Στάδιο 2				ECL 12μήνου -Στάδιο 1	-Στάδιο 2	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική λογιστική αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.		
Λιανική Τραπεζική	11.511	4.425	334	3.265	19.534	(100)	(332)	(184)	(1.619)	17.299	12.968	
-Στεγαστικά δάνεια	7.081	2.791	176	1.603	11.650	(24)	(152)	(94)	(571)	10.809	10.096	
Αξία εξασφαλίσεων	6.469	2.286	122	1.219								
-Καταναλωτικά δάνεια	1.606	377	2	553	2.538	(21)	(53)	(1)	(460)	2.003		
Αξία εξασφαλίσεων	93	3	2	93							191	
- Πιστωτικές κάρτες	624	69	0	177	870	(20)	(8)	(0)	(157)	685		
Αξία εξασφαλίσεων	1	0	0	0							1	
-Μικρές επιχειρήσεις	2.200	1.189	155	932	4.476	(35)	(119)	(90)	(431)	3.802		
Αξία εξασφαλίσεων	1.249	793	96	543							2.681	
Επιχειρηματικά	17.180	1.995	1.509	614	21.298	(82)	(107)	(741)	(310)	20.058	13.950	
-Μεγάλες επιχειρήσεις	10.821	997	587	43	12.447	(60)	(44)	(274)	(20)	12.049		
Αξία εξασφαλίσεων	5.995	749	384	23							7.151	
-Μικρομεσαίες ΜΜΕ	2.861	998	922	572	5.353	(22)	(63)	(467)	(291)	4.511		
Αξία εξασφαλίσεων	1.797	705	518	280							3.301	
- Ομόλογα τιτλοποίησης ⁽²⁾	3.498	-	-	-	3.498	(0)	-	-	-	3.498		
Αξία εξασφαλίσεων	3.498	-	-	-							3.498	
Δημόσιος τομέας	24	17	-	2	42	(1)	(1)	-	(1)	40	2	
- Ελλάδα	22	17	-	1	40	(1)	(1)	-	(1)	38		
Αξία εξασφαλίσεων	1	1	-	0							2	
- Λοιπές χώρες	1	-	-	1	2	(0)	-	-	(0)	2		
Αξία εξασφαλίσεων	0	-	-	-							0	
Δάνεια και απαιτήσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων										27	27	
Σύνολο	28.714	6.436	1.843	3.881	40.874	(183)	(439)	(925)	(1.930)	37.424	26.947	
Συνολική αξία εξασφαλίσεων	19.103	4.537	1.121	2.159								
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	5.238	418	33	23	5.712	(32)	(7)	(21)	(6)			
Δανειακές δεσμεύσεις	4.292	289	3	2	4.586	(24)	(4)	-	(0)			
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λοιπές δεσμεύσεις	946	129	30	21	1.126	(8)	(2)	(21)	(6)			
Αξία εξασφαλίσεων	431	44	5	7								

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019											
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾					Συνολική λογιστική αξία προ απομείωσης/ονομαστική αξία ανοίγματος	Πρόβλεψη απομείωσης				Συνολική λογιστική αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων		ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων		ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων		ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων					
	ECL 12μήνου -Στάδιο 1	Διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	ECL 12μήνου -Στάδιο 1		Διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.		
Λιανική Τραπεζική	11.545	4.449	561	7.745	24.300	(72)	(317)	(301)	(3.756)	19.854	15.452	
- Στεγαστικά δάνεια	6.980	3.129	262	3.611	13.982	(13)	(174)	(130)	(1.387)	12.278		
Αξία εξασφαλίσεων	6.306	2.538	153	2.341							11.338	
- Καταναλωτικά δάνεια	1.555	324	1	951	2.831	(18)	(39)	(0)	(801)	1.973		
Αξία εξασφαλίσεων	86	7	1	121							215	
- Πιστωτικές κάρτες	742	65	0	200	1.007	(19)	(5)	(0)	(173)	810		
Αξία εξασφαλίσεων	1	0	0	-							1	
- Μικρές επιχειρήσεις	2.268	931	298	2.983	6.480	(22)	(99)	(171)	(1.395)	4.793		
Αξία εξασφαλίσεων	1.497	640	156	1.605							3.898	
Επιχειρηματικά	13.606	1.799	3.368	1.274	20.047	(63)	(90)	(1.828)	(670)	17.396	11.802	
- Μεγάλες επιχειρήσεις	9.515	996	1.567	74	12.152	(43)	(44)	(785)	(34)	11.246		
Αξία εξασφαλίσεων	5.058	810	925	31							6.824	
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	3.033	803	1.801	1.200	6.837	(20)	(46)	(1.043)	(636)	5.092		
Αξία εξασφαλίσεων	2.037	574	857	452							3.920	
- Ομόλογα τιτλοποίησης ⁽²⁾	1.058	-	-	-	1.058	(0)	-	-	-	1.058		
Αξία εξασφαλίσεων	1.058	-	-	-							1.058	
Δημόσιος τομέας	54	3	-	2	59	(1)	(0)	-	(1)	57	2	
- Ελλάδα	44	3	-	1	48	(1)	(0)	-	(1)	46		
Αξία εξασφαλίσεων	1	1	-	0							2	
- Λοιπές χώρες	10	-	-	1	11	(0)	-	-	(0)	11		
Δάνεια και απαιτήσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων										58	58	
Σύνολο	25.205	6.251	3.929	9.021	44.406	(136)	(407)	(2.129)	(4.427)	37.365	27.314	
Συνολική αξία εξασφαλίσεων	16.044	4.570	2.092	4.550								
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	4.935	284	77	29	5.325	(25)	(2)	(31)	(6)			
Δανειακές δεσμεύσεις	3.956	131	8	0	4.095	(20)	(1)	(0)	(0)			
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λοιπές δεσμεύσεις	979	153	69	29	1.230	(5)	(1)	(31)	(6)			
Αξία εξασφαλίσεων	417	55	6	4								

⁽¹⁾ Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η συνολική λογιστική αξία προ απομείωσης των πιστωτικά απομειωμένων δανείων πελατών περιλαμβάνουν POCI ποσού € 43 εκατ. για τα οποία έχει αναγνωριστεί € 3,5 εκατ. πρόβλεψη απομείωσης (2019: € 54 εκατ. λογιστική αξία εκ των οποίων €49 εκατ. προέκυψαν από την απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria και € 3,5 εκατ. πρόβλεψη απομείωσης, σημ.23).

⁽²⁾ Αφορά τις ομολογίες υψηλής διαβάθμισης των τιτλοποιήσεων Pillar και Cairo, οι οποίες καλύπτονται από εξασφάλιση με το υποκείμενο χαρτοφυλάκιο δανείων, που διακρατούν οι εκάστοτε εταιρείες ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίου (σημ. 20). Η αξία των τιτλοποιημένων δανειακών χαρτοφυλακίων έχει ανώτατο όριο το ύψος των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης προ απομείωσης. Επιπλέον, οι ομολογίες υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo είναι εγγυημένες από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Προγράμματος Παροχής Εγγυήσεων σε Τιτλοποιήσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων (σημ.34).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος αξιολογεί την ποιότητα του χαρτοφυλακίου των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που υπόκεινται σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές κάνοντας χρήση των εσωτερικών μοντέλων αξιολόγησης του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου, τα οποία στηρίζονται σε διάφορους ποσοτικούς και ποιοτικούς παράγοντες, ενώ η αξιολόγηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής στηρίζεται στην κατανομή των βαθμίδων κινδύνου σε ομοιογενείς ομάδες.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τη κατανομή των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες προ απομείωσης και της ονομαστικής αξίας των ανοιγμάτων των δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο, βάσει της κατηγοριοποίησης της πιστωτικής τους ποιότητας και της κατάταξης σε στάδια:

Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης	31 Δεκεμβρίου 2020				31 Δεκεμβρίου 2019			
	ECL 12μήνου - Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	Συνολική λογιστική αξία προ απομείωσης	ECL 12μήνου - Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	Συνολική λογιστική αξία προ απομείωσης
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική								
- Στεγαστικά δάνεια								
PD <2,5 %	6.442	190	-	6.632	6.422	622	-	7.044
2,5%<=PD<4%	193	318	-	510	331	396	-	727
4%<=PD<10%	217	545	-	761	193	767	-	960
10%<=PD<16%	109	250	-	359	22	262	-	284
16%<=PD<99,99%	121	1.488	-	1.609	12	1.082	-	1.094
100%	-	-	1.779	1.779	-	-	3.873	3.873
- Καταναλωτικά δάνεια								
PD <2,5 %	761	12	-	774	761	14	-	775
2,5%<=PD<4%	577	18	-	594	541	34	-	575
4%<=PD<10%	247	97	-	344	253	105	-	358
10%<=PD<16%	11	56	-	67	0	68	-	68
16%<=PD<99,99%	10	193	-	203	0	103	-	103
100%	-	-	555	555	-	-	952	952
- Πιστωτικές κάρτες								
PD <2,5 %	41	5	-	46	47	6	-	53
2,5%<=PD<4%	162	2	-	163	196	3	-	199
4%<=PD<10%	385	17	-	402	499	36	-	535
10%<=PD<16%	32	20	-	51	0	3	-	3
16%<=PD<99,99%	5	25	-	30	0	17	-	17
100%	-	-	177	177	-	-	200	200
- Μικρές επιχειρήσεις								
PD <2,5 %	194	19	-	213	239	4	-	243
2,5%<=PD<4%	943	14	-	957	1.212	21	-	1.233
4%<=PD<10%	579	44	-	623	674	189	-	863
10%<=PD<16%	166	59	-	225	143	196	-	339
16%<=PD<99,99%	318	1.053	-	1.370	0	521	-	521
100%	-	-	1.087	1.087	-	-	3.281	3.281
Επιχειρηματικά								
- Μεγάλες επιχειρήσεις								
Υψηλής διαβάθμισης	5.362	139	-	5.501	6.139	152	-	6.291
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	5.140	519	-	5.659	3.062	515	-	3.577
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	320	339	-	659	314	329	-	643
Απομειωμένα (Defaulted)	-	-	629	629	-	-	1.641	1.641
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ								
Υψηλής διαβάθμισης	1.301	69	-	1.370	1.354	51	-	1.405
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	1.406	377	-	1.783	1.501	245	-	1.746
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	154	552	-	706	178	507	-	685
Απομειωμένα (Defaulted)	-	-	1.494	1.494	-	-	3.001	3.001
- Ομόλογα τιτλοποίησης Pillar								
Υψηλής διαβάθμισης	3.498	-	-	3.498	1.058	-	-	1.058
Δημόσιος τομέας								
Όλες οι χώρες								
Υψηλής διαβάθμισης	1	-	-	1	1	-	-	1
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	22	-	-	22	53	-	-	53
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	1	17	-	18	-	3	-	3
Απομειωμένα (Defaulted)	-	-	2	2	-	-	2	2
Σύνολο	28.714	6.436	5.724	40.874	25.205	6.251	12.950	44.406

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης	31 Δεκεμβρίου 2020				31 Δεκεμβρίου 2019			
	ECL 12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2 € εκατ.	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Ονομαστική αξία € εκατ.	ECL 12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2 € εκατ.	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Ονομαστική αξία € εκατ.
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο Λιανική Τραπεζική								
Δανειακές δεσμεύσεις								
PD <2,5 %	267	5	-	272	257	6	-	263
2,5%<=PD<4%	635	8	-	642	646	2	-	648
4%<=PD<10%	1.495	110	-	1.605	1.405	65	-	1.470
10%<=PD<16%	240	17	-	257	166	4	-	170
16%<=PD<99,99%	23	56	-	79	0	10	-	10
100%	-	-	2	2	-	-	0	0
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λουπές δεσμεύσεις								
PD <2,5 %	7	0	-	7	13	0	-	13
2,5%<=PD<4%	57	-	-	57	93	-	-	93
4%<=PD<10%	70	0	-	70	40	0	-	40
10%<=PD<16%	-	-	-	-	-	0	-	0
16%<=PD<99,99%	0	0	-	0	-	0	-	0
100%	-	-	0	0	-	-	0	0
Επιχειρηματικά								
Δανειακές δεσμεύσεις								
Υψηλής διαβάθμισης Ικανοποιητικής διαβάθμισης	906	37	-	944	900	6	-	906
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	713	23	-	736	572	34	-	606
Απομειωμένα (Defaulted)	-	-	3	3	-	-	8	8
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λουπές δεσμεύσεις								
Υψηλής διαβάθμισης Ικανοποιητικής διαβάθμισης	406	3	-	409	523	2	-	525
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	313	59	-	372	298	85	-	383
Απομειωμένα (Defaulted)	93	67	-	160	12	66	-	78
	-	-	51	51	-	-	98	98
Σύνολο	5.238	418	56	5.712	4.935	284	106	5.325

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις κατηγορίες εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης (το MRA ή αντίστοιχο σύστημα διαβάθμισης) του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου που αντιστοιχούν στις κατηγορίες πιστωτικής ποιότητας όπως παρουσιάζονται στους παραπάνω πίνακες:

Επιχειρηματικά δάνεια	
Κατηγορίες κατάταξης πιστωτικής ποιότητας	Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης
Υψηλής διαβάθμισης	1-4
Ικανοποιητικής διαβάθμισης	5-6
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	7-9
Απομειωμένα (Defaulted)	10

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες προ απομείωσης ανά κατηγορία προϊόντος και ανά στάδιο η οποία υπολογίστηκε βάσει του αρχικού και τελικού υπολοίπου για τις περιόδους αναφοράς από την 1 Ιανουαρίου 2020 έως 31 Δεκεμβρίου 2020 και από την 1 Ιανουαρίου 2019 έως 31 Δεκεμβρίου 2019 :

	31 Δεκεμβρίου 2020												Σύνολο € εκατ.
	Επιχειρηματικά			Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Μικρές επιχειρήσεις			
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	
Λογιστική αξία προ απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	13.660	1.802	4.644	6.980	3.129	3.873	2.297	389	1.152	2.268	931	3.281	44.406
Νέα δάνεια αναγνωρισθέντα ή αγορασθέντα	3.809	-	-	468	-	-	521	-	-	814	-	-	5.612
Ομόλογα τιτλοποίησης	2.440	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.440
Μεταφορές μεταξύ σταδίων													
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	272	(271)	(0)	779	(771)	(8)	76	(72)	(4)	114	(112)	(2)	-
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	(872)	899	(27)	(539)	842	(303)	(172)	218	(46)	(413)	496	(83)	-
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	(57)	(251)	308	(38)	(149)	188	(41)	(51)	92	(31)	(57)	88	-
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποαναγνωρίστηκαν /ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης	(142)	(41)	(2.459)	(24)	(184)	(1.910)	(61)	(14)	(310)	(76)	(109)	(2.183)	(7.512)
Διαγραφές ⁽¹⁾	-	-	(220)	-	-	(97)	-	-	(131)	-	-	(103)	(551)
Αποπληρωμές	(1.838)	(174)	(93)	(663)	(109)	(52)	(308)	(39)	(33)	(217)	(66)	(36)	(3.628)
Συναλλαγματικές διαφορές και λουπές κινήσεις	(68)	48	(28)	118	32	88	(83)	14	14	(259)	106	126	107
Λογιστική αξία προ απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	17.204	2.012	2.125	7.081	2.791	1.779	2.230	445	732	2.200	1.189	1.087	40.874
Πρόβλεψη απομείωσης	(83)	(108)	(1.052)	(24)	(152)	(665)	(41)	(61)	(617)	(35)	(119)	(520)	(3.477)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου	17.121	1.904	1.073	7.056	2.638	1.114	2.189	384	115	2.165	1.070	567	37.397

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019												Σύνολο € εκατ.
	Επιχειρηματικά			Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Μικρές επιχειρήσεις			
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων € εκατ.	
Λογιστική αξία προ απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	10.824	1.881	5.597	6.706	3.513	6.043	2.225	359	1.404	1.604	1.208	3.609	44.973
Νέα δάνεια αναγνωρισθέντα ή αγορασθέντα	3.070	-	-	374	-	-	561	-	-	332	-	-	4.337
Υπόλοιπο από την απόκτηση εταιρειών (σημ. 23)	429	-	65	116	-	7	75	-	0	36	-	1	729
Ομόλογα τιτλοποίησης	1.058	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.058
Μεταφορές μεταξύ σταδίων -σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	212	(199)	(13)	668	(657)	(11)	107	(104)	(3)	505	(502)	(3)	-
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	(563)	740	(177)	(239)	783	(544)	(195)	260	(65)	(70)	395	(325)	-
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	(112)	(91)	203	(58)	(365)	423	(45)	(67)	112	(27)	(139)	166	-
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποαναγνωρίστηκαν /ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης	(180)	(9)	(85)	(7)	(93)	(1.898)	(105)	(15)	(2)	(28)	(2)	(2)	(2.426)
Διαγραφές ⁽¹⁾	-	-	(514)	-	-	(144)	-	-	(264)	-	-	(161)	(1.083)
Αποπληρωμές	(1.348)	(492)	(321)	(679)	(143)	(85)	(303)	(41)	(58)	(214)	(55)	(51)	(3.790)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	270	(28)	(111)	99	91	82	(23)	(3)	28	130	26	47	608
Λογιστική αξία προ απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	13.660	1.802	4.644	6.980	3.129	3.873	2.297	389	1.152	2.268	931	3.281	44.406
Πρόβλεψη απομείωσης	(64)	(90)	(2.499)	(13)	(174)	(1.517)	(37)	(44)	(974)	(22)	(99)	(1.566)	(7.099)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου	13.596	1.712	2.145	6.967	2.955	2.356	2.260	345	178	2.246	832	1.715	37.307

⁽¹⁾ Το συμβατικά απαιτητό ποσό από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είχαν διαγραφεί κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 και ο Όμιλος βρίσκεται ακόμα σε διαδικασίες ανάκτησης ανέρχεται σε € 503 εκατ. (2019: € 927 εκατ.).

Σημείωση 1: Η κατηγορία του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου περιλαμβάνει και τα δάνεια του Δημοσίου Τομέα.

Σημείωση 2: Τα «Δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες που αποαναγνωρίστηκαν /ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης», περιλαμβάνουν τα δάνεια τα οποία αποαναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης λόγω α) τιτλοποίησης/ πώλησης (σημ. 20) και β) σημαντικών τροποποιήσεων των συμβατικών τους όρων και εκείνα που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης (σημ. 30).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Πιστωτικά απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την χρονοανάλυση των πιστωτικά απομειωμένων (Στάδιο 3 και POCI) δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά κατηγορία δανείου προ απομείωσης, την πρόβλεψη απομείωσης καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων που κατέχονται για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Για τα καταγγελλόμενα δάνεια, ο Όμιλος παύει να παρακολουθεί την κατάσταση καθυστέρησής τους και συνεπώς τα υπόλοιπα τους περιλαμβάνονται στην κατηγορία «άνω των 360 ημερών», με εξαίρεση τα καταναλωτικά δάνεια τα οποία παρακολουθούνται μέχρι τις 360 μέρες καθυστέρησης.

	31 Δεκεμβρίου 2020							
	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα και λοιπές χώρες € εκατ.	
έως 90 ημέρες	541	79	23	228	218	305	-	1.393
90 έως 179 ημέρες	48	26	8	28	21	53	-	184
180 έως 360 ημέρες	56	32	17	18	4	78	-	205
άνω των 360 ημερών	1.134	418	129	814	387	1.058	2	3.942
Λογιστική αξία προ απομείωσης	1.779	555	177	1.087	629	1.494	2	5.724
Πρόβλεψη απομείωσης	(665)	(461)	(157)	(520)	(294)	(757)	(1)	(2.855)
Λογιστική αξία	1.114	94	21	567	336	737	1	2.869
Αξία εξασφαλίσεων	1.341	95	0	638	407	798	0	3.280

	31 Δεκεμβρίου 2019							
	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα και λοιπές χώρες € εκατ.	
έως 90 ημέρες	850	118	25	362	551	515	-	2.421
90 έως 179 ημέρες	124	34	11	65	105	58	-	397
180 έως 360 ημέρες	111	40	12	69	37	46	-	315
άνω των 360 ημερών	2.788	760	152	2.785	948	2.382	2	9.817
Λογιστική αξία προ απομείωσης	3.873	952	200	3.281	1.641	3.001	2	12.950
Πρόβλεψη απομείωσης	(1.517)	(801)	(173)	(1.566)	(819)	(1.679)	(1)	(6.556)
Λογιστική αξία	2.356	151	27	1.715	822	1.322	1	6.394
Αξία εξασφαλίσεων	2.494	122	0	1.761	956	1.309	0	6.642

Σημείωση: Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία προ απομείωσης των απομειωμένων δανείων περιλαμβάνει και τα δάνεια της κατηγορίας POCI ποσού € 43 εκατ. (2019: € 54 εκατ.).

(β) Εξασφαλίσεις και ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία

Εξασφαλίσεις

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης των στεγαστικών δανείων προσδιορίζει τη σχέση μεταξύ του δανειακού υπολοίπου, προ απομείωσης, και της τρέχουσας αξίας των ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης των στεγαστικών δανείων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Στεγαστικά Δάνεια		
Μικρότερο από 50%	2.745	3.407
50%-70%	2.096	2.300
71%-80%	1.483	1.505
81%-90%	1.104	1.139
91%-100%	1.589	2.072
101%-120%	863	1.023
121%-150%	705	887
Μεγαλύτερο από 150%	1.065	1.649
Συνολική έκθεση	11.650	13.982
Μέσος όρος του δείκτη δανείου προς αξία εξασφάλισης	69,25%	76,79%

Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για δάνεια και απαιτήσεις πελατών στο αποσβέσιμο κόστος παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

	31 Δεκεμβρίου 2020				
	Αξία εξασφαλίσεων				Ληφθείσες Εγγυήσεις
	Ακίνητη περιουσία	Χρηματ/κές	Λοιπές	Σύνολο	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	12.641	97	230	12.968	15
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	5.107	933	7.910	13.950	356
Δημόσιος τομέας	1	1	0	2	-
Σύνολο	17.750	1.031	8.140	26.920	371

	31 Δεκεμβρίου 2019				
	Αξία εξασφαλίσεων				Ληφθείσες Εγγυήσεις
	Ακίνητη περιουσία	Χρηματ/κές	Λοιπές	Σύνολο	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	14.825	423	204	15.452	291
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	5.517	879	5.406	11.802	180
Δημόσιος τομέας	1	1	0	2	-
Σύνολο	20.343	1.303	5.610	27.256	471

⁽¹⁾ Οι λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν εκχωρημένες απαιτήσεις, εξοπλισμό, αποθέματα, πλωτά μέσα κλπ. Περιλαμβάνουν επίσης την αξία των τιτλοποιημένων δανείων που διακρατούνται από τις εταιρείες ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων που εξέδωσαν τις ομολογίες υψηλής διαβάθμισης Pillar και Cairo. Η αξία των τιτλοποιημένων δανείων έχει ανώτατο όριο το ύψος των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης προ απομείωσης. Επιπλέον, οι ομολογίες υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo είναι εγγυημένες από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Προγράμματος Παροχής Εγγυήσεων σε Τιτλοποιήσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων (σημ. 34).

Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αναγνωρίζει στον ισολογισμό τα περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται ως εξασφαλίσεις, όταν αυτά έρχονται στην κατοχή του συνήθως μέσω νομικών διαδικασιών ή επικαλούμενος άλλες πιστωτικές ενισχύσεις. Η κύρια κατηγορία εξασφαλίσεων που ανακτάται από τον Όμιλο, για την αποπληρωμή ή μείωση του υπολοίπου των δανείων, αφορά σε ακίνητα περιουσιακά στοιχεία. Τα ακίνητα κατηγοριοποιούνται στα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας (βλέπε επίσης σημ. 2.2.18 και 29). Στις περιπτώσεις που τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις δραστηριότητες του, τότε αυτά κατηγοριοποιούνται ως ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία ή ως επενδύσεις σε ακίνητα αναλόγως (βλέπε σημ. 2.2.6, 26 και 27).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι εξασφαλίσεις τις οποίες ο Όμιλος απέκτησε και τις αναγνώρισε στα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία, καθώς επίσης τα καθαρά κέρδη/(ζημιά) που προέκυψαν από πωλήσεις τέτοιων περιουσιακών στοιχείων μέσα στη χρήση:

31 Δεκεμβρίου 2020							
Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων € εκατ.	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Εκ της οποίας: εντός της χρήσης € εκατ.	Καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων € εκατ.	Καθαρή αξία πώλησης € εκατ.	Καθαρό κέρδος/(ζημιά) πώλησης € εκατ.	
Ανακτηθείσα ακίνητη περιουσία από πλειστηριασμούς	753	80	(168)	16	585	16	1
- Κατοικίες	249	33	(41)	8	208	9	1
- Εμπορικά ακίνητα	504	47	(127)	8	377	7	0
Λοιπές εξασφαλίσεις	1	0	(0)	-	1	-	-
31 Δεκεμβρίου 2019							
Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων € εκατ.	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Εκ της οποίας: εντός της χρήσης € εκατ.	Καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων € εκατ.	Καθαρή αξία πώλησης € εκατ.	Καθαρό κέρδος/(ζημιά) πώλησης € εκατ.	
Ανακτηθείσα ακίνητη περιουσία από πλειστηριασμούς	719	178	(183)	5	536	39	1
- Κατοικίες	255	46	(49)	14	206	15	(0)
- Εμπορικά ακίνητα	464	132	(134)	(9)	330	24	1
Λοιπές εξασφαλίσεις	1	-	(0)	-	1	1	0

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε ακίνητα το 2020 και τα οποία προήλθαν είτε από ανάκτηση ή από μεταφορά από τα ανακτηθέντα πάγια περιουσιακά στοιχεία, ανήλθαν σε € 2 εκατ. (2019: € 55 εκατ.).

(γ) Γεωγραφική κατανομή και τομέας δραστηριότητας των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Όπως αναφέρεται στη σημ. 5.2.1, ο Όμιλος κατέχει διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια σε διαφορετικές αγορές και χώρες και εφαρμόζει όρια στη συγκέντρωση ανά γεωγραφική περιοχή ή τομέα δραστηριότητας των ομάδων των πιστούχων που μπορεί να επηρεαστούν παρόμοια από αλλαγές στις οικονομικές ή άλλες συνθήκες, ώστε να περιορίσει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ανοίγματα του Ομίλου σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο στη λογιστική αξία προ απομείωσης και σε ονομαστική αξία αντίστοιχα, ανά στάδιο αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς, κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή και την πρόβλεψη απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή:

	31 Δεκεμβρίου 2020											
	Ελλάδα				Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες				Λοιπές χώρες			
	Λογιστική αξία προ απομείωσης/Ονομαστική αξία				Λογιστική αξία προ απομείωσης/Ονομαστική αξία				Λογιστική αξία προ απομείωσης/Ονομαστική αξία			
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου -Στάδιο 1	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾	Πρόβλεψη απομείωσης	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου -Στάδιο 1	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾	Πρόβλεψη απομείωσης	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου -Στάδιο 1	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾	Πρόβλεψη απομείωσης
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Λιανική Τραπεζική	8.954	4.080	3.306	(2.073)	2.548	345	292	(161)	9	0	1	(0)
- Στεγαστικά δάνεια	5.760	2.659	1.615	(779)	1.313	132	163	(62)	7	0	1	(0)
- Καταναλωτικά δάνεια	801	248	503	(485)	804	129	52	(49)	1	0	0	(0)
- Πιστωτικές κάρτες	535	46	173	(180)	88	22	5	(4)	0	0	0	(0)
- Μικρές επιχειρήσεις	1.858	1.127	1.016	(628)	342	62	71	(46)	0	0	-	(0)
Επιχειρηματικά	8.209	1.303	1.761	(1.056)	6.767	678	326	(158)	2.204	14	36	(26)
-Εμπόριο και Υπηρεσίες ⁽²⁾	3.415	495	980	(587)	4.301	96	119	(83)	443	0	20	(15)
-Βιομηχανία	2.396	312	292	(198)	573	81	27	(13)	-	-	-	-
-Ναυτιλία	7	3	50	(47)	199	-	18	(14)	1.589	4	16	(11)
-Κατασκευές	758	144	226	(118)	483	33	31	(20)	67	7	0	(0)
-Τουρισμός	971	339	207	(91)	190	86	18	(2)	-	-	-	-
-Ενέργεια	641	5	1	(5)	180	20	18	(2)	-	-	-	-
-Λοιπές	21	5	4	(8)	841	362	96	(23)	105	2	-	(0)
Δημόσιος τομέας	22	17	1	(2)	1	-	1	(0)	-	-	-	-
Σύνολο	17.185	5.399	5.068	(3.131)	9.316	1.023	619	(320)	2.213	14	37	(26)
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	3.428	307	52	(62)	1.741	93	4	(4)	69	18	0	(0)
-Δανειακές δεσμεύσεις	2.853	206	1	(26)	1.373	80	3	(2)	66	2	0	(0)
-Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λοιπές δεσμεύσεις	575	101	50	(35)	368	13	1	(2)	3	16	0	(0)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019												
	Ελλάδα				Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες				Λοιπές χώρες				
	Λογιστική αξία προ απομείωσης/Όνομαστική αξία				Λογιστική αξία προ απομείωσης/Όνομαστική αξία				Λογιστική αξία προ απομείωσης/Όνομαστική αξία				
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾	Πρόβλεψη απομείωσης		Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾	Πρόβλεψη απομείωσης		Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾	Πρόβλεψη απομείωσης		
12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου -Στάδιο 2 € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	9.202	4.176	7.954	(4.272)	2.336	273	351	(174)	7	0	1	(0)	
- Στεγαστικά δάνεια	5.786	3.008	3.676	(1.627)	1.188	121	196	(77)	6	0	1	(0)	
- Καταναλωτικά δάνεια	839	233	907	(820)	715	91	45	(38)	1	0	0	(0)	
- Πιστωτικές κάρτες	644	46	196	(193)	98	19	4	(4)	0	0	0	(0)	
- Μικρές επιχειρήσεις	1.933	889	3.175	(1.632)	335	42	106	(55)	0	-	-	(0)	
Επιχειρηματικά	7.459	1.381	4.085	(2.344)	4.311	379	482	(272)	1.836	39	75	(35)	
-Εμπόριο και Υπηρεσίες ⁽²⁾	2.942	448	1.943	(1.159)	1.836	57	204	(145)	321	0	33	(18)	
-Βιομηχανία	2.136	267	827	(484)	537	59	17	(8)	12	-	-	(0)	
-Ναυτιλία	176	5	10	(9)	135	-	62	(57)	1.360	39	24	(7)	
-Κατασκευές	697	325	884	(529)	424	31	59	(34)	30	-	18	(10)	
-Τουρισμός	819	325	405	(146)	197	30	1	(0)	-	-	-	-	
-Ενέργεια	628	8	11	(13)	168	11	25	(4)	15	-	-	(0)	
-Λοιπές	61	3	5	(4)	1.014	191	114	(24)	98	-	-	(0)	
Δημόσιος τομέας	44	3	1	(2)	2	-	1	(0)	8	-	0	(0)	
Σύνολο	16.705	5.560	12.040	(6.618)	6.649	652	834	(446)	1.851	39	76	(35)	
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	3.193	168	100	(62)	1.562	98	6	(2)	180	18	0	(0)	
-Δανειακές δεσμεύσεις	2.659	69	4	(20)	1.155	60	4	(1)	142	2	-	(0)	
-Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και λοιπές δεσμεύσεις	534	99	96	(42)	407	38	2	(1)	38	16	0	(0)	

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει πιστωτικά απομειωμένα δάνεια πελατών (POCI) ποσού € 42,9 εκατ. από δραστηριότητες σε Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες (2019: € 53,5 εκατ. σε Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες και € 0,5 εκατ. σε Λοιπές Χώρες).

⁽²⁾ Οι δραστηριότητες σε Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες περιλαμβάνουν € 3.498 εκατ. τα οποία σχετίζονται με τα ομόλογα της τιτλοποίησης Pillar και Cairo (2019: € 1.058 εκατ. τα οποία σχετίζονται με τα ομόλογα της τιτλοποίησης Pillar).

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία των δανείων του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ανήλθε σε € 27 εκατ. (2019: € 58 εκατ.) τα οποία περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών δανείων, εκ των οποίων τα € 16 εκατ. (2019: € 47 εκατ.) αφορούν δραστηριότητες στην Ελλάδα ενώ € 11 εκατ. (2019: € 11 εκατ.) αφορούν δραστηριότητες στην Υπόλοιπη Ευρώπη.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(δ) Μέτρα ρύθμισης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Οι συμβατικοί όροι των δανείων ενδέχεται να τροποποιηθούν λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς, διακράτηση πελατείας και λοιπών παραγόντων, καθώς και λόγω ενδεχόμενης επιδείνωσης στην οικονομική κατάσταση του οφειλέτη. Ο Όμιλος εφαρμόζει διάφορα προγράμματα ρύθμισης δανείων, προκειμένου να ενισχύσει τη διαχείριση των σχέσεων του με τους πελάτες και την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών είσπραξης των απαιτήσεων του, καθώς και να βελτιώσει την ανακτησιμότητα των αντίστοιχων ταμιακών ροών και να περιορίσει τις ζημιές από πιστωτικούς κινδύνους που προέρχονται τόσο από τα δάνεια λιανικής τραπεζικής όσο και από το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο.

Κατηγοριοποίηση Μέτρων Ρύθμισης

Οι πρακτικές ρύθμισης δανείων, όπως παρακολουθούνται και γνωστοποιούνται από τον Όμιλο, βάσει των εκτελεστικών τεχνικών προτύπων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής περιλαμβάνουν μόνο τις περιπτώσεις τροποποίησης των συμβατικών όρων αποπληρωμής του δανείου λόγω οικονομικής αδυναμίας του οφειλέτη να ανταποκριθεί στις δανειακές του υποχρεώσεις βάσει των υφιστάμενων όρων, και ο Όμιλος παρέχει διευκολύνσεις, μέσω ευνοϊκής τροποποίησης των όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την δανειακή σύμβαση, ενέργεια στην οποία δεν θα προέβαινε εάν ο οφειλέτης δεν βρισκόταν σε οικονομική δυσχέρεια.

Όλα τα άλλα είδη τροποποιήσεων που παρέχονται από τον Όμιλο και δεν οφείλονται στην οικονομική αδυναμία του οφειλέτη, αλλά καθορίζονται από παράγοντες επιχειρηματικής φύσεως, δεν αποτελούν μέτρα ρύθμισης.

Λύσεις Ρύθμισης Δανείων

Οι λύσεις ρύθμισης παρέχονται κατόπιν αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και της πρόθεσής του να αποπληρώσει την οφειλή του, και μπορεί να είναι προσωρινής φύσης ή μεγαλύτερης διάρκειας. Ο σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η διευκόλυνση των οφειλετών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες μέσω επαναπροσδιορισμού των όρων αποπληρωμής των δανείων τους με βιώσιμο τρόπο και ταυτόχρονα η προστασία του Ομίλου από ενδεχόμενες πιστωτικές ζημιές. Ο Όμιλος αναπτύσσει στοχευμένες στρατηγικές κατηγοριοποίησης οφειλετών με σκοπό την εξεύρεση κατάλληλων βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων και βιώσιμων λύσεων, οι οποίες θα ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες οικονομικές ανάγκες των εν λόγω επιλεγμένων ομάδων οφειλετών.

Τα μέτρα ρύθμισης δανείων μπορεί να περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται απαραίτητα σε ένα ή και περισσότερα από τα παρακάτω:

- κεφαλαιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών,
- τακτοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών,
- καταβολή δόσης μεγαλύτερης των οφειλόμενων τόκων,
- καταβολή μόνο τόκων,
- καταβολή δόσης μικρότερης των οφειλόμενων τόκων,
- περίοδος χάριτος,
- μείωση επιτοκίου,
- παράταση διάρκειας,
- διαχωρισμός οφειλής και σταδιακή αύξηση στο σχέδιο πληρωμής δόσεων,
- μερική διαγραφή οφειλής,
- λειτουργική αναδιάρθρωση και
- συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο.

Ειδικά για τα καταναλωτικά δάνεια χωρίς εξασφάλιση (περιλαμβανομένων των πιστωτικών καρτών), τα προγράμματα ρύθμισης (π.χ. παράταση διάρκειας) πραγματοποιούνται κυρίως μέσω της ενοποίησης των δανειακών υποχρεώσεων, όπου όλα τα υφιστάμενα υπόλοιπα καταναλωτικών δανείων συγκεντρώνονται σε ένα. Αυτές οι ρυθμίσεις εφαρμόζονται τόσο για να επιτυγχάνεται η επαρκής μείωση των δόσεων του δανείου όσο και ο βιώσιμος χαρακτήρας της ρύθμισης για τον οφειλέτη. Σε επιλεγμένες περιπτώσεις, η ενοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων μπορεί να συνδυάζεται με εγγραφή προσημείωσης σε ακίνητα, μετατρέποντας έτσι τα μη εξασφαλισμένα ανοίγματα του Ομίλου σε εξασφαλισμένα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στην περίπτωση των στεγαστικών δανείων, η μείωση της δόσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω διαφόρων προγραμμάτων ρύθμισης, όπως η παράταση διάρκειας της αποπληρωμής του δανείου, η κεφαλαιοποίηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, ο διαχωρισμός οφειλής και η σταδιακή αύξηση στο σχέδιο πληρωμής δόσεων.

Τα επιχειρηματικά δάνεια υπόκεινται σε ρύθμιση, όταν υπάρχουν ενδείξεις οικονομικών δυσχερειών του οφειλέτη, η οποία στοιχειοθετείται από ένα συνδυασμό παραγόντων μεταξύ των οποίων η επιδείνωση των οικονομικών του στοιχείων, η υποβάθμιση της πιστοληπτικής του αξιολόγησης, οι καθυστερήσεις πληρωμών και λοιποί παράγοντες.

Κατά τη διάρκεια του 2020 για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε οδηγίες για την αναστολή πληρωμών σύμφωνα με τις οποίες η εφαρμογή μίας γενικής αναστολής πληρωμών που πληροί τις απαιτήσεις των κατευθυντήριων γραμμών, δεν θα οδηγούσε από μόνη της σε αναταξινόμηση βάσει του ορισμού των μέτρων ρύθμισης. Ωστόσο, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να συνεχίσουν να κατηγοριοποιούν τα ανοίγματα ως εξυπηρετούμενα ή μη εξυπηρετούμενα σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις. Πιο συγκεκριμένα, ως γενική αρχή, πριν από την εφαρμογή ενός προγράμματος ρύθμισης, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να διενεργούν ατομική αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής του δανειολήπτη και να χορηγούν μέτρα ρύθμισης προσαρμοσμένα στις συγκεκριμένες συνθήκες του εν λόγω δανειολήπτη.

Με βάση αυτό, και ακολουθώντας την εσωτερική διαδικασία μεμονωμένων αξιολογήσεων, η Τράπεζα χαρακτήρισε ως μέτρα ρύθμισης συγκεκριμένα προγράμματα αναστολής πληρωμών για περιπτώσεις του ξενοδοχειακού τομέα, για τις οποίες θεωρήθηκε ότι υπήρχαν αυξημένες οικονομικές δυσκολίες.

Ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχών του οφειλέτη

Για τα χαρτοφυλάκια επιχειρηματικών δανείων, ο Όμιλος συμμετέχει σε ορισμένες περιπτώσεις σε συναλλαγές ανταλλαγής χρέους με μετοχές, ως μέρος των λύσεων ρύθμισης, όπως περιγράφεται στη σημ. 2.2.9. Το 2020, οι μετοχικοί τίτλοι που αποκτήθηκαν και διακρατούνται από τον Όμιλο την 31 Δεκεμβρίου 2020 σχετίζονται με τη συμμετοχή ποσοστού 18,9% στην εταιρία Περιγενής Επαγγελματικών Ακινήτων Α.Ε. για € 9,1 εκατ., μία εταιρία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, η οποία ιδρύθηκε στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης χρέους ενός εταιρικού πελάτη της Τράπεζας (σημ.24). Παρομοίως το 2019 οι μετοχικοί τίτλοι που αποκτήθηκαν και διακρατούνται από τον Όμιλο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν: (α) 12,46% προνομιούχους μετοχικούς τίτλους χωρίς δικαίωμα ψήφου της Helesis S.A. για € 1,8 χιλ. και β) 6,75% προνομιούχους μετοχικούς τίτλους χωρίς δικαίωμα ψήφου της Ακρίτας Α.Ε. για € 0,01 εκατ.

i. Ταξινόμηση ρυθμισμένων δανείων

Τα ρυθμισμένα δάνεια κατηγοριοποιούνται ως μη απομειωμένα (Στάδιο 2) ή ως απομειωμένα (Στάδιο 3) αξιολογώντας τον βαθμό καθυστέρησης και την πιστοληπτική τους διαβάθμιση.

Τα απομειωμένα ρυθμισμένα δάνεια υπόκεινται αρχικά σε περίοδο επιτήρησης ενός έτους, κατά την οποία η συναλλακτική συμπεριφορά των οφειλετών παρακολουθείται επισταμένως. Εάν, στο τέλος της ανωτέρω περιόδου, οι οφειλέτες έχουν ανταποκριθεί στους όρους του προγράμματος και δεν υπάρχουν καθόλου ποσά σε καθυστέρηση, καθώς και αμφιβολίες για την πλήρη εξόφληση των δανείων, τότε αυτά γνωστοποιούνται ως μη απομειωμένα ρυθμισμένα δάνεια (Στάδιο 2). Επιπροσθέτως, τα μη απομειωμένα ρυθμισμένα δάνεια, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προγενέστερα κατηγοριοποιήθηκαν ως απομειωμένα και τήρησαν του όρους της ρύθμισης, υπόκεινται σε διετή παρακολούθηση. Εάν, στο τέλος αυτής της περιόδου, οι οφειλέτες έχουν προβεί σε τακτικές πληρωμές κατά ένα σημαντικό ποσό σωρευτικά, δεν υπάρχουν ποσά σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 30 ημερών και τα δάνεια δεν είναι ούτε απομειωμένα ούτε πληρούνται άλλα κριτήρια αύξησης πιστωτικού κινδύνου, τότε αυτά εξέρχονται από το καθεστώς ρύθμισης και ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Ειδικότερα, η κατηγορία των απομειωμένων ρυθμισμένων δανείων περιλαμβάνει εκείνα που (α) κατά την ημερομηνία της ρύθμισης ήταν σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών ή θεωρούνταν πιθανό να μην αποπληρωθούν, (β) στο τέλος της περιόδου επιτήρησης του ενός έτους ικανοποίησαν τα κριτήρια για την μεταφορά τους στην κατηγορία των μη απομειωμένων δανείων και κατά την διετή περίοδο παρακολούθησης τα νέα μέτρα ρύθμισης είχαν παραταθεί ή υπήρξαν ποσά σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 30 ημερών και (γ) κατηγοριοποιήθηκαν αρχικά ως μη απομειωμένα και κατά την διάρκεια της διετούς περιόδου παρακολούθησης ικανοποίησαν τα κριτήρια για την μεταφορά τους στην κατηγορία των απομειωμένων.

Επίσης, τα ρυθμισμένα δάνεια που δεν εξυπηρετούνται σύμφωνα με τους νέους τροποποιημένους όρους και τα οποία μεταγενέστερα καταγγέλλονται, παύουν να παρακολουθούνται ξεχωριστά βάσει των διαδικασιών που ο Όμιλος εφαρμόζει για τα προγράμματα ρύθμισης, και γνωστοποιούνται ως καταγγελλόμενα απομειωμένα δάνεια (Στάδιο 3) σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ομίλου για την διαχείριση και παρακολούθηση των καταγγελλόμενων δανείων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ii. Αξιολόγηση απομείωσης

Στις περιπτώσεις που παρέχονται μέτρα ρύθμισης, ο Όμιλος αξιολογεί την οικονομική κατάσταση του πιστούχου και την ικανότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων του βάσει των πολιτικών απομείωσης του Ομίλου που περιγράφονται στις σημειώσεις 2.2.13 και 5.2.1. Συγκεκριμένα, τα ρυθμισμένα επιχειρηματικά δάνεια, τα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής, τα οποία είναι από μόνα τους σημαντικά καθώς και αυτά προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αξιολογούνται σε ατομική βάση. Επιπροσθέτως, τα ρυθμισμένα δάνεια λιανικής τραπεζικής αξιολογούνται σε συλλογική βάση ξεχωριστά από τα υπόλοιπα χαρτοφυλάκια λιανικής καθώς συμπεριλαμβάνουν μεγάλη ομογενή ομάδα δανείων.

iii. Αναδιρθώσεις δανείων

Όταν οι τροποποιήσεις στους συμβατικούς όρους ενός ρυθμισμένου δανείου είναι σημαντικές, το αρχικό ρυθμισμένο δάνειο αποαναγνωρίζεται και αναγνωρίζεται ένα καινούργιο. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το τροποποιημένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ως «καινούργιο» σε εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του παλιού δανείου και της εύλογης αξίας του νέου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά από από-αναγνώριση.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η τροποποίηση ως αποτέλεσμα λύσεων ρύθμισης δεν θεωρείται σημαντική, ο Όμιλος υπολογίζει εκ νέου την λογιστική αξία προ απομείωσης του δανείου και αναγνωρίζει τη διαφορά ως κέρδος ή ζημιά από τροποποίηση στα αποτελέσματα χρήσης. Ο Όμιλος συνεχίζει να παρακολουθεί το τροποποιημένο ρυθμισμένο δάνειο κατά τη περίοδο επιτήρησης για να προσδιορίσει κατά πόσο έχει αυξηθεί ο πιστωτικός κίνδυνος από την αρχική του αναγνώριση.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία των ρυθμισμένων δανείων του Ομίλου τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ανέρχεται σε € 3,5 εκατ. (2019: € 26 εκατ.).

Οι παρακάτω πίνακες εμπεριέχουν ανάλυση των δανείων που επιμετρούνται σε αποσβέσιμο κόστος σχετικά με τις δραστηριότητες ρύθμισης του Ομίλου. Για λόγους συγκρισιμότητας με τις ποσοτικές πληροφορίες στην ενότητα (α) οι οποίες βασίζονται στις αναθεωρημένες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 7, τα ποσά στους πίνακες παρακάτω παρατίθενται σε λογιστικές αξίες προ πρόβλεψης απομείωσης ενώ οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης παρουσιάζονται ξεχωριστά, σύμφωνα με τον εσωτερικό τρόπο παρακολούθησης και αναφοράς του πιστωτικού κινδύνου στον Όμιλο.

Ο παρακάτω πίνακας συμπεριλαμβάνει μια σύνοψη των ρυθμισμένων δανείων ανά είδος ρύθμισης του Ομίλου:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Μέτρα ρύθμισης δανείων:		
Διαχωρισμός οφειλής	1.114	2.342
Παράταση διάρκειας	2.184	2.696
Κεφαλαιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών	224	380
Μειωμένη δόση μικρότερη των οφειλόμενων τόκων	111	227
Μείωση επιτοκίου	500	726
Μειωμένη δόση μεγαλύτερη των οφειλόμενων τόκων	113	305
Τακτοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών	180	239
Καταβολή μόνο τόκων	39	53
Περίοδος χάριτος	80	90
Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο	12	28
Μερική διαγραφή οφειλής	39	57
Λειτουργική αναδιάρθρωση επιχείρησης	71	74
Λοιπά	160	244
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης	4.826	7.461
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(1.078)	(1.675)
Λογιστική αξία	3.748	5.786

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν μια σύνοψη των ρυθμισμένων δανείων και των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά ποιοτική διαβάθμιση:

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις στο αποσβεστικό κόστος € εκατ.	Ρυθμισμένα δάνεια € εκατ.	% Ρυθμισμένων δανείων
Συνολική αξία προ απομείωσης:			
Δάνεια με αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου- Στάδιο 1	28.714	-	-
Δανεία με αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια- Στάδιο 2	6.436	2.974	46,2
Απομειωμένα δανεία με αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια	5.724	1.852	32,4
Συνολική αξία προ απομείωσης	40.874	4.826	11,8
Συσσωρευμένες προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές:			
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου- Στάδιο 1	(183)	-	
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2	(439)	(257)	
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια απομειωμένων δανείων εκ των οποίων :	(2.855)	(821)	
- Ατομική αξιολόγηση	(925)	(312)	
- Συλλογική αξιολόγηση	(1.930)	(509)	
Συνολική λογιστική αξία	37.397	3.748	10,0
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	26.920	3.399	

	31 Δεκεμβρίου 2019		
	Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις στο αποσβεστικό κόστος € εκατ.	Ρυθμισμένα δάνεια € εκατ.	% Ρυθμισμένων δανείων
Συνολική αξία προ απομείωσης:			
Δάνεια με αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου- Στάδιο 1	25.205	-	-
Δανεία με αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια- Στάδιο 2	6.251	4.155	66,5
Απομειωμένα δανεία με αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια	12.950	3.306	25,5
Συνολική αξία προ απομείωσης	44.406	7.461	16,8
Συσσωρευμένες προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές:			
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου- Στάδιο 1	(136)	-	
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2	(407)	(311)	
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια απομειωμένων δανείων εκ των οποίων :	(6.556)	(1.364)	
- Ατομική αξιολόγηση	(2.129)	(453)	
- Συλλογική αξιολόγηση	(4.427)	(911)	
Συνολική λογιστική αξία	37.307	5.786	15,5
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	27.256	5.171	

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Λογιστική αξία προ απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	7.461	9.662
Δάνεια που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης	610	779
Δάνεια σε καθεστώς ρύθμισης που αποαναγνωρίστηκαν/ταξινομήθηκαν	(1.621)	(782)
Διαγραφές δανείων που ήταν σε καθεστώς ρύθμισης	(35)	(114)
Αποπληρωμές δανείων	(241)	(412)
Δάνεια και απαιτήσεις που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης ⁽³⁾	(1.296)	(1.843)
Λοιπά	(51)	171
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(1.078)	(1.675)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου	3.748	5.786

⁽¹⁾ Δάνεια που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης συμπεριλαμβάνουν δάνεια για τα οποία ο Όμιλος προέβη για πρώτη φορά σε διαδικασίες ρύθμισης κατά τη διάρκεια της χρήσης.

⁽²⁾ Τα «Δάνεια και απαιτήσεις σε καθεστώς ρύθμισης που αποαναγνωρίστηκαν/ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης» περιλαμβάνουν δάνεια τα οποία αποαναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης λόγω α) συναλλαγών τιτλοποίησης/πώλησης (σημ. 20) και β) σημαντικών τροποποιήσεων των συμβατικών τους όρων και εκείνων που έχουν ταξινομηθεί ως διακρατούμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης (σημ. 30).

⁽³⁾ Το 2020, ποσό € 188 εκατ. δανείων και απαιτήσεων τα οποία εξήλθαν από το καθεστώς ρύθμισης αναφέρεται σε καταγγεμένα δάνεια (2019:€ 482 εκατ.).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά είδος δανείου:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	3.547	5.483
- Στεγαστικά δάνεια	2.381	3.753
- Καταναλωτικά δάνεια	238	305
- Πιστωτικές κάρτες	58	66
- Μικρές επιχειρήσεις	870	1.359
Επιχειρηματικά	1.279	1.978
- Μεγάλες επιχειρήσεις	541	1.063
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	738	915
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης	4.826	7.461
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(1.078)	(1.675)
Λογιστική αξία	3.748	5.786

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά γεωγραφική κατανομή:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Ελλάδα	4.415	6.983
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	403	468
Λοιπές Χώρες	8	10
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης	4.826	7.461
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(1.078)	(1.675)
Λογιστική αξία	3.748	5.786

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας εμπεριέχει πληροφορίες σχετικά με τροποποιήσεις δανείων λόγω μέτρων ρύθμισης, οι οποίες δεν συνιστούν αποαναγνώριση. Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τροποποιήθηκαν ενώ είχαν πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογισμένη καθ' όλη τη διάρκεια τους.

<u>Τροποποιημένα δανειακά ανοίγματα</u>	<u>2020</u> <u>€ εκατ.</u>	<u>2019</u> <u>€ εκατ.</u>
Τροποποιημένα κατά τη διάρκεια της χρήσης δάνεια με πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκειά τους		
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου ⁽¹⁾	1.076	1.637
Ζημιά από την τροποποίηση	31	65
Τροποποιημένα δάνεια κατά την αρχική αναγνώριση στα οποία η πρόβλεψη απομείωσης βασιζόταν στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκειά τους		
Λογιστική αξία δανείων προ πρόβλεψης την 31 Δεκεμβρίου για τα οποία η πρόβλεψη απομείωσης άλλαξε στη χρήση, μετά την τροποποίηση, σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	778	1.101

(1) Η λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου συμπεριλαμβάνει όλες τις τροποποιήσεις δανείων λόγω ρύθμισης κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία προ προβλέψεων δανείων που είχαν τροποποιηθεί στο παρελθόν και για τα οποία η πρόβλεψη απομείωσης για πιστωτικές ζημιές επανήλθε σε υπολογισμό καθ' όλη τη διάρκεια τους, ανήλθε σε € 671 εκατ. (2019: € 216 εκατ.).

(ε) Μέτρα στήριξης λόγω της πανδημίας Covid-19 ('moratoria') και κυβερνητικά μέτρα στήριξης

Μέτρα στήριξης των δανειοληπτών ('moratoria') λόγω του Covid-19

Ο Όμιλος παρέχει μέτρα στήριξης σε όλους τους επιλέξιμους δανειολήπτες λόγω του Covid-19, κυρίως με τη μορφή:

- της κεφαλαιοποίησης ληξιπρόθεσμων οφειλών, της περιόδου χάριτος πληρωμών (δόσεων στα Στεγαστικά/Καταναλωτικά χαρτοφυλάκια και αποπληρωμής κεφαλαίου στα χαρτοφυλάκια Μικρών Επιχειρήσεων/Επιχειρηματικά) που αναστέλλονται έως εννέα μήνες, παράλληλα με την επέκταση της διάρκειας των δανείων, και
- μέτρων στήριξης που απευθύνονται συγκεκριμένα σε έναν από τους κλάδους της Ελληνικής οικονομίας που έχει πληγεί περισσότερο – τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, με βασικά χαρακτηριστικά την αναστολή πληρωμών κεφαλαίου έως την 31 Δεκεμβρίου 2021, την εκταμίευση νέων κεφαλαίων κίνησης και τη συνέχιση της χρηματοδότησης των ήδη εγκεκριμένων επενδύσεων.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 το εγκεκριμένο ποσό των εξυπηρετούμενων δανείων (συμπεριλαμβανομένων των ρυθμισμένων εξυπηρετούμενων) για μέτρα στήριξης (ενεργά και ληγμένα) ανέρχεται σε € 5 δις για την Ελλάδα και αποτελείται από € 1,5 δις επιχειρηματικά δάνεια και € 3,5 δις δάνεια λιανικής τραπεζικής. Για τις διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου (δηλαδή θυγατρικές στη Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο και Λουξεμβούργο) το αντίστοιχο εγκεκριμένο ποσό ανέρχεται σε € 2 δις αποτελούμενο από € 1,5 δις επιχειρηματικά δάνεια και € 0,5 δις δάνεια λιανικής τραπεζικής.

Η λογιστική αξία των δανείων που είναι υπό καθεστώσ ενεργών μέτρων στήριξης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	Επιχειρηματικά	Δάνεια Λιανικής	Σύνολο
	Λογιστική αξία	Λογιστική αξία	Λογιστική αξία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ελλάδα	1.550	182	1.732
Διεθνείς	930	96	1.026
Σύνολο	2.480	278	2.758

Στην Ελλάδα, λογιστική αξία περίπου € 1 δις που σχετίζεται με το καθεστώσ ενεργών μέτρων στήριξης την 31 Δεκεμβρίου 2020 έληξε εντός του πρώτου τριμήνου του 2021, ενώ η πλειονότητα των υπόλοιπων ενεργών μέτρων στήριξης λήγει το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Στις θυγατρικές εξωτερικού, η πλειονότητα των ενεργών μέτρων στήριξης έληξε το πρώτο τρίμηνο του 2021.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επιλέξιμοι δανειολήπτες για τα μέτρα στήριξης

Για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής στην Ελλάδα, οι επιλέξιμοι δανειολήπτες είναι οι επαγγελματίες των οποίων η δραστηριότητα εμπίπτει στους κλάδους που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία, όπως εκείνοι ορίστηκαν από την κυβέρνηση, και δεν ήταν ληξιπρόθεσμοι άνω των 90 ημερών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, όπως επίσης και οι ιδιώτες που ήταν επιλέξιμοι για τα προγράμματα κρατικών επιδοτήσεων και εξυπηρετούσαν τις οφειλές τους (κάτω των 90 ημερών ληξιπρόθεσμοι) κατά την 31 Μαρτίου 2020.

Για το χαρτοφυλάκιο Επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα, τα μέτρα στήριξης εφαρμόζονται στους δανειολήπτες με σημαντική δραστηριότητα στους επιλέξιμους κλάδους (βάσει της λίστας της κυβέρνησης για τους κλάδους που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία) και οι οποίοι είχαν ληξιπρόθεσμες οφειλές κάτω των 90 ημερών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Αντίστοιχα με τα δανειακά χαρτοφυλάκια της Ελλάδας, τα μέτρα στήριξης, όπως αυτά εφαρμόστηκαν από τις τοπικές αρχές στις χώρες δραστηριοποίησης του Ομίλου, περιλαμβάνουν κεφαλαιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών και αναστολές πληρωμών.

Σύμφωνα με τις πρόσφατες οδηγίες των τραπεζικών εποπτικών και λογιστικών αρχών (Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή, ΕΚΤ, ΣΔΛΠ), τα μέτρα στήριξης λόγω του Covid-19 δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ρυθμίσεις λόγω οικονομικών δυσκολιών ούτε να οδηγούν αυτόματα σε σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου. Συνεπώς, αυτά τα μέτρα λογίζονται ως τροποποιήσεις που δεν παρέχονται λόγω οικονομικών δυσκολιών.

Δεδομένου ότι οι οφειλόμενες δόσεις ή η αποπληρωμή κεφαλαίου μόνο αναβάλλονται για μέγιστη περίοδο έως και 9 μήνες ή μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021 για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, και είναι τοκοφόρες, δεν έχει προκύψει σημαντική επίπτωση λόγω της θέσπισης των μέτρων στήριξης.

Κυβερνητικά μέτρα στήριξης

Επιπρόσθετα των μέτρων στήριξης που έχουν παρασχεθεί από τον Όμιλο (όπως περιγράφονται παραπάνω), οι κυβερνήσεις των χωρών όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος έχουν ξεκινήσει διάφορα προγράμματα, με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητας και της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και την εξομάλυνση των συνεπειών της κρίσης Covid-19. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν την αναστολή φορολογικών πληρωμών και εισφορών σε ασφαλιστικά ταμεία, την παροχή αποζημιώσεων σε εργαζομένους εταιρειών που έχουν επηρεαστεί άμεσα από τον περιορισμό κυκλοφορίας και οικονομικής δραστηριότητας (lockdown), καθώς και κρατικές εγγυήσεις, συγχρηματοδότηση, επιδότηση πληρωμών τόκων σε νέες εκταμιεύσεις δανείων και επιδότηση πληρωμής δόσεων σε υφιστάμενα δάνεια, με εξασφαλίσεις ακίνητα δανειοληπτών πρώτης κατοικίας.

Τα βασικά προγράμματα διαθέσιμα προς επιλέξιμους δανειολήπτες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν:

(i) άτοκη κρατική συμμετοχή (40% ή 5%) σε νέες εκταμιεύσεις δανείων, συνοδευόμενη από επιδότηση τόκων για το υπολειπόμενο έντοκο κεφάλαιο (60% ή 95% αντίστοιχα) για τα πρώτα 2 χρόνια (ΤΕΠΙΧ II), (ii) κρατική ενίσχυση υπό τη μορφή εγγύησης για το 80% του κεφαλαίου και των τόκων 90 συνεχόμενων ημερών και (iii) Πρόγραμμα επιδότησης «Γέφυρα I», εφαρμόσιμο στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής με εξασφαλίσεις ακινήτων που αποτελούν πρώτη κατοικία και το οποίο περιλαμβάνει επιδότηση δόσεων 9 μηνών σε υφιστάμενα δανειακά ανοίγματα. Το πρόγραμμα «Γέφυρα II», που είναι εφαρμόσιμο στο χαρτοφυλάκιο Μικρών Επιχειρήσεων και στο χαρτοφυλάκιο Επιχειρηματικών δανείων, θα είναι διαθέσιμο στους επιλέξιμους δανειολήπτες μέσα στο 2021.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, είχε διατεθεί στην Τράπεζα ποσό € 0,6 δις, εκ του οποίου € 0,3 δις είχε χρησιμοποιηθεί, για το πρόγραμμα (i) ανωτέρω και ποσό € 1,4 δις, εκ του οποίου € 1,1 δις είχε χρησιμοποιηθεί, για το πρόγραμμα (ii) ανωτέρω. Σημειώνεται ότι η πιστωτική ενίσχυση που παρέχεται από το Δημόσιο στο πλαίσιο του προγράμματος (ii) παραπάνω δεν λογιστικοποιείται ξεχωριστά καθώς αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των όρων των δανείων και ως εκ τούτου οποιοδήποτε πιθανό όφελος που μπορεί να προκύψει στην Τράπεζα σε περίπτωση αθέτησης πληρωμής από τους δανειολήπτες συμπεριλαμβάνεται στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των εγγυημένων δανείων. Επιπρόσθετα, η λογιστική αξία των δανειακών ανοιγμάτων του προγράμματος «Γέφυρα I» ανέρχεται σε ποσό € 1,3 δις την 31 Δεκεμβρίου 2020 και αφορά κυρίως το στεγαστικό δανειακό χαρτοφυλάκιο.

Επιπρόσθετα, με ισχύ από τον Δεκέμβριο του 2020, η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για την εκταμίευση νέων δανείων που θα χρηματοδοτηθούν από την ΕΤΕπ για την αντιμετώπιση της κρίσης Covid-19. Επιπλέον, για υφιστάμενα δάνεια του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών δανείων, θεσπίστηκε πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιτοκίου για τρεις μήνες που αργότερα επεκτάθηκε στους πέντε μήνες, το οποίο μπορεί να επιλεγεί σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα μέτρα στήριξης λόγω Covid-19.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία των δανείων που βρίσκονται υπό κυβερνητικά μέτρα στήριξης για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, ανέρχεται σε ποσό € 106 εκατ. στη Σερβία, € 13 εκατ. στη Βουλγαρία και € 18 εκατ. στην Κύπρο.

5.2.1.3 Χρεωστικοί τίτλοι

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ομόλογα του εμπορικού και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία πιστωτικής διαβάθμισης την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 σύμφωνα με τις διαβαθμίσεις της Moody's ή αντίστοιχες διαβαθμίσεις:

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	ECL καθ' όλη τη διάρκεια τους -		Σύνολο
	ECL 12μήνου – Στάδιο 1	Στάδιο 2	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος (AC)			
Aaa	195	-	195
Aa1 έως Aa3	105	-	105
A1 έως A3	5	-	5
Χαμηλότερα από A3	2.484	-	2.484
Αξία προ απομείωσης	2.789	-	2.789
Πρόβλεψη απομείωσης	(5)	-	(5)
Λογιστική αξία	2.784	-	2.784
Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI)			
Aaa	276	-	276
Aa1 έως Aa3	435	-	435
A1 έως A3	586	-	586
Χαμηλότερα από A3	4.070	10	4.080
Χωρίς διαβάθμιση	77	-	77
Λογιστική αξία	5.444	10	5.454
31 Δεκεμβρίου 2019			
		ECL καθ' όλη τη διάρκεια τους -	
		Στάδιο 1	Στάδιο 2
		€ εκατ.	€ εκατ.
		Σύνολο	
		€ εκατ.	
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος (AC)			
Aaa	100	-	100
Χαμηλότερα από A3	1.442	-	1.442
Αξία προ απομείωσης	1.542	-	1.542
Πρόβλεψη απομείωσης	(3)	-	(3)
Λογιστική αξία	1.539	-	1.539
Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI)			
Aaa	405	-	405
Aa1 έως Aa3	426	-	426
A1 έως A3	354	-	354
Χαμηλότερα από A3	5.016	-	5.016
Χωρίς διαβάθμιση	77	-	77
Λογιστική αξία	6.278	-	6.278

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται
στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL)

Aa1 έως Aa3

Χαμηλότερα από A3

Λογιστική αξία

31 Δεκεμβρίου 2020	
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου € εκατ.	Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων € εκατ.
-	2
42	0
42	2

Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται
στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL)

Aa1 έως Aa3

Χαμηλότερα από A3

Λογιστική αξία

31 Δεκεμβρίου 2019	
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου € εκατ.	Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων € εκατ.
-	3
53	0
53	3

Τα ομόλογα με διαβάθμιση χαμηλότερη από A3 περιλαμβάνουν: ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 4.038 εκατ., (2019: € 4.308 εκατ.), κρατικά ομόλογα χωρών μελών της Ευρωζώνης αξίας € 1.208 εκατ., (2019: € 1.197 εκατ.) και κρατικά ομόλογα αξίας € 547 εκατ. που έχουν εκδοθεί κυρίως από λουπά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υποψήφια μέλη (2019: € 448 εκατ.).

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ομόλογα του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ανά στάδιο, ανά γεωγραφική περιοχή με βάση τη χώρα εγκατάστασης των αντισυμβαλλόμενων και τον τομέα δραστηριότητας.

	31 Δεκεμβρίου 2020						
	Ελλάδα		Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες		Λοιπές Χώρες		Σύνολο € εκατ.
	ECL 12μήνου – Στάδιο 1 € εκατ.	ECL καθ' όλη τη διάρκειά τους - Στάδιο 2 € εκατ.	ECL 12μήνου – Στάδιο 1 € εκατ.	ECL καθ' όλη τη διάρκειά τους - Στάδιο 2 € εκατ.	ECL 12μήνου – Στάδιο 1 € εκατ.	ECL καθ' όλη τη διάρκειά τους - Στάδιο 2 € εκατ.	
Επενδυτικοί τίτλοι AC							
Δημόσιο	1.951	-	527	-	-	-	2.478
Τράπεζες	106	-	161	-	2	-	269
Επιχειρήσεις	-	-	42	-	-	-	42
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	2.057	-	730	-	2	-	2.789
Πρόβλεψη απομείωσης	(4)	-	(1)	-	(0)	-	(5)
Λογιστική αξία	2.053	-	729	-	2	-	2.784
Επενδυτικοί τίτλοι FVOCI							
Δημόσιο ⁽¹⁾	2.067	-	1.886	-	265	-	4.218
Τράπεζες	95	-	384	-	4	-	483
Επιχειρήσεις	149	6	406	-	188	4	753
Λογιστική αξία	2.311	6	2.676	-	457	4	5.454

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019						Σύνολο € εκατ.
	Ελλάδα		Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες		Λοιπές Χώρες		
	ECL 12μήνου – Στάδιο 1	ECL καθ’ όλη τη διάρκεια τους - Στάδιο 2	ECL 12μήνου – Στάδιο 1	ECL καθ’ όλη τη διάρκεια τους - Στάδιο 2	ECL 12μήνου – Στάδιο 1	ECL καθ’ όλη τη διάρκεια τους - Στάδιο 2	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Επενδυτικοί τίτλοι AC							
Δημόσιο	1.044	-	488	-	-	-	1.532
Τράπεζες	10	-	-	-	-	-	10
Επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	-	-
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	1.054	-	488	-	-	-	1.542
Πρόβλεψη απομείωσης	(2)	-	(1)	-	-	-	(3)
Λογιστική αξία	1.052	-	487	-	-	-	1.539
Επενδυτικοί τίτλοι FVOCI							
Δημόσιο ⁽¹⁾	3.226	-	1.883	-	173	-	5.282
Τράπεζες	89	-	267	-	10	-	366
Επιχειρήσεις	210	-	277	-	143	-	630
Λογιστική αξία	3.525	-	2.427	-	326	-	6.278

⁽¹⁾ Την 31 Δεκεμβρίου του 2020 οι επενδυτικοί τίτλοι Δημοσίου των λοιπών Ευρωπαϊκών Χωρών συμπεριλαμβάνουν ομόλογα EFSF λογιστικής αξίας € 171 εκατ. (2019: € 199 εκατ.).

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Επενδυτικοί τίτλοι FVTPL			
Επιχειρήσεις	0	2	2
Λογιστική αξία	0	2	2
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου			
Δημόσιο	22	20	42
Λογιστική αξία	22	20	42
	31 Δεκεμβρίου 2019		
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Επενδυτικοί τίτλοι FVTPL			
Επιχειρήσεις	0	3	3
Λογιστική αξία	0	3	3
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου			
Δημόσιο	40	12	52
Επιχειρήσεις	-	1	1
Λογιστική αξία	40	13	53

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

5.2.1.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Οι γνωστοποιήσεις όπως παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων τα οποία:

α) συμψηφίζονται στον ισολογισμό του Ομίλου σύμφωνα με τα κριτήρια του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση» ή

β) υπόκεινται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή παρόμοιες συμφωνίες οι οποίες καλύπτουν παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, ανεξάρτητα από το εάν συμψηφίζονται στον ισολογισμό.

Αναφορικά με την πρώτη κατηγορία, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό αυτών παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα συμψηφισμού και πρόθεση διακανονισμού του καθαρού ποσού αυτών ή πρόθεση ταυτόχρονης είσπραξης της απαίτησης και εξόφλησης της υποχρέωσης («τα κριτήρια συμψηφισμού»), όπως παρατίθενται και στην λογιστική αρχή του Ομίλου 2.2.4.

Αναφορικά με την δεύτερη κατηγορία, οι συναλλαγές που εμπίπτουν σε συμβάσεις ISDA (International Swaps and Derivatives Association) και παρόμοιες κύριες συμβάσεις συμψηφισμού δεν πληρούν τα κριτήρια του συμψηφισμού στον ισολογισμό, καθώς το δικαίωμα συμψηφισμού τίθεται σε ισχύ μόνο σε περίπτωση αθέτησης, χρεοκοπίας ή πτώχευσης του Ομίλου ή των αντισυμβαλλόμενων ή μετά από άλλα προκαθορισμένα γεγονότα. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος και οι αντισυμβαλλόμενοι του μπορεί να μην έχουν πρόθεση διακανονισμού του καθαρού ποσού των συναλλαγών ή πρόθεση ταυτόχρονης είσπραξης της απαίτησης και εξόφλησης της υποχρέωσης.

Παρόμοιες συμβάσεις με τις ISDA περιλαμβάνουν συμφωνίες εκκαθάρισης παραγώγων, global master repurchase agreements (GMRA) και global master securities lending agreements. Παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν παράγωγα, συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων («gepos»), συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης τίτλων («reverse repos») και χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους. Χρηματοοικονομικά μέσα όπως δάνεια και καταθέσεις δεν υπόκεινται σε αυτήν την γνωστοποίηση εκτός εάν συμψηφίζονται στον ισολογισμό.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που πληρούν τα κριτήρια του συμψηφισμού και συνεπώς στον ισολογισμό παρουσιάζεται το καθαρό ποσό αυτών, καθώς και ποσά που υπόκεινται σε εφαρμοστέες κύριες συμβάσεις συμψηφισμού και παρόμοιες συμφωνίες για τα οποία τα κριτήρια συμψηφισμού που αναφέρονται παραπάνω δεν πληρούνται. Τα τελευταία ποσά, τα οποία έχουν κυρίως σχέση με παράγωγα, συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων και συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων, δεν συμψηφίζονται στον ισολογισμό. Όσον αφορά αυτές τις συναλλαγές, ο Όμιλος λαμβάνει και παρέχει εξασφαλίσεις με την μορφή χρεογράφων και ταμειακών διαθεσίμων, τα οποία περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες στις στήλες «Χρηματοοικονομικά μέσα» και «Εγγυήσεις σε μετρητά» στην εύλογη αξίας τους.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	31 Δεκεμβρίου 2020					
	Λογιστική αξία χρηματ/μικών στοιχείων ενεργητικού προ συμψηφισμού		Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό			
	€ εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικών απαιτήσεων € εκατ.	Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Ληφθείσες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων με κεντρικές τράπεζες	19	-	19	(19)	-	-
Συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων με τράπεζες	1.265	(1.065)	200	(200)	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.537	-	2.537	(2.385)	(17)	135
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	51	(51)	-	-	-	-
Σύνολο	3.872	(1.116)	2.756	(2.604)	(17)	135

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2020					
	Λογιστική αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικών στοιχείων ενεργητικού που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων € εκατ.	Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό		
				Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Δεσμευμένες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.932	-	2.932	(753)	(2.163)	16
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με τράπεζες	1.748	(1.065)	683	(683)	-	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων	51	(51)	-	-	-	-
Σύνολο	4.731	(1.116)	3.615	(1.436)	(2.163)	16

	31 Δεκεμβρίου 2019					
	Λογιστική αξία χρηματ/μικών στοιχείων ενεργητικού προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικών απαιτήσεων € εκατ.	Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό		
				Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Ληφθείσες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού						
Συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων με κεντρικές τράπεζες	50	-	50	(50)	-	-
Συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων με τράπεζες	1.634	(1.607)	27	(27)	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.233	-	2.233	(2.134)	(11)	88
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	45	(45)	-	-	-	-
Σύνολο	3.962	(1.652)	2.310	(2.211)	(11)	88

	31 Δεκεμβρίου 2019					
	Λογιστική αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματ/μικών στοιχείων ενεργητικού που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων € εκατ.	Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό		
				Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Δεσμευμένες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.721	-	2.721	(606)	(2.073)	42
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με τράπεζες	5.874	(1.607)	4.267	(4.267)	-	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων	45	(45)	-	-	-	-
Σύνολο	8.640	(1.652)	6.988	(4.873)	(2.073)	42

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων παρατίθενται στους παραπάνω πίνακες στην αξία με την οποία αναγνωρίστηκαν, είτε την εύλογη αξία (παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα) είτε στην αποσβέσιμη αξία κτήσης (όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία), ανάλογα με τον τύπο του χρηματοοικονομικού μέσου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

5.2.2 Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς ο οποίος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημιάς λόγω δυσμενών αλλαγών στις μεταβλητές της αγοράς. Μεταβολές σε επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες, περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads), τιμές μετοχών και σε άλλους σχετικούς παράγοντες, όπως στην τεκμαρτή μεταβλητότητα των προηγούμενων, μπορούν να επηρεάσουν τα έσοδα του Ομίλου ή την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του. Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών και Αντισυμβαλλόμενων Ομίλου (GMCRS) διαχειρίζεται και παρακολουθεί τους κινδύνους αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος.

Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών και Αντισυμβαλλόμενων Ομίλου είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά όλων των κινδύνων αγοράς συμπεριλαμβανομένου του επιτοκιακού κινδύνου του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου (Interest rate risk in the Banking Book – IRRBB). Ο Τομέας αναφέρεται στον GCRO και οι κύριες δραστηριότητές του περιλαμβάνουν:

- Την παρακολούθηση όλων των βασικών ενδείξεων που οδηγούν σε κίνδυνο αγοράς και επιτοκιακό κίνδυνο του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου (μέθοδο αξίας σε κίνδυνο/VaR, αναλύσεις ευαισθησίας, ανοίγματα επιτοκιακού κινδύνου),
- Εφαρμογή μεθοδολογιών για την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress testing) για τον κίνδυνο αγοράς (ιστορικό και υποθετικό) και επιτοκιακό κίνδυνο του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου,
- Παρακολούθηση και αναφορά της χρήσης των πιστωτικών ορίων αναφορικά με τον κίνδυνο αγοράς και τον επιτοκιακό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, και
- Ανάπτυξη, συντήρηση και διεύρυνση των υποδομών διαχείρισης κινδύνου.

Οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι οι ακόλουθοι:

(α) Επιτοκιακός κίνδυνος

Οι ταμειακές ροές και η εύλογη αξία της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο λόγω των διακυμάνσεων στα ισχύοντα επιτόκια αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου ταμιακών ροών, είναι ο κίνδυνος οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθούν λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου εύλογης αξίας είναι ο κίνδυνος η αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθεί λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου εύλογης αξίας αναλύεται περαιτέρω σε «Γενικό» και «Ειδικό». Ο πρώτος αναφέρεται σε αλλαγές στην εύλογη αξία θέσεων λόγω μεταβολών των επιτοκίων αναφοράς, ενώ ο τελευταίος αναφέρεται σε αλλαγές στην εύλογη αξία θέσεων λόγω κινήσεων σε συγκεκριμένες αποδόσεις εκδοτών και σε περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads).

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η χρηματοοικονομική θέση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο από την επίδραση των διακυμάνσεων στις ισχύουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

(γ) Μετοχικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος τιμής μετοχών ορίζεται ως ο κίνδυνος μείωσης της εύλογης αξίας τους, ως αποτέλεσμα της μεταβολής των μετοχικών δεικτών και της αξίας μεμονωμένων μετοχών. Η έκθεση στον κίνδυνο διακύμανσης των τιμών των μετοχών προέρχεται κυρίως από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.

(δ) Τεκμαρτή μεταβλητότητα

Ο Όμιλος εκτίθεται σε περιορισμένο κίνδυνο τεκμαρτής μεταβλητότητας (implied volatility (vega) risk), κυρίως ως αποτέλεσμα των θέσεών του σε δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίων.

Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει τα όρια της έκθεσης σε κινδύνους αγοράς, τα οποία παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση.

Ο Όμιλος εφαρμόζει κυρίως τη μέθοδο της Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk - VaR) για τη διαχείριση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς στην Ελλάδα και τις διεθνείς θυγατρικές. Επιπροσθέτως, πραγματοποιούνται και αναλύσεις ευαισθησίας. Οι πληροφορίες για τον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων παρουσιάζονται ξεχωριστά, δεδομένου ότι προέρχονται από σημαντικά διαφορετικά οικονομικά περιβάλλοντα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κινδύνου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(i) VaR για 2020 και 2019

Η μέθοδος VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης και για προκαθορισμένη διάρκεια. Το VaR που υπολογίζει ο Όμιλος είναι βασισμένο σε διάστημα εμπιστοσύνης 99% και περίοδο διακράτησης 1 ημέρας, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανατιμολόγηση).

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι ενδεχόμενες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς, θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή.

Παρόλο που το VaR είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς, οι υποθέσεις πάνω στις οποίες βασίζεται εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς. Για το λόγο αυτό τα πραγματικά αποτελέσματα παρακολουθούνται συστηματικά μέσω της διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχων («back testing»), ώστε να ελεγχθεί η εγκυρότητα των υποθέσεων και των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του VaR.

Η περίμετρος της ανάλυσης VaR το 2020 περιλαμβάνει τις Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Ανώνυμης Εταιρίας Συμμετοχών, Eurobank A.E. και τις τραπεζικές θυγατρικές της, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρτοφυλάκια εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL), συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών χαρτοφυλακίων και χαρτοφυλακίων επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI). Κατά συνέπεια, ο πιθανός αντίκτυπος όπως απεικονίζεται στα στοιχεία του VaR θα επηρεάσει άμεσα τα Κεφάλαια του Ομίλου (κατάσταση αποτελεσμάτων ή ίδια κεφάλαια). Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν προσαρμοστεί ανάλογα.

Επειδή η μέθοδος VaR αποτελεί βασικό εργαλείο για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς που είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, έχουν θεσπιστεί όρια VaR για όλες τις ανωτέρω δραστηριότητες (εμπορικά και επενδυτικά χαρτοφυλάκια, επιμετρούμενα στην εύλογη αξία), ενώ η πραγματική έκθεση του Ομίλου επισκοπείται από τη διοίκηση σε καθημερινή βάση. Παρόλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθοδολογίας δεν αποτρέπει ζημιές έξω από αυτά τα όρια σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

VaR ανά κατηγορία κινδύνου - Ελλάδα και διεθνείς θυγατρικές¹

	2020 (Μέσος όρος)	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος Επιτοκίου	70	12	44
Κίνδυνος Συναλλάγματος	0	1	0
Μετοχικός Κίνδυνος	1	0	0
Σύνολο VaR	70	12	44

Η διαφοροποίηση κινδύνων επιδρά θετικά στο συνολικό VaR από τον επιτοκιακό, συναλλαγματικό και μετοχικό κίνδυνο. Το μεγαλύτερο μέρος του VaR επιτοκιακού κινδύνου του Ομίλου, οφείλεται στον κίνδυνο που σχετίζεται με τα χρεόγραφα και τα παράγωγα τα οποία επιδεικνύουν ευαισθησία σε μεταβολές των επιτοκίων και των πιστωτικών περιθωρίων. Ο μέσος όρος VaR του 2020 είναι σημαντικά μεγαλύτερος από τα στοιχεία του τέλους του έτους 2019 και 2020, καθώς ενσωματώνει τον αντίκτυπο της πανδημίας Covid 19, η οποία είχε ως αποτέλεσμα σημαντική διαταραχή της αγοράς, κυρίως τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2020. Η αστάθεια της αγοράς μειώθηκε σταδιακά, μετά τον Απρίλιο του 2020, φθάνοντας τα χαμηλότερα της επίπεδα στο τέλος του έτους.

¹ Σε αυτή την ανάλυση συμπεριλαμβάνονται όσα χαρτοφυλάκια αποτιμώνται στην εύλογη αξία.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει την ανάλυση της επανατιμολόγησης του επιτοκίου των στοιχείων με ουσιώδη συνεισφορά στην έκθεση του επιτοκιακού κινδύνου του Ομίλου. Αυτά τα στοιχεία περιλαμβάνουν τίτλους χρέους που διακρατήθηκαν και εκδόθηκαν, τιτλοποιημένα ομόλογα και παράγωγα.

	31 Δεκεμβρίου 2020				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1-3 μήνες € εκατ.	3-12 μήνες € εκατ.	1-5 έτη € εκατ.	Άνω των 5 ετών € εκατ.
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	1	-	24	13
-Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	-	1	-	24	13
-Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	-	-	-	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων και ομόλογα υψηλής διαβάθμισης	219	276	615	4.615	4.352
-Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	180	100	485	2.149	3.579
-Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	39	143	-	-	2
-Ομόλογα υψηλής διαβάθμισης (Cairo & Pillar)	-	33	130	2.466	771
Εκδόσεις ομολογιών (διακρατούμενες από τρίτους)	-	(594)	-	-	(950)
-Καλυμμένες Ομολογίες σταθερού επιτοκίου	-	-	-	-	-
-Ομολογίες μειωμένης εξασφάλισης σταθερού επιτοκίου (Tier 2)	-	-	-	-	(950)
-Ομολογίες από τιτλοποιήσεις μεταβλητού επιτοκίου	-	(594)	-	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα⁽¹⁾	410	(138)	1.407	1.306	(3.014)

	31 Δεκεμβρίου 2019				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1-3 μήνες € εκατ.	3-12 μήνες € εκατ.	1-5 έτη € εκατ.	Άνω των 5 ετών € εκατ.
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	1	1	6	36
-Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	-	1	1	6	36
-Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	-	-	-	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων και ομόλογα υψηλής διαβάθμισης	95	272	556	1.937	4.554
-Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	57	122	501	1.479	4.012
-Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	37	150	3	-	-
-Ομόλογα υψηλής διαβάθμισης (Pillar)	1	-	52	458	542
Εκδόσεις ομολογιών	-	(944)	(500)	-	(950)
-Καλυμμένες Ομολογίες σταθερού επιτοκίου	-	-	(500)	-	-
-Ομολογίες μειωμένης εξασφάλισης	-	-	-	-	(950)
-Ομολογίες από τιτλοποιήσεις	-	(944)	-	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα⁽¹⁾⁽²⁾	268	(628)	1.868	1.089	(2.629)

⁽¹⁾ Για γραμμικά παράγωγα επιτοκίου, οι ονομαστικές αξίες παρουσιάζονται αθροιστικά για όλα τα νομίσματα, στην κατάλληλη χρονική περίοδο. Για μη γραμμικά παράγωγα επιτοκίου, οι delta ισοδύναμες ονομαστικές αξίες παρουσιάζονται αθροιστικά για όλα τα νομίσματα, στην κατάλληλη χρονική περίοδο.

⁽²⁾ Οι συγκριτικές πληροφορίες προσαρμόστηκαν με (α) την ανακατανομή των ποσών των παραγώγων μεταξύ των χρονικών ορίων και (β) την ενσωμάτωση ομολόγων τιτλοποίησης υψηλής διαβάθμισης «Pillar».

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει έκθεση σε Structural FX, λόγω της θυγατρικής της τράπεζας στη Σερβία. Σύμφωνα με το σενάριο της υποτίμησης του Σέρβικου Δηνάρου (RSD) κατά 10% έναντι του Ευρώ, η επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2020 θα ανέρχονταν σε ζημία € 49 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 47 εκατ.).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(iii) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο για την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019:

	31 Δεκεμβρίου 2020							Σύνολο € εκατ.
	USD € εκατ.	CHF € εκατ.	RON € εκατ.	RSD € εκατ.	BGN € εκατ.	Λοιπά € εκατ.	ΕΥΡΩ € εκατ.	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	8	6	0	211	498	7	5.907	6.637
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	296	30	24	0	0	104	2.882	3.336
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	0	-	-	-	21	0	66	87
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	44	2	-	-	0	0	2.506	2.552
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	2.116	2.518	18	464	2.856	350	29.102	37.424
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	737	-	0	45	5	18	7.560	8.365
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	20	0	3	85	175	1	9.004	9.288
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση (σημ. 30)	-	-	-	-	-	-	39	39
Σύνολο ενεργητικού	3.221	2.556	45	805	3.555	480	57.066	67.728
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	81	0	0	0	14	37	9.369	9.501
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	61	0	0	0	0	1	2.877	2.939
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.370	104	0	328	3.240	410	38.838	47.290
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	0	-	-	-	-	-	1.556	1.556
Λοιπές υποχρεώσεις	27	3	23	8	66	6	1.064	1.197
Σύνολο υποχρεώσεων	4.539	107	23	336	3.320	454	53.704	62.483
Συναλλαγματική θέση στοιχείων ισολογισμού	(1.318)	2.449	22	469	235	26	3.362	5.245
Προθεσμακές συμβάσεις συναλλάγματος	1.117	(2.452)	(18)	3	0	(63)	(240)	(1.653)
Σύνολο συναλλαγματικής θέσης	(201)	(3)	4	472	235	(37)	3.122	3.592

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019							Σύνολο € εκατ.
	USD € εκατ.	CHF € εκατ.	RON € εκατ.	RSD € εκατ.	BGN € εκατ.	Λοιπά € εκατ.	ΕΥΡΩ € εκατ.	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	11	3	0	149	530	6	3.980	4.679
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	186	16	21	0	0	91	2.693	3.007
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	-	0	5	0	105	110
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	23	2	-	0	0	0	2.237	2.262
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	2.175	3.426	20	428	2.583	327	28.406	37.365
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	696	0	0	69	20	6	7.160	7.951
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	23	19	5	85	149	2	9.029	9.312
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση (σημ. 30)	0	-	-	-	-	-	75	75
Σύνολο ενεργητικού	3.114	3.466	46	731	3.287	432	53.685	64.761
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	292	0	0	0	17	10	6.603	6.922
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	30	0	0	0	0	0	2.696	2.726
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.224	84	0	252	2.977	446	36.858	44.841
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	0	-	-	-	-	-	2.406	2.406
Λοιπές υποχρεώσεις	28	1	30	7	72	3	1.050	1.191
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση (σημ. 30)	0	-	-	-	-	-	8	8
Σύνολο υποχρεώσεων	4.574	85	30	259	3.066	459	49.621	58.094
Συναλλαγματική θέση στοιχείων ισολογισμού	(1.460)	3.381	16	472	221	(27)	4.064	6.667
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος	1.483	(3.374)	0	0	0	33	(120)	(1.978)
Σύνολο συναλλαγματικής θέσης	23	7	16	472	221	6	3.944	4.689

⁽¹⁾ Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν τις επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, άυλα πάγια στοιχεία, αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και λοιπές απαιτήσεις.

5.2.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται καθημερινά σε κινδύνους ρευστότητας από αναλήψεις καταθέσεων, λήξεις τίτλων μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, λήξεις εξασφαλισμένης ή μη εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων («geros») και διατραπεζικός δανεισμός), χρηματοδοτήσεις δανείων και καταπτώσεις εγγυήσεων. Επιπρόσθετα, οι υποχρεώσεις κάλυψης των λογαριασμών περιθωρίου για συναλλαγές εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (από την ΕΚΤ και την αγορά), για

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

συμβόλαια μείωσης κινδύνου (συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου-CSAs, συμφωνίες κύριας επαναγοράς-GMRAs) και για εκκαθάριση συναλλαγών από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο (CCPs) έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιπέδων ρευστότητας. Ο Όμιλος διατηρεί διαθέσιμα για να καλύψει όλες αυτές τις ανάγκες. Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας καθορίζει επαρκή όρια ρευστότητας για να καλυφθούν οι ενδεχόμενες ανάγκες.

Η προηγούμενη εμπειρία έχει δείξει ότι οι ανάγκες ρευστότητας που δημιουργούνται από καταπτώσεις εγγυητικών και πιστωτικών επιστολών είναι σημαντικά λιγότερες από το ποσό της δέσμευσης. Το ίδιο ισχύει και για τις δεσμεύσεις για αύξηση της πίστωσης, όπου το συνολικό συμβατικό ποσό δεν αντιπροσωπεύει κατ' ανάγκη μελλοντικές ανάγκες μετρητών, καθώς αρκετές από αυτές τις δεσμεύσεις θα λήξουν ή θα τερματιστούν χωρίς να χρηματοδοτηθούν.

Θεμελιώδης αρχή της διοίκησης του Ομίλου, είναι η αντιστοίχιση (matching) και η ελεγχόμενη αναντιστοιχία (mismatch) των ημερομηνιών λήξης και των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων. Είναι ασυνήθιστο για τράπεζες να έχουν πλήρη αντιστοίχιση, καθώς οι συναλλαγές είναι συχνά αβέβαιης διάρκειας και διαφορετικής φύσεως. Όταν οι λήξεις δε συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί και ο κίνδυνος ζημιών.

Οι λήξεις των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και η δυνατότητα αντικατάστασης, με αποδεκτό κόστος, των τοκοφόρων υποχρεώσεων κατά τη λήξη τους, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση της ρευστότητας του Ομίλου.

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας

Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας του Ομίλου ορίζει την ακόλουθη εποπτική και ελεγκτική δομή:

- Η Επιτροπή Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και για την παρακολούθηση των ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων του κινδύνου ρευστότητας.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα τουλάχιστον σε μηνιαία βάση.
- Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου (Treasury) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής της Τράπεζας όσον αφορά στη ημερήσια διαχείριση ρευστότητας της Τράπεζας και για την προετοιμασία και παρακολούθηση του προϋπολογισμού ρευστότητας της Τράπεζας.
- Ο Τομέας Group Market and Counterparty Risk Sector (GMCRS) είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και ενημέρωση σχετικά με τη ρευστότητα του Ομίλου.

Η παρακάτω λίστα περιλαμβάνει τις κύριες αναφορές που ετοιμάζονται σε περιοδική βάση:

- (α) Η εποπτική ανάλυση του ανοίγματος ρευστότητας (liquidity gap) μαζί με τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας,
- (β) Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Οι ασκήσεις αυτές αξιολογούν τον αντίκτυπο ενός αριθμού έκτακτων γεγονότων στη ρευστότητα του Ομίλου,
- (γ) Αναφορά επί των αναλύσεων ευαισθησίας κινδύνων αγοράς που επηρεάζουν τη ρευστότητα,
- (δ) Εκτίμηση δεικτών κάλυψης ρευστότητας (Liquidity coverage ratios -LCR) (νέος δείκτης στα πλαίσια της Βασιλείας III), και
- (ε) Αναφορά σχετική με τη σύσταση βαρών σε στοιχεία ενεργητικού.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Χρονοανάλυση στοιχείων ενεργητικού και στοιχεία ενεργητικού διακρατούμενα για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση της ληκτότητας των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, βασισμένη στις λογιστικές τους αξίες. Τα δάνεια μη ορισμένης λήξης παρουσιάζονται στην «εντός ενός μηνός» κατηγορία. Ο Όμιλος έχει συνάψει συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου με αντισυμβαλλόμενους στη διαπραγματευτική αγορά (ISDA/CSA). Με βάση τις συμβάσεις αυτές, ο Όμιλος έχει δώσει ή λάβει εξασφαλίσεις, οι οποίες καλύπτουν τις αντίστοιχες καθαρές υποχρεώσεις ή απαιτήσεις από συναλλαγές παραγώγων. Οι εξασφαλίσεις που έχουν δοθεί δεν παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Για τις απαιτήσεις από παράγωγα που δεν καλύπτονται από συμβάσεις ISDA/CSA, η θετική αποτίμηση παρουσιάζεται στην εύλογη αξία στην «άνω του ενός έτους» κατηγορία.

	31 Δεκεμβρίου 2020				
	Εντός 1	1 - 3	3 μήνες	Άνω του 1	Σύνολο
	μήνα	μήνες	έως 1 έτος	έτους	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	6.637	-	-	-	6.637
- Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	612	22	-	223	857
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	2.890	961	3.602	29.971	37.424
- Ομόλογα	207	84	491	7.500	8.282
- Μετοχές	-	-	-	170	170
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	-	148	148
- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	66	17	9	9.196	9.288
- Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση (σημ. 30)	-	-	39	-	39
Σύνολο	10.412	1.084	4.141	47.208	62.845

	31 Δεκεμβρίου 2019				
	Εντός 1	1 - 3	3 μήνες	Άνω του 1	Σύνολο
	μήνα	μήνες	έως 1 έτος	έτους	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	4.679	-	-	-	4.679
- Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	378	-	-	342	720
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	3.213	792	3.705	29.655	37.365
- Ομόλογα	96	87	514	7.176	7.873
- Μετοχές	-	-	-	188	188
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	-	119	119
- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	66	17	9	9.220	9.312
- Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	-	2	73	-	75
Σύνολο	8.432	898	4.301	46.700	60.331

¹⁾ Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, τα άυλα πάγια στοιχεία, τις αναβαλλόμενες φορολογικές και τις λοιπές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος κατέχει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μετρητών και στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις του και ενδεχόμενες αναλήψεις καταθέσεων σε συνθήκες πίεσης αγοράς. Τα διακρατούμενα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

(α) Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες,

(β) Ομόλογα υψηλής ρευστοποίησης και λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποδεκτά ως εγγύηση, και

(γ) Τρεχούμενοι λογαριασμοί και διαπραγματευτικές καταθέσεις λήξης εντός ενός μήνα.

Τα μη χρησιμοποιηθέντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης και αποδεκτά από τις κεντρικές τράπεζες, παρέχουν δυνητικό απόθεμα ρευστότητας αξίας € 18,0 δις την 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: € 17,4 δις). Επιπρόσθετα, ο Όμιλος κατέχει και άλλους τύπους στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, όπως ορίζονται από τις εποπτικές αρχές, αξίας € 2,1 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) (2019: € 1,5 δις). Πρέπει να σημειωθεί ότι ένα μέρος των διαθέσιμων εξασφαλίσεων για την ΕΚΤ ποσού € 4,1 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) (2019: € 3,5 δις) διακρατείται από τις θυγατρικές του Ομίλου και

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

για τις εξασφαλίσεις αυτές έχουν εφαρμοστεί προσωρινοί περιορισμοί από τις τοπικές εποπτικές αρχές και προσωρινά περιορίζεται η μεταφορά τους μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου.

Χρονοανάλυση των υποχρεώσεων

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές για το 2020 και το 2019. Τα στοιχεία των υποχρεώσεων μη ορισμένης λήξης (καταθέσεις όψεως και ταμειευτηρίου) εμφανίζονται στην «εντός ενός μηνός» κατηγορία. Ο Όμιλος έχει συνάψει συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου με αντισυμβαλλόμενους στη διατραπεζική αγορά (ISDA/CSA). Λόγω αυτών των συμβάσεων, ο Όμιλος έχει ήδη δώσει εξασφαλίσεις οι οποίες καλύπτουν την αποτίμηση των καθαρών του υποχρεώσεων από παράγωγα στη διατραπεζική αγορά. Για τις υποχρεώσεις από παράγωγα που δεν καλύπτονται από συμβάσεις Διεθνούς Ένωσης Συμφωνιών Ανταλλαγής και Παραγώνων -ISDA/ συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου-CSAη υποχρέωση παρουσιάζεται στην εύλογη αξία στην «εντός ενός μηνός» κατηγορία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το χειρότερο πιθανό σενάριο αφού βασίζεται στην παραδοχή ότι όλες οι υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν νωρίτερα από το αναμενόμενο (όλες οι προθεσμιακές καταθέσεις αποσύρονται στη συμβατική τους λήξη). Το πρόσφατο παρελθόν έχει δείξει ότι ακόμη και σε περιόδους συστημικής χρηματοοικονομικής κρίσης, η πιθανότητα ενός τέτοιου γεγονότος είναι απομακρυσμένη.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώνων:

- Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- Υποχρεώσεις προς πελάτες
- Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους
- Υποχρεώσεις από μισθώσεις
- Λοιπές υποχρεώσεις

31 Δεκεμβρίου 2020				
Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	(εισορές)/ εκροές € εκατ.
649	260	83	8.412	9.404
37.203	4.262	5.541	296	47.302
-	166	131	1.717	2.014
3	7	27	327	364
286	406	285	-	977
38.141	5.101	6.067	10.752	60.061
10	-	-	-	10

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο
Συμβατικές δεσμεύσεις ⁽¹⁾

Σύνολο

Εντός 1 έτους € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.
1.538	4.173
40	-
1.578	4.173

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώνων:

- Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- Υποχρεώσεις προς πελάτες
- Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους
- Υποχρεώσεις από μισθώσεις
- Λοιπές υποχρεώσεις
- Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση (σημ.30)

31 Δεκεμβρίου 2019				
Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	(εισορές)/ εκροές € εκατ.
2.706	1.778	41	2.401	6.926
32.862	5.594	6.260	161	44.877
31	83	792	2.066	2.972
3	6	27	259	295
365	348	295	-	1.008
-	-	8	-	8
35.967	7.809	7.423	4.887	56.086
6	-	-	-	6

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο
 Συμβατικές δεσμεύσεις ⁽¹⁾
 Σύνολο

Εντός 1 έτους € εκατ.	Άνω 1 έτους € εκατ.
3.696	1.630
149	-
3.845	1.630

(1) Αφορά συμβατικές δεσμεύσεις για την εξαγορά ιδιοχρησιμοποιούμενων και επενδυτικών ακινήτων καθώς και άυλων πάγιων στοιχείων (σημ. 42).

5.2.4 Μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς-«IBOR reform»

Μετά την χρηματοοικονομική κρίση, οι διεθνείς εποπτικοί φορείς, επιχειρήσαν την θεμελιώδη αναθεώρηση των βασικών επιτοκίων αναφοράς και συγκάλεσαν ομάδες εργασίας σε διάφορες χώρες για να εντοπίσουν και να προωθήσουν τη χρήση επιτοκίων αναφοράς χωρίς κίνδυνο («RFR») τα οποία βασίζονται σε υποκείμενες συναλλαγές με ρευστότητα στην αγορά, ως εναλλακτικές λύσεις στα υπάρχοντα Διατραπεζικά Προσφερόμενα Επιτόκια (IBOR).

Η Ομάδα Εργασίας για τα επιτόκια χωρίς κίνδυνο σε ευρώ, μια ομάδα του ιδιωτικού τομέα, που συγκροτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), μαζί με την Αρχή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών και Αγορών, την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (η «Ομάδα εργασίας για τα επιτόκια χωρίς κίνδυνο σε ευρώ») έχει εργαστεί για τη διευκόλυνση της μετάβασης από το μέσο επιτόκιο του δείκτη σε ευρώ (EONIA) στο εναλλακτικό χωρίς κίνδυνο, βραχυπρόθεσμο επιτόκιο ευρώ (STR €), λόγω του ότι το EONIA δεν συμμορφώνεται με τον Κανονισμό της ΕΕ για τα επιτόκια αναφοράς (εφεξής BMR) και, πιο πρόσφατα, για τον προσδιορισμό των εναλλακτικών επιτοκίων EURIBOR, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του BMR. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Αγοράς Χρήματος (EMMI), τον διαχειριστή των EONIA και EURIBOR, η οριστική παύση της EONIA θα πραγματοποιηθεί στις 3 Ιανουαρίου 2022.

Σε άλλες χώρες, οι αντίστοιχες ομάδες εργασίας έχουν θεσπίσει εναλλακτικά επιτόκια χωρίς κίνδυνο αντί των επιτοκίων LIBOR μίας ημέρας. Τον Μάρτιο του 2021, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (FCA), η εποπτική αρχή της ICE Διαχείρισης Επιτοκίων Αναφοράς (IBA), η οποία είναι ο διαχειριστής του LIBOR, ανακοίνωσε ότι όλες οι τιμές LIBOR εκτός USD και οι τιμές LIBOR μίας εβδομάδας και 2 μηνών σε USD θα σταματήσουν οριστικά στο τέλος του 2021, ενώ οι υπόλοιπες τιμές LIBOR σε USD θα σταματήσουν οριστικά αμέσως μετά τον Ιούνιο του 2023.

Ο Όμιλος συμμετέχει ως πλήρες μέλος στην παραπάνω Ομάδα Εργασίας για τα επιτόκια χωρίς κίνδυνο και έχει συγκροτήσει μια εσωτερική Ομάδα Εργασίας Μεταρρύθμισης επιτοκίων αναφοράς (η «Ομάδα Εργασίας BR»), με επικεφαλής τους ανώτερους εκπροσώπους των επιχειρηματικών μονάδων της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένου των τμημάτων Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας, Διεθνών Κεφαλαιαγορών, Διαχείρισης Κινδύνων Αγορών & Αντισυμβαλλομένων Ομίλου και με την υποστήριξη των Νομικών Υπηρεσιών, Οργάνωσης & Επιχειρηματικής Ανάλυσης Ομίλου (Εποπτική Μονάδα), και Οικονομικών Υπηρεσιών Ομίλου, προκειμένου να διαχειριστεί τη μετάβαση στα νέα επιτόκια μηδενικού κινδύνου, να μετριάσει τυχόν σχετικούς κινδύνους και να συμμορφωθεί με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα επιτόκια αναφοράς (BMR).

Οι κύριοι στόχοι της Ομάδας Εργασίας IBOR που αναφέρεται παραπάνω, περιλαμβάνουν:

- Παρακολούθηση των εξελίξεων σε θέματα εποπτείας, αγοράς και κλάδου αναφορικά με την μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς και προετοιμασία σχεδίων δράσης για την ομαλή μετάβαση στα νέα επιτόκια αναφοράς μηδενικού κινδύνου,
- Αξιολόγηση και εκτίμηση των επιπτώσεων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες συμπεριλαμβανομένων της ορθής ενσωμάτωσης των νέων μεθοδολογιών για τον υπολογισμό των εναλλακτικών επιτοκίων αναφοράς στα λειτουργικά συστήματα, μεταφορά των υφιστάμενων διατραπεζικών και πελατειακών συμβολαίων στα νέα εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς ή ενσωμάτωση προβλέψεων για εναλλακτικά επιτόκια, όπως μπορεί να αιτηθεί ή εισηγηθεί από τις εποπτικές αρχές των ενώσεων διεθνών χρηματαγορών και κλάδων, στα υφιστάμενα και νέα χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου συνδεδεμένα με επιτόκια αναφοράς και της κατάλληλης τροποποίησης των συμβάσεων των πελατών,
- Επικοινωνία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη αναφορικά με τις αλλαγές που προκύπτουν από την μεταρρύθμιση IBOR, και

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Τακτική αναφορά στην Επιτροπή Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων του Ομίλου (GALCO) και στο BRC όταν απαιτείται, με σκοπό να αξιολογήσουν τις εξελίξεις, να προτείνουν ή να εγκρίνουν ενέργειες ή/και στρατηγικές σχετικές με την μεταρρύθμιση IBOR.

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε σημαντικό αριθμό χρηματοοικονομικών μέσων συνδεδεμένων με τον δείκτη IBOR (EURIBOR, USD LIBOR, CHF LIBOR και EONIA), όπως παράγωγα, χρεωστικοί τίτλοι, δανειακές και καταθετικές συμβάσεις. Δεδομένου ότι τα επιτόκια αναφοράς αυτών των μέσων υπόκεινται στις μεταρρυθμίσεις, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς τον ακριβή τρόπο μετάβασης στα νέα επιτόκια αναφοράς, καθώς και στις απαραίτητες συμβατικές τροποποιήσεις των χρηματοοικονομικών μέσων που συνδέονται με αυτά τα επιτόκια. Συνεπώς, η αντίστοιχη διαδικασία μετάβασης σε επιτόκια μηδενικού κινδύνου ενέχει ποικίλους κινδύνους για τον Όμιλο που περιλαμβάνουν λειτουργικούς, νομικούς και κινδύνους επικοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψη το πιεστικό χρονοδιάγραμμα για τη μετάβαση και τη μεγάλη κλίμακα των υφιστάμενων συμβολαίων που πρέπει να τροποποιηθούν, καθώς επίσης αυξάνει κάπως το χρηματοοικονομικό κίνδυνο σε περίπτωση διαταραχής των αγορών λόγω της μεταρρύθμισης του IBOR. Επιπλέον, η υπάρχουσα αβεβαιότητα σχετικά με το ποσό και το χρόνο των ταμειακών ροών που σχετίζονται με το IBOR θα μπορούσε να έχει συνέπειες στη λογιστική αντιμετώπιση των χρηματοοικονομικών μέσων, κυρίως σε σχέση με τη λογιστική αντιστάθμισης και τον προσδιορισμό της αντιστάθμισης όταν δεν θα υπάρχουν πλέον οι τωρινές αβεβαιότητες.

Ο Όμιλος συνεχίζει να αξιολογεί σε συστηματική βάση τις πιθανές επιπτώσεις του κινδύνου μετάβασης και να προσαρμόζει ανάλογα τα σχέδια εφαρμογής του προκειμένου να επιτύχει τον περιορισμό των κινδύνων που προκύπτουν από τη μετάβαση στα επιτόκια μηδενικού κινδύνου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διάφορα επιτόκια αναφοράς στις σχέσεις που αντισταθμίζει λογιστικά και οι οποίες λήγουν μετά την 31 Δεκεμβρίου 2021 ή την 30 Ιουνίου 2023 για τις αντισταθμίσεις του USD LIBOR, όταν η μετάβαση στα επιτόκια μηδενικού κινδύνου εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί. Το ονομαστικό ποσό των μέσων αντιστάθμισης που προσδιορίστηκε για αυτές τις σχέσεις αντιστάθμισης προσεγγίζει τον βαθμό της έκθεσης σε κίνδυνο όπου ο Όμιλος διαχειρίζεται με τις σχέσεις αντιστάθμισης.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα σημαντικά επιτόκια αναφοράς στα οποία εκτίθενται οι σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου μαζί με τα ονομαστικά ποσά των μέσων αντιστάθμισης, που λήγουν μετά τις προαναφερόμενες αναμενόμενες ημερομηνίες παύσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020:

	31 Δεκεμβρίου 2020			
	Μέσα αντιστάθμισης που επηρεάζονται από την μεταρρύθμιση			
	Ονομαστική αξία			
	Euribor € εκατ.	USD LIBOR € εκατ.	CHF LIBOR € εκατ.	Λοιπά € εκατ.
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας				
Συμβάσεις Ανταλλαγής επιτοκίου	2.664	167	-	61
Συμβάσεις Ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίου	4	-	-	-
	2.668	167	-	61
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών				
Συμβάσεις Ανταλλαγής επιτοκίου	1.727	-	1.221	-
Συμβάσεις Ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίου	-	-	-	-
	1.727	-	1.221	-
Σύνολο Παραγώγων	4.395	167	1.221	61

Όσον αφορά το επιτόκιο EURIBOR, το οποίο ορίζεται ως καθοριστικό επιτόκιο αναφοράς βάσει του Κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς (BMR) και θεωρείται ότι πληρεί τις απαιτήσεις BMR από τον Ιούλιο του 2019, ο υπολογισμός του βασίζεται στη νέα «υβριδική μεθοδολογία». Η βιωσιμότητα του EURIBOR εξαρτάται από το εάν η ομάδα των τραπεζών που συνεισφέρουν στην διαμόρφωσή του θα συνεχίσει να το υποστηρίζει στο μέλλον και αν θα υπάρχει επαρκής δραστηριότητα στην υποκείμενη αγορά. Κατά συνέπεια, το EURIBOR μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιείται ως επιτόκιο αναφοράς σε νέες και υφιστάμενες συμβάσεις για το προσεχές μέλλον, και οι σχετικές αντισταθμίσεις εύλογης αξίας με επιτόκιο αναφοράς το EURIBOR δεν αναμένεται να επηρεαστούν άμεσα από τη μεταρρύθμιση αναφοράς. Ωστόσο, τα χρηματοοικονομικά μέσα που αναφέρονται στο EURIBOR πρέπει να ενσωματώσουν νέες ή βελτιωμένες εναλλακτικές προβλέψεις προκειμένου να μειωθούν οι πιθανές αβεβαιότητες σε περίπτωση

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

παύσης του EURIBOR. Η διαδικασία για τον προσδιορισμό των εν λόγω προβλέψεων βρίσκεται σε εξέλιξη, από την Ομάδα Εργασίας για τα επιτόκια χωρίς κίνδυνο σε ευρώ.

Αναφορικά με τη μετάβαση του EONIA και του πραγματικού επιτοκίου USD της Ομοσπονδιακής Τράπεζας ΗΠΑ, (EFFR), ο Όμιλος προχώρησε στις απαιτούμενες αλλαγές στα συστήματα κινδύνου και τις μεθοδολογίες αποτίμησης, προκειμένου να προσαρμόσει τη σχετική αλλαγή από το βραχυπρόθεσμο επιτόκιο EONIA στο βραχυπρόθεσμο επιτόκιο ευρώ (€ STR) και από το EFFR στο εξασφαλισμένο επιτόκιο χρηματοδότησης μίας νύχτας (SOFR) για τις καμπύλες προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των παραγώγων επιτοκίου που εκκαθαρίστηκαν κεντρικά μέσω του οργανισμού εκκαθάρισης LCH, το οποίο ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2020 και τον Οκτώβριο 2020 αντίστοιχα και βρίσκεται σε επαφή με τους αντισυμβαλλόμενους της διαπραγματευτικής προκειμένου να πραγματοποιήσουν τις σχετικές απαραίτητες αλλαγές στις διμερείς συμφωνίες τους.

Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά, αξιολογεί και επανεξετάζει το έργο των διεθνών ενώσεων, όπως το ISDA, με στόχο την καθοδήγηση της διαδικασίας μετάβασης των επιτοκίων αναφοράς, την απλούστευση της συμμόρφωσης με το BMR μέσω της χρήσης «τυποποιημένων» λύσεων αγοράς, την διευκόλυνση της διμερούς διαπραγματευτικής διαδικασίας μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά και την παράλληλη μείωση, του κινδύνου μη ομαλής μετάβασης. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα συμμορφώθηκε με το Πρωτόκολλο Συμπληρωματικών Σημείων αναφοράς ISDA 2018 καθώς και το Πρωτόκολλο ISDA 2020 IBOR Fallbacks το 4ο τρίμηνο του 2020.

Επιπλέον, ο Όμιλος αναλαμβάνει δράσεις για τον περιορισμό των κινδύνων, που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη νέων προϊόντων και ένα πρόγραμμα προσέγγισης πελατών για να διασφαλίσει την ετοιμότητα στις επερχόμενες αλλαγές καθώς και να εξηγήσει τις αλλαγές αυτές και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη μετάβαση στους πελάτες του.

Ο Όμιλος θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις της αγοράς και τις εποπτικές οδηγίες αναφορικά με τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς και να προσαρμόζει αναλόγως τα σχέδια εφαρμογής του προκειμένου να επιτύχει την άμβλυση των κινδύνων που απορρέουν από τη μετάβαση.

5.3 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι η τιμή που μία οντότητα θα λάμβανε κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα κατέβαλε για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην κύρια (ή πιο συμφέρουσα) αγορά, κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης και υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (δηλ. τιμή εξόδου). Όταν δεν υπάρχει παρατηρήσιμη τιμή για πανομοιότυπο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, η εύλογη αξία επιμετράται με τη χρήση άλλων κατάλληλων τεχνικών αποτίμησης μεγιστοποιώντας τη χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιώντας τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Τα παρατηρήσιμα δεδομένα προκύπτουν χρησιμοποιώντας στοιχεία της αγοράς, όπως πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό σχετικά με πραγματικά γεγονότα ή συναλλαγές, και αντανακλούν τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν οι συμμετέχοντες στην αγορά για την τιμολόγηση χρηματοοικονομικών μέσων, όπως διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για παρόμοια μέσα, επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων, τεκμαρτή μεταβλητότητα και περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία ή στην αποσβέσιμη αξία κτήσης και η εύλογη αξία τους έχει γνωστοποιηθεί, κατηγοριοποιούνται σε ένα από τα τρία επίπεδα ιεραρχίας εύλογης αξίας ανάλογα με το αν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ως ακολούθως:

- α) Επίπεδο 1 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται βάσει επίσημων τιμών (μη προσαρμοσμένες) σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα χρηματοοικονομικά στοιχεία στα οποία ο Όμιλος μπορεί να έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Ενεργή θεωρείται η αγορά στην οποία οι τιμές αυτές είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο, χρηματιστή, διαπραγματευτή, βιομηχανικό κλάδο, υπηρεσία τιμών ή ρυθμιστική αρχή και αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές. Στο επίπεδο 1 περιλαμβάνονται ενεργά διαπραγματεύσιμοι χρεωστικοί τίτλοι κατοχής ή έκδοσης του Ομίλου, μετοχές και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια, καθώς επίσης και αμοιβαία κεφάλαια τα οποία έχουν τακτικά και συχνά δημοσιευμένες τιμές.
- β) Επίπεδο 2 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης με δεδομένα, διαφορετικά των επίσημων τιμών του Επιπέδου 1, τα οποία είναι παρατηρήσιμα είτε απευθείας ή έμμεσα, όπως: i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, όπως επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, περιθώρια φερεγγυότητας και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνείς οργανισμούς παροχής τιμών αγοράς και iv) άλλα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 2 περιλαμβάνουν εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, μη άμεσα ρευστοποιήσιμους χρεωστικούς τίτλους, που κατέχονται ή εκδίδονται από τον Όμιλο και μετοχές.

- γ) Επίπεδο 3 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης στις οποίες τα σημαντικότερα δεδομένα είναι μη παρατηρήσιμα. Κατά τη συλλογή των μη παρατηρήσιμων δεδομένων, χρησιμοποιούνται οι καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων του Ομίλου, ενώ ταυτόχρονα αντανακλώνται οι υποθέσεις των συμμετεχόντων στην αγορά (π.χ. παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 περιλαμβάνουν μη διαπραγματευόμενους μετοχικούς τίτλους ή μετοχικούς τίτλους που διαπραγματεύονται σε αγορές οι οποίες δεν θεωρούνται ενεργές, συγκεκριμένα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες συμπεριλαμβανομένων τιτλοποιήσεων οι οποίες εκδόθηκαν μέσω εταιρειών ειδικού σκοπού που έχουν συσταθεί από τον Όμιλο και αναγνωρίστηκαν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού καθώς και πιστωτικούς τίτλους που εκδόθηκαν από τον Όμιλο.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία

Η κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους, παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

	31 Δεκεμβρίου 2020			
	Επίπεδο 1 € εκατ.	Επίπεδο 2 € εκατ.	Επίπεδο 3 € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	87	-	-	87
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	54	15	58	127
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	2.551	1	2.552
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	5.375	79	-	5.454
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτιμώμενα υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	27	27
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	5.516	2.645	86	8.247
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	2.939	-	2.939
Υποχρεώσεις συναλλαγών	19	-	-	19
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	19	2.939	-	2.958
	31 Δεκεμβρίου 2019			
	Επίπεδο 1 € εκατ.	Επίπεδο 2 € εκατ.	Επίπεδο 3 € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	110	0	0	110
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	48	19	67	134
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	2.262	0	2.262
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	6.184	94	-	6.278
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτιμώμενα υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	58	58
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	6.342	2.375	125	8.842
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	2.726	-	2.726
Υποχρεώσεις συναλλαγών	39	-	-	39
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	39	2.726	-	2.765

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μεταφορές εντός και εκτός των επιπέδων ιεραρχίας της εύλογης αξίας στην αρχή του τριμήνου κατά το οποίο έχει πραγματοποιηθεί η μεταφορά ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Σε συνέχεια της εκτίμησης του Ομίλου για τη σημαντικότητα του πιστωτικού κινδύνου (Credit Risk Valuation Adjustment - CVA) στο σύνολο της εύλογης αξίας των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, ο υπολογισμός του οποίου πραγματοποιήθηκε βάσει εσωτερικών μοντέλων αποτίμησης, η Τράπεζα μετέφερε ποσό (α) € 2 εκατ. από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 και (β) € 2 εκατ. από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3.

Συμφωνία των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Επιπέδου 3

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	125	118
Υπόλοιπο από απόκτηση εταιρειών	-	3
Μεταφορά σε Επίπεδο 3	3	0
Μεταφορά από Επίπεδο 3	(2)	(0)
Προσθήκες, μετά από πωλήσεις και λήξεις ⁽¹⁾	(32)	(4)
Σύνολο κερδών/(ζημιών) περιόδου που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(9)	8
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	1	(0)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	86	125

⁽¹⁾ Αφορά κυρίως σε Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία αποαναγνωρίστηκαν (σημ. 20).

Διαδικασίες και τεχνικές αποτίμησης του Ομίλου

Ο τομέας Group Market Counterparty Risk Sector (GMCRS) θεσπίζει τις διαδικασίες που διέπουν την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αναγνωρισμένα μοντέλα αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των κοινών χρηματοοικονομικών μέσων για τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όπως τις ανταλλαγές επιτοκίων και τις ανταλλαγές συναλλάγματος (interest and cross currency swaps), που χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς και δεν απαιτούν σε μεγάλο βαθμό τη διενέργεια εκτιμήσεων από τη Διοίκηση. Οι παρατηρήσιμες τιμές ή τα δεδομένα των μοντέλων αποτίμησης είναι συνήθως διαθέσιμα στην αγορά για τους εισηγμένους χρεωστικούς και μετοχικούς τίτλους, τα διαπραγματεύσιμα και τα απλά εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Η διαθεσιμότητα παρατηρήσιμων τιμών της αγοράς και των δεδομένων των μοντέλων αποτίμησης μειώνει την ανάγκη διενέργειας εκτιμήσεων από τη Διοίκηση και επίσης μειώνει την αβεβαιότητα σχετικά με τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Όπου χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων για τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, αυτές επιβεβαιώνονται για την ορθότητά τους έναντι ιστορικών στοιχείων και, όπου είναι εφικτό, έναντι τρεχουσών ή πρόσφατων παρατηρούμενων συναλλαγών σε διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα, και επανεξετάζονται περιοδικά από κατάλληλο προσωπικό ανεξάρτητο από το προσωπικό που τα δημιουργήσε. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι εκτιμήσεις των εύλογων αξιών που λαμβάνονται από τα μοντέλα προσαρμόζονται με τυχόν άλλους παράγοντες, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας ή την αβεβαιότητα των μοντέλων, στο βαθμό που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα τους λάβουν υπόψη κατά την τιμολόγηση του χρηματοοικονομικού μέσου. Οι εύλογες αξίες, επίσης, αντανακλούν τον πιστωτικό κίνδυνο του μέσου και περιλαμβάνουν προσαρμογές ώστε να ληφθούν υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος της εταιρείας του Ομίλου και του αντισυμβαλλομένου, όπου κρίνεται αναγκαίο.

Οι διαδικασίες ελέγχου των μοντέλων αποτίμησης που εφαρμόζονται από τον Όμιλο, περιλαμβάνουν: επιβεβαίωση των παρατηρήσιμων τιμολογήσεων, επαναυπολογισμό των αποτιμήσεων του μοντέλου, επισκόπηση και διαδικασία έγκρισης για τα νέα μοντέλα ή/και αλλαγές στα υφιστάμενα, προσαρμογή και διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων (back-testing) έναντι παρατηρήσιμων συναλλαγών στην αγορά, όπου είναι εφικτό, ανάλυση σημαντικών μεταβολών αποτίμησης, κλπ. Όταν για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρησιμοποιούνται οι αποτιμήσεις τρίτων, αυτές ελέγχονται προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13.

Τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία με προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια της αγοράς κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Αναπροσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου και τον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου εφαρμόζονται στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, όπου

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

κρίνεται απαραίτητο. Για τις εν λόγω αναπροσαρμογές του πιστωτικού κινδύνου λαμβάνονται υπόψη οι αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ του Ομίλου και των αντισυμβαλλομένων με βάση τους σχετικούς όρους των συναλλαγών παραγώγων και η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση αυτών των ταμειακών ροών. Ανάλογα με τις συνθήκες, ο Όμιλος λαμβάνει επίσης υπόψη την επίδραση τυχόν διακανονισμών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων, συμβάσεων εξασφάλισης και σύναψης κύριων συμβάσεων συμψηφισμού για την αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου (Credit Risk Valuation Adjustment - CVA). Για τον υπολογισμό του CVA χρησιμοποιούνται οι πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων, βασισμένες σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς όπως τα περιθώρια των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικών κινδύνων (Credit Default Swaps - CDS), ανάλογα με την περίπτωση, ή τα εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης. Ο Όμιλος εφαρμόζει παρόμοια μεθοδολογία για τον υπολογισμό του δικού του πιστωτικού κινδύνου (Debit Value Adjustments - DVA) όταν μπορεί να εφαρμοστεί. Όπου οι τεχνικές αποτίμησης βασίζονται σε εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης και το αντίστοιχο CVA είναι σημαντικό στο σύνολο της επιμέτρησης της εύλογης αξίας, τότε τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα κατηγοριοποιούνται στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Μια εύλογα πιθανή μεταβολή του κύριου μη παρατηρήσιμου δεδομένου (δηλ. του ποσοστού ανάκτησης) που χρησιμοποιείται στην αποτίμησή τους, δεν θα είχε σημαντική επίδραση στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους.

Ο Όμιλος προσδιορίζει την εύλογη αξία των χρεωστικών τίτλων που κατέχει με βάση επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοιο επίπεδο πιστωτικού κινδύνου, λήξη και απόδοση, τιμές διαπραγμάτευσης σε μη ενεργές αγορές για πανομοιότυπα ή παρόμοια χρηματοοικονομικά στοιχεία, ή με τη μέθοδο προεξόφλησης μελλοντικών ταμειακών ροών.

Η αξία των μη διαπραγματευόμενων μετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 9 προσδιορίζεται κυρίως χρησιμοποιώντας (i) εκθέσεις αποτίμησης τρίτων, οι οποίες βασίζονται στην καθαρή θέση των εταιρειών όπου η Διοίκηση δεν εκτελεί περαιτέρω σημαντικές προσαρμογές, και (ii) αποτιμήσεις καθαρής θέσης προσαρμοσμένες, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες των συμπεριλαμβανομένων των τιτλοποιημένων ομολόγων που εκδίδονται από τις εταιρίες ειδικού σκοπού του Ομίλου των οποίων οι συμβατικές ταμειακές ροές δεν αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (που δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης του SPPI), επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τιμές αγοράς δεν υπάρχουν καθώς δεν υπάρχουν ενεργές αγορές στις οποίες διαπραγματεύονται. Οι εύλογες αξίες τους εκτιμώνται σε ατομική βάση ανά δάνειο προεξοφλώντας τις μελλοντικές αναμενόμενες ταμειακές ροές για το χρονικό διάστημα που αναμένεται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια ή με αναφορά σε άλλα συγκρίσιμα περιουσιακά στοιχεία ίδιου τύπου που για τα οποία έχουν πραγματοποιηθεί συναλλαγές στην ίδια περίοδο. Οι αναμενόμενες ταμειακές ροές, που ενσωματώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο, αποτελούν σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα στον υπολογισμό της εύλογης αξίας με αποτέλεσμα το σύνολο της εύλογης αξίας τους να κατηγοριοποιείται στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία

Η κατηγοριοποίηση ιεραρχίας της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του Ομίλου που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία στον ισολογισμό παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες:

	31 Δεκεμβρίου 2020				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	37.071	37.071	37.397
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	1.724	930	-	2.654	2.784
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	1.724	930	37.071	39.725	40.181
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	-	947	592	1.539	1.556
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	-	947	592	1.539	1.556

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	37.057	37.057	37.307
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	522	691	-	1.213	1.539
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	522	691	37.057	38.270	38.846
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	513	881	944	2.338	2.406
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	513	881	944	2.338	2.406

Οι υποθέσεις και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους είναι σύμφωνες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Συγκεκριμένα:

- α) Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες συμπεριλαμβανομένων τιλοποιημένων ομολόγων οι οποίες εκδόθηκαν μέσω εταιρειών ειδικού σκοπού που έχουν συσταθεί από τον Όμιλο: για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες δεν υπάρχουν τιμές αγοράς, καθώς δεν υπάρχουν ενεργές αγορές στις οποίες διαπραγματεύονται. Οι εύλογες αξίες εκτιμώνται προεξοφλώντας τις μελλοντικές αναμενόμενες ταμειακές ροές για το χρονικό διάστημα που αναμένεται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας κατάλληλα επιτόκια προσαρμοσμένα με τον κίνδυνο. Τα δάνεια ομαδοποιούνται σε κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως αυτά παρακολουθούνται από τη Διοίκηση ανά προϊόν, τύπο δανειολήπτη και βαθμό καθυστέρησης, προκειμένου να βελτιωθεί η ακρίβεια των εκτιμώμενων αποτελεσμάτων αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ο Όμιλος κάνει υποθέσεις σχετικά με αναμενόμενες προκαταβολές, τα περιθώρια του προϊόντος και το χρονοδιάγραμμα εκποίησης των εξασφαλίσεων. Τα προεξοφλητικά επιτόκια για δάνεια σε πελάτες ενσωματώνουν δεδομένα για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τα επιτόκια, κατά περίπτωση.
- β) Επενδυτικοί τίτλοι που αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος: η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών τίτλων προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, διάρκεια και απόδοση, τις τιμές διαπραγμάτευσης σε μη ενεργές αγορές για πανομοιότυπα ή παρόμοια χρηματοοικονομικά στοιχεία, ή χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προεξόφλησης των ταμειακών ροών.
- γ) Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν οι τιμές της αγοράς δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία προσδιορίζεται από αποτιμήσεις εξωτερικών εκτιμητών με βάση επίσημες τιμές αγοράς για πιστωτικούς τίτλους με παρόμοια χαρακτηριστικά ή προεξοφλώντας τις αναμενόμενες ταμειακές ροές με επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον κίνδυνο, όπου ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας στοιχεία έμμεσα παρατηρήσιμα, δηλαδή επίσημες τιμές παρόμοιων τίτλων που εκδίδονται από τον Όμιλο ή από άλλους Έλληνες εκδότες.

Για τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά μέσα που είναι βραχυπρόθεσμα ή επανατιμολογούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και υποχρεώσεις προς πελάτες), η λογιστική αξία τους προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

6. Καθαρά έσοδα από τόκους

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Τόκοι έσοδα		
Πελάτες	1.335	1.466
- επιμετρούμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	1.334	1.464
- επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1	2
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾⁽³⁾	9	35
Χρεωστικοί τίτλοι	185	187
- επιμετρούμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	44	27
- επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	139	159
- επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2	1
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου)	31	51
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (χωρίς λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου)	395	377
	1.955	2.116
Τόκοι έξοδα		
Πελάτες ⁽¹⁾	(105)	(183)
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾	(22)	(62)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους ⁽¹⁾	(92)	(106)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου)	(39)	(36)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (χωρίς λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου)	(345)	(347)
Υποχρεώσεις από μισθώσεις- ΔΠΧΑ 16	(3)	(5)
	(606)	(739)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.349	1.377

⁽¹⁾ Επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος.

⁽²⁾ Για τη χρήση 2020, περιλαμβάνει όφελος ποσού € 21,2 εκατ. το οποίο αφορά σε στοχευμένες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (σημ. 31).

⁽³⁾ Το 2020, ο τόκος από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με αρνητικά επιτόκια έχει αναγνωριστεί ως έξοδο τόκων. Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναπροσαρμοσθεί και ως αποτέλεσμα έχει αναταξινομηθεί ποσό € 11 εκατ. από έσοδα από τόκους σε έξοδα από τόκους.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα έσοδα από τόκους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, ανά κατηγορία δανείου και ποιοτική διαβάθμιση:

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	Τόκοι έσοδα από μη-απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις € εκατ.	Τόκοι έσοδα από απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	591	120	711
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	544	80	624
Σύνολο τόκων εσόδων από πελάτες	1.135	200	1.335

	31 Δεκεμβρίου 2019		
	Τόκοι έσοδα από μη-απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις € εκατ.	Τόκοι έσοδα από απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	589	230	819
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	528	119	647
Σύνολο τόκων εσόδων από πελάτες	1.117	349	1.466

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τόκοι έσοδα από δάνεια και απαιτήσεις προς το Δημόσιο τομέα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες

Οι παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν τα καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες από συμβάσεις με πελάτες στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, αναλυμένα στις βασικές κατηγορίες ανά υπηρεσία και επιχειρηματικό τομέα (σημ. 43).

	31 Δεκεμβρίου 2020						
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική & Διαχείριση Περιουσίας € εκατ.		Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απάλειψης € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
			Διαχείριση Περιουσίας	Επενδυτική Τραπεζική			
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	10	45	6		11	(0)	72
Αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσίας	13	1	28		8	6	55
Δραστηριότητες δικτύου και λοιπά ⁽¹⁾	37	5	21		75	(7)	131
Υπηρεσίες κεφαλαιαγοράς	-	5	30		4	0	40
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	60	56	84		99	(1)	298

	31 Δεκεμβρίου 2019							
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Περιουσίας € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.		Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απάλειψης € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
				Κεφαλαιαγοράς	Επενδυτική Τραπεζική			
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	8	44	0	5		12	0	69
Αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσίας	16	1	28	1		8	1	55
Δραστηριότητες δικτύου και λοιπά ⁽¹⁾	43	13	(0)	13		79	(0)	148
Υπηρεσίες κεφαλαιαγοράς	-	12	2	2		4	2	22
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	67	70	30	21		103	3	294

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει προμήθειες από υπηρεσίες που σχετίζονται με πιστωτικές κάρτες.

8. Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες

Τα έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν έσοδα από εκμίσθωση ακινήτων ποσού € 84,7 εκατ. (2019: € 58,2 εκατ.) και λοιπά έσοδα ποσού € 1,2 εκατ. (2019: € 1,3 εκατ.) από υπηρεσίες IT που παρέχονται από τις εταιρείες του Ομίλου.

9. Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Ομόλογα εκ των οποίων:	827	66
- επιμετρούμενα στο αποσβέσιμο κόστος	154	0
- επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην	668	64
- επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	5	2
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(9)	36
Κέρδη/(ζημιές) από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου)	(382)	(8)
Κέρδη/(ζημιές) από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (χωρίς λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου)	3	(37)
Συναλλαγματικές διαφορές	(6)	1
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	433	58

Συναλλαγή ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου

Τον Δεκέμβριο του 2020, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΗΧ), ως μέρος της αποτελεσματικότερης διαχείρισης του δημόσιου χρέους, προχώρησε σε μια προσφορά για την επαναγορά συγκεκριμένων ομολόγων ελληνικού δημοσίου (ΟΕΔ) που κατέχονταν από την Τράπεζα συνολικής ονομαστικής αξίας € 1,2 δις (€ 1,35 δις λογιστική αξία) με εναπομένουσα διάρκεια από 7

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

έως 21 έτη, διακρατούμενα στο χαρτοφυλάκιο αποσβέσιμου κόστους, έναντι τιμήματος ποσού € 1,5 δις που ισούταν με την αγοραία αξία τους. Ταυτόχρονα, ο ΟΔΔΗΧ προχώρησε στην έκδοση νέου ΟΕΔ ονομαστικής αξίας € 0,5 δις με λήξη το 2050 που προσφέρθηκε στην Τράπεζα έναντι ποσού € 0,8 δις που ισούταν με την αγοραία αξία του.

Η παραπάνω συναλλαγή, που προσφέρθηκε από τον ΟΔΔΗΧ και διεξήχθη σε όρους αγοράς, θεωρήθηκε εμπορική επαναδιαπραγμάτευση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της βέλτιστης διαχείρισης του δημόσιου χρέους. Λαμβάνοντας υπόψη το σκοπό της ανταλλαγής και τους υποκείμενους όρους, η συναλλαγή θεωρήθηκε ως σημαντική τροποποίηση. Συνεπώς, τα αρχικά ομόλογα αποαναγνωρίστηκαν από τον ισολογισμό του Ομίλου με κέρδος € 139 εκατ., μετά από οποιοδήποτε αποτέλεσμα λογιστικής αντιστάθμισης. Το νέο ΟΕΔ ταξινομήθηκε επίσης στο χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων τίτλων προς είσπραξη και επιμετρήθηκε στο αποσβέσιμο κόστος, εφόσον σύμφωνα με το επιχειρηματικό μοντέλο το ομόλογο διακρατάται για να εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές του και βάσει των αντίστοιχων συμβατικών όρων προβλέπεται η δημιουργία ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων.

10. Λοιπά έσοδα/(έξοδα)

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Κέρδη/ (ζημιές) από μεταβολή στην εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων ⁽¹⁾	8	61
Κέρδη από την απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria (σημ. 23)	-	29
Κέρδη/(ζημιές) από την αποαναγνώρισης δανείων επιμετρούμενων στο αποσβέσιμο κόστος (σημ. 20)	11	(39)
Προμήθεια έξοδο που σχετίζεται με αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (σημ. 13)	(6)	(7)
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση/εκκαθάριση θυγατρικών (σημ. 23)	220	3
Έσοδα από μερίσματα	3	2
Κέρδη/ (ζημιές) δανείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1	2
Λοιπά	(2)	4
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	235	55

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει κέρδος € 4,2 εκατ. που σχετίζεται με την επανεκτίμηση της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στις πρώην κοινοπραξίες του Piraeus Port Plaza 2 και Piraeus Port Plaza 3 (σημ. 23).

11. Λειτουργικά έξοδα

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(442)	(481)
Διοικητικά έξοδα	(240)	(242)
Εισφορές στα ταμεία εξυγίανσης και εγγύησης των καταθέσεων	(78)	(69)
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	(38)	(37)
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού	(38)	(41)
Αποσβέσεις άυλων παγίων στοιχείων	(33)	(31)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(869)	(901)

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 το ποσό των λειτουργικών εξόδων (εξαιρουμένων των εισφορών σε κάποιο ταμείο εγγύησης των καταθέσεων ή ταμείο εξυγίανσης) για τις Ελληνικές δραστηριότητες του Ομίλου ανήλθε σε € 586 εκατ. (2019: € 632 εκατ.).

Εισφορές στα ταμεία εξυγίανσης και εγγύησης των καταθέσεων

Το 2016, ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (EME) (Single Resolution Mechanism – SRM), ο οποίος αποτελεί έναν από τους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης στην Ευρωζώνη μαζί με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (Single Supervisory Mechanism – SSM), τέθηκε σε εφαρμογή. Το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund – SRF) δημιουργήθηκε με την Οδηγία 2014/806/ΕΕ, προκειμένου να διασφαλίσει ενιαία πρακτική στις χρηματοδοτήσεις εξυγίανσης εντός EME και υπάγεται στο Ενιαίο Συμβούλιο

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Εξυγίανσης (Single Resolution Board – SRB). Ο ΕΜΕ προβλέπει ότι το SRF θα δημιουργηθεί κατά την διάρκεια μιας περιόδου οκτώ ετών με «εκ των προτέρων» εισφορές του τραπεζικού τομέα, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν αμετάκλητες δεσμεύσεις πληρωμής ως μέρος του συνολικού ποσού της εισφοράς (σημ. 42).

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Μισθοί, ημερομίσθια και έκτακτες αμοιβές	(328)	(352)
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(60)	(67)
Αμοιβές συνταξιοδότησης και λοιπές παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	(15)	(17)
Λοιπά έξοδα	(39)	(45)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(442)	(481)

Ο μέσος όρος του αριθμού των εργαζομένων του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσης ανήλθε σε 12.624 (2019: 13.390). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο αριθμός των καταστημάτων και των κέντρων επιχειρηματικής και ιδιωτικής τραπεζικής του Ομίλου, ανήλθε σε 625.

12. Λοιπές ζημιές απομείωσης, έξοδα αναδιάρθρωσης και προβλέψεις

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ζημιές απομείωσης και αποτίμησης ακινήτων	(14)	(51)
Ζημιές (απομείωσης)/αντιλογισμός ομολόγων	(9)	35
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις ⁽¹⁾	(20)	(16)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(43)	(32)
Κόστος προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου και λοιπές σχετικές δαπάνες (σημ. 35)	(137)	(63)
Λοιπά έξοδα αναδιάρθρωσης	(8)	(25)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(145)	(88)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(188)	(120)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει ζημιές απομείωσης εξοπλισμού και λογισμικών προγραμμάτων, λοιπών στοιχείων ενεργητικού και προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις και για λοιπούς λειτουργικούς κινδύνους.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος αναγνώρισε € 9 εκατ. πρόβλεψη απομείωσης ομολογίων, η οποία αφορά κυρίως νεοαποκτηθέντες επενδυτικούς τίτλους (σημ. 22.2).

Επιπλέον, για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα αναδιάρθρωσης ποσού € 8 εκατ. τα οποία αφορούσαν κυρίως στο σχέδιο μετασχηματισμού της Τράπεζας. Τη συγκριτική περίοδο, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα αναδιάρθρωσης € 25 εκατ. εκ των οποίων € 17 εκατ. αφορούσαν στην απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D., ενώ τα υπόλοιπα έξοδα αναδιάρθρωσης σχετιζόνταν κυρίως με το σχέδιο μετασχηματισμού της Τράπεζας.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιές απομείωσης και αποτίμησης ακινήτων ποσού € 51 εκατ., εκ των οποίων € 39 εκατ. αφορούσαν χαρτοφυλάκια ακινήτων που ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30).

13. Φόρος εισοδήματος

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Τρέχων φόρος	(42)	(42)
Αναβαλλόμενος φόρος ⁽¹⁾	(295)	11
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(337)	(31)

⁽¹⁾ Στο έτος 2020 περιλαμβάνεται ποσό € 160 εκατ. που αφορά σε διαγραφή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί ζημιών προερχόμενων από δάνεια της Τράπεζας (βλ. παρακάτω την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013, όπως ισχύει, ο φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα για τα πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 αναφορικά με τις αποδεκτές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου είναι 29%. Από το έτος 2019, σύμφωνα με το Νόμο 4646/2019, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2019 και τροποποίησε το Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής για τις νομικές οντότητες στην Ελλάδα, πλην των ανωτέρω πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώθηκε από 29% σε 24%. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Νόμο 4646/2019, από την 1 Ιανουαρίου 2020 ο παρακρατούμενος φόρος επί των διανεμόμενων μερισμάτων, πλην των ενδοομιλικών μερισμάτων, μειώθηκε από 10% σε 5%. Ειδικότερα, τα ενδοομιλικά μερίσματα απαλλάσσονται, υπό προϋποθέσεις, τόσο του παρακρατούμενου φόρου όσο και του φόρου εισοδήματος.

Οι φορολογικοί συντελεστές που ισχύουν για τα τραπεζικά ιδρύματα του Ομίλου, τα οποία περιλαμβάνονται στον επιχειρηματικό τομέα των διεθνών δραστηριοτήτων (σημ. 43) είναι οι ακόλουθοι: Βουλγαρία 10%, Σερβία 15%, Κύπρος 12,5% και Λουξεμβούργο 24,94%.

Φορολογικό πιστοποιητικό και ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της, οι συγγενείς εταιρείες και οι κοινοπραξίες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα (σημ. 23 και 24) έχουν κατά κανόνα 1 έως 6 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις. Για την ανέλεγκτη φορολογική χρήση 2015 η Εταιρεία και οι ελληνικές εταιρείες του Ομίλου των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχθηκαν υποχρεωτικά, υποχρεούνταν να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» σύμφωνα με τον Νόμο 4174/2013, το οποίο εκδίδεται, μετά τη διενέργεια σχετικού φορολογικού ελέγχου, από το νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα, το «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» είναι προαιρετικό, ωστόσο η Εταιρεία και (κατά γενικό κανόνα) οι ελληνικές εταιρείες του Ομίλου θα συνεχίσουν να το λαμβάνουν.

Η Εταιρεία, οι θυγατρικές της, οι συγγενείς της εταιρείες και οι κοινοπραξίες της που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2015-2019. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι φορολογικοί έλεγχοι από εξωτερικούς ελεγκτές είναι σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία και τις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις, οι εταιρείες για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επισημάνσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας δεν εξαιρούνται από την επιβολή επιπρόσθετων φόρων και προστίμων από τις Ελληνικές φορολογικές αρχές μετά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου στο πλαίσιο των νομοθετικών περιορισμών (ως γενική αρχή, πέντε έτη από τη λήξη της χρήσης στην οποία η φορολογική δήλωση θα πρέπει να έχει υποβληθεί). Υπό το πρίσμα των ανωτέρω την 31 Δεκεμβρίου 2020, κατά γενικό κανόνα, το δικαίωμα του Ελληνικού Δημοσίου να επιβάλλει φόρους μέχρι και το φορολογικό έτος 2014 (συμπεριλαμβανομένου) έχει παρέλθει χρονικά για την Εταιρεία και για τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Στις 18 Ιανουαρίου 2021, η Εταιρεία έλαβε δύο εντολές φορολογικού ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις φορολογικές χρήσεις 2015 και 2016. Ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη.

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων του Ομίλου στο εξωτερικό έχουν ως εξής: (α) Eurobank Cyprus Ltd, 2018-2020, (β) Eurobank Bulgaria A.D., 2015-2020, (γ) Eurobank A.D. Beograd (Σερβία), 2015-2020 και (δ) Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., 2016-2020. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου (σημ. 23 και 24), οι οποίες εδρεύουν σε χώρες του εξωτερικού, όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία τακτικός φορολογικός έλεγχος, έχουν από 2 έως 6 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις, σύμφωνα με τη γενική αρχή και τις προϋποθέσεις της φορολογικής νομοθεσίας που ισχύει σε κάθε χώρα.

Απαιτήσεις από παρακρατούμενους φόρους

Ο Νόμος 4605/2019 (άρθρο 93), παρείχε διευκρινίσεις σχετικά με την αντιμετώπιση των παρακρατούμενων φόρων της Τράπεζας βάσει του Νόμου 2238/1994 (ήτοι € 50 εκατ.) κατά τρόπο που διασφαλίζει τους εν λόγω φόρους προβλέποντας τον συμψηφισμό τους με τον φόρο εισοδήματος της Τράπεζας όποτε αυτός προκύψει.

Περαιτέρω, ο Νόμος 4605/2019 ρυθμίζει τη μεταχείριση των φορολογικών απαιτήσεων του Νόμου 4046/2012 (για τα έτη 2010, 2011 και 2012), ο οποίος προέβλεπε πενταετή συμψηφισμό του παρακρατούμενου φόρου επί των τόκων από ΟΕΔ/ΕΓΕΔ/εταιρικά ομόλογα με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου έναντι του φόρου εισοδήματος των τραπεζών. Συγκεκριμένα, με το Νόμο 4605/2019 διευκρινίστηκε ότι τα εναπομείναντα ποσά (δηλ. οι παρακρατούμενοι φόροι που δεν μπορούν να συμψηφιστούν εντός της καθορισμένης πενταετίας) θα συμψηφίζονται με όλους τους φόρους ισόποσα εντός δέκα ετών, αρχής γενομένης από την 1 Ιανουαρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι απαιτήσεις της Τράπεζας που εντάσσονται στον προαναφερθέντα νόμο ανέρχονται σε € 12,3 εκατ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αναφορικά με τις συνολικές φορολογικές θέσεις του, ο Όμιλος αξιολογεί όλες τις σχετικές εξελίξεις (δηλ. νομοθετικές αλλαγές, νομολογίες, φορολογικές/νομικές απόψεις, διοικητικές πρακτικές) και σχηματίζει επαρκείς προβλέψεις.

Αναβαλλόμενος φόρος

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) επί όλων των εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών, καθώς επίσης και επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών με το φορολογικό συντελεστή που αναμένεται να ισχύει στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση.

Η κίνηση του λογαριασμού αναβαλλόμενης φορολογίας παρουσιάζεται παρακάτω:

	2020	2019
	€ ΕΚΑΤ.	€ ΕΚΑΤ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	4.757	4.909
Υπόλοιπο από απόκτηση εταιρειών ⁽¹⁾	(8)	-
Έσοδο/(έξοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(295)	11
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	49	(167)
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών	3	2
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (σημ.30)	-	1
Λοιπά	(1)	1
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.505	4.757

⁽¹⁾ Αφορά στην απόκτηση της Piraeus Port Plaza 2, Piraeus Port Plaza 3 και Tenberco Properties Development και Exploitation Single Member S.A. (σημ. 23).

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις) προκύπτουν από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	2020	2019
	€ ΕΚΑΤ.	€ ΕΚΑΤ.
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους, αποτίμηση και λογιστικές διαγραφές δανειακών απαιτήσεων	1.608	1.592
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	1.051	1.101
Ζημιές από πωλήσεις και οριστικές διαγραφές δανείων	1.778	1.985
Λοιπές απομειώσεις/μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	156	201
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	1	2
Κόστος συναλλαγών καθαρής θέσης	8	16
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών	20	17
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών	12	14
Ακίνητα, εξοπλισμός και άυλα πάγια στοιχεία	(74)	(47)
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	(142)	(191)
Λοιπά	87	67
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου	4.505	4.757

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναλύεται παρακάτω:

	2020	2019
	€ ΕΚΑΤ.	€ ΕΚΑΤ.
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.526	4.766
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (σημ. 35)	(21)	(9)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου	4.505	4.757

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο)/έσοδο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους, αποτίμηση, πωλήσεις και διαγραφές δανειακών απαιτήσεων ⁽¹⁾	(191)	180
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	(1)	(61)
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	(50)	(50)
Μεταβολή στην εύλογη αξία και λοιπές προσωρινές διαφορές	(53)	(58)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος (έξοδο)/ έσοδο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(295)	11

⁽¹⁾ Στο έτος 2020 περιλαμβάνεται ποσό € 160 εκατ. που αφορά σε διαγραφή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί ζημιών προερχόμενων από δάνεια της Τράπεζας (βλ. παρακάτω την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων).

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος αναγνώρισε καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις € 4,5 δις που αναλύονται παρακάτω:

- (α) € 1.608 εκατ. αφορούν σε εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές λόγω προβλέψεων απομείωσης/αποτίμησης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών διαγραφών χρέους σύμφωνα με τον Ελληνικό φορολογικό νόμο 4172/2013, όπως είναι σε ισχύ. Αυτές οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος,
- (β) € 1.051 εκατ. αφορούν σε φορολογικές ζημιές από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες υπόκεινται σε απόσβεση για φορολογικούς σκοπούς (δηλ. 1/30 των ζημιών ετησίως αρχίζοντας από τη χρήση 2012 και εφεξής),
- (γ) € 1.778 εκατ. αφορούν στο αναπόσβεστο υπόλοιπο οριστικών φορολογικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, που υπόκεινται σε απόσβεση εντός εικοσαετούς περιόδου, σύμφωνα με τον Ελληνικό φορολογικό νόμο 4172/2013 όπως είναι σε ισχύ,
- (δ) € 8 εκατ. αφορούν κυρίως σε εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές σχετικά με την (αναπόσβεστη για φορολογικούς σκοπούς) αξία των εξόδων αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Ergasias, υποκείμενων σε δεκαετή απόσβεση, με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία κατά το έτος που πραγματοποιήθηκαν,
- (ε) € 1 εκατ. αφορά σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές των θυγατρικών της Εταιρείας και
- (στ) € 59 εκατ. αφορούν σε λοιπές φορολογητέες και εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές (κέρδη/ζημιές αποτίμησης, προβλέψεις για συντάξεις και λοιπές παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό κλπ.), η πλειονότητα των οποίων μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η αναγνώριση των ανωτέρω αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στηρίζεται στην εκτίμηση της Διοίκησης ότι οι εταιρείες του Ομίλου θα έχουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές και οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις προσδιορίζονται με βάση τη φορολογική μεταχείριση της κάθε κατηγορίας αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος και τη δυνατότητα συμψηφισμού των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη. Επιπλέον, η αξιολόγηση του Ομίλου σχετικά με την ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται (α) στις εκτιμήσεις για τη μελλοντική επίδοση (προβλέψεις λειτουργικών αποτελεσμάτων) και τις προοπτικές ανάπτυξης που έχουν αντίκτυπο στα εκτιμώμενα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, (β) στο αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα ανάκτησης ή διακανονισμού των εκπιπτόμενων και των φορολογητέων προσωρινών διαφορών, (γ) στην πιθανότητα ότι οι εταιρείες του Ομίλου θα έχουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, κατά την ίδια περίοδο που θα πραγματοποιηθεί η ανάκτηση ή ο διακανονισμός των εκπιπτόμενων και των φορολογητέων προσωρινών διαφορών ή κατά τα έτη στα οποία μπορούν να μεταφερθούν οι φορολογικές ζημιές και (δ) στην ιστορική εξέλιξη των αποτελεσμάτων (ιστορικές επιδόσεις) των εταιρειών του Ομίλου σε συνδυασμό με τις φορολογικές ζημιές προγενέστερων ετών που προκλήθηκαν από έκτακτα γεγονότα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ειδικότερα, για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος έχει πραγματοποιήσει αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, βάσει του τριετούς Επιχειρηματικού Σχεδίου που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο 2020, για την περίοδο έως το τέλος του 2023, και το οποίο υποβλήθηκε στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ-SSM). Για τα έτη μετά το 2023, η πρόβλεψη των λειτουργικών αποτελεσμάτων βασίστηκε στις εκτιμήσεις της Διοίκησης λαμβάνοντας υπόψη τις προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, του τραπεζικού τομέα, και του Ομίλου. Συγκεκριμένα, οι προβλέψεις της Διοίκησης για τη μελλοντική κερδοφορία του Ομίλου που υιοθετήθηκαν στο Επιχειρηματικό Σχέδιο έχουν λάβει υπόψη, μεταξύ άλλων, α) τις επιπτώσεις της συνεχιζόμενης πανδημίας Covid-19 και τα σχετικά μέτρα άμβλυνσης των επιπτώσεων που έχουν ληφθεί από τις εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές για την οικονομία και το τραπεζικό σύστημα (σημ. 2) και β) τις προγραμματισμένες στρατηγικές ενέργειες, περιλαμβανομένων των τιτλοποιήσεων δανειακών χαρτοφυλακίων, για την περαιτέρω μείωση των Μη Εξυηρητούμενων Ανοιγμάτων. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, και κυρίως λόγω της αναμενόμενης επίπτωσης στα φορολογικά αποτελέσματα των ενεργειών που αναφέρθηκαν στο σημείο β), επιπλέον της επίπτωσης των υπάρχουσών τιτλοποιήσεων, ποσό € 160 εκατ. που αφορά σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί ζημιών προερχόμενων από δάνεια της Τράπεζας, αξιολογήθηκε με βάση τα τρέχοντα δεδομένα ως μη ανακτήσιμο, και αντιλογίστηκε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά και αξιολογεί συνεχώς τις εξελίξεις για την πανδημία Covid-19 και την επίπτωσή τους επί των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν στον επιχειρηματικό σχεδιασμό και επί των προβλέψεων για μελλοντική κερδοφορία και θα συνεχίσει να επικαιροποιεί τις εκτιμήσεις του αναλόγως.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και φορολογικό καθεστώς για ζημιές από δάνεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013 όπως ισχύει, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας που πληρούν τα κριτήρια για μετατροπή τους σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (deferred tax credits – DTCs) ανέρχονται σε € 3.691 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 3.821 εκατ.). Η μείωση οφείλεται στην ετήσια απόσβεση των φορολογικών ζημιών που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+ και των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς του DTC. Η μετατροπή των DTCs προϋποθέτει ότι το λογιστικό αποτέλεσμα της Τράπεζας, μετά από φόρους, για τη χρήση είναι ζημιολογικό. Συγκεκριμένα, DTCs υπολογίζονται επί: (α) των ζημιών από τη συμμετοχή της Τράπεζας στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και (β) του συνολικού ποσού (i) του αναπόσβεστου υπόλοιπου των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, (ii) των λογιστικών διαγραφών δανείων ή πιστώσεων και (iii) των υπολειπόμενων συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών γενικά λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχαν λογισθεί έως την 30 Ιουνίου 2015.

Σύμφωνα με το φορολογικό καθεστώς που ισχύει, οι ανωτέρω οριστικές ζημιές από διαγραφές και πωλήσεις δανείων αποσβένονται σε περίοδο 20 ετών, διατηρώντας το καθεστώς του DTC καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου, ενώ αποσυνδέονται οι οριστικές διαγραφές δανείων από τις λογιστικές διαγραφές αυτών. Συνεπώς, η ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης/DTC της Τράπεζας που συνδέεται με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και η εποπτική κεφαλαιακή της διάρθρωση διασφαλίζονται, συνεισφέροντας σημαντικά στην επίτευξη των στόχων για τη μείωση των μη εξυηρητούμενων ανοιγμάτων, μέσω της αύξησης των διαγραφών και πωλήσεων δανείων.

Σύμφωνα με το φορολογικό νόμο 4172/2013, όπως ισχύει, επιβάλλεται μια ετήσια προμήθεια ποσοστού 1,5% για το υπερβάλλον ποσό των εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του ισχύοντος συντελεστή φορολόγησης για τα πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 (δηλ. 29%) και του συντελεστή φορολόγησης ο οποίος ίσχυε την 30 Ιουνίου 2015 (δηλ. 26%). Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, έχουν αναγνωρισθεί στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» € 6,4 εκατ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Συμφωνία του φόρου εισοδήματος και μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές

Ο φόρος εισοδήματος επί των καθαρών (προ φόρου) κερδών του Ομίλου, διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, όπως αναλύεται παρακάτω:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(876)	160
Φόρος βάσει των ισχυόντων φορολογικών συντελεστών	254	(46)
Φορολογική επίδραση από:		
- έσοδα απαλλασσόμενα από φόρο και έξοδα μη εκπιπτόμενα	5	(7)
- διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές σε διάφορες χώρες	25	29
- διαγραφή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί ζημιών προερχόμενων από δάνεια της Τράπεζας	(160)	-
- λοιπά ⁽¹⁾	(461)	(7)
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(337)	(31)

⁽¹⁾ Για το 2020 συνδέεται κυρίως με τις φορολογικές ζημιές της Eurobank Holdings (κυρίως λόγω των ζημιών που προέκυψαν από τη συναλλαγή *Cairo*, σημ.20), για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Εταιρεία και η Τράπεζα δεν έχουν αναγνωρίσει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών € 480 εκατ. (2019: € 233 εκατ. για την Τράπεζα). Η ανάλυση του μη αναγνωρισμένου αναβαλλόμενου φόρου επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών της Εταιρείας και της Τράπεζας ανά έτος ληκτότητας των εν λόγω φορολογικών ζημιών παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις € εκατ.
Έτη ληκτότητας μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών	
2023	48
2024	68
2025	364
Σύνολο	480

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

14. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών, με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή του ο Όμιλος κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Τα προσαρμοσμένα (diluted) κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται προσαρμόζοντας το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία με την παραδοχή ότι όλοι οι δυνητικά μετατρέψιμοι τίτλοι σε κοινές μετοχές, μετατρέπονται σε μετοχές. Μετά την εξαγορά των προνομιούχων τίτλων (σειρά Δ) η οποία ολοκληρώθηκε την 29 Οκτωβρίου 2019, ο Όμιλος δεν έχει δυνητικά μετατρέψιμους τίτλους σε κοινές μετοχές (σημ. 39).

		Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2020	2019
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) περιόδου που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών ⁽¹⁾	€ εκατ.	(1.213)	125
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών ⁽¹⁾	€ εκατ.	(1.213)	127
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για τα βασικά κέρδη ανά μετοχή	Αριθμός μετοχών	3.707.564.194	3.314.354.719
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	€	<u>(0,33)</u>	0,04
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	€	<u>(0,33)</u>	0,04

⁽¹⁾ Μετά την αφαίρεση των μερισμάτων που αναλογούν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων (σημ. 39).

Οι βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν μηδέν (2019: € 0,001 βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή).

Την 28 Ιουλίου 2020, η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας ενέκρινε τη θέσπιση πενταετούς Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, με έναρξη το 2021, με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης για την απόκτηση μετοχών (stock options) με έκδοση νέων μετοχών με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, τα οποία θα χορηγηθούν σε στελέχη της Διοίκησης και το προσωπικό της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών. Ο μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων που μπορεί να εγκριθεί θα είναι 55.637.000 δικαιώματα, καθένα εκ των οποίων θα αντιστοιχεί σε μια νέα μετοχή, δηλαδή σε περίπτωση που ασκηθούν όλα τα δικαιώματα θα διατεθούν συνολικά έως 55.637.000 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Εταιρείας, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1,5% του καταβεβλημένου σήμερα μετοχικού της κεφαλαίου. Η τιμή διάθεσης εκάστης νέας μετοχής ισούται με την ονομαστική αξία της μετοχής (σημ. 37).

15. Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ταμείο	388	451
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	6.249	4.228
Σύνολο	6.637	4.679

Η Τράπεζα και τα τραπεζικά ιδρύματα του Ομίλου στην Ευρωζώνη (Κύπρος και Λουξεμβούργο), υποχρεούνται να διακρατούν ένα ελάχιστο μέσο υπόλοιπο καταθέσεων στην εθνική κεντρική τους τράπεζα (απαίτηση τήρησης ελαχίστων αποθεματικών), κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου τήρησης (δηλ. περιόδους έξι εβδομάδων). Οι εν λόγω καταθέσεις υπολογίζονται ως ποσοστό 1% επί συγκεκριμένων υποχρεώσεων, κυρίως καταθέσεων πελατών και μπορούν να αποσυρθούν οποιαδήποτε χρονική στιγμή, υπό την προϋπόθεση ότι πληρείται η απαίτηση τήρησης ελαχίστων αποθεματικών στην καθορισμένη περίοδο. Παρόμοιες υποχρεώσεις για την τήρηση ελαχίστων αποθεματικών στις εθνικές κεντρικές τους τράπεζες ισχύουν και για τα τραπεζικά ιδρύματα του Ομίλου σε

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Βουλγαρία και Σερβία. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα υποχρεωτικά αποθεματικά (δηλ. εκείνα τα οποία οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν προκειμένου να πληρούνται οι απαιτήσεις τήρησης ελαχίστων αποθεματικών) και οι καταθέσεις σε ενέχυρο με τις κεντρικές τράπεζες, ανήλθαν σε € 624 εκατ. (2019: € 573 εκατ.).

Το 2019, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αποφάσισε για τα πιστωτικά ιδρύματα που εντάσσονται στο σχετικό πλαίσιο να εισάγει ένα σύστημα δύο βαθμίδων για την αποζημίωση των αποθεματικών τους, σύμφωνα με το οποίο εξαιρείται από την εφαρμογή αρνητικού επιτοκίου μέρος της κατατεθείσας υπερβάλλουσας ρευστότητας τους (δηλαδή των αποθεματικών τους που υπερβαίνουν τα ελάχιστα απαιτούμενα). Το μέρος που εξαιρείται ορίζεται ως πολλαπλάσιο των απαιτούμενων ελαχίστων αποθεματικών ενός πιστωτικού ιδρύματος (ο τρέχων πολλαπλασιαστής έχει οριστεί στο 6).

Η υπερβάλλουσα ρευστότητα, που προήλθε, μεταξύ άλλων, από την αύξηση των καταθέσεων των πελατών και τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (σημ. 33 και 31), συνέβαλε στην αύξηση των διαθεσίμων σε κεντρικές τράπεζες το 2020.

16. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα υπόλοιπα, με αρχική λήξη μικρότερη ή ίση των τριών μηνών:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες (εξαιρουμένων των υποχρεωτικών και ενεχυριασμένων καταθέσεων σε κεντρικές τράπεζες)(σημ. 15)	6.013	4.106
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	667	444
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	1	1
Σύνολο	6.681	4.551

Τα λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους που παρουσιάζονται στις ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και δεδουλευμένοι τόκοι (Κέρδη)/ζημιές από επενδυτικούς τίτλους	36	6
Έσοδα από μερίσματα	(430)	(78)
	(4)	(1)
Σύνολο	(398)	(73)

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι λοιπές προσαρμογές ποσού € 230 εκατ., που παρουσιάζονται στην κατάσταση ταμειακών ροών, περιλαμβάνουν κυρίως € 219 εκατ. κέρδος από την πώληση της FPS (σημ. 30).

Μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι μεταβολές των υποχρεώσεων του Ομίλου που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, πέραν των υποχρεώσεων από μισθώσεις (σημ. 41), οφείλονται σε: α) εκδόσεις πιστωτικών τίτλων € 303 εκατ. (μετά από έξοδα έκδοσης) β) αποπληρωμή χρέους ποσού € 1.153 εκατ. και γ) απόσβεση των εξόδων έκδοσης και σε δεδουλευμένους τόκους ύψους € 0,2 εκατ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

17. Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Δεσμευμένες καταθέσεις σε τράπεζες	2.669	2.565
Τοποθετήσεις σε τράπεζες και λοιπές απαιτήσεις έναντι τραπεζών	450	198
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και υπόλοιπα σε διακανονισμό με τράπεζες	217	244
Σύνολο	3.336	3.007

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου σε τράπεζες περιλαμβάνουν κυρίως: α) € 2.546 εκατ. εξασφαλίσεις σε μετρητά σχετικές με τις συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου για συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα και για συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (CSAs, GMRAs), β) € 78 εκατ. δεσμευμένες καταθέσεις οι οποίες σχετίζονται με ομολογίες που εκδόθηκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρίες ειδικού σκοπού του Ομίλου (σημ. 34) και γ) € 45 εκατ. εξασφαλίσεις σε μετρητά οι οποίες σχετίζονται με τη πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση (σημ. 30).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την γεωγραφική κατανομή των απαιτήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου:

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ελλάδα	30	32
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	3.107	2.855
Λοιπές χώρες	199	120
Σύνολο	3.336	3.007

18. Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ομόλογα (σημ. 5.2.1.3)	42	53
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	45	57
Σύνολο	87	110

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

19. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για αντιστάθμιση χρηματοπιστωτικών κινδύνων και για εμπορικούς σκοπούς.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχονται από τον Όμιλο ανά κατηγορία προϊόντος και τη σχέση αντιστάθμισης μαζί με την ονομαστική τους αξία. Η ονομαστική αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων είναι ενδεικτική της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό, χωρίς να προσδιορίζει απαραίτητα τα ποσά των μελλοντικών ταμειακών ροών, που σχετίζονται με αυτά τα μέσα ή την εύλογη αξία τους και για το λόγο αυτό δεν αντικατοπτρίζει τον κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος κατά την περίοδο αναφοράς.

	31 Δεκεμβρίου 2020			31 Δεκεμβρίου 2019		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία		Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία	
	€ εκατ.	Απαιτήσεων € εκατ.	Υποχρεώσεων € εκατ.	€ εκατ.	Απαιτήσεων € εκατ.	Υποχρεώσεων € εκατ.
Παράγωγα για τα οποία δεν εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης /διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς						
- Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	28.957	2.473	2.020	25.686	2.203	1.719
- Δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίων	4.440	37	109	5.617	29	94
- Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	118	4	4	216	16	16
- Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος/ ανταλλαγής συναλλάγματος	2.921	16	50	3.247	8	29
- Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και πώλησης συναλλάγματος	1.155	8	5	104	1	1
- Παράγωγα επί εμπορευμάτων	308	7	6	54	2	2
- Συμβόλαια ανταλλαγής πιστωτικών κινδύνων (Credit default swaps)	175	-	2	80	1	1
- Λοιπά (βλ. παρακάτω)	51	0	0	69	0	0
		2.545	2.196		2.260	1.862
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας						
-Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	3.051	3	636	3.280	2	769
-Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	4	0	0	4	0	1
		3	636		2	770
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών						
- Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	1.727	1	77	127	-	65
- Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	1.682	3	30	2.179	0	29
		4	107		0	94
Σύνολο παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων		2.552	2.939		2.262	2.726

Τα λοιπά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν τίτλους παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης μετοχών (warrants), συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης μετοχών και δικαιώματα προαίρεσης μετοχών, που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Πληροφορίες ως προς την επιμέτρηση της εύλογης αξίας και τον συμψηφισμό των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων ενεργητικού και υποχρεώσεων παρατίθενται στις σημειώσεις 5.3 και 5.2.1.4, αντίστοιχα.

Τον Ιούλιο 2020, η καμπύλη προεξοφλητικού επιτοκίου των παραγώγων σε Ευρώ που εκκαθαρίζονται κεντρικά μέσω συγκεκριμένων οίκων εκκαθάρισης, άλλαξε από ΕΟΝΙΑ σε €STR. Η μεταβολή που προέκυψε ως αποτέλεσμα της παραπάνω αλλαγής στην εύλογη αξία των συγκεκριμένων παραγώγων αντισταθμίστηκε με μία ισόποση πληρωμή μετρητών ως αποζημίωση στον αντισυμβαλλόμενο στον οποίο επήλθε οικονομική ζημιά από την μετάβαση, ώστε να μην υπάρχει μεταφορά αξίας μεταξύ των δύο μερών. Κατά συνέπεια, η αλλαγή της καμπύλης προεξόφλησης σε €STR δεν είχε επίπτωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα προϊόντα και άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης, προκειμένου να μειώσει την έκθεσή του σε κινδύνους αγοράς. Οι πρακτικές αντιστάθμισης και η λογιστική απεικόνισή τους παρουσιάζονται στη σημείωση 2.2.3. Συγκεκριμένα:

(α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του υφιστάμενου επιτοκιακού κινδύνου από πιθανή μεταβολή της εύλογης αξίας των ομολόγων επενδυτικού χαρτοφυλακίου σταθερού επιτοκίου ή των δανείων και απαιτήσεων σταθερού επιτοκίου, τα οποία εκφράζονται σε εγχώρια και ξένα νομίσματα. Το 2020, ο Όμιλος αναγνώρισε κέρδη € 140 εκατ. (2019: € 418 εκατ. ζημιές) από μεταβολές στην λογιστική αξία των μέσων αντιστάθμισης, που χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για την αναγνώριση του μη αποτελεσματικού μέρους των συναλλαγών αντιστάθμισης και € 127 εκατ. ζημιά (2019: € 414 εκατ. κέρδη) από μεταβολές στην λογιστική αξία των αντισταθμιζόμενων στοιχείων που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Το ποσό του μη αποτελεσματικού μέρους των συναλλαγών αντιστάθμισης το οποίο αναγνωρίστηκε το 2020 στην κατάσταση αποτελεσμάτων ήταν € 13 εκατ. κέρδη (2019: € 4 εκατ. ζημιά).

(β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του υφιστάμενου επιτοκιακού και συναλλαγματικού κινδύνου που απορρέει από τις διακυμάνσεις των ταμειακών ροών των κυμαινόμενου επιτοκίου ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ή καταθέσεων κυμαινόμενου επιτοκίου, τα οποία εκφράζονται σε εγχώρια και ξένα νομίσματα, ή των μη αναγνωρισμένων πιθανών μελλοντικών συναλλαγών. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, αναγνωρίστηκε ζημιά ποσού € 12 εκατ. στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση σχετικά με παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία είχαν οριστεί από τον Όμιλο ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών. Επιπλέον, το 2020, το μη αποτελεσματικό μέρος των συναλλαγών αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ήταν μηδέν (2019: μηδέν).

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος χρησιμοποιεί άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία δεν έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης, για να διαχειριστεί την έκθεσή του κατά κύριο λόγο σε επιτοκιακό και συναλλαγματικό κίνδυνο. Τα παράγωγα αυτά που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης, χρησιμοποιούνται για σκοπούς οικονομικής αντιστάθμισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Τα αναφερθέντα παράγωγα, παρακολουθούνται και έχουν κατηγοριοποιηθεί για σκοπούς λογιστικής απεικόνισης μαζί με εκείνα που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την έκθεση του Ομίλου σε παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, ανά γεωγραφικό τομέα και κλάδο δραστηριότητας:

	31 Δεκεμβρίου 2020			
	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες € εκατ.	Λοιπές χώρες € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Δημόσιο	1.637	-	-	1.637
Τράπεζες	0	400	313	713
Επιχειρήσεις	142	56	4	202
Σύνολο	1.779	456	317	2.552

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	Λοιπές χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δημόσιο	1.545	-	-	1.545
Τράπεζες	0	313	289	602
Επιχειρήσεις	113	1	1	115
Σύνολο	1.658	314	290	2.262

Την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, η ανάλυση ληκτότητας της ονομαστικής αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που ορίζει ο Όμιλος ως μέσα αντιστάθμισης παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

	31 Δεκεμβρίου 2020									
	Αντιστάθμιση εύλογης αξίας				Αντιστάθμιση ταμειακών ρών					
	3 - 12 μήνες € εκατ.	1-5 χρόνια € εκατ.	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 - 12 μήνες € εκατ.	1-5 χρόνια € εκατ.	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.	
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	100	470	2.481	3.051	-	-	647	1.080	1.727	
Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	-	4	-	4	-	461	1.090	131	1.682	
Σύνολο	100	474	2.481	3.055	-	461	1.737	1.211	3.409	

	31 Δεκεμβρίου 2019									
	Αντιστάθμιση εύλογης αξίας				Αντιστάθμιση ταμειακών ρών					
	3 - 12 μήνες € εκατ.	1-5 χρόνια € εκατ.	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 - 12 μήνες € εκατ.	1-5 χρόνια € εκατ.	Πάνω από 5 χρόνια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.	
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	30	546	2.704	3.280	-	-	47	80	127	
Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	-	-	4	4	184	456	1.040	499	2.179	
Σύνολο	30	546	2.708	3.284	184	456	1.087	579	2.306	

(α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Οι παρακάτω πίνακες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με αντισταθμιζόμενα στοιχεία τα οποία υπόκεινται σε αντιστάθμιση εύλογης αξίας για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019:

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	Λογιστική αξία € εκατ.	Σωρευτικό ποσό των προσαρμογών της αντιστάθμισης εύλογης αξίας το οποίο σχετίζεται με το αντισταθμιζόμενο στοιχείο € εκατ.	Μεταβολή στην αξία που χρησιμοποιήθηκε ως βάση για το μη αποτελεσματικό μέρος της λογιστικής αντιστάθμισης € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	270	21	(2)
Χρεωστικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	1.512	352	62
Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	2.472	199	(187)
Σύνολο	4.254	572	(127)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019		
	Σωρευτικό ποσό των προσαρμογών της αντιστάθμισης εύλογης αξίας το οποίο σχετίζεται με το αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Μεταβολή στην αξία που χρησιμοποιήθηκε ως βάση για το μη αποτελεσματικό μέρος της λογιστικής αντιστάθμισης	Λογιστική αξία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	300	15	2
Χρεωστικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος	669	290	74
Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λουπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	3.381	386	338
Σύνολο	4.350	691	414

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το σωρευμένο ποσό προσαρμογών αντιστάθμισης εύλογης αξίας που παραμένει στον Ισολογισμό για στοιχεία τα οποία έχουν παύσει να προσαρμόζονται για κέρδη και ζημιές αντιστάθμισης ήταν € 162 εκατ. (2019: € 166 εκατ.).

(β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Το αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών για συνεχιζόμενες αντισταθμίσεις την 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν € 48 εκατ. ζημιά, (2019: € 37 εκατ. ζημιά), εκ των οποίων € 4 εκατ. κέρδος (2019: € 3 εκατ. κέρδος) σχετίζεται με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και € 52 εκατ. ζημιά με καταθέσεις (2019: € 40 εκατ. ζημιά).

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα υπόλοιπα που παραμένουν στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών από σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών για τις οποίες δεν εφαρμόζεται πλέον λογιστική αντιστάθμιση κινδύνου ήταν € 21 εκατ. ζημιά (2019: € 22 εκατ. ζημιά).

Η συμφωνία των στοιχείων των ειδικών αποθεματικών του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμίσεων των ταμειακών ροών, παρέχεται στη σημ. 38.

20. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος		
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	40.874	44.406
- Πρόβλεψη απομείωσης	(3.477)	(7.099)
Λογιστική αξία	37.397	37.307
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	27	58
Σύνολο	37.424	37.365

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική αξία και την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά επιχειρηματική μονάδα και ανά στάδιο την 31 Δεκεμβρίου 2020:

	31 Δεκεμβρίου 2020				31 Δεκεμβρίου
	ECL 12μήνου - Στάδιο 1 € εκατ.	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2 € εκατ.	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	Συνολική αξία € εκατ.	Συνολική αξία € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια:					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	7.081	2.791	1.779	11.650	13.982
- Πρόβλεψη απομείωσης	(24)	(152)	(665)	(842)	(1.704)
Λογιστική αξία	7.056	2.638	1.114	10.809	12.278
Καταναλωτικά δάνεια:					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	2.230	445	732	3.408	3.838
- Πρόβλεψη απομείωσης	(41)	(61)	(617)	(719)	(1.055)
Λογιστική αξία	2.189	384	115	2.688	2.783
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις:					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	2.200	1.189	1.087	4.476	6.480
- Πρόβλεψη απομείωσης	(35)	(119)	(520)	(674)	(1.687)
Λογιστική αξία	2.165	1.070	567	3.802	4.793
Επιχειρηματικά δάνεια:⁽²⁾⁽³⁾					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	17.204	2.012	2.125	21.340	20.106
- Πρόβλεψη απομείωσης	(83)	(108)	(1.052)	(1.242)	(2.653)
Λογιστική αξία	17.121	1.904	1.073	20.098	17.453
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	28.714	6.436	5.724	40.874	44.406
- Πρόβλεψη απομείωσης	(183)	(439)	(2.855)	(3.477)	(7.099)
Λογιστική αξία	28.531	5.997	2.869	37.397	37.307
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων					
Λογιστική αξία ⁽⁴⁾				27	58
Σύνολο				37.424	37.365

⁽¹⁾ Την 31 Δεκεμβρίου 2020 πιστωτικά απομειωμένα δάνεια πελατών (POCI) λογιστικής αξίας προ απομείωσης € 43 εκατ. και € 3,5 εκατ. προβλέψεων απομείωσης περιλαμβάνονται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) καθ' όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων (2019: € 54 εκατ. λογιστική αξία προ απομείωσης και € 3,5 εκατ. πρόβλεψη απομείωσης).

⁽²⁾ Περιλαμβάνει ποσό € 1.058 εκατ που αφορά στα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Pillar και ποσό € 2.440 που αφορά την τιτλοποίηση Cairo (senior notes) που υπάγονται στο Ελληνικό Σύστημα Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων. Τα ομόλογα έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Στάδιο 1.

⁽³⁾ Περιλαμβάνει δάνεια στο Δημόσιο

⁽⁴⁾ Περιλαμβάνει ποσό € 7,4 εκατ. που αφορά στα ομόλογα ενδιάμεσης διαβάθμισης των τιτλοποιήσεων Pillar και Cairo

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τιτλοποίηση Cairo- Αποαναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Τον Δεκέμβριο 2019, ο Όμιλος ανακοίνωσε ότι σύναψε με την doValue S.p.A δεσμευτική συμφωνία για την πώληση του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης μεικτού χαρτοφυλακίου κυρίως μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικής αξίας περίπου € 7,5 δις. Η πώληση ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2020 με τίμημα ύψους περίπου € 14 εκατ. σε μετρητά.

Κατόπιν της πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης, που ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία της σειράς B1, δηλ. 80% της σειράς B1, ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο των σχετικών εταιρειών ειδικού σκοπού (SPVs), δεδομένου ότι έχασε τη δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις συναφείς δραστηριότητες τους, η οποία ανήκει πλέον στον κάτοχο της πλειοψηφίας της σειράς B1 ομολογιών. Αντίστοιχα, ο Όμιλος έπαψε να ενοποιεί τα SPVs στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Συγχρόνως, η ανωτέρω πώληση ενεργοποίησε την αξιολόγηση των κριτηρίων αποαναγνώρισης του υποκείμενου δανειακού χαρτοφυλακίου, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο Όμιλος, διακρατώντας τους ακόλουθους τίτλους που εκδόθηκαν σε ονομαστική αξία, δηλαδή το 100% των τίτλων υψηλής διαβάθμισης ονομαστικής αξίας € 2.409 εκατ., το 80% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης ονομαστικής αξίας € 1.171 και το 49,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης με αξία έκδοσης € 1, διατήρησε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω δανειακού χαρτοφυλακίου. Συνεπώς, ο Όμιλος συνέχισε να αναγνωρίζει στον ισολογισμό του το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο, τα σχετιζόμενα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις καθώς και την χρηματοοικονομική υποχρέωση από το εισπραχθέν τίμημα πώλησης.

Την 15 Ιουνίου 2020, η Eurobank Holdings, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), προχώρησε στην εισφορά των διακρατούμενων τίτλων του project Cairo, δηλαδή του 75% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 44,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης σε θυγατρική εταιρία με έδρα την Κύπρο με την επωνυμία «Mairanus Ltd», η οποία μετονομάστηκε σε «Cairo Mezz Plc». Την 7 Ιουλίου 2020, το Δ.Σ. της Eurobank Holdings πρότεινε στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων τη διανομή των μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της Eurobank Holdings μέσω της μείωσης σε είδος του μετοχικού της κεφαλαίου. Την 28 Ιουλίου 2020, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε την προαναφερθείσα εταιρική πράξη. Η απόφαση του Δ.Σ. για την εισφορά των διακρατούμενων από την Eurobank Holding ομολογιών του project Cairo σηματοδότησε την έναρξη της διαδικασίας διανομής και κατέστησε σαφή τη δέσμευση της Διοίκησης στο συγκεκριμένο σχέδιο για τη διάθεση των τίτλων που αποτελεί το τελευταίο στάδιο του σχεδίου μετασηματισμού του Ομίλου και καταλήγει στην αποαναγνώριση του Cairo δανειακού χαρτοφυλακίου από τον ισολογισμό του. Κατόπιν των ανωτέρω, ο Όμιλος προχώρησε την 30 Ιουνίου 2020 στην επαναμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του δανειακού χαρτοφυλακίου σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και αναγνώρισε το δεύτερο τρίμηνο του 2020 πρόβλεψη απομείωσης μετά από έξοδα ύψους € 1.509 εκατ. (σημ.21). Η πρόβλεψη απομείωσης βασίστηκε στην εύλογη αξία των ομολογιών που διακρατούνταν από τον Όμιλο κατά την 30 Ιουνίου 2020 ποσού € 2.478 εκατ., συμπεριλαμβάνοντας τους δεδουλευμένους τόκους των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης και το τίμημα που εισπράχθηκε από την πώληση στη doValue S.p.A. των ομολογιών ενδιάμεσης διαβάθμισης. Επιπλέον, ο Όμιλος ταξινόμησε ως κατεχόμενο προς πώληση το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις ποσού € 2.341 εκατ., αποτελούμενο από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες λογιστικής αξίας προ προβλέψεων € 7.259 εκατ. με πρόβλεψη απομείωσης € 4.918 εκατ., κατόπιν της αναγνώρισης της πρόβλεψης απομείωσης του Cairo, καθώς και τις σχετικές καθαρές απαιτήσεις τιτλοποίησης € 163 εκατ. Επιπροσθέτως, οι υποχρεώσεις της ανωτέρω δραστηριότητας που ταξινομήθηκε ως διακρατούμενη προς πώληση, περιλάμβαναν πρόβλεψη απομείωσης εγγυητικών επιστολών € 12 εκατ. που συμπεριλαμβανόταν στο δανειακό χαρτοφυλάκιο καθώς και χρηματοοικονομική υποχρέωση € 14 εκατ. από την πώληση των ομολογιών των σειρών B1 και C1.

Τον Σεπτέμβριο 2020, κατόπιν της ολοκλήρωσης της διανομής των μετοχών της Cairo Mezz Plc, το υποκείμενο χαρτοφυλάκιο και οι σχετικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποαναγνώριστηκαν από τον ισολογισμό του Ομίλου εφόσον ο Όμιλος μετέφερε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χαρτοφυλακίου και έπαψε να έχει τον έλεγχο των τιτλοποιημένων δανείων ο οποίος ανήκει στους ομολογιούχους της πλειοψηφίας της σειράς B1 (σημ.44). Επιπροσθέτως, ο Όμιλος αναγνώρισε στον ισολογισμό του τους διακρατούμενους τίτλους δηλ. 100% των τίτλων υψηλής διαβάθμισης και 5% των τίτλων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης. Η ανωτέρω αποαναγνώριση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου είχε ως αποτέλεσμα κέρδος από αποαναγνώριση ποσού € 9 εκατ. που περιλαμβάνεται στην γραμμή «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την διακράτηση των ομολογιών του Cairo σε ποσοστά καθώς και την τιμή αποτίμησής τους την 30 Σεπτεμβρίου 2020:

Τίτλοι Cairo	(Α) - Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία ⁽¹⁾	(Β) - Eurobank Holdings	(Γ) = (Α) + (Β) - Όμιλος Eurobank Holdings	(Δ) - Cairo Mezz Plc ⁽²⁾	(Ε) - Τρίτοι ⁽³⁾	(ΣΤ) = (Γ) + (Δ) + (Ε) - Συνολική έκδοση	Τιμή αποτίμησης
A Υψηλής διαβάθμισης	100%	0%	100%	0%	-	100%	100%
B1 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	5%	-	5%	-	20%	25%	
B2 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	-	0%	0%	75%	-	75%	
B Σύνολο	5%	0%	5%	75%	20%	100%	5%
C1 Χαμηλής διαβάθμισης	5%	-	5%	-	50,1%	55,1%	
C2 Χαμηλής διαβάθμισης	-	0%	0%	44,9%	-	44,9%	
Γ Σύνολο	5%	0%	5%	44,9%	50,1%	100%	0%

⁽¹⁾ Μεταφερθείσες ομολογίες κατά τη διάσπαση από την Eurobank Ergasias

⁽²⁾ Εισφερθείσες ομολογίες από την Eurobank Holdings που διανεμήθηκαν στους μετόχους

⁽³⁾ Πωληθείσες ομολογίες στη doValue S.p.A.

Τιτλοποίηση Pillar- Αποαναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Τον Ιούνιο 2019, ο Όμιλος ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει δεσμευτική συμφωνία με την Celidoria S.A R.L. για την πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (mezzanine and junior notes) του τιτλοποιημένου χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων λογιστικής αξίας προ προβλέψεων περίπου € 2 δις που περιλαμβάνει κυρίως μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPEs). Την 30 Ιουνίου 2019, το χαρτοφυλάκιο δανείων με λογιστική αξία προ προβλέψεων € 1.987 εκατ., για το οποίο είχε αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης € 845 εκατ. ταξινομήθηκε ως κατεχόμενο προς πώληση. Η λογιστική αξία μετά από προβλέψεις του δανειακού χαρτοφυλακίου ύψους € 1.142 εκατ., αντιστοιχούσε στην τεκμαρτή αποτίμησή του, με βάση την ονομαστική αξία των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης και την τιμή πώλησης των ομολογιών ενδιάμεσης διαβάθμισης, η τελική διαμόρφωση της οποίας υπόκειντο στην εκπλήρωση των όρων και προαπαιτούμενων της ανωτέρω συμφωνίας.

Τον Σεπτέμβριο 2019, η ανωτέρω συναλλαγή ολοκληρώθηκε με συνολικό τίμημα που καθορίστηκε σε € 102,5 εκατ. εκ του οποίου ποσό € 70 εκατ. άμεσα καταβλητέο, ενώ ποσό € 32,5 εκατ. απαιτείται και η καταβολή του υπόκειντο στην εκπλήρωση των όρων της συμφωνίας. Το τελικό τίμημα ανήλθε σε € 70 εκατ. το οποίο έχει καταβληθεί, ενώ το παραπάνω απαιτητό ποσό που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αντλογίστηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2019, καθώς δεν εκπληρώθηκαν οι όροι και τα προαπαιτούμενα για την καταβολή του βάσει της συμφωνίας. Η συναλλαγή είχε ως αποτέλεσμα ζημιά αποαναγνώρισης ποσού € 42,3 εκατ. (συμπεριλαμβάνονται τα σχετικά κόστη), η οποία αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/έξοδα». Αντιστοίχως, ο Όμιλος έπαψε να ελέγχει την εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV) ("Pillar Finance Designated Activity Company") και αποαναγνώρισε το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο στο σύνολό του, δεδομένου ότι ο Όμιλος μεταβίβασε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνώρισε στον ισολογισμό του τα διακρατούμενα ομόλογα, δηλ. το 100% των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης, καθώς και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**Νόμος για την μετατροπή των στεγαστικών δανείων που είχαν χορηγηθεί σε ελβετικό νόμισμα, Σερβία**

Την 25 Απριλίου 2019, το κοινοβούλιο της Σερβίας, υιοθέτησε ένα νέο νόμο αναφορικά με την μετατροπή των στεγαστικών δανείων σε ελβετικό νόμισμα. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, οι τράπεζες της Σερβίας, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του, υποχρεούνται να προτείνουν τη μετατροπή σε Ευρώ, του εναπομείναντος υπολοίπου των δανείων που είχαν χορηγηθεί σε ελβετικό νόμισμα. Ο νόμος προέβλεπε περικοπή του χρέους που προκύπτει από τη μετατροπή κατά 38%, εκ της οποίας το 15% καλύπτεται από το Σερβικό Δημόσιο, ενώ οι τράπεζες δικαιούνται επίσης πίστωση φόρου ύψους 2% επί του εναπομείναντος δανειακού υπολοίπου. Η μείωση χρέους, είναι εκπιπτόμενη φορολογικά, σύμφωνα με την τοπική νομοθεσία φορολογίας εισοδήματος εταιρειών. Οι δανειολήπτες είχαν 30 μέρες προθεσμία να ενημερώσουν τις τράπεζες αν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, η οποία περιλάμβανε την εφαρμογή του επιτοκίου που ήταν σε ισχύ την 31 Μαρτίου 2019 για τα δάνεια που είχαν χορηγηθεί σε Ευρώ.

Το 2019, η θυγατρική τράπεζα της Eurobank στη Σερβία «Eurobank A.D. Beograd», αναγνώρισε € 18 εκατ. προβλέψεις απομείωσης σχετικά με τα δάνεια και τις απαιτήσεις από πελάτες τα οποία πληρούσαν τις προϋποθέσεις για μετατροπή σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο. Η συνολική επίπτωση φόρου από την προαναφερθείσα μετατροπή συμπεριλαμβανομένης της πίστωσης φόρου ύψους 2% ανήλθε σε € 4 εκατ. έσοδο.

Συναλλαγές δανειακού χαρτοφυλακίου ⁽¹⁾

Το δεύτερο τρίμηνο του 2019, η Τράπεζα είχε λάβει δεσμευτική προσφορά για την πώληση μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων. Συνεπώς, δάνεια με λογιστική αξία προ απομείωσης € 37 εκατ., για τα οποία είχε αναγνωρισθεί πρόβλεψη απομείωσης € 29 εκατ., ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση, καθώς η πώλησή τους θεωρήθηκε πολύ πιθανή. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε το τρίτο τρίμηνο του 2019 χωρίς να επηρεαστούν τα αποτελέσματα του Ομίλου.

⁽¹⁾ Αναφέρεται σε δάνεια τα οποία ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση και αποαναγνωρίστηκαν κατά την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

21. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την μεταβολή της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους των δανείων και απαιτήσεων πελατών :

	31 Δεκεμβρίου 2020												Σύνολο € εκατ.
	Επιχειρηματικά			Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Μικρές επιχειρήσεις			
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	
Πρόβλεψη απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	64	90	2.499	13	174	1.517	37	44	974	22	99	1.566	7.099
Νέα δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρισθέντα ή αγορασθέντα	26	-	-	1	-	-	9	-	-	17	-	-	54
Μεταφορές μεταξύ σταδίων - σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου - σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων Επίπτωση επαναμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	8 (16) (1) 2	(8) 28 (18) 34	(0) (12) 20 610	21 (1) (0) (3)	(20) 108 (9) (18)	(0) (107) 9 623	9 (3) (1) (9)	(7) 32 (6) (1)	(3) (29) 7 95	11 (2) (0) 10	(11) 33 (5) 51	(1) (30) 5 591	- - - 1.983
Ανακτήσεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	-	-	19	-	-	2	-	-	6	-	-	3	30
Δάνεια και απαιτήσεις που από-αναγνωρίστηκαν / ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης ⁽²⁾	(4)	(18)	(1.771)	(7)	(83)	(1.237)	(1)	(1)	(269)	(22)	(48)	(1.475)	(4.937)
Διαγραφές δανείων ⁽³⁾	-	-	(220)	-	-	(97)	-	-	(131)	-	-	(103)	(551)
Μεταβολή της παρούσας αξίας συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά	-	-	(47)	-	-	(24)	-	-	(12)	-	-	(37)	(120)
	4	0	(46)	1	0	(22)	(1)	0	(21)	(0)	0	2	(82)
Πρόβλεψη απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	83	108	1.052	24	152	665	41	61	617	35	119	520	3.477

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019												Σύνολο € εκατ.
	Επιχειρηματικά			Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Μικρές επιχειρήσεις			
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου -Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων -Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ⁽¹⁾ € εκατ.	
Πρόβλεψη απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	57	111	2.992	35	284	2.228	39	103	1.093	15	213	1.630	8.800
Νέα δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρισθέντα ή αγορασθέντα	20	-	4	1	-	0	16	-	0	4	-	0	45
Μεταφορές μεταξύ σταδίων - σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	14	(13)	(1)	42	(40)	(2)	32	(29)	(3)	85	(84)	(1)	-
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	(9)	44	(35)	(2)	123	(121)	(9)	47	(38)	(2)	84	(82)	-
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	(1)	(6)	7	(2)	(36)	38	(4)	(21)	25	(1)	(24)	25	-
Επίπτωση επαναμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	(22)	(45)	196	(48)	(143)	385	(29)	(55)	218	(78)	(91)	218	506
Ανακτήσεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	-	-	21	-	-	3	-	-	5	-	-	5	34
Δάνεια και απαιτήσεις που από-αναγνωρίστηκαν / ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης	(0)	(0)	(117)	(0)	(14)	(832)	(2)	(1)	(1)	(1)	(0)	4	(964)
Διαγραφές δανείων	-	-	(514)	-	-	(144)	-	-	(264)	-	-	(161)	(1.083)
Μεταβολή της παρούσας αξίας	-	-	(74)	-	-	(48)	-	-	(28)	-	-	(67)	(217)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά	5	(1)	20	(13)	0	10	(6)	0	(33)	(0)	1	(5)	(22)
Πρόβλεψη απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	64	90	2.499	13	174	1.517	37	44	974	22	99	1.566	7.099

⁽¹⁾ Η πρόβλεψη απομείωσης για τα πιστωτικά απομειωμένα δάνεια (POCI) ποσού € 3,5 περιλαμβάνεται στο στάδιο « Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων» (2019: € 3,5 εκατ.).

⁽²⁾ Απεικονίζει την πρόβλεψη απομείωσης των δανείων τα οποία αποαναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης λόγω α) τιλοποίησης/ πώλησης (σημ. 20) και β) σημαντικών τροποποιήσεων των συμβατικών τους όρων και εκείνα που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια του έτους (σημ. 30).

⁽³⁾ Το συμβατικά απαιτητό ποσό από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είχαν διαγραφεί κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 και ο Όμιλος βρίσκεται ακόμα σε διαδικασίες ανάκτησης ανέρχεται σε € 503 εκατ. (2019: € 927 εκατ.).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι προβλέψεις απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι οποίες αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθαν σε € 2.081 εκατ. (2019: € 624 εκατ.) και αναλύονται ως εξής:

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες	(2.037)	(551)
Ζημιές από τροπουήσεις δανείων και απαιτήσεων πελατών	(31)	(65)
Πρόβλεψη απομείωσης για δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	(13)	(8)
Σύνολο	(2.081)	(624)

Το ποσό των € 2.081 εκατ. περιλαμβάνει τη ζημία από τη συναλλαγή Cairo € 1.509 εκατ. (σημ. 20). Το υπόλοιπο ποσό των αναγνωρισμένων ζημιών απομείωσης € 572 εκατ. (2019: € 624 εκατ., συμπεριλαμβανομένων των ζημιών απομείωσης που αναγνωρίστηκαν σχετικά με την ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου δανείων Pillar ως κατεχόμενο προς πώληση), περιλαμβάνει την επίπτωση από την επιδείνωση των μελλοντικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, όπως αυτά αναθεωρήθηκαν λόγω της αναμενόμενης και εκτεταμένης αρνητικής επίδρασης της πανδημίας Covid-19 στις οικονομίες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, όπως επίσης και την επίπτωση από την αναμενόμενη εισροή μη εξυπηρετούμενων δανείων το 2021, η οποία έχει προσωρινά καθυστερήσει λόγω των μέτρων στήριξης των δανειοληπτών και της συνεχιζόμενης στήριξης της κυβέρνησης (σημ. 3.1).

Ειδικότερα, οι ζημιές απομείωσης που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 παρουσιάζονται αυξημένες σε σχέση με το αντίστοιχο ποσό που αναμένονταν στα τέλη του 2019, λόγω των έκτακτων συνθηκών της πανδημίας Covid-19 και της επικρατούσας αβεβαιότητας ως προς τον χρόνο και τις προοπτικές ανάκαμψης της οικονομίας (σημ. 2). Πιο συγκεκριμένα, ο Όμιλος αρχικά ανέμενε σημαντική μείωση των ζημιών απομείωσης για το 2020, η οποία θα προερχόταν από τη βελτίωση του προ-Covid-19 μακροοικονομικού περιβάλλοντος, τον θετικό αντίκτυπο στα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου από το πρόγραμμα επιτάχυνσης της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ), καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των λοιπών μέτρων ανάκτησης που ελήφθησαν στο πλαίσιο της στρατηγικής διαχείρισης των ΜΕΑ (σημ. 2). Ωστόσο, δεδομένων των νέων συνθηκών λόγω της εξάπλωσης της πανδημίας Covid-19, το κόστος κινδύνου του Ομίλου⁽¹⁾ για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 αυξήθηκε στο 1,52%, σε σύγκριση με την προ-Covid-19 αντίστοιχη εκτίμηση για το 2020 που ανερχόταν στο 0,9%.

Όπως περιγράφεται στη σημείωση 3.1, ο Όμιλος εξακολουθεί να παρακολουθεί στενά και επαναξιολογεί διαρκώς όλες τις πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες λαμβάνοντας υπόψη την υψηλή αβεβαιότητα που απορρέει από τα διαδοχικά lockdowns και την αρνητική επίπτωση τους στις οικονομίες όπου δραστηριοποιείται, τη φύση, το μέγεθος και την αποτελεσματικότητα των μέτρων κρατικής ενίσχυσης, καθώς και την επίδραση στην καταναλωτική και επενδυτική συμπεριφορά μετά την κρίση.

⁽¹⁾ Το κόστος κινδύνου αντιπροσωπεύει τις ζημιές απομείωσης του Ομίλου που σχετίζονται με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι οποίες αναγνωρίστηκαν στην περίοδο αναφοράς εξαιρουμένης της ζημιάς από τη συναλλαγή Cairo, διαιρούμενων με το μέσο υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε αποσβέσιμο κόστος.

22. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI)	5.454	6.278
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος (AC)	2.784	1.539
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL)	127	134
Σύνολο	8.365	7.951

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
22.1 Κίνηση των επενδυτικών τίτλων

Οι κατωτέρω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση της λογιστικής αξίας των επενδυτικών τίτλων ανά κατηγορία επιμέτρησης, καθώς και ανά στάδιο αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς (ECL).

	31 Δεκεμβρίου 2020					
	Επενδυτικοί τίτλοι FVOCI		Επενδυτικοί τίτλοι AC		Επενδυτικοί τίτλοι FVTPL	Σύνολο € εκατ.
	ECL 12μήνου- Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια τους- Στάδιο 2	ECL 12μήνου- Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια τους- Στάδιο 2		
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	6.278	-	1.542	-	134	7.954
Αγορές, πωλήσεις και λήξεις	(1.020)	-	1.170	-	(6)	144
Μεταφορές μεταξύ σταδίων	(10)	10	-	-	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μεταβολή στην εύλογη αξία	301	1	-	-	(1)	301
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και τόκοι	(51)	0	15	-	0	(36)
Μεταβολή στην εύλογη αξία λόγω αντιστάθμισης	-	-	62	-	-	62
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές μεταβολές	(54)	(1)	0	-	(0)	(55)
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	5.444	10	2.789	-	127	8.370
Πρόβλεψη απομείωσης	-	-	(5)	-	-	(5)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου	5.444	10	2.784	-	127	8.365

	31 Δεκεμβρίου 2019					
	Επενδυτικοί τίτλοι FVOCI		Επενδυτικοί τίτλοι AC		Επενδυτικοί τίτλοι FVTPL	Σύνολο € εκατ.
	ECL 12μήνου- Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια τους- Στάδιο 2	ECL 12μήνου- Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια τους- Στάδιο 2		
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	6.222	26	697	754	104	7.803
Υπόλοιπο από απόκτηση εταιρειών (σημ. 23)	28	-	-	-	3	31
Αγορές, πωλήσεις και λήξεις	(985)	-	12	-	7	(966)
Μεταφορές μεταξύ σταδίων	26	(26)	754	(754)	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μεταβολή στην εύλογη αξία	989	-	-	-	19	1.008
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και τόκοι	(14)	-	8	-	(0)	(6)
Μεταβολή στην εύλογη αξία λόγω αντιστάθμισης	-	-	70	-	-	70
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές μεταβολές	12	-	1	-	1	14
Λογιστική αξία προ πρόβλεψης απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	6.278	-	1.542	-	134	7.954
Πρόβλεψη απομείωσης	-	-	(3)	-	-	(3)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου	6.278	-	1.539	-	134	7.951

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22.2 Κίνηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο κατωτέρω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) ανά κατηγορία επενδυτικών τίτλων, περιλαμβανομένης ανάλυσης για την κίνηση ECL ανά στάδιο.

	31 Δεκεμβρίου 2020			31 Δεκεμβρίου 2019		
	Επενδυτικοί τίτλοι	Επενδυτικοί τίτλοι	Σύνολο	Επενδυτικοί τίτλοι	Επενδυτικοί τίτλοι	Σύνολο
	AC	FVOCI		AC	FVOCI	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	3	9	12	31	17	48
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αγορασθέντα	6	5	11	0	4	4
- εκ των οποίων αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου- Στάδιο 1	6	5	11	0	4	4
Επαναμέτρηση λόγω μεταφοράς από αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια -Στάδιο 2 σε 12μήνου-Στάδιο 1	-	-	-	(28)	(1)	(29)
Επαναμέτρηση λόγω μεταφοράς από αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	-	-	-	-	-	-
σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια -Στάδιο 2	-	1	1	-	-	-
Επαναμέτρηση λόγω αλλαγής των παραμέτρων κινδύνου των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	(2)	(1)	(3)	0	(9)	(9)
- εκ των οποίων αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου- Στάδιο 1	(2)	(1)	(3)	0	(9)	(9)
- εκ των οποίων αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια των επενδυτικών τίτλων- Στάδιο 2	-	(0)	(0)	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία πουλήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης	(2)	(3)	(5)	(0)	(2)	(2)
- εκ των οποίων αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου- Στάδιο 1	(2)	(3)	(5)	(0)	(2)	(2)
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	(1)	(1)	-	0	0
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	5	10	15	3	9	12

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22.3 Αποθεματικό ιδίων κεφαλαίων: αναπροσαρμογή επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI)

Τα κέρδη/(ζημιές) από τη μεταβολή στην εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου των επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται σε FVOCI αναγνωρίζονται στο αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής των επενδυτικών τίτλων. Η κίνηση του αποθεματικού αναλύεται παρακάτω:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	557	95
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μεταβολή στην εύλογη αξία (Έξοδο) / ωφέλεια φόρου	302	989
Αποθεματικό αναπροσαρμογής από συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες, μετά από φόρο	(86)	(284)
	(18)	47
	198	752
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό	(666)	(63)
Μεταφορά αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στο λογαριασμό αποτελεσμάτων (Έξοδο)/ωφέλεια φόρου σε καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	4	(6)
(Έξοδο)/ωφέλεια φόρου επί αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	191	17
	(1)	2
	(472)	(50)
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων από αντιστάθμιση της εύλογης αξίας (Έξοδο)/ωφέλεια φόρου	187	(338)
	(55)	98
	132	(240)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	415	557

23. Σύνθεση του Ομίλου

Παρακάτω παρατίθενται οι θυγατρικές εταιρείες της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2020, που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020:

Επωνυμία Εταιρείας	Σημείωση	Ποσοστό Συμμετοχής	Χώρα Εγκατάστασης	Τομέας Δραστηριότητας
Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία	α	100,00	Ελλάδα	Τράπεζα
Be Business Exchanges Α.Ε. Δικτύων Διεταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών		98,01	Ελλάδα	Ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω διαδικτύου, παροχή λογιστικών, φορολογικών και λοιπών υπηρεσιών
Eurobank Asset Management Μονοπρόσωπη Α.Ε.Δ.Α.Κ. ⁽²⁾		100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και περιουσίας
Eurobank Equities Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ. ⁽²⁾		100,00	Ελλάδα	Χρηματιστηριακές και συμβουλευτικές υπηρεσίες
Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Μονοπρόσωπη Α.Ε. ⁽²⁾		100,00	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Eurobank Factors Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Α.		100,00	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Πιστώσεων		50,00	Ελλάδα	Διαχείριση πιστωτικών καρτών και παροχή λοιπών υπηρεσιών
Herald Ελλάς Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 1		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Herald Ελλάς Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 2		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Στάνταρντ Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Κτηματική Εταιρεία ⁽²⁾	ο	94,10	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Cloud Hellas Μονοπρόσωπη Κτηματική Ανώνυμη Εταιρεία ⁽²⁾		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Piraeus Port Plaza 1 Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και Επιχειρήσεων ⁽²⁾		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
(Υπό εκκαθάριση) Real Estate Management Μονοπρόσωπη Α.Ε.	μ	100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες ακινήτων
(Υπό εκκαθάριση) Anchor Ελληνική Επενδυτική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών	μ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Νουλιαγμενί Residence Μονοπρόσωπη Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Αθηναϊκές Εκμεταλλεύσεις Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Piraeus Port Plaza 2 Ανώνυμη Εταιρεία Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και Επιχειρήσεων	κ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Piraeus Port Plaza 3 Ανώνυμη Εταιρεία Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και Επιχειρήσεων	λ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Τενμπέρκο Ανάπτυξη και Εκμετάλλευση Ακινήτων Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία	ξ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επωνυμία Εταιρείας	Σημείωση	Ποσοτό Συμμετοχής	Χώρα Εγκατάστασης	Τομέας Δραστηριότητας
Eurobank Bulgaria A.D.	γ	99,99	Βουλγαρία	Τράπεζα
IMO 03 E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Property Investments Sofia E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd		100,00	Νησιά Cayman	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Berberis Investments Ltd		100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Eurobank Cyprus Ltd		100,00	Κύπρος	Τράπεζα
ERB New Europe Funding III Ltd		100,00	Κύπρος	Παροχή Πιστώσεων
Foramionio Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
NEU 03 Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Lenevino Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Rano Investments Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Neviko Ventures Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Staynia Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Zivar Investments Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Amvanero Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Ragisena Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Revasono Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Volki Investments Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Adariano Investments Ltd	ζ	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Elerovio Holdings Ltd	ζ	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Sagiol Ltd	κ	100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Macoliq Holdings Ltd	λ	100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Τράπεζα
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Διαχείριση κεφαλαίων
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB Lux Immo S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Grivalia New Europe S.A. ⁽¹⁾		100,00	Λουξεμβούργο	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
ERB New Europe Funding B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Funding II B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Holding B.V.		100,00	Ολλανδία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB IT Shared Services S.A.		100,00	Ρουμανία	Επεξεργασία στοιχείων πληροφορικής
IMO Property Investments Bucuresti S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO-II Property Investments S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Eliade Tower S.A.		99,99	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Retail Development S.A.		99,99	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Seferco Development S.A.		99,99	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank A.D. Beograd		99,99	Σερβία	Τράπεζα
ERB Leasing A.D. Beograd-In Liquidation		99,99	Σερβία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
IMO Property Investments A.D. Beograd		100,00	Σερβία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Reco Real Property A.D. Beograd		100,00	Σερβία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
ERB Istanbul Holding A.S.		100,00	Τουρκία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB Hellas Plc		100,00	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Karta II Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion II Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion III Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion IV Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Maximus Hellas Designated Activity Company		-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Astarti Designated Activity Company		-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
ERB Recovery Designated Activity Company	θ	-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων

⁽¹⁾ Εταιρεία η οποία είναι υπό εκκαθάριση την 31 Δεκεμβρίου 2020.

⁽²⁾ Στο πλαίσιο του Ελληνικού Νόμου 4548/2018, η επωνυμία της εταιρείας τροποποιήθηκε ή είναι σε εξέλιξη η σχετική διαδικασία έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνεται ο όρος «Μονοπρόσωπη».

Ο Όμιλος κατέχει το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου στην Hellenic Post Credit A.E. Παροχής Πιστώσεων, που ενοποιείται πλήρως. Η Τράπεζα, με τη σύμφωνη γνώμη του άλλου μετόχου που κατέχει το υπόλοιπο 50% του μετοχικού κεφαλαίου, έχει ορίσει τη πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και κατευθύνει τις τρέχουσες δραστηριότητες που επηρεάζουν σημαντικά τις αποδόσεις της εταιρείας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι ακόλουθες εταιρείες δεν περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κυρίως λόγω μη σημαντικότητας:

(i) Εταιρείες χαρτοφυλακίου και άλλες εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου για τη συγκέντρωση κεφαλαίων: (α) Themeleion III Holdings Ltd, Themeleion IV Holdings Ltd, Themeleion V Mortgage Finance Plc, Themeleion VI Mortgage Finance Plc, Anaptychi APC Ltd και Byzantium II Finance Plc, οι οποίες είναι υπό εκκαθάριση και (β) Karta II Holdings Ltd.

(ii) Εταιρεία η οποία είναι αδρανής: Enalios Αξιοποιήσεις Ακινήτων Α.Ξ.Ε.

(iii) Εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο βάσει σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης των μετοχών τους: Finas A.E., Rovinvest A.E., Provet A.E. και Promivet A.E.

Το 2020, οι μεταβολές στη δομή του Ομίλου που οφείλονται: α) στην διάσπαση της Eurobank Ergasias, β) σε εξαγορές, συγχωνεύσεις και ίδρυση εταιρειών, γ) σε πωλήσεις και άλλες εταιρικές πράξεις, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, δ) σε συναλλαγές με τα δικαιώματα τρίτων επί του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών εταιρειών, οι οποίες δεν οδήγησαν σε απώλεια ελέγχου και ε) σε εκκαθαρίσεις, έχουν ως εξής:

(α) Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία («Τράπεζα»), Ελλάδα

Την 20 Μαρτίου 2020, η Τράπεζα Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία ("Eurobank Ergasias" ή "Διασπώμενη") ανακοίνωσε ότι εγκρίθηκε η διάσπαση της Eurobank Ergasias δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος («Διάσπαση») με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» («Επωφελούμενη»). Με την έγκριση της Διάσπασης, η Διασπώμενη, η οποία από την 23 Μαρτίου 2020 μετονομάστηκε σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία», καθίσταται ο μοναδικός μέτοχος της Επωφελούμενης αποκτώντας το σύνολο των εκδοθέντων μετοχών της. Περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στη σημείωση 44.

(β) Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις,, Ελλάδα

Τον Ιούνιο 2020, στο πλαίσιο των δεσμευτικών συμφωνιών που η Eurobank Ergasias είχε συνάψει με την doValue S.p.A. τον Δεκέμβριο του 2019, η Τράπεζα πούλησε το 80% της θυγατρικής της εταιρείας με την τότε επωνυμία Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις- project "Europe". Περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στη σημείωση 30.

(γ) ERB Leasing Bulgaria EAD, Βουλγαρία

Το Φεβρουάριο του 2020, ανακοινώθηκε η συγχώνευση της Eurobank Bulgaria A.D. και της ERB Leasing Bulgaria EAD με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη.

(δ) CEH Balkan Holdings Ltd, Κύπρος

Η λύση της εταιρίας ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2020.

(ε) Εταιρείες ειδικού σκοπού συγκέντρωσης κεφαλαίων για την τιτλοποίηση των δανείων της Τράπεζας και σχετιζόμενες εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας – Project "Cairo"

Την 5 Ιουνίου 2020, η Εταιρεία ανακοίνωσε ότι η πώληση μέρους των ομολογιών ενδιάμεσης (mezzanine notes) και χαμηλής σειράς κατάταξης (junior notes) της τιτλοποίησης μεικτού χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικής αξίας € 7,5 δις (project «Cairo»), έχει ολοκληρωθεί (σημ. 34). Κατόπιν των ανωτέρω, η Εταιρεία έπαψε να ελέγχει τις εταιρείες ειδικού σκοπού συγκέντρωσης κεφαλαίων (Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company) και τις σχετιζόμενες εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας (Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε.), με συνέπεια να μη συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.

(στ) ERB Hellas Funding Ltd, Νησιά Channel

Τον Ιούνιο 2020, αποφασίστηκε η εκκαθάριση της εταιρείας και η λύση της ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2020.

(ζ) Adariano Investments Ltd και Elerovio Holdings Ltd, εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, Κύπρος

Στο πλαίσιο της διαχείρισης των NPEs της, το δεύτερο τρίμηνο του 2020, η θυγατρική της Τράπεζας Eurobank Cyprus Ltd, ίδρυσε τις κατά 100% θυγατρικές της, Adariano Investments Ltd και Elerovio Holdings Ltd, προκειμένου να λειτουργούν ως εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας στην Κύπρο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**(η) Cairo Mezz Plc, εταιρεία χαρτοφυλακίου, Κύπρος**

Τον Ιούνιο 2020, η Εταιρεία απέκτησε το 100% των μετοχών της Mairanus Ltd έναντι τιμήματος € 2 χιλ. σε μετρητά. Τον ίδιο μήνα η Εταιρεία σε συνέχεια σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της, εισέφερε κεφάλαιο € 1,5 εκατ. σε μετρητά και τις ομολογίες της τιτλοποίησης Cairo που διακρατούνταν, με εύλογη αξία € 56 εκατ., ως αντάλλαγμα για τις νεοεκδοθείσες μετοχές της Mairanus Ltd, η οποία τον Σεπτέμβριο 2020 μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc. Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο του 2020 οι προαναφερθείσες μετοχές διανεμήθηκαν στους μετόχους της Eurobank Holdings, ως το τελευταίο στάδιο της συναλλαγής Cairo (σημ. 44) με συνέπεια η Cairo Mezz Plc να μη συμπεριλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.

(θ) ERB Recovery Designated Activity Company, Ιρλανδία

Τον Ιούνιο 2020, η Τράπεζα ίδρυσε την ERB Recovery Designated Activity Company, μια εταιρεία ειδικού σκοπού συγκέντρωσης κεφαλαίων για την τιτλοποίηση δανειακών χαρτοφυλακίων αποτελούμενων από δάνεια στεγαστικά, καταναλωτικά, μικρομεσαίων επιχειρήσεων (SME) και επιχειρηματικά.

(ι) Eurobank Finance S.A., Ρουμανία

Η διανομή του τελικού προϊόντος εκκαθάρισης της εταιρείας στους μετόχους της και η λύση της ολοκληρώθηκαν τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο 2020, αντίστοιχα.

(κ) Sagiol Ltd, Κύπρος και Piraeus Port Plaza 2, Ελλάδα

Τον Ιούλιο 2020, η Τράπεζα απέκτησε το 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Sagiol Ltd, έναντι τιμήματος € 9,1 εκατ. σε μετρητά. Η απόκτηση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της εξαγοράς. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η εύλογη αξία του συνόλου του ενεργητικού ανερχόταν σε € 9,2 εκατ. που αφορούσε στο 51% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της τότε κοινοπραξίας του Ομίλου, Piraeus Port Plaza 2, ενώ το σύνολο του παθητικού ανερχόταν σε € 0,01 εκατ. Το αποτέλεσμα της απόκτησης ποσού € 0,07 εκατ. κέρδος έχει αναγνωριστεί στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)». Ως συνέπεια της ανωτέρω συναλλαγής, η Piraeus Port Plaza 2 κατέστη κατά 100% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις για τις συνενώσεις επιχειρήσεων που επιτυγχάνονται σταδιακά, ο Όμιλος έχει επανεκτιμήσει το προηγούμενο ποσοστό συμμετοχής του στην Piraeus Port Plaza 2, 49%, στην εύλογη αξία των € 8,8 εκατ., με συνέπεια να προκύψει κέρδος € 1,9 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

(λ) Macoliq Holdings Ltd, Κύπρος και Piraeus Port Plaza 3, Ελλάδα

Τον Οκτώβριο του 2020, η Τράπεζα απέκτησε το 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Macoliq Holdings Ltd έναντι τιμήματος € 12,5 εκατ. σε μετρητά. Η απόκτηση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της εξαγοράς. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η εύλογη αξία του συνολικού καθαρού ενεργητικού ανερχόταν σε € 12,1 εκατ., που αφορούσε στο 51% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της τότε κοινοπραξίας του Ομίλου, Piraeus Port Plaza 3. Συνεπώς, προέκυψε υπεραξία ποσού € 0,4 εκατ. Ως συνέπεια της ανωτέρω συναλλαγής, η Piraeus Port Plaza 3 κατέστη κατά 100% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις για τις συνενώσεις επιχειρήσεων που επιτυγχάνονται σταδιακά, ο Όμιλος έχει επανεκτιμήσει το προηγούμενο ποσοστό συμμετοχής του στην Piraeus Port Plaza 3, 49%, στην εύλογη αξία των € 11,6 εκατ., με συνέπεια να προκύψει κέρδος € 2,3 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

(μ) (Υπό εκκαθάριση) Real Estate Management Μονοπρόσωπη Α.Ε. και (Υπό εκκαθάριση) Anchor Ελληνική Επενδυτική Μονοπρόσωπη Α.Ε. Συμμετοχών, Ελλάδα

Τον Δεκέμβριο του 2020 αποφασίστηκε η εκκαθάριση αυτών των εταιριών.

(ν) Tegea Holdings Ltd, Tegea Plc, Anartyxi SME I Holdings Ltd και Anartyxi SME I Plc, Ηνωμένο Βασίλειο

Το τέταρτο τρίμηνο του 2020, η εκκαθάριση των εταιριών ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση των κεφαλαίων, ολοκληρώθηκε.

(ξ) Τενμπέρκο Ανάπτυξη και Εκμετάλλευση Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε., Ελλάδα

Τον Δεκέμβριο 2020, η Τράπεζα, απέκτησε το 100% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Τενμπέρκο Ανάπτυξη και Εκμετάλλευση Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε. έναντι τιμήματος € 27,1 εκατ. σε μετρητά. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η εύλογη αξία του συνόλου του ενεργητικού ανερχόταν σε € 30,6 εκατ., ενώ το σύνολο του παθητικού ανερχόταν σε € 1,4 εκατ., και αφορά κυρίως αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση που προέκυψε από την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των αποκτηθέντων

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

στοιχείων ενεργητικού. Συνεπώς, το αποτέλεσμα της συναλλαγής ήταν € 2,2 εκατ. κέρδος, το οποίο έχει αναγνωρισθεί στα «Λοιπά έσοδα/έξοδα».

(ο) Standard Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Κτηματική Εταιρεία, Ελλάδα

Τον Δεκέμβριο 2020, σε συνέχεια της κεφαλαιοποίησης της υποχρέωσης από χρηματοδοτική μίσθωση της εταιρίας, το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας μειώθηκε από 100% σε 94,10%. Η συναλλαγή είχε ως αποτέλεσμα α) κέρδος ποσού € 0,7 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Eurobank Holdings και β) την αύξηση των δικαιωμάτων τρίτων κατά € 0,1 εκατ.

Για το 2019, οι μεταβολές στη δομή του Ομίλου που οφείλονται σε: α) εξαγορές, συγχωνεύσεις και ίδρυση εταιριών, β) πωλήσεις και άλλες εταιρικές πράξεις, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, γ) συναλλαγές με τα δικαιώματα τρίτων επί του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών εταιριών, οι οποίες δεν οδήγησαν σε απώλεια ελέγχου είναι οι εξής:

(i) Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε., Ελλάδα, Eurobank Property Services S.A., Ρουμανία και ERB Property Services d.o.o. Beograd, Σερβία

Τον Ιανουάριο του 2019, η Τράπεζα και η Cerved Credit Management Group S.r.l. (Cerved) υπέγραψαν μια δεσμευτική συμφωνία στο πλαίσιο της οποίας, η Cerved θα αποκτούσε το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε (EPS) και τις θυγατρικές της, Eurobank Property Services S.A. Ρουμανίας και ERB Property Services d.o.o. Beograd Σερβίας από την Eurobank. Η EPS Ελλάδα ορίστηκε επίσης ως διαχειριστής ακίνητης περιουσίας της Eurobank για τα επόμενα πέντε έτη όσον αφορά το σύνολο των εκτιμήσεων ακινήτων και λοιπές υπηρεσίες. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2019 μέσω της απόκτησης από την Cerved, έναντι τιμήματος € 8 εκατ., του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της EPS με κέρδος € 1,3 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/έξοδα». Επιπλέον αντίτιμο έως € 5 εκατ. με την μορφή αμοιβής θα καταβληθεί εφόσον επιτευχθούν συγκεκριμένα οικονομικά αποτελέσματα και υπό όρους εντός χρονοδιαγράμματος έως το 2023. Η συναλλαγή ήταν σύμφωνη με τη στρατηγική της Τράπεζας να επικεντρωθεί στις βασικές δραστηριότητες, υιοθετώντας ένα επιχειρηματικό μοντέλο εξωτερικής ανάθεσης σε σχέση με τις υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας.

(ii) Σύγχρονο Ξενοδοχείν Ανώνυμη Ξενοδοχειακή, Τουριστική και Κτηματική Εταιρεία, Ελλάδα

Τον Φεβρουάριο 2019, η Τράπεζα υπέγραψε προσύμφωνο με τρίτους για τη διάθεση της συμμετοχής της (100%) στη «Σύγχρονο Ξενοδοχείν». Με βάση την ανωτέρω συμφωνία, τον Μάρτιο του 2019 έλαβε χώρα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου η οποία καλύφθηκε από τον αγοραστή προκειμένου το χρέος της εταιρείας προς την Τράπεζα να αποπληρωθεί πλήρως. Με την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, η συμμετοχή της Τράπεζας στην εταιρεία μειώθηκε σε 41% και σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία αγοραπωλησίας η οποία υπεγράφη τον ίδιο μήνα, η πώληση της εταιρείας ολοκληρώθηκε, με κέρδος € 2,1 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα / έξοδα».

(iii) Piraeus Bank Bulgaria A.D. και Piraeus Insurance Brokerage EOOD, Βουλγαρία

Τον Ιούνιο του 2019, ολοκληρώθηκε η απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D. («PBB»), θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε., από τη θυγατρική της Eurobank στη Βουλγαρία, την Eurobank Bulgaria A.D. («Postbank»), κατόπιν της λήψης των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές. Συγκεκριμένα, η Postbank, απέκτησε το 99,9819% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της PBB και αντίστοιχα έμμεση συμμετοχή στην κατά 100% θυγατρική της PBB, Piraeus Insurance Brokerage EOOD. Η απόκτηση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της εξαγοράς, και είχε ως αποτέλεσμα κέρδος €29 εκατ., που αποδόθηκε στις ιδιαίτερες συνθήκες της εξαγοράς, σύμφωνα με το σχέδιο αναδιάρθρωσης του πωλητή και τη στρατηγική της Eurobank να επικεντρωθεί σε συγκεκριμένες διεθνείς αγορές και είχε αναγνωρισθεί στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα)». Το τέταρτο τρίμηνο του 2019, ολοκληρώθηκαν οι συγχωνεύσεις i) της PBB με την Postbank και ii) της Piraeus Insurance Brokerage EOOD με την ERB Leasing Bulgaria EAD, με απορρόφηση της πρώτης από την τελευταία. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την απόκτηση της PBB παρατίθενται στη σημείωση 23.3 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.

(iv) Grivalia Properties A.E.E.A.Π.

Την 5 Απριλίου 2019, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Eurobank αποφάσισε, μεταξύ άλλων (α) την έγκριση της Συγχώνευσης της Τράπεζας με την Grivalia, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, (β) την έγκριση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, όπως εγκρίθηκε από τα ΔΣ των συγχωνευόμενων εταιριών και (γ) την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά ποσό € 197 εκατ. (σημ.37). Η Συγχώνευση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εξαγοράς. Το τίμημα της συναλλαγής ποσού € 1.093,9 εκατ. έχει υπολογιστεί ως η εύλογη αξία των 1.523.163.087 νέων κοινών μετοχών της Eurobank σύμφωνα με τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της Eurobank την ημερομηνία απόκτησης (δηλαδή € 0,7185), αφαιρουμένης της εύλογης αξίας των νέων μετοχών Eurobank που εκδόθηκαν και που αντιστοιχούσαν στις μετοχές Grivalia που κατείχε η θυγατρική της Τράπεζας, ERB Equities. Από τη διαφορά μεταξύ: (α) του συνολικού τιμήματος ποσού € 1.093,9 εκατ. και της εύλογης αξίας των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε ο Όμιλος προηγουμένως στην Grivalia ποσού € 0,4 εκατ. και (β) της αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν ποσού € 872 εκατ., προέκυψε η αναγνώριση υπεραξίας ποσού € 222 εκατ. η οποία απομειώθηκε κατά € 62 εκατ. στη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 (σημ. 28). Σε συνέχεια της Συγχώνευσης, τα ίδια κεφάλαια της Eurobank αυξήθηκαν κατά € 1.087 εκατ. συμπεριλαμβανομένων σχετικών εξόδων € 7 εκατ. Επιπλέον, σε συνέχεια των ανωτέρω, η Eurobank απέκτησε τον έλεγχο των θυγατρικών της Grivalia. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συγχώνευση των δύο εταιριών παρατίθενται στη σημ. 23.2 των οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.

(v) Vouliagmeni Residence Μονοπρόσωπη Α.Ε., Ελλάδα

Τον Ιούλιο του 2019, η Τράπεζα ίδρυσε την κατά 100% θυγατρική εταιρεία Vouliagmeni Residence Μονοπρόσωπη Α.Ε., εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα.

Τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, στο πλαίσιο της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του Ομίλου (NPEs), ιδρύθηκαν οι ακόλουθες κατά 100% θυγατρικές εταιρείες:

(vi) Εταιρείες ειδικού σκοπού συγκέντρωσης κεφαλαίων για την τιτλοποίηση των δανείων της Τράπεζας και σχετιζόμενες εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας

- Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company και Pillar Finance Designated Activity Company, Ιρλανδία

- Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Pillar Estate Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. και Real Estate Management Μονοπρόσωπη Α.Ε., Ελλάδα.

Κατόπιν της ολοκλήρωσης της συναλλαγής Pillar (σημ. 20), η Τράπεζα δεν έλεγχε την εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Pillar Finance Designated Activity Company και τη σχετιζόμενη εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας Pillar Estate Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., με συνέπεια να μη συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις από την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2019.

(vii) Anchor Ελληνική Επενδυτική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, Ελλάδα

Το τρίτο τρίμηνο του 2019, η Anchor Ελληνική Επενδυτική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών απέκτησε το σύνολο του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας Μαρίνες Ρόδου Α.Ε. Την ίδια περίοδο ολοκληρώθηκε η πώληση της συμμετοχής στις Μαρίνες Ρόδου Α.Ε. μαζί με τα δανειακά ανοίγματα του Ομίλου στην εταιρεία, χωρίς να επηρεαστούν τα αποτελέσματα του Ομίλου.

(viii) Zivar Investments Ltd, Amvanero Ltd, Ragisena Ltd, Revasono Holdings Ltd και Volki Investments Ltd, εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, Κύπρος

(ix) Αθηναϊκές Εκμεταλλεύσεις Ακινήτων Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία, εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, Ελλάδα

(x) ERB Leasing Bulgaria EAD, Βουλγαρία

Το τρίτο τρίμηνο του 2019, η Τράπεζα πώλησε τη συμμετοχή της στην ERB Leasing Bulgaria EAD στη Eurobank Bulgaria A.D., όπου το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου ήταν 99,99%. Ως εκ τούτου, η συμμετοχή του Ομίλου στην εταιρεία μειώθηκε από 100% σε 99,99%.

(xi) Bulgarian Retail Services A.D., Βουλγαρία

Το Νοέμβριο του 2019, οι μέτοχοι της Bulgarian Retail Services A.D (συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας και της ERB New Europe Holding BV) πώλησαν τη συμμετοχή τους στην εταιρεία, στην Eurobank Bulgaria AD, στην οποία το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου ανέρχεται σε 99,99%. Συνεπώς η συμμετοχή του Ομίλου στην Bulgarian Retail Services A.D μειώθηκε από 100% σε 99,99%. Τον ίδιο

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

μήνα, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της Bulgarian Retail Services A.D. και της ERB Leasing Bulgaria E.A.D. με απορρόφηση της πρώτης από τη δεύτερη. Η συναλλαγή αναγνωρίστηκε με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων χωρίς να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

(xii) ERB Property Services Sofia E.A.D.

Τον Δεκέμβριο του 2019, η Eurobank Bulgaria A.D. πώλησε τη θυγατρική της ERB Property Services Sofia E.A.D., στην οποία συμμετείχε με ποσοστό 100%, έναντι τιμήματος € 2,1 εκατ. Το κέρδος που προέκυψε από την πώληση δεν ήταν σημαντικό.

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Grivalia New Europe S.A., Λουξεμβούργο

Τον Ιανουάριο του 2021 η εκκαθάριση της εταιρίας ολοκληρώθηκε.

Σημαντικοί περιορισμοί στην δυνατότητα του Ομίλου αναφορικά με την πρόσβαση ή χρήση των περιουσιακών του στοιχείων και τον διακανονισμό των υποχρεώσεών του

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντικούς περιορισμούς αναφορικά με τη δυνατότητα πρόσβασης ή χρήσης των περιουσιακών του στοιχείων και διακανονισμού των υποχρεώσεών του, εκτός από αυτούς που απορρέουν από κανονιστικές ή νομοθετικές απαιτήσεις, από συμβατικούς όρους, ως ακολούθως:

- Οι θυγατρικές τράπεζες και οι λοιπές θυγατρικές εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα του Ομίλου, υπόκεινται σε εποπτικούς περιορισμούς και στις απαιτήσεις των κεντρικών τραπεζών των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Το εποπτικό αυτό πλαίσιο απαιτεί από τις θυγατρικές εταιρείες να τηρούν ελάχιστα κεφαλαιακά αποθέματα και συγκεκριμένους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών αναφορικά με την έκθεση τους και/ή τη μεταφορά κεφαλαίων προς την Εταιρεία και τις άλλες θυγατρικές εντός του Ομίλου. Κατά συνέπεια, ακόμη και όταν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού των θυγατρικών εταιρειών δεν είναι ενεχυριασμένα σε επίπεδο εταιρείας, η μεταφορά τους εντός του Ομίλου μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς λόγω του υπάρχοντος εποπτικού πλαισίου. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών χρηματοπιστωτικού τομέα, προ ενδοεταιρικών απαλοιφών, ανήλθε σε € 74,3 δις και € 68 δις, αντίστοιχα, συμπεριλαμβάνοντας την Eurobank A.E. (2019: € 17,2 δις και € 15,2 δις).
- Οι θυγατρικές εταιρείες λειτουργούν βάσει καθορισμένου νομικού πλαισίου, το οποίο αφορά κυρίως στο ύψος του μετοχικού τους κεφαλαίου και στα συνολικά ίδια κεφάλαια που πρέπει να τηρούν, στη διανομή κεφαλαίων και ειδικών αποθεματικών, καθώς και στην πληρωμή μερισμάτων στους κατόχους κοινών μετοχών. Πληροφορίες αναφορικά με τα μη διανεμόμενα αποθεματικά του Ομίλου παρέχεται στην σημ. 38.
- Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ως εξασφάλιση για συναλλαγές συμφωνιών επαναγοράς (repo) και παραγώγων, εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς κεντρικές και άλλες τράπεζες, εκδόσεις καλυμμένων ομολογιών, καθώς και για τιτλοποιήσεις. Ως εκ τούτου, τα δεσμευμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού δεν επιτρέπεται να μεταφερθούν εντός του Ομίλου. Πληροφορίες σχετικά με τα δεσμευμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου παρατίθεται στις σημ. 17, 29 και 40.
- Ο Όμιλος υποχρεούται να διατηρεί καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες και επιπλέον προβαίνει σε ενεχυρίαση ταμειακών διαθεσίμων προκειμένου να λάβει χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα. Πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεωτικές και ενεχυριασμένες καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες παρατίθενται στη σημ. 15.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

24. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες ανήλθαν σε € 276 εκατ. (2019: € 235 εκατ.). Παρακάτω παρατίθενται οι συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2020:

Επωνυμία εταιρείας	Σημείωση	Χώρα εγκατάστασης	Τομέας δραστηριότητας	Μερίδιο Ομίλου
Femion Ltd (ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ) ΤΕΦΙΝ, Ανώνυμος Εταιρεία Εμπορίας Αυτοκινήτων και Μηχανημάτων		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	66,45
Sinda Enterprises Company Ltd		Ελλάδα	Εμπορία αυτοκινήτων και μηχανημάτων	50,00
Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd	α	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	48,00
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Ανώνυμη Εταιρεία		Σερβία	Ανάπτυξη οικοδομικών σχεδίων	20,01
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Ανώνυμη Εταιρεία		Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	41,67
Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε. ⁽²⁾		Ελλάδα	Εταιρεία χρηματοδότησης επενδύσεων	33,82
Rosequeens Properties Ltd ⁽³⁾		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	33,33
Famar S.A. ⁽¹⁾		Λουξεμβούργο	Εταιρεία χαρτοφυλακίου	23,55
Odyssey GP S.a.r.l.		Λουξεμβούργο	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	20,00
Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών ⁽²⁾		Ελλάδα	Εταιρεία χαρτοφυλακίου	20,00
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.		Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	30,00
Πείργκα Κύθου ΙΚΕ		Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	50,00
Value Τουριστική Α.Ε. Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων		Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	49,00
Grivalia Hospitality S.A. ⁽³⁾		Λουξεμβούργο	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	25,00
Information Systems Impact Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Υπηρεσιών Πληροφορικής		Ελλάδα	Εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληροφορικής	15,00
doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις	β	Ελλάδα	Διαχείριση Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις	20,00
Περιγένης Επαγγελματικών Ακινήτων Ανώνυμη Εταιρεία	δ	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	18,90

⁽¹⁾ Εταιρεία η οποία είναι υπό εκκαθάριση την 31 Δεκεμβρίου 2020.

⁽²⁾ Ο όμιλος Eurolife (Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών, η οποία από την 18 Μαΐου 2020 μετονομάστηκε σε Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών και οι θυγατρικές της) και ο όμιλος Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων (Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε. και οι θυγατρικές της) θεωρούνται συγγενείς εταιρείες του Ομίλου.

⁽³⁾ Η Rosequeens Properties Ltd (συμπεριλαμβανομένης της θυγατρικής της Rosequeens Properties SRL) και ο όμιλος Grivalia Hospitality (Grivalia Hospitality S.A. και οι θυγατρικές της) θεωρούνται κοινοπραξίες του Ομίλου.

Η Ωμέγα Μεσίτες Ασφαλίσεων και Αντασφαλίσεων Α.Ε. στην οποία ο Όμιλος συμμετέχει κατά 26,05% δεν λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος δεν εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας και συνεπώς δεν ασκεί ουσιώδη επιρροή στην εταιρεία.

Η Femion Ltd. λογιστικοποιείται ως κοινοπραξία του Ομίλου σύμφωνα με την ουσία και το σκοπό της κοινοπρακτικής σύμβασης και τους όρους συμφωνίας των μετόχων, που απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση των μετόχων για τις σημαντικές αποφάσεις και ορίζουν από κοινού έλεγχο μέσω της ίσης εκπροσώπησης των μετόχων στα διοικητικά όργανα της εταιρείας.

Η εταιρεία Information Systems Impact Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Υπηρεσιών Πληροφορικής θεωρείται συγγενής εταιρεία του Ομίλου, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας των μετόχων.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, το μερίδιο του Ομίλου επί των αποτελεσμάτων του ομίλου Eurolife Insurance € 22 εκατ. (2019: € 20 εκατ.) περιλαμβάνει € 30 εκατ., κέρδη, μετά από φόρο, από την πώληση τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου (2019: € 13 εκατ.).

(α) Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd, Σερβία

Τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, η συμμετοχή του Ομίλου στην Singidunum μειώθηκε από 22,47% σε 20,01%, λόγω αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου υπέρ του άλλου μετόχου.

(β) doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, Ελλάδα

Την 5 Ιουνίου 2020, η Eurobank Holdings ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της πώλησης του 80% της Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (σημ. 30). Ως εκ τούτου, από τον Ιούνιο του 2020 η εταιρεία θεωρείται ως

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

συγγενής του Ομίλου και συνεπώς λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Επίσης, τον Ιούνιο του 2020, η εταιρεία μετονομάστηκε σε doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις («doValue Greece»).

Επιπρόσθετα, την 22 Οκτωβρίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της doValue Greece, ενέκρινε τη συγχώνευση με την doValue Greece Συμμετοχών Μονοπρόσωπη Α.Ε. («doValue Greece Holding»). Πριν τη συγχώνευση, η doValue Greece Holding, η οποία ελεγχόταν πλήρως από την doValue S.p.A κατείχε το 80% του μετοχικού κεφαλαίου της doValue Greece.

Οι εταιρείες συμφώνησαν να συγχωνευθούν δι' απορροφήσεως της doValue Greece Holding από την doValue Greece, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4601/2019, του Ν. 4548/2018, καθώς και του άρθρου 54 του Ν. 4172/2013.

Η συγχώνευση ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο 2020 αφού έλαβε τις απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης ακυρώθηκαν όλες οι υφιστάμενες μετοχές των συγχωνευμένων εταιρειών και εκδόθηκαν νέες κοινές μετοχές από την απορροφώσα οντότητα, doValue Greece, στους μετόχους της, doValue SpA και Eurobank SA, με αναλογία συμμετοχής 68,5% / 31,5%. Παράλληλα με τη συγχώνευση και σύμφωνα με τις συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ της Eurobank και της doValue S.p.A, η Eurobank πούλησε στην doValue S.p.A ποσοστό συμμετοχής 11,5% στην doValue Greece έναντι τιμήματος ποσού €22,7 εκατ., έτσι ώστε η συμμετοχή του Ομίλου στην εκ συγχώνευσης προελθούσα εταιρεία αποκαταστάθηκε στο 20%. Το εισπραχθέν τίμημα αναγνωρίστηκε έναντι της λογιστικής αξίας της επένδυσης του Ομίλου στην doValue Greece, ώστε να αντικατοπτρίζει το μερίδιο του Ομίλου στα ενοποιημένα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας.

(γ) Piraeus Port Plaza 2, Ελλάδα

Από τον Ιούλιο του 2020, η Piraeus Port Plaza 2 δεν αποτελεί κοινοπραξία του Ομίλου καθώς κατέστη κατά 100% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας (σημ. 23).

(δ) Περιγένης Επαγγελματικών Ακινήτων Α.Ε., Ελλάδα

Το τρίτο τρίμηνο 2020, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης χρέους εταιρικού πελάτη της Τράπεζας, ιδρύθηκε η εταιρεία ακινήτων ειδικού σκοπού Περιγένης Επαγγελματικών Ακινήτων Α.Ε., στην οποία η Τράπεζα συμμετέχει με ποσοστό 18,90%. Με βάση την εκπροσώπηση της Τράπεζας στο Διοικητικό Συμβούλιο και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων όπως ορίζονται στο καταστατικό της εταιρείας, η Τράπεζα θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην εταιρεία. Ως εκ τούτου, η εταιρεία λογιστικοποιείται ως συγγενής εταιρεία του Ομίλου.

(ε) Piraeus Port Plaza 3, Ελλάδα

Από τον Οκτώβριο του 2020, η Piraeus Port Plaza 3 δεν αποτελεί κοινοπραξία του Ομίλου καθώς κατέστη κατά 100% θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας (σημ. 23).

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd, Σερβία

Τον Μάρτιο του 2021, η εταιρεία του Ομίλου IMO Property Investments A.D. Beograd υπέγραψε συμφωνία μεταβίβασης μετοχών με τον άλλο μέτοχο της Singidunum - Buildings d.o.o Beograd για την πώληση της συμμετοχής της (20,01%) στην εταιρεία.

Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες σημαντικές για τον Όμιλο

Όσον αφορά τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου, η Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών, doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις και η Grivalia Hospitality S.A. θεωρούνται σημαντικές για τον Όμιλο. Τα οικονομικά στοιχεία και των δύο παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	3.383	3.194
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	127	127
Σύνολο ενεργητικού	3.510	3.321
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	439	393
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.331	2.209
Σύνολο υποχρεώσεων	2.770	2.602
Λειτουργικά έσοδα	193	176
Καθαρά κέρδη	112	101
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	(91)	234
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο	21	335
Μερίσματα που πληρώθηκαν στον Όμιλο	-	11

doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις

	2020
	€ εκατ.
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	106
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	309
Σύνολο ενεργητικού	415
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	114
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	153
Σύνολο υποχρεώσεων	267
Ίδια Κεφάλαια	148
Η αναλογία του Ομίλου επί των ιδίων κεφαλαίων	30
Υπεραξία ⁽¹⁾	12
Η συνολική λογιστική αξία της συμμετοχής	42
Λειτουργικά έσοδα	90
Καθαρά κέρδη	12
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο	12

⁽¹⁾ Αφορά στη θετική διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της επένδυσης του Ομίλου στην doValue Greece (σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης με την doValue S.p.A., σημ.44) και της αναλογίας του Ομίλου στην καθαρή θέση της εταιρείας κατόπιν της προσαρμογής τους λόγω της απορρόφησης της doValue Greece Holding από την εταιρεία (βλ. παραπάνω).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Grivalia Hospitality S.A.

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	40	43
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	326	286
Σύνολο ενεργητικού	366	329
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ⁽²⁾	57	28
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ⁽³⁾	87	67
Σύνολο υποχρεώσεων	144	95
	2020	2019⁽⁴⁾
	€ εκατ.	€ εκατ.
Λειτουργικά έσοδα/(έξοδα)	(26)	2
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	(22)	3
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	(3)	-
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο	(25)	3

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ποσού € 29 εκατ. (2019: € 38 εκατ.).

⁽²⁾ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εξαιρουμένων των εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων ανέρχονται σε € 2 εκατ. (2019: € 11 εκατ.).

⁽³⁾ Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις εξαιρουμένων των εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων ανέρχονται σε € 72 εκατ. (2019: € 43 εκατ.).

⁽⁴⁾ Από την ημερομηνία απόκτησης της Grivalia Properties A.E.E.Α.Π. (σημ. 23)

Σημείωση: Τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία για την Grivalia Hospitality S.A. βασίστηκαν στις διαθέσιμες πληροφορίες έως το τέλος του τρίτου τριμήνου του 2020 και του 2019.

Η συνολική λογιστική αξία των κοινοπραξιών του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2020, εξαιρουμένης της Grivalia Hospitality S.A. ανερχόταν σε € 15 εκατ. (2019: € 25 εκατ.). Η αναλογία του Ομίλου επί των κερδών ή ζημιών και των συνολικών αποτελεσμάτων των παραπάνω εταιρειών ανερχόταν σε € 4 εκατ (2019: € 3 εκατ.).

Η συνολική λογιστική αξία των συγγενών επιχειρήσεων του Ομίλου, εξαιρουμένης της Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών και της doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, η οποία παρουσιάζεται παραπάνω, (δηλ. οι Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε., Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε., Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd , Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε., Odyssey GP S.a.r.l., Information Systems Impact Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Υπηρεσιών Πληροφορικής και Περιγένης Επαγγελματικών Ακινήτων Ανώνυμη Εταιρεία) την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανερχόταν σε € 25 εκατ. (2019: € 19 εκατ.). Η αναλογία του Ομίλου επί των κερδών ή ζημιών και των συνολικών εσόδων των παραπάνω εταιρειών δεν ήταν σημαντική (2019: δεν ήταν σημαντική).

Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει ζημιές από τη συμμετοχή του στις κοινοπραξίες του, καθώς το ποσό της αναλογίας του επί των ζημιών ήταν μεγαλύτερο από τη συμμετοχή του σε αυτές και δεν έχει υφιστάμενες υποχρεώσεις ή δεν έχει πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό τους. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσό των μη αναγνωρισμένων ζημιών για τις κοινοπραξίες του Ομίλου ανερχόταν σε € 4 εκατ. (2019: € 2 εκατ.). Το σωρευτικό ποσό των μη αναγνωρισμένων ζημιών για τις κοινοπραξίες ανερχόταν σε € 22 εκατ. (2019: € 18 εκατ.).

Κατόπιν της συγχώνευσης με τη Grivalia το 2019, ο Όμιλος ανέλαβε τη συμβατική υποχρέωση να καλύπτει τις απαιτούμενες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών επί των οποίων απέκτησε από κοινού έλεγχο (Piraeus Port Plaza 2, Piraeus Port Plaza 3, Value Touristiki A.E) κατά το ποσοστό συμμετοχής του σε αυτές, με βάση τους συμφωνηθέντες προϋπολογισμούς επενδύσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος είχε συμφωνήσει να εξαγοράσει το ποσοστό συμμετοχής των λοιπών μετόχων στις κοινοπραξίες αυτές, εφόσον ικανοποιηθούν συγκεκριμένες συνθήκες, οι οποίες σχετίζονται με την ολοκλήρωση των εν λόγω επενδύσεων, έναντι τιμήματος που θα καθοριστεί με βάση την προσαρμοσμένη καθαρή θέση κάθε εταιρείας. Κατά τη διάρκεια του 2020, οι εταιρείες Piraeus Port Plaza 2 και Piraeus Port Plaza 3 έγιναν κατά 100% θυγατρικές της Τράπεζας (σημ. 23), επομένως την 31 Δεκεμβρίου 2020 οι συμβατικές δεσμεύσεις του Ομίλου παραμένουν για την Value Touristiki A.E.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Εκτός από τις προαναφερθείσες δεσμεύσεις, ο Όμιλος δεν έχει άλλες μη αναγνωρισμένες δεσμεύσεις σε σχέση με τη συμμετοχή του σε κοινοπραξίες ή ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συμμετοχή του σε συγγενείς εταιρείες ή κοινοπραξίες, οι οποίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν μελλοντική εκροή διαθεσίμων ή λουπών στοιχείων.

Η συγγενής εταιρεία του Ομίλου, η Eurolife FFH Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών, υπόκειται σε περιορισμούς βάσει του ισχύοντος εποπτικού και νομικού πλαισίου και οφείλει να τηρεί επαρκή κεφάλαια προκειμένου να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ασφαλιστικές της δραστηριότητες.

Πέραν των ανωτέρω, δεν υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί (π.χ. που να προκύπτουν από δανειακές συμβάσεις, κανονιστικές απαιτήσεις ή συμβατικές συμφωνίες) σχετικά με τη δυνατότητα των συγγενών επιχειρήσεων ή των κοινοπραξιών να μεταφέρουν κεφάλαια στον Όμιλο, είτε με τη μορφή μερισμάτων ή για την αποπληρωμή δανείων που έχουν χορηγηθεί από τον Όμιλο.

25. Οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορους τύπους οικονομικών οντοτήτων, όπως φορείς τιτλοποίησης, αμοιβαία κεφάλαια και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια.

Οικονομική οντότητα ειδικής διάρθρωσης είναι η οικονομική οντότητα που έχει σχεδιαστεί ώστε τα δικαιώματα ψήφου ή παρόμοια δικαιώματα να μην αποτελούν τον κυρίαρχο παράγοντα για την άσκηση ελέγχου, όπως όταν τα τυχόν δικαιώματα ψήφου αφορούν μόνο διοικητικά καθήκοντα και οι σχετικές δραστηριότητες κατευθύνονται μέσω συμβατικών ρυθμίσεων. Μία οικονομική οντότητα ειδικής διάρθρωσης συχνά έχει περιορισμένες δραστηριότητες, έναν περιορισμένο και σαφώς καθορισμένο σκοπό, ανεπαρκή κεφάλαια για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της χωρίς τη χρήση χρηματοδότησης μειωμένης εξασφάλισης και χρηματοδότησης με την μορφή πολλαπλών, συμβατικά συνδεδεμένων, τίτλων προς επενδυτές που δημιουργούν συγκεντρώσεις σε πιστωτικό ή άλλους κινδύνους.

Ως συμμετοχή σε μία οικονομική οντότητα ειδικής διάρθρωσης ορίζεται η συμβατική και μη συμβατική σχέση που εκθέτει τον Όμιλο σε μεταβλητές αποδόσεις από την δραστηριότητα της οικονομικής οντότητας ειδικής διάρθρωσης. Παραδείγματα συμμετοχής σε Οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης περιλαμβάνουν την διακράτηση χρεωστικών και συμμετοχικών τίτλων, συμβατικές ρυθμίσεις, ενίσχυση της ρευστότητας, πιστωτική ενίσχυση, υπολειμματικές συμμετοχές.

Οι οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης μπορεί να έχουν συσταθεί από τον Όμιλο ή από τρίτα μέρη και ενοποιούνται όταν η ουσία της σχέσης είναι τέτοια ώστε οι οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης να ελέγχονται από τον Όμιλο όπως φαίνεται στην σημ. 2.2.1(i). Ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης που πραγματοποιείται αναφορικά με την ύπαρξη υποχρέωσης ενοποίησης, ο Όμιλος συμμετέχει τόσο σε ενοποιούμενες όσο και μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης

Ο Όμιλος, στα πλαίσια της εξεύρεσης πηγών χρηματοδότησης, συμμετέχει σε συναλλαγές τιτλοποίησης διαφόρων κατηγοριών δανείων (επιχειρηματικών, δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στεγαστικών, καταναλωτικών, πιστωτικών καρτών και ομολογιακών δανείων) οι οποίες συνήθως έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταβίβαση των παραπάνω στοιχείων ενεργητικού στις οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης (φορείς τιτλοποίησης), οι οποίες με την σειρά τους εκδίδουν χρεωστικούς τίτλους διακρατούμενους από επενδυτές και τις εταιρείες του Ομίλου. Ο Όμιλος παρακολουθεί την πιστωτική ποιότητα των τιτλοποιημένων δανείων, καθώς και τη πιστωτική διαβάθμιση των εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων, κατά περίπτωση και παρέχει πιστωτική ενίσχυση στους φορείς τιτλοποίησης και/ή μεταφέρει νέα δάνεια στην ομάδα των τιτλοποιημένων δανείων, όπου κρίνεται απαραίτητο, σύμφωνα με τους όρους των ισχυόντων σχετικών συμβατικών ρυθμίσεων.

Απαρίθμηση των οικονομικών οντοτήτων ειδικής διάρθρωσης του Ομίλου παρέχεται στη σημείωση 23.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ονομαστική αξία των χρεωστικών τίτλων που εκδόθηκαν από τους φορείς τιτλοποίησης που ιδρύθηκαν από τον Όμιλο ανήλθε σε € 11.147 εκατ., εκ των οποίων € 10.552 εκατ., διακρατούνταν από την Τράπεζα (2019: € 5.788 εκατ., εκ των οποίων € 4.844 εκατ. διακρατούνταν από την Τράπεζα) (σημ. 34).

Ο Όμιλος δεν παρείχε μη συμβατική οικονομική ή άλλη στήριξη σε αυτές τις οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης ανάλογα με την περίπτωση και επί του παρόντος δεν έχει πρόθεση να προβεί σε τέτοια στο προσεχές μέλλον.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε συναλλαγές με μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, που δεν ελέγχονται από τον Όμιλο, μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών, προκειμένου να παράσχει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων ή να εκμεταλλευτεί συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος στα πλαίσια του σχεδίου επιτάχυνσης διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του (ΜΕΑ) προχώρησε σε τιτλοποιήσεις μη εξυπηρετούμενων διαφόρων κατηγοριών δανείων μέσω της έκδοσης τίτλων υψηλής, ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (Cairo και Pillar, σημ. 34 και 44).

Κεφάλαια που διαχειρίζεται ο Όμιλος

Ο Όμιλος συστήνει και διαχειρίζεται οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης προκειμένου να παρέχει στους πελάτες, θεσμικούς ή όχι, επενδυτικές ευκαιρίες. Αντίστοιχα, ο Όμιλος μέσω των θυγατρικών του εταιρειών Eurobank Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ. και της Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A, μετέχει στη διαχείριση διαφόρων τύπων αμοιβαίων κεφαλαίων, περιλαμβανομένων αμοιβαίων κεφαλαίων σταθερού εισοδήματος, μετοχικών, funds of funds και διαχείρισης διαθεσίμων.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος δικαιούται να λαμβάνει αμοιβή διαχείρισης και άλλες προμήθειες και μπορεί να έχει επενδύσεις σε αυτά τα αμοιβαία κεφάλαια για ιδίους επενδυτικούς σκοπούς καθώς και προς όφελος των πελατών του.

Ο Όμιλος εμπλέκεται στον αρχικό σχεδιασμό των αμοιβαίων κεφαλαίων και, με την ιδιότητά του ως διαχειριστής κεφαλαίων, λαμβάνει επενδυτικές αποφάσεις αναφορικά με την επιλογή των επενδύσεων, εντούτοις εντός ενός προκαθορισμένου, από νόμους και κανονισμούς, πλαισίου αποφάσεων. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος έχει καταλήξει ότι δεν ασκεί εξουσία επί αυτών των κεφαλαίων.

Επιπρόσθετα, με την ιδιότητά του ως διαχειριστής κεφαλαίων, ο Όμιλος πρωταρχικά ενεργεί ως εκπρόσωπος (agent) στην άσκηση των αποφάσεων επί αυτών. Βάσει των ανωτέρω, ο Όμιλος έχει αξιολογήσει ότι δεν έχει έλεγχο επί αυτών των αμοιβαίων κεφαλαίων και ως αποτέλεσμα δεν τα ενοποιεί. Ο Όμιλος δεν έχει καμία συμβατική υποχρέωση να παράσχει οικονομική ενίσχυση στα υπό διαχείριση κεφάλαια και η απόδοση τους δεν είναι εγγυημένη.

Κεφάλαια που δεν διαχειρίζεται ο Όμιλος

Ο Όμιλος αγοράζει και διακρατεί μερίδια κεφαλαίων τρίτων περιλαμβανομένων αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και ιδιωτικών και λοιπών επενδυτικών κεφαλαίων.

Τιτλοποιήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε μη ενοποιούμενους φορείς τιτλοποίησης, μέσω επενδύσεων σε τιτλοποιημένα στεγαστικά δάνεια και λοιπά τιτλοποιημένα ομόλογα που εκδίδονται από αυτές τις εταιρείες.

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει την λογιστική αξία των συμμετοχών του Ομίλου σε μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, που έχουν αναγνωριστεί στον ενοποιημένο ισολογισμό την 31 Δεκεμβρίου 2020, η οποία αντιπροσωπεύει τη μέγιστη δυνατή έκθεσή του σε ζημιά από αυτές τις συμμετοχές. Επιπλέον, ο πίνακας παρέχει πληροφορίες αναφορικά με το συνολικό έσοδο από τις συμμετοχές σε μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης που αναγνωρίστηκαν είτε στα αποτελέσματα είτε στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση, κατά την διάρκεια του 2020 (όπως προμήθειες, έσοδα τόκων, καθαρά κέρδη ή ζημιές από επαναμέτρηση και αποαναγνώριση):

31 Δεκεμβρίου 2020			
Τύπος μη ενοποιούμενης οικονομικής οντότητας ειδικής διάρθρωσης			
Κεφάλαια που διαχειρίζεται ο Όμιλος		Κεφάλαια που δεν διαχειρίζεται ο Όμιλος	
Τιτλοποιήσεις	Όμιλος	Όμιλος	Σύνολο
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Συμμετοχή του Ομίλου - στοιχεία ενεργητικού			
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ⁽¹⁾	3.505	-	3.505
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	67	41	135
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	1	1
Σύνολο	3.572	42	3.642
Συνολικό έσοδο από συμμετοχές του Ομίλου	31	49	81

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019			
	Τύπος μη ενοποιούμενης οικονομικής οντότητας ειδικής διάρθρωσης			
	Τιτλοποιήσεις	Κεφάλαια που διαχειρίζεται ο Όμιλος	Κεφάλαια που δεν διαχειρίζεται ο Όμιλος	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Συμμετοχή του Ομίλου - στοιχεία ενεργητικού				
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ⁽¹⁾	1.062	-	-	1.062
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	82	46	27	155
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	1	-	1
Σύνολο	1.144	47	27	1.218
Συνολικό έσοδο από συμμετοχές του Ομίλου	8	54	2	64

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τα υψηλής και ενδιάμεσης διαβάθμισης ομόλογα των τιτλοποιήσεων Pillar και Cairo (σημ. 34).

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, το συνολικό έσοδο από τις συμμετοχές του Ομίλου αναφορικά με τιτλοποιήσεις περιλαμβάνει κυρίως: (i) € 30,3 εκατ. έσοδα τόκων χρεωστικών τίτλων, οι οποίοι διακρατούνται από τον Όμιλο και επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος (ii) € 0,7 εκατ. από κέρδη ή ζημιές από αποτίμηση τα οποία έχουν αναγνωριστεί στα λοιπά αποτελέσματα απ' ευθείας στην καθαρή θέση. Το συνολικό έσοδο από τις συμμετοχές σε κεφάλαια που διαχειρίζεται ο Όμιλος αποτελείται από : (i) € 50,8 εκατ., από αμοιβές διαχείρισης και λοιπές προμήθειες αναφορικά με την διαχείριση των κεφαλαίων και (ii) € 1,9 εκατ. από κέρδη ή ζημιές από αποτίμηση ή πωλήσεις των συμμετοχών του Ομίλου σε κεφάλαια τα οποία έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Επιπροσθέτως, το συνολικό αποτέλεσμα που προέρχεται από τα κεφάλαια που δεν διαχειρίζεται ο Όμιλος, περιλαμβάνει κυρίως κέρδη ή ζημιές αποτίμησης ή από πωλήσεις των συμμετοχών του Ομίλου σε κεφάλαια τα οποία αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το σύνολο ενεργητικού των κεφαλαίων που διαχειρίζεται ο Όμιλος όπως επίσης και η ονομαστική αξία των ομολόγων που έχουν εκδοθεί από μη ενοποιούμενους φορείς τιτλοποίησης ανήλθε σε € 2.303 εκατ. (2019: € 2.270 εκατ.) και € 12.685 εκατ. (2019: € 6.039 εκατ.), αντίστοιχα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

26. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

	31 Δεκεμβρίου 2020				
	Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικά προγράμματα € εκατ.	Δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽¹⁾ € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	681	195	454	211	1.541
Υπόλοιπο από την απόκτηση εταιρειών (σημ. 23)	22	-	-	-	22
Μεταφορές	(20)	(0)	1	-	(19)
Αγορές	12	8	24	26	70
Πωλήσεις, διαγραφές και προσαρμογή των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽²⁾	(2)	(5)	(1)	37	29
Συναλλαγματικές διαφορές	(0)	(0)	(1)	-	(1)
Ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30)	(8)	-	-	-	(8)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	685	198	477	274	1.634
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:					
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(207)	(154)	(397)	(37)	(795)
Μεταφορές	3	1	1	-	5
Πωλήσεις, διαγραφές και προσαρμογή των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽²⁾	1	4	1	4	10
Αποσβέσεις χρήσεως	(15)	(8)	(17)	(39)	(79)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	1	-	1
Ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30)	2	-	-	-	2
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(216)	(157)	(411)	(72)	(856)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	469	41	66	202	778

⁽¹⁾ Οι σχετικές υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στις «Λοιπές υποχρεώσεις» (σημ. 35).

⁽²⁾ Αφορά τη λήξη, τις τροποποιήσεις και τις επαναμετρήσεις των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού. Περιλαμβάνει την επαναμέτρηση από αναθεωρημένες εκτιμήσεις της περιόδου μίσθωσης κατά τη διάρκεια του έτους, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γεγονότα και τις συνθήκες που επηρεάζουν τις ανάγκες στέγασης του Ομίλου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, από τα € 202 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 174 εκατ.) δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού τα € 194 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 168 εκατ.) αφορούσαν μισθωμένα γραφεία, καταστήματα, τοποθεσίες ATM και κατοικίες και τα € 8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 6 εκατ.) οχήματα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019				
	Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικά προγράμματα € εκατ.	Δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽¹⁾ € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Αξία κτήσεως:					
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	463	185	443	-	1.091
Αναγνώριση δικαιωμάτων χρήσης κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	-	-	-	344	344
Υπόλοιπο από την απόκτηση εταιρειών/ συγχώνευση (σημ. 23) ⁽²⁾	206	2	1	(122)	87
Μεταφορές	11	1	1	-	13
Αγορές	20	11	18	28	77
Πωλήσεις, διαγραφές και προσαρμογή των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽³⁾	(2)	(3)	(5)	(38)	(48)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	(1)	-	(1)
Ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30)	(17)	(1)	(3)	(1)	(22)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	681	195	454	211	1.541
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:					
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(197)	(150)	(391)	-	(738)
Υπόλοιπο από την απόκτηση εταιρειών/ συγχώνευση (σημ. 23) ⁽²⁾	(0)	(0)	(0)	4	4
Μεταφορές	(0)	(0)	(0)	-	(0)
Πωλήσεις, διαγραφές και προσαρμογή των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽³⁾	1	2	5	-	8
Αποσβέσεις χρήσεως	(15)	(7)	(14)	(41)	(77)
Συναλλαγματικές διαφορές	(0)	(0)	1	-	1
Ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30)	4	1	2	0	7
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(207)	(154)	(397)	(37)	(795)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	474	41	57	174	746

⁽¹⁾ Κατόπιν της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 από την 1 Ιανουαρίου 2019. Οι σχετικές υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στις «Λοιπές υποχρεώσεις» (σημ. 35).

⁽²⁾ Μετά τη συγχώνευση με τη Grivalia (σημείωση 23), € 132 εκατ. τα οποία αφορούσαν δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού που αρχικά αναγνωρίστηκαν κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, αποαναγνωρίστηκαν το δεύτερο τρίμηνο του 2019, καθώς τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία μετατράπηκαν σε ιδιοχρησιμοποιούμενα.

⁽³⁾ Αφορά τη λήξη, τις τροποποιήσεις και τις επαναμετρήσεις των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού. Περιλαμβάνει την επαναμέτρηση από αναθεωρημένες εκτιμήσεις της περιόδου μίσθωσης κατά τη διάρκεια του έτους, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γεγονότα και τις συνθήκες που επηρεάζουν τις ανάγκες στέγασης του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της συγχώνευσης με την Grivalia.

Οι βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων αφορούν κτίρια που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις δραστηριότητές του.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Επενδύσεις σε ακίνητα

Ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της εύλογης αξίας για την επιμέτρηση των επενδύσεων σε ακίνητα σύμφωνα με το ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα».

Η κίνηση των επενδύσεων σε ακίνητα αναλύεται παρακάτω:

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.184	331
Αναγνώριση των δικαιωμάτων χρήσης των μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 ⁽¹⁾	-	14
Προσθήκες	161	28
Υπόλοιπο από απόκτηση ⁽²⁾	111	814
Μεταφορές από/ προς ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	16
Λοιπές μεταφορές	18	(13)
Πωλήσεις	(20)	(40)
Καθαρό κέρδος/(ζημιά) από τις προσαρμογές της εύλογης αξίας	3	61
Ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30)	-	(27)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	1.459	1.184

⁽¹⁾ Μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 από την 1 Ιανουαρίου 2019. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στις «Λοιπές υποχρεώσεις» (σημ. 35). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα δικαιώματα χρήσης των μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού που πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε ακίνητα ανέρχονται σε € 14 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 15 εκατ.)

⁽²⁾ Αφορά στην απόκτηση της Piraeus Port Plaza 2, Piraeus Port Plaza 3 και Tenberco Properties Development and Exploitation Single Member S.A. (σημ. 23).

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται ως κέρδη/(ζημιές) στα αποτελέσματα και περιλαμβάνονται στα «Λοιπά έσοδα/έξοδα». Όλα τα κέρδη/(ζημιές) θεωρούνται ως μη πραγματοποιηθέντα.

Από τις συνολικές προσθήκες των επενδύσεων σε ακίνητα κατά τη διάρκεια της περιόδου, το ποσό των € 120 εκατ. σχετίζεται με την εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσης που είχε αναλάβει ο Όμιλος στο τέλος του 2019, για την αγορά τεσσάρων ακινήτων τα οποία είναι μισθωμένα σε ένα μεγάλο όμιλο εμπορίας τροφίμων και καταναλωτικών αγαθών.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες της κατάστασης αποτελεσμάτων ποσό € 83 εκατ. (2019: € 55 εκατ.), το οποίο αφορά ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 δεν υπήρχαν σημαντικές συμβατικές υποχρεώσεις σχετικά με τις επενδύσεις σε ακίνητα.

Οι κύριες κατηγορίες επενδύσεων σε ακίνητα έχουν προσδιοριστεί με βάση τη φύση, τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους που ενσωματώνουν τα ακίνητα αυτά. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου, οι οποίες κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Οικιστικά	30	34
Εμπορικά ακίνητα	1.381	1.093
Οικόπεδα	25	31
Βιομηχανικά	23	26
Σύνολο	1.459	1.184

Οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου είναι η προσέγγιση βάσει του εισοδήματος (κεφαλαιοποίηση εσόδων/μέθοδος προεξοφλημένων ταμειακών ροών), η προσέγγιση βάσει της αγοράς (συγκρίσιμων συναλλαγών) και η προσέγγιση βάσει κόστους, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και συνδυαστικά, ανάλογα με την κατηγορία του ακινήτου που αποτιμάται.

Η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων του Ομίλου σε εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία υπολογίζεται μέσω της εκτίμησης μίας σειράς μελλοντικών ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες υποθέσεις σχετικά με τα οφέλη και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιοκτησία των ακινήτων (λειτουργικά έσοδα και έξοδα, δείκτες κενών ακινήτων, αύξηση εισοδήματος), συμπεριλαμβανομένης και της

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να έχει το ακίνητο στο τέλος της προεξοφλητικής περιόδου. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εν λόγω ταμειακών ροών εφαρμόζεται κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο της αγοράς.

Με την προσέγγιση βάσει εισοδήματος, η οποία χρησιμοποιείται επίσης και για την κατηγορία των επενδύσεων σε εμπορικά ακίνητα, η εύλογη αξία του ακινήτου είναι το αποτέλεσμα από την διαίρεση των καθαρών λειτουργικών εσόδων που παράγονται από το ακίνητο με το επιτόκιο κεφαλαιοποίησης (επιτόκιο απόδοσης).

Η προσέγγιση βάσει της αγοράς χρησιμοποιείται για επενδύσεις σε οικιστικά, εμπορικά ακίνητα και οικοπέδα. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει δεδομένων για συγκρίσιμες συναλλαγές, είτε αναλύοντας τις πραγματικές συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα, είτε χρησιμοποιώντας τις τιμές οι οποίες προκύπτουν μετά την διενέργεια των απαραίτητων προσαρμογών.

Η προσέγγιση βάσει κόστους χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων του Ομίλου σε οικιστικά και βιομηχανικά ακίνητα. Η προσέγγιση αυτή αναφέρεται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας βάσει του τρέχοντος κόστους ανακατασκευής/αντικατάστασης (εκτιμώμενο κόστος κατασκευής), το οποίο εν συνεχεία μειώνεται βάσει κατάλληλου συντελεστή, προκειμένου να αντανakλά τις αποσβέσεις του ακινήτου.

Οι αποτιμήσεις επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου πραγματοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη την μεγαλύτερη και βέλτιστη χρήση του κάθε περιουσιακού στοιχείου που είναι υλικά, νομικά και οικονομικά εφικτή.

Η κύρια μέθοδος που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2020, είναι η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Τα σημαντικότερα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας του σχετικού χαρτοφυλακίου είναι ο ρυθμός αύξησης του εσόδου από μισθώσεις και το προεξοφλητικό επιτόκιο. Αύξηση στο ρυθμό αύξησης του εσόδου από μισθώσεις θα επέφερε αύξηση της λογιστικής αξίας ενώ αύξηση του προεξοφλητικού επιτοκίου θα είχε το αντίθετο αποτέλεσμα. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κυμαίνεται μεταξύ 7,5% και 12,3%. Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020, μια αύξηση ή μείωση του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιήθηκε στην ανάλυση των προεξοφλημένων ταμειακών ροών κατά 5%, θα κατέληγε σε μια πτωτική ή ανοδική προσαρμογή της λογιστικής αξίας των σχετικών επενδύσεων σε ακίνητα της τάξης των € 29 εκατ. και € 31 εκατ. αντιστοίχως.

Το ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19 και οι επακόλουθες απαγορεύσεις κυκλοφορίας επηρέασαν σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα, καθώς και διεθνώς, ιδίως στους τομείς των εμπορικών κέντρων, των καταστημάτων λιανικής (εκτός των υπεραγορών) και της φιλοξενίας. Καθώς η πανδημία Covid-19 εξελίσσεται, η διάρκειά της και το πλήρες εύρος των οικονομικών της επιπτώσεων είναι προς το παρόν άγνωστα. Επιπροσθέτως, δεν υπάρχει αξιόπιστη πληροφόρηση στην αγορά και επαρκής αριθμός συγκρίσιμων συναλλαγών για την ποσοτικοποίηση τυχόν σχετικών επιπτώσεων στην αγορά ακινήτων ή τον καθορισμό της φύσης τους, ενώ οι επιπτώσεις αυτές ενσωματώνονται συνήθως σταδιακά και με χρονική υστέρηση στις αποτιμήσεις της αγοράς ακινήτων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου παρουσίασε σημαντική ανθεκτικότητα το 2020 στις πιέσεις από την πανδημία covid-19, κυρίως λόγω της σύνθεσής του, καθώς αποτελείται κυρίως από ακίνητα στέγασης γραφείων και μεγάλα ακίνητα / υπεραγορές, καθώς και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του όσον αφορά την ποιότητα των μισθωτών και τους όρους των συμβάσεων μίσθωσης, που ελήφθησαν υπόψη από τους εκτιμητές κατά τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου.

Λόγω των χαμηλότερων επιπέδων συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά ακινήτων, όπως προαναφέρθηκε, έχει εφαρμοστεί υψηλός βαθμός κρίσης για τον καθορισμό των εκτιμώμενων ταμειακών ροών που χρησιμοποιήθηκαν στην εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων. Ως εκ τούτου, οι αποτιμήσεις από τους επαγγελματίες εκτιμητές αναφέρεται ότι υπόκεινται σε «ουσιώδη αβεβαιότητα εκτίμησης» σύμφωνα με τα Διεθνή Εκτιμητικά Πρότυπα, και χρήζουν υψηλού βαθμού προσοχής.

Ο Όμιλος θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά τις επιπτώσεις του οικονομικού περιβάλλοντος στις αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**28. Υπεραξία και λουπά άυλα πάγια στοιχεία****Υπεραξία****Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας**

Για σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία που αναγνωρίστηκε κατά την απόκτηση της Grivalia κατανεμήθηκε στον επιχειρηματικό τομέα Επενδυτικών Ακινήτων, ο οποίος ορίζεται ως η Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών που αναμενόταν να έχει οφέλη από τη συνένωση αυτή.

Το ανακτήσιμο ποσό του επιχειρηματικού τομέα Επενδυτικών Ακινήτων προσδιορίστηκε με βάση τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, ο Όμιλος έλαβε υπόψη του το επιχειρηματικό σχέδιο που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2020, τις προοπτικές της αγοράς ακινήτων, καθώς και παραδοχές αναφορικά με τη λειτουργική δραστηριότητα και τις συνθήκες αγοράς.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης € 160 εκατ. για την υπεραξία που κατανεμήθηκε στον επιχειρηματικό τομέα Επενδυτικών Ακινήτων .

Ως αποτέλεσμα, η υπεραξία του επιχειρηματικού τομέα Επενδυτικών ακινήτων μηδενίστηκε και η λογιστική αξία του μειώθηκε στο ανακτήσιμο ποσό των € 1.123 εκατ. (εξαιρουμένων των σχετικών ακινήτων που ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση), αντικατοπτρίζοντας την εύλογη αξία των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων. Το επιτόκιο προεξόφλησης προ φόρου που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση της αξίας λόγω χρήσης ήταν 14,9% (2019: 10,3%). Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίστηκε, στις «Ζημίες απομείωσης υπεραξίας» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων, καθώς η παρατεταμένη αβεβαιότητα που σχετίζεται με την πανδημία Covid-19 επηρέασε τις παραμέτρους κινδύνου που εφαρμόστηκαν για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού του επιχειρηματικού τομέα. Ως εκ τούτου, οι παράμετροι του μοντέλου απομείωσης επικαιροποιήθηκαν σύμφωνα με τους επιδεινωμένους μακροοικονομικούς παράγοντες και την αυξημένη αστάθεια στις παγκόσμιες αγορές. Επιπροσθέτως, λόγω της διαταραχής της οικονομικής δραστηριότητας, η υλοποίηση επικείμενων επενδυτικών σχεδίων παρουσιάζει σχετική χρονική υστέρηση.

Παρόλο που οι παράμετροι για την εκτίμηση της απομείωσης υπεραξίας έχουν επηρεαστεί αρνητικά από την αβεβαιότητα που προέκυψε λόγω της πανδημίας Covid-19, τα αποτελέσματα της εκτίμησης του υποκείμενου χαρτοφυλακίου επενδύσεων σε ακίνητα είναι μόλις οριακά αρνητικά, ενώ οι νέες εξαγορές παρουσιάζουν αύξηση στην αξία τους. Ειδικότερα, το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου επιδεικνύει σημαντική ανθεκτικότητα στις πιέσεις από την πανδημία Covid-19, κυρίως λόγω της σύνθεσής του και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, αντικατοπτρίζοντας παράλληλα την υψηλή ποιότητα των μισθώσεων.

Κατά τη διάρκεια του χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος είχε αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης ύψους € 62 εκατ. έναντι της υπεραξίας που κατανεμήθηκε στον επιχειρηματικό τομέα Επενδυτικών Ακινήτων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η υπολειπόμενη λογιστική αξία της υπεραξίας του Ομίλου ανέρχεται σε € 1,3 εκατ., εκ των οποίων € 0,9 εκατ. αφορά την ERB Lux Immo S.A.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία

Η κίνηση των λοιπών άυλων πάγιων στοιχείων η οποία αφορά στην αγορά και στην ανάπτυξη λογισμικών προγραμμάτων αναλύεται παρακάτω:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Αξία κτήσεως:		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	484	424
Μεταφορές	1	0
Προσθήκες	76	68
Πωλήσεις και διαγραφές	(21)	(2)
Απομείωση	(1)	(2)
Ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30)	-	(4)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	539	484
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(266)	(241)
Μεταφορές	(2)	-
Αποσβέσεις χρήσεως	(33)	(31)
Πωλήσεις και διαγραφές	14	3
Ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση (σημ. 30)	-	3
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(287)	(266)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	252	218

29. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Απαιτήσεις από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	708	707
Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς και σχετικές προκαταβολές	616	614
Ενεχυριασμένο ποσό που σχετίζεται με χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	237	238
Υπόλοιπα σε διακανονισμό ⁽²⁾	11	44
Προπληρωμένα έξοδα και δεδουλευμένα έσοδα	104	93
Λοιπές εγγυήσεις	111	85
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος ⁽¹⁾	24	42
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	184	180
Σύνολο	1.995	2.003

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει παρακρατούμενους φόρους μετά από προβλέψεις.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει υπόλοιπα σε διακανονισμό με πελάτες, υπόλοιπα σε διακανονισμό που σχετίζονται με πλειστηριασμούς και χρηματιστηριακές δραστηριότητες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού ποσού € 184 εκατ., μετά από προβλέψεις αφορούν, μεταξύ άλλων, σε απαιτήσεις σχετιζόμενες με (α) προκαταβολές σε προμηθευτές, (β) δημόσιους οργανισμούς, (γ) δραστηριότητες διαχείρισης ακινήτων και (δ) νομικές υποθέσεις.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

30. Δραστηριότητες που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

(α) Δραστηριότητες που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση		
Ακίνητα	39	63
Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις	-	10
Χαρτοφυλάκια μη εξυπηρετούμενων δανείων	-	2
Σύνολο	39	75
Στοιχεία παθητικού δραστηριοτήτων προς πώληση		
Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις	-	8
Σύνολο	-	8

Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, Ελλάδα

Την 19 Δεκεμβρίου 2019, Ο Όμιλος ανακοίνωσε τη σύναψη συμφωνίας με την doValue S.p.A (“do Value”) για την πώληση του 80% της θυγατρικής του, Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (“FPS”), έναντι τιμήματος € 248 εκατ. σε μετρητά, με την επιφύλαξη συγκεκριμένων προσαρμογών.

Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, προκειμένου να ολοκληρωθεί η πώληση, η FPS, η οποία υπαγόταν στον Τομέα Προβληματικών Δανείων της Eurobank Ergasias (Troubled Asset Group - “TAG”), τη μονάδα που είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου των προβληματικών δανείων, θα αναλάμβανε το TAG της Eurobank Ergasias. Οι σχετικές διαδικασίες ολοκληρώθηκαν στο τέλος του Μαρτίου 2020.

Μετά τη λήψη όλων των εποπτικών εγκρίσεων, η παραπάνω συναλλαγή πώλησης ολοκληρώθηκε την 5 Ιουνίου 2020.

Κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, ο Όμιλος αποαναγνώρισε τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της FPS και αναγνώρισε το ποσοστό 20% που διακράτησε στην εταιρεία ως συμμετοχή σε συγγενή εταιρεία, η οποία θα λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, στην εύλογη αξία € 62 εκατ. Η εύλογη αξία προσδιορίστηκε με βάση τη συνεπαγόμενη συνολική εταιρική αξία € 310 εκατ. για το 100% της εταιρείας.

Οι όροι της συναλλαγής παρέμειναν ως είχαν σύμφωνα με τη δεσμευτική συμφωνία της 19 Δεκεμβρίου 2019, η οποία προέβλεπε συγκεκριμένες προσαρμογές που σχετίζονταν με την καθαρή χρηματική θέση της εταιρείας, τα στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση του Δεκεμβρίου 2019 και το καθαρό οικονομικό όφελος που προέκυψε από την 1 Ιανουαρίου 2020.

Το τίμημα σε μετρητά που εισπράχθηκε, μετά τις παραπάνω προσαρμογές, ανήλθε σε € 211 εκατ. και το κέρδος που προέκυψε από την πώληση ήταν € 219 εκατ. προ φόρων (€ 173 εκατ. μετά φόρων), λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έξοδα που συνδέονται άμεσα με τη συναλλαγή και την επαναμέτρηση του ποσοστού που διακρατήθηκε στην FPS.

Η συναλλαγή ενίσχυσε την κεφαλαιακή θέση, καθώς η επίπτωση στο δείκτη συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας ανήλθε σε περίπου + 75 μονάδες βάσης, εξαιρουμένων των εξόδων συναλλαγής και φόρων.

Στα πλαίσια της στρατηγικής σύμπραξης με την doValue S.p.A. για τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (“NPEs”) του, ο Όμιλος προχώρησε στη σύναψη 14-ετούς συμφωνίας συνεργασίας (Service Level Agreement - “SLA”) με την FPS (η οποία μετονομάστηκε σε doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις) για τη διαχείριση των NPEs της Eurobank και των δανείων λιανικής τραπεζικής σε μικρή καθυστέρηση, καθώς και τη διαχείριση των ανάλογων μελλοντικών απαιτήσεων.

Ακίνητα

Το Νοέμβριο του 2019, ο Όμιλος, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την ενεργή διαχείριση του χαρτοφυλακίου ακινήτων του (ανακτηθέντα από πλειστηριασμούς, επενδυτικά και ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα) είχε συνάψει αρχικές συμφωνίες με υποψήφιους επενδυτές για την πώληση τριών χαρτοφυλακίων ακινήτων συνολικής αξίας € 0,1 δις περίπου. Συνεπώς η πώληση αυτών των χαρτοφυλακίων ακινήτων θεωρήθηκε πολύ πιθανή και από το τέλος του Νοεμβρίου 2019 έχουν ταξινομηθεί ως

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

κατεχόμενα προς πώληση. Η εύλογη αξία, αφαιρουμένων των εξόδων πώλησης αυτών των ακινήτων, σύμφωνα με τις προσφορές που περιλαμβάνονταν στις αρχικές συμφωνίες, ήταν χαμηλότερη της λογιστικής τους αξίας. Ως εκ τούτου, το τέταρτο τρίμηνο 2019, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης € 24 εκατ. κατά την επαναμέτρησή τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5. Κατόπιν της ολοκλήρωσης ορισμένων πωλήσεων κατά τη διάρκεια του 2020, η λογιστική αξία των κατεχόμενων προς πώληση ακινήτων την 31 Δεκεμβρίου 2020, μειώθηκε σε € 39 εκατ.

Η προθεσμία της αρχικής συμφωνίας για ένα από τα ανωτέρω χαρτοφυλάκια λογιστικής αξίας € 6,1 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020, έληξε την 30 Απριλίου 2020 χωρίς περαιτέρω παράταση. Ωστόσο, παραμένει η δέσμευση του Ομίλου για το σχέδιο πώλησης του εν λόγω χαρτοφυλακίου και αυτό εξακολουθεί να διατίθεται ενεργά προς πώληση, ενώ ένας αριθμός πωλήσεων μεμονομένων στοιχείων του χαρτοφυλακίου έχει ήδη λάβει χώρα. Συνεπώς, το χαρτοφυλάκιο, συνεχίζει να ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Η πώληση των ακινήτων που ταξινομήθηκαν ως διακρατούμενα προς πώληση, η οποία αρχικά αναμενόταν να ολοκληρωθεί εντός του 2020, παρατείνεται πέραν αυτής της περιόδου λόγω των τρέχοντων έκτακτων συνθηκών που σχετίζονται με την πανδημία Covid-19.

Οι ανωτέρω μη επαναλαμβανόμενες επιμετρήσεις της εύλογης αξίας το 2019 ταξινομήθηκαν στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας λόγω της σημαντικότητας των μη παρατηρήσιμων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν, χωρίς καμία αλλαγή να έχει συμβεί το 2020.

Χαρτοφυλάκια μη εξυπηρετούμενων δανείων

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020, η Eurobank Bulgaria A.D. σύναψε συμφωνία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων και δανείων λιανικής τραπεζικής. Κατά συνέπεια, δάνεια λογιστικής αξίας € 19,2 εκατ. προ προβλέψεων για τα οποία είχε αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης € 10,6 εκατ. ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2020 χωρίς να έχει επίπτωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2019, η Eurobank Ergasias σύναψε συμφωνία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων και κατά συνέπεια δάνεια λογιστικής αξίας € 7,6 εκατ. προ προβλέψεων για τα οποία είχε αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης € 5,3 εκατ. ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε το Μάρτιο του 2020 χωρίς να έχει επίπτωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

(β) Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Πωληθείσες θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία

Τον Απρίλιο του 2018, ολοκληρώθηκε η πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία (Bancpost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και ERB Leasing IFN S.A.) και οι οποίες αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου στη Ρουμανία. Σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς (η Συμφωνία), μεταξύ του Ομίλου και της Banca Transilvania (ο Αγοραστής), υπάρχουν ειδικές ρήτρες αποζημίωσης βάσει των οποίων ο Αγοραστής θα μπορούσε να απαιτήσει από τον Πωλητή συγκεκριμένα ποσά, με ανώτατο όριο στη συνολική απαίτηση, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για:

α) τις ανοιχτές (αυτές που δεν έχουν παραγραφεί) φορολογικές χρήσεις της Bancpost S.A. μέχρι την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το πόρισμα του φορολογικού ελέγχου που κοινοποιήθηκε στην Bancpost S.A. τον Ιούλιο του 2018, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου για τα έτη 2011-2015, οι πρόσθετοι φόροι προς πληρωμή ανήλθαν συνολικά σε € 40 εκατ. περίπου. Σε σχέση με τα ανωτέρω, ο Όμιλος αναγνώρισε πρόβλεψη € 20 εκατ., από την οποία ποσό € 5 εκατ. (€ 3,6 εκατ. μετά φόρων) αναγνωρίστηκε τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019. Ο Όμιλος είναι σε στενή συνεργασία με τον Αγοραστή, σχετικά με την αμφισβήτηση του πορίσματος του φορολογικού ελέγχου στα αρμόδια δικαστήρια, η οποία είναι σε εξέλιξη. Ειδικότερα, μετά την πρόσφατη έκδοση μιας αρνητικής απόφασης από το 1ο Πρωτοδικείο, η υπόθεση συνεχίζεται στο Ανώτατο Δικαστήριο της Ρουμανίας, και

β) τις ζημιές που προκύπτουν από απαιτήσεις έναντι του Αγοραστή ή της Bancpost S.A. σχετικά με συγκεκριμένο δανειακό χαρτοφυλάκιο. Τα σχετικά πρόστιμα και τα άλλα μέτρα που επιβλήθηκαν στην Bancpost SA το 2018 από την Εθνική Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή της Ρουμανίας (ANPC) έχουν πλέον ακυρωθεί με οριστικές δικαστικές αποφάσεις εκδοθείσες έως το τρέχον έτος.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες

Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
	7.999	1.900

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εισήγαγε μια σειρά μέτρων από το Μάρτιο του 2020, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος, της δραστηριότητας των χρηματαγορών και την παροχή πιστώσεων προς την πραγματική οικονομία για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19. Συγκεκριμένα, μια σειρά πρόσθετων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (longer term refinancing operations - LTROs) τέθηκε σε ισχύ έως την 24 Ιουνίου 2020, ενώ οι όροι και οι προϋποθέσεις των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (targeted longer-term refinancing operations - TLTRO III) έχουν τροποποιηθεί μέσα στο 2020 αναφορικά με τα επίπεδα επιμέτρησης της απόδοσης σε δάνεια, τα ισχύοντα επιτόκια και το επιτρεπόμενο όριο δανεισμού με σκοπό να ενισχύσουν την συνεχή πρόσβαση των νοικοκυριών και επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό στα πλαίσια της έξαρσης της πανδημίας του Covid-19.

Βάση των τροποποιήσεων του προγράμματος TLTRO III μέχρι τον Δεκέμβριο 2020, το επιτόκιο μειώνεται σε -0,5% για την περίοδο από τον Ιούνιο 2020 έως τον Ιούνιο του 2021, ενώ για τις τράπεζες που πληρούν τα απαιτούμενα κριτήρια αναφορικά με τη μεταβολή των χορηγήσεων, το όφελος από την μείωση του επιτοκίου για την προαναφερθείσα περίοδο δύναται να διαμορφωθεί με ανώτατο όριο -1% (δηλ. το ελάχιστο μεταξύ του μέσου επιτοκίου καταθέσεων - 0,5% και το επιτόκιο του -1%). Επιπρόσθετα, βάση της απόφασης της ΕΚΤ τον Ιανουάριο 2021, η μείωση του επιτοκίου στο -0,5% επεκτείνεται για την περίοδο από τον Ιούνιο 2021 έως τον Ιούνιο 2022 (επίσης με ανώτατο όριο το -1%) με δεδομένο ότι πληρούνται τα όρια χορηγήσεων για την επιπρόσθετη περίοδο παρατήρησης όπως ορίζονται στην προαναφερθείσα απόφαση της ΕΚΤ.

Στο πλαίσιο των προαναφερθέντων μέτρων, ο Όμιλος αύξησε τον δανεισμό μέσω πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ κατά € 6,12 δις από την 31 Δεκεμβρίου 2019, φθάνοντας τα € 8,02 δις στο τέλος του Δεκεμβρίου 2020, χρησιμοποιώντας ως εγγυήσεις, μεταξύ άλλων, ομόλογα ελληνικού δημοσίου, τα οποία έγιναν αποδεκτά για τέτοια είδους χρηματοδοτήσεις σε συνέχεια σχετικής απόφασης της ΕΚΤ, τον Απρίλιο του 2020.

Ο Όμιλος έχει αξιολογήσει τους όρους του προγράμματος TLTRO III και έχει συμπεράνει ότι το πρόγραμμα περιλαμβάνει ένα σημαντικό όφελος σε σχέση με την τιμολόγηση της αγοράς για παρόμοιες εξασφαλισμένες χρηματοδοτήσεις που είναι διαθέσιμες στον Όμιλο και ότι το όφελος θα πρέπει να λογιστικοποιηθεί ως κρατική επιχορήγηση σύμφωνα με το ΔΛΠ 20. Συνεπώς, ο Όμιλος θεωρεί ότι η ανωτέρω επιχορήγηση στοχεύει να αντισταθμίσει το χρηματοδοτικό κόστος που θα προκύψει κατά τη διάρκεια συμμετοχής του στο TLTRO-III και, ως εκ τούτου, το σχετικό όφελος κατανέμεται συστηματικά ως έξοδο από τόκους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει σε δεδουλευμένη βάση το όφελος του «-0,50%» από το TLTRO III για την περίοδο από Ιούνιο 2020 έως τον Ιούνιο του 2021 ποσού € 21,2 εκατ. Ο Όμιλος θα επανεξετάσει τις εκτιμήσεις του αναφορικά με την εκπλήρωση των όρων του προγράμματος TLTRO III που συνδέονται με τα πιο ευνοϊκά επιτόκια και μόλις έχει την εύλογη βεβαιότητα ότι θα επιτευχθούν οι απαιτούμενοι στόχοι σε χορηγήσεις, θα αναγνωρίσει το επιπλέον όφελος στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

32. Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
 Δανεισμός από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρεμφερείς οργανισμούς
 Τρεχούμενοι λογαριασμοί και υπόλοιπα σε διακανονισμό με τράπεζες
 Διατραπεζικός δανεισμός
Σύνολο

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
	683	4.267
	695	632
	87	77
	37	46
	1.502	5.022

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αφορούν κυρίως σε συναλλαγές με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν με εγγύηση κυβερνητικά – κυρίως Ελληνικά - εταιρικά και τραπεζικά ομόλογα (σημ. 5.2.1.3). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο δανεισμός από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρεμφερείς

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

οργανισμούς περιλαμβάνει δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (European Bank for Reconstruction and Development) και από λοιπούς παρεμφερείς οργανισμούς.

33. Υποχρεώσεις προς πελάτες

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Καταθέσεις ταμειυτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί	31.663	26.200
Προθεσμιακές καταθέσεις	15.417	18.430
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων	200	200
Λοιπά προθεσμιακά προϊόντα (σημ. 34)	10	11
Σύνολο	47.290	44.841

Τα λοιπά προθεσμιακά προϊόντα σχετίζονται με μεσοπρόθεσμους τίτλους κύριας οφειλής που κατείχαν πελάτες της Τράπεζας.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι υποχρεώσεις προς πελάτες για τις ελληνικές και διεθνείς δραστηριότητες ανέρχονταν σε € 34.190 εκατ. και € 13.100 εκατ., αντίστοιχα (2019: € 32.444 εκατ. και € 12.397 εκατ., αντίστοιχα).

34. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ομόλογα από τιτλοποίηση	594	943
Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2)	947	947
Καλυμμένες ομολογίες	-	500
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN) (σημ. 33)	15	16
Σύνολο	1.556	2.406

Ομόλογα από τιτλοποίηση

Σε συνέχεια της μερικής αποπληρωμής τους την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία των εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού τίτλων που έχουν εκδοθεί από τις εταιρείες ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων της Τράπεζας, Maximus Hellas DAC και Astarti DAC, και οι οποίοι διακρατήθηκαν από διεθνή θεσμικό επενδυτή (τίτλοι κατηγορίας Α), ανέρχονταν την 31 Δεκεμβρίου 2020 σε € 146 εκατ. και € 145 εκατ., αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2019: € 614 εκατ. και € 329 εκατ., αντίστοιχα).

Την 13 Ιουλίου 2020, η Τράπεζα, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων «ERB Recovery Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα συνολικής ονομαστικής αξίας € 9,6 δις, με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων, καταναλωτικών δανείων, δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επιχειρηματικών δανείων, τα οποία αποτελούνταν από δύο κατηγορίες τίτλων: (α) υψηλής διαβάθμισης ονομαστικής αξίας € 1 δις και (β) χαμηλής διαβάθμισης μεταβλητού κεφαλαίου ονομαστικής αξίας € 8,6 δις. Οι προαναφερθέντες τίτλοι διακρατήθηκαν πλήρως από την Τράπεζα.

Τον Σεπτέμβριο του 2020, η Τράπεζα, μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Karta II plc και μετά από την ακύρωση χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού λογιστικής αξίας € 400 εκατ. τα οποία εκδόθηκαν από την εν λόγω εταιρεία ειδικού σκοπού και διακρατούνταν από την Τράπεζα, εξέδωσε τίτλους συνολικής ονομαστικής αξίας € 369,6 εκατ., εξασφαλισμένους από ένα χαρτοφυλάκιο δανείων πιστωτικών καρτών, οι οποίοι αποτελούνταν από: (α) τίτλους υψηλής διαβάθμισης (τίτλοι κατηγορίας Α) ονομαστικής αξίας € 303 εκατ. με επιτόκιο Euribor τριμήνου πλέον 230 μονάδες βάσης οι οποίοι πωλήθηκαν μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε εταιρεία έκδοσης εμπορικών χρεογράφων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού (multi-seller Asset-Backed Commercial Paper conduit-ABCP), την οποία διαχειρίζεται διεθνής θεσμικός επενδυτής και (β) τίτλους μειωμένης εξασφάλισης (τίτλοι κατηγορίας Β) ονομαστικής αξίας € 66,6 εκατ., οι οποίοι διακρατήθηκαν από την Τράπεζα. Η συναλλαγή έχει λογιστικοποιηθεί ως δανεισμός με εξασφαλίσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Τράπεζα διατηρεί όλους τους σημαντικούς κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των τιτλοποιημένων στοιχείων ενεργητικού. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία των τίτλων κατηγορίας Α ανερχόταν σε € 303 εκατ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τιτλοποίηση Pillar

Τον Ιούνιο του 2019, η Τράπεζα μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (special purpose financing vehicle - SPV) «Pillar Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα συνολικής αξίας περίπου € 2 δις, με τιτλοποίηση κυρίως μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών δανείων (project Pillar), τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από την Τράπεζα. Η τιτλοποίηση αποτελούνταν από € 1.044 εκατ. ομόλογα υψηλής διαβάθμισης (senior notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία, € 310 εκατ. ενδιάμεσης διαβάθμισης (mezzanine notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία και € 645 εκατ. χαμηλής διαβάθμισης (junior notes) με αξία έκδοσης € 1. Τον ίδιο μήνα, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει δεσμευτική συμφωνία με την Celidoria S.A.R.L, μία εταιρεία που ελέγχεται από επενδυτικά κεφάλαια των οποίων ο διαχειριστής είναι η διεθνής εταιρεία διαχείρισης επενδύσεων Rimco για την πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής το Σεπτέμβριο του 2019, η Τράπεζα έπαψε να έχει τον έλεγχο του SPV.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος διακρατούσε το 100% των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης, καθώς και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (σημ. 20).

Τιτλοποίηση Cairo

Τον Ιούνιο του 2019, ο Όμιλος μέσω των εταιρειών ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SPVs) «Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company», «Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company» και «Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα συνολικής αξίας περίπου € 7,5 δις, με τιτλοποίηση μεικτού χαρτοφυλακίου κυρίως μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από τον Όμιλο. Η τιτλοποίηση περιλάμβανε € 2.409 εκατ. ομόλογα υψηλής διαβάθμισης (senior notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία, € 1.464 εκατ. ενδιάμεσης διαβάθμισης (mezzanine notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία και € 3.633 εκατ. χαμηλής διαβάθμισης (junior notes) με αξία έκδοσης € 1.

Στο πλαίσιο του Νόμου 4649/2019 («Ηρακλής» - Πρόγραμμα Παροχής Εγγυήσεων σε Τιτλοποιήσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων), ο οποίος ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο την 16 Δεκεμβρίου 2019, τα SPVs θα ενταχθούν στο πρόγραμμα κρατικών εγγυήσεων. Συγκεκριμένα, οι αιτήσεις που υπέβαλε ο όμιλος στο Υπουργείο Οικονομικών εγκρίθηκαν στις 23 Ιουλίου 2020 ενώ η πράξη εγγύησης υπογράφηκε στις 25 Φεβρουαρίου 2021.

Τον Δεκέμβριο 2019, ο Όμιλος ανακοίνωσε ότι σύναψε με την doValue S.p.A δεσμευτική συμφωνία για την πώληση του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης Cairo έναντι τιμήματος περίπου € 14 εκατ. σε μετρητά. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της συναλλαγής τον Ιούνιο 2020, ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο των SPVs.

Τον Ιούνιο 2020, η Eurobank Holdings, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), προχώρησε στην εισφορά των διακρατούμενων τίτλων του project Cairo, δηλαδή του 75% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 44,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης, συνολικής εύλογης αξίας € 56 εκατ. περίπου στην θυγατρική εταιρεία με έδρα την Κύπρο Mairanus Ltd, η οποία μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc, με αντάλλαγμα τις νεοεκδοθείσες μετοχές της.

Τον Σεπτέμβριο 2020, κατόπιν της σχετικής έγκρισης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Eurobank Holdings, ολοκληρώθηκε η διανομή των μετοχών της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της Eurobank Holdings. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο της Cairo Mezz Plc.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος διακρατούσε το 100% των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης, καθώς και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (σημ. 20).

Η περιγραφή του λογιστικού χειρισμού των ανωτέρω συναλλαγών και γεγονότων παρουσιάζεται στη σημείωση 44.

Κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2)

Τον Ιανουάριο του 2018, η Eurobank Ergasias S.A προχώρησε στην έκδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 ονομαστικής αξίας € 950 εκατ., σε αντικατάσταση των προνομιούχων μετοχών που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα του προγράμματος ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βάσει του Νόμου 3723/2008. Τα προαναφερθέντα κεφαλαιακά μέσα, τα οποία έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 17 Ιανουαρίου 2028) με εξαμηνιαία καταβολή τόκων βάσει σταθερού ονομαστικού επιτοκίου 6,41%, την 31 Δεκεμβρίου 2020, ανέρχονταν σε € 947 εκατ., συμπεριλαμβανομένων € 3 εκατ. αναπόσβεστων εξόδων έκδοσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Καλυμμένες ομολογίες

Τον Φεβρουάριο 2020, η Τράπεζα προχώρησε στην μερική ακύρωση καλυμμένων ομολογιών ονομαστικής αξίας € 150 εκατ. οι οποίες διακρατούνταν από την Εταιρεία, ενώ στις 2 Νοεμβρίου 2020 τα καλυμμένα ομόλογα που είχαν εκδοθεί από την τράπεζα και διακρατούνταν από τρίτους, ονομαστικής αξίας € 500 εκατ., έληξαν.

Οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις σχετικά με τις εκδοθείσες καλυμμένες ομολογίες, βάσει της Π.Δ.Τ.Ε. 2620/28.08.2009, είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (Έκθεση προς Επενδυτές για τα Προγράμματα Καλυμμένων Ομολογιών).

Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας του Ισολογισμού

Στις 4 Φεβρουαρίου 2021, η Τράπεζα προέβη στην έκδοση νέας καλυμμένης ομολογίας ονομαστικής αξίας €600 εκατ., πλήρως διακρατούμενης από την τράπεζα.

Στις 22 Φεβρουαρίου 2021, η Τράπεζα προέβη στον πρόωρο τερματισμό της τιτλοποίησης της Maximus Hellas DAC.

Στις 22 Μαρτίου 2021, η Τράπεζα προχώρησε στην αναδιάρθρωση της τιτλοποίησης ASTARTI, αυξάνοντας τους τίτλους κατηγορίας Α που κατέχει ένας διεθνής θεσμικός επενδυτής σε € 250 εκατομμύρια ευρώ, ενώ παράλληλα οι τίτλοι κατηγορίας Β, που διατηρούνται από την Τράπεζα, μειώθηκαν από € 219 εκατομμύρια ευρώ σε € 98 εκατομμύρια ευρώ.

35. Λοιπές υποχρεώσεις

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	221	193
Υπόλοιπα σε διακανονισμό ⁽¹⁾	267	326
Προεισπραγμένα έσοδα και έξοδα δεδουλευμένα	134	109
Λοιπές προβλέψεις	93	98
Πρόβλεψη αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο (σημ. 5.2.1.2)	66	64
Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (σημ. 36)	46	52
Παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	97	32
Πρόβλεψη χρηματοοικονομικής εγγύησης για πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	38	41
Υποχρέωση λόγω εξαγοράς	15	22
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	10	7
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (σημ. 13)	21	9
Λοιπές υποχρεώσεις	189	238
Σύνολο	1.197	1.191

⁽¹⁾Περιλαμβάνει υπόλοιπα σε διακανονισμό που σχετίζονται με τραπεζικές επιταγές και εμβάσματα, συναλλαγές πιστωτικών καρτών, λοιπές τραπεζικές και χρηματιστηριακές δραστηριότητες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού € 189 εκατ. αφορούν κυρίως σε (α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, (β) εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, (γ) υποχρεώσεις από λοιπούς φόρους και τέλη και (δ) υποχρεώσεις συναλλαγών (trading liabilities).

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι λοιπές προβλέψεις ποσού € 93 εκατ. (2019: € 98 εκατ.) περιλαμβάνουν κυρίως: (α) € 60 εκατ. για εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις έναντι του Ομίλου (σημ. 42), (β) λοιπές προβλέψεις για λειτουργικούς κινδύνους ποσού € 28 εκατ., εκ των οποίων € 22 εκατ. αφορούν τις πωληθείσες θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία (σημ. 30) και (γ) € 1 εκατ. για έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία σχετίζονται κυρίως με την απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κίνηση των λοιπών προβλέψεων του Ομίλου παρουσιάζεται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση € εκατ.	Λοιπά € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	59	39	98
Προβλέψεις χρήσης	10	4	14
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(4)	(8)	(12)
Ανακτήσεις χρήσης	(4)	(3)	(7)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(1)	1	(0)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	60	33	93

	31 Δεκεμβρίου 2019		
	Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση € εκατ.	Λοιπά € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	56	42	98
Προβλέψεις χρήσης	6	24	30
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(1)	(21)	(22)
Ανακτήσεις χρήσης	(2)	(4)	(6)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	0	(1)	(1)
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση (σημ. 30)	-	(1)	(1)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	59	39	98

Τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου του 2020, αναγνωρίστηκε ποσό € 127,4 εκατ. στα αποτελέσματα του Ομίλου για παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε σχέση με το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου (Voluntary Exit Scheme - VES), το οποίο αναλύεται περαιτέρω ως εξής: α) ποσό € 118,9 εκατ. για το νέο VES, το οποίο ξεκίνησε από τον Όμιλο τον Σεπτέμβριο 2020 για συγκεκριμένες μονάδες στην Ελλάδα και προτεινόταν σε υπαλλήλους οι οποίοι υπερέβαιναν ένα συγκεκριμένο ηλικιακό όριο. Το νέο VES, εφαρμόζεται είτε με εφάπαξ αποζημιώσεις, είτε με χορήγηση αδειών μεγάλης διάρκειας όπου οι υπάλληλοι λαμβάνουν ένα ποσοστό του μηνιαίου μισθού, ή με συνδυασμό των προαναφερθέντων, ενώ η εκτιμώμενη ετήσια εξοικονόμηση στα έξοδα προσωπικού ανέρχεται σε € 35,6 εκατ. και β) ποσό € 8,5 εκατ. που αφορά στο πρόσθετο κόστος για το VES που ξεκίνησε από την Τράπεζα το 2019, το οποίο προτεινόταν σε υπαλλήλους οι οποίοι υπερέβαιναν ένα συγκεκριμένο ηλικιακό όριο, καθώς και σε υπαλλήλους συγκεκριμένων μονάδων της Τράπεζας ανεξάρτητα από την ηλικία και εφαρμόζεται με τους προαναφερθέντες τρόπους.

36. Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη αποζημίωσης του προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους του στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις αποζημίωσης λόγω εξόδου από την υπηρεσία συνήθως εκθέτουν τον Όμιλο σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μεταβολής των μισθών. Ως εκ τούτου, μια μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών ή μια αύξηση στους μελλοντικούς μισθούς, θα αυξήσουν την υποχρέωση του Ομίλου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η μεταβολή της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία παρουσιάζεται παρακάτω:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	52	49
Υπόλοιπο από απόκτηση εταιρειών (σημ. 23)	-	1
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	3	3
Τόκος στην υποχρέωση	1	1
Κόστος προϋπηρεσίας και (κέρδη)/ζημιές διακανονισμών	55	30
Επαναμετρήσεις:		
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω μεταβολής των χρηματοοικονομικών παραδοχών	2	4
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω μεταβολής των δημογραφικών παραδοχών	(0)	-
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω εμπειρικών αναπροσαρμογών	0	1
Αποζημιώσεις που πληρώθηκαν	(67)	(36)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση (σημ. 30)	-	(1)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	46	52

Οι αποζημιώσεις που πληρώθηκαν από τον Όμιλο το 2020 στο πλαίσιο της εφαρμογής του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου (σημ. 35), ανήλθαν σε € 67 εκατ. Η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης που είχε σχηματιστεί για τους υπαλλήλους που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα ανήλθε σε € 10 εκατ.

Οι πιο σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν (εκφρασμένες σε σταθμισμένους μέσους όρους) παρουσιάζονται παρακάτω:

	2020 %	2019 %
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,6	0,9
Μελλοντική αύξηση μισθών	2,2	2,0

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ήταν 16 έτη (2019: 17 έτη).

Η ανάλυση ευαισθησίας των σημαντικότερων παραδοχών, με βάση μια εύλογη μεταβολή αυτών, που χρησιμοποιήθηκαν την 31 Δεκεμβρίου 2020 παρουσιάζεται παρακάτω:

Η αύξηση/(μείωση) του προεξοφλητικού επιτοκίου κατά 50 μονάδες βάσης/(50 μονάδες βάσης), θα είχε ως αποτέλεσμα τη (μείωση)/αύξηση της υποχρέωσης κατά (€ 3,7 εκατ.)/ € 4,0 εκατ.

Η αύξηση/(μείωση) των μελλοντικών μισθών κατά 0.5%/(0.5%), θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) της υποχρέωσης κατά € 3,9 εκατ./ (€ 3,6 εκατ.).

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις υπόλοιπες σταθερές. Στην πράξη αυτό δεν είναι σύνθηος να συμβεί και οι μεταβολές σε κάποιες από τις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται.

Οι μέθοδοι και οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την προετοιμασία της παραπάνω ανάλυσης ευαισθησίας είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και δεν μεταβλήθηκαν συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

37. Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ονομαστική αξία των μετοχών της Εταιρείας είναι € 0,22 ανά μετοχή (2019: € 0,23). Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών, της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και των ιδίων μετοχών παρουσιάζεται παρακάτω:

	Μετοχικό κεφάλαιο € εκατ.	Ίδιες μετοχές € εκατ.	Καθαρό ποσό € εκατ.	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο € εκατ.	Ίδιες μετοχές € εκατ.	Καθαρό ποσό € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	656	(1)	655	8.056	(1)	8.055
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου λόγω της συγχώνευσης με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π.	197	-	197	-	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(1)	(1)	-	(3)	(3)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	1	1	-	2	2
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	853	(1)	852	8.056	(2)	8.054
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	853	(1)	852	8.056	(2)	8.054
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	(57)	-	(57)	-	-	-
Κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών	21	-	21	-	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(1)	(1)	-	(1)	(1)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	1	1	-	2	2
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	816	(1)	815	8.056	(1)	8.055

Η μεταβολή του αριθμού των μετοχών της Εταιρείας παρουσιάζεται παρακάτω:

	Αριθμός μετοχών		
	Εκδοθείσες μετοχές	Ίδιες μετοχές	Καθαρό ποσό
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	2.185.998.765	(1.194.032)	2.184.804.733
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου λόγω της συγχώνευσης με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π.	1.523.163.087	-	1.523.163.087
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(5.612.661)	(5.612.661)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	3.991.381	3.991.381
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	3.709.161.852	(2.815.312)	3.706.346.540
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	3.709.161.852	(2.815.312)	3.706.346.540
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(2.999.758)	(2.999.758)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	3.381.083	3.381.083
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	3.709.161.852	(2.433.987)	3.706.727.865

Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος

Την 7 Ιουλίου 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας πρότεινε στη Γενική Συνέλευση των μετόχων τη διανομή των μετοχών της Mairanus Ltd (μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc) στους μετόχους της Εταιρείας μέσω της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος.

Σε συνέχεια του ανωτέρω, την 28 Ιουλίου 2020, η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας ενέκρινε μεταξύ άλλων:

- (α) τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής εκδόσεως της Εταιρείας κατά € 0,0155 και την απόδοση στους μετόχους της, των μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc, αντιστοίχης αξίας της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου, δηλαδή 309.096.821 κοινών μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής € 0,10, με αναλογία 1 μετοχή της Cairo Mezz Plc για κάθε 12 μετοχές της Εταιρείας που ήδη κατέχουν (σημ. 44), και
- (β) την κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών ύψους € 20.400.390,19 για λόγους στρωγυλοποίησης της νέας ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής έκδοσης της Εταιρείας.

Κατόπιν των ανωτέρω, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε € 816.015.607,44 και ο συνολικός αριθμός μετοχών παραμένει αμετάβλητος, δηλαδή 3.709.161.852 κοινές μετοχές με δικαίωμα ψήφου ονομαστικής αξίας € 0,22 εκάστη.

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Επιπροσθέτως, η προαναφερθείσα Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας:

- (α) ενέκρινε τη θέσπιση πενταετούς Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, με έναρξη το 2021, με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options) με έκδοση νέων μετοχών με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, τα οποία θα χορηγηθούν σε στελέχη της Διοίκησης και το προσωπικό της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών. Ο μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων που μπορεί να εγκριθεί θα είναι 55.637.000 δικαιώματα, καθένα εκ των οποίων θα αντιστοιχεί σε μια νέα μετοχή, δηλαδή σε περίπτωση που ασκηθούν όλα τα δικαιώματα, θα διατεθούν συνολικά έως 55.637.000 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Εταιρείας, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1,5% του καταβεβλημένου σήμερα μετοχικού της κεφαλαίου. Η τιμή διάθεσης εκάστης νέας μετοχής ισούται με την ονομαστική αξία της μετοχής
- (β) εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank Holdings να ρυθμίσει τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις του προγράμματος.

Ίδιες μετοχές

Στα συνήθη πλαίσια των εργασιών τους, οι θυγατρικές της Εταιρείας, εκτός της Τράπεζας, ενδέχεται να πραγματοποιήσουν αγορές και πωλήσεις ιδίων μετοχών. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 16γ του Νόμου 3864/2010, για όσο συμμετέχει το ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας, η Εταιρεία δεν επιτρέπεται να προβεί στην αγορά ιδίων μετοχών χωρίς την έγκρισή του.

Επιπλέον, την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο αριθμός των μετοχών της Εταιρείας που κατείχαν οι συγγενείς εταιρείες του Ομίλου στα συνήθη πλαίσια των ασφαλιστικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων τους ήταν συνολικά 64.763.790 (31 Δεκεμβρίου 2019: 63.158.565).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

38. Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον

	Τακτικό αποθεματικό € εκατ.	Αφορολόγητα αποθεματικά € εκατ.	Αποθεματικά εύλογης αξίας € εκατ.	Λοιπά Αποθεματικά € εκατ.	Αποτελέσματα εις νέον € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	384	943	95	6.375	(11.506)	(3.709)
Καθαρά κέρδη	-	-	-	-	127	127
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	2	1	-	-	(3)	-
Συγχώνευση με την Grivalia Properties Α.Ε.Α.Π. (σημ. 23)	9	-	-	549	332	890
Χρεωστικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	415	-	-	415
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	-	-	-	(5)	-	(5)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	2	-	2
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	-	-	-	-	-	-
- μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών, μετά από φόρους	-	-	47	-	-	47
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	(4)	-	(4)
Επαναγορά και πληρωμή μερίσματος προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	-	(4)	(4)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	395	944	557	6.917	(11.054)	(2.241)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	395	944	557	6.917	(11.054)	(2.241)
Καθαρά κέρδη	-	-	-	-	(1.213)	(1.213)
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	1	4	-	-	(5)	-
Κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών (σημ. 37)	-	-	-	-	(21)	(21)
Χρεωστικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	-	0	(124)	-	-	(124)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	-	-	-	(7)	-	(7)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	(0)	-	(0)
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	-	-	-	-	-	-
- μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών, μετά από φόρους	-	-	(18)	(1)	-	(19)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	(1)	-	(1)
Λοιπά	-	-	-	1	(0)	1
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	396	948	415	6.909	(12.293)	(3.625)

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κυρίως από: (α) € 5.579 εκατ. που αφορά σε ποσό που έχει σχηματιστεί στην Εταιρεία, σύμφωνα με το εταιρικό δίκαιο όπως ισχύει (επί του παρόντος άρθρο 31 του νόμου 4548/2018), και το οποίο μπορεί μόνο είτε να κεφαλαιοποιηθεί ή να συμψηφιστεί με ζημιές εις νέον (2019: € 5.579 εκατ.), (β) € 1.126 εκατ. που αφορά σε ποσό της Εταιρείας, επίσης σύμφωνα με το εταιρικό δίκαιο όπως ισχύει (επί του παρόντος άρθρο 35 του νόμου 4548/2018), το οποίο δε μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί είτε να κεφαλαιοποιηθεί ή να συμψηφιστεί με ζημιές εις νέον στο βαθμό που δεν υπάρχουν αποθεματικά ή άλλα κονδύλια, τα οποία κατά το εταιρικό δίκαιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το συμψηφισμό των ζημιών αυτών (2019: € 1.126 εκατ.), γ) € 202 εκατ. σωρευμένες ζημιές που αφορούν σε συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων € 27 εκατ. σωρευμένων κερδών που σχετίζονται με το αποτέλεσμα της αντιστάθμισης της καθαρής επένδυσης (2019: € 201 εκατ. σωρευμένες ζημιές, συμπεριλαμβανομένων € 27 εκατ. σωρευμένων κερδών που σχετίζονται με το αποτέλεσμα της αντιστάθμισης της καθαρής επένδυσης) και δ) € 49 εκατ. σωρευμένη ζημιά που σχετίζεται με αντιστάθμιση ταμειακών ροών (2019: € 42 εκατ. ζημιά).

Το τακτικό αποθεματικό, το αποθεματικό εύλογης αξίας και το αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών δεν μπορούν να διανεμηθούν, ενώ τα αφορολόγητα αποθεματικά φορολογούνται κατά τη διανομή τους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Μερίσματα

Βάσει των οικονομικών στοιχείων του 2020 και σύμφωνα με το Νόμο περί Ανωνύμων Εταιρειών 4548/2018, δεν επιτρέπεται η διανομή μερίσματος. Επιπλέον, βάσει των όρων που προβλέπονται στην Τριμερή Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Eurobank Holdings, της Τράπεζας και του ΤΧΣ (υπεγράφη 23/3/2020) και του άρθρου 10, παρ. 3 του Νόμου 3864/2010, «περί ιδρύσεως του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας», κατά την περίοδο συμμετοχής του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank Holdings, το ποσό των μερισμάτων που ενδέχεται να διανεμηθούν στους κατόχους μετοχών, είτε της Eurobank Holdings είτε της Τράπεζας, δεν μπορεί να υπερβεί το 35% των κερδών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 161, παρ. 2 του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 4548/2018.

39. Προνομιούχοι τίτλοι

Τον Απρίλιο 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ERB Hellas Funding αποφάσισε να προχωρήσει στην εξαγορά του συνόλου (τέσσερις σειρές) των εκδοθέντων προνομιούχων τίτλων. Ακολούθως, μετά την ανακοίνωση για εξαγορά την 29 Μαΐου, την 21 Ιουνίου και την 13 Σεπτεμβρίου του 2019, οι προνομιούχοι τίτλοι των σειρών Γ, Β και Δ, επαναγοράστηκαν την 9 Ιουλίου, 2 Αυγούστου και 29 Οκτωβρίου 2019, αντίστοιχα.

Την 23 Ιανουαρίου 2020, ανακοινώθηκε στους κατόχους των υπολειπόμενων προνομιούχων τίτλων της κατηγορίας Α, η εξαγορά τους και την 18 Μαρτίου 2020, οι προαναφερθέντες τίτλοι με ονομαστική αξία € 1,6 εκατ. εξαγοράστηκαν. Επιπρόσθετα, την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ERB Hellas Funding ανακοίνωσε και κατέβαλλε μη σωρευτικό μέρισμα € 11 χιλ., για τους προνομιούχους τίτλους κατηγορίας Α, σύμφωνα με τους όρους των προνομιούχων τίτλων και λόγω της αποπληρωμής των προνομιούχων μετοχών τις οποίες κατείχε το Ελληνικό Δημόσιο την 17 Ιανουαρίου 2018 (σημ. 34).

40. Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με τις οποίες μεταβιβάζει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχει αναγνωρίσει, απευθείας σε τρίτους ή σε εταιρείες ειδικού σκοπού.

(α) Ο Όμιλος πωλεί χρεόγραφα, έναντι μετρητών, στο πλαίσιο συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων («geros») και αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στον αντισυμβαλλόμενο τα χρήματα που εισέπραξε. Επιπλέον, ο Όμιλος ενεχυριάζει, έναντι μετρητών, τίτλους, καλυμμένα ομόλογα, όπως επίσης δάνεια και απαιτήσεις πελατών και αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στον αντισυμβαλλόμενο τα χρήματα που εισέπραξε. Ο Όμιλος μπορεί επίσης να μεταβιβάσει χρεόγραφα στο πλαίσιο του δανεισμού χρεογράφων χωρίς την ανταλλαγή μετρητών ή την δέσμευση άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ως εγγύηση. Για όλες τις παραπάνω συναλλαγές, ο Όμιλος εκτιμά ότι διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων του σχετικού πιστωτικού και επιτοκιακού κινδύνου, και τις αποδόσεις αυτών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ως εκ τούτου δεν τα έχει αποαναγνωρίσει. Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει, πουλήσει ή να ενεχυριάσει τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία κατά τη διάρκεια της συναλλαγής. Η σχετική υποχρέωση, όπου υφίσταται, αναγνωρίζεται ανάλογα στις Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (σημ. 31 και 32), Υποχρεώσεις προς πελάτες (σημ. 33) και Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους (σημ. 34), ως ενδείκνυται.

Ο Όμιλος έχει προχωρήσει σε τιτλοποιήσεις διαφόρων κατηγοριών δανείων (επιχειρηματικών, καταναλωτικών, δανείων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και διάφορες κατηγορίες μη εξυπηρετούμενων δανείων), σύμφωνα με τις οποίες αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει τις ταμειακές ροές από τα δάνεια στους κατόχους των ομολογιών. Ο Όμιλος εκτιμά ότι διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων του σχετικού πιστωτικού και επιτοκιακού κινδύνου, και τις αποδόσεις αυτών των δανείων και ως εκ τούτου δεν τα έχει αποαναγνωρίσει. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω συναλλαγών, ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει, πουλήσει ή να ενεχυριάσει τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία κατά την περίοδο που διακρατούνται από τις εταιρείες ειδικού σκοπού. Επιπλέον, το δικαίωμα αναγωγής των κατόχων των ομολογιών περιορίζεται μόνο στα δάνεια που έχουν μεταβιβαστεί. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα ομόλογα από τιτλοποιήσεις τα οποία διακρατούνται από τρίτους ανέρχονται σε € 594 εκατ. (2019: € 943 εκατ.) (σημ. 34).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου που έχουν πωληθεί ή μεταβιβαστεί, για τα οποία δεν πληρούνται τα κριτήρια αποαναγνώρισης τους από το ενεργητικό του Ομίλου:

	Λογιστική Αξία	
	2020	2019 ⁽²⁾
	€ εκατ.	€ εκατ.
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	7	8
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	16.015	11.673
- τιτλοποιημένα δάνεια ⁽¹⁾	6.740	5.557
- ενεχυριασμένα δάνεια στο πλαίσιο προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών	3.707	4.578
- ενεχυριασμένα δάνεια σε κεντρικές τράπεζες	5.357	1.313
- λοιπά ενεχυριασμένα δάνεια	211	225
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	6.076	3.667
Σύνολο	22.098	15.348

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει εκδόσεις από τιτλοποιήσεις δανείων που διακρατούνται από την Τράπεζα και δεν χρησιμοποιήθηκαν για χρηματοδότηση (σημ. 34). Επιπλέον, στην συγκριτική περίοδο περιλαμβάνονται δάνεια της τιτλοποίησης *Caigo*.

⁽²⁾ Τα συγκριτικά στοιχεία περιλαμβάνουν την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες.

(β) Ο Όμιλος ενδέχεται να πωλήσει ή να ενεχυριάσει εκ νέου τίτλους που έχει δανειστεί ή αποκτήσει μέσω συμφωνιών επαναπώλησης τίτλων («reverse repos»), τους οποίους έχει την υποχρέωση να επιστρέψει. Ο αντισυμβαλλόμενος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και αποδόσεις των τίτλων αυτών και ως εκ τούτου δεν αναγνωρίζονται από τον Όμιλο. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος είχε αποκτήσει μέσω συμφωνιών επαναπώλησης τίτλους ονομαστικής αξίας € 1.154 εκατ., εκ των οποίων € 1.038 εκατ. πωλήθηκαν βάσει συμφωνιών επαναγοράς με ρευστοποιήσιμη αξία € 1.270 εκατ. (2019: € 374 εκατ. και € 500 εκατ. αντίστοιχα). Επιπλέον, την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος είχε αποκτήσει έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 1.285 εκατ. ως ενέχυρα για συναλλαγές παραγώγων με το Ελληνικό Δημόσιο, τα οποία πωλήθηκαν βάσει συμφωνιών επαναπώλησης με € 1.080 εκατ. ρευστοποιήσιμη αξία (2019: € 1.870 εκατ. και € 1.538 εκατ., αντίστοιχα).

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ρευστοποιήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταβιβαστεί ή δανειστεί από τον Όμιλο μέσω συμφωνιών δανεισμού τίτλων, επαναπώλησης τίτλων και λοιπών συμφωνιών (σημεία α και β) ανήλθε σε € 12.843 εκατ., ενώ η σχετική υποχρέωση από τις ανωτέρω συναλλαγές ανήλθε σε € 10.558 εκατ. εκ των οποίων € 1.065 εκατ. επαναγορές χρεογράφων συμψηφίζονται στον ισολογισμό έναντι συμφωνιών επαναπώλησης (σημ. 31, 32, 33, 34 και 5.2.1.4) (2019: ρευστοποιήσιμη αξία € 9.659 εκατ. και η σχετική υποχρέωση € 9.448 εκατ., εκ των οποίων € 1.607 εκατ. επαναγορές χρεογράφων συμψηφίζονται στον ισολογισμό). Επιπρόσθετα, τα λοιπά ενεχυριασμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου, πέραν αυτών που παρουσιάζονται ανωτέρω, ως εγγυήσεις για συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων, παράγωγα, τιτλοποιήσεις και λοιπές συναλλαγές αναφέρονται στις σημειώσεις 17 και 29.

41. Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος μισθώνει εγκαταστάσεις για γραφεία και υποκαταστήματα, τοποθεσίες για ATM, ακίνητα κατοικίας για το προσωπικό του Ομίλου και οχήματα.

Η πλειοψηφία των μισθώσεων του Ομίλου είναι βάσει μακροχρόνιων συμβάσεων (για περίοδο 12 ετών ή περισσότερων στην περίπτωση μισθωμένων ακινήτων), με δικαίωμα επέκτασης ή λήξης της μίσθωσης σύμφωνα με τους όρους κάθε συμβολαίου και των εμπορικών μισθώσεων που ισχύουν σε κάθε χώρα, ενώ τα οχήματα έχουν συνήθως συμβάσεις μίσθωσης έως 4 έτη. Τα δικαιώματα επέκτασης του Ομίλου συμπεριλαμβάνονται στους όρους της μίσθωσης όταν, βάσει εκτίμησης, θεωρείται βέβαιο ότι θα ασκηθούν. Για τις συμβάσεις αορίστου υπολειπόμενης διάρκειας την 1 Ιανουαρίου 2020, η σύμβαση μίσθωσης έχει οριστεί, κατά μέσο όρο, στα 7 έτη για την Τράπεζα, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα σχετικά δεδομένα. Ανάλογα με τους όρους του κάθε συμβολαίου μίσθωσης, τα μισθώματα αναπροσαρμόζονται σε ετήσια βάση σύμφωνα με το δείκτη τιμών καταναλωτή, όπως δημοσιεύεται από την ΕΛΣΤΑΤ, συν ένα συμφωνημένο σταθερό ποσοστό.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Πληροφορίες αναφορικά με τις μισθώσεις για τις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής παρουσιάζονται παρακάτω:

Δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία ανέρχονται σε € 202 εκατ. (2019: € 174 εκατ.) (σημ. 26), ενώ εκείνα που πληρούν τον ορισμό των επενδυτικών ακινήτων ανέρχονται σε € 14 εκατ. (2019: € 15 εκατ.) (σημ. 27).

Υποχρεώσεις από μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στις λοιπές υποχρεώσεις ανέρχονται σε € 221 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: € 193 εκατ.) (σημ. 35). Η χρονοανάλυση των υποχρεώσεων από μισθώσεις την 31 Δεκεμβρίου 2020 σύμφωνα με τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, παρουσιάζεται στην σημείωση 5.2.3.

Ποσά που έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων

Οι τόκοι των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζονται στην σημείωση 6 και τα έξοδα μισθώσεων που σχετίζονται με βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ανέρχονται σε περίπου € 3 εκατ. (2019: € 4 εκατ.).

Ο Όμιλος το 2020 είχε συνολικά € 44 εκατ. ταμειακές εκροές για μισθώσεις (2019: € 46 εκατ.).

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ο Όμιλος εκμισθώνει ακίνητα και εξοπλισμό με συμβάσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων, με την ιδιότητά του ως εκμισθωτής.

Η χρονοανάλυση των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις, σύμφωνα με τα εισπρακτέα, μη προεξοφλημένα μισθώματα, παρουσιάζεται παρακάτω :

	2020	2019
	€ ΕΚΑΤ.	€ ΕΚΑΤ.
Εντός ενός έτους	18	21
1-2 έτη	13	15
2-3 έτη	10	10
3-4 έτη	7	8
4-5 έτη	5	6
Άνω των πέντε ετών	13	19
Εισπρακτέα μισθώματα	66	79
Μη εγγυημένες υπολειπόμενες αξίες	821	892
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	887	971
Μείον: Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(54)	(65)
Καθαρό ποσό απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	833	906
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(306)	(350)
Σύνολο	527	556

Λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος εκμισθώνει τα επενδυτικά του ακίνητα σύμφωνα με τους όρους των εμπορικών μισθώσεων που ισχύουν σε κάθε χώρα. Όταν οι μισθώσεις αυτές δεν μεταφέρουν επί της ουσίας τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η κυριότητα των μισθωμένων ακινήτων, ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τις μισθώσεις αυτές ως λειτουργικές. Πληροφορίες σχετικά με τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων, συμπεριλαμβανομένων και των εσόδων από μισθώματα τα οποία έχει αναγνωρίσει ο Όμιλος κατά τη διάρκεια του έτους, παρατίθενται στη σημείωση 27.

Στο πλαίσιο των μέτρων ελάφρυνσης που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την πανδημία Covid-19, ο Όμιλος ως εκμισθωτής προχώρησε σε κάποιες παραχωρήσεις ενοικίου σε μισθωτές που πλήττονται άμεσα από την πανδημία Covid-19. Η συνολική μείωση των απαιτήσεων από μισθώματα λόγω των παραπάνω τροποποιήσεων μισθώσεων έως την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανέρχεται σε περίπου € 7 εκατ. προ φόρων και θα αναγνωριστεί σταδιακά κατά την εναπομένουσα διάρκεια μίσθωσης των

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

αντίστοιχων συμβάσεων μίσθωσης. Το μέρος της μείωσης που αναγνωρίστηκε έως την 31 Δεκεμβρίου 2020 στα «Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες» ανέρχεται σε περίπου € 1 εκατ.

Οι παραχωρήσεις ενοικίου που χορηγήθηκαν στον Όμιλο ως μισθωτή έως την 31 Δεκεμβρίου 2020, ως άμεση συνέπεια της πανδημίας Covid-19, ανέρχονται σε περίπου €1 εκατ. και έχουν αναγνωριστεί στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα)», σύμφωνα με την τροποποίηση «Παραχωρήσεις μισθωμάτων λόγω Covid-19 (τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16)» που εκδόθηκε τον Μάιο του 2020.

Η χρονοανάλυση των απαιτήσεων από λειτουργικές μισθώσεις, σύμφωνα με τις μη προεξοφλημένες καταβολές μισθωμάτων που πρόκειται να εισπραχθούν μετά την περίοδο αναφοράς, παρατίθεται παρακάτω :

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Εντός ενός έτους	90	70
Από ένα έως δύο έτη	85	66
Από δύο έως τρία έτη	79	62
Από τρία έως τέσσερα έτη	72	50
Από τέσσερα έως πέντε έτη	62	44
Άνω των πέντε ετών	324	246
Σύνολο	712	538

42. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιπές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο και τις οποίες ανέλαβε στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του που σχετίζονται με τις δανειοδοτήσεις στις ακόλουθες τρεις κατηγορίες: α) χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, οι οποίες αναφέρονται σε εγγυήσεις και σε πιστωτικές επιστολές σε αναμονή που φέρουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο όπως τα δάνεια (υποκατάστατα πιστώσεων), β) δεσμεύσεις για την επέκταση της πίστωσης, οι οποίες περιλαμβάνουν ρητές δεσμεύσεις που είναι ανέκκλητες μέχρι τη λήξη της πίστωσης ή μπορούν να ανακληθούν μόνο μετά από σημαντικό δυσμενές γεγονός και γ) άλλες δεσμεύσεις που συνδέονται με πιστωτικό κίνδυνο, οι οποίες αφορούν ενέγγυες πιστώσεις και άλλες εγγυήσεις μεσαίου και χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013/ΕΕ.

Οι δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο αναλύονται παρακάτω:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	641	723
Ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων	1.200	1.115
Λοιπές δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο ⁽¹⁾	484	507
Σύνολο	2.325	2.345

Οι αναλύσεις ανά στάδιο όλων των δεσμεύσεων που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ποσού € 5,7 δις (2019: € 5,3 δις), περιλαμβάνουν ανακλητές δανειακές δεσμεύσεις ποσού € 3,4 δις (2019: € 3 δις), ενώ το ποσό της αντίστοιχης πρόβλεψης απομείωσης ανέρχεται σε € 66 εκατ. (2019: € 64 εκατ.).

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει εκδώσει χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου ποσού € 0,24 δις (2019: € 0,24 δις) για την εξασφάλιση της οποίας έχει γίνει ισόποση κατάθεση βάσει σχετικής συμφωνίας ενεχυρίασης (σημ. 29).

Λοιπές δεσμεύσεις

(α) Η Τράπεζα υπέγραψε με το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund – SRB), συμβάσεις αμετάκλητης δέσμευσης πληρωμής και παροχής εξασφάλισης ποσού € 16 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: € 13 εκατ.), το οποίο αντιπροσωπεύει το 15% της υποχρέωσης πληρωμής στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund – SRF) για την εισφορά εξυγίανσης των ετών 2016-2020.

Βάσει των ανωτέρων συμβάσεων, στις οποίες προβλέπεται η παροχή ισόποσης εξασφάλισης σε μετρητά, η Τράπεζα ανέλαβε να καταβάλλει στο SRB ποσό ύψους έως το ποσό της αμετάκλητης δέσμευσης πληρωμής, σε περίπτωση αξίωσης εκτέλεσης και απαίτησης για πληρωμή από αυτό αναφορικά με μια ενέργεια εξυγίανσης. Η εν λόγω εξασφάλιση σε μετρητά έχει αναγνωριστεί ως χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στον ισολογισμό του Ομίλου (σημ. 29).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(β) Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι συμβατικές δεσμεύσεις για την απόκτηση ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων ανήλθαν σε € 40 εκατ. (2019: € 29 εκατ.).

Επίδικες υποθέσεις

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η πρόβλεψη που έχει αναγνωριστεί για μια σειρά επίδικων υποθέσεων έναντι του Ομίλου ανέρχεται σε € 60 εκατ. (2019: € 59 εκατ.). Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνει € 34 εκατ. για μία εκκρεμή δικαστική υπόθεση, η οποία σχετίζεται με την απόκτηση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου το 2013 (2019: € 34 εκατ.).

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει εισέλθει σε μια σειρά από δίκες, στο πλαίσιο της ασκήσεως των συνήθων δραστηριοτήτων του, οι οποίες βρίσκονται είτε σε πρώιμο ακόμη είτε σε προχωρημένο δικαστικό στάδιο. Η οριστική διευθέτηση των υποθέσεων αυτών μπορεί να απαιτήσει ανά περίπτωση την πάροδο ορισμένου χρόνου με την εξάντληση των κατά νόμο προβλεπόμενων ενδίκων μέσων από τα διάδικα μέρη. Η Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, δεν αναμένει ότι θα υπάρξει εκροή πόρων και συνεπώς θεωρεί ότι δεν απαιτείται η αναγνώριση πρόβλεψης.

Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της διάσπασης δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias («Διασπώμενη»), η «Επωφελούμενη», δηλαδή η Τράπεζα, υποκαθίσταται ως καθολική διάδοχος της Διασπώμενης (επί του παρόντος η Eurobank Holdings) στο σύνολο της μεταβιβαζόμενης σε αυτήν περιουσίας (ενεργητικό και παθητικό – σημ. 44), ενώ οι αγωγές που εκκρεμούν και στις οποίες η Διασπώμενη ήταν εμπλεκόμενο μέρος και συνδέονται με την απόσχιση του τραπεζικού κλάδου, θα συνεχίσουν αυτοδικαίως (ipso jure) από την Τράπεζα ή κατά της Τράπεζας.

Κατά της Τράπεζας έχουν ασκηθεί, μεταξύ άλλων, ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα με τη μορφή αγωγών, αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων, ανακοπών κατά διαταγής πληρωμής και εφέσεων σε σχέση με την εγκυρότητα των όρων παροχής δανείων σε ελβετικό νόμισμα. Έως σήμερα, η συντριπτική πλειονότητα των αποφάσεων των πρωτοβάθμιων και των δευτεροβάθμιων δικαστηρίων που έχουν εκδοθεί, έχουν κρίνει υπέρ των θέσεων της Τράπεζας. Για ορισμένες πτυχές των δανείων σε ελβετικό νόμισμα υπήρχε δικαστική αγωγή ενώπιον της πλήρους Ολομέλειας του Αρείου Πάγου που είχε αφετηρία ατομική αγωγή. Η απόφαση που εκδόθηκε την 18 Απριλίου 2019 ήταν υπέρ της Τράπεζας.

Επί της συλλογικής αγωγής η οποία είχε ασκηθεί εκ μέρους ενώσεως καταναλωτών, εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2018 θετική για την Τράπεζα απόφαση του Εφετείου Αθηνών η οποία απέρριψε για ουσιαστικούς λόγους την αγωγή. Η απόφαση έχει προσβληθεί από τις ενώσεις καταναλωτών με αίτηση αναίρεσης της οποίας η ακρόαση πραγματοποιήθηκε την 13 Ιανουαρίου 2020 και εκκρεμεί η ανακοίνωση της απόφασης.

Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση της Τράπεζας παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στις σχετικές υποθέσεις, προκειμένου να καθορίσει ενδεχόμενες λογιστικές επιπτώσεις, σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

43. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα

Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους επιχειρηματικούς τομείς με βάση τις εσωτερικές αναφορές που επισκοπούνται από την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού (Strategic Planning Committee). Οι ανωτέρω αναφορές χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσης κάθε τομέα, προκειμένου να ληφθούν οι στρατηγικές αποφάσεις. Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού εξετάζει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες τόσο με βάση τους επιχειρηματικούς τομείς όσο και με γεωγραφικά κριτήρια. Γεωγραφικά, η Διοίκηση εξετάζει την απόδοση των δραστηριοτήτων που κατευθύνονται από την Ελλάδα και άλλες χώρες της Ευρώπης (Διεθνείς Δραστηριότητες).

Από το πρώτο τρίμηνο του 2020, οι δραστηριότητες στην Ελλάδα διαχωρίζονται περαιτέρω σε λιανική τραπεζική, τραπεζική επιχειρήσεων, επενδυτική τραπεζική, προϊόντα κεφαλαιαγοράς και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων και σε επενδύσεις σε ακίνητα. Οι δραστηριότητες της Διαχείρισης Περιουσίας (Wealth Management), που παρακολουθούνταν προηγουμένως ως ξεχωριστός επιχειρηματικός τομέας, έχουν κατανεμηθεί στον τομέα επενδυτικής τραπεζικής και διαχείρισης περιουσίας και στις λοιπές δραστηριότητες όπως παρουσιάζονται παρακάτω. Οι Διεθνείς Δραστηριότητες παρακολουθούνται και αξιολογούνται σε επίπεδο χώρας. Ο Όμιλος ενοποιεί τους επιχειρηματικούς τομείς με κοινά οικονομικά χαρακτηριστικά, οι οποίοι αναμένεται να έχουν παρόμοια οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

- Λιανική Τραπεζική: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως πελατών, ταμειυτηρίου, καταθέσεις και καταθετικά-επενδυτικά προϊόντα, πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, χορηγήσεις μικρών επιχειρήσεων και στεγαστικά δάνεια.
- Τραπεζική Επιχειρήσεων: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως, καταθέσεις, ανοιχτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς, δάνεια και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις, προϊόντα συναλλάγματος και παράγωγα προϊόντα για εταιρείες, υπηρεσίες θεματοφυλακής, χρηματιστηριακές υπηρεσίες, διαχείριση διαθεσίμων, διαχείριση ρευστότητας και χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών.
- Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς: περιλαμβάνει υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε εταιρείες, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα συγχωνεύσεων και εξαγορών, διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μέσων, χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων και θεσμικών επενδυτών όπως επίσης και ειδικών χρηματοοικονομικών συμβουλών και διαμεσολαβήσεων σε ιδιώτες υψηλού εισοδήματος και σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις. Επιπλέον, από το πρώτο τρίμηνο του 2020, ο συγκεκριμένος τομέας ενσωματώνει τα προϊόντα αμοιβαίων κεφαλαίων και τα καταθετικά-επενδυτικά, καθώς και τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων θεσμικών πελατών, τα οποία προηγουμένως περιλαμβάνονταν στον τομέα της Διαχείρισης Περιουσίας (Wealth Management) και τις χρηματιστηριακές υπηρεσίες, που περιλαμβάνονταν προηγουμένως στον τομέα της Τραπεζικής Επιχειρήσεων.
- Διεθνείς Δραστηριότητες: περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες σε Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο, Λουξεμβούργο και σε Ρουμανία.
- Επενδυτικά Ακίνητα: Από το δεύτερο τρίμηνο του 2019, σε συνέχεια της συγχώνευσης της Τράπεζας με την Grivalia, οι δραστηριότητες επενδυτικών ακινήτων (Τράπεζα, Eurobank Ergasias Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Μονοπρόσωπη Α.Ε. και πρώην όμιλος Grivalia) που σχετίζονται με ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο εμπορικών ακινήτων, με υψηλή απόδοση από ακίνητα καλής ποιότητας, στους τομείς των γραφείων, λιανικού εμπορίου, εφοδιασμού (logistics), υποδομών και φιλοξενίας, παρακολουθούνται ως ένας διακριτός τομέας του Ομίλου.

Οι λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου αφορούν κυρίως α) στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (συμπεριλαμβανομένων ανακτηθέντων ακινήτων), β) σε λοιπές επενδυτικές δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων θέσεων σε μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια), γ) από το πρώτο τρίμηνο 2020, σε υπηρεσίες Private Banking σε μεσαίου και υψηλού εισοδήματος ιδιώτες, καθώς επίσης και στην αναλογία στα αποτελέσματα του ομίλου Eurolife που προηγουμένως περιλαμβάνονταν στον τομέα της Διαχείρισης Περιουσίας και δ) στα αποτελέσματα που σχετίζονται με το σχέδιο εταιρικού μετασχηματισμού (σημ. 44), στα ομόλογα των τιτλοποιήσεων Cairo και Pillar, τα οποία διακρατήθηκαν από τον Όμιλο και στην αναλογία στα αποτελέσματα της doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις.

Οι προαναφερθείσες οργανωτικές αλλαγές που επηρεάζουν τους επιχειρηματικούς τομείς του Ομίλου, έχουν ισχύ από το 2020 και μετά. Η συγκριτική πληροφόρηση δεν έχει αναπροσαρμοστεί αναλόγως.

Οι αναφορές προς τη Διοίκηση του Ομίλου βασίζονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) όπως υιοθετήθηκαν από την ΕΕ. Οι λογιστικές αρχές των επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου είναι οι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στις βασικές λογιστικές αρχές.

Τα έσοδα που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων κατανέμονται με βάση αμοιβαίως συμφωνημένους όρους που προσεγγίζουν τις τιμές της αγοράς.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43.1 Επιχειρηματικοί τομείς

	31 Δεκεμβρίου 2020						
	Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Επιχειρήσεων	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς	Επενδυτικά Ακίνητα	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής ⁽¹⁾	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	464	327	222	(19)	367	(12)	1.349
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	60	56	84	(0)	99	(1)	298
Λοιπά καθαρά έσοδα	(3)	(1)	430	96	9	223	754
Έσοδα από τρίτους	522	382	736	76	474	211	2.401
Έσοδα μεταξύ τομέων	16	44	(28)	2	(4)	(29)	-
Συνολικά έσοδα	537	426	708	78	470	181	2.401
Λειτουργικά έξοδα	(419)	(131)	(59)	(33)	(232)	5	(869)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(316)	(160)	-	-	(95)	(1.510)	(2.081)
Ζημιές απομείωσης υπεραξίας	-	-	-	(160)	-	-	(160)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις (σημ. 12)	(8)	(3)	(8)	(0)	(6)	(18)	(43)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(0)	1	0	(3)	(2)	25	21
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου και εξόδων αναδιάρθρωσης	(205)	133	642	(118)	135	(1.317)	(731)
Έξοδα αναδιάρθρωσης (σημ. 12)	(36)	(4)	(1)	(0)	(1)	(103)	(145)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	(241)	129	641	(118)	134	(1.420)	(876)
Δικαιώματα τρίτων	-	-	-	(0)	(0)	0	0
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(241)	129	641	(118)	134	(1.420)	(876)

	31 Δεκεμβρίου 2020						
	Λιανική Τραπεζική ⁽³⁾	Τραπεζική Επιχειρήσεων ⁽³⁾	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς	Επενδυτικά Ακίνητα	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής ⁽¹⁾⁽³⁾	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα	16.745	13.377	12.309	1.444	16.694	7.160	67.728
Υποχρεώσεις ανά τομέα	27.305	8.129	6.805	310	14.993	4.941	62.483

Ο τομέας των Διεθνών Δραστηριοτήτων αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2020					Σύνολο € εκατ.
	Βουλγαρία € εκατ.	Σερβία € εκατ.	Κύπρος € εκατ.	Λουξεμβούργο € εκατ.	Ρουμανία € εκατ.	
Καθαρά έσοδα από τόκους	181	54	102	23	7	367
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	53	13	27	8	(1)	99
Λοιπά καθαρά έσοδα	(2)	3	8	1	(1)	9
Έσοδα από τρίτους	232	69	137	32	5	474
Έσοδα μεταξύ τομέων	0	(0)	0	(4)	-	(4)
Συνολικά έσοδα	232	69	137	27	5	470
Λειτουργικά έξοδα	(116)	(47)	(43)	(20)	(6)	(232)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(50)	(12)	(15)	(0)	(19)	(95)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(3)	(1)	(2)	(0)	(1)	(6)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(0)	(2)	-	-	0	(2)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, προ φόρου και εξόδων αναδιάρθρωσης	63	6	77	8	(20)	135
Εξοδα αναδιάρθρωσης (σημ. 12)	-	-	-	(1)	-	(1)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	63	6	77	7	(20)	134
Ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	-	-
Δικαιώματα τρίτων	(0)	(0)	-	-	-	(0)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	63	6	77	7	(20)	134

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

		31 Δεκεμβρίου 2020					
		Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Λουξεμβούργο	Ρουμανία	Διεθνείς
		€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα ⁽²⁾		6.010	1.691	6.852	1.892	301	16.694
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾		5.359	1.275	6.232	1.699	481	14.993

		31 Δεκεμβρίου 2019							
		Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Επιχειρήσεων	Διαχείριση Περιουσίας	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα	Επενδυτικά Ακίνητα	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής	Σύνολο
		€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους		509	302	12	222	(12)	381	(37)	1.377
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		67	70	30	21	0	103	3	294
Λοιπά καθαρά έσοδα		(2)	27	0	29	113	30	(24)	173
Έσοδα από τρίτους		574	399	42	272	101	514	(58)	1.844
Έσοδα μεταξύ τομέων		17	13	1	(22)	1	(5)	(5)	-
Συνολικά έσοδα		591	412	43	250	102	509	(63)	1.844
Λειτουργικά έξοδα		(430)	(118)	(23)	(75)	(21)	(224)	(10)	(901)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών		(399)	(130)	(0)	-	-	(95)	-	(624)
Ζημιές απομείωσης υπεραξίας		-	-	-	-	(62)	-	-	(62)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις (σημ. 12)		(8)	(2)	(0)	33	(2)	(6)	(47)	(32)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες		(0)	0	20	-	3	(0)	0	23
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου και εξόδων αναδιάρθρωσης		(246)	162	40	208	20	184	(120)	248
Έξοδα αναδιάρθρωσης (σημ. 12)		(19)	(3)	(0)	(0)	-	(17)	(49)	(88)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου		(265)	159	40	208	20	167	(169)	160
Ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου		-	-	-	-	-	(3)	(0)	(3)
Δικαιώματα τρίτων		-	-	-	-	-	(0)	0	0
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους		(265)	159	40	208	20	164	(169)	157

		31 Δεκεμβρίου 2019							
		Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Επιχειρήσεων	Διαχείριση Περιουσίας	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα	Επενδυτικά Ακίνητα	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής ⁽¹⁾	Σύνολο
		€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα		20.029	13.515	111	14.464	1.216	15.057	369	64.761
Υποχρεώσεις ανά τομέα		25.302	7.368	2.062	8.307	202	13.484	1.369	58.094

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019					
	Βουλγαρία € εκατ.	Σερβία € εκατ.	Κύπρος € εκατ.	Λουξεμβούργο € εκατ.	Ρουμανία € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	184	58	103	24	12	381
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	54	14	28	9	(2)	103
Λοιπά καθαρά έσοδα	23	2	2	3	0	30
Έσοδα από τρίτους	261	74	133	36	10	514
Έσοδα μεταξύ τομέων	1	(1)	(0)	(4)	(1)	(5)
Συνολικά έσοδα	262	73	133	32	9	509
Λειτουργικά έξοδα	(109)	(50)	(39)	(19)	(7)	(224)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(42)	(26)	(11)	0	(16)	(95)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(4)	(1)	(1)	0	-	(6)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	107	(4)	82	13	(14)	184
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(17)	-	-	-	-	(17)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	90	(4)	82	13	(14)	167
Ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	(3)	(3)
Δικαιώματα τρίτων	(0)	(0)	-	-	-	(0)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	90	(4)	82	13	(17)	164

	31 Δεκεμβρίου 2019					
	Βουλγαρία € εκατ.	Σερβία € εκατ.	Κύπρος € εκατ.	Λουξεμβούργο € εκατ.	Ρουμανία € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα ⁽²⁾	5.550	1.510	6.260	1.374	363	15.057
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾	4.966	1.101	5.698	1.189	530	13.484

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται απαλοιφές μεταξύ του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων και των λοιπών επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου.

⁽²⁾ Τα διεταιρικά υπόλοιπα μεταξύ των χωρών έχουν εξαιρεθεί από το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

⁽³⁾ Σε συνέχεια της αποαναγνώρισης του υποκείμενου δανειακού χαρτοφυλακίου του project Cairo, τα δάνεια των τομέων λιανικής τραπεζικής και τραπεζικής επιχειρήσεων μειώθηκαν κατά € 2,57 δις και € 1,27 δις, αντίστοιχα. Οι ομολογίες των τιτλοποιήσεων Cairo και Pillar, που διακρατήθηκαν από τον Όμιλο, οι οποίες ανέρχονται σε € 2,4 δις και € 1,1 δις αντίστοιχα, παρουσιάζονται στις Λοιπές δραστηριότητες.

43.2 Γνωστοποιήσεις όσον αφορά στο σύνολο του Ομίλου

Η ανάλυση των εσόδων του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για κάθε κατηγορία προϊόντων και υπηρεσιών με παρόμοια χαρακτηριστικά παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	1.543	1.626
Καταθέσεις και υπηρεσίες διαχείρισης επενδύσεων	(101)	(61)
Κεφαλαιαγορές	643	167
Μη τραπεζικές και λοιπές εργασίες	316	112
Σύνολο	2.401	1.844

Πληροφορίες σχετικά με την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα, με βάση το Νόμο 4261/2014, παρατίθενται στο Παράρτημα.

44. Εταιρικός Μετασχηματισμός - Διάσπαση με απόσχιση κλάδου

Τον Νοέμβριο 2018, ο Όμιλος ανακοίνωσε το σχέδιο μετασχηματισμού του, το οποίο θα του επιτρέψει να ανταποκριθεί στους στόχους μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), στην εξυγίανση του ισολογισμού του και στην επικέντρωσή του στις κύριες τραπεζικές δραστηριότητες. Το ανωτέρω σχέδιο μετασχηματισμού περιλάμβανε τη συγχώνευση με την Grivalia, που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2019, καθώς και το Σχέδιο Επιτάχυνσης της μείωσης των NPEs, το οποίο περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

α) Τον Ιούνιο 2019, ο Όμιλος μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (special purpose financing vehicle - SPV) «Pillar Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα υψηλής, ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης συνολικής αξίας περίπου € 2 δις, με τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από τον Όμιλο. Τον

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σεπτέμβριο 2019, ο Όμιλος προχώρησε στην πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης στην Celidorgia S.A R.L. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της ανωτέρω πώλησης, ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο του SPV και αποαναγνώρισε το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο στο σύνολό του, εφόσον μεταβίβασε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου. Επιπλέον, ο Όμιλος αναγνώρισε στον ισολογισμό του τα διακρατούμενα ομόλογα, δηλαδή το 100% των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (σημ. 20 και 34).

β) Τον Ιούνιο 2019, ο Όμιλος μέσω των εταιρειών ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SPVs) «Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company», «Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company» και «Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα υψηλής (Σειρά Α), ενδιάμεσης (Σειρές Β1 και Β2) και χαμηλής (Σειρές C1 και C2) διαβάθμισης, συνολικής αξίας περίπου € 7,5 δις, με τιτλοποίηση μεικτού χαρτοφυλακίου κυρίως μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από τον Όμιλο. Ο έλεγχος των SPVs ανήκει στον κάτοχο της πλειοψηφίας των ομολογιών ενδιάμεσης διαβάθμισης της σειράς Β1. Συνεπώς, ο Όμιλος ως μοναδικός κάτοχος των εκδοθισίων ομολογιών, κατείχε τον έλεγχο των SPVs και συνέχισε να αναγνωρίζει στον ισολογισμό του το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο εφόσον διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου (σημ. 34).

γ) Την 20 Μαρτίου 2020, η διάσπαση της Eurobank Ergasias δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» ολοκληρώθηκε (όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στη παρακάτω ενότητα «Διάσπαση με απόσχιση κλάδου»). Στην ανωτέρω ημερομηνία, περιήλθαν στη Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία το 100% των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo. Οι υπόλοιποι τίτλοι, δηλαδή το 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης, παρέμειναν στην διασπώμενη εταιρεία «Eurobank Ergasias A.E.». Η συναλλαγή δεν είχε καμία λογιστική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Την 23 Μαρτίου 2020 ο διακριτικός τίτλος της Eurobank Ergasias τροποποιήθηκε σε «Eurobank Holdings».

δ) Τον Δεκέμβριο 2019, η Eurobank Ergasias ανακοίνωσε τη σύναψη συμφωνίας με την doValue S.p.A για: (i) την πώληση του 80% της θυγατρικής της «Eurobank FPS Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις» («FPS»), η οποία μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία ως μέρος των περιουσιακών στοιχείων κατά την διάσπαση με απόσχιση κλάδου (σημ. 13), και (ii) την πώληση του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης (που αντιπροσωπεύουν το 80% της σειράς Β1) και το 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης Cairo έναντι τιμήματος περίπου € 14 εκατ. σε μετρητά. Η πώληση ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2020.

Κατόπιν της πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης, που ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των ομολόγων της σειράς Β1, ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο των SPVs και των σχετιζόμενων εταιρειών επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, δηλαδή Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. και Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. Επιπροσθέτως, διακρατώντας το 100% των ομολογιών υψηλής, το 80% της ενδιάμεσης και το 49,9% της χαμηλής διαβάθμισης, ο Όμιλος συνέχισε να αναγνωρίζει στον ισολογισμό του το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο εφόσον διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κατανομή της διακράτησης των τίτλων σύμφωνα με τις ενέργειες όπως περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία (β) έως (δ):

Κάτοχοι των τίτλων του Cairo μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής πώλησης

Τίτλοι Cairo	(Α) - Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία ⁽¹⁾	(Β) - Eurobank Holdings	(Γ) = (Α) + (Β) - Όμιλος Eurobank Holdings	(Δ) - Τρίτοι ⁽²⁾	(Ε) = (Γ) + (Δ) - Συνολική έκδοση
Α Υψηλής διαβάθμισης	100%	0%	100%	-	100%
B1 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	5%	-	5%	20%	25%
B2 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	-	75%	75%	-	75%
Β Σύνολο	5%	75%	80%	20%	100%
C1 Χαμηλής διαβάθμισης	5%	-	5%	50,1%	55,1%
C2 Χαμηλής διαβάθμισης	-	44,9%	44,9%	-	44,9%
Γ Σύνολο	5%	44,9%	49,9%	50,1%	100%

⁽¹⁾ Μεταφερθείσες ομολογίες κατά τη διάσπαση από την Eurobank Ergasias

⁽²⁾ Πωληθείσες ομολογίες στη doValue S.p.A.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ε) Την 15 Ιουνίου 2020, η Eurobank Holdings (η Εταιρεία), μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), προχώρησε στην εισφορά των διακρατούμενων τίτλων του project Cairo, δηλαδή του 75% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 44,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης, καθώς και ποσού ύψους € 1,5 εκατ. σε μετρητά στη θυγατρική της εταιρεία με έδρα την Κύπρο Mairanus Ltd, η οποία μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc και η Εταιρεία έλαβε ως αντάλλαγμα μετοχές που εκδόθηκαν από την εν λόγω θυγατρική έναντι της ως άνω εισφοράς. Με βάση την αποτίμηση που διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν. 4548/2018, η εύλογη αξία των μετοχών που έλαβε η Eurobank Holdings ανήλθε στο ποσό των € 57,5 εκατ. αποτελούμενη από την εύλογη αξία των εισφερόμενων ομολογιών ύψους € 56 εκατ. και μετρητά € 1,5 εκατ. (σημ. 23 και 34). Η ανωτέρω απόφαση του Δ.Σ. για την εισφορά των ομολογιών του project Cairo που διακρατήθηκαν από την Εταιρεία, σηματοδότησε την έναρξη της διαδικασίας διανομής και κατέστησε σαφή τη δέσμευση της Διοίκησης στο συγκεκριμένο σχέδιο για τη διάθεση των τίτλων που αποτελεί το τελευταίο στάδιο του σχεδίου μετασχηματισμού του Ομίλου και καταλήγει στην αποαναγνώριση του Cairo δανειακού χαρτοφυλακίου από τον ισολογισμό του.

Κατόπιν των ανωτέρω, ο Όμιλος προχώρησε την 30 Ιουνίου 2020 στην επαναμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του δανειακού χαρτοφυλακίου σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και ταξινόμησε το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο ως κατεχόμενο προς πώληση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες».

Η πρόβλεψη απομείωσης του υποκείμενου δανειακού χαρτοφυλακίου ύψους € 1.509 εκατ. που αναγνωρίστηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2020, βασίστηκε στην εύλογη αξία των ομολογιών που διακρατούνταν από τον Όμιλο κατά την 30 Ιουνίου 2020 (σημ. 20 και 21).

στ) Την 7 Ιουλίου 2020, το Δ.Σ. της Eurobank Holdings πρότεινε στην Γενική Συνέλευση των Μετόχων τη διανομή των μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της Eurobank Holdings μέσω της μείωσης σε είδος του μετοχικού της κεφαλαίου. Την 28 Ιουλίου 2020, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος της Eurobank Holdings με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής καθώς και τη διανομή στους μετόχους της των μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc, αντίστοιχης αξίας της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου της, με αναλογία 1 μετοχή της Cairo Mezz Plc για κάθε 12 μετοχές της Eurobank Holdings που ήδη κατείχαν. Το Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων με την υπ' αριθ. 81660/31.07.2020 απόφασή του ενέκρινε την τροποποίηση του άρθρου 5 του καταστατικού της Eurobank Holdings. Το αποτέλεσμα της διανομής των μετοχών της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της Eurobank Holdings, ήταν η ισόποση μείωση ύψους € 57,5 εκατ. του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Holdings συμπεριλαμβάνοντας και τα σχετικά κόστη της ανωτέρω συναλλαγής ύψους € 0,4 εκατ. (σημ. 37).

ζ) Την 21 Σεπτεμβρίου 2020, η Eurobank Holdings ενημέρωσε την Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χρηματιστηρίου Αθηνών για την εν λόγω εταιρική πράξη και ανακοίνωσε ότι η 23 Σεπτεμβρίου 2020 ήταν η τελευταία μέρα διαπραγμάτευσης των μετοχών της με το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή μετοχών της Cairo Mezz Plc ενώ από την 24 Σεπτεμβρίου 2020 διαπραγματεύονταν με τη νέα ονομαστική αξία και χωρίς το δικαίωμα συμμετοχής στην ανωτέρω διανομή. Επιπροσθέτως, οι δικαιούχοι της διανομής μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc ήταν οι μέτοχοι της Eurobank Holdings που ήταν εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Συστήματος Αύλων Τίτλων την 25 Σεπτεμβρίου 2020 (ημερομηνία καταγραφής).

Κατά συνέπεια, την 25 Σεπτεμβρίου 2020 ο Όμιλος έπαψε να έχει τον έλεγχο της Cairo Mezz Plc και αποαναγνώρισε το τιτλοποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο εφόσον κατόπιν (α) της πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης στη doValue S.p.A. (βλ. σημείο δ ανωτέρω) και (β) της διανομής των μετοχών της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της, μετέφερε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χαρτοφυλακίου και έπαψε να έχει τον έλεγχο των τιτλοποιημένων δανείων ο οποίος ανήκει στους ομολογιούχους της σειράς B1.

Η αποαναγνώριση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου είχε ως αποτέλεσμα κέρδος από αποαναγνώριση ποσού € 9 εκατ. που περιλαμβάνεται στην γραμμή «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κατανομή της διακράτησης των τίτλων του Cairo κατόπιν της ολοκλήρωσης όλων των ενεργειών, όπως περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία (β) έως (ζ) καθώς και τις αντίστοιχες τιμές αποτίμησης για κάθε σειρά:

Κάτοχοι των τίτλων του Cairo μετά την ολοκλήρωση της διανομής (Σεπτέμβριος 2020)

Τίτλοι Cairo	(Α) - Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία ⁽¹⁾	(Β) - Eurobank Holdings	(Γ) = (Α) + (Β) - Όμιλος Eurobank Holdings	(Δ) - Cairo Mezz Plc ⁽²⁾	(Ε) - Τρίτοι ⁽³⁾	(ΣΤ) = (Γ) + (Δ) + (Ε) - Συνολική έκδοση	Τιμή αποτίμησης
A Υψηλής διαβάθμισης	100%	0%	100%	0%	-	100%	100%
B1 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	5%	-	5%	-	20%	25%	
B2 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	-	0%	0%	75%	-	75%	
B Σύνολο	5%	0%	5%	75%	20%	100%	5%
C1 Χαμηλής διαβάθμισης	5%	-	5%	-	50,1%	55,1%	
C2 Χαμηλής διαβάθμισης	-	0%	0%	44,9%	-	44,9%	
Γ Σύνολο	5%	0%	5%	44,9%	50,1%	100%	0%

⁽¹⁾ Μεταφερθείσες ομολογίες κατά τη διάσπαση από την Eurobank Ergasias.

⁽²⁾ Εισφερθείσες ομολογίες από την Eurobank Holdings που διανεμήθηκαν στους μετόχους

⁽³⁾ Πωληθείσες ομολογίες στη doValue S.p.A.

Κατόπιν της ολοκλήρωσης όλων ενεργειών, όπως περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία (β) έως (ζ), η συνολική επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Επίπτωση στα 'Ιδια Κεφάλαια

Κέρδη από την πώληση της FPS	173
Ζημιά απομείωσης των Cairo δανείων (σημ. 20) ⁽¹⁾	(1.508)
Διανομή των μετοχών της Cairo Mezz Plc	(58)
Κέρδος από την αποαναγνώριση των Cairo δανείων	9
Σύνολο	(1.384)

⁽¹⁾ Συμπεριλαμβανομένων σχετικών εξόδων, μετά φόρων.

Διάσπαση με απόσχιση κλάδου

Την 28 Ιουνίου 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της Eurobank Ergasias («η Διασπώμενη») αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας διάσπασης με απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Διασπώμενης και τη μεταφορά του σε νέα εταιρεία-πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο θα ιδρυόταν («η Επωφελούμενη»).

Την 31 Ιουλίου 2019, το Δ.Σ. της Eurobank Ergasias ενέκρινε το Σχέδιο Διάσπασης μέσω της προαναφερθείσας απόσχισης και της σύστασης νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 2515/1997 και τα άρθρα 57 (3) και 59-74 του Ν. 4601/2019, όπως είναι σε ισχύ. Ειδικότερα, η διάσπαση αφορούσε στην απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias Α.Ε. στον οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού όπως αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό Μετασηματισμού του αποσχιθέντος κλάδου της 30 Ιουνίου 2019 («Ημερομηνία Μετασηματισμού»). Σύμφωνα με το Σχέδιο Διάσπασης, η Eurobank Ergasias διακράτησε το 95% των τίτλων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Pillar, οι οποίοι πωλήθηκαν σε τρίτους τον Σεπτέμβρη του 2019, καθώς επίσης και τη συμμετοχή στο Pillar SPV και τη σχετιζόμενη εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία.

Την 31 Ιανουαρίου 2020, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση (ΕΓΣ) των μετόχων της Διασπώμενης αποφάσισε, μεταξύ άλλων: α) την έγκριση της προαναφερθείσας διάσπασης δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias και τη σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία», β) την έγκριση του Σχεδίου Διάσπασης καθώς και του Καταστατικού της Επωφελούμενης, όπως εγκρίθηκαν από το Δ.Σ. της Διασπώμενης και γ) την προσαρμογή του Καταστατικού της Διασπώμενης εταιρείας, η οποία παύει να είναι πιστωτικό ίδρυμα, με αλλαγή του σκοπού και της επωνυμίας της, όπως επίσης εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της.

Την 20 Μαρτίου 2020, η διάσπαση της Eurobank Ergasias δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος («Διάσπαση») με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» καθώς και το καταστατικό της Επωφελούμενης εγκρίθηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ. 31847/20.03.2020 απόφασης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

οποία καταχωρήθηκε την ίδια ημερομηνία στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ). Την ανωτέρω ημερομηνία : α) Η Διασπώμενη καθίσταται μέτοχος της Επωφελούμενης μέσω της απόκτησης του συνόλου των μετοχών εκδόσεως της Επωφελούμενης και ειδικότερα 3.683.244.830 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας € 1,10 εκάστη και β) η Επωφελούμενη υποκαθίσταται ως καθολική διάδοχος στο σύνολο της μεταβιβαζόμενης σε αυτήν περιουσίας (ενεργητικό και παθητικό), όπως αυτή αποτυπώνεται στον ισολογισμό μετασηματισμού του αποσχισθέντος κλάδου κατά την 30 Ιουνίου 2019 και διαμορφώθηκε μέχρι την 20 Μαρτίου 2020, ημέρα ολοκλήρωσης της Διάσπασης.

Την 23 Μαρτίου 2020, εγκρίθηκε η τροποποίηση του Καταστατικού της Διασπώμενης δυνάμει της υπ' αριθμ. 32403/23.03.2020 απόφασης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία καταχωρήθηκε στο ΓΕΜΗ την ίδια ημερομηνία. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Καταστατικού, η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της Διασπώμενης τροποποιούνται σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» και «Eurobank Holdings» αντιστοίχως. Ως ημερομηνία για την αλλαγή της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Εταιρείας στο Χρηματιστήριο Αθηνών ορίστηκε η 24 Μαρτίου 2020.

Η διάσπαση δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου (που περιλαμβάνει θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες) αποτελεί μια συναλλαγή μεταξύ οντοτήτων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και περιλαμβάνει μια νέα οντότητα με σκοπό την πραγματοποίηση μιας επιχειρηματικής συνένωσης εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο. Ως τέτοια συναλλαγή, η διάσπαση δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις εταιρειών». Επιπλέον, η ανωτέρω συναλλαγή μεταξύ οντοτήτων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και περιλαμβάνουν τη δημιουργία μιας νέας εταιρείας, η οποία δεν ορίζεται ως αποκτών αλλά ούτε ικανοποιεί τον ορισμό της «επιχείρησης», εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις εταιρειών». Εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3, και η διάσπαση δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου δεν ικανοποιεί τον ορισμό της συνένωσης εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο, η τελευταία λογιστικοποιείται ως κεφαλαιακή αναδιοργάνωση του μεταφερόμενου κλάδου καθώς δεν υφίσταται κάποια ουσιώδης οικονομική μεταβολή στον Όμιλο. Σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του Ομίλου σχετικά με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο και οι οποίες περιλαμβάνουν την ίδρυση μιας νέας εταιρείας του Ομίλου με σκοπό την πραγματοποίηση μιας επιχειρηματικής συνένωσης, στην περίπτωση της κεφαλαιακής αναδιοργάνωσης, ο αποκτών ενσωματώνει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες όπως παρουσιάζονται στα βιβλία της αποκτώμενης, αντί αυτών που προέρχονται από το υψηλότερο επίπεδο κοινού ελέγχου. Η διαφορά ανάμεσα στο κόστος της συναλλαγής και τη λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια της νέας εταιρείας. Επιπλέον, οι κεφαλαιακές αναδιοργανώσεις δεν έχουν κάποια επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Αντιστοίχως, στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Eurobank Holdings, το ενεργητικό και οι υποχρεώσεις του υπό απόσχιση κλάδου (που περιλαμβάνει συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες) τα οποία μεταφέρθηκαν στην Επωφελούμενη αποαναγνωρίστηκαν και αντιστοίχως αναγνωρίστηκε η συμμετοχή στη Επωφελούμενη σε κόστος το οποίο αντιστοιχεί στην τρέχουσα λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποαναγνωρίστηκαν. Η Επωφελούμενη, κατά αντιστοιχία, ενσωμάτωσε το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις του υπό απόσχιση κλάδου στις λογιστικές αξίες που παρουσιάζονται πριν την απόσχιση στα βιβλία της Διασπώμενης, με αντίστοιχη αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της. Προϋπάρχοντα αποθεματικά αποτίμησης, αναγνωρισμένα σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, τα οποία μεταφέρθηκαν στην Επωφελούμενη, παρουσιάστηκαν ξεχωριστά στα συνολικά ίδια κεφάλαια της.

Σύμφωνα με την πράξη Διάσπασης, η Eurobank Holdings διατήρησε δραστηριότητες και περιουσιακά στοιχεία που δεν αφορούν στις κύριες τραπεζικές δραστηριότητες, αλλά σχετίζονται κυρίως με το στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και με την παροχή υπηρεσιών προς εταιρείες του Ομίλου και τρίτους. Επιπρόσθετα, η Eurobank Holdings διατήρησε το 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (mezzanine και junior notes) του σχεδίου Cairo, τους προνομιούχους τίτλους και τις συμμετοχές σε συγκεκριμένες θυγατρικές συμπεριλαμβανομένων της Be Business Exchanges A.E., των εταιρειών ειδικού σκοπού του Cairo και των εταιρειών ακίνητης περιουσίας που σχετίζονται με το project Pillar και Cairo. Σε περίπτωση που κάποια στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού δεν είναι δυνατόν να μεταβιβαστούν στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Σχεδίου Διάσπασης, η Διασπώμενη, αναλαμβάνει την υποχρέωση να διακανονίσει την είσπραξη ή ρευστοποίηση τους σύμφωνα με τις οδηγίες της Επωφελούμενης, ενώ η Επωφελούμενη αναλαμβάνει την υποχρέωση αποζημίωσης της Διασπώμενης για την εξόφληση υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων εξόδων ή ζημιών. Αντιστοίχως, η Επωφελούμενη λαμβάνει τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων του 100% των τίτλων υψηλής και του 5% των τίτλων της ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης του Cairo που αρχικώς αναγνωρίζονται στα βιβλία της σε εύλογη αξία) και τις υποχρεώσεις, τα οποία αποτελούν τον τραπεζικό κλάδο μέσω της έκδοσης μετοχών υπέρ της Διασπώμενης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υποχρεώσεις της Διασπώμενης που απορρέουν από τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 - Tier 2 δεν μεταβιβάστηκαν στην Επωφελούμενη, η τελευταία σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διάσπασης αναλαμβάνει ρητά και αμετάκλητα την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο, την 20 Μαρτίου 2020, η Επωφελούμενη εξέδωσε ένα ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης με όρους αντίστοιχους με εκείνους του Tier 2 που αναφέρεται ανωτέρω, το οποίο αποκτήθηκε εξ ολοκλήρου από τη Διασπώμενη.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει, κατά την ημερομηνία διάσπασης, δηλαδή 20 Μαρτίου 2020, τον Ισολογισμό της Eurobank Ergasias πριν τη Διάσπαση με απόσχιση κλάδου καθώς και τις προσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν για να προκύψουν οι ισολογισμοί της Τράπεζας Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία και της Eurobank Holdings μετά τη Διάσπαση.

	20 Μαρτίου 2020				
	(Α)- Eurobank Ergasias € εκατ.	(Β) - Ενδοεταιρικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που εισφέρθηκαν στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία € εκατ.	(Γ) -Συνολική καθαρή θέση η οποία εισφέρθηκε στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία € εκατ.	(Δ) Ενδοεταιρικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Eurobank Holdings και επένδυση στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία € εκατ.	(Ε) = (Α) + (Β) - (Γ) + (Δ) Eurobank Holdings € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.916		1.916		-
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.887		3.817	103 ¹	173
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	28		28		-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.381		2.381		-
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	30.023	2.425 ²	28.592		3.856
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	6.995		6.995	950 ³	950
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	1.855		1.854	4.090 ⁴	4.091
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	101		101		-
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	567		567		0
Επενδύσεις σε ακίνητα	873		873		-
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	316		316		0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.832		4.832		-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.778	4	1.779		3
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	41		41		-
Σύνολο ενεργητικού	55.593	2.429	54.092	5.143	9.073
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	2.700		2.700		-
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	7.677		7.677		-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.904		2.904		-
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.169	103 ¹	33.272		-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2.412	950 ³	2.402	2.425 ²	3.385
Λοιπές υποχρεώσεις	1.064		1.047	4	21
Σύνολο υποχρεώσεων	49.926	1.053	50.002	2.429	3.406
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	5.667	1.376	4.090 ⁴	2.714	5.667

Σημειώσεις

- € 103 εκατ. αφορούν σε καταθέσεις της Eurobank Holdings στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία.
- € 2.425 εκατ. αφορούν στις ομολογίες της τιτλοποίησης Cairo οι οποίες διακρατήθηκαν από την Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία (δηλαδή 100% ομολογίες υψηλής διαβάθμισης, 5% ομολογίες ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης).
- € 950 εκατ. αφορούν στα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (TIER 2) τα οποία εκδόθηκαν από την Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία και διακρατήθηκαν από την Eurobank Holdings.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

4. € 4.090 εκατ. αφορούν στην επένδυση στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία, η οποία κατέχεται από την Eurobank Holdings και αντιστοιχεί στην καθαρή θέση η οποία εισφέρθηκε στην πρώτη από την Eurobank Ergasias. Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας Eurobank Ανώνυμης Εταιρείας € 4.090 εκατ. την 20 Μαρτίου 2020 περιλαμβάνει (α) μετοχικό κεφάλαιο € 4.051,6 εκατ., όπως έχει προσδιοριστεί με βάση το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις οι οποίες περιλαμβάνονταν στον ισολογισμό μετασχηματισμού του αποσχισθέντος τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias την 30 Ιουνίου 2019, (β) προϋπάρχοντα αποθεματικά αποτίμησης € 238,7 εκατ. και (γ) σωρευμένες ζημιές € 200,4 εκατ.

45. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Πληροφορίες σχετικά με γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού αναφέρονται στις εξής σημειώσεις:

- Σημείωση 2.1 – Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων
- Σημείωση 4 – Διαχείριση ιδίων κεφαλαίων
- Σημείωση 5.2 – Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου
- Σημείωση 13 - Φόρος εισοδήματος
- Σημείωση 23 – Σύνθεση του Ομίλου
- Σημείωση 24 – Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες
- Σημείωση 31 - Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες
- Σημείωση 34 – Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους
- Σημείωση 48 - Διοικητικό Συμβούλιο

46. Συνδεόμενα μέρη

Την 20 Μαρτίου 2020, η Eurobank Ergasias («η Διασπώμενη») ανακοίνωσε ότι εγκρίθηκε η διάσπαση της μέσω απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της και η ίδρυση ενός νέου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος («Διάσπαση») με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» (« Τράπεζα»), ενώ την 23 Μαρτίου 2020 «η Διασπώμενη» μετονομάστηκε σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» (« Εταιρεία» ή «Eurobank Holdings») (σημ. 44). Σε συνέχεια των ανωτέρω, τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) της Διασπώμενης παρέμειναν ως ΒΜΔ της Τράπεζας. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Eurobank Holdings είναι το ίδιο με το ΔΣ της Τράπεζας, ενώ κάποια μέλη εκ των ΒΜΔ της Τράπεζας παρέχουν υπηρεσίες στην Eurobank Holdings σύμφωνα με τους όρους της σχετικής συμφωνίας μεταξύ των δύο εταιρειών. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Εταιρείας που κατέχει το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) ανέρχεται σε 1,40%. Το ΤΧΣ θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Εταιρεία βάσει των διατάξεων που προβλέπει ο Νόμος 3864/2010, όπως είναι σε ισχύ, τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας την οποία έχει υπογράψει η Διασπώμενη με το ΤΧΣ την 4 Δεκεμβρίου 2015 και την Τριμερή Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας, της Εταιρείας και του ΤΧΣ, η οποία υπεγράφη την 23 Μαρτίου 2020. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του ΤΧΣ βάσει του προαναφερθέντος πλαισίου παρέχονται στην ενότητα «Έκθεση διαχείρισης και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης» των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Επιπλέον, τον Δεκέμβριο 2019, η Fairfax Financial Holdings Ltd έλαβε τις απαιτούμενες κανονιστικές εγκρίσεις σε σχέση με την αύξηση της συμμετοχής της στη Διασπώμενη, η οποία προέκυψε, το ίδιο έτος, από τη συγχώνευση της τελευταίας με την Grivalia Properties REIC. Κατά συνέπεια, ο όμιλος Fairfax, ο οποίος την 31 Δεκεμβρίου 2020 κατέχει το 31,27% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Εταιρεία.

Ο Όμιλος πραγματοποιεί τραπεζικές συναλλαγές με τα συνδεόμενα μέρη στο σύνηθες πλαίσιο των εργασιών του και σε καθαρά εμπορική βάση. Οι συναλλαγές αυτές περιλαμβάνουν δάνεια, καταθέσεις και εγγυήσεις. Επιπλέον, στο σύνηθες πλαίσιο των επενδυτικών τραπεζικών εργασιών του, ο Όμιλος ενδέχεται να κατέχει χρεωστικούς και συμμετοχικούς τίτλους των συνδεόμενων μερών.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών με (α) τον όμιλο Fairfax, (β) τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) και τις εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ καθώς και (γ) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, καθώς και τα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα παρουσιάζονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2020			31 Δεκεμβρίου 2019		
	Όμιλος Fairfax € εκατ.	ΒΜΔ και Εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ ⁽¹⁾ € εκατ.	Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες € εκατ.	Όμιλος Fairfax € εκατ.	ΒΜΔ και Εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ ⁽¹⁾ € εκατ.	Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	9,02	4,69	28,94	3,33	6,20	24,59
Απαιτήσεις από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0,10	-	-	-	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1,92	0,27	65,33	-	-	9,81
Υποχρεώσεις προς πελάτες	0,15	22,29	114,06	3,72	20,34	47,75
Λοιπές υποχρεώσεις	0,01	0,96	19,82	-	0,04	3,76
Καθαρά έσοδα από τόκους	0,14	(0,01)	(3,40)	-	(0,03)	(3,90)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	-	0,03	12,49	-	0,02	17,22
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	-	-	(0,02)	-	-	0,25
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις συμπεριλαμβανομένων σχετικών εξόδων	(0,03)	-	(41,19)	-	-	(4,53)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) ⁽²⁾	8,87	(14,11)	(15,02)	-	(7,61)	(23,84)
Εκδοθείσες εγγυήσεις	-	0,01	2,00	0,40	0,01	2,00
Ληφθείσες εγγυήσεις	-	0,02	-	-	0,03	-

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα.

⁽²⁾ Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσό των € 14,11 εκατ. (2019: € 7,61 εκατ.) σχετίζεται με τη συμφωνία παροχής υπηρεσιών με την Grivalia Management Company S.A. για τη διαχείριση των ακινήτων του Ομίλου.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν υπήρξαν σημαντικές συναλλαγές με το ΤΧΣ. Επιπλέον, την 31 Δεκεμβρίου 2020 τα δάνεια, μετά από προβλέψεις, που δόθηκαν σε μη ενοποιούμενες εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από την Τράπεζα βάσει σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης των μετοχών τους ήταν € 0,3 εκατ. (2019: € 3 εκατ.).

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, αντιλογίστηκε πρόβλεψη απομείωσης ποσού € 0,4 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: αντιλογισμός πρόβλεψης απομείωσης € 0,1 εκατ.), έναντι δανείων σε συγγενείς εταιρείες και σε κοινοπραξίες του Ομίλου, ενώ η αντίστοιχη συνολική πρόβλεψη απομείωσης ανέρχεται σε € 0,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 0,5 εκατ.). Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2020, η αναπροσαρμογή της αξίας των δανείων σε συγγενείς εταιρείες και σε κοινοπραξίες του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ανέρχεται σε € 17,7 εκατ.

Παροχές προς τα βασικά μέλη της Διοίκησης (μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπά βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου)

Οι αμοιβές των βασικών μελών της Διοίκησης που αφορούν σε βραχυπρόθεσμες παροχές ανέρχονται σε € 6,72 εκατ. (2019: € 6,90 εκατ.), ενώ εκείνες που αφορούν σε μακροπρόθεσμες παροχές ανέρχονται σε € 0,98 εκατ. (2019: € 1,05 εκατ.). Επιπλέον, την 31 Δεκεμβρίου 2020 ο Όμιλος έχει σχηματίσει μια υποχρέωση καθορισμένων παροχών για τα ΒΜΔ ποσού € 1,82 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 1,70 εκατ.), ενώ το αντίστοιχο κόστος για τη χρήση το οποίο έχει αναγνωρισθεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων (συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής στο κόστος προϋπηρεσίας) ανέρχεται σε € 0,07 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 0,29 εκατ.) και τα αναλογιστικά κέρδη τα οποία αναγνωρίστηκαν στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση ανέρχονται σε € 0,06 εκατ. (2019: € 0,17 εκατ. ζημιά).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

47. Εξωτερικοί Ελεγκτές

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει Πολιτική για την Ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών στην οποία ορίζονται, μεταξύ άλλων, οι επιτρεπόμενες και μη επιτρεπόμενες υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από τους ελεγκτές του Ομίλου, πέρα από τις υπηρεσίες υποχρεωτικού τακτικού ελέγχου. Για οποιοδήποτε τέτοιες υπηρεσίες που υφίσταται πρόθεση να ανατεθούν στους ελεγκτές του Ομίλου, υπάρχουν συγκεκριμένοι ελεγκτικοί μηχανισμοί προκειμένου η Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας να διασφαλίζει ότι υπάρχει ικανοποιητική σχέση μεταξύ των ελεγκτικών και των μη ελεγκτικών εργασιών.

Οι συνολικές αμοιβές που κατέβαλλε ο Όμιλος στον κύριο ανεξάρτητο ελεγκτή «KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.», συμπεριλαμβάνοντας το δίκτυο της KPMG, για ελεγκτικές και λοιπές υπηρεσίες που του παρασχεθήκαν αναλύονται ως ακολούθως:

	2020	2019
	€ εκατ.	€ εκατ.
Τακτικός έλεγχος ⁽¹⁾	(2,6)	(2,3)
Φορολογικό πιστοποιητικό	(0,4)	(0,4)
Λοιπες ελεγκτικές υπηρεσίες	(1,0)	(0,6)
Μη ελεγκτικές υπηρεσίες	(0,1)	(0,2)
Σύνολο	(4,1)	(3,5)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αμοιβές για τον τακτικό έλεγχο των ετήσιων ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώνεται ότι, οι αμοιβές για τις μη ελεγκτικές υπηρεσίες του τακτικού ελεγκτή της Εταιρείας «KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.» Ελλάδα, ανήλθαν σε € 0,03 εκατ.

48. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας (ΤΓΣ) την 10 Ιουλίου 2018, για θητεία τριών ετών, η οποία θα λήξει την 10 Ιουλίου 2021 παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η ΤΓΣ για το έτος 2021.

Επιπρόσθετα:

- Ο κ. Θεόδωρος Καλαντώνης, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από την 3 Απριλίου 2020.
- Το Δ.Σ. την 8 Απριλίου 2020 όρισε ως νέα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη τους την κ. Αλίκη Γρηγοριάδη και την κ. Ειρήνη Ρουβιθά Πάνου σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων, με ισχύ της παραίτησής τους από την 8 Απριλίου 2020, ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών κ.κ. Richard Boucher και Νικολάου Μπέρτσου, και η θητεία αυτών θα λήξει ταυτόχρονα με τη θητεία των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.
- Ο κ. George Myhal, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από τις 10 Δεκεμβρίου 2020. Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφασή του την ίδια ημερομηνία διόρισε την κα Cinzia Basile ως νέα ανεξάρτητη μη εκτελεστική διευθύντρια, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους κ. George Myhal για θητεία ίση με την υπολειπόμενη θητεία του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφασή της 10ης Δεκεμβρίου 2020 διόρισε τον κ. Ανδρέα Αθανασόπουλο ως νέο εκτελεστικό διευθυντή σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος εκτελεστικού διευθυντή κ. Θεόδωρου Καλαντώνη για ίση με την υπολειπόμενη θητεία του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφασή του με ημερομηνία 28 Ιανουαρίου 2021, διόρισε την κα Ευθυμία Δελή ως νέα εκπρόσωπο του ΤΧΣ και μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ της Eurobank Holdings σε αντικατάσταση του αποχωρούντος κ. Δημήτρη Μίσκου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010 και της Σύμβασης-Πλαισίου με το ΤΧΣ, για ισότιμη θητεία με την υπολειπόμενη θητεία του παραιτηθέντος μέλους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Κατόπιν των ανωτέρω, η σύνθεση του Δ.Σ. έχει ως εξής :

Γ. Ζανιάς	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος
Γ. Χρυσικός	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος
Φ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος
Σ. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Κ. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Α. Αθανασόπουλος	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
B.P. Martin	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Α. Γρηγοριάδη	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Ε. Ρουβιθά - Πάνου	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
R. Kakar	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
J. Mirza	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
C. Basile	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Ε. Δελή	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του ΤΧΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010)

Αθήνα, 12 Απριλίου 2021

Γεώργιος Π. Ζανιάς
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 414343

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Φωκίων Χ. Καραβίας
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 677962

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χάρης Β. Κοκολογιάννης
Α.Δ.Τ. ΑΝ - 582334

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ FINANCE ΟΜΙΛΟΥ
GROUP CHIEF FINANCIAL OFFICER

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – Γνωστοποιήσεις βάσει του Νόμου 4261/ 2014

Πληροφόρηση ανά χώρα

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του Νόμου 4261/2014, που ενσωμάτωσε το άρθρο 89 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ στην Ελληνική νομοθεσία, ο Όμιλος παρέχει την παρακάτω πληροφόρηση για κάθε χώρα στην οποία δραστηριοποιείται:

- (i) Επωνυμίες, φύση δραστηριοτήτων και γεωγραφική θέση.
- (ii) Τα λειτουργικά έσοδα (κύκλος εργασιών), τα κέρδη/(ζημιές) προ φόρου, το φόρο επί των αποτελεσμάτων και τον τρέχοντα φόρο σε ενοποιημένη βάση για κάθε χώρα. Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές μεταξύ των χωρών απαλείφονται στη γραμμή 'Ενδοομικά ποσά'. Η οικονομική πληροφόρηση που γνωστοποιείται, έχει προετοιμαστεί με βάση το ίδιο πλαίσιο με τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.
- (iii) Τον αριθμό εργαζομένων σε ισοδύναμο καθεστώς πλήρους απασχόλησης.
- (iv) Τις εισπραττόμενες δημόσιες επιδοτήσεις.

Οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2020, η χώρα εγκατάστασης και ο τομέας δραστηριότητας τους παρουσιάζονται στη σημ. 23.

Η πληροφόρηση ανά χώρα παρατίθεται παρακάτω:

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020				
	Λειτουργικά έσοδα	Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου	Φόρος επί των αποτελεσμάτων	Τρέχων φόρος	Αριθμός εργαζομένων την 31 Δεκεμβρίου
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Ελλάδα	1.954	(1.037)	(317)	(17)	6.761
Βουλγαρία	232	68	0	(6)	2.919
Ρουμανία	3	(2)	(0)	(0)	19
Κύπρος	109	51	(12)	(13)	433
Σερβία	69	11	(2)	(0)	1.246
Λουξεμβούργο ⁽¹⁾	38	16	(4)	(4)	123
Τουρκία	(0)	(0)	(2)	(2)	-
Ολλανδία	(4)	(5)	-	-	-
Άλλες χώρες ⁽²⁾	0	0	-	-	-
Ενδοομικά ποσά	(1)	-	-	-	-
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.401	(897)	(337)	(42)	11.501

⁽¹⁾ Οι δραστηριότητες του υποκαταστήματος του Λονδίνου της Eurobank Private Bank Luxembourg S.A. περιλαμβάνονται στο Λουξεμβούργο.

⁽²⁾ Τα ποσά που παρουσιάζονται στην κατηγορία 'Άλλες χώρες' αναφέρονται: (α) στις εταιρείες ειδικού σκοπού που εκδίδουν μεσοπρόθεσμους τίτλους (EMTNs) και προνομιούχους τίτλους δηλαδή την ERB Hellas Plc στο Ηνωμένο Βασίλειο, την ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd στα νησιά Cayman και την ERB Hellas funding Ltd στα νησιά Channel και (β) στην εταιρεία χαρτοφυλακίου Berberis investments Ltd στα νησιά Channel.

Στη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων όφελος ποσού € 21,2 εκατ. που αφορά στις στοχευμένες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (σημ. 31).

Άρθρο 82 του Νόμου 4261/2014

Λόγω των ζημιών το 2020, ο δείκτης απόδοσης του ενεργητικού του Ομίλου (Return on Assets – RoA) είναι αρνητικός.

V.

**Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή (επί των Οικονομικών
Καταστάσεων της Εταιρείας)**

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2020, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικού αποτελέσματος, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά, περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας

υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα Θέματα Ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Διάσπαση με απόσχιση κλάδου και αποαναγνώριση δανείων μετά τη μεταφορά τους σε οχήματα τιτλοποίησης (Cairo συναλλαγή)

Σχετική αναφορά υπάρχει στην Σημείωση 4 των οικονομικών καταστάσεων

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Η Εταιρεία προκειμένου να επισπεύσει το σχέδιο επιτάχυνσης μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και σύμφωνα με το στρατηγικό της σχέδιο προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

Τον Ιούνιο του 2019 προχώρησε στην τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων ΕΥΡΩ 7,5 δισεκατομμυρίων (τιτλοποίηση Cairo).

Τον Μάρτιο του 2020, η Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Α.Ε. (πρώην Eurobank Ergasias S.A.) προχώρησε στη διάσπαση με απόσχιση κλάδου του τραπεζικού τομέα που μεταφέρθηκε σε ένα νεοσύστατο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία Eurobank A.E.

Τέλος, η Εταιρεία προχώρησε στη διανομή των μετοχών της εταιρείας ειδικού σκοπού που κατείχε του τίτλους ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης στους μετόχους της. Με την ολοκλήρωση της παραπάνω

Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, προκειμένου να αξιολογήσουμε τη διαδικασία της Εταιρείας στη διάσπαση με απόσχιση κλάδου και τη θέση της σχετικά με την αποαναγνώριση των μεταφερόμενων δανείων:

- α) Εξετάσαμε τα σχετικά νομικά έγγραφα για τη διάσπαση με απόσχιση κλάδου, τον ισολογισμό μετασχηματισμού και τις σχετικές λογιστικές εγγραφές για να εξακριβώσουμε αν αυτή έγινε σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.
- β) Εξετάσαμε τις σχετικές συμφωνίες μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων και άλλα συναφή νομικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρησιακής συμφωνίας των σχετικών οχημάτων τιτλοποίησης, καθώς και τη σχετική ποσοτική αξιολόγηση που διενήργησε η Εταιρεία για να εξακριβώσουμε εάν πληρούνται τα κριτήρια για την

<p>συναλλαγής, η Εταιρεία έπαψε να ελέγχει τα τιτλοποιημένα δάνεια και τα αποαναγνώρισε. Η ζημιά που αναγνώρισε η Εταιρεία για το χαρτοφυλάκιο Cairo ανήλθε σε ΕΥΡΩ 1,5 δισ. προ φόρων.</p> <p>Λόγω της πολυπλοκότητας και του μεγέθους των παραπάνω συναλλαγών και της σπουδαιότητας της σχετικής λογιστικής τους επίδρασης, θεωρήσαμε τις παραπάνω συναλλαγές ως σημαντικό θέμα ελέγχου.</p>	<p>αποαναγνώριση σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.</p> <p>γ) Αναλύσαμε τους συμβατικούς όρους, τις βασικές παραδοχές και προϋποθέσεις για να αξιολογήσουμε εάν η Εταιρεία διατήρησε τον έλεγχο των μεταφερόμενων δανείων.</p> <p>δ) Επισκοπήσαμε και αξιολογήσαμε τη λογιστική πολιτική της Εταιρείας και τη λογιστική αξιολόγηση για τις συγκεκριμένες συναλλαγές.</p> <p>Εξετάσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων σχετικά με αυτές τις συναλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις</p>
--	---

Άλλες Πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την Έκθεση Ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης και των Υπευθύνων για τη Διακυβέρνηση επί των οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με

τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει τη Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 του Ν. 4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των οικονομικών καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα

συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας, και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή, εκτός εάν νόμος ή κανονισμός αποκλείει τη δημοσιοποίηση ενός θέματος ή όταν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, διαπιστώσουμε ότι ένα θέμα δε θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί με την έκθεσή μας, διότι ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο θα αναμενόταν εύλογα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα υπερτερούσαν από τα οφέλη δημοσίου συμφέροντος μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας με ημερομηνία 12 Απριλίου 2021, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

2. Παροχή μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 24 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

3. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Εταιρείας με την από 10 Ιουλίου 2018 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 3 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Αθήνα, 15 Απριλίου 2021

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Χαράλαμπος Συρούνης, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 19071

**VI. Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε
την 31 Δεκεμβρίου 2020**

**EUROBANK ERGASIAS YΠHPEΣIΩN και
ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020

Όθωνος 8, Αθήνα 105 57

www.eurobankholdings.gr, Τηλ.: 214 40 61000

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ.: 000223001000

Πίνακας Περιεχομένων των Οικονομικών Καταστάσεων	Σελίδα
Ισολογισμός.....	1
Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	2
Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος.....	3
Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης.....	4
Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	5

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες.....	6
2. Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και βασικές λογιστικές αρχές.....	6
2.1 Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων.....	6
2.2 Βασικές λογιστικές αρχές.....	13
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών.....	41
4. Εταιρικός Μετασχηματισμός- Διάσπαση με απόσχιση κλάδου.....	43
5. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων.....	49
5.1 Χρηματοοικονομικοί παράγοντες και διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων.....	49
5.2 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων.....	49
6. Καθαρά έσοδα από τόκους.....	50
7. Έσοδα/(έξοδα) από προμήθειες.....	50
8. Λειτουργικά έξοδα.....	50
9. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών.....	51
10. Φόρος εισοδήματος.....	53
11. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.....	54
12. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες.....	56
13. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων.....	59
14. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες.....	59
15. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού.....	59
16. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.....	60
17. Λοιπές υποχρεώσεις.....	61
18. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.....	62
19. Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον.....	63
20. Υβριδικά κεφάλαια.....	64
21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	64
22. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού.....	64
23. Συνδεόμενα μέρη.....	64
24. Εξωτερικοί Ελεγκτές.....	66
25. Διοικητικό Συμβούλιο.....	67

Ισολογισμός

		31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
	Σημείωση	€ εκατ.	€ εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		-	2.626
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	5.1	14	3.459
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου		-	50
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		-	2.278
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	12	-	29.698
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	13	942	6.580
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	14	4.091	1.855
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες		-	100
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία		0	564
Επενδύσεις σε ακίνητα		-	721
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία		0	313
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10	-	4.754
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	15	4	1.799
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση		-	49
Σύνολο ενεργητικού		5.051	54.846
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες		-	1.900
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		-	8.201
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		-	2.724
Υποχρεώσεις προς πελάτες		-	32.693
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	16	947	2.390
Λοιπές υποχρεώσεις	17	1	1.081
Σύνολο υποχρεώσεων		948	48.989
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	18	816	853
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	18	8.056	8.056
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	19	(4.769)	(3.054)
Υβριδικά κεφάλαια	20	-	2
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		4.103	5.857
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		5.051	54.846

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
	2020 € εκατ.	2019 Αναμορφωμένα ⁽¹⁾ € εκατ.
Τόκοι έσοδα	121	186
Τόκοι έξοδα	(58)	-
Καθαρά έσοδα από τόκους	63	186
Έσοδα/(έξοδα) από προμήθειες	(8)	(12)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	(2)	(42)
Λειτουργικά έσοδα	53	132
Λειτουργικά έξοδα	(9)	(8)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων και προβλέψεων	44	124
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(1.508)	(207)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(7)	-
Ζημιές προ φόρου	(1.471)	(83)
Φόρος εισοδήματος	-	24
Καθαρές ζημιές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.471)	(59)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(41)	90
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	(1.512)	31

⁽¹⁾ Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν τροποποιηθεί με την παρουσίαση των δραστηριοτήτων του αποσχισθέντος τραπεζικού κλάδου ως μη συνεχιζόμενες (σημ. 11).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
	2020	2019
	Αναμορφωμένα ⁽¹⁾	
	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	(1.512)	31
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση:		
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:		
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών		
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	8	12
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(1)	(17)
	7	(5)
Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση		
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	(143)	696
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(46)	(287)
	(189)	409
	(182)	404
Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων:		
- Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	(0)	(4)
	(0)	(4)
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	(182)	400
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο		
-από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.471)	(59)
-από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(223)	490
	(1.694)	431

⁽¹⁾ Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν τροποποιηθεί με την παρουσίαση των δραστηριοτήτων του αποσχισθέντος τραπεζικού κλάδου ως μη συνεχιζόμενες (σημ. 11).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

	Μετοχικό κεφάλαιο € εκατ.	Υπέρ το άρτιο € εκατ.	Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον € εκατ.	Υβριδικά κεφάλαια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	656	8.056	(4.371)	42	4.383
Καθαρά κέρδη	-	-	31	-	31
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	400	-	400
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019	-	-	431	-	431
Συγχώνευση με την Grivalia Properties Α.Ε.Ε.Α.Π.	197	-	890	-	1.087
Πληρωμή μερισμάτων υβριδικών κεφαλαίων, μετά από φόρους	-	-	(4)	(40)	(44)
	197	-	886	(40)	1.043
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	853	8.056	(3.054)	2	5.857
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	853	8.056	(3.054)	2	5.857
Καθαρές ζημιές	-	-	(1.512)	-	(1.512)
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	(182)	-	(182)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020	-	-	(1.694)	-	(1.694)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου και κεφαλοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών (σημ.18)	(37)	-	(21)	-	(58)
Επαναγορά και πληρωμή μερισμάτων υβριδικών κεφαλαίων, μετά από φόρους	-	-	(0)	(2)	(2)
	(37)	-	(21)	(2)	(60)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	816	8.056	(4.769)	-	4.103
	Σημ. 18	Σημ. 18	Σημ. 19	Σημ. 20	

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2020 € εκατ.	2019 Αναμορφωμένα ⁽¹⁾ € εκατ.
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.471)	(83)
Προσαρμογές για:			
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	9	1.508	207
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις		7	-
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		0	-
Λοιπές προσαρμογές		(3)	-
		41	124
Μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες			
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		2	-
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		(24)	13
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού		(7)	-
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε λοιπές υποχρεώσεις		3	-
		(26)	13
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		15	137
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες			
Απόκτηση θυγατρικών και συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου	14	(1)	-
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		(1)	-
Καθαρή αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		14	137
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) μη συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		(74)	1.377
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) μη συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		(903)	1.150
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) μη συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(8)	(381)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(985)	2.146
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποσχισθέντος τραπεζικού κλάδου την 20 Μαρτίου 2020		(1.788)	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης		2.773	490
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	21	14	2.773

⁽¹⁾ Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν τροποποιηθεί με την παρουσίαση των δραστηριοτήτων του αποσχισθέντος τραπεζικού κλάδου ως μη συνεχιζόμενες (σημ. 11).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες

Την 20 Μαρτίου 2020, ολοκληρώθηκε η διάσπαση της Τράπεζας Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία («Eurobank Ergasias» ή «Διασπώμενη») με την απόσχιση του τραπεζικού κλάδου και τη μεταφορά του σε ένα νέο πιστωτικό ίδρυμα το οποίο ιδρύθηκε με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» («Τράπεζα» ή «Επωφελούμενη»). Σε συνέχεια των ανωτέρω, η επωνυμία της Διασπώμενης έχει τροποποιηθεί σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» (η Εταιρεία ή Eurobank Holdings) (σημ. 4).

Η Eurobank Holdings είναι μια εταιρεία χαρτοφυλακίου, μητρική της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών (Όμιλος Της Τράπεζας), και μαζί με τις υπόλοιπες θυγατρικές εταιρείες στις οποίες συμμετέχει άμεσα, αποτελούν τον Όμιλο Eurobank Holdings (ο Όμιλος). Η Εταιρεία δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα και μέσω των θυγατρικών εταιρειών της Τράπεζας στην Κεντρική και Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι κύριες δραστηριότητες της σχετίζονται με τον στρατηγικό σχεδιασμό για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την παροχή υπηρεσιών προς τις θυγατρικές της εταιρείες και προς τρίτους, ενώ ο Όμιλος της Τράπεζας δραστηριοποιείται στους τομείς τραπεζικής ιδιωτών πελατών και επιχειρήσεων, διαχείρισης περιουσίας και κεφαλαίων, treasury και κεφαλαιαγορών καθώς και στην παροχή άλλων υπηρεσιών. Η Εταιρεία έχει συσταθεί στην Ελλάδα και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 12 Απριλίου 2021. Η Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή περιλαμβάνεται στην ενότητα V της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

2. Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και βασικές λογιστικές αρχές

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί στη βάση της συνέχισης της δραστηριότητας της και σύμφωνα με τις βασικές λογιστικές αρχές όπως αναφέρονται παρακάτω:

2.1 Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), και ειδικότερα με τα πρότυπα και τις διερμηνείες που έχουν εκδοθεί και είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων ή έχουν εφαρμοστεί, νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI), τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων), τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και των επενδυτικών ακινήτων τα οποία επιμετρώνται με τη μέθοδο της εύλογης αξίας.

Στις 20 Μαρτίου 2020, ολοκληρώθηκε η διάσπαση της Eurobank Ergasias S.A. (Διασπώμενη), μέσω της απόσχισης του τραπεζικού κλάδου και τη μεταφορά του σε ένα νέο πιστωτικό ίδρυμα το οποίο ιδρύθηκε με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» (Επωφελούμενη). Η απόσχιση έχει λογιστικοποιηθεί ως κεφαλαιακή αναδιοργάνωση της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης, με την προϋπόθεση ότι δεν υπήρξε ουσιαστική οικονομική αλλαγή. Κατά συνέπεια, την προαναφερθείσα ημερομηνία, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που μεταφέρθηκαν στην Eurobank S.A. αποαναγνωρίστηκαν από τον ισολογισμό της Eurobank Ergasias SA και αναγνωρίστηκε μία επένδυση στην Επωφελούμενη στο κόστος, που είναι η λογιστική αξία του καθαρού ποσού των περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρθηκαν (σημ. 1 και 4). Επιπλέον, στις 23 Μαρτίου 2020, η επωνυμία της Διασπώμενης έχει τροποποιηθεί σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία». Ως αποτέλεσμα του λογιστικού χειρισμού της απόσχισης, οι λογιστικές πολιτικές και οι μέθοδοι υπολογισμού σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου έως 20 Μαρτίου 2020 (δηλ. την ημερομηνία απόσχισης) είναι συνεπείς με αυτές των οικονομικών καταστάσεων της Eurobank Ergasias SA για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εκτός από ό, τι περιγράφεται στη σημ. 2.1.1 «Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και ερμηνείες». Επιπλέον, οι λογιστικές πολιτικές που καθορίζονται στη σημ. 2.2, κατά περίπτωση, εφαρμόστηκαν με συνέπεια για την περίοδο μετά την ολοκλήρωση της απόσχισης.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί την υιοθέτηση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης, οι οποίες επηρεάζουν τα λογιστικά υπόλοιπα των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τα υπόλοιπα των εσόδων και εξόδων της περιόδου αναφοράς. Παρά το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στη βέλτιστη γνώση της Διοίκησης σχετικά με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€). Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, τα οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται σε ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πλησιέστερο εκατομμύριο. Τα αθροίσματα των στοιχείων που παρατίθενται στις σημειώσεις μπορεί να μην συμφωνούν ακριβώς με τα σύνολα που παρουσιάζονται.

Εκτιμήσεις για τη συνέχιση της δραστηριότητας

Η επιχειρηματική στρατηγική και οι δραστηριότητες της Εταιρείας συνδέονται με αυτές της τραπεζικής θυγατρικής της Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία. Σε αυτό το πλαίσιο, η διοίκηση παρακολουθεί στενά την κεφαλαιακή θέση και την ρευστότητα της Τράπεζας, καθώς και τους συνδεδεμένους κινδύνους, τις αβεβαιότητες και τους παράγοντες περιορισμού των κινδύνων που επηρεάζουν τις δραστηριότητες της. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Κατά τη διάρκεια του 2020 και του πρώτου τριμήνου του 2021, το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19 και τα μέτρα που υιοθετήθηκαν για να περιορίσουν την εξάπλωση του ιού καθόρισαν το οικονομικό περιβάλλον τόσο στην Ελλάδα όσο και παγκοσμίως. Η επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης στην Ελλάδα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2020 και η επακόλουθη πίεση στο σύστημα υγείας οδήγησε στην παράταση των περιοριστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των καθολικών απαγορεύσεων κυκλοφορίας (lockdown), τα οποία προκάλεσαν επιπλέον αβεβαιότητες και κινδύνους τόσο για το μακροοικονομικό περιβάλλον όσο και για την ικανότητα πολλών επιχειρήσεων να συνεχίσουν την λειτουργία τους. Με βάση τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) ο πραγματικός ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ το 2020 σημείωσε μείωση -8,2% σε ετήσια βάση, από 1,9% αύξηση το 2019, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης των τελικών καταναλωτικών δαπανών και των εξαγωγών υπηρεσιών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Eurostat), ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ της Ευρωζώνης ήταν -6,6% και 1,3% για το 2020 και το 2019, αντίστοιχα. Σύμφωνα με τις χειμερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕπ) (Φεβρουάριος 2021), ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ το 2021 και το 2022 αναμένεται στο 3,5% και 5,0% αντίστοιχα. Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας για το 2020 ήταν στο 16,3% (2019: 17,3%). Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της ΕΕπ (Νοέμβριος 2020), το ποσοστό ανεργίας αναμένεται στο 17,5% και στο 16,7% για το 2021 και το 2022 αντίστοιχα.

Στο δημοσιονομικό πεδίο, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2021, το πρωτογενές ισοζύγιο αναμένεται να καταγράψει έλλειμμα -7,2% και -3,9% του ΑΕΠ για τα έτη 2020 και το 2021 αντίστοιχα, ως συνέπεια των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης, ενώ το δημόσιο χρέος αναμένεται στο 208,9% και 199,6% του ΑΕΠ για το 2020 και 2021, αντίστοιχα. Η απόκλιση του πρωτογενούς πλεονάσματος από τον στόχο του 3,5% του ΑΕΠ για τα έτη 2020 και 2021 που ορίζει το πρόγραμμα της Ενισχυμένης Εποπτείας (Enhanced Surveillance - ES) δε θα θεωρηθεί, στο πλαίσιο της τελευταίας, ως παράβαση των δεσμεύσεων της Ελλάδας, καθώς την 4 Μαρτίου 2020 το Eurogroup αποφάσισε ότι οι μη-μόνιμες αποκλίσεις των χωρών-μελών από το συμφωνηθέν δημοσιονομικό πλαίσιο είναι αποδεκτές αν οφείλονται σε λόγους εκτός του ελέγχου των κυβερνήσεων τους (δηλαδή οι αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας). Σύμφωνα με το Eurogroup της 15 Μαρτίου 2021, η απόκλιση από τον στόχο που ορίζεται στο πρόγραμμα της Ενισχυμένης Εποπτείας, θα συνεχιστεί και το 2022, σε μία προκαταρκτική βάση. Οι προαναφερθείσες προβλέψεις σχετικά με το πρωτογενές πλεόνασμα και το δημόσιο χρέος είναι δυνατό να μεταβληθούν σημαντικά με βάση το τελικό μέγεθος των κρατικών μέτρων στήριξης και της μείωσης στα φορολογικά έσοδα εξαιτίας της αναστολής φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών και τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας.

Για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, υπήρξε μία πρωτόγνωρη νομισματική, δημοσιονομική και εποπτική στήριξη στην οικονομία και το τραπεζικό σύστημα τόσο από την Ελληνική Κυβέρνηση όσο και από τις Ευρωπαϊκές αρχές. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2021, τα προγραμματισμένα συνολικά δημοσιονομικά μέτρα της Ελληνικής κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19, ανέρχονται σε € 31,5 δις εκ των οποίων € 23,9 δις αφορούν στο 2020 και € 7,6 δις στο 2021, συμπεριλαμβανομένου του κόστους από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για τις περικοπές συντάξεων. Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών (29 Μαρτίου 2021), τα μέτρα στήριξης αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω σε € 14,5 δις για το 2021 και σε € 38,0 δις για το 2020 και το 2021. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: (α) τη μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης του ιδιωτικού τομέα κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες και την κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για τον ιδιωτικό τομέα (μόνο για το 2021), τη μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, (β) την πληρωμή από την κυβέρνηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για υπαλλήλους που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, (γ) την αναστολή των πληρωμών ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την πανδημία Covid-19, καθώς και των δόσεων για ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, (δ) την προσωρινή οικονομική στήριξη στους μισθωτούς που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, στους εποχιακούς υπαλλήλους (τομέας του τουρισμού) και σε ορισμένους επιστημονικούς τομείς, (ε) την κάλυψη από το κράτος των εισφορών για το δώρο του Πάσχα και των

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Χριστουγέννων των εργαζομένων που βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, την επιδότηση απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνεργασία», την παράταση του τακτικού και μακροχρόνιου επιδόματος ανεργίας, την επιδότηση του επιτοκίου δανείων για επιχειρήσεις που δεν λειτούργησαν κατά την περίοδο του lockdown καθώς επίσης και των επιδοτήσεων των δόσεων στεγαστικών δανείων των νοικοκυριών και των μικρών επιχειρήσεων («ΓΕΦΥΡΑ Ι και ΙΙ»). Η δημοσιονομική στήριξη για το 2020 περιλάμβανε επίσης μόχλευση που την παρείχε το Τραπεζικό σύστημα ποσού € 5,7 δις, πλέον των € 2,6 δις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την παροχή εγγυήσεων και τη συγχρηματοδότηση των δανείων για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Πέραν των ανωτέρω, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την 21 Ιουλίου 2020 συμφώνησε σε ένα πακέτο ανάκαμψης ύψους € 750 δις στο πλαίσιο του προγράμματος “Next Generation EU” (NGEU) της ΕΕ προκειμένου να υποστηρίξει την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα των οικονομιών των κρατών μελών, εκ των οποίων περίπου € 31 δις θα είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα, προσωρινά κατανεμημένα σε € 18,2 δις σε επιχορηγήσεις και τα € 12,7 δις σε δάνεια. Το αντίστοιχο ποσό για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 (Multiannual Financial Framework (“MFF,” ΠΔΠ) ανέρχεται σε € 1.100 δις, εκ των οποίων περίπου € 40 δις θα είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα. Επιπλέον, η ΕΚΤ, την 24 Μαρτίου 2020, θέσπισε ένα έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP), με ένα χρηματοοικονομικό πρόγραμμα ποσού € 1.850 δις, στα μέσα Φεβρουαρίου 2021, εκ των οποίων περίπου € 46 δις θα είναι διαθέσιμα για την αγορά χρεογράφων του ελληνικού δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Το PEPP προστίθεται στα μέτρα ρευστότητας της ΕΚΤ της 12 Μαρτίου 2020 (πρόσθετες πράξεις μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, ευνοϊκότεροι όροι για τις στοχευμένες μακροπρόθεσμες πράξεις, νέο πρόγραμμα αγορών περιουσιακών στοιχείων ύψους € 120 δις).

Σε αυτό το περιβάλλον, το Ελληνικό Δημόσιο κατάφερε να επιτύχει συνεχή πρόσβαση στις αγορές μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, από τον Απρίλιο έως τον Δεκέμβριο 2020, με την έκδοση τεσσάρων ομολόγων με διαφορετικές λήξεις. Την 27 Ιανουαρίου 2021, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) εξέδωσε 10ετές ομόλογο ύψους € 3,5 δις με απόδοση 0,807% και πιο πρόσφατα, την 17 Μαρτίου 2021, εξέδωσε ένα 30ετές ομόλογο ύψους € 2,5 δις με απόδοση 1,956%.

Την 12 Μάρτιου 2020, η ΕΚΤ ανακοίνωσε μία σειρά προσωρινών μέτρων για την ελάφρυνση των κεφαλαιακών και λειτουργικών απαιτήσεων για να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες, υπό την άμεση εποπτεία της, θα μπορέσουν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν τον ρόλο τους αναφορικά με τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Οι τράπεζες θα επιτρέπεται να κάνουν χρήση κεφαλαιακών αποθεμάτων και αποθεμάτων ρευστότητας και να καλύπτουν τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 με άλλα κεφαλαιακά μέσα εκτός της κατηγορίας 1 (CET1), τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2022. Την ίδια ημέρα, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφάσισαν να αναβάλλουν την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («stress test») για το 2021 για να επιτρέψουν στις τράπεζες να επικεντρωθούν και να διασφαλίσουν τη συνέχεια των βασικών τους λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης των πελατών τους. Επιπλέον, η EAT δήλωσε ότι υπάρχει ευελιξία στην εφαρμογή των κατευθυντήριων οδηγιών της για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων και ρυθμισμένων ανοιγμάτων και ζήτησε τη διενέργεια εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των εποπτικών αρχών και των τραπεζών, για τις στρατηγικές τους αναφορικά με τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα κατά περίπτωση. Επιπροσθέτως, την 24 Ιουνίου 2020 ο Κανονισμός 2020/873 για τις προσωρινές έκτακτες αλλαγές του Κανονισμού για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (“quick fix” to the capital requirement regulation (CRR)) εισήγαγε στοχευμένες τροποποιήσεις στον Κανονισμό CRR ώστε να υποστηρίξει τις τράπεζες να συνεχίσουν να δανείζουν κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19.

Σε ότι αφορά τις οικονομικές προοπτικές για τους επόμενους 12 μήνες, οι κυριότεροι μακροοικονομικοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες στην Ελλάδα σχετίζονται κυρίως με το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19 και έχουν ως ακολούθως: (α) Η εξέλιξη της υγειονομικής κρίσης συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας να συνεχιστεί το κύμα της πανδημίας για αρκετό διάστημα μετά το τέλος του πρώτου εξαμήνου 2021, και η αρνητική του επίπτωση στην εγχώρια, ευρύτερη και/ή στην παγκόσμια οικονομία, (β) η πρόοδος στα προγράμματα εμβολιασμού για τον αποτελεσματικό περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, (γ) η πραγματική έκταση και διάρκεια των δημοσιονομικών μέτρων που στοχεύουν να αντιμετωπίσουν την επίπτωση της πανδημίας στην πραγματική οικονομία και η επίπτωσή τους στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Ελληνικού Δημοσίου χρέους, (δ) ο ρυθμός ανάκαμψης της οικονομίας το 2021 και το 2022, (ε) η ικανότητα απορρόφησης των κεφαλαίων από το NGEU και το ΠΔΠ και η προσέλκυση νέων επενδύσεων στην χώρα (στ) η εφαρμογή των προγραμματισμένων μεταρρυθμίσεων και ιδιωτικοποιήσεων ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι και τα ορόσημα της Ενισχυμένης Εποπτείας και (ζ) οι γεωπολιτικές συνθήκες στην εγγύς ή ευρύτερη περιοχή.

Η επέλευση των ανωτέρω κινδύνων θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες στο δημοσιονομικό σχεδιασμό του Ελληνικού χρέους όπως επίσης στη ρευστότητα, στην κεφαλαιακή επάρκεια και στην κερδοφορία των Ελληνικών τραπεζών, καθώς και στην υλοποίηση των σχεδίων τους για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs). Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις σχετικά με τον Covid-19 και έχει αυξήσει το επίπεδο ετοιμότητάς του ως προς τη λήψη αποφάσεων, πρωτοβουλιών και διαμόρφωση

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

πολιτικών για την προστασία του κεφαλαίου και της ρευστότητας του καθώς και την εκπλήρωση στο μέγιστο δυνατό βαθμό, του στρατηγικού και επιχειρηματικού του σχεδίου για τα επόμενα τρίμηνα, εστιάζοντας πρωτίστως στην υποστήριξη των πελατών του ώστε να ξεπεράσουν τις προκλήσεις της παρούσας συγκυρίας, την άμβλυση σημαντικών αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων (cliff effects) μετά τη λήξη των μέτρων αναστολής πληρωμών (moratoria) (σημ. 5), την προστασία της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων του και την ανθεκτικότητα της προ-προβλέψεων κερδοφορίας του. Επιπλέον, ο Όμιλος, υπό τις έκτακτες συνθήκες της πανδημίας Covid-19, προχώρησε στην επιτυχή εφαρμογή του Σχεδίου Επιχειρηματικής Συνέχειας για να διασφαλίσει ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα συνεχίζεται και οι κρίσιμες λειτουργίες εκτελούνται ανεμπόδιστα. Σύμφωνα με τις οδηγίες και τις συστάσεις των αρχών, ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να διασφαλίσει την υγεία και την ασφάλεια των υπαλλήλων και των πελατών του (π.χ. εφαρμογή της τηλεργασίας, περιορισμοί σε επαγγελματικά ταξίδια, ιατρικές προμήθειες για προστατευτικό εξοπλισμό).

Σε αυτό το περιβάλλον των σημαντικών προκλήσεων, ο Όμιλος προχώρησε στην ολοκλήρωση των συναλλαγών "Cairo" (πώληση του 20% των τίτλων της ενδιάμεσης/50,1% των τίτλων της χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης 'Cairo') και 'Europe' (πώληση του 80% της Eurobank FPS) στις αρχές Ιουνίου 2020, που σηματοδότησαν την ολοκλήρωση του σχεδίου επιταχυνόμενης μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ('ΜΕΑ') που ανακοινώθηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2018. Ως αποτέλεσμα τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα του Ομίλου, κατόπιν της αποανάγνωρισης των τιτλοποιημένων δανείων Cairo των € 7,2 δις (αποτελούμενων κυρίως από μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα σημ. 12), τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα του Ομίλου μειώθηκαν σε € 5,7 δις (31 Δεκεμβρίου 2019: € 13 δις), οδηγώντας το δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο 14,0% (31 Δεκεμβρίου 2019: 29,2%) και τον δείκτη κάλυψης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο 61,9% (31 Δεκεμβρίου 2019: 55,3%). Σύμφωνα με το αναθεωρημένο επιχειρηματικό σχέδιο για την περίοδο 2021-2022, ο Όμιλος στοχεύει να προχωρήσει σε μια νέα τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων περίπου ποσού € 3,3 δις. Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τον αντίκτυπο της πανδημίας Covid 19, ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω σε περίπου 9% το 2021.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο δείκτης συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας (CAD) και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 capital ratio) του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη την επίπτωση από την ζημία των € 1.508 εκατ. από τη συναλλαγή "Cairo", το κέρδος (μετά φόρων) των € 174 εκατ. από την πώληση της FPS και τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος κατά € 57 εκατ. (σημ. 18), ανήλθαν σε 16,3% (31 Δεκεμβρίου 2019: 19,2%) και 13,9% (31 Δεκεμβρίου 2019: 16,7%), αντίστοιχα. Τον Ιανουάριο 2021, η EAT ξεκίνησε την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) η οποία θα παρέχει πολύτιμη πληροφορία για την ανθεκτικότητα του Ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου, και ιδιαίτερα της ικανότητας του να απορροφά τις αναταράξεις υπό αρνητικές μακροοικονομικές συνθήκες, καλύπτοντας την περίοδο από το 2021-2023. Παράλληλα, η EKT διεξάγει τη δική της άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τις τράπεζες που εποπτεύει άμεσα και δεν περιλαμβάνονται στην άσκηση προσομοίωσης της EAT. Η Eurobank συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διεξάγεται από την EKT. Τα αποτελέσματα και από τις δύο ασκήσεις θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων του Πυλώνα 2 στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικού Ελέγχου κι Αξιολόγησης (SREP). Η διαδικασία της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, βρίσκεται σε εξέλιξη και τα αποτελέσματα αναμένονται έως το τέλος Ιουλίου του 2021.

Σε επίπεδο Ομίλου, η καθαρή ζημία για τους μετόχους για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, συμπεριλαμβανομένης της ζημίας από τη συναλλαγή Cairo, του κέρδους από την πώληση της FPS, όπως προαναφέρθηκαν καθώς και των εξόδων αναδιάρθρωσης (μετά φόρων) των € 103 εκατ., που αφορά κυρίως το κόστος για το νέο Προγράμματα Εθελούσιας Εξόδου (Voluntary Exit Scheme - VES) που ξεκίνησε από τον Όμιλο τον Σεπτέμβριο (σημ. 17), τα € 160 εκατ. απομείωση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (σημ.10), και € 160 εκατ. απομείωσης υπεραξίας, ανήλθε σε € 1.213 εκατ. (2019: € 127 εκατ. κέρδος). Το προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, ανήλθε σε € 544 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: € 257 εκατ. κέρδος). Η καθαρή ζημία για την εταιρεία ανήλθε σε € 1.512 εκατ. (2019: € 31 εκατ. κέρδος). Κατά την διάρκεια της εν λόγω περιόδου, σημειώθηκε αύξηση στις καταθέσεις του Ομίλου κατά € 2,4 δις σε € 47,3 δις (2019: € 44,8 δις) και στην χρηματοδότηση από τις στοχευμένες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της EKT (targeted longer-term refinancing operations - TLTRO III) σε € 8 δις (2019: € 1,9 δις). Η αύξηση των υψηλής ποιότητας άμεσα ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου οδήγησε τον αντίστοιχο δείκτη κάλυψης ρευστότητας (LCR) στο 124% (31 Δεκεμβρίου 2019: 97%).

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας τους κινδύνους της πανδημίας Covid-19 στην οικονομία και στο τραπεζικό σύστημα και λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες σχετικά με (α) τα μέτρα που έλαβαν οι Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αρχές για την άμβλυση των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων, (β) την ικανότητα δημιουργίας κερδών προ προβλέψεων του Ομίλου και την επάρκεια της κεφαλαιακής θέσης και ρευστότητας του και (γ) την ολοκλήρωση του σχεδίου επιτάχυνσης της μείωσης των μη

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ('NPEs') και του νέου επιχειρηματικού σχεδίου για το 2021-2022, έκρινε ότι οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern).

2.1.1 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις σε πρότυπα και διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία την 1 Ιανουαρίου 2020

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και στο Εννοιολογικό Πλαίσιο όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020:

Τροποποιήσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) σχετικά με παραπομπές στο Εννοιολογικό Πλαίσιο

Τον Μάρτιο του 2018, το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο «Εννοιολογικό Πλαίσιο για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά» (Εννοιολογικό Πλαίσιο). Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο δεν είναι πρότυπο, ούτε υπερισχύει έναντι των απαιτήσεων του κάθε προτύπου. Το αναθεωρημένο αυτό πλαίσιο αντικαθιστά την προηγούμενη έκδοση του πλαισίου η οποία εξεδόθη το 2010. Οι αναθεωρήσεις που πραγματοποίησε το Συμβούλιο αφορούν σε οδηγίες σχετικά με τις έννοιες της επιμέτρησης, της παρουσίασης και γνωστοποίησης καθώς και της αποαγνώρισης. Επιπλέον, η αναθεώρηση περιλαμβάνει νέους ορισμούς σχετικά με τα στοιχεία του ενεργητικού/τις υποχρεώσεις και τα κριτήρια αγνώρισης αυτών, καθώς και διασαφηνίσεις για αλλά σημαντικά πεδία.

Παράλληλα με το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο, το ΣΔΛΠ δημοσίευσε ένα συνοδευτικό έγγραφο με τίτλο «Τροποποιήσεις των Παραπομπών στο Εννοιολογικό Πλαίσιο εντός των ΔΠΧΑ», το οποίο περιλαμβάνει επακόλουθες αλλαγές στα πρότυπα ούτως ώστε αυτές να αναφέρονται στο αναθεωρημένο Πλαίσιο.

Η υιοθέτηση του τροποποιημένου Πλαισίου δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς- Φάση 1: Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7

Τον Σεπτέμβριο 2019, το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις των προτύπων ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα : Γνωστοποιήσεις», ώστε να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένες απαιτήσεις που σχετίζονται με την λογιστική αντιστάθμισης, που προκύπτουν από την αβεβαιότητα που δημιουργείται από την μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς σε όλο το φάσμα της αγοράς (αναφέρεται ως «μεταρρύθμιση IBOR»). Ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης IBOR, μπορεί να υπάρξουν αβεβαιότητες σχετικά με : α) το επιτόκιο αναφοράς που καθορίζεται ως αντισταθμισμένος κίνδυνος και/ή β) τον χρόνο ή το ποσό των ταμειακών ροών, βάσει επιτοκίων αναφοράς, των στοιχείων που αντισταθμίζονται ή του μέσου αντιστάθμισης, κατά την περίοδο μέχρι την αντικατάσταση ενός τύπου επιτοκίου αναφοράς με εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς μηδενικού κινδύνου ("Risk Free Rate – RFR"). Σύμφωνα με τις εν λόγω τροποποιήσεις, συγκεκριμένα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης κατά το ΔΛΠ 39 ή το ΔΠΧΑ 9 τροποποιούνται, προκειμένου να παράσχουν προσωρινές απαλλαγές από τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας κατά την περίοδο μετάβασης, οι οποίες έχουν εφαρμογή σε όλες τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από την «μεταρρύθμιση IBOR». Αυτές οι προσωρινές απαλλαγές σχετίζονται κυρίως με την απαίτηση σύμφωνα με την οποία πρέπει να υφίσταται μεγάλη πιθανότητα εκπλήρωσης όσον αφορά τις ταμειακές ροές που αντισταθμίζονται, την συμμόρφωση με το κριτήριο της διακριτής φύσης του συστατικού στοιχείου που έχει προσδιοριστεί για αντιστάθμιση κινδύνου και με την εφαρμογή της μελλοντικής και της αναδρομικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας μιας σχέσης λογιστικής αντιστάθμισης. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 απαιτούν επιπλέον γνωστοποιήσεις σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισης στις οποίες έχουν εφαρμογή οι ανωτέρω απαλλαγές.

Το ΣΔΛΠ αντιμετωπίζει την μεταρρύθμιση IBOR και τις πιθανές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση, όπως αναφέρεται και παραπάνω, επικεντρώνεται σε θέματα λογιστικής αντιστάθμισης που επηρεάζουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση στην περίοδο πριν την μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς. Η δεύτερη φάση, που έχει εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2021, επικεντρώνεται στα θέματα που ενδέχεται να επηρεάσουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση, όταν τα υπάρχοντα επιτόκια αντικατασταθούν από εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς μηδενικού κινδύνου (RFR) (βλ. παρακάτω στην παράγραφο «Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις σε πρότυπα και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμα από την Εταιρεία»).

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τη «Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς: Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7- Φάση 1» από την 1 Ιανουαρίου 2020, ενώ οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται αναδρομικά στις σχέσεις αντιστάθμισης που ήταν ενεργές την παραπάνω ημερομηνία ή που καθορίστηκαν μετέπειτα και επηρεάζονται άμεσα από την μεταρρύθμιση IBOR.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Όπως περιγράφεται στην σημ. 2.2.3 η Εταιρεία επέλεξε, ως πολιτική που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Επομένως, οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39 και στο ΔΠΧΑ 7 είναι εφαρμόσιμες στην Εταιρεία.

Ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης των απαλλαγών από την 1 Ιανουαρίου 2020, η Εταιρεία υποθέτει ότι οι σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης δεν επηρεάζονται από τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από την μεταρρύθμιση IBOR και εξακολουθούν να λογιστικοποιούνται σαν συνεχιζόμενες αντισταθμίσεις.

Τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με τον ορισμό της επιχείρησης στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» με σκοπό να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να καθορίσουν αν ένα σύνολο αποκτώμενων δραστηριοτήτων και στοιχείων του ενεργητικού συνιστούν επιχείρηση ή όχι. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της επιχείρησης, καταργούν την αξιολόγηση για το εάν οι συμμετέχοντες στην αγορά δύνανται να αντικαταστήσουν τις εισροές ή τις διαδικασίες που λείπουν και προσθέτουν οδηγίες για να βοηθήσουν τις οικονομικές οντότητες να αξιολογήσουν αν οι αποκτώμενες διαδικασίες θεωρούνται σημαντικές. Επιπροσθέτως, συγκεκριμενοποιούν τους ορισμούς της επιχείρησης και των εκρών της και εισάγουν έναν προαιρετικό έλεγχο σχετικά με τη συγκέντρωση της εύλογης αξίας (fair value concentration test).

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8: Ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους (Material)

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» και του ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» αποσκοπούν στο να ευθυγραμμιστούν όλα τα πρότυπα με τον ορισμό του “Ουσιώδους Μεγέθους” και να αποσαφηνίσουν συγκεκριμένες πτυχές αυτού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι μια πληροφορία θεωρείται ουσιώδης αν η παράλειψή της, η ανακριβής παρουσίαση της ή συγκάλυψή της αναμένεται ευλόγως να επηρεάσει τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, βάσει αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι το ουσιώδες μέγεθος (materiality) εξαρτάται από τη φύση, το μέγεθος της πληροφορίας ή και τα δύο, ενώ παράλληλα μία οικονομική οντότητα θα πρέπει να αξιολογήσει εάν η πληροφορία είναι ουσιώδης από μόνη της ή σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες.

Επιπροσθέτως, τροποποιήθηκε ο ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους στο Εννοιολογικό Πλαίσιο ώστε να ευθυγραμμιστεί με τον αναθεωρημένο ορισμό στο ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Εταιρεία

Ένα πλήθος νέων προτύπων και τροποποιήσεων σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2020, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), ή η Εταιρεία δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

ΔΛΠ 1, Τροποποιήσεις, Ταξινόμηση Υποχρεώσεων σε Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν μόνο την παρουσίαση των υποχρεώσεων στον ισολογισμό και παρέχουν διευκρινίσεις ως προς τον ορισμό του δικαιώματος αναβολής διακανονισμού μίας υποχρέωσης, ενώ ταυτόχρονα αποσαφηνίζουν ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες, θα πρέπει να βασίζεται σε δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση που διενεργείται στη λήξη της περιόδου αναφοράς σχετικά με την ταξινόμηση των υποχρεώσεων, δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες που δημιουργούνται ως προς το εάν η οικονομική οντότητα θα εξασκήσει το δικαίωμα της να αναβάλλει τον διακανονισμό μίας υποχρέωσης. Διευκρινίστηκε επίσης από το ΣΔΛΠ ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες, από μία οικονομική οντότητα, δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη εκείνα τα δικαιώματα μετατροπής που αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16, Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς-Φάση 2 (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2021)

Τον Αύγουστο 2020, το ΣΔΛΠ εξέδωσε το σχέδιο προτύπου «Μεταρρύθμιση Επιτοκίων Αναφοράς-Φάση 2, Τροποποιήσεις των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16», για την αντιμετώπιση των θεμάτων που επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όταν το ισχύον επιτόκιο αναφοράς αντικαθίσταται με ένα εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς μηδενικού κινδύνου (“Risk Free Rate – RFR”) και προβλέπει συγκεκριμένες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι τροποποιήσεις της Φάσης 2 παρέχουν σημαντικές απαλλαγές που σχετίζονται με συμβατικές τροποποιήσεις λόγω της μεταρρύθμισης των επιτοκίων και με τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται από τη μεταρρύθμιση αυτή.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ 2018-2020 :ΔΠΧΑ 1, ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 16 (έναρξη ισχύος από 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι βελτιώσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε αρκετά πρότυπα. Οι τροποποιήσεις που είναι σχετικές με τις δραστηριότητες της Εταιρείας παρουσιάζονται παρακάτω:

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς» παρέχουν επιπλέον απαλλαγή σε μία θυγατρική εταιρία που υιοθέτησε τα πρότυπα μετά την μητρική σε σχέση με το σωρευτικό υπόλοιπο των συναλλαγματικών διαφορών. Ως αποτέλεσμα, οι τροποποιήσεις επιτρέπουν στις οντότητες που έχουν επιμετρήσει τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού στη λογιστική αξία σύμφωνα με τα βιβλία της μητρικής να επιμετρήσουν και οποιεσδήποτε συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν χρησιμοποιώντας τα ποσά που έχουν δημοσιευθεί από τη μητρική. Αυτή η τροποποίηση εφαρμόζεται επίσης στις συγγενείς εταιρίες και τις κοινοπραξίες που έχουν λάβει την ίδια εξαίρεση του ΔΠΧΑ 1.

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» διευκρινίζει τις αμοιβές που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο τεστ του 10% σχετικά με την αξιολόγηση αποαναγνώρισης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Οι αμοιβές που περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση είναι μόνο αυτές που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ του δανειολήπτη (οικονομική οντότητα) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων αμοιβών που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν είτε από τον δανειολήπτη είτε από τον δανειστή για λογαριασμό του άλλου. Η τροποποίηση έχει μελλοντική εφαρμογή σε ρυθμίσεις και ανταλλαγές που λαμβάνουν χώρα κατά την ημερομηνία ή μεταγενέστερα αυτής που η εταιρία εφαρμόζει για πρώτη φορά την τροποποίηση.

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 16 'Μισθώσεις' αφαιρεί από το πρότυπο την επεξήγηση σχετικά με την αποζημίωση για τις βελτιώσεις μισθίου, για να αποτρέψει πιθανή σύγχυση σχετικά με το χειρισμό των κινήτρων για μισθώσεις.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις.

ΔΛΠ 37, Τροποποίηση, Επαχθείς Συμβάσεις - Κόστη Εκπλήρωσης Σύμβασης (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Η τροποποίηση του ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία» διευκρινίζει ότι τα άμεσα κόστη που σχετίζονται με την εκπλήρωση μίας σύμβασης, περιλαμβάνουν τα πρόσθετα κόστη καθώς και μια κατανομή από τα υπόλοιπα κόστη που σχετίζονται άμεσα με την εκπλήρωση της σύμβασης. Τα γενικά και διοικητικά κόστη δεν σχετίζονται άμεσα με τις συμβάσεις και εξαιρούνται εκτός εάν χρεώνονται ρητά στον αντισυμβαλλόμενο βάσει της σύμβασης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 3, Τροποποιήσεις, Παραπομπή στο Εννοιολογικό Πλαίσιο (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» επικαιροποίησαν την παραπομπή στην έκδοση του Εννοιολογικού Πλαισίου που είναι σε ισχύ, ενώ προστέθηκε μία απαίτηση σχετικά με τις υποχρεώσεις που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία» όπου ο αποκτών εφαρμόζει το ΔΛΠ 37 για να καθορίσει εάν κατά την ημερομηνία κτήσης υφίσταται παρούσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων. Εάν μία εισφορά εμπίπτει στην Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 21 'Εισφορές', ο αποκτών, εφαρμόζει την ΕΔΔΠΧΑ 21 ώστε να καθορίσει εάν το γεγονός που δημιουργεί την υποχρέωση να πληρωθεί η εισφορά υφίσταται και κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Επιπρόσθετα, οι εκδοθείσες τροποποιήσεις προσέθεσαν μία νέα παράγραφο στο ΔΠΧΑ 3 ώστε να διευκρινιστεί ότι τα ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για αναγνώριση στην περίπτωση συνένωσης επιχειρήσεων, κατά την ημερομηνία απόκτησης.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις.

ΔΛΠ 8, Τροποποιήσεις, Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2023, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 8 'Λογιστικές πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη' εισήγαγαν τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων ενώ περιλαμβάνουν και άλλες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 οι οποίες πρόκειται να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να διαχωρίσουν τις αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις από τις αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές.

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν (α) πώς οι λογιστικές πολιτικές σχετίζονται με τις λογιστικές εκτιμήσεις: i) εξηγώντας ότι οι λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών και ii) καθιστώντας τον ορισμό των λογιστικών πολιτικών πιο σαφή και περιεκτικό, (β) ότι η επιλογή μίας τεχνικής εκτίμησης ή τεχνικής αποτίμησης, για ένα στοιχείο των οικονομικών καταστάσεων που δεν μπορεί να επιμετρηθεί με ακρίβεια, αποτελεί λογιστική εκτίμηση και (γ) ότι, για την εφαρμογή του ΔΛΠ 2 «Αποθέματα», η επιλογή της μεθόδου αποτίμησης του κόστους των αποθεμάτων βάσει της μεθόδου «πρώτης εισαγωγής-πρώτης εξαγωγής» (first-in, first-out - FIFO) ή της μεθόδου του Μέσου Σταθμισμένου Κόστους για αποθέματα ειδών που είναι εναλλάξιμα, αποτελεί επιλογή λογιστικής πολιτικής.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις.

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 "Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων" και ΔΠΧΑ Δήλωση Πρακτικής 2: Γνωστοποιήσεις Λογιστικών Πολιτικών (έναρξη ισχύος 1 Ιανουαρίου 2023, δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων» ώστε να απαιτήσει από τις οικονομικές οντότητες να γνωστοποιούν τις ουσιώδεις λογιστικές πολιτικές τους αντί για τις σημαντικές λογιστικές πολιτικές τους.

Σύμφωνα με το ΣΔΛΠ, η πληροφόρηση για τις λογιστικές πολιτικές κρίνεται ουσιώδης εάν όταν ληφθεί υπόψη σε συνδυασμό με τις λοιπές πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μια οικονομική οντότητας, μπορεί εύλογα να επηρεάσει τις αποφάσεις των βασικών χρηστών των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, λόγω της βάσης στην οποία συντάχθηκαν.

Επιπρόσθετα, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν, πώς μια οικονομική οντότητα μπορεί να εντοπίσει ουσιώδης πληροφόρηση στις λογιστικές πολιτικές, ενώ παραρατίθενται παραδείγματα πιθανών περιπτώσεων ουσιώδους πληροφόρησης για τις λογιστικές πολιτικές. Επίσης, η τροποποίηση στο ΔΛΠ 1, διευκρινίζει ότι η μη ουσιώδης πληροφόρηση σχετικά με την λογιστική πολιτική μπορεί να μην γνωστοποιηθεί. Ωστόσο, εάν γνωστοποιηθεί, δεν θα πρέπει να επισκιάζει την ουσιώδη πληροφόρηση για την λογιστική πολιτική. Προκειμένου να υποστηρίξει αυτή την τροποποίηση το Συμβούλιο, ανέπτυξε σχέδιο καθοδήγησης και παραδείγματα ώστε να εξηγήσει και να υποδείξει την εφαρμογή της «διαδικασία αξιολόγησης των τεσσάρων βημάτων της ουσιώδους πληροφόρησης» όπως περιγράφεται στην Δήλωση Πρακτικής Νο.2 των ΔΠΧΑ «Κρίσεις Ουσιώδους Πληροφόρησης» στις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών, για την υποστήριξη των τροποποιήσεων του ΔΛΠ 1.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις.

2.2 Βασικές λογιστικές αρχές

2.2.1 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, περιλαμβανομένων και των συμμετοχών που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο, λογίζονται σε κόστος μείον τυχόν συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Το κόστος συμμετοχής είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, δηλαδή το ποσό των μετρητών που καταβλήθηκε ή των μετοχών που εκδόθηκαν, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία του τιμήματος που λήφθηκε μαζί με το κόστος που σχετίζεται άμεσα με την συναλλαγή.

Ως εξαίρεση στην παραπάνω αρχή επιμέτρησης, όταν η Εταιρεία μεταφέρει μια υφιστάμενη εταιρεία του Ομίλου ή επιχειρηματικό κλάδο σε μια νέα θυγατρική που συστάθηκε γι' αυτόν το σκοπό μέσω μια συναλλαγής με ανταλλαγή μετοχών που δεν έχει εμπορική ουσία, η επένδυση της Εταιρείας στη νεοσυσταθείσα εταιρεία αναγνωρίζεται στη λογιστική αξία της εταιρείας που μεταφέρθηκε.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Νομικές συγχωνεύσεις που περιλαμβάνουν τη συνένωση της Εταιρείας με μια ή περισσότερες θυγατρικές της λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων, σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη» λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πρόσφατες εκδόσεις άλλων φορέων θέσπισης λογιστικών προτύπων, οι οποίοι χρησιμοποιούν παρόμοιο εννοιολογικό πλαίσιο και συμμορφώνονται με τις γενικές αρχές που διέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, καθώς και τις αποδεκτές πρακτικές του κλάδου. Στο πλαίσιο της μεθόδου συνένωσης συμφερόντων, η Εταιρεία αναγνωρίζει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες προ συνένωσης προερχόμενες από το υψηλότερο επίπεδο κοινού ελέγχου, χωρίς οποιαδήποτε προσαρμογή στην εύλογη αξία. Ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ του κόστους της συναλλαγής και της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται λογιστικοποιείται στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας.

Νομικές συγχωνεύσεις που περιλαμβάνουν την απορρόφηση μιας εταιρείας από την Εταιρεία, εξαιρώντας τις εταιρείες που τελούν υπό κοινό έλεγχο, λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 3 για τις συνενώσεις επιχειρήσεων. Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα της απόκτησης ελέγχου υπολογίζεται βάσει της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που μεταφέρονται, τους συμμετοχικούς τίτλους που εκδίδονται ή ανταλλάσσονται ή των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά την ημερομηνία εξαγοράς, συμπεριλαμβάνοντας την εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων που απορρέουν από μία ρύθμιση ενδεχόμενου ανταλλάγματος. Το σχετιζόμενο με τις αποκτήσεις κόστος θα λογιστικοποιείται ως έξοδο εντός των περιόδων κατά τη διάρκεια των οποίων ο αποκτών ανέλαβε το κόστος. Σύμφωνα με τη μέθοδο της εξαγοράς, τα αναγνωρίσιμα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται, σε μια επιχειρηματική συνένωση, επιμετρώνται αρχικά κατά την ημερομηνία απόκτησης στην εύλογη αξία τους. Εάν υπήρχαν ήδη συμμετοχικά δικαιώματα στον αποκτώμενο, αυτά επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης και ενδεχόμενο κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Το υπερβάλλον του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος και της εύλογης αξίας προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία απόκτησης, επί της εύλογης αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας που αποκτήθηκε, λογιστικοποιείται ως υπεραξία. Αν το σύνολο των παραπάνω είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Εάν η αρχική λογιστικοποίηση δεν έχει ολοκληρωθεί έως την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία αυτή πραγματοποιήθηκε, η Εταιρεία γνωστοποιεί τις προσωρινές αξίες των στοιχείων εκείνων για τα οποία η λογιστικοποίηση δεν έχει ολοκληρωθεί. Οι ανωτέρω προσωρινές αξίες, κατά την διάρκεια της περιόδου επιμέτρησης, αναπροσαρμόζονται αναδρομικά ώστε να αντικατοπτρίζουν τις νέες πληροφορίες που λήφθηκαν για τα γεγονότα και τις συνθήκες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς και οι οποίες, εάν ήταν γνωστές κατά την ανωτέρω ημερομηνία, θα είχαν επηρεάσει αντίστοιχα τις αξίες που αναγνωρίστηκαν. Οι αναπροσαρμογές της περιόδου επιμέτρησης, όπως αναφέρεται ανωτέρω, επηρεάζουν αντίστοιχα το ποσό της υπεραξίας που είχε αρχικά αναγνωριστεί ενώ η περίοδος επιμέτρησης δεν μπορεί να ξεπεράσει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς.

Για αποκτήσεις εταιρειών που δεν ικανοποιούν τον ορισμό της «επιχείρησης», η Εταιρεία κατανέμει το τίμημα στα μεμονωμένα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις βάσει των σχετικών εύλογων αξιών τους την ημερομηνία εξαγοράς. Τέτοιου τύπου συναλλαγές ή γεγονότα δεν δημιουργούν υπεραξία.

Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των συγχωνευμένων θυγατρικών εταιρειών ή άλλων εταιρειών έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία.

Η λίστα με τις θυγατρικές της Εταιρείας παρέχεται στη σημ. 14.

2.2.2 Ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει σε κάθε περίοδο αναφοράς και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

2.2.3 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων - που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επαναμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ή χρησιμοποιώντας κατάλληλες άλλες τεχνικές επιμέτρησης. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημ. 2.2.13 και 5.2.

Ενσωματωμένα παράγωγα

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που εμπεριέχουν ενσωματωμένα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται στον Ισολογισμό στην ολότητα τους στην κατάλληλη κατηγορία ταξινόμησης, ακολουθώντας την αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών και επιχειρηματικού μοντέλου του χρηματοοικονομικού μέσου, όπως περιγράφεται στη σημ. 2.2.10.

Αντιθέτως, ορισμένα παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία του παθητικού, αναγνωρίζονται ως διακριτά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η χρήση παραγώγων χρηματοοικονομικά μέσων είναι ενσωματωμένη στις δραστηριότητες της Εταιρείας και στοχεύει πρωτίστως στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων της.

Συνεπώς, η Εταιρεία, στα πλαίσια της στρατηγικής διαχείρισης κινδύνων της, δύναται να πραγματοποιήσει συναλλαγές με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους ώστε να αντισταθμίσει μερικώς ή πλήρως την επιτοκιακή, συναλλαγματική, μετοχική ή άλλη έκθεση του που δημιουργείται από τις δραστηριότητες του.

Οι στόχοι της αντιστάθμισης με την χρήση παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων περιλαμβάνουν:

- Την μείωση της επιτοκιακής έκθεσης που υπερβαίνει τα επιτοκιακά όρια που έχει θέσει η Εταιρεία
- Την αποτελεσματική διαχείριση του επιτοκιακού κινδύνου και της έκθεσης σε εύλογες αξίες
- Την διαχείριση μελλοντικών μεταβλητών ταμειακών ροών
- Την μείωση του συναλλαγματικού ή πληθωριστικού κινδύνου

Λογιστική αντιστάθμισης

Η Εταιρεία επέλεξε, ως πολιτική που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, έως ότου το έργο που εκπονείται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σχετικά με την λογιστική της αντιστάθμισης σε επίπεδο χαρτοφυλακίου (macro-hedging) ολοκληρωθεί.

Για σκοπούς λογιστικής αντιστάθμισης, η Εταιρεία σχηματίζει μια σχέση αντιστάθμισης μεταξύ ενός μέσου αντιστάθμισης και ενός σχετικού στοιχείου ή ομάδας στοιχείων που πρόκειται να αντισταθμιστούν. Το μέσο αντιστάθμισης αποτελεί ένα προσδιορισμένο παράγωγο ή κάποιο άλλο προσδιορισμένο μη-παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο του ενεργητικού ή χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, του οποίου η εύλογη αξία ή οι ταμειακές ροές εκτιμάται πως συμψηφίζουν τις αλλαγές στην εύλογη αξία ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζονται.

Συγκεκριμένα, η Εταιρεία προσδιορίζει ορισμένα παράγωγα ως: (α) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου των μεταβολών εύλογης αξίας αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισθέντων βέβαιων δεσμεύσεων (μέσο αντιστάθμισης

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

εύλογης αξίας), (β) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ροών από αναγνωρισθέντα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ή από πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές (μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών).

Για την εφαρμογή λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων συγκεκριμένα κριτήρια πρέπει να πληρούνται. Συνεπώς, κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης, η Εταιρεία τεκμηριώνει τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης διαφόρων συναλλαγών αντιστάθμισης και την μέθοδο που θα χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της σχέσης αντιστάθμισης. Επίσης, η Εταιρεία στοιχειοθετεί την εκτίμησή του, κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, για την αποτελεσματικότητα των παραγώγων - που χρησιμοποιούνται σε συναλλαγές αντιστάθμισης - στο να συμψηφίζουν μεταβολές στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζονται και εάν τα πραγματικά αποτελέσματα της κάθε αντιστάθμισης κυμαίνονται μεταξύ 80-125%. Εάν μία σχέση αντιστάθμισης δεν πληροί τα ανωτέρω κριτήρια αποτελεσματικότητας, η Εταιρεία διακόπτει την λογιστική αντιστάθμιση με μελλοντική ισχύ. Ομοίως, όταν το παράγωγο αντιστάθμισης εκπνέει ή πωλείται, διακόπτεται ή εξασκείται, ή όταν ο αντισταθμιστικός προσδιορισμός ανακαλείται, τότε η λογιστική αντιστάθμιση διακόπτεται με μελλοντική ισχύ. Επιπρόσθετα, η Εταιρεία χρησιμοποιεί άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία δεν έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης, για να διαχειριστεί την έκθεσή του κατά κύριο λόγο σε επιτοκιακό και συναλλαγματικό κίνδυνο. Τα παράγωγα αυτά που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης, χρησιμοποιούνται για σκοπούς οικονομικής αντιστάθμισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Τα προαναφερθέντα παράγωγα έχουν κατηγοριοποιηθεί μαζί με εκείνα που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς.

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημιάς από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης.

Επίσης, η Εταιρεία δύναται να καταχωρήσει ομάδες στοιχείων ως στοιχεία αντιστάθμισης, αθροίζοντας αναγνωρισμένα στοιχεία του ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισμένες αλλά εξαιρετικά πιθανές συναλλαγές με όμοια χαρακτηριστικά κινδύνου τα οποία μοιράζονται έναν κίνδυνο ο οποίος αντισταθμίζεται. Παρόλο που η συνολική έκθεση μπορεί να διαφέρει για τα μεμονωμένα στοιχεία της ομάδας, ο συγκεκριμένος κίνδυνος που αντισταθμίζεται, θα είναι εγγενής σε κάθε ένα από τα στοιχεία της ομάδας.

Όπως περιγράφεται στη σημ. 2.1.1, η Εταιρεία έχει εφαρμόσει τις τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 λόγω της μεταρρύθμισης IBOR, όπως εκδόθηκαν τον Σεπτέμβριο 2019, οι οποίες παρέχουν προσωρινές απαλλαγές στις σχέσεις αντιστάθμισης λόγω της ενδεχόμενης επίπτωσης της αβεβαιότητας ως προς το ποσό και το χρόνο των ταμειακών ροών συνδεδεμένων στο IBOR και/ή το επιτόκιο αναφοράς που προσδιορίστηκε ως αντισταθμισμένος κίνδυνος, κατά την περίοδο μέχρι την αντικατάσταση του υπάρχοντος επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό επιτόκιο μηδενικού κινδύνου.

(i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Η Εταιρεία εφαρμόζει αντιστάθμιση εύλογης αξίας για να αντισταθμίσει τις εκθέσεις του κυρίως έναντι των μεταβολών της εύλογης αξίας που οφείλονται στον επιτοκιακό και συναλλαγματικό κίνδυνο.

Τα στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις για λογιστική αντιστάθμισης της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν χρεωστικούς τίτλους σταθερού επιτοκίου που ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI) και σε αποσβέσιμο κόστος, προθεσμιακές καταθέσεις σταθερού επιτοκίου ή προθεσμιακά δάνεια που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος, καθώς και υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους σταθερού επιτοκίου.

Ο κίνδυνος επιτοκίου και ο συναλλαγματικός κίνδυνος, αναφορικά με τα επιτόκια αναφοράς μπορούν να αντισταθμιστούν χρησιμοποιώντας συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων.

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί την μέθοδο «dollar-offset» ώστε να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης της εύλογης αξίας. Η παραπάνω αποτελεί μια ποσοτική μέθοδο που περιλαμβάνει την σύγκριση της αλλαγής στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης με την αλλαγή στην εύλογη αξία του στοιχείου αντιστάθμισης που οφείλεται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται. Ακόμη και εάν η αντιστάθμιση δεν αναμένεται να είναι εξαιρετικά αποτελεσματική σε μία συγκεκριμένη περίοδο, η λογιστική αντιστάθμιση δεν αποκλείεται εάν η αποτελεσματικότητα αναμένεται να παραμείνει επαρκώς υψηλή για όλη την διάρκεια ζωής της αντιστάθμισης.

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Εταιρεία παύει τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων σε περίπτωση που το μέσο αντιστάθμισης λήξει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί, η σχέση αντιστάθμισης δεν πληροί εφεξής τα κριτήρια εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, ή όταν ανακαλείται η αντισταθμιστική σχέση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας του στοιχείου που αντισταθμίζεται για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του. Αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης δύναται να προκύψει σε περίπτωση πιθανών διαφορών στους κρίσιμους όρους μεταξύ του στοιχείου που αντισταθμίζεται και του μέσου αντιστάθμισης, όπως η ληκτότητα, η συχνότητα που μηδενίζεται το επιτόκιο και οι καμπύλες προεξόφλησης.

(ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Η Εταιρεία εφαρμόζει αντιστάθμιση ταμειακών ροών ώστε να αντισταθμίσει την έκθεση στην μεταβλητότητα των ταμειακών ροών που οφείλεται κυρίως στον επιτοκιακό και συναλλαγματικό κίνδυνο που συνδέεται με ένα αναγνωρισμένο στοιχείο του ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή με μια πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή.

Τα στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις για αντιστάθμιση ταμειακών ροών περιλαμβάνουν αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων όπως καταθέσεις μεταβλητού επιτοκίου ή δάνεια που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος, υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους μεταβλητού επιτοκίου και δάνεια μεταβλητού επιτοκίου σε ξένο νόμισμα. Ο κίνδυνος επιτοκίου αναφορικά με το κατάλληλο επιτόκιο αναφοράς μπορεί να αντισταθμιστεί χρησιμοποιώντας συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μπορεί να αντισταθμιστεί χρησιμοποιώντας προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος και συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος.

Επιπροσθέτως, η αντιστάθμιση ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές, όπως οι προσδοκώμενες μελλοντικές ανανεώσεις των βραχυπρόθεσμων καταθέσεων ή συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος. Συγκεκριμένα, οι μελλοντικές πληρωμές κυμαινόμενου τόκου μια σειράς από προσδοκώμενες ανανεώσεις αυτών των χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων αντισταθμίζονται ως σύνολο όσον αφορά τις αλλαγές στα επιτόκια αναφοράς, εξαλείφοντας την μεταβλητότητα των ταμειακών ροών. Επιπλέον, η αντιστάθμιση ταμειακών ροών εφαρμόζεται για την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου από πιθανές προβλεπόμενες πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή τον διακανονισμό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

Εάν το στοιχείο που αντισταθμίζεται έχει καταχωρηθεί ως μελλοντική συναλλαγή, η Εταιρεία αξιολογεί και επιβεβαιώνει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αυτή η συναλλαγή να πραγματοποιηθεί.

Προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων ταμειακών ροών του επιτοκιακού κινδύνου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί την τεχνική ανάλυσης παλινδρόμησης που επιδεικνύει εάν υπάρχει υψηλή συσχέτιση, ιστορικά και προσδοκώμενη μεταξύ του επιτοκιακού κινδύνου του στοιχείου που έχει προσδιοριστεί για αντιστάθμιση και του επιτοκιακού κινδύνου του μέσου αντιστάθμισης. Σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των αντισταθμίσεων ταμειακών ροών του συναλλαγματικού κινδύνου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί την μέθοδο «dollar-offset».

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται και πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση, ενώ η μη αποτελεσματική αναλογία, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ποσά που έχουν συσσωρευτεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημιά (π.χ. όταν πραγματοποιείται η προβλεπόμενη πώληση του στοιχείου που αντισταθμίζεται).

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη παραμένουν στα ίδια κεφάλαια μέχρι τη προβλεπόμενη συναλλαγή να επηρεάσει την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά που είχε καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

(iii) Παράγωγα τα οποία δεν έχουν καταχωρηθεί ως μέσα αντιστάθμισης για σκοπούς λογιστικής αντιστάθμισης

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν έχουν καταχωρηθεί ως μέσα αντιστάθμισης, ή που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.2.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, η Εταιρεία έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.2.5 Κατάσταση αποτελεσμάτων

(i) Έσοδα και έξοδα από τόκους

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου ή, σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην λογιστική αξία προ απομείωσης ή στη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρεώσεων αντίστοιχα. Για τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, εκτός των αγορασμένων ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού (POCI), η Εταιρεία υπολογίζει τις ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου εξαιρώντας τις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο. Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που έχουν χαρακτηριστεί ως POCI η Εταιρεία υπολογίζει εκείνο το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) το οποίο κατά την αρχική αναγνώριση, προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές ή εκροές (συμπεριλαμβανομένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών) στην εύλογη αξία του στοιχείου του ενεργητικού που έχει χαρακτηριστεί ως POCI.

Το αποσβέσιμο κόστος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρεώσεων είναι το ποσό στο οποίο επιμετρώνται κατά την αρχική αναγνώριση, αφαιρώντας αποπληρωμές κεφαλαίου, προσθέτοντας ή αφαιρώντας σωρευμένες αποσβέσεις που έχουν υπολογιστεί με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (όπως περιγράφεται παραπάνω) και για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αφαιρώντας τις προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η λογιστική αξία προ απομείωσης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ισούται με το αποσβέσιμο κόστος του προ απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Ο υπολογισμός του πραγματικού επιτοκίου περιλαμβάνει τις αμοιβές και τις μονάδες βάσης που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν και που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών, και κάθε επαύξηση ή έκπτωση. Το κόστος συναλλαγών περιλαμβάνει επιπλέον έξοδα τα οποία συνδέονται άμεσα με την απόκτηση ή έκδοση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης.

Η Εταιρεία υπολογίζει τα έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου στην προ απομείωσης λογιστική αξία των μη απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού (ανοίγματα σε Στάδιο 1 και 2) και αντίστοιχα στο αποσβέσιμο κόστος των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

Για τα πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο Στάδιο 3, η Εταιρεία υπολογίζει τα έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (EIR) επί του αποσβέσιμου κόστους των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού προσαρμοσμένο με τις προβλέψεις των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Εάν το στοιχείο του ενεργητικού σταματήσει να θεωρείται πιστωτικά απομειωμένης αξίας, το EIR εφαρμόζεται εκ νέου στην προ προβλέψεων λογιστική αξία.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που έχουν χαρακτηριστεί ως POCI, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται εφαρμόζοντας το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) επί της καθαρής λογιστικής αξίας (αποσβέσιμου κόστους) του POCI. Για αυτά τα στοιχεία ενεργητικού, ακόμα και αν ο πιστωτικός τους κίνδυνος μειωθεί, τα έσοδα από τόκους δεν υπολογίζονται εκ νέου με βάση την προ απομείωσης λογιστική αξία.

Για τα χρηματοοικονομικά μέσα που συνδέονται με δείκτη πληθωρισμού η Εταιρεία αναγνωρίζει έσοδα και έξοδα από τόκους αναπροσαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (effective interest rate - EIR), σε κάθε περίοδο αναφοράς, λόγω της αλλαγής των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών με την ενσωμάτωση της μεταβολής των προσδοκιών αναφορικά με τον πληθωρισμό

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

κατά τη διάρκεια αυτών των χρηματοοικονομικών μέσων. Το αναπροσαρμοσμένο πραγματικό επιτόκιο εφαρμόζεται ώστε να υπολογιστεί ή νέα προ απομείωσης λογιστική αξία σε κάθε περίοδο αναφοράς.

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους παρουσιάζονται ξεχωριστά στη κατάσταση αποτελεσμάτων για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα στα καθαρά έσοδα από τόκους.

(ii) Αμοιβές και προμήθειες

Οι αμοιβές και προμήθειες που εισπράττονται ή καταβάλλονται και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης περιλαμβάνονται στο πραγματικό επιτόκιο.

Τα λοιπά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, όπως η εξυπηρέτηση λογαριασμών και οι αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίων (περιλαμβανομένων και αμοιβών βάσει απόδοσης) αναγνωρίζονται στην πάροδο του χρόνου καθώς οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται στον πελάτη, στον βαθμό που θεωρείται πολύ πιθανό ότι δεν θα προκύψει σημαντικός αντιλογισμός του ποσού του εσόδου που αναγνωρίστηκε. Οι αμοιβές που προκύπτουν από συναλλαγές όπως αγοραπωλησίες συναλλάγματος, εισαγωγές/εξαγωγές, εμβάσματα, έξοδα και χρηματιστηριακές δραστηριότητες, αναγνωρίζονται κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή που διενεργούνται οι εν λόγω συναλλαγές. Τα λοιπά έξοδα από αμοιβές και προμήθειες αφορούν κυρίως αμοιβές από συναλλαγές και υπηρεσίες, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδα καθώς λαμβάνονται οι σχετικές υπηρεσίες.

Στην περίπτωση σύμβασης με πελάτη που έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, το οποίο ενδέχεται να εμπίπτει μερικώς στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και μερικώς στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, η Εταιρεία εφαρμόζει πρώτα το ΔΠΧΑ 9 για να διαχωρίσει και να επιμετρήσει το μέρος της σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ακολούθως εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 15 στο εναπομένον μέρος.

2.2.6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και επενδύσεις σε ακίνητα

(i) Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση του παγίου. Έξοδα μεταγενέστερα της ημερομηνίας κτήσης ενσωματώνονται στο κόστος του παγίου, μόνο όταν η Εταιρεία είναι πιθανό να έχει οικονομικά οφέλη στο μέλλον και είναι δυνατή η αξιόπιστη μέτρηση της αξίας του παγίου. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των παγίων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

- Γήπεδα: μηδενική απόσβεση
- Κτίρια: 40-50 έτη
- Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων: κατά τη διάρκεια του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του παγίου εάν είναι μικρότερη
- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και τα σχετικά ενσωματωμένα λογισμικά προγράμματα: 4-10 έτη
- Λοιπά έπιπλα και εξοπλισμός: 4-20 έτη, και
- Οχήματα: 5-7 έτη

(ii) Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία διακρατούνται για μακροχρόνιες αποδόσεις ενοικίων ή/και για ανατίμηση κεφαλαίου και δε χρησιμοποιούνται από την Εταιρεία κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών άμεσων εξόδων κτήσης. Σύμφωνα με το «ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε ακίνητα» μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία όπως προσδιορίζεται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές, με τις μεταβολές της εύλογης αξίας να καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης. Η μέθοδος της εύλογης αξίας στα υπό κατασκευή ακίνητα εφαρμόζεται μονάχα όταν αυτή μπορεί να επιμετρηθεί με αξιοπιστία.

Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία του ακινήτου μόνο όταν είναι πιθανόν ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που σχετίζονται με το εν λόγω ακίνητο, θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και ότι τα σχετικά κόστη μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα. Τα

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

έξοδα επισκευών και συντηρήσεων αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα από-αναγνωρίζονται όταν πωλούνται ή όταν παύει οριστικά η χρήση ενός επενδυτικού ακινήτου και δεν αναμένεται οικονομικό όφελος από την πώληση του. Ενδεχόμενο κέρδος ή ζημιά (υπολογιζόμενο ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος πωλήσεως και της λογιστικής αξίας του ακινήτου) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μεταβληθεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενο πάγιο, τότε αναταξινομείται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και η εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης ορίζεται ως το κόστος κτήσης του, για λογιστικούς σκοπούς. Εάν ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο αναταξινομηθεί από τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία στις επενδύσεις σε ακίνητα, λόγω αλλαγής στη χρήση του, όποια ζημιά από αποτίμηση προκύψει μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς του, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ενώ όποιο κέρδος από αποτίμηση προκύψει, τότε το κέρδος αυτό αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο βαθμό που αντιλογίζει μια προγενέστερη ζημία απομείωσης, ενώ τυχόν υπόλοιπο κέρδους αναγνωρίζεται στα Λοιπά Αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση αυξάνοντας το αποθεματικό αναπροσαρμογής στα Ίδια Κεφάλαια.

Αν ένα ανακτηθέν ακίνητο ταξινομηθεί στις επενδύσεις σε ακίνητα, τυχόν προκύπτουσα διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του ακινήτου, κατά την ημερομηνία ταξινόμησης, και της λογιστικής του αξίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Μεταφορές μεταξύ των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, των ανακτηθέντων ακινήτων και των επενδύσεων σε ακίνητα μπορεί να πραγματοποιηθούν όταν υπάρχει αλλαγή στο σκοπό της χρήσης των στοιχείων αυτών. Επιπρόσθετα, οι «επενδύσεις σε ακίνητα» μπορεί να μεταφερθούν στη κατηγορία «μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση» στη περίπτωση κατά την οποία πληρούνται οι προϋποθέσεις που περιγράφονται στη σημ. 2.2.25.

2.2.7 Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

(i) Υπεραξία

Η υπεραξία που προκύπτει από νομικές συγχωνεύσεις που συνεπάγονται την απορρόφηση μιας οντότητας από την Εταιρεία, εκτός από μια οντότητα υπό κοινό έλεγχο, αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος και της εύλογης αξίας των προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία της εξαγοράς επί της εύλογης αξίας του μεριδίου της Εταιρείας επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αποκτηθήκαν. Η υπεραξία που προκύπτει περιλαμβάνεται στα «άυλα πάγια στοιχεία» και λογίζεται στο κόστος μετά την αφαίρεση συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

(ii) Λογισμικά προγράμματα

Το κόστος που σχετίζεται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν προκύπτει. Το κόστος που σχετίζεται με την ανάπτυξη αναγνωρίσιμων λογισμικών προγραμμάτων που ελέγχονται από την Εταιρεία αναγνωρίζεται ως άυλο πάγιο στοιχείο όταν αναμένεται ότι τα στοιχεία αυτά θα επιφέρουν οφέλη τα οποία μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Τα λογισμικά προγράμματα τα οποία έχουν δημιουργηθεί από την Εταιρεία αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο σε 4 έτη εκτός των κύριων συστημάτων όπου η ωφέλιμη ζωή τους μπορεί να παραταθεί μέχρι τα 20 έτη.

(iii) Λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι πάγια στοιχεία που είναι διαχωρίσιμα ή προκύπτουν από συμβατικά ή άλλα νομικά δικαιώματα και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει άυλα πάγια στοιχεία που αποκτώνται από εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται ετησίως για απομείωση.

2.2.8 Απομείωση σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Η Εταιρεία αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι οι επενδύσεις της σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες ενδέχεται να απομειωθούν λαμβάνοντας υπόψη τόσο εξωτερικές όσο και εξωτερικές πηγές πληροφοριών, όπως η καθαρή θέση σε σύγκριση με την λογιστική αξία της κάθε οντότητας, καθώς και μελλοντικές εξελίξεις στον οικονομικό τομέα στον οποίο δραστηριοποιούνται. Επιπροσθέτως, η είσπραξη μερισμάτων από θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες αποτελεί επίσης μια ενδεχόμενη αιτία απομείωσης που μπορεί να υποδηλώνει την απομείωση των αντίστοιχων επενδύσεων.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη απομείωσης, η Εταιρεία εκτιμά το ανακτήσιμο ποσό της επένδυσης, το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης.

Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το ανακτήσιμο ποσό της επένδυσης είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία.

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες, για τις οποίες αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης σε προηγούμενες χρήσεις, εξετάζονται για πιθανή αναστροφή αυτής της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

2.2.9 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

(i) Υπεραξία

Η υπεραξία που προκύπτει από νομικές συγχωνεύσεις που συνεπάγονται την απορρόφηση μιας οντότητας από την Εταιρεία, που δεν βρίσκεται υπό κοινό έλεγχο δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει προκύψει απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται από την Εταιρεία στο τέλος κάθε χρήσης. Η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη εξωτερική πληροφόρηση, όπως δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, συνεχή ύφεση στις χρηματοοικονομικές αγορές, αστάθεια στις αγορές και μεταβολές στα επίπεδα του κινδύνου αγοράς και του συναλλαγματικού κινδύνου, μια μη αναμενόμενη πτώση στην εμπορική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή περιπτώσεις όπου η αγοραία αξία κεφαλαιοποίησης είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης, μαζί με μια επιδείνωση σε εσωτερικούς δείκτες απόδοσης, προκειμένου να αξιολογήσει αν υπάρχει κάποια ένδειξη απομείωσης.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία που αποκτήθηκε σε μια συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε εκείνες τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από τις συνέργειες της συνένωσης επιχειρήσεων. Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες έχει κατανομηθεί υπεραξία αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο, εντός της Εταιρείας, στο οποίο παρακολουθείται η υπεραξία για σκοπούς εσωτερικής πληροφόρησης της διοίκησης. Η Εταιρεία παρακολουθεί την υπεραξία είτε σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών είτε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών σύμφωνα με την εσωτερική παρακολούθηση των επιχειρηματικών τομέων.

Το μοντέλο ελέγχου απομείωσης που χρησιμοποιεί η Εταιρεία συγκρίνει τη λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδας μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών με το ανακτήσιμο ποσό τους. Η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών βασίζεται στα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της μονάδας. Το ανακτήσιμο ποσό καθορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης (value-in-use), η οποία είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδα μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που αντιπροσωπεύει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς σχετικά με την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που είναι συναφείς με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και τις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Ζημιά απομείωσης προκύπτει αν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης δεν αντλιογίζονται μεταγενέστερα. Ο υπολογισμός των κερδών και των ζημιών από την πώληση μιας δραστηριότητας εντός μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών περιλαμβάνει και τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην δραστηριότητα που πωλείται.

(ii) Λοιπά μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, περιλαμβανομένων των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων και των λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων, ελέγχονται για ενδείξεις απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς λαμβάνοντας υπόψη τόσο εξωτερικές όσο και εσωτερικές πηγές πληροφοριών, όπως μία σημαντική μείωση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου και στοιχεία ότι η οικονομική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου είναι ή θα είναι χειρότερη από την αναμενόμενη. Όταν κάποια γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο ανάμεσα στην εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, εκτός της υπεραξίας, για τα οποία έχει αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης σε προηγούμενες περιόδους, εξετάζονται για πιθανό αντλιογισμό της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

2.2.10 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού – Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Η Εταιρεία ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου διαχείρισης αυτών των στοιχείων και των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ρών τους. Κατά συνέπεια, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης: αποσβέσιμο κόστος, εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση ή εύλογης αξίας μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, την ημερομηνία δηλαδή κατά την οποία η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα δάνεια που προέρχονται από την Εταιρεία αναγνωρίζονται τη στιγμή της εκταμίευσης.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος ("AC")

Η Εταιρεία κατατάσσει και επιμετρά ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στο αποσβέσιμο κόστος μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις και επιπλέον δεν προσδιορίζεται ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

(α) το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών (επιχειρηματικό μοντέλο "hold-to-collect" - HTC) και

(β) βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (SPPI).

Τα χρηματοοικονομικά αυτά στοιχεία του ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των άμεσων και πρόσθετων εξόδων συναλλαγής και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (EIR), (όπως περιγράφεται στην σημ. 2.2.5).

Τα έσοδα από τόκους, τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από τη παύση αναγνώρισης και οι μεταβολές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από στοιχεία του ενεργητικού ταξινομημένα στο αποσβέσιμο κόστος, περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στη εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση ("FVOCI")

Η Εταιρεία ταξινομεί και αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις και επιπλέον δεν προσδιορίζεται ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

(α) Το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού διακρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού (επιχειρηματικό μοντέλο "hold-to-collect-and-sell" – HTC&S) και

(β) Βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (SPPI).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που πληρούν αυτά τα κριτήρια είναι χρεωστικά μέσα και επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, πλέον των άμεσων και πρόσθετων εξόδων συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρεωστικά μέσα εύλογης αξίας μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, εκτός από τα έσοδα από τόκους, τα συναφή κέρδη ή ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα συσσωρευμένα κέρδη και ζημιές που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση μεταφέρονται από τα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων, όταν το χρεωστικό μέσο παύει να αναγνωρίζεται.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση

Η Εταιρεία μπορεί να επιλέξει να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα συμμετοχικό τίτλο ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση. Αυτός ο χαρακτηρισμός, εάν επιλεγεί, γίνεται κατά την αρχική αναγνώριση και ανά τίτλο. Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα μέσα, περιλαμβανομένων των στοιχείων του ενεργητικού που έχουν παύσει να αναγνωρίζονται, καταχωρούνται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν επαναταξινομούνται στη συνέχεια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα μερίσματα που εισπράττονται καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ("FVTPL")

Η Εταιρεία ταξινομεί και επιμετρά όλα τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που δεν ταξινομούνται σε αποσβέσιμο κόστος ή στη εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Κατά συνέπεια, αυτή η κατηγορία επιμέτρησης περιλαμβάνει δάνεια και άλλους χρεωστικούς τίτλους που κατέχονται βάσει των μοντέλων διακράτησης για είσπραξη (HTC) ή διακράτησης για είσπραξη και διάθεση (HTC&S), αλλά αποτυγχάνουν στην αξιολόγηση SPPI, συμμετοχικούς τίτλους που δεν προσδιορίζονται ως επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση και στοιχεία του ενεργητικού που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εκτός εάν έχουν καταχωρηθεί ως μέσα αντιστάθμισης, οπότε οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την λογιστική αντιστάθμιση εξακολουθούν να ισχύουν.

Επιπλέον, ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού που πληροί τους ανωτέρω όρους για να ταξινομηθεί σε αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, μπορεί να οριστεί από την Εταιρεία ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση, εάν με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται ή μειώνεται σημαντικά μια λογιστική ανακολουθία που θα ανέκυπτε σε διαφορετική περίπτωση.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε FVTPL αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και τυχόν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν λόγω μεταβολών στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου και συμβατικών χαρακτηριστικών

Η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία διαχειρίζεται μια ομάδα στοιχείων του ενεργητικού για να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Δηλαδή, αν ο σκοπός της Εταιρείας είναι μόνο να εισπράξει συμβατικές ταμειακές ροές από τα στοιχεία του ενεργητικού, να πραγματοποιήσει ταμειακές ροές από την πώληση στοιχείων του ενεργητικού ή να εισπράξει συμβατικές ταμειακές ροές καθώς και ταμειακές ροές από την πώληση στοιχείων του ενεργητικού. Επιπρόσθετα, το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζεται μετά την συγκέντρωση των στοιχείων του ενεργητικού σε ομάδες (επιχειρηματικές γραμμές), η διαχείριση των οποίων γίνεται με παρόμοιο τρόπο, αντί για τον καθορισμό σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Ο καθορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου πραγματοποιείται από τα βασικά μέλη της Διοίκησης σύμφωνα με το λειτουργικό μοντέλο της Εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο διαχείρισης των στοιχείων του ενεργητικού για τη δημιουργία ταμειακών ροών, τους στόχους και τον τρόπο παρακολούθησης και απεικόνισης της απόδοσης κάθε χαρτοφυλακίου και οποιαδήποτε διαθέσιμη πληροφορία σχετικά με το ιστορικό πωλήσεων και της στρατηγικής μελλοντικών πωλήσεων, όπου είναι εφαρμόσιμο.

Κατά συνέπεια, κατά την ανωτέρω αξιολόγηση, η Εταιρεία εξετάζει ορισμένους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που συνδέονται με την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου και του τρόπου αξιολόγησης και διαχείρισης αυτών των κινδύνων, της σχετικής αποζημίωσης προσωπικού και της συχνότητας, του όγκου και των λόγων για τις πωλήσεις του παρελθόντος, καθώς και τις προσδοκίες για τις μελλοντικές πωλήσεις.

Τύποι επιχειρηματικών μοντέλων

Τα επιχειρηματικά μοντέλα της Εταιρείας εμπίπτουν σε τρεις κατηγορίες, οι οποίες είναι ενδεικτικές των βασικών στρατηγικών που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία κερδών.

Το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης για είσπραξη (HTC) έχει ως στόχο τη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού για την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών. Οι πωλήσεις σε αυτό το μοντέλο παρακολουθούνται και μπορούν να πραγματοποιηθούν για λόγους που δεν είναι συμβατοί με το εν λόγω επιχειρηματικό μοντέλο. Ειδικότερα, πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που σχετίζονται με την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου καθώς και πωλήσεις που γίνονται κοντά στη λήξη του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού θεωρούνται συμβατές με το σκοπό διακράτησης για

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ανεξάρτητα από τη συχνότητα και την αξία τους. Πωλήσεις που πραγματοποιούνται για άλλους λόγους δύναται να θεωρηθούν συμβατές με το HTC επιχειρηματικό μοντέλο, όπως πωλήσεις για τις ανάγκες ρευστότητας σε οποιοδήποτε σενάριο ακραίων καταστάσεων ή πωλήσεις που πραγματοποιούνται για τη διαχείριση υψηλού επιπέδου συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου. Αυτές οι πωλήσεις παρακολουθούνται και αξιολογούνται ανάλογα με τη συχνότητα και την αξία τους ώστε να καθοριστεί εάν είναι συμβατές με το HTC επιχειρηματικό μοντέλο. Τα χρεωστικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο περιλαμβάνουν ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συμπεριλαμβανομένων και εκδιδόμενων τίτλων ομολόγων για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από την Εταιρεία και ενοποιούνται στον ισολογισμό της, επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, με την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης του SPPI. Το επιχειρηματικό μοντέλο διακράτησης για είσπραξη και διάθεση (HTC&S) έχει ως στόχο τόσο την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και την πώληση στοιχείων του ενεργητικού. Δραστηριότητες όπως η διαχείριση της ρευστότητας, η απόδοση των τόκων και η διάρκεια είναι σύμφωνες με αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο, ενώ οι πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του επιχειρηματικού μοντέλου για την επίτευξη των στόχων του. Οι χρεωστικοί τίτλοι που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, με την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης του SPPI.

Τα λουπά επιχειρηματικά μοντέλα περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού των οποίων η διαχείριση και επιμέτρηση γίνεται σε εύλογη αξία, καθώς και χαρτοφυλάκια που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Πρόκειται για μια υπολειμματική κατηγορία χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που δεν πληρούν τα κριτήρια των επιχειρηματικών μοντέλων HTC ή HTC&S, ενώ η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών έχει παρεπόμενο χαρακτήρα όσον αφορά την επίτευξη του στόχου του επιχειρηματικού μοντέλου.

Η Εταιρεία διενεργεί την επαναξιολόγηση των επιχειρηματικών της μοντέλων τουλάχιστον ετησίως, ή νωρίτερα εάν προκύψει η ανάγκη αξιολόγησης λόγω πωλήσεων ή εάν υπάρχουν αλλαγές στην στρατηγική της Εταιρείας ή στις κύριες δραστηριότητες της, όπως προκύπτει από το επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της Εταιρείας καθώς και την στρατηγική της σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα.

Αξιολόγηση χαρακτηριστικών των ταμειακών ροών

Για να επιμετρηθεί ένα χρηματοπιστωτικό μέσο στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, οι συμβατικοί όροι του πρέπει να δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνιστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

Κατά την αξιολόγηση εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, η Εταιρεία εξετάζει κατά πόσο οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού μέσου είναι συμβατοί με μια βασική δανειακή σύμβαση, δηλαδή ο τόκος περιλαμβάνει μόνο το αντάλλαγμα για την διαχρονική αξία του χρήματος, τον πιστωτικό κίνδυνο, λοιπούς βασικούς κινδύνους δανεισμού και ένα περιθώριο κέρδους. Κατά την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, αξιολογείται εάν αυτό περιέχει συμβατικούς όρους που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν το ποσό ή το χρονοδιάγραμμα των συμβατικών ταμειακών ροών με τρόπο που να μην είναι συμβατός με την παραπάνω προϋπόθεση. Όταν οι συμβατικοί όροι εισάγουν έκθεση σε κίνδυνο ή μεταβλητότητα που είναι ασύμβατοι με μια βασική δανειακή σύμβαση, το σχετικό χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού θεωρείται ότι αποτυγχάνει στην αξιολόγηση του SPPI και ως εκ τούτου θα επιμετρηθεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση του SPPI, η Εταιρεία εξετάζει την ύπαρξη διαφόρων χαρακτηριστικών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, συμβατικά συνδεδεμένων όρων, όρων σε ό,τι αφορά πρόωρες αποπληρωμές, αναβαλλόμενες πληρωμές τόκων επί των οποίων δε λογίζεται πρόσθετος τόκος, δικαιωμάτων επέκτασης της διάρκειας του χρέους και μετατροπής του σε μετοχικό κεφάλαιο, όρων που εισάγουν μόχλευση, συμπεριλαμβανομένων πληρωμών συνδεδεμένων με την πορεία ενός δείκτη. Επιπλέον, όσον αφορά τους κατεχόμενους από την Εταιρεία χρεωστικούς τίτλους που έχουν εκδοθεί από εταιρείες ειδικού σκοπού για λόγους τιτλοποίησης, κατά την αξιολόγησή τους, εξετάζονται τόσο τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ροών της ομάδας των εκχωρημένων στοιχείων όσο και ο βαθμός έκθεσης πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχεται σε κάθε σειρά ομολόγων (tranche) έναντι του αντίστοιχου κινδύνου του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που απαρτίζουν την υποκείμενη ομάδα (underlying pool).

Στην περίπτωση αξιολόγησης του κριτηρίου SPPI μιας δανειακής συμφωνίας ειδικού τύπου όπως οι δανειακές συμφωνίες χωρίς δικαίωμα αναγωγής, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη πολλούς παράγοντες όπως την φύση του δανειολήπτη και της δραστηριότητάς

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

του, την τιμολόγηση των δανείων, εάν συμμετέχει στην απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και το κατά πόσο οι εξασφαλίσεις αντιπροσωπεύουν όλο ή σημαντικό μέρος του ενεργητικού του δανειολήπτη. Επιπλέον, για οικονομικές οντότητες ειδικού σκοπού, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη την κεφαλαιακή επάρκεια του δανειολήπτη για την απορρόφηση ζημιών αξιολογώντας από κοινού κριτήρια όπως την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, τους δείκτες δανείου προς Αξία Εξασφάλισης (LTV (Loan-to-Value)) και κάλυψης της εξυπηρέτησης χρέους (ADSCR (Average Debt-Service-Coverage Ratio)) καθώς επίσης και την ύπαρξη εταιρικών και προσωπικών εγγυήσεων.

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όταν το στοιχείο της διαχρονικής αξίας του χρήματος έχει τροποποιηθεί (modified time value of money element) ώστε το επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού να αναπροσαρμόζεται κατά διαστήματα, αλλά η συχνότητα της εν λόγω αναπροσαρμογής να μην αντιστοιχεί στη διάρκεια του επιτοκίου ή όταν το επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού αναπροσαρμόζεται κατά διαστήματα σύμφωνα με το μέσο όρο συγκεκριμένων βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιτοκίων, πραγματοποιείται μία ποσοτική αξιολόγηση ("Benchmark Test") για να αποφασιστεί κατά πόσον οι συμβατικές ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

Ειδικότερα, η Εταιρεία αξιολογεί τις συμβατικές ταμειακές ροές του «πραγματικού χρηματοοικονομικού μέσου» (real instrument), το επιτόκιο του οποίου αναπροσαρμόζεται με συχνότητα που δεν αντιστοιχεί στη διάρκεια του επιτοκιακού δείκτη αναφοράς, συγκρίνοντάς τις με τις ταμειακές ροές του «χρηματοοικονομικού μέσου αναφοράς» (benchmark instrument) οι οποίες είναι καθ' όλα όμοιες, με εξαίρεση τη χρονική διάρκεια του επιτοκίου αναφοράς η οποία εν προκειμένω ταυτίζεται με τη συχνότητα αναπροσαρμογής του επιτοκίου. Εάν οι μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές του «πραγματικού χρηματοοικονομικού μέσου» διαφέρουν σημαντικά από τις (μη προεξοφλημένες) ταμειακές συμβατικές ροές του «χρηματοοικονομικού μέσου αναφοράς» λόγω της τροποποίησης του στοιχείου της διαχρονικής αξίας του χρήματος, τότε το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού δεν ικανοποιεί το κριτήριο του SPPI. Κατά την αξιολόγηση, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη τόσο την επίδραση του τροποποιημένου στοιχείου της διαχρονικής αξίας του χρήματος σε κάθε περίοδο αναφοράς όσο και τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου σωρευτικά. Σε ότι αφορά τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου, αυτό επιτυγχάνεται συγκρίνοντας τις σωρευτικές προβλεπόμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές του «πραγματικού χρηματοοικονομικού μέσου», με τις αντίστοιχες του «χρηματοοικονομικού μέσου αναφοράς». Σε κάθε τριμηνιαία περίοδο αναφοράς, οι προβλεπόμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές των δυο χρηματοοικονομικών μέσων συγκρίνονται βάσει προκαθορισμένων ορίων.

Επιπροσθέτως, για σκοπούς της αξιολόγησης SPPI, η κατάταξη ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού δεν επηρεάζεται αν ο αντίκτυπος κάποιου συμβατικού όρου στις ταμειακές ροές είναι ήσσονος σημασίας. Επιπλέον, ένα χαρακτηριστικό συμβατικών ταμειακών ροών θεωρείται από την Εταιρεία ότι δεν είναι «πραγματικό» (non-genuine) όταν επηρεάζει τις ταμειακές ροές μόνο στην περίπτωση που προκύψει κάποιο εξαιρετικά σπάνιο, ιδιαίτερα ασυνήθιστο και καθόλου πιθανό γεγονός. Σε αυτήν την περίπτωση, το χαρακτηριστικό αυτό των συμβατικών ταμειακών ροών δεν επηρεάζει την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου.

Η Εταιρεία πραγματοποιεί αξιολόγηση του SPPI ανά δανειακό προϊόν για το χαρτοφυλάκιο λιανικής και για ένα μέρος του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου, όπου οι συμβάσεις είναι τυποποιημένης μορφής, ενώ για το εναπομείναν επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο καθώς και τους χρεωστικούς τίτλους που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από την Εταιρεία, η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε ατομική βάση.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Εταιρεία αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού, όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του εκπνέουν ή τα δικαιώματα είσπραξης αυτών των ταμειακών ροών μεταβιβάζονται μέσω οριστικής πώλησης που ουσιαστικά έχει ως αποτέλεσμα την μεταβίβαση όλων των κινδύνων και των ωφελειών που απορρέουν από την κυριότητα του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Επιπροσθέτως, ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αποαναγνωρίζεται ακόμη και αν τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ροών διακρατούνται αλλά ταυτοχρόνως η Εταιρεία αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει τις εισπραχθείσες ταμειακές ροές χωρίς ουσιαστική καθυστέρηση ('pass through agreement') ή εάν ουσιαστικά οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες ούτε μεταβιβάζονται ούτε διατηρούνται αλλά η Εταιρεία έχει μεταφέρει τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Ο έλεγχος έχει μεταφερθεί, εάν και μόνον αν, ο αποδέκτης έχει πρακτικώς την δυνατότητα να πωλήσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στο σύνολό του σε ένα τρίτο και είναι σε θέση να ασκήσει αυτή τη δυνατότητα μονομερώς και χωρίς να επιβάλλει πρόσθετους περιορισμούς στη μεταφορά.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Οι κύριες συναλλαγές που υπόκεινται στους παραπάνω κανόνες αποαναγνώρισης αφορούν συναλλαγές τιτλοποίησης, συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων καθώς και συναλλαγές δανεισμού τίτλων. Στην περίπτωση που η αξιολόγηση αφορά συναλλαγές τιτλοποίησης, η Εταιρεία εφαρμόζοντας τις προαναφερθείσες αρχές αποαναγνώρισης, λαμβάνει υπ' όψιν τη δομή της συναλλαγής περιλαμβανομένης της έκθεσής του στους μειωμένης εξασφάλισης εκδιδόμενους τίτλους των ομολόγων, την παροχή προς τα οχήματα ειδικού σκοπού των καλούμενων μέτρων πιστωτικής ενίσχυσης (credit enhancements), καθώς και τους συμβατικούς όρους της τιτλοποίησης, βάσει των οποίων η Εταιρεία θα μπορούσε να διατηρεί τον έλεγχο επί των εκχωρημένων απαιτήσεων. Σε ό,τι αφορά τις συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων και τις συναλλαγές δανεισμού τίτλων, οι εκχωρημένες απαιτήσεις δεν αποαναγνωρίζονται, διότι σύμφωνα με τους όρους που διέπουν τη συναλλαγή, η Εταιρεία διατηρεί του κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτές.

Κατά την από-αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και του αθροίσματος (α) του εισπραχθέντος τιμήματος (περιλαμβανομένου κάθε νεοαποκτηθέντος στοιχείου του ενεργητικού μείον κάθε νέας αναληφθείσας υποχρέωσης) και (β) των σωρευτικών κερδών ή ζημιών τα οποία αναγνωρίστηκαν μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων (FVOCI), εκτός των σωρευτικών κερδών και ζημιών από μετοχικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, τα οποία δεν επαναταξινομούνται από τα λοιπά αποτελέσματα στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την ημερομηνία της αποαναγνώρισης.

Τροποποιήσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε αποαναγνώριση

Επιπροσθέτως, από-αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού προκύπτει όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές τροποποιούνται και η τροποποίηση θεωρείται τόσο σημαντική ώστε το αρχικό χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να από-αναγνωριστεί και να αναγνωριστεί ένα καινούργιο. Η Εταιρεία αναγνωρίζει το τροποποιημένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ως «νέο χρηματοοικονομικό στοιχείο» σε εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του παλιού δανείου και της εύλογης αξίας του νέου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά από από-αναγνώριση.

Η Εταιρεία δύναται να τροποποιήσει τις συμβατικές ροές ενός δανειακού ανοίγματος είτε ως παραχώρηση ευνοϊκότερων όρων σε πελάτη που αντιμετωπίζει ή πρόκειται να αντιμετωπίσει οικονομικές δυσχέρειες ή λόγω διαφόρων παραγόντων όπως μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς, ανταγωνισμού ή διατήρησης του πελάτη.

Τροποποιήσεις που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού περιλαμβάνουν:

- αλλαγή πιστούχου,
- αλλαγή νομίματος αποτίμησης του δανείου,
- ενοποίηση οφειλών, στις οποίες δυο ή περισσότερα μη εξασφαλισμένα καταναλωτικά δάνεια ενοποιούνται σε ένα ενιαίο εξασφαλισμένο δάνειο,
- αφαίρεση ή προσθήκη δικαιωμάτων μετατροπής και/ή μηχανισμών επιμερισμού κερδών ή παρόμοιων όρων που σχετίζονται με την αξιολόγηση του SPPI.

Επιπροσθέτως, η Εταιρεία μπορεί περιστασιακά να εισέλθει, στα πλαίσια των τροποποιήσεων των δανείων, σε συναλλαγή ανταλλαγής χρέους με απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου. Οι συναλλαγές αυτές, στις οποίες οι όροι του δανείου επαναδιαπραγματεύονται, έχοντας ως αποτέλεσμα ο δανειολήπτης να εκδώσει μετοχές (με ή χωρίς δικαιώματος ψήφου) ώστε να διαγραφεί μέρος ή όλη η δανειακή του υποχρέωση στην Εταιρεία. Αυτού του τύπου οι συναλλαγές, μπορεί να εμπεριέχουν δικαιώματα εξάσκησης μετατροπής σε μετατρέψιμα ή ανταλλάξιμα ομόλογα και όρους ενεργοποίησης ενεχύρου επί αυτών των μετοχών.

Στις συναλλαγές ανταλλαγής χρέους με μετοχές, το τροποποιημένο δάνειο αποαναγνωρίζεται, ενώ οι μετοχές που λαμβάνονται σε αντάλλαγμα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, με τυχόν προκύπτον κέρδος ή ζημιά να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της Εταιρείας.

2.2.11 Αναταξινομήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η Εταιρεία αναταξινομεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού μόνο όταν αλλάζει το επιχειρηματικό του μοντέλο για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Γενικά, μια αλλαγή στο επιχειρηματικό μοντέλο αναμένεται να είναι σπάνια και συμβαίνει όταν η Εταιρεία ξεκινά ή παύει να ασκεί μια δραστηριότητα που είναι σημαντική για τις λειτουργικές

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

δραστηριότητές του, για παράδειγμα, όταν μια επιχειρηματική γραμμή αποκτάται, πωλείται ή τερματίζεται. Στο σπάνιο γεγονός όπου υπάρχει αλλαγή του υπάρχοντος επιχειρηματικού μοντέλου, η νέα αξιολόγηση εγκρίνεται από τις αρμόδιες επιτροπές της Εταιρείας και η αλλαγή παρουσιάζεται κατάλληλα στο επιχειρηματικό και προϋπολογιστικό πλάνο της Εταιρείας.

Οι αλλαγές στην πρόθεση της Εταιρείας που σχετίζονται με συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού (ακόμη και υπό συνθήκες σημαντικών μεταβολών στις συνθήκες της αγοράς), η μη ύπαρξη προσωρινά μιας συγκεκριμένης αγοράς χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού ή η μεταβίβαση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού μεταξύ εταιρειών/επιχειρηματικών τομέων της Εταιρείας με διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα, δε θεωρούνται από την Εταιρεία αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο.

Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται με μελλοντική ισχύ, συνεπώς τα κέρδη ή ζημιές που έχουν αναγνωρισθεί προγενέστερα της ημερομηνίας αναταξινόμησης (συμπεριλαμβανομένων ζημιών απομείωσης) ή οι τόκοι δεν αναμορφώνονται.

2.2.12 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις - Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Η Εταιρεία κατηγοριοποιεί τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν δύο υποκατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που προσδιορίζονται ότι επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς είναι αυτές οι υποχρεώσεις τις οποίες η Εταιρεία πρωτίστως αναλαμβάνει με σκοπό την επαναγορά στο εγγύς μέλλον για βραχυπρόθεσμο κέρδος.

Η Εταιρεία μπορεί, κατά την αρχική αναγνώριση, αμετάκλητα να προσδιορίσει χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ως επιμετρήσιμες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν ένα από τα παρακάτω κριτήρια ισχύει:

- ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει αισθητά μια λογιστική αναντιστοιχία που διαφορετικά θα απέρριβε από την επιμέτρηση στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των κερδών και ζημιών επί αυτών σε διαφορετικές βάσεις, ή
- γίνεται διαχείριση μιας ομάδας χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ή χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και η απόδοσή τους εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας σύμφωνα με μία τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επενδύσεων, ή
- η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα ως επί μέρους στοιχεία ενός υβριδικού συμβολαίου τα οποία τροποποιούν σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούσαν από το συμβόλαιο.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε FVTPL αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, με εξαίρεση τις μεταβολές στην εύλογη αξία που οφείλονται σε μεταβολές πιστωτικού κινδύνου της Εταιρείας, οι οποίες αναγνωρίζονται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν επαναταξινομούνται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των υποχρεώσεων. Ωστόσο, αν αυτός ο χειρισμός δημιουργεί ή διευρύνει μια λογιστική ανακολουθία στην κατάσταση αποτελεσμάτων, όλα τα κέρδη ή οι ζημιές αυτής της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων από τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, θα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση εξοφλείται, ακυρώνεται ή λήγει. Όταν η υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση της Εταιρείας αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο με ουσιωδώς διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται ουσιωδώς, μια τέτοια ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως εξόφληση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας υποχρέωσης και η όποια διαφορά προκύπτει αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η Εταιρεία θεωρεί ότι οι όροι είναι ουσιωδώς διαφορετικοί, όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών σύμφωνα με τους νέους όρους, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε αμοιβών που πληρώθηκαν καθαρών από αμοιβές που ελήφθησαν

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

προεξοφλημένες χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10% από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Αν μια ανταλλαγή χρεωστικών τίτλων ή τροποποίηση όρων αντιμετωπιστεί λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιήθηκε αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας επί της εξόφλησης. Αν η ανταλλαγή ή τροποποίηση δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιείται αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία της υποχρέωσης και αποσβένεται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

Ομοίως, όταν η Εταιρεία επαναγοράζει οποιοδήποτε χρεωστικά μέσα που έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία, λογιστικοποιεί αυτές τις συναλλαγές ως διαγραφή χρέους.

2.2.13 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός στοιχείου ενεργητικού ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου η Εταιρεία έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανάκλα τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε η Εταιρεία χρησιμοποιεί άλλες τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Η Εταιρεία έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής, δηλαδή η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε ή λήφθηκε, εκτός εάν η Εταιρεία θεωρεί ότι η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση διαφέρει από την τιμή συναλλαγής. Σε αυτή την περίπτωση, εφόσον η εύλογη αξία αποδεικνύεται από διαπραγματεύσιμη τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση (δηλ. τιμή Επιπέδου 1) ή βάσει τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς, η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας κατά την αρχική αναγνώριση και της τιμής συναλλαγής αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία αποδεικνύεται βάσει μίας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μη παρατηρήσιμα δεδομένα, τότε το χρηματοοικονομικό μέσο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία προσαρμοσμένη ώστε να αναβάλλει την αναγνώριση στην κατάσταση αποτελεσμάτων της διαφοράς ανάμεσα στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και την τιμή συναλλαγής ('day one gain or loss'). Στη συνέχεια το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημιά αποσβένεται με κατάλληλο τρόπο κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή αναγνωρίζεται νωρίτερα εφόσον υπάρξει διαθέσιμη διαπραγματεύσιμη τιμή σε ενεργό αγορά ή παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς ή όταν το χρηματοοικονομικό μέσο πουληθεί.

Όλα τα στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης.

Για στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη βάση, η Εταιρεία αναγνωρίζει μεταφορές εντός και εκτός της ιεραρχίας εύλογης αξίας στην αρχή του τριμήνου εντός του οποίου η μεταφορά χρηματοοικονομικού μέσου πραγματοποιήθηκε.

2.2.14 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Εταιρεία αναγνωρίζει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) που αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στην πιστωτική ποιότητα από την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται σε αποσβέσιμο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, συμπεριλαμβανομένων δανείων και τίτλων ομολογίων που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες συστήθηκαν από την Εταιρεία, απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις, χρεωστικών τίτλων, συμβολαίων χρηματοοικονομικής εγγύησης και δανειακών δεσμεύσεων. Καμία

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

αναμενόμενη πιστωτική ζημιά δεν αναγνωρίζεται για τους συμμετοχικούς τίτλους. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αποτελούν μία σταθμισμένη, βάσει πιθανοτήτων, μέση εκτίμηση των πιστωτικών ζημιών που αντανakλά τη διαχρονική αξία του χρήματος. Κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπίπτουν στην πολιτική απομείωσης, η Εταιρεία σχηματίζει πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δώδεκα μηνών, που είναι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από γεγονότα αδυναμίας πληρωμής που είναι πιθανό να συμβούν μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες. Στη συνέχεια, για τα χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά (SICR) από την αρχική τους αναγνώριση, αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια τους, η οποία προκύπτει από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανά κατά την αναμενόμενη διάρκεια του μέσου. Εάν κατά την αρχική του αναγνώριση το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού πληροί τον ορισμό του αγορασθέντος ή του πιστωτικά απομειωμένου χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού (POCI), η πρόβλεψη απομείωσης βασίζεται στις μεταβολές των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια του στοιχείου ενεργητικού.

Οι προβλέψεις απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις από δραστηριότητες πλην χορηγήσεων επιμετρώνται πάντα στο ποσό που ισούται με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Για όλα τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία υπολογίζονται προβλέψεις απομείωσης, εφαρμόζεται η γενική προσέγγιση τριών σταδίων.

Κατά συνέπεια, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση τριών σταδίων που βασίζεται στην έκταση της υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας από την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού μέσου:

- Στάδιο 1 – Όταν δεν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού μέσου, αναγνωρίζεται ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου χρηματοοικονομικού μέσου ή ομάδας χρηματοοικονομικών μέσων αντιπροσωπεύουν ένα μέρος των ζημιών που θα αναγνωρίζονταν καθ' όλη τη διάρκεια τους, οι οποίες προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανά εντός των επόμενων 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς και είναι ίσες με τις αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια τους, λόγω πιθανών ζημιολόγων γεγονότων εντός των επόμενων 12 μηνών. Μη πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση, καθώς και αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού μετά από ουσιαστική τροποποίηση που έχει λογιστικοποιηθεί ως από-αναγνώριση, ταξινομούνται αρχικώς στο Στάδιο 1.
- Στάδιο 2 – Όταν σε ένα χρηματοοικονομικό μέσο επέλθει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλά δε θεωρείται ότι βρίσκεται σε κατάσταση αθέτησης, περιλαμβάνεται στο Στάδιο 2. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου αντιπροσωπεύουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από όλα τα πιθανά συμβάντα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια του.
- Στάδιο 3 – Στο παρόν Στάδιο περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά μέσα που θεωρούνται ότι έχουν υποστεί γεγονός αθέτησης. Όπως και στο Στάδιο 2, η πρόβλεψη για τις πιστωτικές ζημιές αντικατοπτρίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου.
- POCI – Τα αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού είναι στοιχεία του ενεργητικού που κατά την αρχική τους αναγνώριση θεωρούνται πιστωτικά απομειωμένα. Δεν υπόκεινται σε κατάταξη ανά στάδιο και πάντοτε επιμετρώνται βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου. Συνεπώς, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που υπάρχει μεταγενέστερη μεταβολή στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου. Οποιαδήποτε θετική αλλαγή στις αναμενόμενες ταμειακές ροές αναγνωρίζεται ως αντιλογισμός απομείωσης (κέρδος) στην κατάσταση αποτελεσμάτων ακόμη και εάν το ύψος των νέων αναμενόμενων ταμειακών ροών ξεπερνούν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές της αρχικής αναγνώρισης. Εκτός από τα αγορασμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, μπορούν να συμπεριληφθούν και χρηματοοικονομικά μέσα που θεωρούνται ως νέα στοιχεία του ενεργητικού μετά από μία ουσιαστική σημαντική τροποποίηση που έχει λογιστικοποιηθεί ως από-αναγνώριση (βλ. σημ. 2.2.10).

Ορισμός αθέτησης

Για τον προσδιορισμό του κινδύνου αθέτησης, η Εταιρεία εφαρμόζει έναν ορισμό αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς, ο οποίος είναι σύμφωνος με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA) για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα. Ο ορισμός αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς, είναι σύμφωνος με τον ορισμό που χρησιμοποιείται εσωτερικά για σκοπούς διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού θεωρείται πιστωτικά απομειωμένο όταν έχουν συμβεί ένα ή περισσότερα γεγονότα που έχουν αρνητική επίπτωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές της εν λόγω έκθεσης:

- Ο δανειολήπτης αντιμετωπίζει σημαντική δυσκολία στην εκπλήρωση των οικονομικών του υποχρεώσεων.
- Υπήρξε παραβίαση της σύμβασης, όπως αθέτηση ή καθυστέρηση πληρωμών.
- Η Εταιρεία, για οικονομικούς ή συμβατικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική δυσχέρεια του δανειολήπτη, έχει προχωρήσει σε διευκόλυνση ή διευκολύνσεις που η Εταιρεία δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση.
- Υπάρχει πιθανότητα ο δανειολήπτης να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλη χρηματοοικονομική αναδιοργάνωση.
- Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που ανήκουν στην κατηγορία POCI, η αγορά ή αναγνώριση τους με μεγάλη έκπτωση η οποία αντανάκλα το βαθμό των πραγματοποιηθεισών πιστωτικών ζημιών θεωρείται επιζήμιο γεγονός. Η Εταιρεία αξιολογεί το κριτήριο που σχετίζεται με τη μεγάλη έκπτωση ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη σε συγκεκριμένες αρχές, με σκοπό να συμπεριλάβει όλη την πληροφορία που θεωρείται λογική και υποστηρικτική ώστε να αποδώσει τις συνθήκες της αγοράς που υπήρχαν τη στιγμή της αξιολόγησης αυτής.

Για τους χρεωστικούς τίτλους, η Εταιρεία καθορίζει τον κίνδυνο αδυναμίας πληρωμής χρησιμοποιώντας μια βαθμίδα εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης. Η Εταιρεία, χαρακτηρίζει τους χρεωστικούς τίτλους ως πιστωτικά απομειωμένους εάν η εσωτερική διαβάθμιση του εκδότη/ αντισυμβαλλόμενου αντιστοιχεί στην διαβάθμιση «C» (βαθμίδα Moody's) ή η εξωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του εκδότη/ αντισυμβαλλόμενου την ημερομηνία αναφοράς αντιστοιχεί σε διαβάθμιση «C» (βαθμίδα Moody's) και η εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση δεν είναι διαθέσιμη.

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) και κατανομή σε στάδια

Ο προσδιορισμός του εάν μια πρόβλεψη απομείωσης θα πρέπει να βασίζεται σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές διάρκειας 12 μηνών ή σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, των δανειακών δεσμεύσεων και των χρηματοοικονομικών εγγυήσεων, εξαρτάται από το αν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) από την αρχική τους αναγνώριση.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Εταιρεία αξιολογεί κατά πόσο ο κίνδυνος αθέτησης για την αναμενόμενη υπολειπόμενη διάρκεια του ανοίγματος έχει αυξηθεί σημαντικά έναντι του αναμενόμενου κινδύνου αθέτησης που υπολογίστηκε στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά την αρχική αναγνώριση.

Η αξιολόγηση για τη σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά κριτήρια που βασίζονται σε λογικές και βάσιμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες χωρίς υπερβολικό κόστος ή προσπάθεια, συμπεριλαμβανομένης μελλοντικής πληροφόρησης, μακροοικονομικών σεναρίων καθώς και ιστορικών δεδομένων. Επιπλέον, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου με βάση τις παραπάνω ενδείξεις, ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά όταν οι συμβατικές πληρωμές υπερβαίνουν τις 30 ημέρες καθυστέρησης.

Ως κύριο κριτήριο για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, συγκρίνεται η πιθανότητα αθέτησης (PD) κατά την υπολειπόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου σε κάθε ημερομηνία αναφοράς με την πιθανότητα αθέτησης (PD) που αναμενόταν για την υπολειπόμενη διάρκειά του στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά την αρχική του αναγνώριση.

Η Εταιρεία μπορεί επίσης να θεωρήσει ως ένδειξη αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, όταν η πιθανότητα αθέτησης (PD) κατά την υπολειπόμενη διάρκεια σε κάθε ημερομηνία αναφοράς υπερβαίνει κάποιες προκαθορισμένες τιμές. Το κριτήριο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη περιπτώσεις όπου η σύγκριση της σχετικής πιθανότητας αθέτησης δεν έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, ενώ η απόλυτη τιμή της πιθανότητας αθέτησης είναι σε επίπεδα που θεωρούνται υψηλά με βάση το αποδεκτό επίπεδο ανάληψης κινδύνου της Εταιρείας.

Για τον πιστωτικό κίνδυνο ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, μπορεί να εφαρμοστεί ένα όριο, το οποίο συνήθως αφορά στην προβλεπόμενη πιθανότητα αθέτησής του, κάτω από το οποίο θεωρείται ότι δεν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αναμενόμενη πιθανότητα αθέτησής του κατά την αρχική αναγνώριση. Σε μια τέτοια περίπτωση, το στοιχείο του ενεργητικού ταξινομείται στο Στάδιο 1 ανεξάρτητα από το αν άλλα κριτήρια θα οδηγούσαν στην ταξινόμησή του στο Στάδιο 2. Το κριτήριο αυτό ισχύει κυρίως για χρεωστικούς τίτλους.

Η εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση (σε επίπεδο δανειολήπτη), η οποία ενσωματώνει συγκεκριμένες πληροφορίες για τον δανειολήπτη, χρησιμοποιείται επίσης ως βάση για τον προσδιορισμό της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσον αφορά στα χρηματοδοτικά ανοίγματα του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου. Ειδικότερα, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές των

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

εσωτερικών πιστοληπτικών διαβαθμίσεων βάσει συγκεκριμένων βαθμίδων. Επιπρόσθετα, η είσοδος στη λίστα παρακολούθησης (Watchlist) θεωρείται επίσης από την Εταιρεία ότι συνιστά αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Τα μοντέλα εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης ενσωματώνουν συγκεκριμένες πληροφορίες για τον δανειολήπτη αλλά και πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία που ενσωματώνουν μακροοικονομικές μεταβλητές.

Η αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου για τους χρεωστικούς τίτλους πραγματοποιείται σε ατομική βάση και βασίζεται στον αριθμό των βαθμίδων της εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης που έχει υποβαθμιστεί ο χρεωστικός τίτλος από την ημερομηνία αρχικής του αναγνώρισης.

Τα μέτρα ρύθμισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όπως παρακολουθούνται από την Εταιρεία θεωρούνται ένδειξη αύξησης του πιστωτικού κινδύνου και συνεπώς τα εν λόγω στοιχεία κατανέμονται στο Στάδιο 2 μετά τη ρύθμιση. Εκτός εάν θεωρούνται ως πιστωτικά απομειωμένα οπότε ταξινομούνται στο Στάδιο 3. Επιπλέον, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου με βάση τις παραπάνω ενδείξεις, ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά όταν οι συμβατικές πληρωμές υπερβαίνουν τις 30 ημέρες καθυστέρησης.

Επιπλέον, η Διοίκηση μπορεί να εφαρμόζει προσωρινές συνολικές προσαρμογές όταν καθορίζει εάν ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση σε ανοίγματα που έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου ώστε να αντικατοπτρίζουν μακροοικονομικούς ή άλλους παράγοντες που δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα τρέχοντα μοντέλα πιστωτικού κινδύνου. Αυτοί οι παράγοντες μπορεί να εξαρτώνται από πληροφορίες όπως ο τύπος του ανοίγματος, οι συγκεκριμένες πληροφορίες του αντισυμβαλλομένου και τα χαρακτηριστικά του χρηματοοικονομικού μέσου, ενώ παράλληλα η εφαρμογή τους απαιτεί σημαντική κρίση.

Μεταφορά από το Στάδιο 2 στο Στάδιο 1

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, το οποίο κατατάσσεται στο Στάδιο 2 λόγω της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, θα επαναταξινομηθεί στο Στάδιο 1, εφόσον δεν πληροί πλέον κανένα από τα κριτήρια του Σταδίου 2.

Σε περίπτωση που έχουν εφαρμοστεί μέτρα ρύθμισης, η Εταιρεία χρησιμοποιεί μία δοκιμαστική περίοδο δύο ετών, προκειμένου να εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις για να γίνει μεταφορά στο Στάδιο 1. Εάν στο τέλος της προαναφερθείσας δοκιμαστικής περιόδου, οι οφειλότες έχουν πραγματοποιήσει συνολικές πληρωμές μεγαλύτερες ενός σημαντικού ποσού, δεν υπάρχουν ποσά σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 30 ημερών και τα δάνεια δεν είναι πιστωτικά απομειωμένα αλλά ούτε πληρείται κάποιο άλλο κριτήριο σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, τα δάνεια ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Μεταφορά από το Στάδιο 3 στο Στάδιο 2

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού μεταφέρεται από το Στάδιο 3 στο Στάδιο 2, όταν τα κριτήρια βάσει των οποίων χαρακτηρίστηκε ως πιστωτικά απομειωμένο, δεν ισχύουν πλέον.

Κριτήρια για την ομαδοποίηση των ανοιγμάτων με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου

Η εκτίμηση της πρόβλεψης απομείωσης πραγματοποιείται είτε σε ατομική βάση είτε σε συλλογική για ομάδες παρόμοιων στοιχείων με ομοιογενή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου. Η Εταιρεία εφαρμόζει τις ίδιες αρχές για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε συλλογική ή ατομική βάση.

Η Εταιρεία κατηγοριοποιεί τα δανειακά ανοίγματά του με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, τόσο για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσο και για τη μέτρηση της πρόβλεψης για ζημιές από δάνεια σε συλλογική βάση. Οι διαφορετικές κατηγορίες αποσκοπούν να αποτυπώσουν τις διαφορές στην πιθανότητα αθέτησης και τα ποσοστά ανάκτησης σε περίπτωση αθέτησης.

Τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για την κατάτμηση των ανοιγμάτων περιλαμβάνουν διάφορα στοιχεία όπως: ο τύπος χρηματοοικονομικού μέσου, ο τύπος χαρτοφυλακίου, η κατηγορία του περιουσιακού στοιχείου, ο τύπος προϊόντος, ο κλάδος, η αρχική οντότητα, η διαβάθμιση πιστοληπτικής αξιολόγησης, η υπολειπόμενη διάρκεια έως τη λήξη, η γεωγραφική θέση του δανειολήπτη, η αξία εξασφαλίσεων του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, το καθεστώς ρύθμισης και οι ημέρες καθυστέρησης.

Η Εταιρεία προσδιορίζει τα μεμονωμένα σημαντικά ανοίγματα και πραγματοποιεί τη μέτρηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς βάσει των συγκεκριμένων ιδιαίτερων πληροφοριών του κάθε δανειολήπτη τόσο για τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής όσο και

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Η εν λόγω μέτρηση διενεργείται σε επίπεδο δανειολήπτη, συνεπώς τα κριτήρια ορίζονται σε αυτό το επίπεδο, ενώ λαμβάνονται υπόψη τόσο οι ποιοτικοί όσο και οι ποσοτικοί παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις.

Για τα υπόλοιπα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής και δανείων σε επιχειρήσεις, η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά μετράται σε συλλογική βάση. Με την προσέγγιση αυτή ενσωματώνονται συγκεκριμένες πληροφορίες για τον δανειολήπτη, και ιστορικά δεδομένα ζημιών σε συλλογική βάση και μελλοντική πληροφόρηση. Για τους χρεωστικούς τίτλους καθώς και τίτλους ομολόγων που εκδοθήκαν για λόγους τιτλοποίησης από εταιρείες ειδικού σκοπού οι οποίες συστήθηκαν από την Εταιρεία, η επιμέτρηση των ζημιών απομείωσης πραγματοποιείται σε ατομική βάση.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι μια αμερόληπτα καθορισμένη και σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων μέση εκτίμηση των πιστωτικών ζημιών που αντανάκλα την διαχρονική αξία του χρήματος, η οποία καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης μιας σειράς πιθανών εκβάσεων. Ως πιστωτική ζημιά ορίζεται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που είναι απαιτητές από την Εταιρεία σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού στοιχείου και των ταμειακών ροών που η Εταιρεία προσδοκά ότι θα εισπράξει προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του στοιχείου του ενεργητικού, ή με το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που χαρακτηρίστηκαν ως POCI. Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, ιστορικά δεδομένα, τρέχουσες συνθήκες καθώς και λογικές και βάσιμες προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Για τις μη εκταμιευμένες δανειακές δεσμεύσεις, ως αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ορίζεται η παρούσα αξία της διαφοράς μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών που οφείλονται εάν η δανειακή δέσμευση εκταμιεύονταν και των ταμειακών ροών που η Εταιρεία αναμένει να εισπράξει, ενώ για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ως αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ορίζεται η διαφορά μεταξύ των αναμενόμενων πληρωμών αποζημίωσης του κάτοχου του συμβολαίου και τυχόν ποσά που η Εταιρεία αναμένει να εισπράξει.

Η Εταιρεία εκτιμά τις αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών από όλες τις πιθανές πηγές λαμβάνοντας υπόψη τις εξασφαλίσεις, εγγυήσεις και άλλες πιστωτικές ενισχύσεις που εμπεριέχονται στους συμβατικούς όρους και τα οποία δεν αναγνωρίζονται διακριτά. Στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού με εξασφαλίσεις, η εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών που σχετίζονται με την εξασφάλιση αποτυπώνει το ποσό των ταμειακών ροών και τη χρονική στιγμή που αυτές αναμένεται να εισπραχθούν από την διαδικασία ρευστοποίησης μετά την αφαίρεση των προεξοφλημένων εξόδων απόκτησης και εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν η ρευστοποίηση είναι πιθανή.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για τη διάρκεια της μέγιστης συμβατικής περιόδου κατά την οποία η Εταιρεία είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος προσδιορίζεται με βάση τους ουσιαστικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου, ή σε περίπτωση ανακυκλούμενων πιστώσεων λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η αναμενόμενη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και τις προγενέστερες πρακτικές της Εταιρείας.

Απαιτήσεις από πελάτες, οι οποίες προκύπτουν από τις μη χρηματοδοτικές δραστηριότητες της Εταιρείας, περιλαμβάνονται στα Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού και είναι κυρίως βραχυπρόθεσμες. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη ότι τέτοιου είδους χρηματοοικονομικά μέσα συνήθως δεν εμπεριέχουν σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης, η πρόβλεψη για πιστωτική ζημιά επιμετράται σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια τους, σύμφωνα με την απλοποιημένη προσέγγιση.

Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται στις καμπύλες της πιθανότητας αθέτησης (probability of default - PD), της ζημιάς ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD), της έκθεσης κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) και άλλων παραμέτρων όπως ο συντελεστής μετατροπής των εκτός ισολογισμού πιστωτικών ανοιγμάτων σε χρηματοδοτικά ανοίγματα (credit conversion factor - CCF) και το ποσοστό προπληρωμής (prepayment rate). Γενικά, η Εταιρεία αντλεί αυτές τις παραμέτρους από εσωτερικώς αναπτυγμένα στατιστικά μοντέλα, ιστορικά δεδομένα συγκεκριμένης χρονικής στιγμής (point-in-time) και παρατηρήσεις, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές που έχει αναπτύξει σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου.

Οι πιθανότητες αθέτησης (probability of default - PD), η ζημιά δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD) και η έκθεση κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD), που χρησιμοποιούνται για λογιστικούς σκοπούς ενδέχεται να διαφέρουν από εκείνα τα

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

οποία χρησιμοποιούνται για εποπτικούς σκοπούς. Για σκοπούς επιμέτρησης της απομείωσης, το PD είναι μία point-in-time εκτίμηση σε αντίθεση με την εκτίμηση του PD για εποπτικούς σκοπούς όπου ακολουθείται η προσέγγιση «through-the-cycle». Επιπροσθέτως, για εποπτικούς σκοπούς, η ζημιά δεδομένης της αθέτησης (loss given default – LGD) και η έκθεση κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) βασίζονται στη σοβαρότητα της ζημιάς σε συνθήκες οικονομικής ύφεσης, ενώ για σκοπούς απομείωσης, αντανακλούν ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό.

Η πιθανότητα αθέτησης αντιπροσωπεύει την πιθανότητα αθέτησης της υποχρέωσης που εκτιμάται με βάση τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη ώστε να λαμβάνει υπόψη τις εκτιμήσεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης, σε δεδομένο χρονικό ορίζοντα.

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί Point in Time (PiT) PDs για να εξαλείψει οποιαδήποτε υποκειμενικότητα προς τα ιστορικά δεδομένα, με στόχο να αντικατοπτρίζει την άποψη της διοίκησης για το μέλλον κατά την ημερομηνία αναφοράς, ενσωματώνοντας σχετικές μελλοντικές πληροφορίες συμπεριλαμβανομένων των μακροοικονομικών σεναρίων.

Δυο τύποι πιθανοτήτων αθέτησης (probability of default - PD) χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς:

- PD 12 μηνών που είναι η εκτιμώμενη πιθανότητα αθέτησης που προκύπτει μέσα στους επόμενους 12 μήνες (ή για την υπολειπόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, εάν αυτή είναι μικρότερη από 12 μήνες). Χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δωδεκαμήνου για το Στάδιο 1.
- PD καθ' όλη τη διάρκεια (lifetime PD) που είναι η εκτιμώμενη πιθανότητα αθέτησης που προκύπτει κατά την υπολειπόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού. Χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του Σταδίου 2, Σταδίου 3 και των αγορασθέντων ή κατά την αρχική αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού (POCI).

Για τους χρεωστικούς τίτλους, οι πιθανότητες αθέτησης (probability of default - PD) λαμβάνονται από διεθνείς οίκους αξιολόγησης που χρησιμοποιούν μεθοδολογίες αξιολόγησης κινδύνου, μεγιστοποιώντας τη χρήση αντικειμενικών μεταβλητών και δεδομένα αγοράς. Η Εταιρεία ορίζει εσωτερικά αναπτυγμένες πιστωτικές διαβαθμίσεις σε κάθε εκδότη/αντισυμβαλλόμενο βάσει αυτών των PDs. Στις περιπτώσεις αντισυμβαλλόμενων που δεν υπάρχει τέτοια διαθέσιμη πληροφορία, η Εταιρεία ορίζει PDs χρησιμοποιώντας εσωτερικά μοντέλα.

Η έκθεση κατά την αθέτηση υποχρέωσης (EAD) είναι μια εκτίμηση χρηματοδοτικού ανοίγματος σε μια μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκων και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων δανειακών δεσμεύσεων. Το EAD περιλαμβάνει τόσο τα ανοίγματα εντός όσο και εκτός ισολογισμού. Η εντός ισολογισμού έκθεση αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό που έχει αναληφθεί και είναι απαιτητό προς πληρωμή, το οποίο περιλαμβάνει το οφειλόμενο κεφάλαιο, τους δεδουλευμένους τόκους και τα ληξιπρόθεσμα ποσά. Η εκτός ισολογισμού έκθεση αντιπροσωπεύει την πίστωση που είναι διαθέσιμη προς ανάληψη, επιπροσθέτως της έκθεσης εντός ισολογισμού.

Επιπλέον, ο συντελεστής μετατροπής (CCF) χρησιμοποιείται για την μετατροπή των πιστωτικών γραμμών και άλλων εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε ποσά έκθεσης κατά την αθέτηση υποχρέωσης (EAD). Πρόκειται για μια παραδοχή η οποία προκύπτει μέσω μοντέλων και αντιπροσωπεύει το ποσοστό του μη αναληφθέντος ποσού που αναμένεται να ληφθεί πριν από την εκδήλωση ενός γεγονότος αθέτησης.

Επιπροσθέτως, το ποσοστό προπληρωμής (prepayment rate) είναι μια εκτίμηση πρόωρων αποπληρωμών ενός χρηματοδοτικού ανοίγματος οι οποίες υπερβαίνουν τις συμβατικές αποπληρωμές βάσει του χρονοδιαγράμματος εξόφλησης, εκφράζεται δε ως ποσοστό επί του EAD σε κάθε περίοδο αναφοράς έχοντας ως αποτέλεσμα την μείωση του EAD.

Η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) εκφράζει την έκταση της ζημιάς που η Εταιρεία αναμένει για ανοίγματα τα οποία είναι σε κατάσταση αθέτησης και ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών κι εκείνων που η Εταιρεία προσδοκά να εισπράξει συμπεριλαμβανομένων των ποσών από τη ρευστοποίηση εξασφαλίσεων. Η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD), το οποίο εκφράζεται συνήθως ως ποσοστό του EAD, διαφέρει σύμφωνα με τον τύπο του αντισυμβαλλόμενου, τον τύπο και την προτεραιότητα της απαίτησης, την ύπαρξη εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών ενισχύσεων. Η Εταιρεία διακρίνει τα δανειακά χαρτοφυλάκια του σε δύο μεγάλες κατηγορίες, δηλ. αυτά που καλύπτονται με εξασφαλίσεις και αυτά χωρίς εξασφαλίσεις. Η Εταιρεία εκτιμά τη ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) χρησιμοποιώντας ποσοστά αποκατάστασης (cure rate) που αντικατοπτρίζουν εισπράξεις μετρητών, εκτιμώμενες προσόδους από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων,

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

εκτιμήσεις για το χρόνο ρευστοποίησης, κόστος υλοποίησης, κλπ. Όπου οι συνιστώσες της ζημιάς δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) εξαρτώνται από μακροοικονομικά δεδομένα, οι εξαρτήσεις αυτές αντανακλώνονται ενσωματώνοντας πληροφορίες σχετικά με το μέλλον, όπως οι προβλεπόμενοι δείκτες τιμών στα αντίστοιχα μοντέλα. Η εκτίμηση των προαναφερθέντων συνιστωσών στο LGD αντικατοπτρίζει τα διαθέσιμα ιστορικά δεδομένα που καλύπτουν μια εύλογη περίοδο, δηλ. έναν πλήρη οικονομικό κύκλο.

Για τα ομόλογα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου, η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) βασίζεται κυρίως σε ιστορικά δεδομένα τα οποία προκύπτουν από έρευνες οίκων αξιολόγησης αλλά επίσης μπορεί να καθοριστεί λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες αναμενόμενες υποχρεώσεις του οφειλέτη καθώς και το μακροοικονομικό περιβάλλον.

Επιπροσθέτως, στη ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) λαμβάνονται υπόψη η προτεραιότητα του χρεωστικού τίτλου, τυχόν εξασφαλίσεις του οφειλέτη ή οποιαδήποτε άλλης μορφής κάλυψη.

Πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία (forward looking information)

Προκειμένου να γίνει η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για κάθε στάδιο και η εκτίμηση των σημαντικών αυξήσεων του πιστωτικού κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες σχετικά με λογικές και βάσιμες προβλέψεις μελλοντικών γεγονότων και μακροοικονομικών συνθηκών. Η εκτίμηση και η εφαρμογή πληροφοριών αναφορικά με το μέλλον απαιτεί σημαντική κρίση.

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τουλάχιστον τρία μακροοικονομικά σενάρια (δηλαδή βασικό, δυσμενές και αισιόδοξο) για να επιτύχει το στόχο της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει ένα αμερόληπτο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων αποτέλεσμα. Το βασικό σενάριο αντιπροσωπεύει το πιο πιθανό σενάριο και εναρμονίζεται με τις πληροφορίες που χρησιμοποιεί η Εταιρεία για σκοπούς στρατηγικού σχεδιασμού και προϋπολογισμού.

Τα σενάρια αντικατοπτρίζονται στις παραμέτρους ρίσκου, και συγκεκριμένα στο PD 12 μηνών, στο PD καθ' όλη τη διάρκεια στη ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD). Επομένως χρησιμοποιούνται 3 ζεύγη από κάθε μία από αυτές τις παραμέτρους, σύμφωνα με τα σενάρια που αναπτύσσονται.

Στη συνέχεια, η Εταιρεία προβαίνει στον υπολογισμό των σταθμίσεων για κάθε σενάριο, που αντιπροσωπεύουν την πιθανότητα πραγματοποίησης καθενός σεναρίου. Αυτές οι σταθμίσεις εφαρμόζονται στα 3 ζεύγη υπολογισμού των παραμέτρων προκειμένου να παραχθεί ένα μοναδικό σενάριο με σταθμισμένες παραμέτρους κινδύνου, το οποίο στη συνέχεια χρησιμοποιείται τόσο στην αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσο και στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών ενσωματώνει μελλοντικές μακροοικονομικές μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμών αύξησης του ΑΕΠ, των δεικτών τιμών κατοικιών, των ποσοστών ανεργίας, των επιτοκίων κλπ. Για να αντικατοπτριστούν οι σημαντικές μη γραμμικότητες στο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών όσο αφορά τα σημαντικά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται σε ατομική βάση, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη σχετική πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία για συγκεκριμένες ομάδες δανειοληπτών κυρίως βάσει του επιχειρηματικού κλάδου όπου ανήκουν καθώς και άλλους παράγοντες πιστωτικού κινδύνου (εάν υπάρχουν). Έτσι ορίζονται σταθμίσεις για κάθε σενάριο ανά ομάδα δανειοληπτών με στόχο αμερόληπτου υπολογισμού του ποσού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών που ενσωματώνει όλες τις λογικές και σχετικές πληροφορίες.

Τροποποιημένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού

Στις περιπτώσεις που οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού έχουν τροποποιηθεί (για τα κριτήρια αποαναγνώρισης, βλέπε «Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην ενότητα 2.2.10) και η τροποποίηση θεωρηθεί σημαντική, η ημερομηνία τροποποίησης θεωρείται ως η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης, συμπεριλαμβανομένου και του προσδιορισμού του αν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Το τροποποιημένο περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται συνήθως σε Στάδιο 1 για σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, μετά από μια τροποποίηση που έχει ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του αρχικού χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, ενδέχεται να υπάρξουν ενδείξεις ότι το νέο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού είναι πιστωτικά απομειωμένο κατά την αρχική του αναγνώριση και συνεπώς το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αναγνωρίζεται ως αγορασμένο ή κατά την αρχική αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού (POCI).

Στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού έχουν τροποποιηθεί και η τροποποίηση δεν θεωρείται σημαντική, η Εταιρεία υπολογίζει εκ νέου την λογιστική αξία προ απομείωσης του

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζει τη διαφορά ως κέρδος ή ζημιά από τροποποίηση, η οποία περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και καθορίζει εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που υπήρχε κατά την αρχική αναγνώριση βάσει των αρχικών μη τροποποιημένων συμβατικών όρων και τον κίνδυνο αθέτησης που προέκυψε κατά την ημερομηνία αναφοράς, βάσει των τροποποιημένων συμβατικών όρων.

Παρουσίαση της πρόβλεψης απομείωσης

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρούνται στο αποσβέσιμο κόστος, η πρόβλεψη απομείωσης μειώνει την λογιστική τους αξία στον ισολογισμό. Για τα χρεωστικά μέσα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, η πρόβλεψη απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση και δεν μειώνει τη λογιστική αξία των χρεωστικών τίτλων στον ισολογισμό. Για τα εκτός ισολογισμού χρηματοοικονομικά στοιχεία που προκύπτουν από δανειοδοτικές δραστηριότητες, η πρόβλεψη απομείωσης εμφανίζεται στις Λοιπές Υποχρεώσεις. Οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων αναγνωρίζονται στη γραμμή «Ζημιές από απομείωση».

Διαγραφές χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Όταν η Εταιρεία δεν έχει πια εύλογες προσδοκίες για ανάκτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου εξ ολοκλήρου ή μερικώς, μειώνει άμεσα την λογιστική του αξία προ πρόβλεψης εξ ολοκλήρου ή μερικώς έναντι της πρόβλεψης απομείωσης του. Τα ποσά που έχουν διαγραφεί θεωρούνται από-αναγνωρισμένα. Υπόλοιπα τα οποία είχαν διαγραφεί και ανακτήθηκαν σε μεταγενέστερο στάδιο μειώνουν το ύψος της ζημιάς απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι διαγραφές των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού εξακολουθούν να υπόκεινται σε διαδικασίες ανάκτησης σύμφωνα με τις διαδικασίες ανάκτησης οφειλών της Εταιρείας.

2.2.15 Συμφωνίες πώλησης, επαναγοράς και δανεισμού χρεογράφων

(i) Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς

Τα χρεόγραφα που πωλούνται με βάση συμφωνίες επαναγοράς («repos») συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στον ισολογισμό της Εταιρείας, δεδομένου ότι η Εταιρεία διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτά, ενώ η σχετική υποχρέωση ανάλογα με το αντισυμβαλλόμενο μέρος περιλαμβάνεται στα οφειλόμενα ποσά σε άλλες τράπεζες, ή σε πελάτες. Χρεόγραφα που αγοράστηκαν βάσει συμφωνιών επαναπώλησης («reverse repos») αναγνωρίζονται ως δάνεια και προκαταβολές σε άλλες τράπεζες ή πελάτες αναλόγως. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς στην περίπτωση των repos και η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής επαναπώλησης στην περίπτωση των reverse repos, αναγνωρίζεται ως τόκος κατά τη διάρκεια της περιόδου της συμφωνίας επαναγοράς ή επαναπώλησης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

(ii) Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζει η Εταιρεία σε τρίτους παραμένουν στις οικονομικές καταστάσεις. Χρεόγραφα που δανείζεται η Εταιρεία δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός αν πωληθούν σε τρίτους, οπότε η υποχρέωση επιστροφής των χρεογράφων καταχωρείται στην εύλογη αξία ως εμπορική υποχρέωση (trading liability).

2.2.16 Μισθώσεις

(i) Λογιστική για μισθώσεις όταν η Εταιρεία είναι ο μισθωτής

Όταν η Εταιρεία καθίσταται ο μισθωτής σε μια μίσθωση, αναγνωρίζει μια υποχρέωση από μισθώσεις και ένα αντίστοιχο δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού κατά την έναρξη της περιόδου της μίσθωσης, μόλις η Εταιρεία αποκτήσει τον έλεγχο της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στις λοιπές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού στα ενσώματα πάγια στοιχεία και στις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις επιμετρώνται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών πληρωτέων μισθωμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, τα οποία προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας ένα διαφορικό επιτόκιο δανεισμού. Ο τόκος - έξοδο επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζεται στα καθαρά έσοδα από τόκους.

Η υποχρέωση από μισθώσεις επαναμετράται όταν υπάρχει αλλαγή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτουν από μία μεταβολή σε ένα δείκτη ή επιτόκιο, μία αλλαγή στις εκτιμήσεις της Εταιρείας για το ποσό που αναμένεται να είναι πληρωτέο με

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

βάση μία εγγύηση υπολειμματικής αξίας ή εάν η Εταιρεία αλλάξει την εκτίμηση της σχετικά με την πιθανότητα εξάσκησης ενός δικαιώματος αγοράς, επέκτασης ή λήξης. Όταν η υποχρέωση από μισθώσεις επαναμετράται με αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται μία αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού ή αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εάν η λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού έχει μηδενιστεί.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αναγνωρίζεται αρχικά σε ποσό ίσο με την υποχρέωση από μισθώσεις και προσαρμόζεται για προπληρωμές μισθωμάτων, αρχικές άμεσες δαπάνες ή κίνητρα που ελήφθησαν για τη σύναψη των μισθώσεων. Μεταγενέστερα, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αποσβένεται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου μίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου, εάν αυτή είναι μικρότερη, και οι αποσβέσεις παρουσιάζονται στα λειτουργικά έξοδα.

Όταν μια μίσθωση περιέχει δικαιώματα επέκτασης ή λήξης τα οποία η Εταιρεία θεωρεί κατ' ουσίαν βέβαιο ότι θα εξασκηθούν, τα αναμενόμενα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ή το κόστος της πρόωρης λήξης περιλαμβάνονται στα πληρωτέα μισθώματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης από μισθώσεις.

(ii) Λογιστική για μισθώσεις όταν η Εταιρεία είναι ο εκμισθωτής

Κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος μιας μίσθωσης, η Εταιρεία, ενεργώντας ως εκμισθωτής, ταξινομεί κάθε μίσθωσή του είτε ως λειτουργική μίσθωση είτε ως χρηματοδοτική μίσθωση με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Κατά την ημερομηνία έναρξης, η Εταιρεία αποαναγνωρίζει τη λογιστική αξία των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση και αναγνωρίζει απαίτηση ποσού ίσου με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση καθώς και κέρδος ή ζημιά στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την αποαναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου και την αναγνώριση της καθαρής επένδυσης στη μίσθωση. Η καθαρή επένδυση στη μίσθωση υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων με παρόμοιο τρόπο όπως και για τον μισθωτή.

Μετά την ημερομηνία έναρξης, η Εταιρεία αναγνωρίζει χρηματοοικονομικό έσοδο κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου βάσει μεθόδου που αντικατοπτρίζει μια σταθερή περιοδική απόδοση πάνω στην καθαρή επένδυση του εκμισθωτή στη μίσθωση. Η Εταιρεία αναγνωρίζει επίσης έσοδο από μεταβλητές καταβολές που δεν περιλαμβάνονταν στην καθαρή επένδυση. Μετά την έναρξη, η καθαρή επένδυση στη μίσθωση δεν επαναμετράται, εκτός αν η μίσθωση τροποποιηθεί ή η μισθωτική περίοδος μεταβληθεί.

Λειτουργικές Μισθώσεις

Η Εταιρεία συνεχίζει να αναγνωρίζει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και δεν αναγνωρίζει καθαρή επένδυση στη μίσθωση στον ισολογισμό ή αρχικό κέρδος (αν υπάρχει) στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η Εταιρεία αναγνωρίζει τα μισθώματα που καταβάλλονται από τους μισθωτές ως έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης ή με οποιαδήποτε άλλη συστηματική βάση θεωρείται κατάλληλη. Επίσης, αναγνωρίζει ως έξοδα τις αρχικές δαπάνες που πραγματοποιούνται για την απόκτηση των εσόδων της μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων. Η Εταιρεία προσθέτει τις αρχικές άμεσες δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνεται για τη σύναψη λειτουργικής μίσθωσης στη λογιστική αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζει τις εν λόγω δαπάνες ως έξοδα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα της μίσθωσης.

Υπομισθώσεις

Η Εταιρεία, ενεργώντας ως μισθωτής, ενδέχεται να συνάψει συμφωνίες υπομίσθωσης ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου προς ένα τρίτο μέρος, ενώ η αρχική μίσθωση παραμένει εν ισχύ. Η Εταιρεία ενεργεί τόσο ως μισθωτής όσο και ως εκμισθωτής του ίδιου περιουσιακού στοιχείου. Η υπομίσθωση αποτελεί διακριτή σύμβαση μίσθωσης, στην οποία ο ενδιαμέσος εκμισθωτής ταξινομεί την υπομίσθωση ως χρηματοδοτική μίσθωση ή λειτουργική μίσθωση ως εξής:

- αν η κύρια μίσθωση αποτελεί βραχυπρόθεσμη μίσθωση, η υπομίσθωση ταξινομείται ως λειτουργική μίσθωση, ή
- σε διαφορετική περίπτωση, η υπομίσθωση ταξινομείται με βάση το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού το οποίο προκύπτει από την κύρια μίσθωση και όχι με βάση το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο.

2.2.17 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

(i) Τρέχουσα φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται στο σύνολό του, με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method), επί των προσωρινών διαφορών που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων και της λογιστικής τους αξίας στις οικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται όταν αναμένεται ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα είναι διαθέσιμο έναντι του οποίου οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντλιογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα. Η Εταιρεία αναγνωρίζει τις μη λογιστικοποιημένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη τα οποία θα επιτρέψουν την ανάκτηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση και των μέσων αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εσόδων, και μεταφέρεται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού, όταν είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι ζημιές.

(iii) Αβέβαιες φορολογικές θέσεις

Η Εταιρεία προσδιορίζει κι αξιολογεί όλες τις σημαντικές φορολογικές θέσεις, συμπεριλαμβανομένων κι αυτών που τυχόν ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, για όλες τις φορολογικές χρήσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση (ή όταν η εκδίκαση της υπόθεσης βρίσκεται σε εξέλιξη) από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Κατά την εκτίμηση των φορολογικών θέσεων, η Εταιρεία αξιολογεί όλα τα αποδεικτικά στοιχεία (εγκύκλιοι του υπουργείου οικονομικών, μεμονωμένες δικαστικές αποφάσεις, φορολογική νομοθεσία, παλαιότερες διοικητικές πρακτικές, γνωμοδοτήσεις που άπτονται φορολογικών και νομικών θεμάτων, κλπ.) στο βαθμό που αυτά είναι κατάλληλα για τα δεδομένα και τις συνθήκες της υπό εξέταση συναλλαγής/υπόθεσης της Εταιρείας.

Επιπροσθέτως, οι εκτιμήσεις σε ό,τι αφορά την αναγνώριση πρόβλεψης έναντι πιθανής δυσμενούς εξέλιξης των φορολογικών θέσεων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από γνωμοδοτήσεις που λαμβάνονται από εσωτερικούς και εξωτερικούς νομικούς συμβούλους. Για φορολογικές υποθέσεις οι οποίες ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, η Εταιρεία, για κάθε συναλλαγή ξεχωριστά, ή συνολικά ως ομάδα, ανάλογα με το ποια προσέγγιση εκτιμά καλύτερα το πιθανό αποτέλεσμα κάνοντας χρήση της μεθόδου της «αναμενόμενης αξίας» (σταθμισμένης βάσει πιθανοτήτων), σχηματίζει: (α) πρόβλεψη για εισπρακτέα φορολογική απαίτηση η οποία αφορά ποσό που έχει ήδη αναγνωριστεί και καταβληθεί ως φόρος εισοδήματος, αλλά η εκδίκαση του εκκρεμεί, ή (β) υποχρέωση για ποσά φόρων που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές. Η Εταιρεία παρουσιάζει στον ισολογισμό του όλα τα αβέβαια ποσά φόρου ως τρέχουσες ή αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις ή απαιτήσεις.

Η Εταιρεία, κατά γενικό κανόνα, έχει επιλέξει να αποκτή ένα «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», το οποίο εκδίδεται αφού πραγματοποιηθεί ο φορολογικός έλεγχος από τον ίδιο τακτικό ελεγκτή ή την ελεγκτική εταιρεία που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό και τη σχετική φορολογική νομοθεσία, παρατίθενται στη σημ. 10.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

2.2.18 Παροχές στο προσωπικό

(i) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Βραχυπρόθεσμες παροχές στους εργαζόμενους είναι αυτές που αναμένεται να εκκαθαριστούν στο σύνολό τους εντός δώδεκα μηνών μετά το τέλος της ετήσιας περιόδου αναφοράς κατά την οποία οι εργαζόμενοι παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες και αναγνωρίζονται ως έξοδο κατά την διάρκεια που αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται.

(ii) Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις

Η Εταιρεία παρέχει ορισμένα προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει η Εταιρεία επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες χρηματοοικονομικών προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές της Εταιρείας αναγνωρίζονται ως έξοδο στη χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

(iii) Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (SLSRI) και παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Η Εταιρεία παρέχει μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών βάσει του κανονιστικού πλαισίου. Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, η Εταιρεία σχηματίζει υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για υπαλλήλους που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση, όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Το ποσό της υποχρέωσης σχηματίζεται βάσει αναλογιστικής μελέτης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης εξόδου από την υπηρεσία υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης για την Εταιρεία αναγνωρίζονται απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης την περίοδο που προκύπτουν και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους.

Ο τόκος στην υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία και το κόστος υπηρεσίας που αποτελείται από το τρέχων κόστος υπηρεσίας, το κόστος υπηρεσίας παρελθόντων ετών και τα κέρδη/ ζημιές διακανονισμού της υποχρέωσης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τον υπολογισμό της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, η Εταιρεία επιπλέον λαμβάνει υπόψη πιθανές αποχωρήσεις προσωπικού προ της κανονικής συνταξιοδότησης βάσει των όρων προηγούμενων προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου.

Οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία είναι πληρωτέες όταν η απασχόληση του εργαζομένου τερματίζεται από την Εταιρεία πριν από την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης, όταν ένας εργαζόμενος δέχεται προσφορά παροχών σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του (συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δίνονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου της Εταιρείας). Η Εταιρεία αναγνωρίζει παροχές εξόδου από την υπηρεσία το συντομότερο μεταξύ των παρακάτω ημερομηνιών: (α) όταν η Εταιρεία δεν έχει τη δυνατότητα να αποσύρει πλέον την προσφορά αυτών των παροχών και (β) όταν η Εταιρεία αναγνωρίζει το κόστος μίας αναδιάρθρωσης που περιλαμβάνει την πληρωμή των παροχών εξόδου από την υπηρεσία. Σε περίπτωση που μία προσφορά γίνεται για να ενθαρρύνει την οικειοθελή αποχώρηση, οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία επιμετρώνται βάσει του αριθμού των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχτούν την προσφορά. Παροχές εξόδου από την υπηρεσία που καθίστανται καταβλητέες σε περισσότερο από 12 μήνες από το τέλος της περιόδου αναφοράς προεξοφλούνται σε παρούσα αξία.

(iv) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση της Εταιρείας περιοδικά και κατά βούληση, ανταμείβει με μετρητά (bonus) τους υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus), οι οποίες απαιτούν μόνο την έγκριση της Διοίκησης, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά τη χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους της Εταιρείας.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

(ν) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση της Εταιρείας ανταμείβει περιοδικά και κατά βούληση τους υπαλλήλους με δωρεάν μετοχές και δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών. Οι παροχές σε μετοχές που δε συνδέονται με την απόδοση των υπαλλήλων, κατοχυρώνονται κατά την περίοδο στην οποία χορηγούνται. Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που συνδέονται με την επίτευξη ορισμένων στόχων και τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου υπηρεσίας, κατοχυρώνονται μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ανωτέρω προϋποθέσεις.

Η εύλογη αξία των μετοχών που χορηγούνται αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (ονομαστική αξία) και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση μη-διανεμόμενου αποθεματικού κατά την περίοδο κατοχύρωσης αυτών. Οι εισπράξεις μετά την αφαίρεση σχετικών εξόδων συναλλαγής, πιστώνονται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, με μεταφορά του μη-διανεμόμενου αποθεματικού στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

2.2.19 Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα γήπεδα και κτίρια που αποκτούνται από πλειστηριασμούς για ανάκτηση απομειωμένων δανείων, περιλαμβάνονται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού», εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά. Τα εν λόγω αποκτηθέντα πάγια στοιχεία κατέχονται προσωρινά για πώληση και αναγνωρίζονται στο χαμηλότερο ποσό μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, η οποία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, στα συνήθη πλαίσια των εργασιών, μειωμένη με τα απαραίτητα κόστη για την πραγματοποίηση της πώλησης.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Εταιρεία, στο πλαίσιο της λειτουργίας του, κάνει χρήση των περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται από πλειστηριασμούς, αυτά μπορεί να μεταφερθούν στα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια ή στις επενδύσεις σε ακίνητα, ως ενδείκνυται.

Τα κέρδη ή ζημιές από την πώληση αυτών των στοιχείων περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.2.20 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη της Εταιρείας περιλαμβάνουν:

- (α) την οικονομική οντότητα που ασκεί έλεγχο πάνω στην Εταιρεία και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από αυτή την οικονομική οντότητα, καθώς και τα βασικά μέλη της Διοίκησης αυτής και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα,
- (β) την οικονομική οντότητα που ασκεί σημαντική επιρροή στην Εταιρεία και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται από αυτήν την οικονομική οντότητα,
- (γ) τα βασικά μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα,
- (δ) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες της Εταιρείας, και
- (ε) τις θυγατρικές εταιρείες.

Οι συναλλαγές παρόμοιας φύσης παρουσιάζονται σε συγκεντρωτική βάση. Όλες οι τραπεζικές συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.2.21 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, ο διακανονισμός της οποίας και το ποσό αυτής μπορούν να εκτιμηθούν με αξιοπιστία και απαιτεί την εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό μιας τέτοιας δαπάνης.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντιλογίζεται.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

2.2.22 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές και προνομιούχες μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Τα έξοδα έκδοσης κοινών μετοχών ή δικαιωμάτων, μετά από φόρους, αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά του προϊόντος έκδοσης.

Η διανομή μερισμάτων αναγνωρίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας, όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Τυχόν προμερίσματα αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας όταν εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Όταν η Εταιρεία αγοράζει τις μετοχές της (ίδιες μετοχές) το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια μέχρι την ακύρωση, επανέκδοση ή πώληση των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές πωλούνται ή επανεκδίδονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

2.2.23 Υβριδικό κεφάλαιο

Οι υβριδικοί τίτλοι που εκδίδονται από την Εταιρεία, μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια όταν δεν υπάρχει συμβατική υποχρέωση να κομιστούν στον κάτοχό τους ταμειακά διαθέσιμα ή κάποιο άλλο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού. Τα επιπρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την έκδοση νέων υβριδικών τίτλων καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως μείωση του προϊόντος της έκδοσης, μετά από φόρους.

Η διανομή μερίσματος στους κατόχους υβριδικών τίτλων, αναγνωρίζεται ως μείωση της καθαρής θέσης της Εταιρείας, κατά την ημερομηνία που αναγνωρίζονται ως πληρωτέα.

Όταν η Εταιρεία αγοράζει υβριδικούς τίτλους που εκδίδει, το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Στην περίπτωση που πωλούνται ή ακυρώνονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

2.2.24 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και δεσμεύσεις για την παροχή πίστωσης

Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αποτελούν συμβόλαια, με τα οποία ο εκδότης δεσμεύεται να αποζημιώσει τον κάτοχο του συμβολαίου για τη ζημιά που αυτός υφίσταται, σε περίπτωση που κάποιος καθορισμένος οφειλέτης αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τους όρους ενός χρεωστικού χρηματοπιστωτικού μέσου. Τέτοιες χρηματοοικονομικές εγγυήσεις δίδονται σε τράπεζες, χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και άλλους φορείς για λογαριασμό πελατών για τη εξασφάλιση δανείων, υπεραναλήψεων και άλλων τραπεζικών πιστοδοτήσεων.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία, που είναι το ποσό που εισπράχθηκε. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης, οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις επιμετρώνται στην υψηλότερη αξία μεταξύ του ποσού της πρόβλεψης απομείωσης λόγω αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και της αξίας που αναγνωρίστηκε αρχικά, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις της προμήθειας που προέκυψε, οπου υφίσταται.

Δεσμεύσεις για την παροχή πίστωσης

Οι δεσμεύσεις αποτελούν ανοίγματα εκτός ισολογισμού, με τα οποία η Εταιρεία δεσμεύεται, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, να χορηγήσει ένα δάνειο με προκαθορισμένους όρους στον πελάτη. Τέτοιες συμβατικές δεσμεύσεις αντιπροσωπεύουν δεσμεύσεις για παροχή πίστωσης και πιστωτικών επιστολών και αποτελούν μέρος των συνήθων δανειακών δραστηριοτήτων της Εταιρείας, για τις οποίες αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Η πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τα ανοίγματα εκτός ισολογισμού (χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και δεσμεύσεις) περιλαμβάνεται στις Λοιπές Υποχρεώσεις.

2.2.25 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν η λογιστική τους αξία θα ανακτηθεί μέσω μίας συναλλαγής πώλησης αντί μέσω συνεχούς χρήσης. Ένα μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, όταν είναι διαθέσιμο προς άμεση πώληση στην παρούσα κατάστασή του, υπόκειται σε όρους συνήθειας για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων ενεργητικού και η πώληση θεωρείται πολύ πιθανή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διοίκηση έχει δεσμευτεί να πραγματοποιήσει την πώληση και ενεργώς προωθεί την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μία τιμή που είναι

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

λογική σε σχέση με την τρέχουσα εύλογη αξία. Η πώληση επιπλέον αναμένεται να πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία της ταξινόμησης. Πριν από την ταξινόμησή τους ως κατεχόμενα προς πώληση, τα στοιχεία ενεργητικού αποτιμώνται εκ νέου σύμφωνα με το σχετικό λογιστικό πρότυπο.

Τα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση κατόπιν αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων πωλήσεως. Η ζημιά η οποία προκύπτει από την ανωτέρω επιμέτρηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα και μπορεί να αντιλογιστεί μελλοντικά. Όταν η ζημιά αφορά ομάδα στοιχείων που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση, αυτή κατανέμεται στα επιμέρους στοιχεία της ομάδας.

Η Εταιρεία παρουσιάζει τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε ξεχωριστή γραμμή στην κατάσταση αποτελεσμάτων εάν ένα τμήμα των δραστηριοτήτων της έχει πωληθεί ή έχει ταξινομηθεί ως κατεχόμενο προς πώληση και:

(α) Αντιπροσωπεύει μία ξεχωριστή σημαντική δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας, (β) Είναι μέρος ενός μοναδικού σχεδίου πώλησης μίας ξεχωριστής σημαντικής δραστηριότητας ή γεωγραφικής περιοχής λειτουργίας. Τα κέρδη ή ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων λόγω πώλησης των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων ή λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία, αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και το φόρο των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων. Κατά την ταξινόμηση, ενός τμήματος των δραστηριοτήτων της Εταιρείας ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, η Εταιρεία αναμορφώνει τα στοιχεία των προηγούμενων περιόδων στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.2.26 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες που δεν υπόκεινται σε περιορισμούς, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών.

2.2.27 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι μεταβιβάσεις πόρων στον Όμιλο από μια κρατική οντότητα, όπως η κυβέρνηση, οι κυβερνητικοί φορείς και παρόμοιοι φορείς, τοπικοί, εθνικοί ή διεθνείς, με αντάλλαγμα τη συμμόρφωση με συγκεκριμένες προϋποθέσεις κατά το παρελθόν ή στο μέλλον, που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες της Εταιρείας.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη διασφάλιση ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και η Εταιρεία θα συμμορφωθεί με τις προϋποθέσεις που απαιτούνται. Οι επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε συστηματική βάση ώστε να εναρμονίζονται με τη μέθοδο που η Εταιρεία αναγνωρίζει τα έξοδα τα οποία οι επιχορηγήσεις πρόκειται να αποζημιώσουν. Σε περίπτωση μεταγενέστερων αλλαγών στις προσδοκίες της Εταιρείας για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων των κρατικών επιχορηγήσεων, η επίπτωση αυτών των αλλαγών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.2.28 Δραστηριότητες εμπιστευματοδόχου

Η Εταιρεία παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής, εταιρικής διαχείρισης, διαχείρισης επενδύσεων, καθώς και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τρίτους. Αυτό προϋποθέτει από την Εταιρεία να λαμβάνει αποφάσεις για την κατανομή, αγορά και πώληση σχετικά με ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών μέσων. Η Εταιρεία λαμβάνει έσοδο αμοιβών για την παροχή των υπηρεσιών αυτών. Τα περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται υπό την ιδιότητα ως εμπιστευματοδόχου δεν αποτελούν περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας και δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Επιπλέον, η Εταιρεία δεν εγγυάται για τις επενδύσεις αυτές και συνεπώς δεν είναι εκτεθειμένος σε οποιονδήποτε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με αυτές.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας, η Διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που ενδέχεται να επηρεάσουν τα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, των εσόδων και εξόδων στις οικονομικές καταστάσεις, κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους και τις γνωστοποιήσεις που τις συνοδεύουν. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αξιολογούνται διαρκώς και βασίζονται στις παρούσες συνθήκες, σε ιστορικά στοιχεία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων για μελλοντικά γεγονότα, οι οποίες, με βάση τις παρούσες συνθήκες, θεωρούνται λογικές. Κάθε αναθεώρηση των εκτιμήσεων, αναγνωρίζεται μελλοντικώς.

Μετά την ολοκλήρωση της απόσχισης του τραπεζικού τομέα στις 20 Μαρτίου 2020 (σημ. 1 και 4) και την επακόλουθη τροποποίηση της εταιρικής επωνυμίας της Eurobank Ergasias SA σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία», οι

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

σημαντικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές της Διοίκησης κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Εταιρείας και οι βασικές πηγές εκτίμησης της αβεβαιότητας για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 20 Μαρτίου 2020 (δηλ. ημερομηνία απόσχισης) είναι συνεπείς με αυτές των οικονομικών καταστάσεων της Eurobank SA για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Μετά την ημερομηνία της απόσχισης, οι πιο σημαντικές περιοχές στους οποίους η Εταιρεία ασκεί κρίσεις εκτιμήσεις και παραδοχές κατά την εφαρμογή των λογιστικών της πολιτικών παρατίθενται παρακάτω:

3.1 Ζημίες απομείωσης επενδυτικών τίτλων

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) του ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης της Κατηγορίας 2 (Tier 2) απαιτεί από τη Διοίκηση να εφαρμόζει κρίση σχετικά με τις παραμέτρους κινδύνου που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και στην εκτίμηση εάν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) από την αρχική αναγνώριση. Αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται σε ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια που είναι βασισμένα σε λογική και βάσιμη πληροφόρηση για μελλοντικά στοιχεία. Ένας βαθμός αβεβαιότητας περιλαμβάνεται στην πραγματοποίηση των εκτιμήσεων, χρησιμοποιώντας παραδοχές που μπορεί να είναι υποκειμενικές και ευαίσθητες στους παράγοντες κινδύνου.

Συγκεκριμένα, αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου για τους επενδυτικούς τίτλους πραγματοποιείται σε εξατομικευμένη βάση και βασίζεται στον αριθμό των βαθμίδων της εσωτερικής πιστοληπτικής διαβάθμισης που έχει υποβαθμιστεί ο τίτλος από την ημερομηνία αρχικής του αναγνώρισης, ενώ η πιθανότητα αθέτησης (PD) που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών λαμβάνεται από έναν διεθνή οίκο αξιολόγησης χρησιμοποιώντας μεθοδολογίες κινδύνου που μεγιστοποιούν τη χρήση παρατηρήσιμων μεταβλητών και δεδομένων της αγοράς. Επιπλέον, η ζημιά ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης που χρησιμοποιείται βασίζεται σε ιστορικά δεδομένα που προέρχονται από μελέτες διεθνών οίκων αξιολόγησης που παρουσιάζουν τις ανακτήσεις σε τέτοια μέσα λαμβάνοντας υπόψη την ιεραρχία του χρηματοοικονομικού μέσου.

Αλλαγές στις μεθόδους μέτρησης που χρησιμοποιήθηκαν και τις παραδοχές που επισημάνθηκαν θα είχαν σημαντική επίδραση στο αποτέλεσμα των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η Εταιρεία επικυρώνει ανεξάρτητα όλες τα βασικές παράμετρους προσδιορισμού και τις υποκείμενες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, χρησιμοποιώντας αξιόπιστες πηγές.

3.2 Ζημίες απομείωσης από επενδύσεις σε θυγατρικές

Η Εταιρεία αξιολογεί για απομείωση τη συμμετοχή της σε θυγατρικές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς όπως περιγράφεται στη σημ. 2.2.8. Εάν υπάρχει ένδειξη απομείωσης, η Εταιρεία πραγματοποιεί έλεγχο απομείωσης συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της επένδυσης στη θυγατρική με το εκτιμώμενο ανακτήσιμο ποσό, που προσδιορίζεται ως το υψηλότερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης και της αξίας χρήσης του, βάσει λογικών και βάσιμων πληροφοριών. Ο υπολογισμός του ανακτήσιμου ποσού συνεπάγεται την άσκηση κρίσης κατά την επιλογή των κατάλληλων παραμέτρων, όπως το προεξοφλητικό επιτόκιο και το ρυθμό ανάπτυξης.

3.3 Ζημίες απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί από τη Διοίκηση να ασκήσει σημαντική κρίση, και συγκεκριμένα την εκτίμηση του ποσού και του χρονοδιαγράμματος των μελλοντικών ταμειακών ροών καθώς και της αξίας των εξασφαλίσεων κατά τον προσδιορισμό των ζημιών απομείωσης και την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου. Αυτές οι εκτιμήσεις προσδιορίζονται από πλήθος παραγόντων, οι μεταβολές των οποίων μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στο χρονοδιάγραμμα ρ και στο ποσό της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικές ζημίες που θα αναγνωριστούν. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι αποτέλεσμα σύνθετων μοντέλων με μια σειρά υποκείμενων υποθέσεων σχετικά με την επιλογή μεταβλητών δεδομένων και τις αλληλεξαρτήσεις τους. Επιπλέον, ενδέχεται να απαιτούνται προσαρμογές από τη Διοίκηση (management overlays) για να αποτυπώσουν νέες εξελίξεις και διαθέσιμες πληροφορίες, οι οποίες δεν αντικατοπτρίζονται ακόμη στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς μέσω των μοντέλων κινδύνου.

Εξαιτίας των έκτακτων συνθηκών της πανδημίας Covid-19 και παρότι η μεθοδολογία του υπολογισμού των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο παρέμεινε αμετάβλητη σε σχέση με αυτήν που εφαρμόστηκε για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία αναθεώρησε τις εκτιμήσεις και παραδοχές στα ανωτέρω σενάρια προκειμένου να ληφθεί υπόψη, στο βαθμό που είναι δυνατό, η αρνητική επίδραση της πανδημίας Covid-19, βάσει των καλύτερων εκτιμήσεων της σχετικά με τις οικονομικές προβλέψεις στο πρώτο τρίμηνο του 2020. Επιπλέον, η Διοίκηση άσκησε τον κατάλληλο βαθμό κρίσης σχετικά με τις προσδοκίες για τη βαρύτητα και τη χρονική διάρκεια των αρνητικών προοπτικών της οικονομίας, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις που εξέδωσαν το

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και άλλες τραπεζικές εποπτικές αρχές, οι οποίες τονίζουν την ανάγκη προσαρμογών από τη Διοίκηση όταν τα μοντέλα κίνδυνου δεν αποτυπώνουν τις συγκεκριμένες συνθήκες.

Τον Μάρτιο 2020, μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας του εταιρικού μετασχηματισμού (hive down), η πρόβλεψη απομείωσης για πιστωτικό κίνδυνο που αντιστοιχεί στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες της τραπεζικής δραστηριότητας μεταφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στην Eurobank A.E. (σημ. 4). Αναφορικά με το υπόλοιπο δανειακό χαρτοφυλάκιο της Εταιρείας, το οποίο αποτελούταν από τα τιτλοποιημένα δάνεια Cairo, η ολοκλήρωση της συναλλαγής με την εταιρεία doValue για την πώληση του 20% των ομολόγων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 50,1% των ομολόγων χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo, τον Ιούνιο 2020, είχε ως αποτέλεσμα την επαναμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του ανωτέρω δανειακού χαρτοφυλακίου και τελικά την από-αναγνώριση του από τον ισολογισμό της Εταιρείας (σημ. 4 και 11).

3.4 Φόρος εισοδήματος

Η Εταιρεία υπόκειται σε φόρο εισοδήματος και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της υποχρέωσης αυτού. Η εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για θέματα που ενδεχομένως ανακύψουν από φορολογικούς ελέγχους, βάσει των εκτιμήσεων για το κατά πόσο αυτά θα επιφέρουν επιπρόσθετους φόρους ή για την έκβαση φορολογικών δικαστικών υποθέσεων. Εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ του τελικού φόρου των ανωτέρω περιπτώσεων και των ποσών που αναγνωρίστηκαν αρχικά, τότε αυτή θα επηρεάσει τις φορολογικές υποχρεώσεις κατά την περίοδο προσδιορισμού του τελικού φόρου.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές και οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Συνεπώς, η αναγνώριση των ανωτέρω αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων περιλαμβάνει την διενέργεια εκτιμήσεων σχετικά με τη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση της Εταιρείας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, βάσει της εκτίμησης της Διοίκησης, η Εταιρεία δεν αναμένεται να έχει επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές που προκύπτουν κυρίως από τη συναλλαγή «Cairo» (σημ. 10).

3.5 Παροχές στο προσωπικό λόγω συνταξιοδότησης

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση με την χρήση διαφόρων παραδοχών, όπως το επιτόκιο προεξόφλησης και οι μελλοντικές μισθολογικές αυξήσεις. Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων στο τέλος κάθε χρόνου βάση των επιτοκίων εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Το νόμισμα και η διάρκεια των ομολόγων που χρησιμοποιούνται συνάδουν με το νόμισμα και την εκτιμώμενη μέση διάρκεια των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης. Το ποσοστό αύξησης των μισθών βασίζεται σε εκτιμήσεις σχετικά με μελλοντικό επίπεδο του πληθωρισμού και αντανακλά επίσης το σύστημα ανταμοιβών της Εταιρείας και τις αναμενόμενες συνθήκες της αγοράς.

Οι υπόλοιπες παραδοχές για την υποχρέωση συνταξιοδότησης, όπως οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές μεταβολές του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις εκάστοτε τρέχουσες και αναμενόμενες συνθήκες αγοράς.

Για πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία της Εταιρείας, βλέπε σημ. 17.

4. Εταιρικός Μετασχηματισμός- Διάσπαση με απόσχιση κλάδου

Τον Νοέμβριο 2018, η Eurobank Ergasias ανακοίνωσε το σχέδιο μετασχηματισμού της, το οποίο θα της επιτρέψει να ανταποκριθεί στους στόχους μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), στην εξυγίανση του ισολογισμού της και στην επικέντρωσή της στις κύριες τραπεζικές δραστηριότητες. Το ανωτέρω σχέδιο μετασχηματισμού περιλάμβανε τη συγχώνευση με την Grivalia, που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2019, καθώς και το Σχέδιο Επιτάχυνσης της μείωσης των NPEs, το οποίο περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

α) Τον Ιούνιο 2019, η Eurobank Ergasias μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (special purpose financing vehicle - SPV) «Pillar Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα υψηλής, ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης συνολικής αξίας περίπου € 2 δις, με τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από την εταιρεία. Τον Σεπτέμβριο 2019, η Eurobank Ergasias προχώρησε στην πώληση του 95% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης στην Celidoria S.A R.L. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της ανωτέρω πώλησης, η Eurobank Ergasias έπαψε να έχει τον έλεγχο του SPV και αποαναγνώρισε το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο στο σύνολό του,

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

εφόσον μεταβίβασε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου. Επιπλέον, η Eurobank Ergasias αναγνώρισε στον ισολογισμό της τα διακρατούμενα ομόλογα, δηλαδή το 100% των ομολογίων υψηλής διαβάθμισης και το 5% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (σημ. 12 και 16).

β) Τον Ιούνιο 2019, η Eurobank Ergasias μέσω των εταιρειών ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SPVs) «Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company», «Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company» και «Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα υψηλής (Σειρά Α), ενδιάμεσης (Σειρές Β1 και Β2) και χαμηλής (Σειρές C1 και C2) διαβάθμισης, συνολικής αξίας περίπου € 7,5 δις, με τιτλοποίηση μεικτού χαρτοφυλακίου κυρίως μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από την εταιρεία. Ο έλεγχος των SPVs ανήκει στον κάτοχο της πλειοψηφίας των ομολογίων ενδιάμεσης διαβάθμισης της σειράς Β1. Συνεπώς, η Eurobank Ergasias ως μοναδικός κάτοχος των εκδοθεισών ομολογίων, κατείχε τον έλεγχο των SPVs και συνέχισε να αναγνωρίζει στον ισολογισμό της το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο εφόσον διατηρούσε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του ανωτέρω χαρτοφυλακίου (σημ. 16).

γ) Την 20 Μαρτίου 2020, η διάσπαση της Eurobank Ergasias δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» ολοκληρώθηκε (όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στη παρακάτω ενότητα «Διάσπαση με απόσχιση κλάδου»). Στην ανωτέρω ημερομηνία, περιήλθαν στη Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία το 100% των ομολογίων υψηλής διαβάθμισης και το 5% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo. Οι υπόλοιποι τίτλοι, δηλαδή το 95% των ομολογίων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης παρέμειναν στην διασπώμενη εταιρεία «Eurobank Holdings».

Την 23 Μαρτίου 2020 ο διακριτικός τίτλος της Eurobank Ergasias τροποποιήθηκε σε «Eurobank Holdings».

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η κατανομή της διακράτησης των τίτλων κατόπιν της Διάσπασης, διαμορφώνεται ακολούθως:

Κάτοχοι των τίτλων του Cairo μετά τη Διάσπαση.

Τίτλοι Cairo	(Α) - Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία	(Β) - Eurobank Holdings	(Γ) = (Α) + (Β) - Όμιλος Eurobank Holdings/ Συνολική έκδοση
A Υψηλής διαβάθμισης	100%	0%	100%
B1 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	5%	20%	25%
B2 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	-	75%	75%
B Σύνολο	5%	95%	100%
C1 Χαμηλής διαβάθμισης	5%	50,1%	55,1%
C2 Χαμηλής διαβάθμισης	-	44,9%	44,9%
C Σύνολο	5%	95%	100%

δ) Τον Δεκέμβριο 2019, η Eurobank Ergasias ανακοίνωσε τη σύναψη συμφωνίας με την doValue S.p.A για την πώληση του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης (που αντιπροσωπεύουν το 80% της σειράς Β1) και το 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης Cairo έναντι τιμήματος περίπου € 14 εκατ. σε μετρητά. Η πώληση ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2020.

Κατόπιν της πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης, που ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία της σειράς Β1, η Eurobank Holdings έπαψε να έχει τον έλεγχο των SPVs και των σχετιζόμενων εταιρειών επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, δηλαδή Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. και Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. Επιπροσθέτως, διακρατώντας το 75% των ομολογίων ενδιάμεσης και το 44,9% της χαμηλής διαβάθμισης, η Eurobank Holdings έπαψε να έχει τον έλεγχο των τιτλοποιημένων δανείων, ο οποίος ανήκει στα SPVs που έχουν στην πράξη τη δυνατότητα να πωλήσουν το δανειακό χαρτοφυλάκιο κατόπιν σχετικών οδηγιών των ομολογιούχων της πλειοψηφίας της σειράς Β1. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η Eurobank Holdings αποαναγνώρισε τη συμμετοχή της στις ανωτέρω θυγατρικές καθώς επίσης και το τιτλοποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο στη λογιστική του αξία.

Η ολοκλήρωση της ανωτέρω συναλλαγής οδήγησε στην επαναμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του δανειακού χαρτοφυλακίου σύμφωνα με την λογιστική πολιτική της Εταιρείας για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Ως εκ τούτου, το δεύτερο τρίμηνο του 2020 αναγνωρίστηκε πρόβλεψη απομείωσης του υποκείμενου δανειακού χαρτοφυλακίου ύψους € 1.506 εκατ. η οποία βασίστηκε στην εύλογη αξία των διακρατούμενων ομολογίων (σημ. 9 και 12).

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κατανομή της διακράτησης των τίτλων σύμφωνα με τις ενέργειες όπως περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία (β) έως (δ).

Κάτοχοι των τίτλων του Cairo μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής πώλησης

Τίτλοι Cairo	(Α) - Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία ⁽¹⁾	(Β) - Eurobank Holdings	(Γ) = (Α) + (Β) - Όμιλος Eurobank Holdings	(Δ) - Τρίτοι ⁽²⁾	(Ε) = (Γ) + (Δ) - Συνολική έκδοση
A Υψηλής διαβάθμισης	100%	0%	100%	-	100%
B1 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	5%	-	5%	20%	25%
B2 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	-	75%	75%	-	75%
B Σύνολο	5%	75%	80%	20%	100%
C1 Χαμηλής διαβάθμισης	5%	-	5%	50,1%	55,1%
C2 Χαμηλής διαβάθμισης	-	44,9%	44,9%	-	44,9%
C Σύνολο	5%	44,9%	49,9%	50,1%	100%

⁽¹⁾ Μεταφερθείσες ομολογίες κατά τη διάσπαση από την Eurobank Ergasias

⁽²⁾ Πωληθείσες ομολογίες στη doValue S.p.A.

ε) Την 15 Ιουνίου 2020, η Eurobank Holdings (η Εταιρεία), μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), προχώρησε στην εισφορά των διακρατούμενων τίτλων του project Cairo, δηλαδή του 75% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 44,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης καθώς και ποσού ύψους € 1,5 εκατ. σε μετρητά στη θυγατρική της εταιρία με έδρα την Κύπρο Mairanus Ltd, η οποία μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc, και η Εταιρεία έλαβε ως αντάλλαγμα μετοχές που εκδόθηκαν από την εν λόγω θυγατρική έναντι της ως άνω εισφοράς. Με βάση την αποτίμηση που διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν. 4548/2018, η εύλογη αξία των μετοχών που έλαβε η Eurobank Holdings ανήλθε στο ποσό των € 57,5 εκατ. αποτελούμενη από την εύλογη αξία των εισφερόμενων ομολογιών ύψους € 56 εκατ. και μετρητά € 1,5 εκατ. (σημ. 14 και 16). Η ανωτέρω απόφαση του Δ.Σ. για την εισφορά των ομολογιών του project Cairo που διακρατήθηκαν από την Εταιρεία, σηματοδότησε την έναρξη της διαδικασίας διανομής και κατέστησε σαφή τη δέσμευση της Διοίκησης στο συγκεκριμένο σχέδιο για τη διάθεση των τίτλων που αποτελεί το τελευταίο στάδιο του σχεδίου μετασχηματισμού του Ομίλου.

στ) Την 7 Ιουλίου 2020, το Δ.Σ. της Eurobank Holdings πρότεινε στην Γενική Συνέλευση των Μετόχων τη διανομή των μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της Eurobank Holdings μέσω της μείωσης σε είδος του μετοχικού της κεφαλαίου. Την 28 Ιουλίου 2020, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος της Eurobank Holdings με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής καθώς και τη διανομή στους μετόχους της των μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc, αντίστοιχης αξίας της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου της, με αναλογία 1 μετοχή της Cairo Mezz Plc για κάθε 12 μετοχές της Eurobank Holdings που ήδη κατείχαν. Το Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων με την υπ' αριθ. 81660/31.07.2020 απόφασή του ενέκρινε την τροποποίηση του άρθρου 5 του καταστατικού της Eurobank Holdings. Το αποτέλεσμα της διανομής των μετοχών της Cairo Mezz Plc στους μετόχους της Eurobank Holdings, ήταν η ισόποση μείωση ύψους € 57,5 εκατ. του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Holdings συμπεριλαμβανοντας και τα σχετικά κόστη της ανωτέρω συναλλαγής ύψους € 0,4 εκατ., (σημ. 18).

ζ) Την 21 Σεπτεμβρίου 2020, η Eurobank Holdings ενημέρωσε την Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χρηματιστηρίου Αθηνών για την εν λόγω εταιρική πράξη και ανακοίνωσε ότι η 23 Σεπτεμβρίου 2020 ήταν η τελευταία μέρα διαπραγμάτευσης των μετοχών της με το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή μετοχών της Cairo Mezz Plc ενώ από την 24 Σεπτεμβρίου 2020 διαπραγματεύονταν με τη νέα ονομαστική αξία και χωρίς το δικαίωμα συμμετοχής στην ανωτέρω διανομή. Επιπροσθέτως, οι δικαιούχοι της διανομής μετοχών έκδοσης της Cairo Mezz Plc ήταν οι μέτοχοι της Eurobank Holdings που ήταν εγγεγραμμένοι στα αρχεία του Συστήματος Αύλων Τίτλων την 25 Σεπτεμβρίου 2020 (ημερομηνία καταγραφής).

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κατανομή της διακράτησης των τίτλων κατόπιν της ολοκλήρωσης όλων ενεργειών, όπως περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία (β) έως (στ) καθώς και τις αντίστοιχες τιμές αποτίμησης για κάθε σειρά :

Κάτοχοι των τίτλων του Cairo μετά την ολοκλήρωση της διανομής (Σεπτέμβριος 2020)

Τίτλοι Cairo	(Α) - Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία ⁽¹⁾	(Β) - Eurobank Holdings	(Γ) = (Α) + (Β) - Όμιλος Eurobank Holdings	(Δ) - Cairo Mezz Plc ⁽²⁾	(Ε) - Τρίτοι ⁽³⁾	(ΣΤ) = (Γ) + (Δ) + (Ε) - Συνολική έκδοση	Τιμή αποτίμησης
A Υψηλής διαβάθμισης	100%	0%	100%	0%	-	100%	100%
B1 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	5%	-	5%	-	20%	25%	
B2 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	-	0%	0%	75%	-	75%	
B Σύνολο	5%	0%	5%	75%	20%	100%	5%
C1 Χαμηλής διαβάθμισης	5%	-	5%	-	50,1%	55,1%	
C2 Χαμηλής διαβάθμισης	-	0%	0%	44,9%	-	44,9%	
C Σύνολο	5%	0%	5%	44,9%	50,1%	100%	0%

⁽¹⁾ Μεταφερθείσες ομολογίες κατά τη διάσπαση από την Eurobank Ergasias,

⁽²⁾ Εισφερθείσες ομολογίες από την Eurobank Holdings που διανεμήθηκαν στους μετόχους

⁽³⁾ Πωληθείσες ομολογίες στη doValue S.p.A.

Κατόπιν της ολοκλήρωσης όλων των ενεργειών όπως περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία (β) έως (στ), η συνολική επίδραση στα ίδια κεφάλαια της Eurobank Holdings παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Επίπτωση στα Ίδια Κεφάλαια

Πρόβλεψη απομείωσης κατά την αποαναγνώριση τιτλοποιημένων δανείων (σημ. 9)
 Διανομή των μετοχών της Cairo Mezz Plc
Σύνολο

(1.506)

(58)

(1.564)

Διάσπαση με απόσχιση κλάδου

Την 28 Ιουνίου 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της Eurobank Ergasias («η Διασπώμενη») αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας διάσπασης με απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Διασπώμενης και τη μεταφορά του σε νέα εταιρεία-πιστωτικό ίδρυμα το οποίο θα ιδρυόταν («η Επωφελούμενη»).

Την 31 Ιουλίου 2019, το Δ.Σ. της Eurobank Ergasias ενέκρινε το Σχέδιο Διάσπασης μέσω της προαναφερθείσας απόσχισης και της σύστασης νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 2515/1997 και τα άρθρα 57 (3) και 59-74 του Ν. 4601/2019, όπως είναι σε ισχύ. Ειδικότερα, η διάσπαση αφορούσε στην απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias στον οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού όπως αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό Μετασχηματισμού του αποσχιθέντος κλάδου της 30 Ιουνίου 2019 («Ημερομηνία Μετασχηματισμού»). Σύμφωνα με το Σχέδιο Διάσπασης, η Eurobank Ergasias διακράτησε το 95% των τίτλων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Pillar, οι οποίοι πωλήθηκαν σε τρίτους τον Σεπτέμβριο του 2019, καθώς επίσης και τη συμμετοχή στο Pillar SPV και τη σχετιζόμενη εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία.

Την 31 Ιανουαρίου 2020, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση (ΕΓΣ) των μετόχων της Διασπώμενης αποφάσισε, μεταξύ άλλων, α) την έγκριση της προαναφερθείσας διάσπασης δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias και τη σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία», β) την έγκριση του Σχεδίου Διάσπασης καθώς και του Καταστατικού της Επωφελούμενης, όπως εγκρίθηκαν από το Δ.Σ. της Διασπώμενης και γ) την προσαρμογή του Καταστατικού της Διασπώμενης εταιρείας, η οποία θα παύει να είναι πιστωτικό ίδρυμα, με αλλαγή του σκοπού και της επωνυμίας της, όπως επίσης εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της.

Την 20 Μαρτίου 2020, η διάσπαση της Eurobank Ergasias δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος («Διάσπαση») με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» καθώς και το καταστατικό της Επωφελούμενης εγκρίθηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ. 31847/20.03.2020 απόφασης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία καταχωρήθηκε την ίδια ημερομηνία στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ). Την ανωτέρω ημερομηνία : α) Η Διασπώμενη καθίσταται μέτοχος της Επωφελούμενης μέσω της απόκτησης του συνόλου των μετοχών εκδόσεως της Επωφελούμενης και ειδικότερα 3.683.244.830 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας € 1,10 εκάστη και β) η Επωφελούμενη υποκαθίσταται ως

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

καθολική διάδοχος στο σύνολο της μεταβιβαζόμενης σε αυτήν περιουσίας (ενεργητικό και παθητικό), όπως αυτή αποτυπώνεται στον ισολογισμό μετασηματισμού του αποσχισθέντος κλάδου κατά την 30 Ιουνίου 2019 και διαμορφώθηκε μέχρι την 20 Μαρτίου 2020, ημέρα ολοκλήρωσης της Διάσπασης. Αναφορικά με τις αγωγές που εκκρεμούν και στις οποίες η Διασπώμενη ήταν εμπλεκόμενο μέρος και συνδέονται με την απόσχιση του τραπεζικού κλάδου, θα συνεχίσουν αυτοδικαίως (ipso jure) από την Τράπεζα ή κατά της Τράπεζας.

Την 23 Μαρτίου 2020, εγκρίθηκε η τροποποίηση του Καταστατικού της Διασπώμενης δυνάμει της υπ' αριθμ. 32403/23.03.2020 απόφασης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία καταχωρήθηκε στο ΓΕΜΗ την ίδια ημερομηνία. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Καταστατικού, η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της Διασπώμενης τροποποιούνται σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» και «Eurobank Holdings» αντιστοίχως. Ως ημερομηνία για την αλλαγή της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Εταιρείας στο Χρηματιστήριο Αθηνών ορίστηκε η 24 Μαρτίου 2020.

Η διάσπαση δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου (που περιλαμβάνει θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες) αποτελεί μια συναλλαγή μεταξύ οντοτήτων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και περιλαμβάνει μια νέα οντότητα με σκοπό την πραγματοποίηση μιας επιχειρηματικής συνένωσης εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο. Ως τέτοια συναλλαγή, η διάσπαση δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις εταιρειών». Επιπλέον, η ανωτέρω συναλλαγή μεταξύ οντοτήτων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και περιλαμβάνουν τη δημιουργία μιας νέας εταιρείας, η οποία δεν ορίζεται ως αποκτών αλλά ούτε ικανοποιεί τον ορισμό της «επιχείρησης», εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις εταιρειών». Εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3, και η διάσπαση δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου δεν ικανοποιεί τον ορισμό της συνένωσης εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο, η τελευταία λογιστικοποιείται ως κεφαλαιακή αναδιοργάνωση του μεταφερόμενου κλάδου καθώς δεν υφίσταται κάποια ουσιώδης οικονομική μεταβολή στον Όμιλο. Σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του Ομίλου σχετικά με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών που τελούν υπό κοινό έλεγχο και οι οποίες περιλαμβάνουν την ίδρυση μιας νέας εταιρείας του Ομίλου με σκοπό την πραγματοποίηση μιας επιχειρηματικής συνένωσης, στην περίπτωση της κεφαλαιακής αναδιοργάνωσης, ο αποκτών ενσωματώνει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες όπως παρουσιάζονται στα βιβλία της αποκτώμενης, αντί αυτών που προέρχονται από το υψηλότερο επίπεδο κοινού ελέγχου. Η διαφορά ανάμεσα στο κόστος της συναλλαγής και τη λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια της νέας εταιρείας. Επιπλέον οι κεφαλαιακές αναδιοργανώσεις δεν έχουν κάποια επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Αντιστοίχως, στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Eurobank Holdings, το ενεργητικό και οι υποχρεώσεις του υπό απόσχιση κλάδου (που περιλαμβάνει θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες) τα οποία μεταφέρθηκαν στην Επωφελούμενη αποαναγνωρίστηκαν και αντιστοίχως αναγνωρίστηκε η συμμετοχή στην Επωφελούμενη σε κόστος το οποίο αντιστοιχεί στην τρέχουσα λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποαναγνωρίστηκαν. Η Επωφελούμενη, κατά αντιστοιχία, ενσωμάτωσε το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις του υπό απόσχιση κλάδου στις λογιστικές αξίες που παρουσιάζονται πριν την απόσχιση στα βιβλία της Διασπώμενης, με αντίστοιχη αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της. Προϋπάρχοντα αποθεματικά αποτίμησης, αναγνωρισμένα σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, τα οποία μεταφέρθηκαν στην Επωφελούμενη, παρουσιάστηκαν ξεχωριστά στα συνολικά ίδια κεφάλαια της.

Σύμφωνα με την πράξη Διάσπασης, η Eurobank Holdings διατήρησε δραστηριότητες και περιουσιακά στοιχεία που δεν αφορούν στις κύριες τραπεζικές δραστηριότητες, αλλά σχετίζονται κυρίως με το στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και με την παροχή υπηρεσιών προς εταιρείες του Ομίλου και τρίτους. Επιπρόσθετα, η Eurobank Holdings διατήρησε το 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (mezzanine και junior notes) του σχεδίου Cairo, τους προνομιούχους τίτλους και τις συμμετοχές σε συγκεκριμένες θυγατρικές συμπεριλαμβανομένων της Be Business Exchanges A.E., των εταιρειών ειδικού σκοπού του Cairo και των εταιρειών ακίνητης περιουσίας που σχετίζονται με το project Pillar και Cairo. Σε περίπτωση που κάποια στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού δεν είναι δυνατόν να μεταβιβαστούν στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Σχεδίου Διάσπασης, η Διασπώμενη, αναλαμβάνει την υποχρέωση να διακανονίσει την είσπραξη ή ρευστοποίηση τους σύμφωνα με τις οδηγίες της Επωφελούμενης, ενώ η Επωφελούμενη αναλαμβάνει την υποχρέωση αποζημίωσης της Διασπώμενης για την εξόφληση υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων εξόδων ή ζημιών. Αντιστοίχως, η Επωφελούμενη λαμβάνει τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων του 100% των τίτλων υψηλής και του 5% των τίτλων της ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης του Cairo που αρχικώς αναγνωρίζονται στα βιβλία της σε εύλογη αξία) και τις υποχρεώσεις, τα οποία αποτελούν τον τραπεζικό κλάδο μέσω της έκδοσης μετοχών υπέρ της Διασπώμενης.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υποχρεώσεις της Διασπώμενης που απορρέουν από τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 - Tier 2 δεν μεταβιβάστηκαν στην Επωφελούμενη, η τελευταία σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διάσπασης αναλαμβάνει ρητά και αμετάκλητα την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο, την 20 Μαρτίου 2020, η Επωφελούμενη εξέδωσε ένα

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης με όρους αντίστοιχους με εκείνους του Tier 2 που αναφέρεται ανωτέρω, το οποίο αποκτήθηκε εξ ολοκλήρου από τη Διασπώμενη.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει, κατά την ημερομηνία διάσπασης, δηλαδή 20 Μαρτίου 2020, τον Ισολογισμό της Eurobank Ergasias πριν τη Διάσπαση με απόσχιση κλάδου καθώς και τις προσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν για να προκύψουν οι ισολογισμοί της Τράπεζας Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία και της Eurobank Holdings μετά τη Διάσπαση.

	20 Μαρτίου 2020				
	(Α) - Eurobank Ergasias € εκατ.	(Β) - Ενδοεταιρικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που εισφέρθηκαν στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία € εκατ.	(Γ) - Συνολική καθαρή θέση η οποία εισφέρθηκε στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία € εκατ.	(Δ) - Ενδοεταιρικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Eurobank Holdings και επένδυση στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία € εκατ.	(Ε) = (Α) + (Β) - (Γ) + (Δ) Eurobank Holdings € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.916		1.916		-
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.887		3.817	103 ¹	173
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	28		28		-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.381		2.381		-
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	30.023	2.425 ²	28.592		3.856
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	6.995		6.995	950 ³	950
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	1.855		1.854	4.090 ⁴	4.091
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	101		101		-
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	567		567		0
Επενδύσεις σε ακίνητα	873		873		-
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	316		316		0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.832		4.832		-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.778	4	1.779		3
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	41		41		-
Σύνολο ενεργητικού	55.593	2.429	54.092	5.143	9.073
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	2.700		2.700		-
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	7.677		7.677		-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.904		2.904		-
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.169	103 ¹	33.272		-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2.412	950 ³	2.402	2.425 ²	3.385
Λοιπές υποχρεώσεις	1.064		1.047	4	21
Σύνολο υποχρεώσεων	49.926	1.053	50.002	2.429	3.406
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	5.667	1.376	4.090 ⁴	2.714	5.667

Σημειώσεις

- € 103 εκατ. αφορούν σε καταθέσεις της Eurobank Holdings στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία.
- € 2.425 εκατ. αφορούν στις ομολογίες της τιτλοποίησης Cairo οι οποίες διακρατήθηκαν από την Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία (δηλαδή 100% ομολογίες υψηλής διαβάθμισης, 5% ομολογίες ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης).
- € 950 εκατ. αφορούν στα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (TIER 2) τα οποία εκδόθηκαν από την Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία και διακρατήθηκαν από την Eurobank Holdings.
- € 4.090 εκατ. αφορούν στην επένδυση στην Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία, η οποία κατέχεται από την Eurobank Holdings και αντιστοιχεί στην καθαρή θέση η οποία εισφέρθηκε στην πρώτη από την Eurobank Ergasias. Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας Eurobank Ανώνυμης Εταιρείας. € 4.090 εκατ. την 20 Μαρτίου 2020 περιλαμβάνει (α) μετοχικό κεφάλαιο € 4.051,6 εκατ., όπως έχει προσδιοριστεί με βάση το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις οι οποίες περιλαμβάνονταν στον ισολογισμό μετασηματισμού του αποσχισθέντος τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias την 30 Ιουνίου 2019, (β) προϋπάρχοντα αποθεματικά αποτίμησης € 238,7 εκατ. και (γ) σωρευμένες ζημιές € 200,4 εκατ.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

5. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η Εταιρεία εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου), κίνδυνο ρευστότητας, καθώς και λειτουργικούς κινδύνους.

5.1 Χρηματοοικονομικοί παράγοντες και διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Στο πλαίσιο της συνολικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η Εταιρεία έχει προβεί σε μια συμφωνία συνεργασίας (Service Level Agreement – SLA) με την «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία», προκειμένου να λαμβάνει υποστηρικτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε όλους τους ισχύοντες τομείς διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων (πιστωτικοί κίνδυνοι, κίνδυνοι αγοράς, ρευστότητας και λειτουργικούς κινδύνους) που αναλαμβάνονται από την εταιρεία.

Η στρατηγική διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων της Εταιρείας αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να έχουν οι ανωτέρω κίνδυνοι στη χρηματοοικονομική επίδοση, στη χρηματοοικονομική θέση και στις ταμειακές ροές της Εταιρείας.

Μετά την ολοκλήρωση του εταιρικού μετασχηματισμού (σημ. 4) οι κύριοι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία έχουν ως εξής:

(α) Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Εταιρεία είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του κατά την ημερομηνία λήξης τους. Η Εταιρεία εκτίθεται κυρίως στο ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης (σημ. 13) που έχει εκδοθεί από τη θυγατρική της «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» και διαθέτει € 14 εκατ. καταθέσεις στην τελευταία. Κατά συνέπεια, η συνολική λογιστική αξία των ανωτέρω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων προσεγγίζει τη μέγιστη έκθεση της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο.

(β) Κίνδυνος αγοράς

Η εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς, ο οποίος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημιάς λόγω δυσμενών αλλαγών στις μεταβλητές της αγοράς, όπως μεταβολές σε επιτόκια και συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο επιτοκιακός κίνδυνος της Εταιρείας, ο οποίος προκύπτει κυρίως από τη θέση που κατέχει στο προαναφερθέν ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης και σταθερού επιτοκίου, απαλείφεται με τον προαναφερόμενο τίτλο μειωμένης εξασφάλισης Κατηγορίας 2 που έχει εκδοθεί από την Εταιρεία και έχει ισοδύναμους όρους με αυτούς του πρώτου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Εταιρείας είναι σε Ευρώ, επομένως ο συναλλαγματικός κίνδυνος εξαλείφεται.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η ληκτότητα των κύριων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρείας, που αφορούν στα προαναφερθέντα ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης, ταυτίζεται, και οι υποκείμενες ταμειακές ροές είναι οι ίδιες. Κατά συνέπεια, ο κίνδυνος ρευστότητας ή ταμειακών ροών της Εταιρείας εξαλείφεται σημαντικά.

5.2 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία της Εταιρείας που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος κατηγοριοποιούνται σε ένα από τα τρία επίπεδα ιεραρχίας εύλογης αξίας ανάλογα με το αν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ως ακολούθως:

- Επίπεδο 1 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται βάσει επίσημων τιμών (μη προσαρμοσμένες) σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα χρηματοοικονομικά στοιχεία στα οποία η Εταιρεία μπορεί να έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Ενεργή θεωρείται η αγορά στην οποία οι τιμές αυτές είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο, χρηματιστή, διαπραγματευτή, βιομηχανικό κλάδο, υπηρεσία τιμών ή ρυθμιστική αρχή και αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές. Μετά την ολοκλήρωση του εταιρικού μετασχηματισμού (σημ. 4), κανένα από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία της Εταιρείας δεν κατηγοριοποιείται στο Επίπεδο 1 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.
- Επίπεδο 2 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης με δεδομένα, διαφορετικά των επίσημων τιμών του Επιπέδου 1, τα οποία είναι παρατηρήσιμα είτε απευθείας ή εμμέσως, όπως : i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, όπως επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

συναλλάγματος, τιμές μετοχών, περιθώρια φερεγγυότητας και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνείς οργανισμούς παροχής τιμών αγοράς και iv) άλλα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Μετά την ολοκλήρωση του εταιρικού μετασχηματισμού (σημ. 4), τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 2 περιλαμβάνουν το ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης (σημ.13) που έχει εκδοθεί από τη θυγατρική της, «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» και το κεφαλαιακό μέσο κατηγορίας 2 (Tier 2) (σημ. 16) που έχει εκδοθεί από την Εταιρεία.

- Επίπεδο 3 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης στις οποίες τα σημαντικότερα δεδομένα είναι μη παρατηρήσιμα. Κατά τη συλλογή των μη παρατηρήσιμων δεδομένων, χρησιμοποιούνται οι καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων της Εταιρείας, ενώ ταυτόχρονα αντανακλώνται οι υποθέσεις των συμμετεχόντων στην αγορά (π.χ. παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο). Μετά την ολοκλήρωση του εταιρικού μετασχηματισμού (σημ.4), τα χρηματοοικονομικά μέσα της Εταιρείας τα οποία περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας της εύλογης αξίας αφορούν κυρίως στις καταθέσεις όψεως στην «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία».

Η εύλογη αξία του κεφαλαιακού μέσου της Κατηγορίας 2 που έχει εκδοθεί από την εταιρεία προσδιορίστηκε χρησιμοποιώντας τιμές για όμοια χρηματοοικονομικά μέσα σε μη ενεργές αγορές και ανήλθε σε € 932 εκατ. (2019: € 865 εκατ.). Η εύλογη αξία του τίτλου μειωμένης εξασφάλισης που έχει εκδοθεί από τη θυγατρική εταιρεία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» προσδιορίστηκε με βάση το προαναφερθέν μέσο, με το οποίο έχει ίδιους όρους έκδοσης, επομένως, ανήλθε επίσης σε € 932 εκατ. Επιπλέον, η λογιστική αξία των καταθέσεων όψεως της εταιρείας στην «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

6. Καθαρά έσοδα από τόκους

	31 Δεκεμβρίου 2020 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2019 € εκατ.
Τόκοι έσοδα		
Πελάτες	75	186
Χρεωστικοί τίτλοι	46	-
	121	186
Τόκοι έξοδα		
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	(58)	-
	(58)	-
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	63	186

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, στα έξοδα τόκων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες) περιλαμβάνεται ποσό € 46 εκατ. που σχετίζεται με τα κεφαλαιακά μέσα της κατηγορίας 2 (TIER 2) που έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία, ενώ αντίστοιχο ποσό περιλαμβάνεται στα έσοδα τόκων για τα ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης της κατηγορίας 2 που εκδόθηκαν από την Eurobank SA και διακρατήθηκαν από την Εταιρεία. Επιπλέον, στα έξοδα τόκων περιλαμβάνονται € 12,4 εκατ. για τη χρηματοοικονομική υποχρέωση που σχετίζεται με τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Cairo που εισφέρθηκαν στην Τράπεζα κατά την ημερομηνία της διάσπασης με απόσχιση κλάδου δηλ. 20 Μαρτίου 2020 (σημ. 4).

Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα έσοδα τόκων από πελάτες αναφέρονται στο τιτλοποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο Cairo μέχρι την αποαναγνώριση του τον Ιούνιο 2020, ενώ για τη συγκριτική περίοδο αναφέρονται στα τιτλοποιημένα δανειακά χαρτοφυλάκια Cairo και Pillar. Δεδομένου ότι δεν έχουν γίνει κατανομές εσωτερικού κόστους και εσόδων μεταξύ συνεχιζόμενων και μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων, το κόστος χρηματοδότησης των προαναφερόμενων συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων της Εταιρείας μέχρι την ημερομηνία της διάσπασης συμπεριλήφθηκε στα καθαρά έσοδα από τόκους των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων, δηλαδή σε αυτά του αποσχισθέντος τραπεζικού κλάδου (σημ. 4).

7. Έσοδα/(έξοδα) από προμήθειες

Τα έξοδα για προμήθειες που ανέρχονται σε ποσό € 8 εκατ. (2019: € 12 εκατ.), αναφέρονται στην αμοιβή προς τη Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (μετονομάστηκε σε doValue Greece Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις) για τη διαχείριση του δανειακού χαρτοφυλακίου Cairo.

8. Λειτουργικά έξοδα

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα λειτουργικά έξοδα ανέρχονται σε € 9 εκατ., και αφορούν κυρίως σε α) αμοιβές και έξοδα προσωπικού € 3,7 εκατ. (2019: € 3,1 εκατ.) και β) λοιπά διοικητικά έξοδα € 5,2 εκατ. (2019: € 4,4 εκατ.). Τα διοικητικά έξοδα περιλαμβάνουν ασφάλιστρα ποσού € 4 εκατ. (2019: € 4,4 εκατ.) που αφορούν στην ασφαλιστική κάλυψη κινδύνων που προκύπτουν κατά την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου, περιλαμβανομένης της επαγγελματικής ευθύνης.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

9. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τη μεταβολή της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους των δανείων και απαιτήσεων πελατών (αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές - ECL):

	31 Δεκεμβρίου 2020												Σύνολο
	Επιχειρηματικά			Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Μικρές επιχειρήσεις			
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια 12μήνου-Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια 12μήνου-Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια 12μήνου-Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια 12μήνου-Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων-Στάδιο 2	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	
	Πρόβλεψη απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	49	74	2.214	11	173	1.456	28	36	831	17	96	
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (απόσχιση τραπεζικού κλάδου)	(48)	(59)	(919)	(11)	(145)	(601)	(28)	(35)	(589)	(17)	(80)	(451)	(2.983)
Μεταφορές μεταξύ σταδίων													
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	-	-	-	1	(1)	(0)	0	(0)	(0)	2	(1)	(1)	-
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των μη απομειωμένων δανείων	-	-	-	(0)	10	(10)	(0)	1	(1)	(0)	5	(5)	-
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	-	(12)	12	(0)	(12)	12	(0)	(0)	0	(0)	(8)	8	-
Επίπτωση επαναμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	3	15	474	6	58	391	0	0	31	19	36	473	1.506
Δάνεια και απαιτήσεις που από-αναγνωρίστηκαν / ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης ⁽¹⁾	(4)	(18)	(1.764)	(7)	(83)	(1.234)	(0)	(1)	(268)	(21)	(48)	(1.469)	(4.917)
Διαγραφές δανείων	-	-	-	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	(3)
Μεταβολή της παρούσας αξίας	-	-	(18)	-	-	(9)	-	-	(3)	-	-	(22)	(52)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά	-	-	1	-	-	(4)	-	(1)	0	-	-	(13)	(17)
Πρόβλεψη απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019												
	Επιχειρηματικά			Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Μικρές επιχειρήσεις			Σύνολο
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια 12μήνου-Στάδιο 1	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Πρόβλεψη απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	50	97	2.581	30	279	2.145	33	91	919	11	211	1.520	
Νέα δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρισθέντα ή αγορασθέντα	14	-	-	0	-	-	6	-	-	1	-	-	21
Μεταφορές μεταξύ σταδίων													
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	13	(12)	(1)	41	(40)	(1)	29	(27)	(2)	84	(83)	(1)	-
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια δανείων	(6)	41	(35)	(2)	119	(117)	(6)	38	(32)	(1)	82	(81)	-
- σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	(1)	(6)	7	(2)	(35)	37	(1)	(19)	20	(0)	(24)	24	-
Επίπτωση επαναμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	(21)	(47)	185	(58)	(143)	360	(31)	(47)	177	(76)	(91)	208	416
Ανακτήσεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	-	-	0	-	-	0	-	-	1	-	-	0	1
Δάνεια και απαιτήσεις που από-αναγνωρίστηκαν / ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης ⁽¹⁾	-	-	(112)	-	(14)	(830)	(2)	(0)	(0)	(1)	(0)	(0)	(959)
Διαγραφές δανείων	-	-	(364)	-	-	(119)	-	-	(210)	-	-	(125)	(818)
Μεταβολή της παρούσας αξίας	-	-	(66)	-	-	(44)	-	-	(24)	-	-	(61)	(195)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά	(0)	1	19	2	7	25	(0)	0	(18)	(1)	1	(3)	33
Πρόβλεψη απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	49	74	2.214	11	173	1.456	28	36	831	17	96	1.481	6.466

⁽¹⁾ Απεικονίζει την πρόβλεψη απομείωσης των δανείων τα οποία αποαναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης λόγω α) τιτλοποίησης/πώλησης και β) σημαντικών τροποποιήσεων των συμβατικών τους όρων και εκείνα που έχουν ταξινομηθεί ως διακρατούμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Οι προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών οι οποίες αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθαν σε € 1.508 εκατ. (2019: € 529 εκατ. εκ των οποίων € 207 εκατ. σχετίζονται με τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες) και αναλύονται ως εξής:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων πελατών	(1.506)	(196)
Ζημιές από τροποποιήσεις δανείων και απαιτήσεων πελατών	(2)	(11)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.508)	(207)

10. Φόρος εισοδήματος

Από το έτος 2019, σύμφωνα με το Νόμο 4646/2019, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2019 και τροποποίησε το Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής για τις νομικές οντότητες στην Ελλάδα, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων (δηλ. πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 αναφορικά με τις αποδεκτές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου), μειώθηκε από 29% σε 24%. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Νόμο 4646/2019, από την 1 Ιανουαρίου 2020 ο παρακρατούμενος φόρος επί των διανεμόμενων μερισμάτων, πλην των ενδοομιλικών μερισμάτων, μειώθηκε από 10% σε 5%. Ειδικότερα, τα ενδοομιλικά μερίσματα απαλλάσσονται, υπό προϋποθέσεις, τόσο του φόρου εισοδήματος όσο και του παρακρατούμενου φόρου.

Σύμφωνα με την εκτίμηση της Διοίκησης, η Εταιρεία δεν αναμένεται να έχει επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, οι οποίες έχουν προκύψει κυρίως από την συναλλαγή Cairo (σημ. 12). Συνεπώς, για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν έχει αναγνωριστεί φόρος εισοδήματος για τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες της Εταιρείας. Για τη συγκριτική χρήση, έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενος φόρος ποσού € 24 εκατ. για τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες της Εταιρείας που αφορά κυρίως σε ζημιές απομείωσης που σχετίζονται με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες.

Αναβαλλόμενος φόρος

Η κίνηση του λογαριασμού αναβαλλόμενης φορολογίας παρουσιάζεται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2020 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2019 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	4.754	4.901
Έσοδο/(έξοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	24
Έσοδο/(έξοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1	(8)
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	80	(167)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(3)	2
Λοιπά	0	2
Αποσχισθείς τραπεζικός κλάδος	(4.832)	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	-	4.754

Φορολογικό πιστοποιητικό και ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις

Η Εταιρεία, σύμφωνα με τις γενικές αρχές της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας έχει 6 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις (δηλ. πέντε έτη από τη λήξη της χρήσης στην οποία η φορολογική δήλωση θα πρέπει να έχει υποβληθεί). Για την ανέλεγκτη φορολογική χρήση 2015 η Εταιρεία υποχρεούταν να λαμβάνει «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» σύμφωνα με τον Νόμο 4174/2013, το οποίο εκδίδεται, μετά τη διενέργεια σχετικού φορολογικού ελέγχου, από το νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα, το «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» είναι προαιρετικό, ωστόσο η Εταιρεία θα συνεχίσει να το λαμβάνει.

Η Εταιρεία έχει λάβει φορολογικά πιστοποιητικά χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2015-2019. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο φορολογικός έλεγχος από τον εξωτερικό ελεγκτή είναι σε εξέλιξη.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία και τις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις, οι εταιρείες για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επισημάνσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας δεν εξαιρούνται από την επιβολή επιπρόσθετων φόρων και προστίμων από τις Ελληνικές φορολογικές αρχές μετά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου στο πλαίσιο των νομοθετικών περιορισμών. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω την 31 Δεκεμβρίου 2020, κατά γενικό κανόνα, το δικαίωμα του Ελληνικού Δημοσίου να επιβάλλει φόρους μέχρι και το φορολογικό έτος 2014 (συμπεριλαμβανομένου) έχει παρέλθει χρονικά για την Εταιρεία. Στις 18 Ιανουαρίου 2021, η Εταιρεία έλαβε δυο εντολές φορολογικού ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις φορολογικές χρήσεις 2015 και 2016. Ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη.

Αναφορικά με τις συνολικές φορολογικές θέσεις της, η Εταιρεία αξιολογεί όλες τις σχετικές εξελίξεις (δηλ. νομοθετικές αλλαγές, νομολογίες, φορολογικές/νομικές απόψεις, διοικητικές πρακτικές) και σχηματίζει επαρκείς προβλέψεις.

Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές

Την 31 Δεκεμβρίου 2020 η Εταιρεία δεν έχει αναγνωρίσει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών € 400 εκατ. (2019: € 233 εκατ.) Η ανάλυση του μη αναγνωρισμένου αναβαλλόμενου φόρου επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών της Εταιρείας ανά έτος ληκτότητας των εν λόγω φορολογικών ζημιών παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Έτη ληκτότητας μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών	Μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις € εκατ.	
2023		48
2024		68
2025		284
Σύνολο		400

11. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

(α) Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Κατόπιν της διάσπασης της Eurobank Ergasias δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου, η οποία ολοκληρώθηκε την 20 Μαρτίου 2020 (σημ. 4), τα αποτελέσματα του τραπεζικού κλάδου για την τρέχουσα περίοδο (δηλ. από 1 Ιανουαρίου έως 20 Μαρτίου 2020), ο οποίος αποτελούσε το κύριο μέρος των δραστηριοτήτων της διασπώμενης εταιρείας, παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Τα συγκριτικά στοιχεία για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 παρουσιάζονται με βάση τα αποτελέσματα των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρθηκαν, χωρίς να έχουν γίνει κατανομές εσωτερικού κόστους και εσόδων μεταξύ των συνεχιζόμενων και των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Τα αποτελέσματα των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	20 Μαρτίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
	Αποσχισθείς τραπεζικός κλάδος € εκατ.	Αποσχισθείς τραπεζικός κλάδος € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	182	806
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	31	159
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	14	42
Έσοδα από μερίσματα	0	142
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	(2)	(24)
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	2	74
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	(2)	43
Λειτουργικά έσοδα	225	1.242
Λειτουργικά έξοδα	(144)	(646)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	81	596
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών ⁽¹⁾	(109)	(322)
Απομείωση υπεραξίας	-	(62)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(10)	(41)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(4)	(69)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(42)	102
Φόρος εισοδήματος	1	(12)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(41)	90

⁽¹⁾ Για την περίοδο 1 Ιανουαρίου έως 20 Μαρτίου 2020, περιλαμβάνει ζημιά απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις πελατών ποσού € 87 εκατ. και ζημιά από τροποποιήσεις δανείων και απαιτήσεων πελατών ποσού € 22 εκατ. (για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019: € 242 εκατ., € 51 εκατ. αντίστοιχα, ενώ € 29 εκατ. αφορούσαν ζημιά απομείωσης για δεσμεύσεις που σχετίζονταν με τον πιστωτικό κίνδυνο).

Πληροφορίες για τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που μεταφέρθηκαν στο πλαίσιο της διάσπασης με απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias παρέχονται στη σημ. 4.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

(β) Αποθεματικό ιδίων κεφαλαίων: αναπροσαρμογή επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI)

Τα κέρδη/(ζημιές) από τη μεταβολή στην εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου των επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται σε FVOCI αναγνωρίζονται στο αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής των επενδυτικών τίτλων. Η κίνηση του αποθεματικού αναλύεται παρακάτω:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	462	53
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μεταβολή στην εύλογη αξία (Εξοδο)/ωφέλεια φόρου	(203)	980
	60	(284)
	(143)	696
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων λόγω πώλησης Μεταφορά αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στο λογαριασμό αποτελεσμάτων (Εξοδο)/ωφέλεια φόρου σε καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων λόγω πώλησης (Εξοδο)/ωφέλεια φόρου επί αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	(10)	(60)
	2	(6)
	3	17
	0	2
	(5)	(47)
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων από αντιστάθμιση της εύλογης αξίας (Εξοδο)/ωφέλεια φόρου	(58)	(338)
	17	98
	(41)	(240)
Μεταφορά αποθεματικών που σχετίζονται με μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες μετά από φόρους (απόσχιση) σε κέρδη εις νέον	(273)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	-	462

12. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Τιτλοποίηση Cairo - Αποαναγνώριση των δάνειων και απαιτήσεων από πελάτες

Τον Δεκέμβριο 2019, η Eurobank Ergasias ανακοίνωσε ότι σύναψε με την doValue S.p.A δεσμευτική συμφωνία για την πώληση του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης μεικτού χαρτοφυλακίου κυρίως μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικής αξίας περίπου € 7,5 δις. Η πώληση ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2020 με τίμημα ύψους περίπου € 14 εκατ. σε μετρητά.

Κατόπιν της πώλησης του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης, που ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία της σειράς B1, δηλ. 80% της σειράς B1, η Eurobank Holdings (όπως μετονομάστηκε η Eurobank Ergasias κατόπιν της διάσπασης) έπαψε να έχει τον έλεγχο των σχετικών εταιρειών ειδικού σκοπού (SPVs), δεδομένου ότι έχασε τη δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις συναφείς δραστηριότητες τους, η οποία ανήκει πλέον στον κάτοχο της πλειοψηφίας της σειράς B1 ομολογιών. Συγχρόνως, η ανωτέρω πώληση ενεργοποίησε την αξιολόγηση των κριτηρίων αποαναγνώρισης του υποκείμενου δανειακού χαρτοφυλακίου, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, η Eurobank Holdings έπαψε να έχει τον έλεγχο των τιτλοποιημένων δανείων, ο οποίος ανήκει στα SPVs που έχουν στην πράξη τη δυνατότητα να πωλήσουν το δανειακό χαρτοφυλάκιο, κατόπιν σχετικών οδηγιών των ομολογιούχων της πλειοψηφίας της σειράς B1.

Συνεπώς, τον Ιούνιο 2020, η Eurobank Holdings προχώρησε στην επαναμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του δανειακού χαρτοφυλακίου σύμφωνα με την λογιστική πολιτική της για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και αναγνώρισε το δεύτερο τρίμηνο του 2020 πρόβλεψη απομείωσης μετά από έξοδα ύψους € 1.506 εκατ. (σημ. 9), η οποία βασίστηκε στην εύλογη αξία των ομολογιών που διακρατούνταν από την Eurobank Holdings, τη λογιστική αξία των ομολογιών που αποαναγνωρίστηκαν από τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις και το τίμημα που εισπράχθηκε από την πώληση στη doValue S.p.A. των ομολογιών ενδιάμεσης διαβάθμισης. Επιπλέον, τον Ιούνιο 2020, η Eurobank Holdings (i) αποαναγνώρισε στο σύνολό του το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο, λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις ποσού € 2.341 εκατ., αποτελούμενο από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, λογιστικής αξίας προ προβλέψεων € 7.259 εκατ. με πρόβλεψη απομείωσης € 4.918 εκατ.,

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

κατόπιν της αναγνώρισης της πρόβλεψης απομείωσης του Cairo, μαζί με πρόβλεψη απομείωσης εγγυητικών επιστολών € 12 εκατ. που περιλαμβάνονταν στο υποκείμενο χαρτοφυλάκιο καθώς και καθαρές απαιτήσεις τιτλοποίησης € 163 εκατ., (ii) αποαναγνώρισε από τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις τις εκδοθείσες ομολογίες του project Cairo που μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα κατά τη Διάσπαση, δηλαδή το 100% των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης, καθώς και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης, λογιστικής αξίας € 2.422 εκατ., συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης, (iii) αναγνώρισε σε εύλογη αξία, ως μέρος των χρηματοοικονομικών της περιουσιακών στοιχείων, τις διακρατούμενες ομολογίες ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης, δηλαδή το 75% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 44,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης ποσού € 56 εκατ. καθώς επίσης και το τίμημα σε μετρητά από την doValue S.p.A. € 14 εκατ.

Τον Ιούνιο 2020, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) να εισφέρει τους ανωτέρω διακρατούμενους τίτλους του project Cairo σε θυγατρική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με έδρα την Κύπρο με την επωνυμία Mairanus Ltd, (μετονομάστηκε σε 'Cairo Mezz Plc'), η Eurobank Holdings αποαναγνώρισε τους ανωτέρω τίτλους από τον Ισολογισμό της και αναγνώρισε τη συμμετοχή της στη θυγατρική αποκτώντας τις μετοχές που εκδόθηκαν σε αντάλλαγμα των ομολογιών που εισέφερε.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την διακράτηση των ομολογιών του Cairo σε ποσοστά την 31 Δεκεμβρίου 2020 καθώς και την τιμή αποτίμησής τους:

Τίτλοι Cairo	(A) - Τράπεζα Eurobank			(Γ) - Cairo Mezz Plc ⁽²⁾	(Δ) = (A) + (B) + (Γ) - Όμιλος Eurobank Holdings	(E) - Τρίτοι ⁽³⁾	(ΣΤ) = (Δ) + (E) - Συνολική έκδοση	Τιμή αποτίμησης
	Ανώνυμη Εταιρεία ⁽¹⁾	(B) - Eurobank Holdings						
A Υψηλής διαβάθμισης	100%	0%	0%	100%	-	100%	100%	
B1 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	5%	-	-	5%	20%	25%	-	
B2 Ενδιάμεσης διαβάθμισης	-	0%	75%	75%	-	75%	-	
B Σύνολο	5%	0%	75%	80%	20%	100%	5%	
C1 Χαμηλής διαβάθμισης	5%	-	-	5%	50,1%	55,1%	-	
C2 Χαμηλής διαβάθμισης	-	0%	44,9%	44,9%	-	44,9%	-	
C Σύνολο	5%	0%	44,9%	49,9%	50,1%	100%	0%	

⁽¹⁾ Μεταφερθείσες ομολογίες κατά τη διάσπαση από την Eurobank Ergasias

⁽²⁾ Εισφερθείσες ομολογίες από την Eurobank Holdings που διανεμήθηκαν στους μετόχους

⁽³⁾ Πωληθείσες ομολογίες στη doValue S.p.A.

Τιτλοποίηση Pillar- Αποαναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Τον Ιούνιο 2019, η Eurobank Holdings ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει δεσμευτική συμφωνία με την Celidoria S.A R.L για την πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης (mezzanine and junior notes) του τιτλοποιημένου χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων λογιστικής αξίας προ προβλέψεων περίπου € 2 δις που περιλαμβάνει κυρίως μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPEs). Η Eurobank Holdings θα διατηρούσε στην κυριότητά της το 100% των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης (senior notes), καθώς και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης που εκδόθηκαν. Την 30 Ιουνίου 2019, το χαρτοφυλάκιο δανείων με λογιστική αξία προ προβλέψεων € 1.987 εκατ., για το οποίο είχε αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης € 845 εκατ. ταξινομήθηκε ως κατεχόμενο προς πώληση. Η λογιστική αξία μετά από προβλέψεις του δανειακού χαρτοφυλακίου € 1.142 εκατ., αντιστοιχούσε στην τεκμαρτή αποτίμησή του, με βάση την ονομαστική αξία των ομολογιών υψηλής διαβάθμισης και την τιμή πώλησης των ομολογιών ενδιάμεσης διαβάθμισης η τελική διαμόρφωση της οποίας υπόκειντο στην εκπλήρωση των όρων και προαπαιτούμενων της ανωτέρω συμφωνίας.

Τον Σεπτέμβριο 2019, η ανωτέρω συναλλαγή ολοκληρώθηκε με συνολικό τίμημα που καθορίστηκε σε € 102,5 εκατ. εκ του οποίου ποσό € 70 εκατ. άμεσα καταβλητέο, ενώ ποσό € 32,5 εκατ. απαιτείτο και η καταβολή του υπόκειντο στην εκπλήρωση των όρων της συμφωνίας. Το τελικό τίμημα ανήλθε σε € 70 εκατ. το οποίο έχει καταβληθεί, ενώ το παραπάνω απαιτητό ποσό που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αντλογίστηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2019, καθώς δεν εκπληρώθηκαν οι όροι και τα προαπαιτούμενα για την καταβολή του βάσει της συμφωνίας. Αντιστοίχως, η Eurobank Holdings έπαψε να ελέγχει την εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV) ("Pillar Finance Designated Activity Company") και αποαναγνώρισε το υποκείμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο στο σύνολό του, δεδομένου ότι μεταβίβασε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου. Επιπρόσθετα, η Eurobank Holdings αναγνώρισε στον ισολογισμό της τα διακρατούμενα ομόλογα. Τον Μάρτιο, κατόπιν της Διάσπασης τα διακρατούμενα ομόλογα μεταφέρθηκαν, μεταξύ άλλων, στην Τράπεζα.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά επιχειρηματική μονάδα και ανά στάδιο και υπολογίζεται με αναφορά στα υπόλοιπα ανοίγματος και κλεισίματος για τη χρήση από 1 Ιανουαρίου 2020 έως 31 Δεκεμβρίου 2020:

	31 Δεκεμβρίου 2020													Σύνολο € εκατ.
	Επιχειρηματικά			Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Μικρές επιχειρήσεις				
	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	ECL καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων		
	12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 1 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.	12μήνου-Στάδιο 2 € εκατ.		
Λογιστική αξία προ απομείωσης την 1 Ιανουαρίου	9.572	1.276	4.130	5.878	3.042	3.736	1.351	264	971	1.873	888	3.133	36.114	
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (απόσχιση τραπεζικού κλάδου)	(9.564)	(1.103)	(1.804)	(5.853)	(2.820)	(1.871)	(1.351)	(259)	(659)	(1.821)	(713)	(1.008)	(28.826)	
Μεταφορές μεταξύ σταδίων														
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου	-	-	-	7	(6)	(1)	0	(0)	(0)	22	(22)	(0)	-	
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων	-	-	-	(11)	54	(43)	(0)	1	(1)	(15)	38	(23)	-	
-σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων	-	(133)	133	(2)	(86)	88	(0)	(1)	1	(6)	(83)	89	-	
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποαναγνωρίστηκαν/ ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της χρήσης	(7)	(39)	(2.453)	(19)	(183)	(1.905)	(0)	(5)	(309)	(54)	(109)	(2.177)	(7.260)	
Διαγραφές	-	-	-	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	(3)	
Αποπληρωμές	-	-	-	(0)	(0)	(2)	(0)	(0)	(1)	(0)	(0)	(1)	(4)	
Συναλλαγματικές διαφορές και λουπές κινήσεις	(1)	(1)	(6)	(0)	(1)	(1)	0	(0)	(1)	1	1	(12)	(21)	
Λογιστική αξία προ απομείωσης την 31 Δεκεμβρίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

13. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων

Στο πλαίσιο της διάσπασης με απόσχιση κλάδου (σημ. 4), λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υποχρεώσεις της Eurobank Ergasias (Διασπώμενη) που απορρέουν από τα κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 - Tier 2 δεν μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα (η Επωφελούμενη), η τελευταία σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διάσπασης αναλαμβάνει ρητά και αμετάκλητα την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Συνεπώς, την 20 Μαρτίου 2020, η Επωφελούμενη εξέδωσε ένα ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης με όρους αντίστοιχους με εκείνους του Tier 2 που αναφέρεται ανωτέρω, το οποίο αποκτήθηκε εξ ολοκλήρου από τη Διασπώμενη. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η λογιστική αξία του ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης που διακρατήθηκε από την Εταιρεία και κατηγοριοποιήθηκε στο αποσβέσιμο κόστος, ανήλθε σε € 942 εκατ., συμπεριλαμβανομένων δεδουλευμένων τόκων ύψους € 0,2 εκατ και προβλέψεις απομείωσης ύψους € 8 εκατ. (αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών). Η εύλογη αξία του αναφερόμενου τίτλου υπολογίστηκε με βάση επίσημες τιμές αγοράς για τα σχετικά κεφαλαιακά μέσα της κατηγορίας 2 - Tier 2 (σημ. 16) και ανήλθε σε € 932 εκατ.

14. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Παρακάτω παρατίθενται οι άμεσες συμμετοχές σε θυγατρικές της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2020:

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Σημείωση</u>	<u>Ποσοστό συμμετοχής</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>
Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία	α	100,00	Ελλάδα	Τράπεζα
Be Business Exchanges A.E. Δικτύων Διεταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών		98,01	Ελλάδα	Ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω διαδικτύου, παροχή λογιστικών, φορολογικών και λοιπών υπηρεσιών

(α) Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία («Τράπεζα»), Ελλάδα

Την 20 Μαρτίου 2020, η Τράπεζα Eurobank Ergasias Ανώνυμη Εταιρεία ("Eurobank Ergasias" ή "Διασπώμενη") ανακοίνωσε ότι εγκρίθηκε η διάσπαση της Eurobank Ergasias δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος («Διάσπαση») με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» («Επωφελούμενη»). Με την έγκριση της Διάσπασης, η Διασπώμενη, η οποία από την 23 Μαρτίου 2020 μετονομάστηκε σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία», καθίσταται ο μοναδικός μέτοχος της Επωφελούμενης αποκτώντας το σύνολο των εκδοθέντων μετοχών της. Περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στη σημ. 4.

(β) Cairo Mezz Plc, εταιρεία χαρτοφυλακίου, Κύπρος

Τον Ιούνιο 2020, η Εταιρεία απέκτησε το 100% των μετοχών της Mairanus Ltd έναντι τιμήματος € 2 χιλ. σε μετρητά. Τον ίδιο μήνα η Εταιρεία σε συνέχεια σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της, εισέφερε κεφάλαιο € 1,5 εκατ. σε μετρητά και τις ομολογίες της τιτλοποίησης Cairo που διακρατούνταν, με εύλογη αξία € 56 εκατ., ως αντάλλαγμα για τις νεοεκδοθείσες μετοχές της Mairanus Ltd, η οποία τον Σεπτέμβριο 2020 μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc. Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο 2020, οι προαναφερθείσες μετοχές διανεμήθηκαν στους μετόχους της Eurobank Holdings, ως το τελευταίο στάδιο της συναλλαγής Cairo (σημ.12).

(γ) Εταιρείες ειδικού σκοπού συγκέντρωσης κεφαλαίων για την τιτλοποίηση δανειακών χαρτοφυλακίων και σχετιζόμενες εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας - Project "Cairo"

Την 5 Ιουνίου 2020, η Εταιρεία ανακοίνωσε ότι η πώληση μέρους των ομολογιών ενδιάμεσης (mezzanine notes) και χαμηλής σειράς κατάταξης (junior notes) της τιτλοποίησης μεικτού χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικής αξίας € 7,5 δις. (project «Cairo»), έχει ολοκληρωθεί (σημ. 16). Κατόπιν των ανωτέρω, η Εταιρεία έπαψε να ελέγχει τις εταιρείες ειδικού σκοπού συγκέντρωσης κεφαλαίων (Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company) και τις σχετιζόμενες εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας (Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε.).

15. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού € 3,7 εκατ. αποτελούνται κυρίως από (α) € 2,1εκατ. προπληρωμένα έξοδα κυρίως για ασφάλιστρα (σημ. 8) και (β) € 1,1 εκατ. απαιτήσεις για υπηρεσίες πληροφορικής που παρέχονται σε εταιρείες του Ομίλου και τρίτα μέρη.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

16. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	31 Δεκεμβρίου 2020 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2019 € εκατ.
Ομόλογα από τιτλοποίηση	-	943
Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2)	947	947
Καλυμμένες ομολογίες	-	500
Σύνολο	947	2.390

Τιτλοποίηση Pillar

Τον Ιούνιο 2019, η Eurobank Ergasias μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (special purpose financing vehicle - SPV) «Pillar Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα συνολικής αξίας περίπου € 2 δις, με τιτλοποίηση κυρίως μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών δανείων (project Pillar), τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από την εταιρεία. Η τιτλοποίηση περιλάμβανε € 1.044 εκατ. ομόλογα υψηλής διαβάθμισης (senior notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία, € 310 εκατ. ενδιάμεσης διαβάθμισης (mezzanine notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία και € 645 εκατ. χαμηλής διαβάθμισης (junior notes) με αξία έκδοσης € 1. Τον ίδιο μήνα, η Eurobank Ergasias ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει δεσμευτική συμφωνία με την Celidoria S.A R.L, μία εταιρεία που ελέγχεται από επενδυτικά κεφάλαια των οποίων ο διαχειριστής είναι η διεθνής εταιρεία διαχείρισης επενδύσεων Pimco, για την πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής το Σεπτέμβριο του 2019, η Eurobank Ergasias έπαψε να έχει τον έλεγχο του SPV.

Τιτλοποίηση Cairo

Τον Ιούνιο 2019, η Eurobank Ergasias μέσω των εταιρειών ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων (SPVs) «Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company», «Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company» και «Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company», εξέδωσε ομόλογα συνολικής αξίας περίπου € 7,5 δις, με τιτλοποίηση μεικτού χαρτοφυλακίου κυρίως μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από την εταιρεία. Η τιτλοποίηση περιλάμβανε € 2.409 εκατ. ομόλογα υψηλής διαβάθμισης (senior notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία, € 1.464 εκατ. ενδιάμεσης διαβάθμισης (mezzanine notes) με έκδοση στην ονομαστική αξία και € 3.633 εκατ. χαμηλής διαβάθμισης (junior notes) με αξία έκδοσης € 1.

Στο πλαίσιο του Νόμου 4649/2019 («Ηρακλής» - Πρόγραμμα Παροχής Εγγυήσεων σε Τιτλοποιήσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων), ο οποίος ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο την 16 Δεκεμβρίου 2019, τα SPVs εντάχθηκαν στο πρόγραμμα κρατικών εγγυήσεων. Συγκεκριμένα, οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν από την Eurobank Ergasias στο Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκαν στις 23 Ιουλίου 2020, ενώ η πράξη εγγύησης υπογράφηκε στις 25 Φεβρουαρίου 2021.

Την 20 Μαρτίου 2020, η διάσπαση της Eurobank Ergasias (η οποία μετονομάστηκε σε «Eurobank Holdings») δι' απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της με σύσταση νέας εταιρείας-πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» ολοκληρώθηκε (σημ.4). Στην ανωτέρω ημερομηνία, περιήλθαν στη Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία, μεταξύ άλλων, το 100% των ομολόγων υψηλής διαβάθμισης και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης του project Cairo συνολικής εύλογης αξίας € 2.425 εκατ. Οι υπόλοιποι τίτλοι, δηλαδή το 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης παρέμειναν στην διασπώμενη εταιρεία «Eurobank Holdings».

Τον Δεκέμβριο 2019, η Eurobank Ergasias, ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει με την doValue S.p.A δεσμευτική συμφωνία για την πώληση του 20% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 50,1% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης Cairo έναντι τιμήματος περίπου € 14 εκατ. σε μετρητά. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της συναλλαγής τον Ιούνιο 2020, η Eurobank Holdings έπαψε να έχει τον έλεγχο των SPVs.

Τέλος, τον Ιούνιο 2020, η Eurobank Holdings, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), προχώρησε στην εισφορά των διακρατούμενων τίτλων του project Cairo, δηλαδή του 75% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης και του 44,9% των τίτλων χαμηλής διαβάθμισης, συνολικής εύλογης αξίας € 56 εκατ. περίπου στην θυγατρική εταιρεία με έδρα την Κύπρο Mairanus Ltd με αντάλλαγμα τις νεοεκδοθείσες μετοχές της.

Η περιγραφή του λογιστικού χειρισμού των ανωτέρω συναλλαγών και γεγονότων παρουσιάζεται στις σημ. 4 και 11.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2)

Τον Ιανουάριο 2018, η Eurobank Ergasias προχώρησε στην έκδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 ονομαστικής αξίας € 950 εκατ., σε αντικατάσταση των προνομιούχων μετοχών που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα του προγράμματος ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βάσει του Νόμου 3723/2008. Τα προαναφερθέντα κεφαλαιακά μέσα, τα οποία έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 17 Ιανουαρίου 2028) με εξαμηνιαία καταβολή τόκων βάσει σταθερού ονομαστικού επιτοκίου 6,41%, την 31 Δεκεμβρίου 2020, ανέρχονταν σε € 947 εκατ., συμπεριλαμβανομένων € 3 εκατ. αναπόσβεστων εξόδων έκδοσης και € 0,2 εκατ. δεδουλευμένων τόκων. Η εύλογη αξία τους, η οποία προσδιορίστηκε με τη χρήση επίσημων τιμών αγοράς για πανομοιότυπα χρηματοοικονομικά μέσα σε μη ενεργές αγορές, ανήλθε σε € 932 εκατ.

17. Λοιπές υποχρεώσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι λοιπές υποχρεώσεις € 1,6 εκατ. αποτελούνται κυρίως από (α) € 0,6 εκατ. δεδουλευμένα έξοδα, (β) € 0,5 εκατ. τρέχουσες οφειλές προς προμηθευτές και (γ) € 0,4 εκατ. υποχρεώσεις αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η Εταιρεία σχηματίζει πρόβλεψη αποζημίωσης του προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους της στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις αποζημίωσης λόγω εξόδου από την υπηρεσία συνήθως εκθέτουν την Εταιρεία σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μεταβολής των μισθών. Ως εκ τούτου, μια μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών ή μια αύξηση στους μελλοντικούς μισθούς, θα αυξήσουν την υποχρέωση της Εταιρείας.

Η μεταβολή της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία παρουσιάζεται παρακάτω:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	46	43
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας και τόκων ⁽¹⁾	1	4
εκ των οποίων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,01	0,02
Κόστος προϋπηρεσίας και (κέρδη)/ζημιές διακανονισμών	2	28
Επαναμετρήσεις:		
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω μεταβολής των χρηματοοικονομικών παραδοχών	0	4
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω εμπειρικών αναπροσαρμογών	(0)	1
Αποζημιώσεις που πληρώθηκαν	(2)	(34)
Απόσχιση τραπεζικού κλάδου	(47)	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	0,4	46

⁽¹⁾ Για το έτος 2020, το τρέχον κόστος υπηρεσιών ανέρχεται σε € 0,7 εκατ. και το κόστος τόκων € 0,1 εκατ. (2019: € 3 εκατ. και € 1 εκατ. αντίστοιχα).

Οι σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές (εκφραζόμενες ως σταθμισμένοι μέσοι όροι) ήταν οι εξής:

	2020 %	2019 %
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,5	0,9
Μελλοντική αύξηση μισθών	2,1	1,9

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ήταν 16 έτη(2019: 17 έτη).

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Η ανάλυση ευαισθησίας των σημαντικότερων παραδοχών, με βάση μια εύλογη μεταβολή αυτών, που χρησιμοποιήθηκαν την 31 Δεκεμβρίου 2020 παρουσιάζεται παρακάτω :

Η αύξηση/(μείωση) του προεξοφλητικού επιτοκίου κατά 50 μονάδες βάσης/(50 μονάδες βάσης), θα είχε ως αποτέλεσμα τη (μείωση)/αύξηση της υποχρέωσης κατά (€ 0,03 εκατ.)/ € 0,03 εκατ.

Η αύξηση/(μείωση) των μελλοντικών μισθών κατά 0,5%/(0,5%), θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) της υποχρέωσης κατά € 0,02 εκατ./ (€ 0,02) εκατ.

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις υπόλοιπες σταθερές. Στην πράξη αυτό δεν είναι σύνηθες να συμβεί και οι μεταβολές σε κάποιες από τις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται.

Οι μέθοδοι και οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την προετοιμασία της παραπάνω ανάλυσης ευαισθησίας είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και δεν μεταβλήθηκαν συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση.

Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου (Voluntary Exit Scheme - VES)

Το Σεπτέμβριο 2020, ξεκίνησε από τον Όμιλο το νέο Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου (VES) για συγκεκριμένες μονάδες στην Ελλάδα, το οποίο προτάθηκε σε υπαλλήλους οι οποίοι υπερέβαιναν ένα συγκεκριμένο ηλικιακό όριο. Το νέο VES, εφαρμόστηκε είτε με εφάπαξ αποζημιώσεις, είτε με χορήγηση αδειών μεγάλης διάρκειας όπου οι υπάλληλοι λαμβάνουν ένα ποσοστό του μηνιαίου μισθού, ή με συνδυασμό των προαναφερθέντων, και το κόστος αφορά σχεδόν στην ολόκληρη του την Eurobank S.A και τις θυγατρικές της.

Το 2020, ποσό € 2,7 εκατ. έχει αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων της εταιρείας (μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες) σχετικά με το πρόσθετο κόστος για το VES που ξεκίνησε από την Εταιρεία το 2019.

18. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ονομαστική αξία των μετοχών της Εταιρείας είναι € 0,22 ανά μετοχή (2019: € 0,23). Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η κίνηση του μετοχικού κεφαλαίου, η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ο αριθμός των μετοχών παρουσιάζονται παρακάτω:

	Μετοχικό κεφάλαιο € εκατ.	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο € εκατ.	Αριθμός εκδοθέντων μετοχών
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	853	8.056	3.709.161.852
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου	(57)	-	-
Κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών	21	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	816	8.056	3.709.161.852

Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος

Την 7 Ιουλίου 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας πρότεινε στη Γενική Συνέλευση των μετόχων τη διανομή των μετοχών της Mairanus Ltd (μετονομάστηκε σε Cairo Mezz Plc) στους μετόχους της Εταιρείας μέσω της μείωσης του μετοχικού της κεφαλαίου σε είδος.

Σε συνέχεια του ανωτέρω, την 28 Ιουλίου 2020, η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας ενέκρινε μεταξύ άλλων:

(α) Τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής εκδόσεως της Εταιρείας κατά € 0,0155 και την απόδοση στους μετόχους της Εταιρείας μετοχών έκδοσης της Mairanus Ltd, η οποία πρόκειται να μετονομαστεί σε «Cairo Mezz Plc» (Εκδότρια), αντίστοιχης αξίας της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου, δηλαδή 309.096.821 κοινών μετοχών έκδοσης της Εκδότριας αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής € 0,10, με αναλογία 1 μετοχή της Εκδότριας για κάθε 12 μετοχές της Εταιρείας που ήδη κατέχουν (σημ. 4), και

(β) Την κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών ύψους € 20.400.390,19 για λόγους στρογγυλοποίησης της νέας ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής έκδοσης της Εταιρείας.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Κατόπιν των ανωτέρω, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε €816.015.607,44 και ο συνολικός αριθμός μετοχών παραμένει αμετάβλητος, δηλαδή 3.709.161.852 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 0,22 ευρώ η καθεμία.

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Επιπροσθέτως, η προαναφερθείσα Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας:

- (α) ενέκρινε τη θέσπιση πενταετούς Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, με έναρξη το 2021, με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options) με έκδοση νέων μετοχών με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, τα οποία θα χορηγηθούν σε στελέχη της Διοίκησης και το προσωπικό της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών. Ο μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων που μπορεί να εγκριθεί θα είναι 55.637.000 δικαιώματα, καθένα εκ των οποίων θα αντιστοιχεί σε μια νέα μετοχή, δηλαδή σε περίπτωση που ασκηθούν όλα τα δικαιώματα, θα διατεθούν συνολικά έως 55.637.000 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Εταιρείας, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1,5% του καταβεβλημένου σήμερα μετοχικού της κεφαλαίου.
- (β) εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank Holdings να ρυθμίσει τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις του προγράμματος.

Ίδιες μετοχές

Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 16γ του Νόμου 3864/2010, για όσο συμμετέχει το ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας, η Εταιρεία δεν επιτρέπεται να προβεί στην αγορά ιδίων μετοχών χωρίς την έγκρισή του.

19. Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον

	Τακτικό αποθεματικό € εκατ.	Αφορολόγητα αποθεματικά € εκατ.	Αποθεματικά εύλογης αξίας € εκατ.	Λοιπά Αποθεματικά € εκατ.	Αποτελέσματα εις νέον € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	205	887	53	6.463	(11.979)	(4.371)
Καθαρά κέρδη	-	-	-	-	31	31
Συγχώνευση με την Grivalia Properties Α.Ε.Ε.Α.Π.	9	-	-	549	332	890
Χρεωστικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων	-	-	409	-	-	409
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	-	-	-	(5)	-	(5)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	(4)	-	(4)
Επαναγορά και πληρωμή μερισμάτων υβριδικών κεφαλαίων, μετά από φόρους	-	-	-	-	(4)	(4)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	214	887	462	7.003	(11.620)	(3.054)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	214	887	462	7.003	(11.620)	(3.054)
Καθαρά κέρδη	-	-	-	-	(1.512)	(1.512)
Κεφαλαιοποίηση ειδικών φορολογημένων αποθεματικών (note 18)	-	-	-	-	(21)	(21)
Χρεωστικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων	-	-	(189)	-	-	(189)
Απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	-	7	-	7
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	-	-	-	-	-	-
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	(0)	-	(0)
Επαναγορά και πληρωμή μερισμάτων υβριδικών κεφαλαίων, μετά από φόρους	-	-	-	-	(0)	(0)
Απόσχιση τραπεζικού κλάδου	-	-	(273)	34	239	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	214	887	-	7.045	(12.915)	(4.769)

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κυρίως από: (α) € 5.579 εκατ., σύμφωνα με το εταιρικό δίκαιο όπως ισχύει (επί του παρόντος άρθρο 31 του νόμου 4548/2018), και το οποίο μπορεί μόνο είτε να κεφαλαιοποιηθεί ή να συμψηφιστεί με ζημιές εις νέον (2019: € 5.579 εκατ.) και (β) € 1.126 εκατ., επίσης σύμφωνα με το εταιρικό δίκαιο όπως είναι σε ισχύ (επί του παρόντος άρθρο 35 του νόμου 4548/2018) το οποίο δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί είτε να κεφαλαιοποιηθεί ή να

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

συμφηφιστεί με ζημιές εις νέον στο βαθμό που δεν υπάρχουν αποθεματικά ή άλλα κονδύλια τα οποία κατά το εταιρικό δίκαιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το συμφηφισμό των ζημιών αυτών (2019: € 1.126 εκατ).

Το τακτικό αποθεματικό, δεν μπορεί να διανεμηθεί, ενώ τα αφορολόγητα αποθεματικά φορολογούνται κατά τη διανομή τους.

Μερίσματα

Βάσει των οικονομικών στοιχείων του 2020 και σύμφωνα με το Νόμο περί Ανωνύμων Εταιρειών 4548/2018, δεν επιτρέπεται η διανομή μερίσματος. Επιπλέον, βάσει των όρων που προβλέπονται στην Τριμερή Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Eurobank Holdings, της Τράπεζας και του ΤΧΣ (υπεγράφη 23/3/2020) και του άρθρου 10, παρ. 3 του Νόμου 3864/2010, «περί ιδρύσεως του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας», κατά την περίοδο συμμετοχής του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank Holdings, το ποσό των μερισμάτων που ενδέχεται να διανεμηθούν στους κατόχους μετοχών, είτε της Eurobank Holdings είτε της Τράπεζας, δεν μπορεί να υπερβεί το 35% των κερδών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 161, παρ. 2 του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 4548/2018.

20. Υβριδικά κεφάλαια

Τον Απρίλιο 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ERB Hellas Funding αποφάσισε να προχωρήσει στην εξαγορά του συνόλου (τέσσερις σειρές) των εκδοθέντων προνομιούχων τίτλων. Ακολούθως, μετά την ανακοίνωση για εξαγορά την 29 Μαΐου, την 21 Ιουνίου και την 13 Σεπτεμβρίου του 2019, οι προνομιούχοι τίτλοι των σειρών Γ, Β και Δ επαναγοράστηκαν την 9 Ιουλίου, 2 Αυγούστου και 29 Οκτωβρίου 2019, αντίστοιχα.

Την 23 Ιανουαρίου 2020, ανακοινώθηκε στους κατόχους των υπολειπόμενων προνομιούχων τίτλων της κατηγορίας Α, η εξαγορά τους και την 18 Μαρτίου 2020, οι προαναφερθέντες τίτλοι με ονομαστική αξία € 1,6 εκατ. εξαγοράστηκαν. Επιπρόσθετα, τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ERB Hellas Funding ανακοίνωσε και κατέβαλλε μη σωρευτικό μέρισμα € 11 χιλ., για τους προνομιούχους τίτλους κατηγορίας Α, σύμφωνα με τους όρους των προνομιούχων τίτλων και λόγω της αποπληρωμής των προνομιούχων μετοχών τις οποίες κατείχε το Ελληνικό Δημόσιο την 17 Ιανουαρίου 2018 (σημ. 16).

21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα υπόλοιπα, με αρχική λήξη μικρότερη ή ίση των τριών μηνών:

	31 Δεκεμβρίου 2020 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2019 € εκατ.
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες (εξαιρουμένων των υποχρεωτικών και ενεχυριασμένων καταθέσεων σε κεντρικές τράπεζες)	-	2.626
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14	146
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	1
Σύνολο	14	2.773

22. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Πληροφορίες σχετικά με γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού αναφέρονται στις εξής σημειώσεις:

Σημείωση 2.1 - Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

Σημείωση 25 – Διοικητικό Συμβούλιο

23. Συνδεόμενα μέρη

Την 20 Μαρτίου 2020, η Eurobank Ergasias («Διασπώμενη») ανακοίνωσε ότι εγκρίθηκε η διάσπαση της μέσω απόσχισης του τραπεζικού κλάδου της και η ίδρυση ενός νέου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος («Διάσπαση») με την επωνυμία «Τράπεζα Eurobank Ανώνυμη Εταιρεία» (η Τράπεζα), ενώ την 23 Μαρτίου 2020 «η Διασπώμενη» μετονομάστηκε σε «Eurobank Ergasias Υπηρεσιών και Συμμετοχών Ανώνυμη Εταιρεία» («Εταιρεία» ή «Eurobank Holdings») (σημ. 4). Σε συνέχεια των ανωτέρω, τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) της Διασπώμενης παρέμειναν ως ΒΜΔ της Τράπεζας. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Eurobank Holdings είναι το ίδιο με το ΔΣ της Τράπεζας ενώ κάποια μέλη εκ των ΒΜΔ της Τράπεζας παρέχουν υπηρεσίες στην Eurobank Holdings σύμφωνα με τους όρους της σχετικής συμφωνίας μεταξύ των δύο εταιρειών. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Εταιρείας που κατέχει το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) παρέμεινε 1,40%. Το ΤΧΣ

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Εταιρεία βάσει των διατάξεων που προβλέπει ο Νόμος 3864/2010, όπως είναι σε ισχύ, η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας την οποία έχει υπογράψει η Διασπώμενη με το ΤΧΣ την 4 Δεκεμβρίου 2015 και την Τριμερή Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας, της Εταιρείας και του ΤΧΣ, η οποία υπεγράφη την 23 Μαρτίου 2020. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του ΤΧΣ βάσει του προαναφερθέντος πλαισίου παρέχονται στην ενότητα «Έκθεση διαχείρισης και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης» των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Επιπλέον, τον Δεκέμβριο 2019, η Fairfax Financial Holdings Ltd έλαβε τις απαιτούμενες κανονιστικές εγκρίσεις σε σχέση με την αύξηση της συμμετοχής της στην Διασπώμενη, η οποία προέκυψε, το ίδιο έτος, από τη συγχώνευση της τελευταίας με την Grivalia Properties REIC. Κατά συνέπεια, ο όμιλος Fairfax, ο οποίος την 31 Δεκεμβρίου 2020 κατέχει το 31,27% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Εταιρεία. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καθαρά έσοδα από τις δραστηριότητες της Εταιρείας με τον όμιλο Fairfax ανήλθαν σε € 1,1 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2019, τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Τράπεζας με τον όμιλο Fairfax αφορούσαν κυρίως σε χορηγηθέντα δάνεια € 0,02 εκατ., καταθέσεις € 3,7 εκατ. και δοθείσες εγγυήσεις € 0,4 εκατ.

Συναλλαγές πραγματοποιούνται με τα συνδεδεμένα μέρη μέσα στο σύνηθες πλαίσιο των εργασιών και σε καθαρά εμπορική βάση. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών με (α) τις θυγατρικές, (β) τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) και τις εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ και (γ) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, καθώς και τα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα από συνεχιζόμενες και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες παρουσιάζονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2020		
	Θυγατρικές ⁽²⁾ € εκατ.	ΒΜΔ ⁽¹⁾ και Εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ	
		€ εκατ.	€ εκατ.
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14,39	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	941,85	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	0,74	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	0,37	-	-
Καθαρά έσοδα από τόκους	34,32	-	(1,10)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	(3,52)	-	4,02
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	0,50	-	-
Λοιπά λειτουργικά έσοδα/(έξοδα) ⁽⁴⁾	1,41	(3,12)	(4,84)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις (σημ. 13)	(8,32)	-	-
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις και αμοιβές είσπραξης απαιτήσεων	(3,63)	-	(0,17)

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2019		
	Θυγατρικές € εκατ.	ΒΜΔ ⁽¹⁾ και Εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ € εκατ.	Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ⁽³⁾	752,25	-	-
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	0,62	-	-
Απαιτήσεις από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	19,24	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1.435,85	6,16	11,60
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	10,89	-	9,80
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.432,26	-	-
Υποχρεώσεις από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2,03	-	-
Υποχρεώσεις προς πελάτες	294,24	13,86	46,83
Λοιπές υποχρεώσεις	294,99	-	3,21
Εκδοθείσες εγγυήσεις	598,45	0,01	2,00
Ληφθείσες εγγυήσεις	-	0,03	-
Καθαρά έσοδα από τόκους	(4,47)	0,01	(4,25)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	(0,59)	-	18,09
Έσοδα από μερίσματα	130,00	-	11,00
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	(0,47)	-	0,25
Λοιπά λειτουργικά έσοδα/(έξοδα) ⁽⁴⁾	8,96	(7,61)	(22,81)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(30,00)	-	-
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις και αμοιβές είσπραξης απαιτήσεων	(44,66)	-	(4,79)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα βασικά μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα.

⁽²⁾ Οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και οι λοιπές συναλλαγές με θυγατρικές παρουσιάζονται στη σημ. 14.

⁽³⁾ Επιπρόσθετα την 31 Δεκεμβρίου 2019, έχουν εκδοθεί € 0,7 δις εγγυήσεις σχετικά με δάνεια που χορηγούν θυγατρικές με τραπεζική δραστηριότητα, για τις οποίες ισόποση δεσμευμένη κατάθεση περιλαμβάνεται παραπάνω στις «Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα».

⁽⁴⁾ Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσό των € 3,12 εκατ. (2019: € 7,61 εκατ.) σχετίζεται με τη συμφωνία παροχής υπηρεσιών με την Grivalia Management Company S.A για τη διαχείριση των ακινήτων της Εταιρείας μέχρι την ημερομηνία της διάσπασης με απόσχιση κλάδου (σημ. 4).

Παροχές προς τα βασικά μέλη της Διοίκησης (μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπά βασικά μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας)

Κατόπιν της ολοκλήρωσης της διάσπασης με απόσχιση του τραπεζικού κλάδου της Eurobank Ergasias, η Εταιρεία αναγνωρίζει παροχές προς τα ΒΜΔ που αφορούν κυρίως σε υπηρεσίες των ΒΜΔ που παρέχονται από την Τράπεζα βάσει της σχετικής συμφωνίας. Οι παροχές προς τα Βασικά μέλη της διοίκησης για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 (αφορά κυρίως παροχές σε ΒΜΔ της Eurobank Ergasias για την περίοδο πριν την διάσπαση) περιλαμβάνουν βραχυπρόθεσμες παροχές ύψους € 1,51 εκατ. (2019: € 6,42 εκατ.), μακροπρόθεσμες παροχές ύψους € 0,24 εκατ. (2019: € 1,01 εκατ.), ενώ το κόστος που έχει αναγνωρισθεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων σχετικά με την υποχρέωση καθορισμένων παροχών για τα ΒΜΔ ανέρχεται σε € 0,02 εκατ. (2019: € 0,29 εκατ. κόστος μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων και € 0,17 εκατ. αναλογιστική ζημιά μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση).

24. Εξωτερικοί Ελεγκτές

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει Πολιτική για την Ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών στην οποία ορίζονται, μεταξύ άλλων, οι επιτρεπόμενες και μη επιτρεπόμενες υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από τους ελεγκτές της Εταιρείας, πέρα από τις υπηρεσίες υποχρεωτικού τακτικού ελέγχου. Για οποιοδήποτε τέτοιες υπηρεσίες που υφίσταται πρόθεση να ανατεθούν στους ελεγκτές της Εταιρείας, υπάρχουν συγκεκριμένοι ελεγκτικοί μηχανισμοί προκειμένου η Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας να διασφαλίζει ότι υπάρχει ικανοποιητική σχέση μεταξύ των ελεγκτικών και των μη ελεγκτικών εργασιών.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Οι συνολικές αμοιβές που κατέβαλλε η Εταιρεία στον ανεξάρτητο ελεγκτή «KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές» για ελεγκτικές και λοιπές υπηρεσίες που του παρασχέθηκαν αναλύονται ως ακολούθως:

	2020 € εκατ.	2019 € εκατ.
Τακτικός έλεγχος ⁽¹⁾	(0,2)	(1,1)
Φορολογικό πιστοποιητικό	(0,0)	(0,2)
Λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες	(0,4)	(0,3)
Μη ελεγκτικές υπηρεσίες	-	(0,1)
Σύνολο	(0,6)	(1,7)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αμοιβές για τον τακτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώνεται ότι, δεν υπάρχουν αμοιβές για μη ελεγκτικές υπηρεσίες του τακτικού ελεγκτή της Εταιρείας, «KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.» Ελλάδα.

25. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση (ΤΓΣ) των Μετόχων την 10 Ιουλίου 2018, για θητεία τριών ετών, η οποία θα λήξει την 10 Ιουλίου 2021 παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η ΤΓΣ για το έτος 2021.

Πέρα από αυτό:

- Ο κ. Θεόδωρος Καλαντώνης, υπέβαλλε την παραίτησή του, με ισχύ από 3 Απριλίου 2020.
- Το Δ.Σ. την 8 Απριλίου 2020 όρισε ως νέα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη τους την κ. Αλίκη Γρηγοριάδη και την κ. Ειρήνη Ρουβιθά Πάνου σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων, με ισχύ της παραίτησής τους από την 8 Απριλίου 2020, ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών κ.κ. Richard Boucher και Νικολάου Μπέρτσου, και η θητεία αυτών θα λήξει ταυτόχρονα με τη θητεία των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.
- Ο κ. George Myhal, υπέβαλε την παραίτησή του, με ισχύ από τις 10 Δεκεμβρίου 2020. Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφασή του την ίδια ημερομηνία διόρισε την κα Cinzia Basile ως νέα ανεξάρτητη μη εκτελεστική διευθύντρια, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους κ. George Myhal για θητεία ίση με την υπολειπόμενη θητεία του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφασή της 10ης Δεκεμβρίου 2020 διόρισε τον κ. Ανδρέα Αθανασόπουλο ως νέο εκτελεστικό διευθυντή σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος εκτελεστικού διευθυντή κ. Θεόδωρου Καλαντώνης για ίση με την υπολειπόμενη θητεία του παραιτηθέντος μέλους.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφασή του με ημερομηνία 28 Ιανουαρίου 2021, διόρισε την κα Ευθύμια Δέλη ως νέα εκπρόσωπο του ΤΧΣ και μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ της Eurobank Holdings σε αντικατάσταση του αποχωρούντος κ. Δημήτρη Μίσκου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010 και της Σύμβασης-Πλαισίου με το ΤΧΣ, για ισότιμη θητεία με την υπολοιπόμενη θητεία του παραιτηθέντος μέλους.

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

Κατόπιν των ανωτέρω, η σύνθεση του Δ.Σ. έχει ως εξής :

Γ. Ζανιάς	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος
Γ. Χρυσικός	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος
Φ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος
Σ. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Κ. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Α. Αθανασόπουλος	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Β. Ρ. Martin	Μη Εκτελεστικό μέλος
Α. Γρηγοριάδη	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Ε. Ρουβιθά - Πάνου	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Ρ. Kakar	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
J. Mirza	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
C. Basile	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Ε. Δελή	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (εκπρόσωπος του ΤΧΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010)

Αθήνα, 12 Απριλίου 2021

Γεώργιος Π. Ζανιάς
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 414343
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Φωκίων Χ. Καραβίας
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 677962
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χάρης Β. Κοκολογιάννης
Α.Δ.Τ. ΑΝ - 582334
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ FINANCE ΟΜΙΛΟΥ
GROUP CHIEF FINANCIAL OFFICER

VII.

**Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης πληροφοριών για τις
ενοποιούμενες μη εισηγμένες εταιρείες της Εταιρείας**

Η ηλεκτρονική διεύθυνση διαδικτύου, όπου αναρτώνται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις χρήσεως 2020, οι εκθέσεις ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και οι εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου των ανωνύμων εταιριών, οι οποίες ενοποιούνται και δεν είναι εισηγμένες και οι οποίες αντιπροσωπεύουν αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή του ενοποιημένου ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση της αναλογίας των μετοχών της μειοψηφίας, είναι: www.eurobankholdings.gr

VII.

**Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης πληροφοριών για τις
ενοποιούμενες μη εισηγμένες εταιρείες της Εταιρείας**

Η ηλεκτρονική διεύθυνση διαδικτύου, όπου αναρτώνται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις χρήσεως 2020, οι εκθέσεις ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και οι εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου των ανωνύμων εταιριών, οι οποίες ενοποιούνται και δεν είναι εισηγμένες και οι οποίες αντιπροσωπεύουν αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή του ενοποιημένου ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση της αναλογίας των μετοχών της μειοψηφίας, είναι: www.eurobankholdings.gr